SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 21.09.2026

Pöytäkirjan kansilehti 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus 4

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen 6

3 § Eron myöntäminen Tuure Savuojalle kaupunginhallituksen varajäsenen sekä kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen tehtävistä ja täydennysvaalien toimittaminen 7

4 § Määrärahamuutokset vuoden 2026 talousarvion käyttötalousosaan sekä tuloslaskelmaosaan 11

5 § Vantaan ratikan vaunuhankinnan päivitetty hankesuunnitelma ja omavelkaisen takauksen myöntäminen Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle 13

- Hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus: Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta 20.4.2026 21

- HSL:n lausunto hankesuunnitelmien tarkistamisesta 30

- Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta 26.9.2023 38

- Vantaan osuudessa tapahtuneet muutokset talouden näkökulmasta 43

6 § Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan uudet artiklat 46

7 § Ympäristövastuuraportti 2025-2026 49

- Ympäristövastuuraportti 2025 - 2026 53

8 § Ympäristöohjelma 124

- Ympäristöohjelma 2026-2029 128

9 § Kotoutumisen ohjelma 165

- Kotoutumisen ohjelma KV 21.9.2026 170

- Liite 2: § 9 Kotoutumisen ohjelma - muutosesitys 198

10 § Asemakaava ja asemakaavan muutos 931400 sekä tonttijaon muutos, 93 Vaarala / Vantaan ratikka - Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki 201

- 931400 selostus 11.8.2026, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki 215

- 931400 Lausunnot ja vastineet 11.8.2026, Vantaan ratikka Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki 308

- 931400 asemakaavaehdotus 11.8.2026, Vantaan ratikka: Etel. Vaarala ja pohj. Länsimäki_allek 330

- Asiaan liittyvä muu aineisto 331

11 § Asemakaavamuutos 002586 ja tonttijaon muutos, 52 Veromies / Rälssitie 6 334

- 002586 Lausunnot ja vastineet, 11.8.2026 339

- 002586 asemakaavamuutosehdotus 11.8.2026, tarkistettu 24.8.2026 Rälssitie 6_allek 349

- 002586 selostus, asemakaavamuutos 11.8.2026, tarkistettu 24.8.2026 Rälssitie 6 350

- Asiaan liittyvä muu aineisto (asemakaavamuutos 002586 ja tonttijaon muutos, 52 Veromies / Rälssitie 6) 400

12 § Asemakaavamuutos 002651, 15 Myyrmäki / Liesipuisto ja Tuurapuisto 401

- 002651 selostus, asemakaavamuutos 14.4.2026, Liesipuisto ja Tuurapuisto 404

- 002651 koonti mielipiteistä ja vastineet 14.4.2026, Liesipuisto ja Tuurapuisto 444

- 002651 asemakaavamuutosehdotus 14.4.2026, Liesipuisto ja Tuurapuisto_allek 450

- Asiaan liittyvä muu aineisto 451

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 21.09.2026

13 § Vastaus Loviisa Kaartokallion ja 37 muun valtuutetun aloitteeseen laaja-alaisten erityisopettajien täydennyskouluttaminen 452

- Loviisa Kaartokallion ja 37 muun valtuutetun aloite laaja-alaisten erityisopettajien täydennyskouluttaminen 455

14 § Vastaus Antero Eerolan ja 25 muun valtuutetun aloitteeseen tilat eläkeläisjärjestöjen toiminnalle on turvattava 457

- Antero Eerolan ja 25 muun valtuutetun aloite tilat eläkeläisjärjestöjen toiminnalle on turvattava 461

15 § Vastaus Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin sekä 30 muun valtuutetun aloitteeseen ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli 462

- Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin sekä 30 muun valtuutetun aloite ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli 468

16 § Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksesta kaupunginvaltuustolle 471

- Vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutus kaupunginvaltuustolle 475

17 § Tia Seppäsen ja 21 muun valtuutetun aloite vanhempien vapaailta Vantaalle 477

- Tia Seppäsen ja 21 muun valtuutetun aloite vanhempien vapaailta Vantaalle 479

18 § Mika Kasosen, Tomi Puikkosen ja Otso Kivimäen sekä 36 muun valtuutetun aloite Reunan vesihuollon toteuttamisesta 481

- Mika Kasosen, Tomi Puikkosen ja Otso Kivimäen sekä 36 muun valtuutetun aloite Reunan vesihuollon toteuttamisesta 483

19 § Ulla Kaukolan ja 35 muun valtuutetun aloite Vantaan luonnonmuistomerkkien inventoimiseksi ja kylttien uusimiseksi 485

- Ulla Kaukolan ja 35 muun valtuutetun aloite Vantaan luonnonmuistomerkkien inventoimiseksi ja kylttien uusimiseksi 486

20 § Heli Hakalan ja 44 muun valtuutetun aloite yläkoulun opettajien valvonta-ateriaedun laajentamisesta koskemaan kaikkien vuosiluokkien, myös 9. luokkien opettajia 488

- Heli Hakalan ja 44 muun valtuutetun aloite yläkoulun opettajien valvonta-ateriaedun laajentamisesta koskemaan kaikkien vuosiluokkien, myös 9. luokkien opettajia 490

21 § Topi Liutun ja 29 muun valtuutetun aloite Vantaa sujuvan liikenteen suunnannäyttäjäksi: laaditaan kaupunkiin autoilun edistämisen ohjelma 492

- Topi Liutun ja 29 muun valtuutetun aloite Vantaa sujuvan liikenteen suunnannäyttäjäksi: laaditaan kaupunkiin autoilun edistämisen ohjelma 494

22 § Tiina Arlinin ja 31 muun valtuutetun aloite Vantaan siisteyden parantamiseksi ja roskaantumisen vähentämiseksi 496

- Tiina Arlinin ja 31 muun valtuutetun aloite Vantaan siisteyden parantamiseksi ja roskaantumisen vähentämiseksi 498

23 § Gashaw Bibanin, Tuomas Vanhasen, Matti Kotirannan, Tiina Tuomelan, Patrik Karlssonin, Marjo Vackerin, Eve Rämön ja Mika Niikon sekä 27 muun valtuutetun aloite teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisyn ja osaamisen kehittämisen vahvistamiseksi Vantaalla 500

- Gashaw Bibanin, Tuomas Vanhasen, Matti Kotirannan, Tiina Tuomelan, Patrik Karlssonin, Marjo Vackerin, Eve Rämön ja Mika Niikon sekä 27 muun valtuutetun aloite teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisyn ja osaamisen kehittämisen vahvistamiseksi Vantaalla 502

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto pöytäkirja 21.09.2026

24 § Lauri Kairan ja 33 muun valtuutetun aloite Rajatorpan Sahapuiston päihdeongelmaisten asumisyksikön (Sahatie 1) aiheuttamien häiriöiden vähentäminen 505

- Lauri Kairan ja 33 muun valtuutetun aloite Rajatorpan Sahapuiston päihdeongelmaisten asumisyksikön (Sahatie 1) aiheuttamien häiriöiden vähentäminen 506

25 § Antero Eerolan ja 5 muun valtuutetun aloite konsulttiselvityksistä luopuminen kaupungin säästötoimissa 507

- Antero Eerolan ja 5 muun valtuutetun aloite konsulttiselvityksistä luopuminen kaupungin säästötoimissa 509

26 § Antero Eerolan ja 29 muun valtuutetun aloite Tikkuraitin yrittäjien ja asukkaiden tukeminen peruskorjauksen ja ratikkatöiden aikana 511

- Antero Eerolan ja 29 muun valtuutetun aloite Tikkuraitin yrittäjien ja asukkaiden tukeminen peruskorjauksen ja ratikkatöiden aikana 513

27 § Kokouksen päättäminen 515

Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus 516

Muutoksenhakuohje 2. Valituskielto 518

Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus 519

Kaupunginvaltuuston kokous

Aika 21.9.2026 klo 18.05–23.18
Paikka **Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa**

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Jäsenet	Läsnä
Rokkanen Sakari, puheenjohtaja	x (pj klo 18.05-22.10 § 1-9)	Lahti Timo	x
Tamminen Ida, I varapuheenjohtaja	x (pj klo 22.10-23.18 § 10-27)	Lehmuskallio Paula	x
Kaimio Tuire, II varapuheenjohtaja	x	Lindtman Antti	x (klo 19.35-23.18 § 7-27)
Aalto Riku	x	Liutu Topi	x
Abdi Faysal	x	Lundell Kai-Ari	x
Acharya Shekhar	x	Multala Sari	x (klo 18.05-21.03 § 1-8)
Ahava Marja	-	Nguyen Chau	x
Aidanjuuri Tanja	x (klo 18.05-23.04 § 1-3)	Niikko Mika	x
Alasuutari Jenni	x	Norrena Vaula	x (klo 18.05-23.07 § 1-13)
Arlin Tiina	x (klo 18.05-22.27 § 1-11)	Nummela Nina	x
Aura Anssi	x	Nykyri Elina	x
Bibani Gashaw	x	Orpana Anitta	x
Demiri Funda	x	Puikkonen Tomi	x
Eerola Antero	x	Raja-Aho Maarit	x
Eklund Tarja	x	Rämö Eve	x (klo 18.05-23.15 § 1-13)
el Issaoui Naima	x	Sainio Jari	x
Eriksson Soile	x	Saramo Jussi	x (klo 18.05-19.20 § 1-4)
Friman Reija	x	Seppänen Tia	x (klo 18.05-19.05 § 1-4)
Hakala Heli	x	Shire Mohamuud	x
Hall Anu	x	Snellman Karita	x
Hartikainen Janne	x	Snellman Victor	x
Hentilä Jorma	x	Strohm Emily	x (klo 18.05-22.32 §1-11)
Hynninen Mari	x	Suoniemi Juha	-
Järä Juha	x	Tahvanainen Säde	-
Kaartokallio Loviisa	x	Tawasoli Eva	x (klo 18.05-22.15 § 1-11)
Kaira Lauri	x	Tuomainen Anni Juulia	x
Karemo Jenni	x	Tuomela Tiina	x
Karhu Suvi	x	Vacker Marjo	x

Karlsson Patrik	x	Vanhanen Tuomas	x
Kasonen Mika	x		
Kaukola Ulla	x		
Kauppinen Sirpa	x		
Kiljunen Kimmo	x		
Kivimäki Otso	x		
Kllokoqi Drilon	x		
Kopra Ulla-Maija	x		
Kotiranta Matti	x		
Kähärä Sirkka-Liisa	x (klo 18.25-23.18 § 4-27)		
Varajäsenet		**Läsnä**	
Manav Phull		x	
Ziaulhag Momeni		x	
Milad Dehghan		x	
Minna Räsänen		x (klo 18.05-19.35 § 1-6)	
Heidi Blomberg		x (klo 19.05-23.18 § 5-27)	
Kati Tyystjärvi		x (klo 19.21-23.18 § 6-27)	
Patrik Borg		x (klo 21.03-23.18 § 9-27)	
Heidi Anttila		x (klo 22.25-23.18 § 12-27)	
Kaupunginhallituksen jäsenet		**Läsnä**	
Nuorisovaltuuston edustaja		**Nuorisovaltuuston varaedustaja**	
Pravjot Pannu	x (klo 18.05-21.05 § 1-8)		

Muut osallistujat	**Läsnä**
Timonen Pekka, kaupunginjohtaja	x
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja	x
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja	x
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja	-
Antti Kari, vs. apulaiskaupunginjohtaja	x
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja	x
Kalmari Mari, viestintäjohtaja	(klo 18.05-22.39 § 1-13)
Pennanen Sari-Anna, lakiasiainjohtaja	-
Rusanen Leena, hallintojohtaja	x
Vartiainen Samuli, konsernilakimies	x
Santeri Eerola, hallintoasiantuntija	x (klo 18.05-19.50 § 1-7)
Tiina Lentämäki, hallintosihteeri	x
Iina Pajuvuo, hallintoasiantuntija, pöytäkirjanpitäjä	x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja	Sakari Rokkanen	Ida Tamminen
Pöytäkirjanpitäjä	Iina Pajuvuo	

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka	28.9.2026 klo 16.00, sähköisesti	
	Ulla Kaukola	Sirpa Kauppinen

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka	30.9.2026, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuulutus valtuuston kokouksesta on julkaistu kaupungin internetsivuilla 14.9.2026 ja jokaiselle valtuutetulle on lähetetty sähköpostitse henkilökohtainen kokouskutsu.

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 1

Esitys:
a) todetaan läsnä olevat valtuutetut ja
b) todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsittely:
Puheenjohtaja totesi, että valtuutetut Marja Ahava, Säde Tahvanainen, Juha Suoniemi ja Antti Lindtman ovat pyytäneet vapautusta valtuuston tästä kokouksesta työ-, matkaesteen tai henkilökohtaisen syyn vuoksi.

Heidän tilalleen on kutsuttu samassa järjestyksessä varavaltuutetut Manav Phull, Ziaulhag Momeni, Milad Dehghan ja Minna Räsänen

Puheenjohtaja totesi, että paikalla on 66 valtuutettua.

Päätös:
Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi, lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen aikana puheenjohtaja totesi seuraavat muutokset valtuuston kokoonpanossa:

§:n 4 käsittelyn aikana klo 18.25 valtuutettu Sirkka-Liisa Kähärä saapui kokoukseen, minkä jälkeen paikalla
oli 67 valtuutettua.

§:n 5 käsittelyn aikana klo 19.05 valtuutettu Tia Seppänen poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi. Hänen tilalleen saapui varavaltuutettu Heidi Blomberg, minkä jälkeen paikalla oli 67 valtuutettua.

§:n 5 käsittelyn aikana klo 19.20 valtuutettu Jussi Saramo poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 66 valtuutettua.

§:n 6 käsittelyn aikana klo 19.21 valtuutetun Jussi Saramon tilalle saapui varavaltuutettu Kati Tyystjärvi, minkä jälkeen paikalla oli 67 valtuutettua.

§:n 7 käsittelyn aikana klo 19.35 valtuutettu Antti Lindtman saapui. Hänen tilallaan ollut varavaltuutettu Minna Räsänen poistui kokouksesta, minkä jälkeen paikalla oli 67 valtuutettua.

§:n 9 käsittelyn aikana klo 21.03 valtuutettu Sari Multala poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi. Hänen tilalleen saapui varavaltuutettu Patrik Borg, minkä jälkeen paikalla oli 67 valtuutettua.

§:n 12 käsittelyn aikana klo 22.15 valtuutettu Eva Tawasoli poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi. Hänen tilalleen saapui varavaltuutettu Heidi Anttila, minkä jälkeen paikalla oli 67 valtuutettua.

§:n 12 käsittelyn aikana klo 22.27 valtuutettu Tiina Arlin poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi,
minkä jälkeen paikalla oli 66 valtuutettua.

§:n 12 käsittelyn aikana klo 22.32 valtuutettu Emily Strohm poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 65 valtuutettua.

§:n 14 käsittelyn aikana klo 23.04 valtuutettu Tanja Aidanjuuri poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 64 valtuutettua.

§:n 14 käsittelyn aikana klo 23.07 valtuutettu Vaula Norrena poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 63 valtuutettua.

§:n 14 käsittelyn aikana klo 23.15 valtuutettu Eve Rämö poistui kokouksesta henkilökohtaisen syyn vuoksi, minkä jälkeen paikalla oli 62 valtuutettua.

2 § Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 2

Esitys:
Päätetään
a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 28.9.2026 klo 16.00 ja
b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 30.9.2026 lähtien.

Päätös:
Päätettiin
a) valita Ulla Kaukola ja Sirpa Kauppinen toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 28.9.2026 klo 16.00 ja
b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 30.9.2026 lähtien.

3 § Eron myöntäminen Tuure Savuojalle kaupunginhallituksen varajäsenen sekä kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen tehtävistä ja täydennysvaalien toimittaminen

VD/3906/00.00.01.00/2025

PT/SE

Tuure Savuoja on 7.8.2026 saapuneella viestillään pyytänyt eroa kaupunginhallituksen varajäsenen sekä kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen tehtävistä henkilökohtaisesta syystä.

Hallintosäännön 7 luvun 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kaupunginhallitukseen kahden vuoden toimikaudeksi kerrallaan vähintään yhdeksän jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja kaksi varapuheenjohtajiksi sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain 73 §:n mukaan vaalikelpoinen kunnanhallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1) välittömästi kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2) henkilö, joka on kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
3) kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta;
4) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Henkilöstön edunvalvonnasta asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Enemmistön kunnanhallituksen jäsenistä on oltava muita kuin kunnan tai kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevia henkilöitä.

Hallintosäännön 7 luvun 2 §:n 3 momentin mukaan kaupunginhallituksessa on konsernijaosto. Kaupunginvaltuusto valitsee konsernijaostoon kaupunginhallituksen jäsenistä tai varajäsenistä kaupunginhallituksen toimikautta vastaavaksi toimikaudeksi vähintään seitsemän jäsentä, joista yhden puheenjohtajaksi ja kaksi varapuheenjohtajiksi, sekä yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Kaupunginvaltuusto on valinnut kokouksissaan 16.6.2025 § 6, 17.11.2025 § 3 ja 25.5.2026 § 3 kaupunginhallituksen jäseniksi ja varajäseniksi seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Ulla Kaukola, puheenjohtaja	Päivi Laakso
Mika Kasonen, I varapuheenjohtaja	Frida Forsblom-Prittinen
Eve Rämö, II varapuheenjohtaja	Tuure Savuoja
Minna Räsänen	Soile Eriksson (KV 17.11.2025 § 3)
Mika Niikko	Tanja Aidanjuuri
Heli Hakala	Timo Lahti
Emily Strohm	Henri Kiiski
Nina Nummela	Victor Snellman
Funda Demiri	Ville Karinen
Faysal Abdi	Kia Koskelin
Jorma Hentilä (KV 25.5.2026 § 3)	Tuula Panula
Otso Kivimäki	Jenni Karemo
Anni Juulia Tuomainen	Hanna Valtanen
Visa Tammi	Riku Aalto (KV 17.11.2025 § 3)
Anssi Aura	Marjo Vacker

Kaupunginvaltuusto on valinnut kokouksessaan 16.6.2025 § 6 kaupunginhallituksen konsernijaoston jäseniksi ja varajäseniksi seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Mika Kasonen, puheenjohtaja	Frida Forsblom-Prittinen
Soile Eriksson, I varapuheenjohtaja	Kia Koskelin
Hanna Valtanen II varapuheenjohtaja	Tuure Savuoja
Henri Kiiski	Minna Räsänen
Tanja Aidanjuuri	Mika Niikko
Anssi Aura	Heli Hakala
Päivi Laakso	Visa Tammi
Marjo Vacker	Otso Kivimäki
Ville Karinen	Funda Demiri
Emily Strohm	Faysal Abdi

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

a) myönnettäväksi Tuure Savuojalle ero kaupunginhallituksen varajäsenen tehtävästä,
b) myönnettäväksi Tuure Savuojalle ero kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen tehtävästä,
c) toimitettavaksi kaupunginhallituksen varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2025–2027, ja
d) toimitettavaksi kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2025–2027.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

———

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 3

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään
a) myöntää Tuure Savuojalle ero kaupunginhallituksen varajäsenen tehtävästä,
b) myöntää Tuure Savuojalle ero kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen tehtävästä,
c) toimittaa kaupunginhallituksen varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2025–2027, ja
d) toimittaa kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2025–2027.

Päätös:
Päätettiin
a) myöntää Tuure Savuojalle ero kaupunginhallituksen varajäsenen tehtävästä,
b) myöntää Tuure Savuojalle ero kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen tehtävästä,
c) valita kaupunginhallituksen varajäseneksi Kari Laalo jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2025–2027, ja
d) valita kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäseneksi Kari Laalo jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2025–2027.

Kaupunginvaltuusto on valinnut kokouksissaan (16.6.2025 § 6, 17.11.2025 § 3, 25.5.2026 § 3 ja 21.9.2026 §3) kaupunginhallituksen jäseniksi ja varajäseniksi seuraavat henkilöt:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Ulla Kaukola, puheenjohtaja	Päivi Laakso
Mika Kasonen, I varapuheenjohtaja	Frida Forsblom-Prittinen
Eve Rämö, II varapuheenjohtaja	Kari Laalo (KV 21.9.2026 § 3)
Minna Räsänen	Soile Eriksson (KV 17.11.202 § 3)
Mika Niikko	Tanja Aidanjuuri
Heli Hakala	Timo Lahti
Emily Strohm	Henri Kiiski
Nina Nummela	Victor Snellman
Funda Demiri	Ville Karinen
Faysal Abdi	Kia Koskelin
Jorma Hentilä (KV 25.5.2026 § 3)	Tuula Panula
Otso Kivimäki	Jenni Karemo

Anni Juulia Tuomainen	Hanna Valtanen
Visa Tammi	Riku Aalto (KV 17.11.2025 § 3)
Anssi Aura	Marjo Vacker

Kaupunginvaltuusto on valinnut kokouksissaan (16.6.2025 § 6 ja 21.9.2026 § 3) kaupunginhallituksen konsernijaoston jäseniksi ja varajäseniksi seuraavat henkilöt:

Jäsen	**Henkilökohtainen varajäsen**
Mika Kasonen, puheenjohtaja	Frida Forsblom-Prittinen
Soile Eriksson, I varapuheenjohtaja	Kia Koskelin
Hanna Valtanen, II varapuheenjohtaja	Kari Laalo (KV 21.9.2026 § 3)
Henri Kiiski	Minna Räsänen
Tanja Aidanjuuri	Mika Niikko
Anssi Aura	Heli Hakala
Päivi Laakso	Visa Tammi
Marjo Vacker	Otso Kivimäki
Ville Karinen	Funda Demiri
Emily Strohm	Faysal Abdi

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

4 § Määrärahamuutokset vuoden 2026 talousarvion käyttötalousosaan sekä tuloslaskelmaosaan

VD/6064/00.02.01.00/2026

PT/MR/PK/JK/SE

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Hallintosäännön 14 luvun 5 §:n mukaisesti talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä kaupunginvaltuustolle talousarviovuoden aikana sitovuustasojen mukaisesti. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus toiminnallisiin tavoitteisiin sekä tulo- ja menoarvioihin. Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.11.2025 talousarvion vuodelle 2026. Talousarviossa on määritelty valtuuston nähden sitovat määrärahat.

Talousarvion sitovuustaso on kuvattu harmaalla pohjavärillä

Konsernijohdon ja elinvoiman toimialan käyttötalouden määrärahamuutosesitys 2026

Konsernijohdon ja elinvoiman toimialan menojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 14 milj. eurolla.

Työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden palvelualueella työmarkkinatuen kuntaosuuden ennustetaan ylittävän talousarvion 16 milj. eurolla vuonna 2026. Kaupunki maksaa työmarkkinatuen kuntaosuutta yli 100 päivää työttömänä olleiden työttömien osalta. Vantaan kaupungin työttömyysluvut ovat ennätyskorkealla tasolla ja erityisen huolestuttavaa on pitkäaikaistyöttömyyden lukujen kasvu. Uusia työpaikkoja on auki vain vähän, joten työttömyystilanteen ei ennusteta paranevan vielä vuoden 2026 aikana.

Konsernipalveluiden palvelualueella tietohallinnon palvelunostojen ennustetaan alittavan talousarvion noin 2,1 milj. eurolla. Tämä huomioiden toimialan lisämäärärahan tarpeeksi esitetään 14,0 milj. euroa.

Konsernijohto ja elinvoima	TA 2026	MUUTOS 2026	UUSI TA 2026
Tulot	16 980 000	0	16 980 000
Menot	-169 727 900	-14 000 000	-183 727 900
Toimintakate	-152 747 800	-14 000 000	-166 747 800

Tuloslaskelmaosan verorahoituksen tuloarvioiden muutosesitys 2026

Vantaan verotulojen ennusteet ovat muuttuneet Kuntaliiton julkaisemassa ennusteessa negatiivisemmiksi jokaisessa uudessa ennusteessa jo parin vuoden ajan. Viimeisin verotuloennuste elokuulta ennustaa Vantaan verotuloheikentymän vihdoinkin tasaantuneen, ja uusi verotuloennuste on tehty tämän pohjalta. Verotuloihin esitetään tehtäväksi seuraavat muutokset: kunnallisveroja esitetään laskettavan uuden ennusteen pohjalta 21,1 milj. euroa ja kiinteistöveroa 6,0 milj. euroa. Yhteisöveron kuntaosuutta esitettään nostettavan 3,4 milj. eurolla. Yhteensä verotuloihin esitetään 23,7 milj. euron vähennystä.

Verotulot	TA 2026	MUUTOS 2026	UUSI TA 2026
Verotulot yhteensä	611 000 000	-23 700 000	587 300 000

Vantaan valtionosuuksien ennustetaan kehittyvän positiivisesti talousarvioon 2026 nähden. Peruspalveluiden valtionosuusennuste ylittää talousarvion 0,9 milj. eurolla ja Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus 2,6 milj. eurolla. Yhteensä valtionosuuksien ennustaan ylittävän talousarvion hieman vajaalla 3,5 milj. eurolla.

Valtionosuudet	**TA 2026**	**MUUTOS 2026**	**UUSI TA 2026**
Valtionosuudet yhteensä	269 000 000	3 500 000	272 500 000

Kaupunginhallitus 7.9.2026 § 10

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että
a) konsernijohdon ja elinvoiman toimialan toimintamenoja korotetaan 14 000 000 euroa,
b) verotuloja lasketaan 23 700 000 euroa ja
c) valtionosuuksia korotetaan 3 500 000 euroa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 4

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään, että
a) konsernijohdon ja elinvoiman toimialan toimintamenoja korotetaan 14 000 000 euroa,
b) verotuloja lasketaan 23 700 000 euroa ja
c) valtionosuuksia korotetaan 3 500 000 euroa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot: talous- ja strategiajohtaja Matti Ruusula, puh. 043 824 9254, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
talousarviopäällikkö Päivi Kandolin, puh. 040 626 7613, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

5 § Vantaan ratikan vaunuhankinnan päivitetty hankesuunnitelma ja omavelkaisen takauksen myöntäminen Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle

VD/4386/02.03.07/2026

PT/JK/PvN/MR/SV/EK/SE/JK

Tausta

Kaupunginvaltuusto on 17.11.2025 § 7 hyväksynyt Vantaan ratikan tarkistetun hankesuunnitelman. Ratikan hankesuunnitelman mukaan Pääkaupunkiseudun kaupunkiliikenne Oy rakentaa Vaaralan varikon ja hankkii Vantaan raitiovaunut.

Vantaan kaupunki on pienellä osuudella (n. 0,5 %:ia) osakas Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:ssä (jäljempänä KLOY), jonka muut osakkeet omistaa Helsingin kaupunki. Yhtiö perustettiin vuonna 2021 harjoittamaan Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) toimintaa. HKL:n toiminta metron infra- ja liikennöintisopimuksiin liittyviä toimintoja lukuun ottamatta siirrettiin yhtiöön vuonna 2022. KLOY on perustettu siinä tarkoituksessa, että se tuottaa yleisen edun mukaisia, kestävän liikkumisen julkisia palveluja, kuten metro-, raitio- ja lauttaliikenteen sekä kaupunkipyöräilyn palveluja ensisijaisesti HSL:n järjestämään joukkoliikenteeseen pääkaupunkiseudulla.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto on 9.6.2025 hyväksynyt KLOY:n osakassopimuksen, jossa on sovittu yhtiön toiminnan järjestämisestä ja sen toteuttamien investointien rahoittamisesta. Vantaan kaupungin omistus yhtiössä rajoittuu CP-osakesarjaan (pikaraitiovaunun kalustot ja niitä palvelevat varikot). Osakassopimuksen mukaan CP-sarjan kalusto- ja varikkoinvestoinnit toteutetaan KLOY:n ja sen tytäryhtiöiden muodostamaan kaupunkiliikennekonserniin ensisijaisesti lainarahoituksella. Osakassopimuksen mukaisena lähtökohtana on, ellei muuta sovita, että CP-sarjan kaluston ja varikkojen investointien rahoitusvastuu määräytyy sen mukaan, minkä osakkaan alueella harjoitettavaan liikennöintiin investointi kohdistuu. Osakkaana oleva kaupunki rahoittaa ja takaa alueellansa harjoitettavaan liikennöintiin kohdistuvat investointikustannukset. Takausvastuu sovitaan hanke kerrallaan ja se vähenee sitä mukaa kun velkaa maksetaan pois.

Raitiovaunukalustosta ja -varikoista tulee vastaamaan Kaupunkiliikenne Oy:n tytäryhtiö RV Kalusto ja Varikko Oy.

Osakassopimuksen mukaan KLOY:n tulee ennen lopullista sitovaa päätöksentekoa hakea osakkaana olevan kaupungin etukäteinen suostumus aina, kun on kyse sellaisesta investoinnista, joiden takausvastuu tai rahoitusvelvollisuus on osakkaalla esimerkiksi hyväksyttämällä ko. investointia koskeva hankesuunnitelma.

KLOY:n hallitus on päättänyt joulukuussa 2025 hakea Vantaan ratikan kalustohankintoihin ja Vaaralan varikkoon liittyvien investointien toteuttamiseen otettaville lainoille Vantaan kaupungilta omavelkaista takausta. Takauksen myöntämistä ei kalustohankinnan osalta voitu tuoda heti päätettäväksi, koska KLOY:n kalustohankintapäätöstä koskevan valitusasian käsittely oli kesken ja hankesuunnitelmaa tuli päivittää. Korkein hallinto-oikeus on 2.6.2026 päättänyt hylätä valituslupahakemuksen, joka koski markkinaoikeuden KLOY:n hankintapäätöksestä antamaa valituksen hylkäävää ratkaisua, mikä tarkoittaa, että KLOY:n hankintapäätös on lainvoimainen. KLOY on 27.4.2026 pyytänyt HSL:ltä lausuntoa pikaraitioliikenteen raitiovaunuhankinnan hankesuunnitelman päivityksestä.

Kaluston hankesuunnitelma ja sen päivittäminen

Vantaan kaupunginhallitus on 21.8.2023 § 7 hyväksynyt Vantaan ratikan vaunuhankinnan hankesuunnitelman, Kaupunginhallitus on 29.1.2024 § 15 hyväksynyt päivitetyn Vantaan ratikan vaunuhankinnan hankesuunnitelman. Hyväksytyn hankesuunnitelman mukaan Vantaan ratikan reitille tarvitaan yhteensä 18 kappaletta raitiotievaunuja. Päivitetyssä hankesuunnitelmassa Vantaan ratikan vaunujen hankinnan ilmoitettiin olevan 82 miljoonaa euroa, joka jakautuu vuosille 2024–2033. Vantaan kaupunginhallituksen päätettäväksi on aiemmin tuotu ainoastaan Vantaan ratikkaa koskeva osa kalustohankinnasta.

Koko Pikaraitiovaunuhankintaa koskeva hankesuunnitelma on ollut 26.9.2023 päivätty Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta. KLOY on nyt laatinut asiakirjan Hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus: Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta (jäljempänä Uusi hankesuunnitelma), jolla päivitetään alkuperäistä koko pikaraitiovaunuhankintaa koskevaa hankesuunnitelmaa.

Uuden hankesuunnitelman mukaisen hankkeen tavoitteena on hankkia yhteensä kolmekymmentäkolme (33) uutta pääkaupunkiseudun liikenteeseen soveltuvaa matalalattiaista kahteen suuntaan ajettavaa pikaraitiovaunua Kaupunkiliikenteen varikolle toimitettuna. Näistä vaunuista Vantaan ratikan osuus on 18 vaunua. Hankinta pitää sisällään raitiovaunuhankinnat, jotka mahdollistavat liikennöinnin Länsi-Helsingin raitioteillä ja Vantaan Ratikan pikaraitioteillä.

Hanke tähtää suunnittelullaan ja valmistelullaan siihen, että toteutusvaihe käynnistyy vuoden 2026 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Pikaraitiovaunujen toimitukset ajoittuvat tämänhetkisen aikataulun mukaisesti vuosille 2029–2032. Ensin saapuu kolme esisarjan vaunua vuoden 2029 jälkimmäisellä puolikkaalla ja sarjatuotantovaunut vuosien 2031 ja 2032 aikana.

Alkuperäinen hankesuunnitelman enimmäishinta koko hankinnalle on ollut 163 705 734 € (kustannusriskitasopäivämäärä 26.9.2023). Nyt esitettävä uusi enimmäishinta koko hankinnalle on 180 171 956 euroa. Uusi enimmäishinta on Vantaan ratikan osalta 98,3 Me.

KLOY hakee hankesuunnitelmalle korotusta, koska saadut tarjoukset olivat korkeampia kuin hankesuunnitelman enimmäishinta. Alkuperäinen hankesuunnitelma (163 705 734 €, kustannusriskitasopäivämäärä 26.9.2023) perustui edellisiin kalustohankintoihin (Raide-Jokeri, Kruunusillat) vuoteen 2020 indeksoituun kustannustasoon sekä käytyjen markkinavuoropuheluiden arvioihin vuosilta 2022–2023. Kaupunkiliikenne Oy hankintayksikön näkemyksen mukaan voittaneen tarjouksen hinta vastaa hyvin tämänhetkistä markkinatilannetta. Tarjouskilpailua ja kustannustason nousun syitä on selostettu tarkemmin liitteenä olevan Uuden hankesuunnitelman kohdassa 6.

Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymä (HSL) on 10.6.2026 antanut lausunnon sekä käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen -hankesuunnitelmasta (ei koske Vantaan ratikkaa) että Uudesta hankesuunnitelmasta. HSL on antamassaan lausunnossa puoltanut hankesuunnitelmien tarkistamista edellyttäen, että hankkeen kustannusvaikutuksista on saavutettu yhteinen näkemys Helsingin ja Vantaan kaupunkien, Kaupunkiliikenneyhtiön ja HSL:n välillä ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista. HSL katsoo, että uusi vaunuhankinta nostaa merkittävästi raitioliikenteen kustannuksia, mikä aiheuttaa osaltaan merkittävää korotuspainetta lippujen hintoihin. HSL:n näkemyksen mukaan vähintään alkuperäisen hankesuunnitelman ylittävä kustannustason nousu pitää kattaa kuntasubventiolla eikä lippujen hintojen nostolla tai palvelutasoa karsimalla.

Takauksen myöntäminen kalustohankinnan lainoille

KLOY:n hallitus on pyytänyt Vantaan kaupungilta 110 miljoonan euron omavelkaista takausta KLOY:n omaisuuteen hankittavien Vantaan ratikan vaunuinvestoinnin rahoitusjärjestelyitä (lainat, korot ja muut rahoituskustannukset) varten. KLOY:n hakeman takauksen voimassaoloaika on 30 vuotta. Yhtiön hakema takauksen määrä 110 Me on kalustohankinnan lainojen vakuudeksi myönnettävien takausten enimmäismäärä, jossa on varautumista mahdollisiin kustannusarviossa huomioimattomiin kuluihin ja ylityksiin.

Takauksesta ehdotetaan perittäväksi vuosittain 0,09 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevien lainojen määrästä per 31.12, ja jonka yhtiön tulee maksaa määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

Takaukselle ei esitetä vaadittavan vastavakuuksia.

Takausehdot vastaavat ehtoja, joilla Helsingin kaupunki on myöntänyt KLOY:lle omavelkaisia takauksia.

Valtiontuki ja kuntalain 129 §

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) artiklan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Valtiontukisääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun tuensaaja on ”yritys” (Euroopan komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01 valtiontuen käsitteestä, kohta 6). Euroopan unionin tuomioistuin on johdonmukaisesti määritellyt yritykset taloudellista toimintaa harjoittaviksi yksiköiksi ja katsonut, että taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan markkinoilla. Kaupunkiliikenne Oy tuottaa palveluita vain kunnista koostuvalle omistajapiirille ja viranomaisyhteistyön piirissä oleville tahoille kilpailuttamisvelvollisuutta koskevan poikkeuksen perusteella (sidosyksikköasema, horisontaalinen yhteistyö), jolloin yhtiö ei harjoita taloudellista toimintaa markkinoilla.

Euroopan komissio on lisäksi katsonut, että vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailun vääristyminen on yleensä poissuljettua infrastruktuurin rakentamisessa silloin, kun infrastruktuurilla ei ole tavallisesti suoria kilpailijoita, yksityinen rahoitus on alalla ja kyseisessä jäsenvaltiossa vähäistä ja infrastruktuurin tarkoituksena ei ole valikoivasti suosia tiettyä yritystä tai toimialaa vaan se hyödyttää koko yhteiskuntaa (komission tiedonanto EUVL [2016] C 262/01, kohta 211).

Takaukseen KLOY:lle ei voi liittyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen valtiontukea koskevan artiklan 107(1) mukaista kiellettyä valtiontukea, koska valtiontukea koskevat kriteerit eivät edellä selostetuin tavoin täyty. Järjestelyn markkinaehtoisuutta ei näin ollen ole tarpeen selvittää.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä eikä kunta saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Edelleen kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Myönnettäväksi esitettävä takaus ei vaaranna Vantaan kaupungin kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä eikä takaukseen sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä. Takauksella mahdollistetaan kaupungin päättämän ratikkahankkeen tarvitseman kaluston hankinta kohtuullisilla

korkokustannuksilla. Kaupunkiliikennekonserni tuottaa palveluita omistajinaan oleville Vantaan ja Helsingin kaupungeille sekä kuntayhtymä HSL:llä, joten toimintaa liittyvä riski on jo lähtökohtaisesti alhainen. Vantaa ja Helsinki ovat lisäksi osakassopimuksessa sopineet siitä, että omistajilla on velvollisuus kattaa kaupunkiliikennekonsernin kunkin osakesarjan tappio (tässä tapauksessa tappio tarkoittaa osakesarjan negatiivista omaa pääomaa) osakesarjan omistuksen suhteessa (Vantaa omistaa ainoastaan CP-sarjaa). CP-osakesarjan osalta tappion kattamisvelvollisuuden on sovittu kaluston osalta määräytyvän linjakilometrien suhteessa. Vantaa siis vastaisi kalustohankinnan tappiosta jo osakassopimuksen perusteella. Koska tappion kattamisvelvollisuus on käytännössä aina omistajakunnilla osakassopimuksen perusteella, ei takaus muuta Vantaan kannalta sen kokonaisriskiä. Vastaavasta syystä vastavakuuksia ei ole tarpeen vaatia, koska Vantaan riskipositio ei paranisi vastavakuuksilla tilanteessa, jossa Vantaa joka tapauksessa vastaa Vaaralan varikon tappiosta osakassopimuksen perusteella.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 5 momentin kohdan 22 mukaan kaupunginhallitus päättää useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien ja kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmien (tavoitehintoineen) ja kustannusarvioiden hyväksymisestä lukuun ottamatta teknisten perusparannusten tai alle 1 000 000 euroa (alv 0 %) maksavien hankkeiden hankesuunnitelmia. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Kaupunginhallitus 22.6.2026 § 15

Vs. kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) hyväksyä ehdollisena sille, että kaupunginvaltuusto myöntää b) kohdan mukaisen takauksen Hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus: Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta siten, että Vantaan ratikan kaluston enimmäishinta on 98,3 Me;

b) esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto myöntää Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle enintään 110 miljoonan euron omavelkaisen takauksen Vantaan ratikan vaunuinvestoinnin rahoittamiseksi otettavien lainojen vakuudeksi seuraavin ehdoin:
   - takaus kattaa lainojen pääoman lisäksi lainojen korot, viivästyskorot sekä mahdolliset lainanhoito- ja perimiskulut;
   - taattavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta;
   - omavelkaisesta takauksesta peritään vuosittain 0,09 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevien lainojen määrästä per 31.12, ja jonka yhtiön tulee maksaa määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä;

c) esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginjohtaja valtuutetaan päättämään b) kohdan taattavien lainojen hyväksyttävistä tarkemmista lainaehdoista, yksittäisten takausten tarkemmista takausehdoista sekä allekirjoittamaan takaussitoumukset.

Päätös:
Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

———

Kaupunginhallitus 10.8.2026 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä ehdollisena sille, että kaupunginvaltuusto myöntää b) kohdan mukaisen takauksen Hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus: Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta siten, että Vantaan ratikan kaluston enimmäishinta on 98,3 Me;
b) esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto myöntää Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle enintään 110 miljoonan euron omavelkaisen takauksen Vantaan ratikan vaunuinvestoinnin rahoittamiseksi otettavien lainojen vakuudeksi seuraavin ehdoin:
   - takaus kattaa lainojen pääoman lisäksi lainojen korot, viivästyskorot sekä mahdolliset lainanhoito- ja perimiskulut;
   - taattavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta;
   - omavelkaisesta takauksesta peritään vuosittain 0,09 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevien lainojen määrästä per 31.12, ja jonka yhtiön tulee maksaa määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä;
c) esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginjohtaja valtuutetaan päättämään b) kohdan taattavien lainojen hyväksyttävistä tarkemmista lainaehdoista, yksittäisten takausten tarkemmista takausehdoista sekä allekirjoittamaan takaussitoumukset.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä ehdollisena sille, että kaupunginvaltuusto myöntää b) kohdan mukaisen takauksen Hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus: Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta siten, että Vantaan ratikan kaluston enimmäishinta on 98,3 Me;
b) esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto myöntää Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle enintään 110 miljoonan euron omavelkaisen takauksen Vantaan ratikan vaunuinvestoinnin rahoittamiseksi otettavien lainojen vakuudeksi seuraavin ehdoin:
   - takaus kattaa lainojen pääoman lisäksi lainojen korot, viivästyskorot sekä mahdolliset lainanhoito- ja perimiskulut;
   - taattavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta;
   - omavelkaisesta takauksesta peritään vuosittain 0,09 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevien lainojen määrästä per 31.12, ja jonka yhtiön tulee maksaa määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä;
c) esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginjohtaja valtuutetaan päättämään b) kohdan taattavien lainojen hyväksyttävistä tarkemmista lainaehdoista, yksittäisten takausten tarkemmista takausehdoista sekä allekirjoittamaan takaussitoumukset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asialle seuraavan yhteisen *pöytäkirjalausuman*:

Kaupunginhallitus edellyttää, että valtuustolle selostetaan ennen päätöksentekoa Kaupunkiliikenne Oy:n raitiovaunuhankinnan kokonaisuus, vaikka kaupunginvaltuuston varsinainen päätös rajautuu vain vaunuhankinnan takausvaltuuden korottamiseen. On tärkeää, että kaupunginvaltuutetut saavat kattavat tiedot myös itse hankinnasta (sis. salassapidettävät tiedot), johon takausvaltuuden korotus liittyy.

Kaupunginhallitus toteaa, että Kaupunkiliikenteen varsinainen vaunuhankinta on toteutettu markkinaoikeuden päätöksen perusteella lainmukaisesti. Kaupunginhallitus kehottaa kuitenkin kaupunginjohtajaa olemaan yhteydessä Helsingin kaupunkiin hankinnan asianmukaisuuden jälkikäteisarviointiin liittyen.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko jätti asialle seuraavan *pöytäkirjalausuman*:

Perussuomalaiset vastustivat Vantaan ratikan investointipäätöstä ja varoitimme jo silloin hankkeen vaikutuksista kaupungin talouteen ja velkaantumiseen. Nyt nämä kustannukset alkavat konkretisoitua.

Vantaan ratikan vaunuhankinnan hinta on noussut alkuperäisestä 79 miljoonan euron arviosta ensin 82 miljoonaan euroon ja nyt 98,3 miljoonaan euroon. Hankinnan rahoitusjärjestelyjä varten Vantaalta haetaan lisäksi 110 miljoonan euron takausta.

Tämä tapahtuu samaan aikaan, kun Vantaan talous on voimakkaasti alijäämäinen ja kaupunki käy YT-neuvotteluja säästääkseen henkilöstömenoista. Lopulta kasvavien investointien, korkojen ja käyttökustannusten maksaja on Vantaan veronmaksaja ja ne rahat ovat pois kaupungin muista palveluista.

Myös itse kalustohankinnan lopputulos on pettymys. Näin mittavan julkisen hankinnan olisi pitänyt tuottaa mahdollisimman paljon työtä ja taloudellista hyötyä Suomeen. Nyt vaunut valmistetaan Puolassa samaan aikaan, kun Suomessa on omaa raitiovaunujen valmistusta ja alan osaamista.

Hankintapäätös on oikeuskäsittelyn jälkeen lainvoimainen eikä sitä tässä vaiheessa enää voida muuttaa. Se ei kuitenkaan poista tarvetta arvioida kriittisesti kaupungin ja sen yhtiöiden hankintaosaamista. Tulevissa suurissa hankinnoissa kilpailutus on valmisteltava paremmin ja lain sallimissa rajoissa on painotettava nykyistä vahvemmin suomalaisen työn, huoltovarmuuden, elinkaarikustannusten ja hankinnan kokonais-taloudellisten vaikutusten merkitystä.

Perussuomalaiset muistuttavat, että ratikan kustannukset eivät pääty rakentamiseen. Velka, kalusto, korot, ylläpito ja liikennöinti jäävät maksettaviksi vuosikymmeniksi. Kun kustannukset nousevat jo ennen liikenteen alkamista, kaupungin on erityisen tarkasti huolehdittava siitä, ettei laskua siirretä jälleen kuntalaisten palveluihin, verotukseen tai uusiin leikkauksiin.

———

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 5

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään

a) myöntää Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:lle enintään 110 miljoonan euron omavelkaisen takauksen Vantaan ratikan vaunuinvestoinnin rahoittamiseksi otettavien lainojen vakuudeksi seuraavin ehdoin:
   - takaus kattaa lainojen pääoman lisäksi lainojen korot, viivästyskorot sekä mahdolliset lainanhoito- ja perimiskulut;
   - taattavien lainojen laina-aika saa olla enintään 30 vuotta;
   - omavelkaisesta takauksesta peritään vuosittain 0,09 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevien lainojen määrästä per 31.12, ja jonka yhtiön tulee maksaa määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä;

b) valtuuttaa kaupunginjohtaja päättämään a) kohdan taattavien lainojen hyväksyttävistä tarkemmista lainaehdoista, yksittäisten takausten tarkemmista takausehdoista sekä allekirjoittamaan takaussitoumukset.

Päätös:
Esityksen mukaan.

Merkittiin, että Perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon yhtyivät Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä, Keskustan valtuustoryhmä sekä valtuutetut Vacker, Nummela, Puikkonen, Lehmuskallio ja Alasuutari.

”Perussuomalaisten valtuustoryhmä esittää huolensa Vantaan kaupungin täysin tai osaomistamien yhtiöiden kilpailutuksiin ja hankintoihin.

Kilpailutusosaamista olisi syytä kehittää ja parantaa. Kilpailutusten laatimiseen on panostettava erityisen huolellisesti. Myös erilaisia puitesopimuksia olisi tarkasteltava kriittisesti ja yrityksiä, joiden kanssa puitesopimuksia on tehty, tulisi olla kattava määrä. Kilpailutusosaamisen parantamisella varmistamme, ettemme jatkossa joudu tilanteisiin, joissa hankinnat tehdään pakkoraossa, selkä seinää vasten, ja veronmaksajien rahoja käytetään mahdollisesti ylihintaisten tuotteiden tai palvelujen hankkimiseen.

Myös tarjousneuvottelujen käyminen on oltava vakiokäytäntö isoimmissa hankinnoissa ja tarvittaessa kaupunki voi hankkia ulkopuolista konsulttiapua, jotta neuvottelujen tuloksena saadaan paremmat sopimukset

Perussuomalaiset vastustivat Vantaan ratikan investointipäätöstä ja varoitimme jo silloin hankkeen vaikutuksista kaupungin talouteen ja velkaantumiseen. Nyt nämä kustannukset alkavat konkretisoitua. Vantaan ratikan vaunuhankinnan hinta on noussut alkuperäisestä 79 miljoonan euron arviosta ensin 82 miljoonaan euroon ja nyt 98,3 miljoonaan euroon.

Hankinnan rahoitusjärjestelyjä varten Vantaalta haetaan lisäksi 110 miljoonan euron takausta. Tämä tapahtuu samaan aikaan, kun Vantaan talous on voimakkaasti alijäämäinen ja kaupunki käy YT neuvotteluja säästääkseen henkilöstömenoista. Lopulta kasvavien investointien, korkojen ja käyttökustannusten maksaja on Vantaan veronmaksaja ja ne rahat ovat pois kaupungin muista palveluista.

Perussuomalaiset muistuttavat, että ratikan kustannukset eivät pääty rakentamiseen. Velka, kalusto, korot, ylläpito ja liikennöinti jäävät maksettaviksi vuosikymmeniksi. Kun kustannukset nousevat jo ennen liikenteen alkamista, kaupungin on erityisen tarkasti huolehdittava siitä, ettei laskua siirretä jälleen, kuntalaisten palveluihin, verotukseen tai uusiin leikkauksiin.”

Liitteet:

- Pikaraitioliikenteen kasvun mahdollista raitiovaunuhankinta: Vantaan osuudessa tapahtuneet muutokset talouden näkökulmasta
- Hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus: Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta 20.4.2026
- Hankesuunnitelma: Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunu-hankinta 26.9.2023
- HSL:n lausunto hankesuunnitelmien tarkistamisesta

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot: Kaupungininsinööri Jarno Köykkä (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)
Rahoitusjohtaja Pirjo van Nues (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Hankesuunnitelman enimmäishinnan korotus:

Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta

20.4.2026

Heidi Heikkilä, Kaupunkiliikenne Oy

1. Perustiedot

Projektin nimi: Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta

Projektiluokka: A

Projektin omistaja: Heikkilä Heidi

Projektipäällikkö: Ville Tolvanen

Alkuperäinen hankesuunnitelman enimmäishinta: 163 705 734 € (kustannusriskitasopäivämäärä 26.9.2023)

Esitettävä uusi enimmäishinta: 180,171,956 euroa

2. Projektin kuvaus

Hankkeen tavoitteena on hankkia yhteensä kolmekymmentäkolme (33) uutta pääkaupunkiseudun liikenteeseen soveltuvaa matalalattiaista kahteen suuntaan ajettavaa pikaraitiovaunua Kaupunkiliikenteen varikolle toimitettuna. Hankintaan sisältyy raitiovaunujen toiminnan ja kunnossapidon kannalta välttämättömät erikoislaitteet ja -työkalut sekä käyttöohjeet, koulutukset, dokumentaatio sekä hankinnan yhteydessä tarkemmin arvioitavat vara- ja vaihto-osat. Muut kuin vaunun teknisten ratkaisuiden ja toiminnallisuuden vaatimat muotoilukustannukset on rajattu tämän hankkeen ulkopuolelle ja liikenteen tilaaja varautuu niihin erillisellä budjetilla, jos ylimääräistä muotoilua tarvitaan.

Hankinta pitää sisällään raitiovaunuhankinnat, jotka mahdollistavat liikennöinnin Länsi-Helsingin raitioteillä ja Vantaan Ratikan pikaraitioteillä. Länsi-Helsingin raitioteiden osalta hankkeen taustalla on Helsingin kaupunginvaltuuston 20.1.2021 hyväksymä Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelma. Vantaan ratikan osalta hankkeen taustalla on Vantaan kaupunginvaltuuston 22.5.2023 hyväksymä Vantaan Ratikan hankesuunnitelma.

Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta -hanketta edistetään yhdessä Käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen -hankkeen kanssa ja näitä hankkeita käsitellään yhtenä vaunuhankintana. Hankintasuunnitelman mukaisesti edellä mainitut hankinnat ovat yksi hankintakokonaisuus ja -sopimus. Tällä on arvioitu olevan

merkittäviä kokonaistaloudellisia etuja, joita ovat muun muassa vaunujen alempi keskimääräinen hankintahinta sekä yhteneväiset vaihto- ja varaosat.

Hanke tähtää suunnittelullaan ja valmistelullaan siihen, että toteutusvaihe käynnistyy vuoden 2026 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Pikaraitiovaunujen toimitukset ajoittuvat tämänhetkisen aikataulun mukaisesti vuosille 2029–2032. Ensin saapuu kolme esisarjan vaunua vuoden 2029 jälkimmäisellä puolikkaalla ja sarjatuotantovaunut vuosien 2031 ja 2032 aikana. Tällä hetkellä HSL:n kanssa on sovittu vaunujen toimitusjärjestyksestä ja pikaraitiovaunut ovat kiireellisyysjärjestyksessä korkeammalla, joten ne toimitetaan ensin. Vaunujen toimitusjärjestystä voidaan muuttaa, jos joukkoliikennesuunnitelmien päivitykset aiheuttavat muutoksia kiireellisyysjärjestykseen.

Kaupunkiliikenne Oy:n asiantuntija-arvion sekä suoritetun markkinakartoituksen perusteella pikaraitiovaunuhankinnan käynnistäminen yksinään ei olisi ollut riittävän suuri hanke herättämään tarvittavaa toimittajien kiinnostusta ja tuomaan hankkeelle kilpailutuksellisia etuja.

3. Vaihtoehtoanalyysi

Hankinnan perusosalla sekä hankintaan sisältyvillä optioilla vastataan tarpeeseen, joka muodostuu HSL:n reittiverkoston laajentumisesta. Jos tämä hanke jätetään toteuttamatta tai hankintaa siirretään, niin aiheutetaan merkittävä riski sille, että pikaraitiotiehankkeet Vantaalla sekä Länsi-Helsingin raitioteillä eivät pääse aloittamaan liikennöintiä suunnitellusti.

Raitiovaunutuotannon toteutusvaihe kattavine testausjaksoineen on kokonaisuudessaan vuosia kestävä prosessi ennen kuin liikennöinti uudella kalustolla voidaan aloittaa. Uusien vaunujen hankinta on välttämätöntä Vantaan ja Helsingin kaupunkien sekä HSL:n suunnitteleman liikenteen hoitamiseksi.

Vantaan ratikan toteutuksen mahdollisesti viivästyessä tulee kalustolla löytyä tarkoituksenmukainen käyttötarkoitus. Riskin kantajana on ensisijaisesti Helsingin kaupunki, koska HSL maksaa kustannukset vasta kaluston ollessa tarkoituksenmukaisessa matkustajaliikenteessä.

Jos tämän hankkeen enimmäishintaa ei koroteta, on ainoa vaihtoehto muuttaa hankesuunnitelmaa niin, että hankinnan perusosaa pienennetään. Tämä on mahdollista ainoastaan keskeyttämällä hankinta ja käynnistämällä se uudestaan pienemmällä vaunumäärällä. Tämäkään ei välttämättä tuottaisi alempaa vaunukohtaista hintaa, koska markkinoiden kiinnostus pienempää vaunumäärää kohtaan saattaisi olla heikompi ja hintojen nousu hyvin todennäköinen luvussa 6.4 kuvatuista syistä johtuen. Lisäksi hankinnan keskeyttäminen ja uuden hankintaprosessin käynnistäminen mahdollisine markkinaoikeusvalituksineen aiheuttaisi merkittävän lisäviiveen, sillä uudelleenkäynnistys ja mahdollinen markkinaoikeusvalitus voivat viivästyttää hanketta 2–3 vuotta.

Hankintasopimus täytyy allekirjoittaa viipymättä lainvoimaisen hankintapäätöksen jälkeen. Hankintayksikölle voi joissain tapauksissa syntyä vahingonkorvausvelvollisuus tarjoajaa kohtaan, mikäli se ilman perusteltua syytä keskeyttää hankinnan tai vetäytyy sopimusprosessista. Tässä tapauksessa vaadittu vahingonkorvaus voisi olla määrältään jopa miljoonia euroja.

4. Investoinnin rahoitussuunnitelma ja -malli

Kaupunkiliikenne Oy on varautunut hankkeeseen investointisuunnitelmassaan vuosille 2022–2031, jossa Länsi-Helsingin raitioteiden (LHR) vaunujen osuus oli yhteensä n. 59 milj. euroa ja Vantaan Ratikan vaunujen osuus oli yhteensä n. 79 milj. euroa. Hankinnan alkuvaiheessa Kaupunkiliikenne Oy päivitti LHR-summan n. 82 miljoonaan euroon johtuen tarkentuneesta vaunujen yksikköhinta-arvioista. Vantaan Ratikan osuus on n. 82 miljoonaa euroa.

Kaupunkiliikenne Oy rahoittaa hankkeen lainarahoituksella. Hankkeen kustannukset muodostuvat raitiovaunujen suunnittelun ja hankinnan lisäksi projektinjohdosta ja -valvonnasta, dokumentaatiosta sekä koulutuksesta, maketista, erikoistyökaluista, rakentamisen aikaisista koroista sekä 1 % hankevarauksesta. Yhteensä tässä hankkeessa sekä Käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen –hankkeessa muutoksiin varaudutaan 2 % hankevarauksella.

HSL ei tule kantamaan vaunuhankinnan kustannusriskiä ennen kuin kalusto on tarkoituksenmukaisessa matkustajaliikennekäytössä. Tämä maininta lisätään lopulliseen kaluston käyttösopimukseen uusien vaunujen osalta.

5. Muutokset projektin sisällössä

Hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen investointiohjeistus on muuttunut sisäisen työn aktivoimisen osalta. Aiemmin sisäisen työn osuutta ei ole laskettu osaksi investointia. Tämän korjauksen vaikutus hankesuunnitelman enimmäishintaan on yhteensä 5,5 miljoonaa euroa tälle hankkeelle sekä Käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen –hankkeelle, josta tämän hankkeen kannettavaksi tulee nyt uutena kustannuselementtinä 2,75 miljoonaa euroa. Liikennöintisopimukseen kuuluva kalustotiimi vastaa kokonaisuudessaan olemassa olevan kaluston elinkaarenhallinnasta, ja investointiin liittyvä projektityöryhmä on muodostettu erikseen.

Muita merkittäviä muutoksia projektin sisällössä ei ole tehty.

6. Korotustarpeen syyt

6.1 Tausta ja lähtötilanne

Hankesuunnitelmalle haetaan korotusta, koska saadut tarjoukset olivat korkeampia kuin hankesuunnitelman hyväksytty enimmäishinta. Hyväksytty hankesuunnitelma (163 705 734 €, kustannusriskitasopäivämäärä 26.9.2023) perustui edellisiin kalustohankintoihin (Raide-Jokeri, Kruunusillat) vuoteen 2020 indeksoituun kustannustasoon sekä käytyjen markkinavuoropuheluiden arvioihin vuosilta 2022–2023. Kaupunkiliikenne Oy hankintayksikön näkemyksen mukaan voittaneen tarjouksen hinta vastaa hyvin tämänhetkistä markkinatilannetta.

6.2 Tarjouskilpailun tulokset ja kilpailutilanteen vaikutus

Tarjouskilpailuun ilmoittautui alun perin kolme raitiovaunuvalmistajaa. Yksi tarjoaja vetäytyi myöhemmin prosessista ilmoittaen, ettei heillä ollut tarjota Helsingin rataverkolle soveltuvaa kalustoratkaisua. Määräaikaan mennessä lopullisen tarjouksen jätti kaksi valmistajaa, joista toinen täytti hankinnalle asetetut pakolliset vaatimukset. Toinen tarjous hylättiin selkeistä tarjoajan tekemistä virheistä johtuen. Kuten Markkinaoikeuden 27.3.2026 antamassa päätöksessä todetaan, ” Erityisalojen hankintalain 78 §:n 1 momentin mukaan tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä ja muissa hankinta-asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintayksikön on suljettava tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset tarjouskilpailusta.”

On tärkeää huomioida, että lopullisen tarjouksen jättäneiden toimittajien vähäinen määrä – kaksi toimittajaa kolmesta ilmoittautuneesta – selittää osaltaan hintatason nousua. Suppeampi kilpailu antaa tarjoajille enemmän hinnoitteluvoimaa, ja tämä on nostanut tarjoushintoja suhteessa alkuperäisiin arvioihin.

Markkinoiden heikko kiinnostus johtui pääasiassa hankinnan pienestä koosta, ylikuumentuneesta maailmanlaajuisesta kiskokalustomarkkinasta, Helsingin vaativasta ratageometriasta ja siitä, että edellisten raitiovaunujen valmistajalla katsottiin olevan vahva kotimarkkinaetu. Hankintayksikkö teki paljon töitä valmistajien kiinnostuksen herättämiseksi, mutta koska kyseessä on hyvin spesifi, räätälöity tuote, ne tarjoajat eivät lähteneet mukaan kilpailuun, jotka eivät olleet varmoja siitä, että heillä saattaa olla voittava tuote.

Helsingin raitiotieympäristö asettaa kalustovalmistajille poikkeuksellisen vaativia teknisiä reunaehtoja verrattuna tyypillisiin Keski-Euroopan hankkeisiin. Suomen ilmasto-olosuhteet – erityisesti arktinen talvi, jäätyminen, runsas lumisade ja lämpötilojen voimakas vaihtelu – edellyttävät laajaa kylmänkestävyystestauksen dokumentaatiota ja teknisiä erityisratkaisuja, joita monilla eurooppalaisilla valmistajilla ei ole vakiotuotannossaan. Lisäksi Helsingin raitiotieverkko käyttää metristä raideleveyttä (1 000 mm), joka poikkeaa Keski-Euroopan markkinoilla yleisimmin käytetystä standardiraideleveydestä (1 435 mm). Keski-Euroopan raitiotiejärjestelmistä 60 % on rakennettu standardileveydellä ja kokonaisratakilometreissä mitattuna suhde kasvaa 70 %:n. 1000 mm raideleveys ja Helsingin kantakaupungin ahdas kaupunkitila asettaa rajoituksia vaunun korileveyteen ja rakenteeseen, mikä kaventaa käytettävissä olevaa valmistajavalikoimaa ja edellyttää valmistajilta erillisiä suunnittelu- ja hyväksyntäprosesseja. Nämä tekijät yhdessä korkeahkon hankkeen monimutkaisuuden kanssa selittävät osaltaan sen, miksi lopullisia tarjouksia saatiin vain kaksi. Raitiovaunuhankinta asettuu monimutkaisuudessaan lähemmäs muita vaativia ja pitkälle räätälöityjä erikoishankintoja kuin standardoidumpia junahankintoja.

6.3 Kustannustason nousu: kolme riippumatonta tietolähdettä

Vuonna 2025 saadut tarjoukset ovat korkeammat kuin tämän hankkeen vuoteen 2023 kirjattu kustannusriskitaso kuvattuna kohdassa 6.6. Kyse ei ole arviosta tai ennusteesta – tämä on markkinoilta saatu todellinen vastaus juuri päättyneeseen kilpailutukseen.

Kustannustason muutosta tukevat kolme riippumatonta tietolähdettä, jotka on esitetty tiivistetysti tässä, tarkemmin liitteissä 1. Yhteenveto ja 2. Indeksikorjaus

1) Sopimusindeksi (35 % LCI + 65 % PPI C28)

Hankintasopimuksessa sovelletaan sopimusindeksiä, joka koostuu 35 % Euroopan työvoimakustannusindeksistä (LCI, Eurostat lc_lci_r2_a, sektori B–S, 2020=100) ja 65 % teollisuuden tuottajahintaindeksistä – koneet ja laitteet (PPI C28, Eurostat sts_inppd_m, NACE C28, 2021=100). Sopimusindeksi on noussut pikaraitiovaunuhankkeen kustannusriskipäivästä 26.9.2023 tarjoushetkeen 09/2025 yhteensä +5,2 % (oikaisukerroin 1,0521). Lähteet: Eurostat lc_lci_r2_a (päivitetty 19.3.2026) ja Eurostat sts_inppd_m (päivitetty 11.4.2026).

Sopimusindeksi heijastaa työvoimakustannusten (LCI 2023 = 112,1 → LCI 2025 = 122,5, +9,3 %) ja koneteollisuuden tuottajahintojen (PPI C28 09/2023 = 116,1 → PPI C28 09/2025 = 119,6, +3,0 %) nousua. Vuosien 2023–2025 välinen kasvu sopimusindeksissä on +5,2 %, mikä on linjassa tämän hankkeen noin 10 % korotustarpeen kanssa yhdistettynä epävarmuuspreemioon.

2) Eurooppalaiset raitiovaunuhankinnat 2022–2025

Vertailukelpoisten raitiovaunuhankintojen vertailu Norjassa (Bergen), Ruotsissa (Göteborg), Suomessa (Tampere) ja muissa Euroopan maissa vuosilta 2022–2025 osoittaa hintojen nousseen noin 15 % verrattuna vuotta 2021 edeltäviin tasoihin. Uusimmissa tarjouksissa hinnat heijastavat nykyistä täyttä kustannustasoa ilman aiempien kiinteähintaisten sopimusten vaimentavaa vaikutusta.

3) Hankintaprosessin tarjoustiedot

Suoraan hankintaprosessista saadut tarjoukset ovat konkreettisin todiste markkinakustannusten tasosta.

6.4 Kustannusnousun ensisijaiset syyt

Kaikkien näiden kustannusnousujen ensisijainen syy oli Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022, joka aiheutti välittömän ja pitkäkestoisen häiriön raaka-ainemarkkinoilla, toimitusketjuissa ja energian hinnoissa eurooppalaisessa valmistuksessa. Lisäksi Lähi-idän jatkuva konflikti on lisännyt riskejä edelleen häiritsemällä Punaisenmeren laivaliikennettä ja pidentämällä komponenttien toimitusaikoja. Nämä muutokset ovat rakenteellisia ja ulkoisesti aiheutuneita.

6.5 Kustannusten kohdistaminen kahden hankintakokonaisuuden välillä ja korotusprosenttien selitys

Kaupunkiraitiovaunuhankinnan ja pikaraitiovaunuhankinnan hankintasopimus on yksi kokonaisuus. Kalustotoimittaja on hinnoitellut kaikki vaunutoimitukset yhteen hankintakokonaisuuteen, jossa eri vaunutyypeillä on omat yksikköhinnat, mutta merkittävä osa kertakustannuksista – kuten suunnittelu, valmistajan projektikustannukset, dokumentaatio, koulutus, simulaattorit ja erikoistyökalut – on hinnoiteltu yhtenä kokonaisuutena. Tämä tekee kustannusten yksiselitteisestä kohdistamisesta kahdelle eri vaunutyypille haastavaa.

Lisäksi pikaraitiovaunut toimitetaan sopimuksen mukaan ensin, minkä vuoksi kalustotoimittajat ovat todennäköisesti hinnoitelleet projektin alkuvaiheessa toimitettavien pikaraitiovaunujen kustannukset matalammiksi saadakseen projektin kokonaiskustannusrakennetta tasapainoisemmaksi toimitusaikataulun suhteen. Tämä heijastuu suoraan siihen, että kaupunkiraitiovaunujen hankesuunnitelman korotusprosentti on korkeampi kuin pikaraitiovaunujen, vaikka molempien hankintojen hinnat ovat nousseet samassa markkinaympäristössä.

Korotusprosenttien ero selittyy kuitenkin ensisijaisesti eri kustannusriskitasopäivämäärillä: kaupunkiraitiovaunuhankkeen kustannusriskitasopäivämäärä on 7.9.2021 – merkittävästi ennen Ukrainan sotaa – kun taas tämän pikaraitiovaunuhankkeen kustannusriskitasopäivämäärä on 26.9.2023, jolloin suurin osa sodan aiheuttamasta kustannusnoususta oli jo tapahtunut. Yli puolitoista vuotta sodan alkamisen jälkeen tilanne oli olennaisesti erilainen kahdella tavalla. Ensinnäkin valtaosa kustannusnoususta oli jo tapahtunut ja realisoitunut markkinoilla, jolloin se voitiin huomioida kustannusarviossa. Toiseksi hankkeen maturiteetti oli selvästi parempi: hankinnan valmistelu oli edennyt pidemmälle ja markkinavuoropuhelu valmistajien kanssa oli tuoretta. Siksi pikaraitiovaunuhankkeen prosentuaalinen korotus suhteessa hyväksyttyyn enimmäishintaan on pienempi, vaikka molemmat hankinnat toimivat samassa markkinaympäristössä.

Tämä on tärkeää huomioida myös siinä tapauksessa, että hanke jouduttaisiin käynnistämään uudelleen – on hyvin todennäköistä, että uuden kilpailutuksen hinnat olisivat nykyistä korkeammat johtuen kiihtyvästä geopoliittisesta epävarmuudesta.

6.6 Indeksikorjattu hintavertailu – hankkeen kustannukset alkuperäiselle kustannusriskitasolle muutettuna

Tämän hankkeen ja Pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistava raitiovaunuhankinta –hankkeen korotustarve on laskettu, muuttamalla hyväksytty hankesuunnitelman enimmäishinta vastaamaan tarjoushetken kustannusriskitasopäivämäärän hintatasoa 09/2025.

Hankintasopimuksessa sovellettava sopimusindeksi (35 % LCI + 65 % PPI C28) perustuu Eurostatin virallisiin indekseihin ja on määritelty tarjouspyyntövaiheessa kuvaamaan raitiovaunuhankinnan keskeisiä kustannusajureita. Työvoimakustannusindeksi (LCI) heijastaa valmistukseen, suunnitteluun ja integraatioon liittyvän työn kustannuskehitystä, kun taas PPI C28 kuvaa kone- ja laitevalmistuksen materiaalien ja alihankinnan hintakehitystä. Näiden painotettu yhdistelmä on katsottu tarjousvaiheessa parhaiten hankintasopimuksen kustannuskehitystä kuvaavaksi ja sitä sovelletaan yhdenmukaisesti kustannusriskipäivän ja tarjoushetken välisessä tarkastelussa.

Tulos on erittäin selkeä: indeksikorjauksen jälkeen pikaratikan tarjous on lähes identtinen alkuperäisen hankesuunnitelman kanssa. Tämä osoittaa, että pikaratikan korotustarve on käytännössä kokonaan yleisen hintatasomuutoksen aiheuttama vuoden 2023 syksyn ja vuoden 2025 välillä – ei virhearviosta tai muuttuneesta hankkeen laajuudesta johtuva.

Tämä analyysi osoittaa, että kaupunkiraitiovaunuhankkeen korotustarve ei selity pelkällä yleisellä hintatasomuutoksella. Tähän on vaikuttanut ainakin seuraavat tekijät:

- Vuoden 2021 vaunukohtainen hinta-arvio perustui aiempien vaunutoimitusten alhaisempaan hintatasoon eikä sellaisenaan vastannut myöhemmin muodostunutta markkinatilannetta, jo ennen Ukrainan sodan aiheuttamia markkinashokkeja.
- Sodan välittömät vaikutukset raaka-aine- ja energiamarkkinoilla vuosina 2021–2022 olivat vuosi-indeksin kasvua suurempia. Kilpailun supistuminen (kaksi lopullista tarjoajaa kolmesta ilmoittautuneesta) on todennäköisesti nostanut hintatasoa indeksinousua korkeammalle.

Pikaraitiovaunujen osalta tulos on hyvin selkeä: indeksikorjauksen jälkeen hankkeen kustannukset ovat lähes identtiset alkuperäisen hankesuunnitelman kanssa, mikä osoittaa, että pikaraitiovaunujen hankesuunnitelman enimmäishinnan korotustarve on käytännössä kokonaan yleisen kustannustasonousun aiheuttama. Tämä analyysi on esitetty tarkemmin liitteessä 2 Indeksikorjaus.

Erä (M€)	Yksisuuntainen	Kaksisuuntainen
Alkuperäinen enimmäishinta (nimellinen, ei indeksikorjausta)	107	163,7
Sopimusindeksillä korjattu alkuperäinen enimmäishinta: 35 % LCI (Eurostat lc_lci_r2_a, B–S, 2020=100) + 65 % PPI C28 (Eurostat sts_inppd_m, NACE C28, 2021=100). Kustannusriskipäivät: KR 7.9.2021 | PR 26.9.2023. Vertailupiste: 09/2025.	127,7	172,21
Hankkeen kustannukset 09/2025	151,4	180,2
Korotustarve (€) (Hankkeen uusi enimmäishinta - alkuperäinen enimmäishinta)	44,4	16,5
Korotusprosentti – alkuperäinen hinta	41,5%	10,1%
Korotustarve (€) (Hankkeen uusi enimmäishinta - Indeksikorjattu alkuperäinen enimmäishinta)	23,7	7,9
Korotusprosentti - Indeksikorjattu	18,6%	4,6%

7. Muutokset kustannusarviossa

Alkuperäisen hankesuunnitelman kustannusriskitasopäivämäärä on 26.9.2023. Tämä on tarkemmin avattu liitteessä 1. Yhteenveto. Hankevaraus on muutettu 5 %:sta (per hanke) 2 %:iin, joka kattaa molemmat vaunutyypit yhtenä hankintakokonaisuutena – yhteinen 2 % hankevaraus on jaettu hankkeiden välillä suhteessa pohjakustannuksiin (kaupunkiratikka 45,5 % / pikaratikka 54,5 %).

Korotustarve on euromääräisesti 7,9 M€, suhteellisesti laskettuna 4,6% alkuperäisestä kustannusriskitasopäivämäärän arvosta.

Hankevarauksen lisäksi hankkeen kustannukset muodostuvat projektinjohdosta, valvonnasta ja projektin sisäisistä kustannuksista. Lisäksi tulevat itse raitiovaunuun kohdistuvat kustannukset kuten vaunujen suunnittelu, valmistajan projektikustannukset, maketti, esisarjan vaunut #1–3, sarjatuotantovaunut #4–30 / #4–33 ja dokumentaatio. Lisäksi hankkeen kustannuksiin kuuluu muu toimitussisältö, kuten koulutus, simulaattorit, erikoistyökalut ja varaosapaketti (Initial Purchase Order rotables) sekä ennen käyttöönottoa muodostuvat projektiaikaiset korot.

8. Vaikutukset käyttötalouteen

Hankkeen poistokustannukset ovat 30 vuoden poistoajalla noin 6 miljoonaa euroa vuosittain. Kaluston vakuutuksiin Kaupunkiliikenneyhtiö on arvioinut noin 0,1 miljoonaa euroa vuosittain. Hankkeen korkokulut ovat keskimäärin noin 2,6 miljoonaa euroa vuosittain. Yhteensä pääomakuluihin on arvioitu kuluvan noin 8,7 miljoonaa euroa vuosittain.

Uuden kaluston käyttökustannukset (kunnossapito, materiaalit, tukipalvelusopimus ja ajoenergia) ovat päivitetyn laskelmamallin mukaan yhteensä noin 6,8 miljoonaa euroa vuosittain (204 M€ / 30 vuotta). Tämä summa sisältää kunnossapidon materiaalikustannukset, tukipalvelusopimuksen mukaiset asiantuntijapalvelut, pakolliset lisenssimaksut sekä ajoenergiakustannukset.

Poistot ja käyttökulut yhteensä (ilman korkoja ja vakuutusmaksuja) ovat päivitetyn laskelman mukaan noin 12,8 miljoonaa euroa vuosittain (354M € / 30 vuotta). Kun lisätään pääomakuluihin korot (noin 2,6 M€/v) ja vakuutukset (noin 0,1 M€/v), käyttötalousvaikutus on noin 15,5 miljoonaa euroa vuosittain. Lipunhintavaikutukset lasketaan erikseen HSL:ssä.

Vertailua nykyisiin kustannuksiin ei ole tehty koska kyseessä on kokonaan uudet raitiotieinvestoinnit, eikä korvausinvestointi.

Kustannukset M€	Pikaraitiovaunu edellisen hankesuunnitelman kustannustaso	Pikaraitiovaunu hankesuunnitelman korotus
Kokonaiskäyttökustannukset mukaan lukien materiaalit, kunnossapitotyöt ja ajoenergia	6,5	6,8
Poistot	5,5	6
Korot	3,1	2,6
Vakuutus	0,1	0,1
Yhteensä	15,2	15,5

Kaupunkiliikenneyhtiö allekirjoittaa raitiovaunujen valmistajan kanssa kaksi erillistä sopimusta: hankintasopimus sekä tukipalvelusopimus. Vara- ja vaihto-osia ei toimiteta hankintasopimuksen puitteissa, vaan ne toimitetaan tukipalvelusopimuksen kautta toimitusperusteisesti.

Optiovaunujen yksikkökustannus on sama kuin hankinnan perustilauksessa tilattujen sarjatuotantovaunujen. Suunnittelu- ja kehityskustannukset ovat kertaluonteisia, mutta eivät vaikuta suoranaisesti toimitettavien vaunujen yksikköhintaan.

9. Vastaukset HSL:n hallituksen lausuntoon ja lisäselvityspyyntöihin

HSL:n hallitus on aiemmassa lausunnossaan (2023) esittänyt useita vaatimuksia ja lisäselvityspyyntöjä hankesuunnitelmaan liittyen. Hanke lausuu näistä seuraavasti:

Kaluston vaatimustenmukaisuus ja esteettömyys:

Uudessa kalustohankinnassa on huomioitu kaikki HSL:n laatimassa pikaraitioliikenteen palvelukuvauksessa ja pikaraitiokalustokonseptissa kalustolle asetetut vaatimukset sekä HSL:n asettamat esteettömyysvaatimukset. Hankittava kalusto on nykyaikaista, hiljaista ja matalalattiaista, mikä mahdollistaa sujuvan ja esteettömän matkustuskokemuksen kaikille käyttäjille. Vaunut ovat kahteen suuntaan ajettavia, joten ne eivät edellytä kääntösilmukoita ja soveltuvat joustavasti HSL-alueen vaihteleville rataosuuksille.

Kaluston suorituskyky tukee pikaraitiotieliikenteen tavoiteltua yli 20 km/h keskinopeutta ja enintään 80 km/h maksiminopeutta eristetyillä osuuksilla. Hankinnassa on huomioitu raitiotieverkoston tekniset erityispiirteet – laiturikorkeudet, kaarresäteet ja jännitetasot – jotta uusi kalusto on yhteensopiva sekä nykyisen että kehittyvän rataverkon kanssa.

Esteettömyys on ollut keskeinen suunnitteluperiaate. Kalusto täyttää HSL:n vaatimukset tarjoten matalalattiaiset sisäänkäynnit, selkeästi merkityt pyörätuolipaikat ja esteettömän matkustustilan. Matkaketjun esteettömyys on varmistettu pysäkkien ja vaunujen yhteensopivuuden sekä saavutettavan matkustajainformaation avulla.

Valitun tarjoajan lopullisen tarjouksen perusteella tulevaan pikaraitiovaunukalustoon on mahdollista toteuttaa nykyistä huomattavasti enemmän monitoimitilaa ja kaluston suunnittelussa tulee huolehtia siitä, että vaunuissa on riittävästi tilaa lastenvaunuille ja matkatavaroille. Valmistajan teknisten reunaehtojen puitteissa hankintayksikkö ja HSL viimeistelevät vaunun sisätilojen suunnittelun projektin design-vaiheessa, jolloin lopullinen käytettävissä olevan monitoimitilan määrä tarkentuu.

Kaluston soveltuvuus pikaraitiotieinfralle:

Kalusto on käytettävissä kaikella jo suunnitellulla ja suunnitteilla olevalla pikaraitiotieinfralla. Vantaan raitiotien sekä Länsi-Helsingin haastavilla rataosuuksilla (Vihdintie) on vaihtoehtotarkasteluilla päästy eroon akkukäyttöisyystarpeesta. Pikaraitiovaunujen tuotanto voidaan käynnistää ilman tarvetta lunastaa tekninen optio B+ (akkukäyttöisyys).

HSL:n osallistuminen suunnitteluun:

HSL tulee olemaan hankkeen toteutusvaiheessa tiiviisti osallisena erityisesti raitiovaunujen suunnittelutyössä, mutta myös kaikissa tätä seuraavissa projektin vaiheissa. HSL:n rooli ja osallistuminen ovat elintärkeä osa projektia sen onnistuneen toteutuksen saavuttamiseksi.

Vaunumäärä ja optiot:

Hankesuunnitelmalla on hyväksytty 33 vaunun perushankinta (87 % käyttöaste), mikä on myös ollut HSL:n näkemys vaunumäärätarpeesta vuonna 2023 päivitetyn linjastosuunnitelman mukaisesti. Tarvittavan vaunumäärän joustoon ja tulevaisuuden linjastolaajennuksiin on varauduttu hankintaan sisällytettävillä riittävän suurilla optioilla. Hankintaan sisältyy optioina myös Viikin-Malmin pikaraitiotie ja Tuusulan-bulevardin pikaraitiotie.

Kaluston käyttösopimus ja kustannusvastuu:

Hankinnan kustannusten korvaamisesta on neuvoteltu ja hyväksytty erillinen sopimus HSL:n ja Kaupunkiliikenteen välillä, joka solmitaan ennen hankintasopimuksen allekirjoitusta. HSL ei tule kantamaan vaunuhankinnan kustannusriskiä ennen kuin kalusto on tarkoituksenmukaisessa matkustajaliikennekäytössä; tämä maininta lisätään lopulliseen kaluston käyttösopimukseen.

Kannattavuus:

Kustannustason kasvu on niin suuri, että sillä on vaikutusta päätettyjen raitiotiehankkeiden kannattavuuteen. Myönteinen lausunto on kuitenkin ehdollinen sille, että Vantaan ratikka ja Länsi-Helsingin raitiotiehanke toteutetaan. Vantaan ratikan mahdollisesti peruuntuessa tulee kalustolle löytyä tarkoituksenmukainen käyttötarkoitus muilta pikaraitiotielinjoilta tai kantakaupungin liikennöinnissä.

10. Muuta olennaista tietoa korotusesitykseen

Hankkeen hankesuunnitelman korotuksen hyväksyminen ja hankkeen toteuttaminen tämänhetkisen suunnitelman mukaisesti on erittäin tärkeää, jotta Kaupunkiliikenne Oy voi vastata tulevaisuuden kalustotarpeeseen pikaraitiovaunujen osalta.

Koska tällä hankkeella on vaikutuksia myös Käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen -hankkeen hankintoihin, tämä hankesuunnitelman korotus on ehdottoman tärkeä myös kantakaupungin raitiovaunukaluston korvaamisen kannalta. Hankkeet muodostavat yhden sopimuskokonaisuuden, joten kumpaakaan ei voida edistää ilman toista.

11. Liitteet ja lisätiedot

- Liite 1. Yhteenveto
- Liite 2. Indeksikorjaus

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy
PL 100
01022 Kaupunkiliikenne

Viite
Kirjeenne 27.4.2026

PÄÄKAUPUNKISEUDUN KAUPUNKILIIKENNE OY:N LAUSUNTOPYYNTÖ KÄYTTÖIÄN PÄÄSSÄ OLEVAN RAITIOVAUNUKALUSTON KORVAAMINEN -HANKESUUNNITELMAN JA PÄÄKAUPUNKISEUDUN PIKARAITIOLIIKENTEEN KASVUN MAHDOLLISTAVA RAITIOVAUNUHANKINTA -HANKESUUNNITELMAN TARKISTAMISESTA

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy (Kaupunkiliikenneyhtiö) pyytää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) hallituksen lausuntoa käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaaminen -hankesuunnitelman ja pääkaupunkiseudun pikaraitioliikenteen kasvun mahdollistavan raitiovaunuhankinta hankesuunnitelman tarkistamisesta 31.5.2026 mennessä.

Helsingin seudun liikenteen (HSL) hallitus on antanut ehdollisen puoltavan lausunnon hankesuunnitelmista kokouksessaan 10.10.2023. Hankesuunnitelmissa esitetty hintataso on HSL:n hallituksen päätöksen jälkeen kasvanut ja Kaupunkiliikenneyhtiö on pyytänyt uutta lausuntoa päivitetystä hankesuunnitelmista 27.4.2026.

Lähtötiedot

Kaupunkiliikenneyhtiön vanhimmat kantakaupungin raitioliikenteen linjaliikennekäytössä olevat raitiovaunut ovat tulossa teknisen käyttöikänsä päähän. Pääkaupunkiseudulle ollaan myös rakentamassa uusia pikaraitioteitä Länsi-Helsinkiin ja Vantaalle. Näiden liikennöintiin tarvitaan uusia pikaraitiovaunuja.

Vanhenevan kaluston uusimisen yhteydessä on kilpailutettu pikaraitiovaunukalustoa mahdollistamaan tuleva pääkaupunkiseudun pikaraitiovaunuliikenteen kasvu. Pikaraitiovaunuja hankitaan uusille pikaraitiolinjoille yhteensä 33 kappaletta. Pikaraitiovaunut toimitetaan nykyisen suunnitelman mukaan ennen kaupunkiraitiovaunuja, jotta uudet pikaraitiolinjat Vantaalla ja Länsi-Helsingissä saadaan mahdollisimman nopeasti käyttöön. Pikaraitiovaunujen toimitus on tarkistetussa hankesuunnitelmassa ajoitettu vuosille 2030–2032 (protovaunut 2029).

Kaupunkiliikenneyhtiöllä on vuoden 2026 lopussa käytössä kaupunkiraitioliikenteen tuottamiseen 39 kpl 1980-luvuilla hankittuja ja myöhemmin väliosalla varustettuja MLNRV-raitiovaunuja sekä 70 kpl 2010-luvulla hankittuja Artic-raitiovaunuja. Käyttöiän päässä olevan raitiovaunukaluston korvaamisen hankesuunnitelma tähtää MLNRV-kaluston korvaamiseen 30 uudella raitiovaunulla. Kaluston uusiminen on tarkistetussa hankesuunnitelmassa ajoitettu vuosille 2032–2034 (protovaunut 2030).

Kaluston omistaa Kaupunkiliikenneyhtiö ja sen hankinnan ja käytön kustannukset maksaa HSL kaupunkiraitioliikenteen liikennöintisopimuksen ja myöhemmin kaluston käyttösopimuksen perusteella.

Strategiasidonnaisuus

Raitiovaunukaluston uusiminen toteuttaa HSL:n strategiakauden 2026–2029 tavoitteita seuraavasti:

Helppoa liikkumista ihmisille
Uudet raitiovaunut toteuttavat HSL:n helppouden tavoitetta. Kaluston suunnittelussa on huomioitu eri käyttäjäryhmät ja esteettömyysvaatimukset ja kalusto on suunniteltu mahdollisimman helppokäyttöiseksi erilaiset käyttäjätarpeet, kuten lastenvaunut ja matkatavarat huomioiden.

Tulevaisuuden kestäviä matkaketjuja
Raitiotie on ympäristöystävällinen kulkumuoto, sillä sen liikennöinnissä voidaan käyttää CO2-vapaasti tuotettua sähköä. Uudistetun raitiovaunukaluston rakentamisessa voidaan hyödyntää kestäviä ratkaisuja ja parantaa kaluston energiatehokkuutta. Uuden kaluston hankinta mahdollistaa myös raitiotieverkon laajentamisen ja näin ollen kestävien matkaketjujen vahvistamisen.

Tuottavuudella tilaa uudistumiselle
Uusi nykyistä kalliimpi kalusto ei tue HSL:n tuottavuuden tavoitetta. Toisaalta nykyistä tehokkaamman kaluston käyttöasteen turvin hankittava kalustomäärä on pidetty mahdollisimman tehokkaana ja optioilla on varauduttu tulevaisuuden kalustotarpeisiin.

Tarjouskilpailun kuvaus

HSL:n hallituksen edellisten lokakuussa 2023 annettujen lausuntojen jälkeen Kaupunkiliikenneyhtiö käynnisti raitiovaunujen tarjouskilpailun. Tarjouskilpailu järjestettiin erityisalojen hankintalain mukaisena neuvottelumenettelynä. Tarjouskilpailuun ilmoittautui alussa kolme kalustotoimittajaa. Vuosien 2024 ja 2025 aikana käytyjen neuvottelukierrosten jälkeen jätti tarjouksen kaksi kalustotoimittajaa määräaikaan mennessä kesällä 2025. Yksi tarjous jouduttiin hylkäämään tarjouspyynnön vastaisena, jolloin Kaupunkiliikenneyhtiön hallitus päätti tilata tarjouspyynnön kohteen olevat kaupunki- ja pikaraitiovaunut ainoan hyväksyttävissä olevan tarjouksen perusteella. Tarjouskilpailun ratkaisusta valitettiin markkinaoikeuteen syksyllä 2025 ja markkinaoikeus hylkäsi valituksen maaliskuun 2026 lopussa.

Hankkeen kustannukset ja vaikutukset käyttötalouteen

HSL on 10.10.2023 antanut lausunnot

- kaupunkiraitiovaunujen hankesuunnitelmasta, joka käsittää 30 kaupunkiraitiovaunun hankinnan yhteishintaan 107 miljoonaa euroa. Kokonaiskustannus on määritelty syyskuun 2021 kustannustasoon. Uuden tarkistetun hankesuunnitelman mukainen enimmäishinta on 151,4 miljoonaa euroa. Kasvua aiempaan HSL:n lausumaan hankesuunnitelmaan on 44,4 miljoonaa euroa.
- pikaraitiovaunujen hankesuunnitelmasta, joka käsittää 33 pikaraitiovaunun hankinnan yhteishintaan 163,7 miljoonaa euroa. Kokonaiskustannus on määritelty elokuun 2023 kustannustasoon. Uuden tarkistetun hankesuunnitelman mukainen enimmäishinta on 180,2 miljoonaa euroa. Kasvua aiempaan HSL:n lausumaan hankesuunnitelmaan on 16,5 miljoonaa euroa.

Hankkeiden kustannukset muodostuvat raitiovaunujen suunnittelun ja hankinnan lisäksi vaihto-osien hankinnasta, projektinjohdosta ja -valvonnasta, rakentamisen aikaisista koroista sekä 2 % hankevarauksesta.

Yhteensä kaupunki- ja pikaraitiovaunukaluston kustannustaso on noussut HSL:n hallituksen lokakuussa 2023 antamien lausuntojen jälkeen 60,9 miljoonaa euroa eli 22,5 % verrattuna lausuntohetkellä käytettyihin hintoihin. Yleinen hintatason kasvu selittää tästä kasvusta noin puolet. Hankintasopimuksen mukaisella indeksillä tarkistettuun hintatasoon verrattuna kasvua on noin 31,7 miljoonaa euroa eli 11,7 %. Oheisessa taulukossa on esitetty vaunutyyppikohtaiset kustannustason kasvut alkuperäiseen ja indeksitarkistettuun hintatasoon verrattuna.

Taulukko 1: vertailu alkuperäisiin lausuntoihin

Erä (M€),0	**Yksisuuntainen**	**Kaksisuuntainen**
Alkuperäinen enimmäishinta (nimellinen, ei indeksikorjausta)	107,0	163,7
Sopimusindeksillä korjattu alkuperäinen enimmäishinta: 35 % LCI (Eurostat lc_lci_r2_a, B–S, 2020=100) + 65 % PPI C28 (Eurostat sts_inppd_m, NACE C28, 2021=100). Kustannusriskipäivät: KR 7.9.2021 | PR 26.9.2023. Vertailupiste: 09/2025.	127,7	172,2
Hankkeen kustannukset 09/2025	**151,4**	**180,2**
Korotustarve (€) (Hankkeen uusi enimmäishinta - alkuperäinen enimmäishinta)	44,4	16,5
Korotusprosentti – vrt alkuperäinen hinta	41,5 %	10,1 %
Korotustarve (€) (Hankkeen uusi enimmäishinta - Indeksikorjattu alkuperäinen enimmäishinta)	23,7	7,9
Korotusprosentti – vrt indeksikorjattu hinta	**18,6 %**	**4,6 %**

Kustannustason kasvuun johtavat tekijät

Keskeinen tekijä hankesuunnitelmien kustannusnousussa syy oli Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022, mikä aiheutti välittömän ja pitkäkestoisen häiriön raaka-ainemarkkinoilla, toimitusketjuissa ja energian hinnoissa eurooppalaisessa valmistuksessa. Lisäksi Lähi-idän jatkuva konflikti on lisännyt riskejä edelleen häiritsemällä Punaisenmeren laivaliikennettä ja pidentämällä komponenttien toimitusaikoja.

Hintatasoon on vaikuttanut myös kiinnostuneiden tarjoajien vähäinen määrä. Alkuvaiheessa tarjouskilpailuun ilmoittautui kolme tarjoajaa, joista yksi jättäytyi pois ennen lopullisen tarjouksen jättöaikaa. Markkinoiden heikko kiinnostus johtui pääasiassa hankinnan pienestä koosta, ylikuumentuneesta maailmanlaajuisesta kiskokalustomarkkinasta, Helsingin vaativasta ratageometriasta ja siitä, että edellisten raitiovaunujen valmistajalla katsottiin olevan vahva kotimarkkinaetu. Hankintayksikkö teki paljon töitä valmistajien kiinnostuksen herättämiseksi, mutta koska kyseessä on hyvin räätälöity tuote, ei osa potentiaalisista tarjoajista lähtenyt mukaan ollenkaan. Vähäinen tarjoajien määrä on antanut mukana olleille enemmän hinnoitteluvoimaa ja täten kasvattanut kustannustasoa.

Kaupunkiraitiovaunujen suurempi suhteellinen hinnankorotus johtuu siitä, että kaupunkiraitiovaunujen hintataso oli alkuperäisessä hankesuunnitelmassa asetettu syykuuhun 2021, kun pikaraitiovaunuhankinnassa hankesuunnitelman hintataso elokuu 2023. Näin kaupunkiraitiovaunujen vaunukohtainen hinta-arvio perustui aiempien vaunutoimitusten alhaisempaan hintatasoon eikä sellaisenaan vastannut myöhemmin muodostunutta markkinatilannetta, jo ennen Ukrainan sodan aiheuttamia markkinashokkeja. Lisäksi Ukrainan sodan välittömät vaikutukset raaka-aine- ja energiamarkkinoilla vuosina 2021–2022 olivat mahdollisesti vuosi-indeksin kasvua suurempia.

Pikaraitiovaunut toimitetaan alustavan suunnitelman mukaan ensin, minkä vuoksi kalustotoimittajat ovat todennäköisesti hinnoitelleet projektin alkuvaiheessa toimitettavien pikaraitiovaunujen kustannukset matalammiksi saadakseen projektin kokonaiskustannusrakennetta tasapainoisemmaksi toimitusaikataulun suhteen. Tämä nostaa osaltaan kaupunkiraitiovaunujen hankesuunnitelman suhteellista hintatason korotusta verrattuna pikaraitiovaunujen suhteellisen hintatason korotukseen, vaikka molempien hankintojen hinnat ovat nousseet samassa markkinaympäristössä.

Kaupunkiraitiovaunujen vaikutus käyttötalouteen

Tarkistetun hankesuunnitelman mukaan hankkeen poistokustannukset ovat 30 vuoden poistoajalla noin 5,0 miljoonaa euroa vuosittain. Kaluston vakuutuksiin Kaupunkiliikenneyhtiö on arvioinut noin 0,1 miljoonaa euroa vuosittain. Hankkeen korkokulut ovat keskimäärin noin 2,3 miljoonaa euroa vuosittain. Yhteensä pääomakuluihin on arvioitu siis kuluvan noin 7,4 miljoonaa euroa vuosittain.

Kokonaiskäyttökustannukset mukaan lukien materiaalit, tukipalvelusopimuksen kustannukset, kunnossapitotyöt ja ajoenergia on arvioitu olevan noin 5,3 miljoonaa euroa vuodessa.

Vuosittaiset kokonaiskustannukset ovat noin 12,7 miljoonaa euroa, mikä on arviolta noin 9,7 miljoonaa euroa nykytasoa enemmän. Kasvua alkuperäiseen hankesuunnitelmalausuntoon on 2,5 miljoonaa euroa vuositasolla

Taulukko 2: Kaupunkiraitiovaunuhankinnan käyttötalousvaikutus

Kustannukset M€/vuosi	Kaupunkiraitiovaunu alkuperäinen hanke-suunnitelma	Kaupunkiraitiovaunu tarkistettu hanke-suunnitelma
Kokonaiskäyttökustannukset mukaan lukien materiaalit, kunnossapitotyöt ja ajoenergia	4,5	5,3
Poistot	3,5	5,0
Korot	2,1	2,3
Vakuutus	0,1	0,1
Yhteensä	**10,2**	**12,7**

Pikaraitiovaunujen vaikutus käyttötalouteen

Tarkistetun hankesuunnitelman mukaan hankkeen poistokustannukset ovat 30 vuoden poistoajalla noin 6,0 miljoonaa euroa vuosittain. Kaluston vakuutuksiin Kaupunkiliikenneyhtiö on arvioinut noin 0,1 miljoonaa euroa vuosittain. Hankkeen korkokulut ovat keskimäärin noin 2,6 miljoonaa euroa vuosittain. Yhteensä pääomakuluihin on arvioitu siis kuluvan noin 8,7 miljoonaa euroa vuosittain.

Kokonaiskäyttökustannukset mukaan lukien materiaalit, tukipalvelusopimuksen kustannukset, kunnossapitotyöt ja ajoenergia on HSL:lle toimitettujen tietojen pohjalta arvioitu olevan noin 6,8 miljoonaa euroa vuodessa

Vuosittainen kokonaiskustannuskasvu on siten noin 15,5 miljoonaa euroa. Kasvua alkuperäiseen hankesuunnitelmalausuntoon on 0,3 miljoonaa euroa vuositasolla.

Taulukko 3: Pikaraitiovaunuhankinnan käyttötalousvaikutus

Kustannukset M€/vuosi	Pikaraitiovaunu alkuperäinen hankesuunnitelma	Pikaraitiovaunu tarkistettu hankesuunnitelma
Kokonaiskäyttökustannukset mukaan lukien materiaalit, kunnossapitotyöt ja ajoenergia	6,5	6,8
Poistot	5,5	6,0
Korot	3,1	2,6
Vakuutus	0,1	0,1
Yhteensä	**15,2**	**15,5**

Yhteensä kaupunki- ja pikaraitiovaunujen vuotuisten käyttökustannusten arvioidaan tarkistettujen hankesuunnitelmien mukaan kasvavan noin 25,2 miljoonalla eurolla nykytasoon verrattuna, kun kaikki kalusto on otettu matkustajakäyttöön. Tämä aiheuttaa noin 4,2 % kasvun lippujen hintoihin (subventiotasoarvio 56,5 %). Mikäli hankinta katetaan kokonaan subventiolla, kasvaa subventiotaso noin 1,0 %. HSL:n näkemyksen mukaan vähintään kustannustason nousu pitää kattaa kuntasubventiolla eikä lippujen hintojen nostolla tai palvelutasoa karsimalla.

Kaupunkiliikenneyhtiö vastaa kaupunki- ja pikaraitiovaunujen valmistusvaiheen kustannuksista. HSL vastaa vaunujen kustannuksista niiden tultua matkustajaliikennekäyttöön aluksi liikennöintisopimusten ja myöhemmin erillisen kaluston käyttö koskevan sopimuksen kautta.

HSL:n aiempien vaatimusten huomiointi hankkeen edistämisessä

HSL:n alkuperäisissä lausunnoissa esitettyjen vaatimusten mukaan

- uusien raitiovaunujen tulee täyttää HSL:n laatimissa palvelukuvauksissa kalustolle asetetut vaatimukset sekä HSL:n asettamat esteettömyysvaatimukset.
- Kaluston suunnittelussa huolehdittava siitä, että vaunuissa on riittävästi tilaa lastenvaunuille ja matkatavaroille.
- Kaluston tulee olla yhteensopiva kantakaupungin ja pikaraitioteiden rata- ja pysäkkiinfran kanssa.
- Alkuperäisten hankesuunnitelmien puoltamisen ja sen edellyttämän rahoituksen hyväksymisen edellytyksenä on HSL:n osallistuminen hankkeen suunnitteluun riittävällä tasolla.
- Kaluston kustannusten korvaamisesta tulee laatia erillinen sopimus
- Tarvittavan vaunumäärän joustoon ja tulevaisuuden linjastolaajennuksiin on hankinnassa varauduttu hankintaan sisällytettävillä optioilla

Uudessa kalustohankinnassa on huomioitu kaikki HSL:n kaupunkiraitio- ja pikaliikenteen palvelukuvauksissa kalustolle asetetut vaatimukset sekä HSL:n asettamat esteettömyysvaatimukset. Hankittava kalusto on nykyaikaista, hiljaista ja matalalattiaista, mikä mahdollistaa sujuvan ja esteettömän matkustuskokemuksen kaikille käyttäjille. Kaupunkiraitiovaunut soveltuvat Helsingin kantakaupungin tiheälle rataverkolle. Hankinnassa on huomioitu raitiotieverkoston tekniset erityispiirteet, jotta uusi kalusto on yhteensopivaa sekä nykyisen että kehittyvän rataverkon kanssa.

Esteettömyys on ollut keskeinen suunnitteluperiaate. Kalusto täyttää HSL:n vaatimukset tarjoten matalalattiaiset sisäänkäynnit, selkeästi merkityt pyörätuolipaikat ja esteettömän matkustustilan. Matkaketjun esteettömyys on varmistettu pysäkkien ja vaunujen yhteensopivuuden sekä saavutettavan matkustajainformaation avulla.

Valitun tarjoajan lopullisen tarjouksen perusteella tulevaan kaupunkiraitiovaunukalustoon on mahdollista toteuttaa nykyistä huomattavasti enemmän monitoimitilaa ja kaluston suunnittelussa tulee huolehtia siitä, että vaunuissa on riittävästi tilaa lastenvaunuille ja matkatavaroille. Valmistajan teknisten reunaehtojen puitteissa hankintayksikkö ja HSL viimeistelevät vaunun sisätilojen suunnittelun projektin design-vaiheessa, jolloin lopullinen käytettävissä olevan monitoimitilan määrä tarkentuu.

Hankinnan kustannusten korvaamisesta on laadittu erillinen sopimus HSL:n ja Kaupunkiliikenneyhtiön välillä HSL:n aikaisemmissa lausunnoissa vaaditun mukaisesti.

Tarvittavan vaunumäärän joustoon ja tulevaisuuden linjastolaajennuksiin on hankinnassa varauduttu hankintaan sisällytettävillä optioilla HSL:n aikaisemmissa lausunnoissa vaaditun mukaisesti.

HSL lausuu hankesuunnitelmien tarkistukseen seuraavaa:

HSL puoltaa hankesuunnitelmien tarkistamista edellyttäen, että hankkeen kustannusvaikutuksista on saavutettu yhteinen näkemys Helsingin ja Vantaan kaupunkien, Kaupunkiliikenneyhtiön ja HSL:n välillä ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista.

HSL näkee elinkaarensa päässä olevien raitiovaunujen uusimisen olevan edelleen ajankohtaista Kaupunkiliikenneyhtiön asiantuntemukseen perustuvien selvitysten pohjalta. Kaupunkiraitioliikenteen kehittyessä myös asiakkaiden tarpeet ja vaatimukset kehittyvät, jolloin kaluston nykyaikaistuminen tukee HSL:n strategisia tavoitteita. Uusien pikaraitiovaunujen hankinnan HSL näkee edelleen olevan tärkeä ja ajankohtainen, jotta liikenne uusilla pikaraitioteillä on mahdollista käynnistää 2020–2030-luvun vaihteessa.

Uusi vaunuhankinta nostaa merkittävästi raitioliikenteen kustannuksia, mikä aiheuttaa osaltaan merkittävää korotuspainetta lippujen hintoihin. HSL:n näkemyksen mukaan vähintään alkuperäisen hankesuunnitelman ylittävä kustannustason nousu pitää kattaa kuntasubventiolla eikä lippujen hintojen nostolla tai palvelutasoa karsimalla.

HSL ei tule kantamaan vaunuhankinnan kustannusriskiä ennen kuin kalusto on tarkoituksenmukaisessa matkustajaliikennekäytössä.

HSL:n hallitus katsoo, että Kaupunkiliikenteen tulee jatkossa tiedottaa sitä paremmin julkisten hankintojen kustannusarvioiden ylittymisestä. Neuvotteluvaihetta ei tule päättää ilman HSL:n hallituksen hyväksyntää sellaisissa hankinnoissa, joissa lopulliset tarjoukset vaikuttavat ylittävän aiemmin arvioidun enimmäishankintahinnan huomattavasti.

HSL pitää tärkeänä, että tulevissa merkittävissä hankinnoissa ja investoinneissa vaikutusten arviointia ja ennakkokoordinointia kehitetään HSL:n, Kaupunkiliikenneyhtiön ja omistajakaupunkien välillä.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitus

Lisätietoja: tulosalueen johtaja Johanna Wallin

TIEDOKSI HSL:n kirjaamo

PÄÄKAUPUNKISEUDUN PIKARAITIOLIIKENTEEN KASVUN MAHDOLLISTAVA RAITIOVAUNUHANKINTA

Projektiluokka	A
Projektin yksikkö	Omaisuudenhallintayksikkö.Kalustopalvelu
Omaisuusluokka	Kalusto
Projektin omistaja	Heikkilä Heidi
Projektipäällikkö	Rossi Timo

Projektin tavoitteet

Tämän projektin tavoitteena on hankkia yhteensä noin kolmekymmentäkolme (33) uutta kahteen suuntaan ajettavaa pikaraitiovaunua mahdollistamaan liikennöinti Länsi-Helsingin raitioteiden (LHR) pikaraitioteille ja Vantaan Ratikan pikaraitioteille.

Alustavasti vaunut olisivat noin 34 metrisiä, kahteen suuntaan ajettavia vaunuja. Kaupunkiliikenne Oy valmistelee Helsingin ja Vantaan vaunuhankintoja, ja Vantaa vastaa osakassopimuksen mukaisesti rahoituksen järjestämisestä. Vantaalla noin 19 kilometriä pitkä raitiolinja tulee kulkemaan Helsinki-Vantaan lentoasemalta Jumbon ja Tikkurilan kautta Hakunilaan ja siitä Länsimäen kautta Mellunmäen metroasemalle. Poikittainen raideliikenneyhteys tulee olemaan osa pääkaupunkiseudun pikaraitiotieverkostoa ja Vantaan ensimmäinen raitiotielinja.

Vantaan ratikan rakentaminen voi alkaa aikaisintaan vuonna 2024 tulevan MAL-sopimuksen mukaisen valtion investointirahoituksen varmistuttua.
Länsi-Helsingin raitioteiden (LHR) uusi, noin 5,5 km pitkä rataosuus kulkee alustavan suunnittelun mukaisesti Munkkiniemenaukiolta Huopalahdentietä, Vihdintietä ja Kaupintietä pitkin Kantelettarentielle Kannelmäkeen. Keskustan päätepysäkki on Erottajalla Kolmikulmassa. Raitiotie hyödyntää Munkkiniemenaukiolta Erottajalle olemassa olevaa raitiotieverkkoa, joka peruskorjauksen yhteydessä parannetaan pikaraitiotielle sopivaksi.

Vaunut tulee olla suunniteltu luotettavaan liikennöintiin vaativassa merellisessä ympäristössä ja sekä Helsingin että Vantaan pikaraitiotieverkolla. Tämän lisäksi niiden tulisi olla yhteiskäyttökelpoisia muiden toteutettavien pikaraitiotielinjojen (Kruunusillat, Kalasatamasta Pasilaan) kanssa, sekä suunnitteluasteella olevien pikaraitiotielinjojen (Viikin-Malmin pikaraitiotie, Tuusulanbulevardi) kanssa.

Hankkeen aikataulu on arvioitu ajoittuvan seuraavasti: vaunuhankinnan ja hankintaprosessin valmistelu tapahtuisi vuosien 2021–2023 aikana, sopimuksen allekirjoitus Q1/2025. Alustavasti vaunutoimitukset ajoittuisivat vuosille 2027–2029. Aikataulu pohjautuu oletukseen, että Länsi-Helsingin raitioteiden (LHR) ja Vantaan Ratikan pikaraitiolinjan rakentaminen aloitetaan arviolta vuonna 2025 Raide-Jokerin valmistuttua ja liikennöinti aloitettaisiin vuonna 2029.
Hanke pyrkii lunastamaan olemassa olevan ja tulevaisuuden innovaatioilla syntyvän digitalisaation tuoman kehityspotentiaalin. Vaunun sensoroinnilla mahdollistettu vikadiagnostiikka ja etäkunnonvalvonta ovat esimerkkejä tämänkaltaisista tavoitelluista ratkaisuista. Kunnossapitoratkaisuiden lisäksi hanke pyrkii hyödyntämään digitalisaatiota myös liikenneturvallisuuden

lisäämisessä varautumalla kuljettajaa tukevien järjestelmien hankintaan nyt tai myöhemmin. Nämä voivat pitää sisällään mm. kuvantulkintaan perustuvia ratkaisuja ajon opastamiseen ja avustamiseen.

Hankinnassa optimoidaan koko 40 vuoden elinkaaren aikaisia kokonaiskustannuksia, joten päätöstä ei tehdä pelkästään investointia optimoiden. Vaunujen ostohinta tulee olemaan hankinnassa tärkeässä roolissa, mutta elinkaarikustannuksia tullaan painottamaan vaunun valinnassa. Vaunujen suunnittelussa huomioidaan HSL:n palvelukuvauksen ja HSL:n johtoryhmän 10/2020 hyväksymän pikaraitiovaunukonseptin asettamat vaatimukset. Hanketta on valmisteltu yhdessä HSL:n kanssa projektikuvausvaiheesta lähtien ja myös hankinnan suunnittelua on tehty, ja tullaan tekemään yhdessä.
HSL tulee olemaan merkittävässä roolissa lopullisen tarjouspyynnön valmistelussa ja hankintaneuvotteluiden läpiviennissä, sekä on osana hankinnan ohjausryhmää.

Kustannus-hyötyarvio

Uusien vaunujen hankinta on välttämätöntä Vantaan ja Helsingin kaupunkien sekä HSL:n suunnitteleman liikenteen hoitamiseksi, sillä nykyinen Kaupunkiliikenteen vaunukalusto ei riitä siihen määrällisesti eikä laadullisesti

Raitiovaunujen hankinnat ovat hyvin pitkäkestoisia projekteja ja siksi kalustohankinta Vantaan ratikan liikennöintiä varten pitää käynnistää, vaikka MAL-rahoitus valtiolta ei ole vielä varmistunut. Jos kalustohankinnan aloittamista lykätään, myös Vantaan ratikan liikennöinnin aloittaminen lykkääntyy tai esisarjan vaunun testaamisesta saatava hyöty jää saavuttamatta.
Hankinnan tarjouspyyntöön kirjataan että tarjouspyyntö voidaan vetää takaisin jos valtion rahoitusta Vantaan ratikka -hankkeelle ei myönnetä.

Projektin rajaukset

Projektissa hankintaan yhteensä noin kolmekymmentäkolme (33) uutta kahteen suuntaan ajettavaa pikaraitiovaunua mahdollistamaan liikennöinti Länsi-Helsingin raitioteiden (LHR) pikaraitioteillä ja Vantaan Ratikan pikaraitioteillä Kaupunkiliikenteen varikolle toimitettuna. Hankintaan sisältyy raitiovaunujen toiminnan ja kunnossapidon kannalta välttämättömät erikoislaitteet ja -työkalut sekä käyttöohjeet, koulutukset, dokumentaatio sekä hankinnan yhteydessä tarkemmin arvioitavat vara- ja vaihto-osat.

Vaunun muotoilun kustannukset on rajattu tämä hankkeen ulkopuolelle, poislukien kaikki hankinnan "design freeze" pisteeseen asti tehty suunnittelutyö, joka kuuluu hankinnan hintaan. Projektissa ei ole huomioitu kuluja rataverkon tai muun raitioliikenteen vaatiman infran lisärakentamisesta tai mahdollisista muutostöistä.

Hankinta on ehdollinen sille, että hankintayksikkö saa hankkeelle myönteisen investointipäätöksen. Tämä tapahtuu arviolta viimeistään joulukuun 2023 aikana.HSL vastaa raitiovaunujen kustannuksista matkustajaliikenteen aloittamisesta eteenpäin. Kaupungit vastaavat rakentamisvaiheen kustannuksista erillisen vastuunjakosopimuksen mukaisesti. Sopimus rakentamisaikaisten kustannusten korvaamisesta on allekirjoitettava ennen lopullisen tarjouspyynnön lähettämistä, arviolta viimeistään lokakuussa 2024.

Projektin rahoitusmalli

Liikennöintikorvaus

Rahoitussuunnitelma

HKL ja myöhemmin Kaupunkiliikenne Oy on varautunut hankkeeseen investointisuunnitelmassaan vuosille 2022–2031, jossa Länsi-Helsingin raitioteiden (LHR) vaunujen

osuus on yhteensä n. 59 milj. euroa ja Vantaan Ratikan vaunujen osuus on yhteensä n. 79 milj. euroa.
Kaupunkiliikenne Oy on myöhemmin päivittänyt LHR summan n. 82 miljoonaan euroon, johtuen aiempaa suuremmasta HSL:n vaunumääräarviosta. Vantaan Ratikan osuus on edelleen n. 82 miljoonaa euroa.

Summa saattaa vaihtua ennen hankesuunnitelman siirtämistä toteutukseen, riippuen HSL:n ilmoittamasta lopullisesta vaunumäärästä sekä vaunun pituudesta. Kaupunkiliikenne Oy rahoittaa hankkeen lainarahoituksella. Tarkemmat laskelmat tallennettu projektisivustolle. Lisätty yhteenveto myös "Vaikutukset käyttötalouteen" -osioon. Kaupunkiliikenteen nykyisen liikennöintisopimuksen mukaisesti Kaupunkiliikenne Oy laskuttaa vaunuhankinnan poistot, korot ja vakuutusrahastomaksun HSL:ltä

Vaikutukset käyttötalouteen

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen seuraavien 30 vuoden aikana ovat:

Tulojen lisäys ja kustannussäästöt	0 eur
Lisäkustannukset (arvio kunnossapidosta)	97 400 000 eur
Käyttötalousvaikutus ilman poistoja	-97 400 000 eur
Poistot	163 705 734 eur
Yhteensä:	-261 105 734 eur
Käyttötalousvaikutus keskimäärin	-8 703 524 eur/vuosi

Tarkempi laskelma tallennettu Reilan hankesuunnitelmakansioon

Lisäksi muodostuu rahoituksesta aiheutuvia kuluja:
Laina-aika 30 vuotta, ja valmistuksen aikainen korkoprosentti on 4,0%. Projektin aikaisia korkoja tulee 30 vuoden aikana 5 705 734 euroa
Käyttöönoton jälkeen korkoja muodostuu 30 vuoden aikana 92 254 266 euroa
Vakuutusmaksuja muodostuu 30 vuoden aikana 0,1% arvolla 2 449 000 euroa

Vaikutukset metro- tai raitioliikenteeseen

Vaunuhankinta on osa Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelmaa, joka yhdistää kantakaupungin raitioverkon, Raide-Jokeri -pikaraitiotien, Rantaradan ja Kehäradan, sekä osa Vantaan ratikan hankesuunnitelmaa, joka yhdistää Kehäradan, Pääradan ja Mellunmäen metroaseman. Liikenteen käynnistyttyä on mahdollista, että nykyisiä raitiotielinjoja reititetään uudelleen. Näiden tarkemmasta suunnittelusta ja tiedottamisesta vastaa HSL. Tuleva linjasto hyödyntää Munkkiniemenaukiolta Erottajalle olemassa olevaa raitiotieverkkoa, joka peruskorjauksen yhteydessä parannetaan pikaraitiotielle sopivaksi. Radan peruskorjausten yhteydessä lyhyet liikennekatkokset sekä uudelleen reitit ykset ovat mahdollisia. Näiden vaikutukset pyritään minimoimaan.

Viestintäsuunnitelma

Hankkeen tulevasta viestinnästä sovitaan Kaupunkiliikenteen viestinnän kanssa hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen. Viestintään tullaan käyttämään yleisesti käytettyjä viestintäkanavia sekä sisäiseen että ulkoiseen viestintään huomioiden tarvittavat sidosryhmät.

Ilmastotavoitteet

HILKKA-ohjelman mukaisesti pyrimme vähentämään tällä vaunuhankinnalla hiilidioksidipäästöjä n. 5% vrt. edellinen vastaava raitiovaunuhankinta. Toteutus tehdään teknisessä määrittelyssä, jossa hiilidioksidipäästöt ovat yhtenä osana toimittajien tekemää elinkaarikustannusmallia

Kaupungin tiivistyminen joukkoliikenteen varteen on ehdoton edellytys Pääkaupunkiseudun hiilineutraaliustavoitteen 2030 saavuttamiselle.

Joukkoliikenteen kehittäminen vähentää painetta autoliikenteen kasvuun, ja säästää näin tilaa katuverkolla. Joukkoliikenne mahdollistaa myös uusimpien ja ympäristöystävällisten teknologioiden hyödyntämisen kustannustehokkaasti. Esimerkiksi kaikki Kaupunkiliikenne Oy:n ajoenergiana käyttämä sähkö on alkuperäissertifioitua ja kestävällä tuotantotavalla tuotettua.

Hankkeessa tavoitellaan mahdollisimman alhaista hiilijalanjälkeä vaunun valmistuksen sekä koko elinkaaren ajan. Tähän ohjataan hankinnan kannustimilla. Kaupunkistrategian ilmastotavoitteet huomioidaan hankinnassa ottamalla ilmastonäkökulma läpäisevästi osaksi kaikkea hankkeen päätöksentekoaJoukkoliikenteen houkuttelevuutta yksityisautoiluun nähden voidaan parantaa nostamalla joukkoliikenteen palvelutasoa (linjat ja reitit, vuorovälit, vaihtojen sujuvuus, hinta, matkustusmukavuus). Hankkeella vastataan tähän palvelutason nostoon. Polkupyörien kuljettamisen mahdollistavat tilaratkaisut huomioidaan vaunun suunnittelussa.Tulevalta raitiovaunujen toimittajalta tullaan vaatimaan ympäristönäkökohtien huomioimista vaunun koko elinkaaren ajalta sekä tuottamaan vaikutusten arviointia varten tarvittavat laskelmat.

Nämä tulevat alustavasti olemaan myös yksi hankinnan mahdollisista laatukriteereistä. Tämä koskee sekä osaavaa suunnittelua, kestävien ja ympäristöystävällisten materiaalien ja laitteiden käyttöä, niiden kierrätettävyyttä, osien ja osakokoonpanojen helppoa korjattavuutta sekä alhaista energiankulutusta.Vaunun aiheuttamaa melua pyritään rajoittamaan määrittämällä hankinnassa vaunujen ulkoiselle ja sisäiselle melulle rajat ympäristön ja matkustajien mukavuus huomioiden.
Kuljettajien työergonomia ja viihtyvyys ovat myös tärkeitä hankinnassa huomioitavia arvoja ja hankinnassa tullaan ottamaan kuljettajat mukaan ohjaamon suunnitteluun.

Projektin riskikartoitus — Tehty erillinen liite ja tallennettu projektin asiakirjoihin. Resursointi on varmistettu ja myös ulkopuolisia konsultteja käytetään.

Arvio kustannusriskitasosta 1-5 — 4

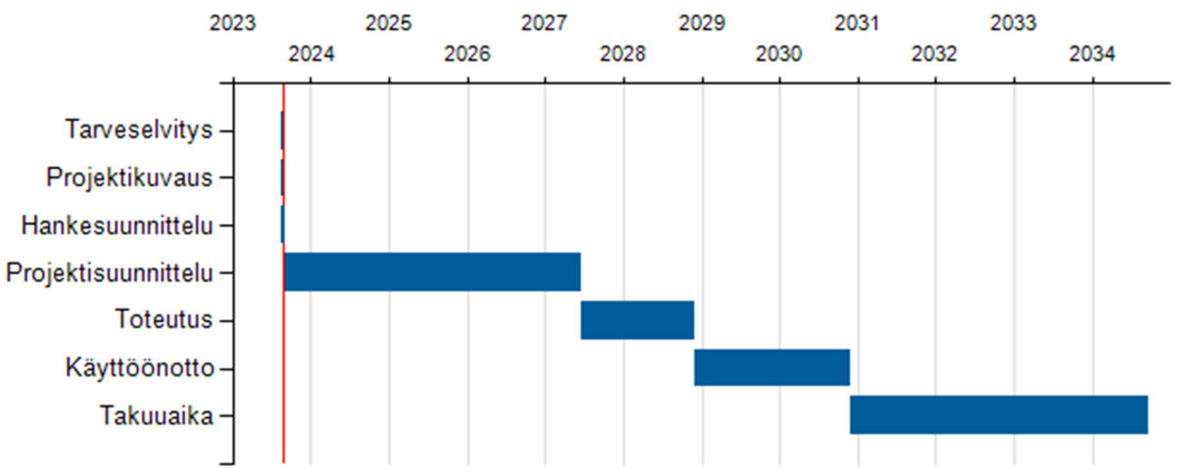
Kustannusriskitasonpäivämäärä — 26.9.2023

Hankesuunnitelman enimmäishinta — 163 705 734 €

€ (alv 0%)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
- Yhteiset	6 000 000	11 300 000	19 000 000	21 705 734	20 700 000	80 000 000	5 000 000
Yhteensä	6 000 000	11 300 000	19 000 000	21 705 734	20 700 000	80 000 000	5 000 000

Aikataulu

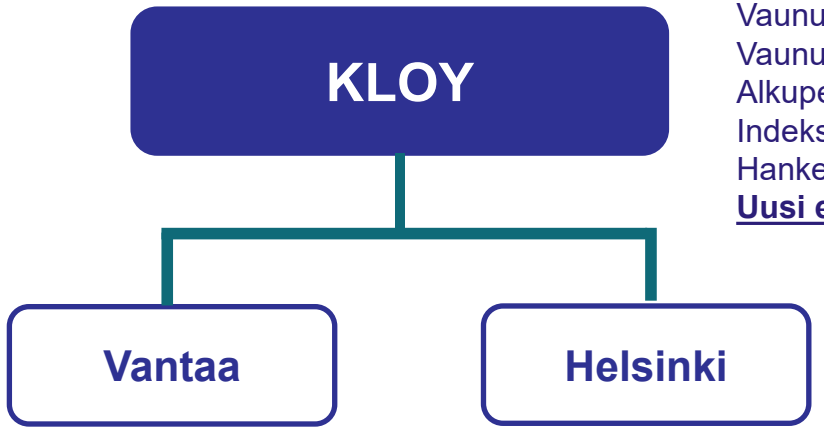

2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
2031
2032
2033
2034
Tarveselvitys
Projektikuvaus
Hankesuunnittelu
Projektisuunnittelu
Toteutus
Käyttöönotto
Takuuaika

PÄÄKAUPUNKISEUDUN PIKARAITIOLIIKENTEEN KASVUN MAHDOLLISTAVA RAITIOVAUNUHANKINTA

Kaupunkiliikenne Oy 12.6.2026

KAUPUNKILIIKENNE
STADSTRAFIK

PIKARAITIOLIIKENTEEN KASVUN MAHDOLLISTAVA RAITIOVAUNUHANKINTA
- Vantaan osuudessa tapahtuneet muutokset talouden näkökulmasta-

KLOY	
Hankesuunnitelma	26.9.2023
Vaunumäärä	33 kpl
Vaunujen kokonaishinta	149.768.355€
Alkuperäinen enimmäishinta	163.705.734€
Indeksitarkastus 9/23-6/26	+7.942.689€
Hankevaraus ja muutokset kilpailutuksessa	+8.523.533€
Uusi enimmäishinta	**180.171.956€**

Hankesuunnitelma	**26.9.2023**	**26.9.2023**
Vaunumäärä, alkuperäinen*)	18 kpl	15 kpl
Vaunujen yksikköhinta yhteensä	82M€	68M€
Vaunujen kokonaishinta	89M€	74M€
Muutokset hankesuunnitelmassa	**6/2026**	**6/2026**
HSL-päivitetty liikennöintisuunnitelma*)	18 kpl	15kpl
Indeksitarkastus	+4,3M€	+3,6M€
Vaunukalustoon aktivoitavat muut kulut**)	5,0 M€	4,3M€
Uusi enimmäishinta	**98,3M€**	**81,9M€**

*) Vaunukaluston tarvemäärät Vantaan ja Helsingin välillä perustuvat HSL:n liikennöintiennusteisiin. Nyt päivitetty liikennöintiennuste määrittää takausperusteet Vantaan ja Helsingin välillä. 18 uutta raitiovaunua kattaa HSL:n liikennöintiennusteesta lasketun tarpeen Vantaan osalta.
**) Vaunukalustoon aktivoitavat muut kulut: Kirjanpidon aktivointiperusteiden muutoksena rakentamisajan korot aktivoidaan investoinnin päälle (markkinakoron muutos), oman työn aktivointi ja hankevaraukset.
HUOM! Vaunukalustoon liittyvät aktivointikustannukset eivät ole suurelta osin lisäkustannuksia, vaan kustannussiirtoja käyttökuluista investoinneiksi. Todellinen lisäkustannus muodostuu korkotason muutoksen kautta, kilpailun supistumisesta ja geopolitiikan jännitteiden vaikutuksesta.

KAUPUNKILIIKENNE
STADSTRAFIK

Taustaa investointilaskelmaan ja laskelmassa tehtyihin muutoksiin

Vantaan ratikan hankesuunnitelman esitys 8/2023
Kokonaishinta 79M€
Rahoituskulut sisältyvät Vantaan ratikan operointimenoihin.
Työn ja projektijohtamisen kulut pääosin käyttökuluissa

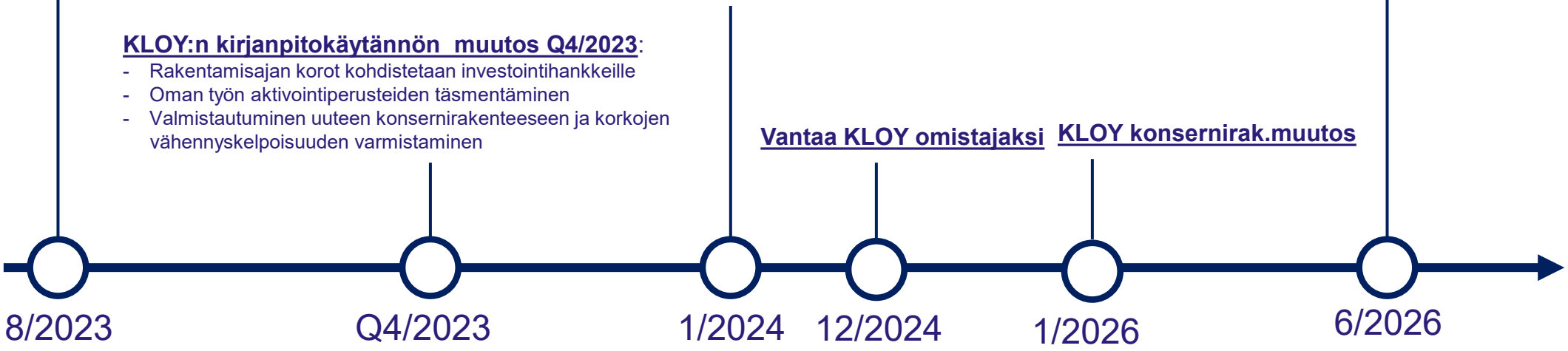
KLOY:n kirjanpitokäytännön muutos Q4/2023:
- Rakentamisajan korot kohdistetaan investointihankkeille
- Oman työn aktivointiperusteiden täsmentäminen
- Valmistautuminen uuteen konsernirakenteeseen ja korkojen vähennyskelpoisuuden varmistaminen

Vantaan ratikan hankesuunnitelman esitys 1/2024
Raitiovaunukilpailutuksen hinta 82M€
Korot sisällytettiin vaunukalustolle +3M€
Projektijohtamisen kuluja ei vielä kohdennettu vaunutasolle
Hankkeen kokonaishinta 89M€*)
Investointikohteille siirrettiin kaikki projektijohtamisen ja toteuttamiseen liittyvät rakentamisen ajalta
- Mm. projektipäällikön kustannukset, tehdastarkistukset, projektin matka- ja auditointikulut, selvitykset ja konsultoinnit

Vantaa KLOY omistajaksi

KLOY konsernirak.muutos

Vantaan ratikan tarj.kilpailun päivitetyt luvut 6/2026
Indeksitarkastus 4,3M€
Rakentamisaikaisten korkokustannusten muutos 3,14M€
Projektin yleiskustannukset 1,56M€
Yhteensä **98M€**

*) Hankkeen vuosikustannukset aktivoitiin investoinnille. Kirjanpitolainsäädäntö mahdollisti tämän (Kloy yhtiöitettiin 2022).
Näin tulot ja menot saadaan paremmin kohtaamaan vuositasolla oikein. Tuotot ja kustannukset saadaan hoidettua KLOY-HSL välillä ilman, että omistaja (Vantaa/Helsinki) joutuisi rahoittamaan raitiovaunuhanketta vuosikuluina kunnes ratikkahanke on tuotannollisessa käytössä.
HSL ei maksa sopimusten mukaan rakentamisajalta korvausta ellei toisin sovita.

KAUPUNKILIIKENNE
STADSTRAFIK

6 § Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan uudet artiklat

VD/5782/04.00.00/2026

PT/MT/S-AP/SE/JK

Euroopan kuntien ja alueiden neuvosto (Council of European Municipalities and Regions, CEMR) on Euroopan suurin ja laajin paikallis- ja aluehallinnon järjestö, jonka jäseninä on yli 60 kansallista kunta- ja aluejärjestöä 40 Euroopan maasta. Yhdessä nämä järjestöt edustavat noin 100 000 eurooppalaista paikallis- ja aluehallintoa. Suomessa CEMR:n jäsen on Kuntaliitto.

CEMR laati naisten ja miesten tasa-arvoa paikalliselämässä koskevan eurooppalaisen peruskirjan eurooppalaisena yhteistyönä vuonna 2006. Siitä käytetään yleisesti nimeä Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja. Vantaan kaupunki allekirjoitti peruskirjan kolmantena kuntana Suomessa vuonna 2007. Kyseessä on vapaaehtoinen sitoumus viedä kansainväliset tasa-arvosopimukset ja olemassa oleva tasa-arvolainsäädäntö täysipainoisesti käytäntöön kaikessa kunnan toiminnassa.

Peruskirjassa käsitellään sukupuolten tasa-arvon edistämistä monista eri näkökulmista. Se kattaa monipuolisesti muun muassa kuntien demokraattisen vastuun ja päätöksenteon, johtamisen, työnantajaroolin, palvelut, julkiset hankinnat ja sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisyn. Peruskirjan allekirjoittaja on sitoutunut päivittämään olemassa olevia tasa-arvosuunnitelmiaan, asettamaan tasa-arvoa koskevat tavoitteet linjassa peruskirjan kanssa ja varaamaan resursseja toteutukseen.

Euroopassa kuntien ja alueiden toimintaympäristössä on tapahtunut monenlaisia muutoksia vuosituhannen alun jälkeen. CEMR:n pysyvä tasa- arvokomitea ja sen tasa-arvoa käsittelevä asiantuntijaryhmä ovat täydentäneet alkuperäistä 30 artiklan peruskirjaa uusilla artikloilla:

31. Kestävää kehitystä kestävää tulevaisuutta varten
32. Verkossa tapahtuva väkivalta
33. Virkoihin valittuihin naisiin ja henkilöstöön kohdistuva väkivalta
34. Ryhmienvälisyys ja monimuotoisuus
35. Työpaikan joustavuus
36. Digitalisaatio ja digitaalinen osallisuus
37. Seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvät oikeudet
38. Ilmastonmuutos ja oikeus terveelliseen ympäristöön
39. Kriisinhallinta ja siviilivalmius.

Uusi peruskirja kokonaisuudessaan: https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2024/2283-eurooppalainen-tasa-arvon-peruskirja

Peruskirjan allekirjoittajia kehotetaan sisällyttämään uusien artiklojen sisällöt työhönsä ja artiklat tulee saattaa tiedoksi peruskirjan hyväksyneelle taholle. Vantaalla peruskirjan hyväksyi vuonna 2007 kaupunginvaltuusto.

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan merkitsemistä tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsenet Mika Niikko ja Jorma Hentilä jättivät asialle seuraavan yhteisen *pöytäkirjalausuman*:

Vantaan kaupunki on liittynyt Eurooppalaiseen tasa-arvon peruskirjaan vuonna 2007 kaupunginvaltuuston päätöksellä. Tuolloin valtuusto arvioi ja hyväksyi peruskirjan senhetkisen sisällön perusteella.

Nyt kaupunginvaltuustolle tuodaan tiedoksi peruskirjaan myöhemmin lisätyt uudet artiklat. Valtuusto ei kuitenkaan tässä yhteydessä päätä uusien artiklojen hyväksymisestä, vaan asiasta käydään tiedoksiannon pohjalta keskustelu.

Perussuomalaisten ja Keskustan näkemyksen mukaan demokratian, avoimen päätöksenteon ja kunnallisen itsehallinnon kannalta olisi ollut perustellumpaa, että peruskirjaan lisätyt uudet artiklat olisi saatettu kuntien valtuustojen erikseen käsiteltäviksi ja hyväksyttäviksi ennen niiden käyttöönottoa. Alkuperäisen peruskirjan hyväksymisen yhteydessä ei ole päätetty siitä, että mahdolliset tulevat lisäykset tai muutokset otettaisiin automaattisesti käyttöön ilman erillistä poliittista päätöksentekoa kunnissa.

Pidämme ongelmallisena menettelyä, jossa valtuuston aikanaan hyväksymän asiakirjan sisältöä voidaan täydentää uusilla artikloilla ilman, että niitä tuodaan kuntien vaaleilla valittujen päättäjien arvioitaviksi ja hyväksyttäviksi. Merkittävät periaatteelliset muutokset tulisi käsitellä samalla demokraattisella menettelyllä kuin alkuperäinen sitoumuskin.

Perussuomalaiset ja Keskusta korostavat lisäksi, että mikäli uusien artiklojen sisältöön perustuvia uusia toimintamalleja, ohjelmia, ohjeistuksia tai käytännön toimenpiteitä esitetään myöhemmin toteutettaviksi Vantaan kaupungin toiminnassa, tulee ne tuoda erikseen luottamushenkilöiden käsiteltäviksi ja päätettäviksi normaalin poliittisen päätöksenteon mukaisesti ennen niiden toimeenpanoa.

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 6

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirja.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että Perussuomalaisten valtuustoryhmä, Keskustan valtuustoryhmä ja Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä jättivät asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

”Vantaan kaupunki on liittynyt Eurooppalaiseen tasa-arvon peruskirjaan vuonna 2007 kaupunginvaltuuston päätöksellä. Tuolloin valtuusto arvioi ja hyväksyi peruskirjan senhetkisen sisällön perusteella. Nyt kaupunginvaltuustolle tuodaan tiedoksi peruskirjaan myöhemmin lisätyt uudet artiklat.

Valtuusto ei kuitenkaan tässä yhteydessä päätä uusien artiklojen hyväksymisestä, vaan asiasta käydään tiedoksiannon pohjalta keskustelu. Perussuomalaisten ja Keskustan näkemyksen mukaan demokratian,

avoimen päätöksenteon ja kunnallisen itsehallinnon kannalta olisi ollut perustellumpaa, että peruskirjaan lisätyt uudet artiklat olisi saatettu kuntien valtuustojen erikseen käsiteltäviksi ja hyväksyttäviksi ennen niiden käyttöönottoa. Alkuperäisen peruskirjan hyväksymisen yhteydessä ei ole päätetty siitä, että mahdolliset tulevat lisäykset tai muutokset otettaisiin automaattisesti käyttöön ilman erillistä poliittista päätöksentekoa kunnissa.

Pidämme ongelmallisena menettelyä, jossa valtuuston aikanaan hyväksymän asiakirjan sisältöä voidaan täydentää uusilla artikloilla ilman, että niitä tuodaan kuntien vaaleilla valittujen päättäjien arvioitaviksi ja hyväksyttäviksi. Merkittävät periaatteelliset muutokset tulisi käsitellä samalla demokraattisella menettelyllä kuin alkuperäinen sitoumuskin."

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: Hallintoasiantuntija Meija Tuominen
(etunimi.sukunimi@vantaa.fi)

7 § Ympäristövastuuraportti 2025-2026

VD/4054/11.00.00.01/2019

TeA/JV/SO/MV/RV/JK

Kaupungin ympäristötyön etenemisestä vuosittain kertova Ympäristövastuuraportti 2025–2026 on valmistunut. Ympäristötyötä kaupungissa ohjaa resurssiviisauden tiekartta 2030 (strategiakausi 2021–2025), jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi kesäkuussa 2018 ja jota päivitettiin vuonna 2022. Keskeisenä tavoitteena on hiilineutraalius vuoteen 2030 mennessä. Ympäristövastuuraportin vuosille 2025–2026 hyväksyy kaupunkiympäristölautakunta, ja se merkitään tiedoksi kaupunginhallituksessa sekä kaupunginvaltuustossa.

Resurssiviisauden tiekartan tavoitteet on jaoteltu kuudelle kaistalle. Kaistat ovat: Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, Hiilineutraali energia, Materiaalien elinkaari ja kiertotalous, Monimuotoinen luonto, Vastuullinen Vantaa sekä Hiilinielut ja kompensointi. Resurssiviisauden tiekartta tavoitteineen ja niistä johdettuine toimenpiteineen on toiminut hyvin ympäristövastuun edistämiseksi Vantaalla. Vuoden aikana toimenpiteet ja ohjauskeinot ovat suurelta osin systemaattisesti edenneet kohti resurssiviisasta kaupungin kehittämistä, suunnittelua, toteutusta ja kunnossapitoa. Kaikki tiekartan tavoitteita edistävät toimenpiteet ja niiden eteneminen ovat nähtävissä Ympäristövahti-palvelussa. Toimenpiteiden etenemisen lisäksi ympäristövastuuraporttiin on koottu hyviä käytäntöjä vuoden varrelta ympäristövastuun edistämiseksi.

Tulevan ympäristöohjelman laadinnan yhteydessä ne toimet, joiden eteneminen ei ole sujunut suunnitellusti, tarkastellaan uudelleen sekä uusia ajankohtaisia toimenpiteitä lisätään.

Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys
Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) laskee pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöt vuosittain. Päästölaskenta kattaa Vantaan alueella syntyneet lämmityksen, kulutussähkön, liikenteen, maatalouden, teollisuuden ja jätteiden käsittelyn päästöt eli niin sanotut alueperustaiset päästöt.

Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat viisi prosenttia vuodesta 2024 vuoteen 2025. Päästöt vähenivät kaikilla sektoreilla ja olivat yhteensä 747 hiilidioksidiekvivalenttikilotonnia (CO2 ekv). Merkittävin päästövähennys on tapahtunut sähköntuotannossa. Vaikka sähkön kulutus on kasvanut, sähkölämmityksen ja kulutussähkön päästöt ovat laskeneet tavoiteltua nopeammin. Pääsyynä on valtakunnallisen sähköntuotannon puhdistuminen.

Päästöjen kehitystä vuoteen 2030 seurataan Vantaalla Päästöbudjetin avulla, jossa seurataan päästöjen vähenemistä strategiakauden alusta verrattuna hiilineutraaliusskenaarioon. Kuluneella strategiakaudella vuodesta 2020 vuoteen 2025 Vantaan vuosittaiset alueelliset päästöt vähenivät, mutta huomattavasti tavoiteltua vähemmän.

Suurimmat haasteet hiilineutraaliustavoitteeseen pääsemiseksi ovat liikenteen päästöjen vähentämisessä. Toiseksi suurimmalla päästösektorilla, kaukolämmössä, Vantaan Energian osalta kivihiilen käyttö päättyi vuonna 2025, ja fossiilisten polttoaineiden käyttö tavanomaisessa energiantuotannossa loppuu vuoden 2026 aikana. Vantaan Energia on ilmoittanut saavansa kaukolämmöntuotannon päästöt lähes nollaan hiilidioksidin talteenottojärjestelmän käyttöönoton myötä viimeistään vuonna 2035.

Kaupungin omissa kiinteistöissä sähkön kulutus on laskenut ja päiväkoti- ja koulurakennuksissa on luovuttu öljylämmityksestä päälämmönlähteenä. Aurinkosähköjärjestelmiä on asennettu kaikkiin peruskorjauskohteisiin sekä uudiskohteisiin.

Kaiken kaikkiaan vuodesta 2020 vuoteen 2025 tapahtunut kehitys tarkoittaa, että suunta on oikea, mutta seuraavalla kaudella tarvitaan huomattavasti aiempaa suurempia päästövähennyksiä, jotta kokonaistavoite vuodelle 2030 voitaisiin saavuttaa.

Ilmastonmuutos vaikuttaa jo ympäristöömme hillintätoimista huolimatta. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sään ääri-ilmiöihin varautuminen aiheuttaa kaupungeissa yhä suuremman haasteen. Sopeutumistyön nykytilaselvitys tehtiin kaupunkiympäristön toimialalla keväällä 2025. Selvitys toimii lähtökohtana sopeutumistoimien kaupunkitasoiselle jatkokehittämiselle ja integroimiselle osaksi kaupungin pysyviä toimintatapoja.

Kaupunki ohjaa rakentamista ja liikkumista vähäpäästöisyyteen
Vantaalla on käytössä ilmastotavoitteita edistävä Ilmastoviisas asemakaava -selvitys (ILVA). Vähähiilisyyden lisäksi selvityksessä pureudutaan myös ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja tavoitteena on tunnistaa kaavaratkaisut, joilla varaudutaan muuttuviin ilmasto-oloihin. Hiilitase lasketaan tai ilmastovaikutukset selvitetään kaikissa kaavoissa.

Kaupunki kehitti vuoden 2025 aikana paikallisia keinoja ohjata rakennushankkeita entistä vähähiilisemmiksi ja kiertotaloutta edistäviksi ottamalla käyttöön lakia tiukemmat hiilijalanjäljen raja-arvot. Ohjaus perustuu sekä kaavamääräyksiin että kaupungin tontinluovutusehtoihin.

Kaupunki on toteuttanut useita toimenpiteitä jalankulun, pyöräilyn ja liikenteen sähköistämisen edistämiseksi. Paikallisilla ratkaisuilla on suuri merkitys, mutta liikenteen päästöjen vähentäminen edellyttää lisäksi valtion ja EU:n liikennepoliittisten ohjauskeinojen vahvistamista.

Vantaan ratikan hankkeella on tunnistettu ja osin jo toteutettu monia kiertotalousratkaisuja. Hankkeessa hyödynnetään olemassa olevia raaka-aineita, kuten maa- ja kiviaineksia, reuna- ja luonnonkiviä sekä lahopuita mahdollisuuksien mukaan. Myös betonimurskaa voidaan hyödyntää rakentamisessa aiempaa suunniteltua enemmän.

Vantaa liittyi vuonna 2025 kiertotalouden green deal -sitoumukseen, jonka toimet liittyvät maanrakentamiseen, olemassa olevien tilojen käytön tehostamiseen ja ruokaan. Sitoumuksen Rakennetun ympäristön ja Uudistavan ruokatuotannon muutosalueiden toimenpiteillä kaupunki voi saada aikaan merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Maamassojen koordinoinnilla saavutetaan päästövähennyksiä korvaamalla neitseellisiä raaka-aineita uudelleenkäytetyillä. Rakennusten käyttöasteita parantamalla päästään parempaan resurssitehokkuuteen. Kasvis- ja kalapainotteisempaan ruokavalioon siirtyminen vähentää merkittävästi ruoan hiilidioksidipäästöjä ja ruoantuotantoon käytettäviä luonnonvaroja.

Luontopositiivisuus etenee käytännön toimiksi
Ilmastonmuutoksen ohella toinen merkittävä ympäristöhaaste Vantaalla on luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen. Vantaalla perusrungon monimuotoisuuden säilymiselle muodostavat kaupungin ekologinen verkosto ja sen monimuotoisuuden geenivarastot, luonnonsuojelualueet. Vuonna 2025 Vantaalle perustettiin neljä uutta luonnonsuojelualuetta.

Vantaalla monimuotoisen luonnon ja luontopositiivisuuden edistäminen eteni raportointijaksolla määrätietoisesti osaksi kaupungin strategista ohjausta ja käytännön toimintaa. Luonnon heikentymättömyys ja

ekologinen kompensaatio otettiin käyttöön maankäytön suunnittelussa ensimmäisenä kaupunkina Suomessa. Toimintamalli laajenee vuonna 2026 koskemaan lähtökohtaisesti kaikkia uusia asemakaavoja, joissa syntyy luontohaittaa.

Kaupungin ensimmäinen katupuulinjaus valmistui kesällä 2025. Luontopositiivisuustyötä tukevia käytännön edellytyksiä vahvistettiin laatimalla vieraslajisuunnitelma syksyllä 2025. Vesiluontoa kunnostettiin poistamalla rytöpatoja ja huoltamalla soraikkoja. Vantaan luontopositiivinen työ tunnustettiin myös valtakunnallisesti Paras luontoteko -kilpailun kunniamaininnalla.

Luontopositiivisuustyön seurantaa vahvistaa luonnonarvohehtaari, joka toimii strategisena mittarina ja mahdollistaa luontovaikutusten arvioinnin ja vertailun. Vantaa kehittää luonnonarvohehtaarin käyttöönottoa yhteistyössä kymmenen muun Suomen suurimman kaupungin kanssa.

Luontopositiivisuuteen liittyy myös luontosydämenjäljen kasvattaminen, joka Vantaalla tarkoittaa sitä, että ihmiset kokevat luonnon läheisemmäksi ja se saa suuremman roolin kaupungin toiminnassa. Vuosittain palkattavien purotalkkareiden ja lähiluonto-oppaiden avulla asukkaita innostetaan mukaan luonnonhoitoon ja tehdään luontoa tutuksi.

Ympäristövastuullisuuden edistäminen
Keskeistä kaupungin toiminnassa on sitoutuminen ympäristövastuullisuuteen ja kuntalaisten kestävän elämäntavan mahdollistaminen. Ympäristövastuullisuus vahvistui kasvatuksessa, koulutuksessa, hankinnoissa, johtamisessa ja kaupunkiorganisaation arjessa. Kiertotalouden green dealin myötä Vantaa edistää kunnianhimoisesti ja pitkäjänteisesti ruokailun ympäristövastuullisuutta, vähentää ympäristövaikutuksia sekä vahvistaa oppijoiden osallisuutta ja ruokakasvatusta. Työn perustana ovat ravitsemussuositukset, planetaariseen ruokavalioon tähtääminen sekä tavoite saada kaikki oppijat syömään kouluruokaa.

Tapahtumille vuonna 2025 laadittujen vastuullisuusperiaatteiden avulla pyritään varmistamaan, että vastuullisuusasiat huomioidaan kaupungin järjestämissä tapahtumissa yhä paremmin. Eri toimialoilla ympäristöjohtamista kehitettiin järjestelmällisesti Ekokompassin avulla. Kaupungin kaikkien suurten yhtiöiden vastuullisuustavoitteet perustuvat vastuullisuusohjelmiin ja kaupunkistrategian linjauksiin, ja yli puolet kaupungin yhtiöille vuodelle 2025 asetetuista vastuullisuustavoitteista saavutettiin. Koulujen jätehuollon järjestämisessä tarvitaan edelleen kehittämistoimia.

Hiilinieluja selvitetään
Vantaa hiilinielut selvitettiin vuonna 2020, jolloin kaupunki oli mukana pääkaupunkiseudun yhteisessä hankkeessa. Pääkaupunkiseudun hiilinielujen ja -varastojen selvitystyö (HSY) julkaistaan syksyllä 2026 ja se tukee jatkossa hiilinielujen seurantaa ja kehittämistä.

Kaupunkiympäristölautakunta 11.8.2026 § 8

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) hyväksyä Ympäristövastuuraportti 2025–2026 ja
b) esittää se kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 25

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) merkitä tiedoksi Ympäristövastuuraportti 2025–2026 ja
b) esittää Ympäristövastuuraportti 2025–2026 kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 7

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi Ympäristövastuuraportti 2025–2026.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Ympäristövastuuraportti 2025–2026

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: ohjelmajohtaja Marja Vuorinen, puh. 050 314 5386,
ympäristöasiantuntija Riikka Virta, puh. 050 314 5685
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaa

Ympäristövastuu Vantaalla

Raportti 2025–2026

Sisällysluettelo

Kaupunginjohtajan katsaus 3

Johdanto 4

Yleinen kehitys 5

Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen 9

Hiilineutraali energia 18

Materiaalien elinkaari ja kiertotalous 25

Monimuotoinen luonto 34

Vastuullinen Vantaa 43

Hiilinielut ja kompensaatio 55

Yhteenveto 56

Liite 1: Ilmoitukset ympäristöhaitoista 59

Liite 2: Ympäristöindikaattorit 60

Julkaisija: Vantaan kaupunki, Ympäristökeskus
Tekijät: Marja Vuorinen, Riikka Virta (toim.)
Kansikuva: Taija Timonen
Taitto: Tarja Starast

Kaupunginjohtajan katsaus

Vantaan ympäristövastuuraportissa tarkastelemme ympäristötyön kehitystä, nostaen esiin sekä onnistumisia että edelleen kirittäviä teemoja. Vuonna 2025 olemme ottaneet monta askelta kohti ympäristökestävyyttä. Haluan nostaa erityisesti esiin kaksi merkittävää harppausta kohti kestävämpää tulevaisuutta.

Vuonna 2025 Vantaalla tehtiin historiallinen päätös ratikan rakentamisesta. Ratikka tekee kaupunkiympäristöstä toimivampaa ja viihtyisämpää, mutta se myös mahdollistaa kestävien liikkumismuotojen osuuden kasvun. Näin se voi vähentää päästöjä ja muita tieliikenteen haittoja. Kuten tästä raportista voimme lukea, tieliikenne on kasvihuonekaasupäästöjen merkittävin yksittäinen päästölähde, joten kestävää liikkumista ja kaupunkirakenteen vähähiilisyyttä edistävät toimet ovat ratkaisevassa roolissa ilmastokestävyydessä.

Raportissa esitellään toimenpiteiden lisäksi hyviä esimerkkejä kaupungin eri toimialoilta. Vuonna 2025 otettiin harppaus kohti luontopositiivisuutta ottamalla käyttöön luonnon heikentymättömyyden malli kaavoituksessa. Vantaa on edelläkävijä luontopositiivisuuden edistämisessä ja toteutamme ensimmäisenä kaupunkina luonnonsuojelulain mukaisen kompensaation eli luontohaittojen hyvityksen. Jatkossa Vantaa pyrkii siihen, että kaikkien uusien asemakaavojen aiheuttamat mahdolliset luontohaitat hyvitetään. Ensisijaista on tietysti luontohaittojen ennalta ehkäiseminen ja välttäminen, mutta myös luontohaittojen hyvitys ja luontoarvojen lisääminen on välttämätöntä.

Tavoite luontopositiivisuudesta on nyt kirjattu myös Vantaan uuteen strategiaan, joka hyväksyttiin alkuvuodesta 2026. Uudessa strategiassa vahvistettiin myös kaupungin sitoutuminen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen ja ilmastokestävyyden edistämiseen. Parhaillaan laadittavassa ympäristöohjelmassa tarkennetaan tavoitteita ja polkua kohti tavoitteita: tavoitteiden toteuttaminen edellyttää määrätietoisia toimenpiteitä ja pitkäjänteistä kehittämistä.

Kaupungeilla on merkittävä rooli kestävän yhteiskunnan rakentamisessa ja kuntalaisten kestävän elämäntavan mahdollistamisessa. Vuosi 2025 on jälleen osoittanut, kuinka tärkeää on Vantaan kaupungin sitoutuminen ympäristövastuulliseen toimintaan ja jatkuva työ kohti kestävää tulevaisuutta. Vaikka elämme haastavia aikoja, Vantaalla on löydetty uusia tapoja edistää ympäristöystävällisiä ratkaisuja.

Tämän raportin myötä haluan korostaa, että jokainen vantaalainen on osa kestävyysmurrosta. Yhteisöllisyys ja rohkeat päätökset ovat tehneet mahdolliseksi sen, että Vantaa on edelläkävijä ympäristövastuullisessa kaupunkikehityksessä. Meidän tehtävämme on huolehtia ympäristöstämme – sillä kun pidämme huolta luonnosta, se pitää huolta meistä. Kiitos kaikille teille, jotka olette mukana rakentamassa kestävää ja viihtyisää Vantaata.

Vantaalla 11.5.2026

Pekka Timonen
kaupunginjohtaja

Johdanto

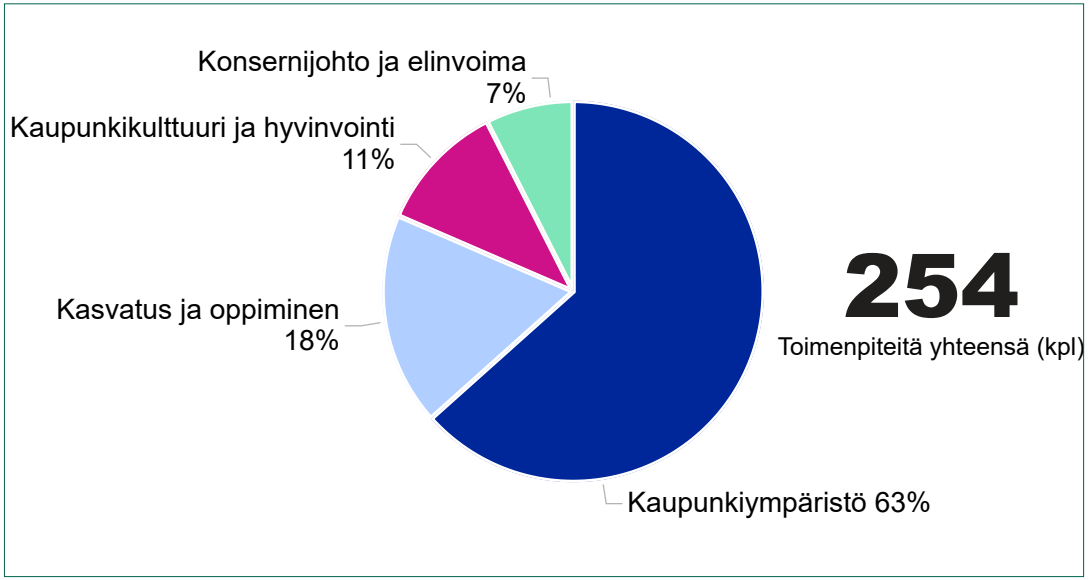
Tämä ympäristövastuuraportti kokoaa yhteen Vantaan keskeisen ympäristötyön ja kehityksen vuosilta 2025–2026. Tiekartan toimenpiteiden toteuma raportoidaan Vantaan Ympäristövahdilla, ja toimenpiteiden etenemisestä tehdään kooste Ympäristövastuuraporttiin. Etenemistä seurataan myös tiekartan mittareiden avulla.

Raportissa kerrotaan esimerkkien avulla niistä hyvistä teoista, joita resurssiviisauden edistämiseksi on Vantaalla tehty. Ympäristövastuu Vantaalla -raportti on jäsennelty resurssiviisauden tiekartan kaistojen mukaan: Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, Hiilineutraali energia, Materiaalien elinkaari ja kiertotalous, Monimuotoinen luonto, Vastuullinen Vantaa sekä Hiilinielut ja kompensointi. Kokonaisuus tarjoaa ajantasaisen tilannekuvan päätöksenteon, suunnittelun ja viestinnän tueksi sekä suuntaviivoja työn jatkamiselle vuosina 2026–2029.

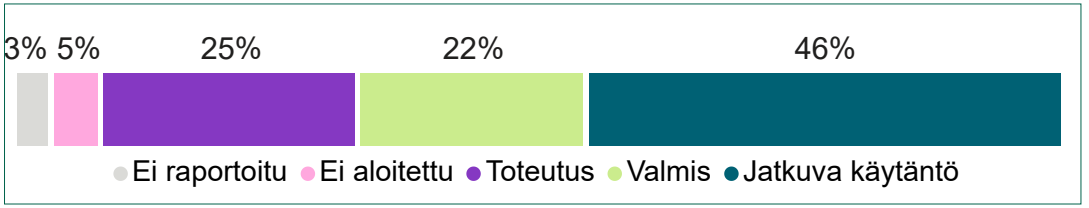
Suurin osa toimialojen toimenpiteistä on lähtenyt käyntiin ja edennyt suunnitelmien mukaan. Joidenkin toimenpiteiden aloittamista on jouduttu siirtämään eteenpäin tai tavoitteita tarkistamaan.

Ympäristövastuuraportti 2025–2026 on toimitettu kaupungin ympäristökeskuksessa, mutta sisällön tuottamiseen ja tekstien kirjoittamiseen on osallistunut suuri joukko kaupungin työntekijöitä.

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Yleinen kehitys

Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

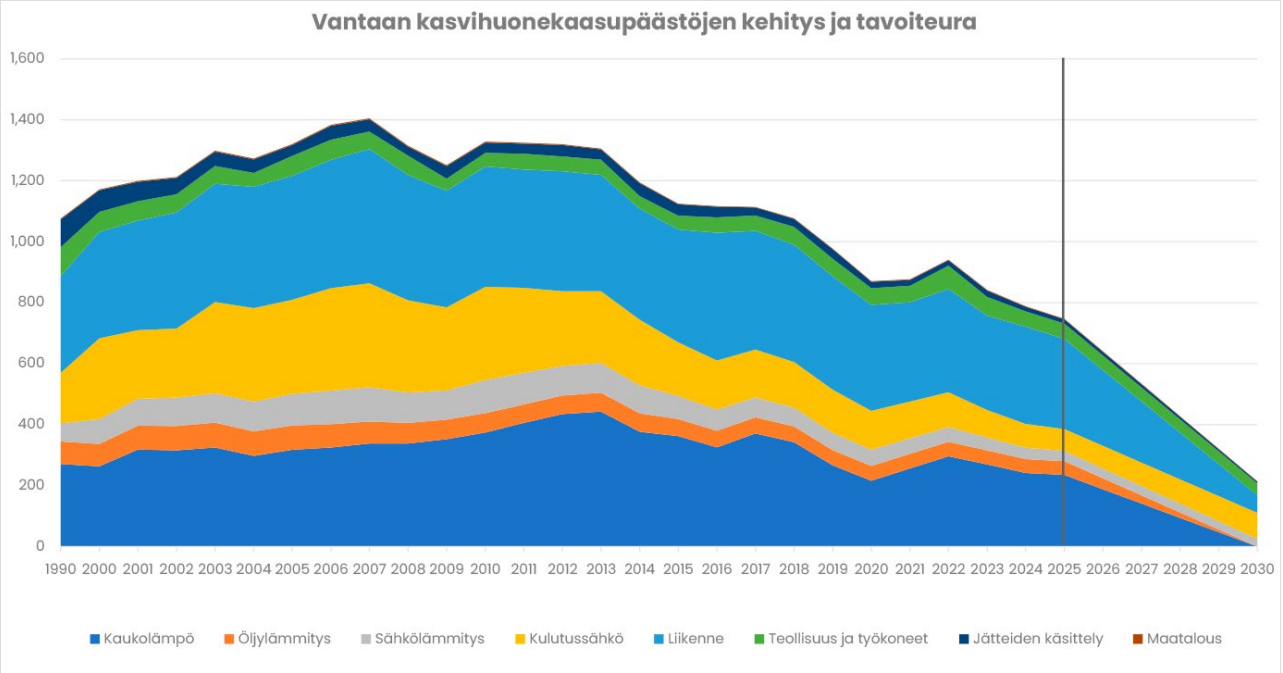
Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030 (strategiakausi 2021–2025). Tavoite tarkoittaa ilmastoa lämmittävien päästöjen vähentämistä 80 prosentilla vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävien päästöjen kompensoimista (Resurssiviisauden tiekartan 2021–2025 mukaan).

HSY laskee pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöt vuosittain. Päästölaskenta kattaa Vantaan alueella syntyneet lämmityksen, kulutussähkön, liikenteen, maatalouden, teollisuuden ja jätteiden käsittelyn päästöt eli niin sanotut alueperustaiset päästöt.

Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat viisi prosenttia vuodesta 2024 vuoteen 2025. Päästöt vähenivät kaikilla sektoreilla ja olivat yhteensä 747 hiilidioksidiekvivalenttikilotonnia (CO2-ekv). Suurimmat päästösektorit vuonna 2025 olivat liikenne ja kaukolämpö. Liikenteen päästöt laskivat seitsemän prosenttia ja kaukolämmön kolme prosenttia.

Asukaskohtaiset päästöt laskivat kuudella prosentilla vuodesta 2024 vuoteen 2025. Vuonna 2025 päästöt asukasta kohti olivat 3 kt CO-ekv.

Tähän mennessä päästöt ovat laskeneet yhteensä noin 31 prosenttia vuoden 1990 tasosta.

Lähde: HSY

Päästöbudjetti

Vantaan kaupungin hiilineutraaliustavoitetta 2030 seurataan vuosittain laadittavan päästöbudjetin avulla, jossa seurataan päästöjen vähenemistä strategiakauden alusta verrattuna hiilineutraaliusskenaarioon.

Kuluneella strategiakaudella vuodesta 2020 vuoteen 2025 Vantaan vuosittaiset alueelliset päästöt vähenivät, mutta huomattavasti tavoiteltua vähemmän.

Merkittävin päästövähennys on tapahtunut sähköntuotannossa. Vaikka sähkön kulutus on kasvanut, sähkölämmityksen ja kulutussähkön päästöt ovat laskeneet tavoiteltua nopeammin. Pääsyynä on valtakunnallisen sähköntuotannon puhdistuminen.

Vuodesta 2020 vuoteen 2025 liikenteen päästöt vähenivät, mutta vähennys jäi noin kolmasosaan tavoitellusta. Toiseksi suurimman päästösektorin, kaukolämmön, päästöt vähenivät vuodesta 2024 vuoteen 2025, mutta kasvoivat kuluneen strategiakauden aikana.

Öljylämmityksessä päästöt vähenivät, mutta selvästi tavoiteltua vähemmän. Teollisuuden ja työkoneiden päästöt ovat laskeneet selvästi, mutta eivät aivan tavoiteltua määrää. Jätteiden käsittelyssä päästöt vähenivät lähes tavoitellusti. Maatalouden päästöt kasvoivat hieman. Maatalous on laskentaan kuuluvista päästösektoreista pienin.

Kaiken kaikkiaan vuodesta 2020 vuoteen 2025 tapahtunut kehitys tarkoittaa, että suunta on oikea, mutta seuraavalla kaudella tarvitaan huomattavasti aiempaa suurempia päästövähennyksiä, jotta kokonaistavoite vuodelle 2030 voitaisiin saavuttaa.

Taulukko: Vantaan päästöbudjetti 2020-2025 (kt CO_2-ekv./v)

Päästön lähde	Lähtötaso 2020	Tavoitetaso 2025	Toteutuneet päästöt 2025	Vähennystarve yhteensä / vuosi (k-a 2020–2030)	Toteutunut muutos 2025	Vähennystarve yhteensä 2020–2025	Toteutunut muutos 2020–2025
Kaukolämpö	215,6	107,8	235,0	-21,6	-6,3	-107,8	**19,4****
Öljylämmitys	48,6	24,3	45,3	-4,9	-0,3	-24,3	-3,3
Sähkölämmitys	54,4	40,2	33,9	-2,8	**-3,5*****	-14,2	**-20,5*****
Kulutussähkö	127,2	106,1	71,0	-4,2	**-7,2*****	-21,1	**-56,2*****
Liikenne	347,8	202,9	296,1	-29,0	-22,3	-144,9	-51,7
Teollisuus ja työkoneet	54,4	46,7	50,2	-1,5	-0,2	-7,7	-4,2
Jätteiden käsittely	21,7	13,3	13,8	-1,7	-1,2	-8,3	-7,8
Maatalous	1,9	1,5	1,9	-0,1	-0,0	-0,5	**0,0****
Yhteensä	**871,7**	**542,8**	**747,4**	**-65,8**	**-41,0**	**-328,8**	**-124,3**

) Suunta oikea** *) Päästöt kasvoivat** *****) Tavoiteuralla**

Luontopositiivinen Vantaa

Vantaa haluaa parantaa alueensa luonnon monimuotoisuutta, olla tulevaisuudessa luontopositiivinen. Luontopositiivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminta tuottaa luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa. Vantaalla luontopositiivisuus rakentuu kolmesta keskeisestä kokonaisuudesta: luonnon heikentymättömyydestä, monimuotoisuutta lisäävistä luontoteoista sekä luontosydämenjäljestä, eli luonnon vahvemmasta roolista yhteiskunnassa ja ihmisten ajattelutavoissa.

Vantaa on ensimmäisenä kaupunkina Suomessa ottanut käyttöön luonnon heikentymättömyyden mallin ja ekologisen kompensaation kaikissa uusissa asemakaavahankkeissa. Luonnon heikentymättömyys tarkoittaa sitä, että maankäytössä luonnolle aiheutuvat haitat pyritään ensisijaisesti välttämään ja minimoimaan. Jos luontoarvoja heikennetään, ne hyvitetään eli kompensoidaan täysimääräisesti, parantamalla vastaavien luontotyyppien tilaa muualla. Raportin kirjoitushetkellä luonnon heikentymättömyyden malli kohdistuu kaavoitukseen ja luonnon luontotyyppeihin, mutta tavoitteena on laajentaa sen soveltamista koskemaan myös rakennetun ympäristön luontotyyppejä sekä kaupungin alueella tapahtuvaa toimintaa mahdollisimman laajasti.

Monimuotoisuutta lisäävät luontoteot sisältävät konkreettisia toimia luonnon tilan parantamiseksi. Luonnon tilaa parannetaan vahvistamalla ekologisia verkostoja, turvaamalla ja kehittämällä luontotyyppejä, huomioimalla lajisto kokonaisuutena ja lisäämällä monimuotoisuutta rakennetussa ympäristössä - luonnon monihyötyisyys tunnistaen.

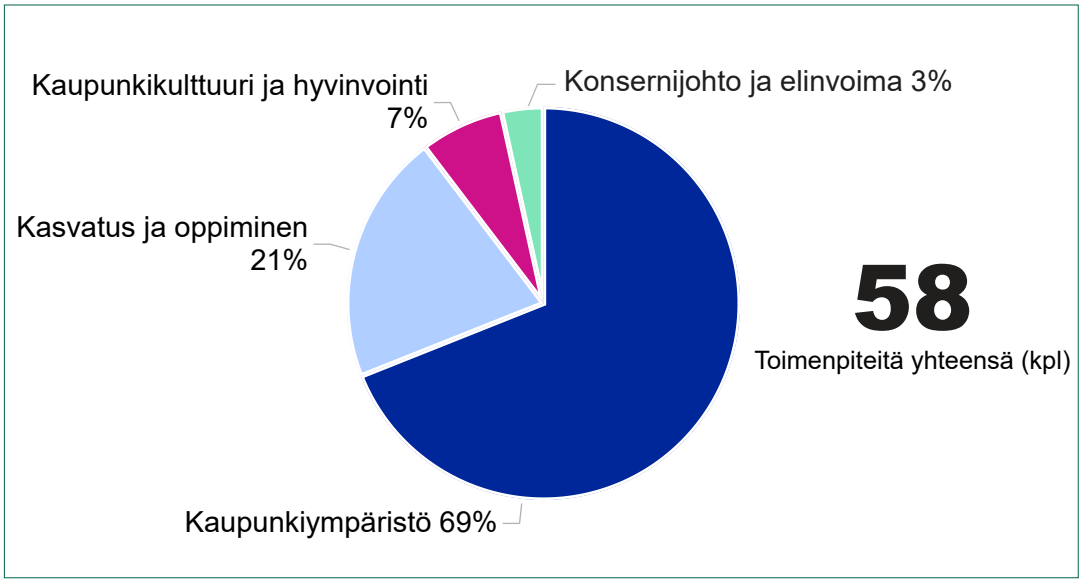
Luontosydämenjäljen kasvattaminen puolestaan kohdistuu toimintatapojen ja ajattelun muutokseen. Luontosydämenjälki kuvaa tekoja ja toimintatapoja, joilla vahvistetaan luonnon arvostusta, esimerkiksi lisäämällä viestintää ja osallistamista, huomioimalla luonto päätöksenteossa sekä kehittämällä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Luontoaltistuksen lisääminen on yhteydessä terveyteen. Tutkimusten mukaan luonnossa vietetty aika vahvistaa mielenterveyttä monin tavoin: se suojaa masennukselta, lievittää stressiä ja parantaa mielialaa.

Muutokseen ja ponnistukseen positiivisuuden puolelle tarvitaan mukaan kaupunkiorganisaation lisäksi asukkaat, yritykset ja yhteisöt, joiden yhteinen rooli on ratkaiseva luontopositiivisuuden saavuttamisessa.

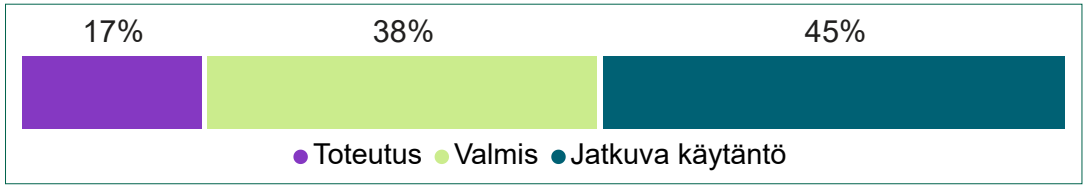
Luontopositiivisuustavoite on saavutettu, kun luonnon ja rakennetun ympäristön ekologinen tila paranee siten, että muutos luonnon tilassa kokonaisuutena on nettopositiivinen.

Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

» Hiilitase lasketaan tai ilmastovaikutukset selvitetään kaikissa kaavoissa. Kaavoitussuunnitelmassa on työstetty ilmastoasioiden periaatteiden ja tavoitteiden huomioimista.

» Kaikissa uusissa asemakaavoissa on edellytetty vihertehokkuutta. Rakennuslupapäätöksissä noudatetaan asemakaavan mukaista vihertehokkuutta lähes sataprosenttisesti.

» Joukkoliikenteen pysäkkien saavutettavuus pysyi hyvällä tasolla. Vuonna 2025 enintään 300 metrin etäisyydellä joukkoliikennepysäkistä asui 92,8 % väestöstä ja enintään 700 metrin etäisyydellä 99,8 %.

» Uutena käytäntönä AKS/KS-hankkeissa konsultit koostavat työselostukseen taulukon kasvillisuuden muutoksesta ja katupuiden määrän muutoksesta ennen ja jälkeen suunnitelman. Tätä on kokeiltu Teknobulevardi 7-9 AKS, Väritehdas 1 KS ja Äyritie 4-6 AKS -hankkeissa. Tiedot perustuvat Vampatin ekologisen verkoston ja maanpeiteaineiston tietoihin. Jatkossa voidaan hyödyntää rakennetun ympäristön luontotyyppejä (RYTY).

» Pysäköintiruudut kaupunkikeskustojen alueella pyritään toteuttamaan asfaltin sijaan nurmikiveyksin, mikä helpottaa hulevesien imeytymistä ja viilentää katupintoja.

» Sopeutumistyön nykytilaselvitys tehtiin Kaupunkiympäristön toimialalla keväällä 2025. Sopeutumisen toimenpiteitä jatketaan osana uutta ympäristöohjelmaa vuonna 2026.

» Selvitys luonnonmukaisten hulevesirakenteiden toimivuudesta ja kasvillisuudesta on valmistunut tammikuussa 2026.

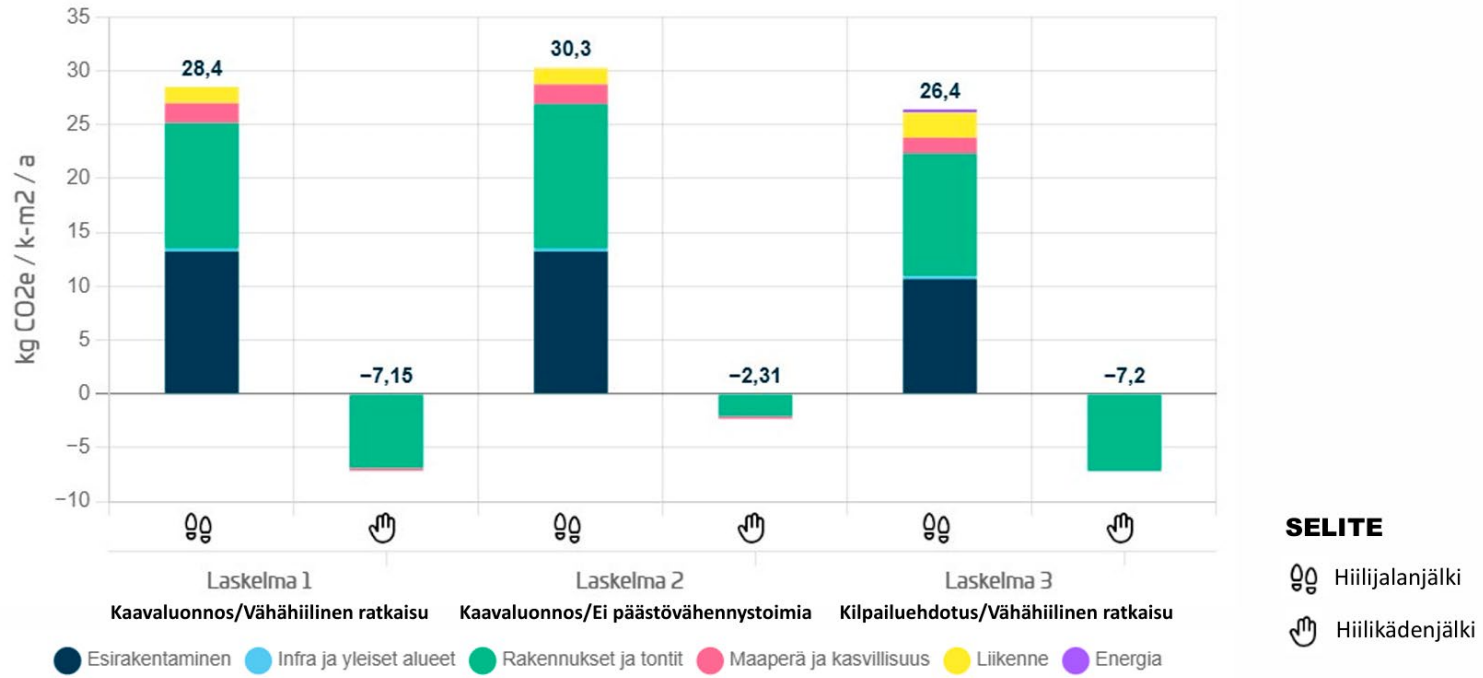
» Viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden ohje SAAVUa on hyödynnetty mm. täydennysrakentamishankkeissa (asemakaavamuutos) sekä kaavarunkoalueilla tarkistamalla säilyvien ja tulevien viheralueiden saavutettavuus ja riittävyys.

» Päivitetty pysäköinnin mitoitusohje hyväksyttiin vuonna 2025. Kuusijärven pysäköintialue muutettiin maksulliseksi. Kivistöön toteutettiin lisää lyhytaikaisia pysäköintipaikkoja. Edistettiin sähköautojen latauspaikkojen toteutumista sekä liityntäpysäköintialueiden mobiilitunnistautumista ja -maksamista.

Ilmastoviisas asemakaava -selvityksellä arvioidaan kaavan ilmastovaikutuksia

Vantaalla on käytössä asemakaavoituksessa ilmastotavoitteita edistävä hiilineutraalisuusprosessi, johon kuuluu ilmastoviisas asemakaava -selvitys (ILVA). Ilmastoviisas asemakaava -selvityksessä arvioidaan asemakaavan kasvihuonekaasupäästövaikutuksia ja edistetään vähähiilisiä toimia kaavoissa. Arviointia tehdään muun muassa Planect-työkalulla, joka arvioi kaavojen vähähiilisyyttä laskemalla ja vertailemalla eri suunnitteluratkaisujen hiilijalanjälkeä ja hiilikädenjälkeä. Selvityksessä pureudutaan myös ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja tavoitteena on tunnistaa kaavaratkaisut, joilla varaudutaan muuttuviin ilmasto-oloihin, kuten helleaaltoihin tai rankkasateisiin. Selvitys tehdään kaikissa asemakaavoissa ja kaavaselostuksessa ilmastovaikutukset tuodaan ilmi tehtyjen selvitysten perusteella.

Katrinebergin kaavaluonnoksen ilmastovaikutusten arvioinnin yhteenveto

Sopeutumistoimien nykytila kaupunkiympäristön toimialalla

Keväällä 2025 Vantaan kaupunkiympäristön toimialalla järjestettiin kahdeksan työpajaa, joissa eri yksiköt tarkastelivat ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä siihen liittyviä riskejä ja haavoittuvuuksia. Työpajoissa tunnistettiin nykyisiä ja tarvittavia toimenpiteitä erityisesti kuumuuden, kuivuuden, rankkasateiden ja tulvien osalta sekä koottiin havainnot jatkotyön pohjaksi. Työpajojen anti koottiin selvitykseen, jonka keskeinen johtopäätös on, että ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja muutoksiin ennakoivasti varautuminen on välttämätöntä kaupungin toimintakyvyn turvaamiseksi. Sopeutuminen edellyttää pitkäjänteistä, poikkihallinnollista ja suunnitelmallista työtä.

Keskeisiksi toimenpiteiksi tunnistetaan viherrakenteen systemaattinen vahvistaminen, vihertehokkuuden ja luonnonmukaisten hulevesiratkaisujen laajamittainen hyödyntäminen, rakennusten ja ulkotilojen viilennys- ja varjostusratkaisut sekä rakentamisen ja kunnossapidon ohjeistusten kehittäminen vastaamaan muuttuvaa ilmastoa. Lisäksi korostuu viestinnän ja neuvonnan merkitys sekä tarve kehittää seurantaa, vastuunjakoa ja resursseja. Selvitys toimii lähtökohtana sopeutumistoimien kaupunkitasoiselle jatkokehittämiselle ja integroimiselle osaksi kaupungin pysyviä toimintatapoja.

Kuva: Aliisa Alatossava

ARVO-hankkeella kohti laadukasta viherrakennetta

Vantaa oli mukana hankkeessa Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa – ARVO, jonka tavoitteena oli edistää kaupunkien viherrakenteen laadukasta suunnittelua ja ylläpitoa. Hankkeessa kehitettiin paikkatietopohjainen työkalu - alueellinen viherkerroin, joka tuottaa numeerisen arvon kolmesta teemasta: luonnon monimuotoisuus, ilmastoviisaus ja hyvinvointihyödyt. Laskenta pohjautuu luontotyyppien tunnistamiseen kohdealueelta. Luontotyypit voidaan jakaa luonnon luontotyyppeihin ja rakennetun ympäristön luontotyyppeihin. Hankkeessa luotiin rakennetun ympäristön luontotyyppiluokitus (ryty) ja ekologisen tilan arviointikriteerit yhdessä BOOST-hankkeen ja laajan asiantuntijajoukon kanssa.

Hankkeessa valmistui lukuisia julkaisuja, mm. Arvoa viherrakenteelle - suositukset kasvavien kuntien päätöksentekoon, Kaupunkien viherrakenteen suunnittelun nykytila 2024 ja Alueellisen viherkertoimen vaikuttavuusarviointi.

Hankkeen aikana alueellinen viherkerroin laskettiin ja tavoitteita määriteltiin muun muassa Myyrmäen keskustan julkisen ulkotilan yleissuunnitelmalle, kasvullisten alueiden määrälle Martinlaakson keskustan kaavarungossa ja Vehkalan katusuunnittelulle. Jatkossa alueellinen viherkerroin lasketaan merkittävästi kaupunkivihreän määrään tai laatuun vaikuttavissa kaavoissa ja kaavarungoissa.

EAKR-rahoitteisen ARVO-hankkeen toteuttivat Helsingin, Vantaan ja Espoon kaupungit, Aalto-yliopisto sekä Green Building Council Finland ry ajalla 10/2023–12/2025.

Kuva: Helsingin kaupunki / Nea Vesterinen ja Sara Korkeamäki

Lämpösaarekeilmiön ja latvuspeittävyyden yhteyttä selvitetty

Syksyllä 2025 laadittiin Vantaan kaupungin lämpösaarekeselvitys, jossa tarkasteltiin lämpösaarekeilmiötä kesäajan pintalämpötilojen perusteella. Neljällä kohdealueella tutkittiin korttelirakenteen ja viherrakenteen vaikutusta ilmiön syntyyn. Myyrmäessä tehtiin pienilmastomallinnus alueen tuulisuuden ja lämpöviihtyvyyden selvittämiseksi.

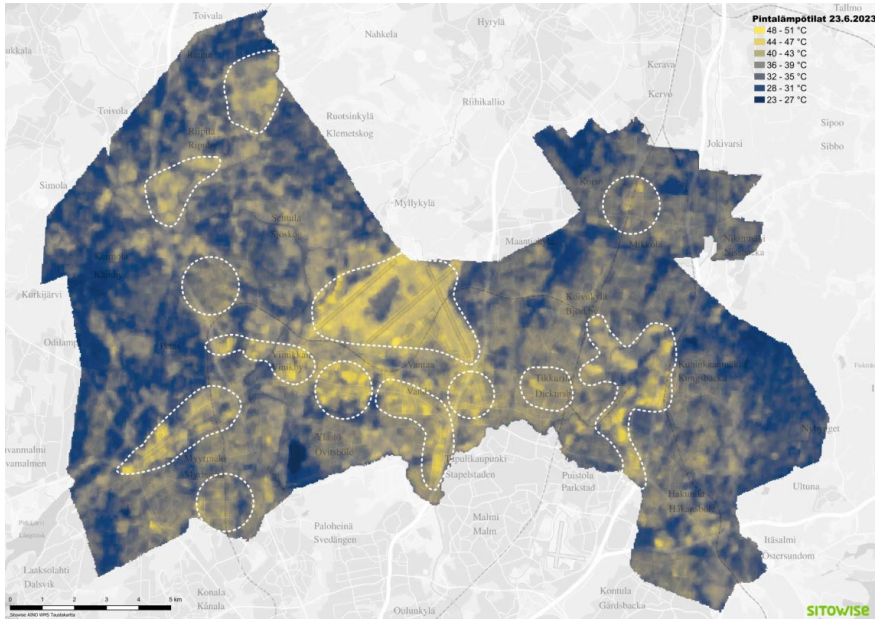
Kuumimmat alueet Vantaalla löytyvät Kehä III:n ja lentokentän ympäristöstä sekä laajoilta teollisuus-, työpaikka- ja kaupan alueilta, joissa on paljon rakennuksia ja asfalttia sekä vähän kasvillisuutta. Keskusta- ja kerrostaloalueet, kuten Myyrmäki ja Korson radanvarsi, ovat asuinalueista kuumimpia. Tikkurilassa urheilupuisto on alueen kuumin kohta. Myös koulujen pihat erottuvat keskusta- ja asuinalueilla lämpimämpinä. Asuinalueiden keskiosat ovat yleensä lämpimämpiä kuin viheralueisiin rajautuvat reuna-alueet.

Viileimmät alueet sijaitsevat kaupungin kaakkoisosassa, jossa on laajoja metsä- ja peltoalueita, sekä vesistöjen ja puistojen läheisyydessä. Kaakkois-Vantaan pientaloalueet ja Hakunila ovat viileämpiä kuin lännen vastaavat alueet, todennäköisesti merellisyyden vaikutuksesta.

Selvityksessä tarkasteltiin myös latvuspeittävyyden tasoa Vantaalla perustuen HSY:n maanpeiteaineistoon 2024, josta on huomioitu yli 5 m puusto. Laajimmat yhtenäiset korkean latvuspeittävyyden alueet ovat Itä-Vantaan, Länsi-Vantaan ja Pohjois-Vantaan metsäisillä alueilla. Rakennetuilla alueilla ja peltoalueilla latvuspeittävyys on matala.

Pintalämpötilakartan ja latvuspeittävyyden yhteistarkastelu koko kaupungin mittakaavassa osoittaa melko selvän yhteyden lämpötilojen ja latvuspeittävyyden välillä. Kuumilla alueilla valtaosalla pinta-alasta on matala latvuspeittävyys, kun taas korkean latvuspeittävyyden alueet ovat viileämpiä.

Latvuspeittävyyden ja lämpösaarekeilmiön tarkastelua jatketaan kaupungin sisäisesti. Latvuspeittävyyttä seurataan säännöllisesti HSY:n maanpeiteaineistojen avulla. Tulevissa tarkasteluissa selvitetään viileiden ja lämpimien alueiden sijoittumista yleiskaavassa, niiden saavutettavuutta herkkien kohteiden ja väestöryhmien, erityisesti päiväkotien, näkökulmasta.

Lähde: Vantaan lämpösaarekeselvitys 2026

Luontopohjaisilla hulevesiratkaisuilla vahvistetaan monimuotoisuutta ja ilmastokestävyyttä

Vantaan lukuisilla luonnonmukaisilla hulevesirakenteilla lisätään monimuotoista luontoa tiiviisti rakennetun kaupungin puistoissa ja viheralueilla. Yleisten alueiden hulevesipainanteet ja maisema-altaat ovat edellytys runsaslukuisille kasveille ja vesieliöstölle.

Luontopohjaiset hulevesikohteet tarjoavat ekosysteemipalveluja lähiympäristön asukkaille ja yhteisöille. Niillä viivytetään ilmastonmuutoksen äärevöittämien rankkasateiden aiheuttamaa pintavaluntaa sekä parannetaan myös likaisten vesien laatua ennen vesien johtamista vastaanottavaan vesistöön.

Vuonna 2025 Vantaan kaupunki on ollut mukana pääkaupunkiseudun tutkimushankkeessa, jossa on selvitetty Tikkurilantien biosuodatusalueen, Kartanonkosken Illenpuiston altaiden sekä Pellaksenojan kaupunkipuron toimivuutta. Hankkeen seurannan tulokset on raportoitu kahdessa opinnäytetyössä vuonna 2025.

Vuonna 2026 valmistellaan hulevesimaksun käyttöönottoa Vantaalla. Kiinteistöt asemakaava-alueella tulevat maksamaan pinta-alan ja kiinteistötyypin perusteella korvausta yleisten hulevesijärjestelmien käytöstä Vantaalla.

Kuva: Ossi Hänninen

Kestävän ja aktiivisen liikkumisen edistäminen

Joukkoliikenteen kehittämisessä merkittävin hanke on Vantaan ratikka, jonka rakentamisen yhteydessä toteutetaan paljon myös laadukasta jalankulun ja pyöräliikenteen infrastruktuuria. Myös muun joukkoliikenteen olosuhteita kehitetään esimerkiksi parantamalla asemanseutujen turvallisuutta. Vantaalla on aloitettu HSL:ltä saatavan bussin reaaliaikaiseen liikkumiseen perustuvan HFP-datan hyödyntäminen, ja sen avulla voidaan tunnistaa toimenpiteitä vaativat liikenteen sujuvuuden ongelmakohteet.

Pyöräliikenteen tavoiteverkon kehitys jatkuu Vantaalla. Vuonna 2025 parannettiin Läntisen Valkoisenlähteentien pääreittiä, ja seuraavaksi toteutetaan Myyrmäen–Tikkurilan baanaa. Muita verkon kehittämistoimia suunnitellaan ja rakennetaan, ja vuonna 2026 verkko kriteereineen päivitetään ajantasaiseksi.

Osana Vantaan kaupungin säästötoimia kaupunkipyöräjärjestelmästä luovutaan alustavasti vuosiksi 2026–2028. Seudullisen järjestelmän käyttöönotto viivästyy kaudesta 2026 hankintapäätöksen kumoutumisen vuoksi. Vantaa osallistuu edelleen uuden järjestelmän suunnitteluun, mikä mahdollistaa järjestelmän käyttöönoton haluttaessa myöhemmin.

Vantaan kaupunki on edistänyt pitkäjänteisesti koulumatkojen aktiivista ja turvallista liikkumista. Vuonna 2025 aloitettiin Vantaan kouluvyöhykemallin pilotti, jossa kehitetään infraratkaisuja ja aktiiviseen liikkumiseen kannustavia toimenpiteitä yhteistyössä koulujen kanssa. Ensimmäiseksi pilottikohteeksi on valittu Koivukylän koulu, jonka ympäristössä toteutetaan turvallisuutta ja viihtyisyyttä lisääviä parannustoimenpiteitä.

Vuosina 2025–2026 määriteltiin kävelynedistämisohjelman mukaisesti Vantaan keskeiset kävelyreitit. Nämä yhdistetään pyöräliikenteen, joukkoliikenteen sekä moottoriajoneuvoliikenteen verkon kanssa yhdeksi liikenteen tavoiteverkoksi, jolla löydetään tarkoituksenmukaisia ratkaisuja eri kulkumuodoille Vantaan erilaisissa ympäristöissä. Työtä hyödynnetään myös parannustoimenpiteiden priorisoinnissa ja kohdentamisessa.

Kuva: Pinja Setälä

Ratikan rakentamisen kiertotalousratkaisuja

Vantaan ratikan kehitysvaihe jatkui vuonna 2025 ja vuoden lopulla alkoi hankkeen ensimmäinen toteutusvaihe. Hankkeella on tunnistettu ja osin jo toteutettu monia kiertotalousratkaisuja. Hankkeessa hyödynnetään olemassa olevia raaka-aineita, kuten maa- ja kiviaineksia, reuna- ja luonnonkiviä sekä lahopuita mahdollisuuksien mukaan. Hanke on laatinut ohjekortin pintamaiden hyödyntämiseksi kierrätyskasvualustoina. Myös betonimurskaa voidaan hyödyntää rakentamisessa aiempaa suunniteltua enemmän.

Resurssiviisaan kierrätyksen edistämiseksi hanke on hankkinut työmaiden läheltä varastointialueita ja tehnyt yhteistyötä viranomaisten kanssa niiden käyttöön saamiseksi. Stabiloituja massoja käsitellyt opinnäytetyö johti Petikon ympäristölupamuutoksen käynnistämiseen, mikä helpottaa vieraslajipitoisten ja stabiloitujen maamassojen sijoittamista lähelle työmaita. Lisäksi on aloitettu uusi opinnäytetyö asfalttirouheen hyödyntämisestä.

Hankkeen ympäristövastuullisuus varmistetaan hyväksytyn ympäristösuunnitelman ja ohjekorttien avulla. Käytännön toimet on aloitettu vuoden 2025 lopulla. Suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on säilyttää mahdollisimman paljon olemassa olevia rakenteita ja kasvillisuutta. Ne luontohaitat, joita ei voida välttää, hyvitetään lisäämällä luontoarvoja sekä ratikan reitillä että muualla Vantaalla. Vaaralan varikolla toteutettiin ekologinen kompensaatio, joka sai Lupa- ja valvontaviraston hyväksynnän vuoden 2026 alussa.

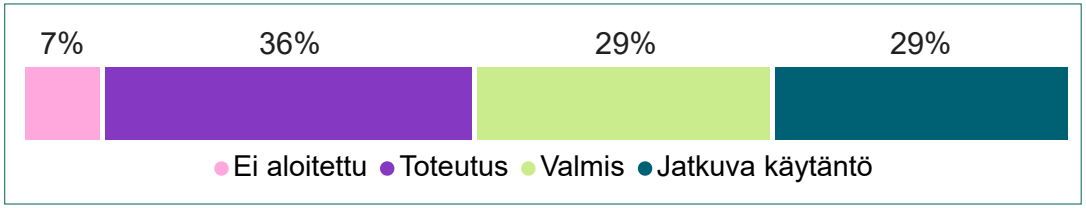
Havainnekuva: Vantaan kaupunki

Hiilineutraali energia

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

» Vantaa kehitti vuoden 2025 aikana paikallisia keinoja ohjata rakennushankkeita entistä vähähiilisemmiksi. Kaupunki on ottanut käyttöön lakia tiukemmat raja-arvot: esimerkiksi uusien vähintään kolmikerroksisten asuinkerrostalojen päästöt eivät saa ylittää 14 kg hiilidioksidiekvivalenttia neliömetriä kohden vuodessa, kun lain vaatima raja-arvo on 16. Näihin tavoitteisiin ohjataan sekä kaavamääräyksillä että kaupungin tontinluovutusehdoilla. Myös valituissa koulu- ja päiväkotihankkeissa on asetettu lain vaatimusta tiukempi hiilijalanjäljen tavoite.

» Peltovuoren päiväkodin lämmitysjärjestelmä muutetaan öljystä maalämmöksi vuonna 2026. Kaikki merkittävimmät öljylämmityskohteet on vaihdettu maalämpöön.

» Työn alla olevia maalämpökohteita ovat esim. Lentolan sekä Puutarhatien päiväkodit. Nikinmäen koulun uusi paviljonkirakennus liitetään koulun maalämpöjärjestelmään. Kimaran päiväkodin palokorjauksessa parannetaan maalämpöjärjestelmän toimintaa sekä asennetaan kohteeseen myös aurinkosähköjärjestelmä.

» Aurinkosähköjärjestelmiä on asennettu kaikkiin peruskorjauskohteisiin sekä uudiskohteisiin kuluneella raportointikaudella. Aurinkosähköä on tulossa myös Simonkallion, Kivimäen ja Kaivokselan kouluille sekä Metsänhaltijan ja Kontiopuiston päiväkotien katoille.

» Taloyhtiöklubitoiminta jatkui Vantaalla Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman rahoituksella vuonna 2025. Hanke päättyi elokuussa 2025. Klubitoimintaa oli Koivukylässä, Myyrmäessä, Hakunilassa, Mikkolassa ja Länsimäessä.

Rakennusten hiilijalanjäljen ohjaus Vantaalla

Alkuvuodesta 2026 tuli voimaan asetukset uusien rakennusten hiilijalanjäljen laskennasta ja raja-arvoista. Vuoden 2025 aikana Vantaalla valmistauduttiin tulevaan lainsäädäntöön ja kehitettiin paikallisia keinoja ohjata rakennushankkeita lakisääteistä määräystasoa vähähiilisemmiksi. Ohjauksella edistetään Vantaan päästöjen vähentämisen ja kiertotalouden edistämisen tavoitteita.

Valmistelutyön tuloksena Vantaa on ottanut käyttöön osin lakia tiukemmat vaatimukset. Vantaalla uuden vähintään kolmikerroksisen asuinkerrostalon päästöt eivät saa ylittää 14 kilogrammaa hiilidioksidiekvivalenttia neliömetriä kohden vuodessa, kun lain vaatima raja-arvo on 16 (vuodesta 2029 alkaen 12). Lakia matalampaan hiilijalanjälkeen on ohjattu kaavamääräyksillä ja kaupungin myymien tonttien luovutusehdoissa vuoden 2026 alusta alkaen.

Myös valituissa kaupungin omissa koulu- ja päiväkotihankkeissa on asetettu lain vaatimusta tiukempi hiilijalanjäljen tavoite, joka vastaa vuonna 2029 voimaan tulevaa lakisääteistä tasoa päiväkoti- ja opetusrakennuksille.

Raja-arvon ohella asemakaavoissa ja tontinluovutuksissa ohjataan jatkossakin tarvittaviin ilmastovaikutuksia pienentäviin suunnittelun ja rakentamisen ratkaisuihin myös muilla tavoin. Esimerkiksi korjausrakentaminen, laajennukset ja käyttötarkoituksen muutokset uudisrakentamisen sijaan ovat tärkeitä keinoja vähähiilisyyteen.

Hiilijalanjäljen ohjausta on valmisteltu osana Vantaalla käynnissä olevaa NEUTRALPATH-hanketta, jonka yhtenä tavoitteena on edistää ilmastoviisaita suunnittelun käytäntöjä.

Kuva: Vantaan kaupunki

Energiaratkaisuja Vantaan kouluissa ja päiväkodeissa

Automaatiojärjestelmien modernisointia on toteutettu olemassa olevissa rakennuksissa sekä erillisurakoina että peruskorjausten yhteydessä. Automaatioasennuksia on jatkettu myös uudisrakennuskohteissa. Automaatiojärjestelmiin on lisätty uusia palveluja, jotka mahdollistavat vesikiertoisen lämmönkulutuksen optimoinnin sekä sisälämpötilojen pysyvyyden varmistamisen.

Vuoden 2025 maalämpökohteita ovat esimerkiksi juuri valmistunut Lentolan päiväkoti sekä vielä työn alla oleva Puutarhatien päiväkoti. Nikinmäen koulun maalämpöjärjestelmää on korjattu vuonna 2024 ja rakenteilla oleva uudispaviljonkirakennus liitetään samaan järjestelmään. Kimaran päiväkodin palokorjauksessa parannetaan maalämpöjärjestelmän toimintaa sekä asennetaan kohteeseen myös aurinkosähköjärjestelmä.

Aurinkosähköjärjestelmiä on asennettu kaikkiin peruskorjauskohteisiin sekä uudiskohteisiin. Ainoa poikkeus oli Kytöpuiston koulu, jossa havaittiin ongelmia katon kantavuudessa. Aurinkosähköä on tulossa myös esimerkiksi Simonkallion, Kivimäen ja Kaivokselan kouluille sekä Metsänhaltijan ja Kontiopuiston päiväkoteihin.

Hybridisuodatinasennukset ovat valmistuneet Kytöpuiston sekä Mårtensdalin kouluille. Seuraavaksi suodattimien seuranta liitetään automaatiojärjestelmiin. Vuonna 2025 led-valaisinvaihtoja tehtiin noin 20 kohteessa. Tämän jälkeen led-valaisinvaihtojen valmiusaste on kouluissa 99 % ja päiväkodeissa 88 %.

Kuva: Marjo Luukkonen

Kierrätysenergia vie Vantaan Energiaa kohti ilmastotavoitteitaan

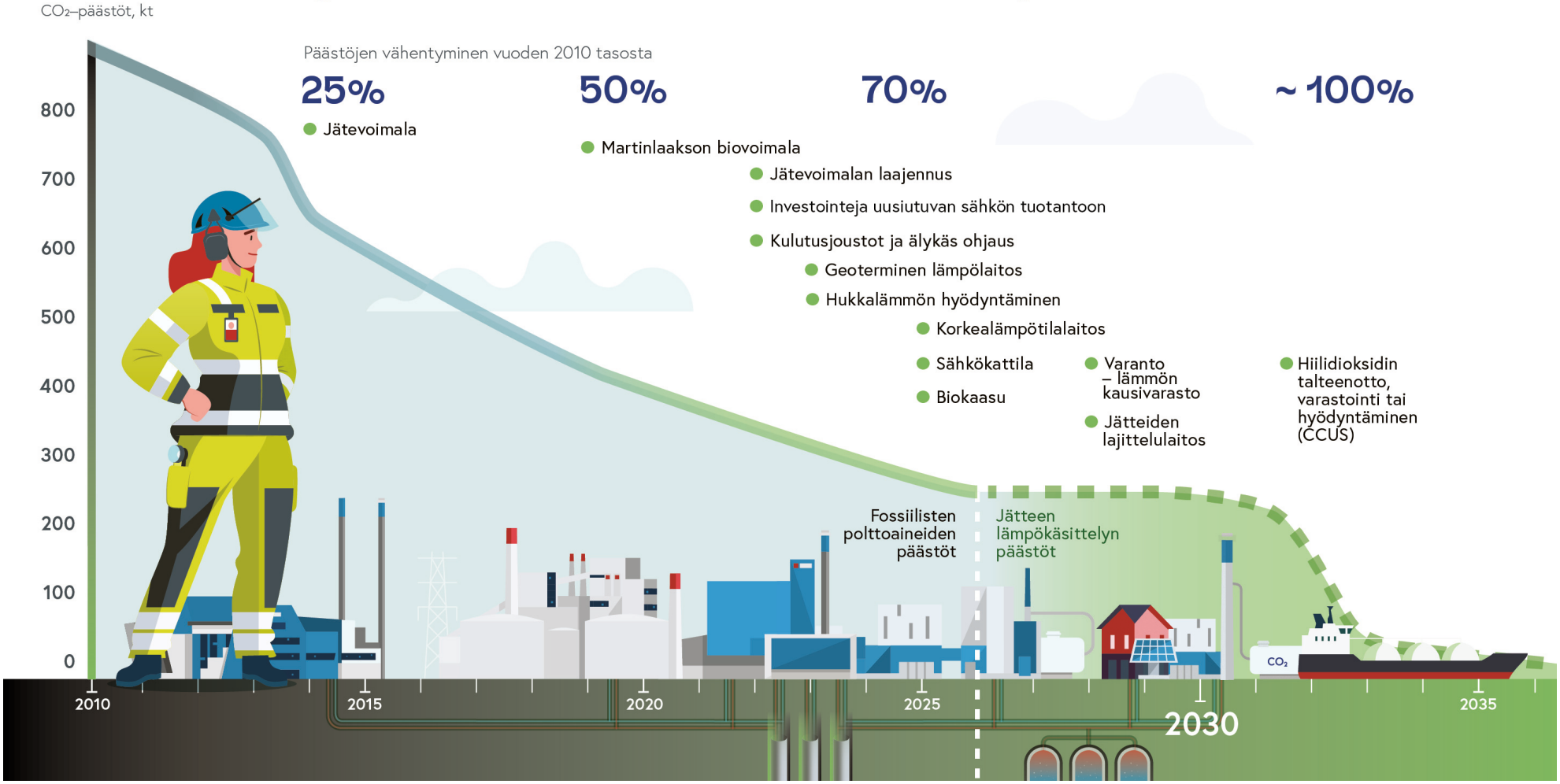
Vantaan Energia pyrkii Pohjoismaiden johtavaksi kierrätysenergiayhtiöksi vuoteen 2035 mennessä. Yhtiön uusi Korkealämpötilalaitos vaaralliselle jätteelle valmistui ja ensimmäinen sähkökattila otettiin käyttöön Martinlaaksossa vuoden 2025 lopulla. Kivihiilen käyttö päättyi vuonna 2025, ja fossiilisten polttoaineiden käyttö energiantuotannossa loppuu vuoden 2026 aikana, kun maakaasua ja kivihiiltä korvaava tuotanto perustuu sähkökattilaan, Korkealämpötilalaitokseen ja biokaasuun.

Varanto, maailman suurin lämmön kausivarasto, siirtyi vuoden 2025 lopulla louhintavaiheeseen ja otetaan käyttöön arviolta vuonna 2030. Varannon ansiosta kesän lämpöä, jätteenkäsittelyn sivutuotteena saatua lämpöä, edullisen sähkön hetkinä sähköisesti tuotettua lämpöä ja hukkalämpöjä saadaan otettua talteen lämmöntarvehuippujen varalle. Varantoon voidaan varastoida keskisuuren kaupungin vuotuinen lämmöntarve. Varanto on energiavaraston lisäksi merkittävän kokoinen sähköisen kaukolämmön tuotantolaitos, sillä Varantoon tulee myös kaksi sähkökattilaa.

Vantaan Energian Vantaa Carbon Capture -hanke on Suomen ensimmäinen teollisen mittakaavan hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin hanke, jolla Suomeen luodaan uutta hiilidioksidin talteenottoon, hyötykäyttöön ja varastointiin liittyvää infrastruktuuria ja arvoketjua. Hanke on parhaillaan esisuunnitteluvaiheessa. Investointipäätös tehdään vuoteen 2029 mennessä ja käyttöönotto voisi olla viimeistään vuonna 2032.

Vantaan Energia suunnittelee jätevoimalan yhteyteen lajittelulaitosta, joka tehostaa sekajätteen materiaalihyötykäyttöä. Hanke on esisuunnittelussa, ja investointipäätös tehdään vuonna 2027.

Energiantuotannon suorien kasvihuonekaasujen vähentäminen

Lähde: Vantaan Energia

NEUTRALPATH-hanke edistää energiaviisaita ratkaisuja Aviapoliksessa

Vantaa on mukana EU-rahoitteisessa NEUTRALPATH-hankkeessa, jossa viisi eurooppalaista kaupunkia kehittää ratkaisuja kaupunkien energiamurroksen vauhdittamiseksi ja päästöjen vähentämiseksi. Vantaan pilottialueella Aviapoliksessa suunnitellaan energiapositiivisuutta tukevia ratkaisuja, minkä lisäksi vähähiilisen ja energiaviisaan suunnittelun käytäntöjä edistetään koko kaupungin tasolla.

Vuonna 2025 laadittiin alueellinen energiaselvitys Veromiehen kaupunginosaan. Alue muuntuu seuraavan vuosikymmenen aikana monipuoliseksi asumisen, työpaikkojen ja palveluiden kaupunginosaksi. Uuden rakentamisen yhteydessä on tärkeää varmistaa, että alueella rakennettavat energiajärjestelmät tukevat kaupungin hiilineutraaliustavoitetta ja vastaavat tulevien vuosikymmenten tarpeisiin. Työllä haluttiin tuottaa lähtötietoa kaupungille ja alueen toimijoille energiaratkaisujen yhteiskehittämiseen.

Yksi hankkeen pilottialueista on Huberin hallien ympärille suunniteltava Huberilan uusi naapurusto. NEUTRALPATH-hankkeessa tutkitaan alueelle energiapositiivisuutta tukevia ratkaisuja yhteistyössä alueen maanomistajien kanssa.

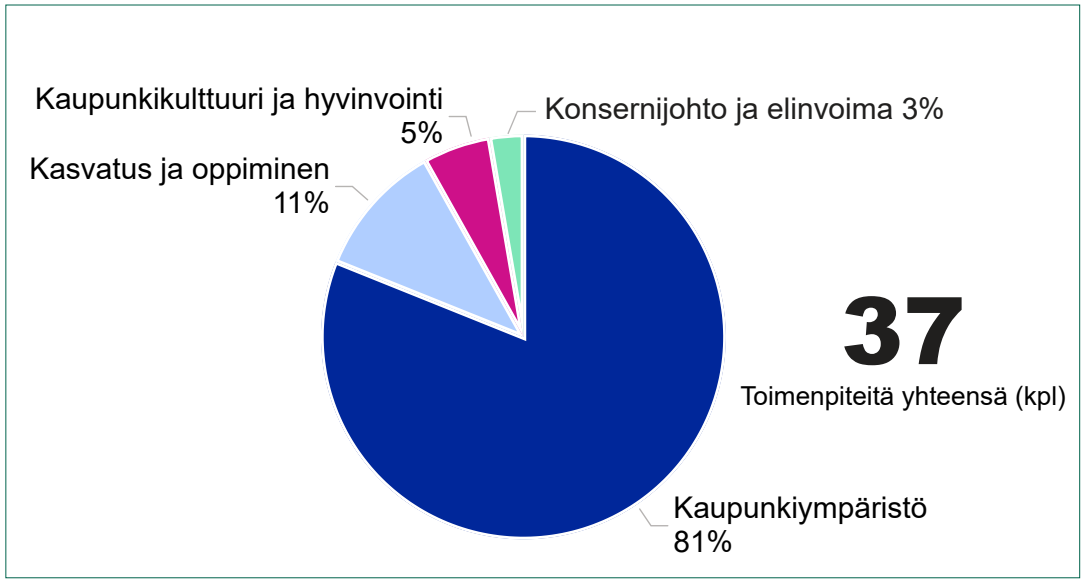
VANTAA 2030 NEUTRALPATH

Euroopan unionin rahoittama

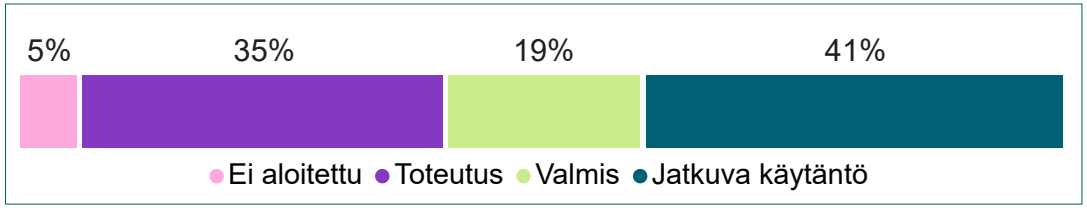
Hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin Horizon Europe -tutkimus- ja innovaatio-ohjelmasta hankerahoituksen nro 101096753 nojalla. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat eivätkä välttämättä vastaa Euroopan Unionin tai CINEA:n näkemystä. Euroopan Unionia tai rahoittajaa ei voida pitää vastuullisena sisällöstä.

Materiaalien elinkaari ja kiertotalous

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

» Korjaushankkeissa kierrätetään laitteita, kalusteita ja varusteita sekä vähäisessä määrin materiaaleja ja mm. väliseinien tiiliä. Viime aikoina on kierrätettävien laitteiden listaan tulleet myös led-valaisimet, joita on otettu kiertoon käytöstä poistuvista tai peruskorjattavista kohteista.

» Esinelainauksen kehittäminen 2025: Vantaan kirjastoissa oli vuodenvaihteessa 2025–2026 yhteensä 1015 kotiin lainattavaa esinettä, joita lainattiin 4943 kertaa. Esinehankintoihin käytettiin vuonna 2025 10 080,69 €. Vuoden 2026 aineistomääräraha pieneni 8000 euroon. Timmissä varattavia laitteita oli 11 (2024: 14) ja varauksia 2392 (+6 %). Timmissä varattavia tiloja oli 19 (2024: 18) ja varauksia 9929 (+14 %).

» Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen kanssa solmittu hankintasopimus käytössä ja käyttöä edistetään kaupunkiorganisaation sisällä.

» Kadunsuunnittelussa betonimursketta ja vaahtolasimursketta käytetään yleisesti soveltuvissa kohteissa. Kasvualustoja, luonnonkiviä ja reunakiviä kierrätetään työmailla. Laajempi kaupunkitasoinen systemaattinen materiaalien kierrätys ja uusiokäyttö vaatii vielä jatkotyötä. Kiveyksissä ja luonnonkivilaatoituksissa on siirrytty kotimaisen kiven käyttöön. Stabiloinneissa on käytetty teollisuuden sivuvirroista saatavia sideaineita sekä vähäpäästöisiä sideaineita. Taitorakenteiden osalta edistetään soveltuvissa kohteissa vähähiilisen betonin käyttöä.

» Maankäyttösopimuksissa pääsääntöisesti edellytetään A-energiatehokkuusluokkaa. Edellytetyn energiatehokkuusluokan noudattamiseksi on myös aina asetettu sopimussakko. Oman tontinluovutuksen yhteydessä ja tontinluovutuskilpailuissa on vaadittu A-energiatehokkuusluokkaa.

» Rakennusvalvonta tilastoi puun käyttöä sekä julkisivujen pääasiallisena että kantavien rakenteiden materiaalina.

» Hiilijalanjälki laskettu kaikissa uudisrakennushankkeissa ja merkittävimmissä korjaus/konversio-hankkeissa; esimerkkinä mm. Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo. Hiilijalanjäljen ohjauksen periaatteita sovelletaan nimetyissä kohteissa.

Vantaan kaupungin ruokahävikkihanke voitti arvostetun ruoka-alan Milan Pact Awards 2025 -palkinnon

Vantaan kaupungin ja Yhteisen pöydän yhteistyöhanke ruokahävikin vähentämiseen on palkittu kansainvälisesti arvostetussa Milan Pact Awards 2025 -kilpailussa. Kilpailu järjestettiin osana Milan Urban Food Policy Pactin (MUFPP) Global Forumia Milanossa 14.–16. lokakuuta 2025. Palkinto myönnettiin Vantaalle sen innovatiivisesta ja vaikuttavasta työstä kestävän kaupunkiruokapolitiikan edistämiseksi.

EU:n osarahoittamassa Food waste ecosystem -hankkeessa Vantaan kaupunki pilotoi muiden muassa vantaalaisissa kouluissa ja ravintoloissa syntyvän hävikkiruoan jakelua Yhteisen pöydän kautta ruoka-apua tarvitseville. Yhteistyökumppaneina hankkeessa olivat Helsingin kaupunki, Laurea-ammattikorkeakoulu ja Luonnonvarakeskus. Tuoreimpana pilottina testattiin myös syömäkelvottoman ruokajätteen hyödyntämistä energiantuotantoon Benerg-startupin kanssa.

Milan Pact Awards on vuosittainen tunnustus, jonka tavoitteena on nostaa esiin kaupunkien parhaita käytäntöjä ruoka-alalla. Vantaa liittyi Milan Urban Food Policy Pactiin ensimmäisenä suomalaisena kaupunkina yli vuosi sitten, ja nyt kaupunki on saanut tunnustusta konkreettisista teoistaan kestävän, osallistavan ja oikeudenmukaisen ruokajärjestelmän rakentamiseksi. Yhteisen pöydän toimintamalli ja vaikutukset esiteltiin Milan Pact Awardsin arviointiraadille, joka valitsi Vantaan voittajaksi omassa kategoriassaan yli 300 kaupungin joukosta.

Kuva: Filmbutik

Kiilan Kiertola

Vantaan kaupunki kehittää yhdessä Tuusulan kanssa Kiilan kiertotalousaluetta (Kiilan Kiertola), josta tavoitellaan merkittävää ja innovatiivista kiertotalouden keskittymää. Tavoitteena on kiertotalousratkaisujen avulla edistää vihreää siirtymää, hiilineutraaliustavoitteita, luontokadon hidastamista ja luonnonvarojen kulutuksen vähentämistä. Lisäksi pyritään kehittämään yritysten liiketoimintaa ja luomaan kestävää kasvua.

Alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentokentän pohjoispuolella on logistisesti erinomainen, ja alueen suuri koko tekee siitä ainutlaatuisen Suomessa. Alueen kehittämisessä huomioidaan myös ympäristövaikutukset, kuten melu ja pölyäminen, sekä asukkaiden ja toiminnanharjoittajien tarpeet. Vuonna 2025 toteutettiin selvitys alueen ympäristöhäiriöiden yhteisvaikutusten arvioinnista ja luotiin konsepti sidosryhmien tiedonjako- ja vuorovaikutusalustasta. Vuonna 2025 käynnistettiin myös Kiilan Kiertolan kehityskuvatyö, jossa suunnitellaan alueen maankäytön tulevaisuutta sekä liikenneverkon kehittämistä.

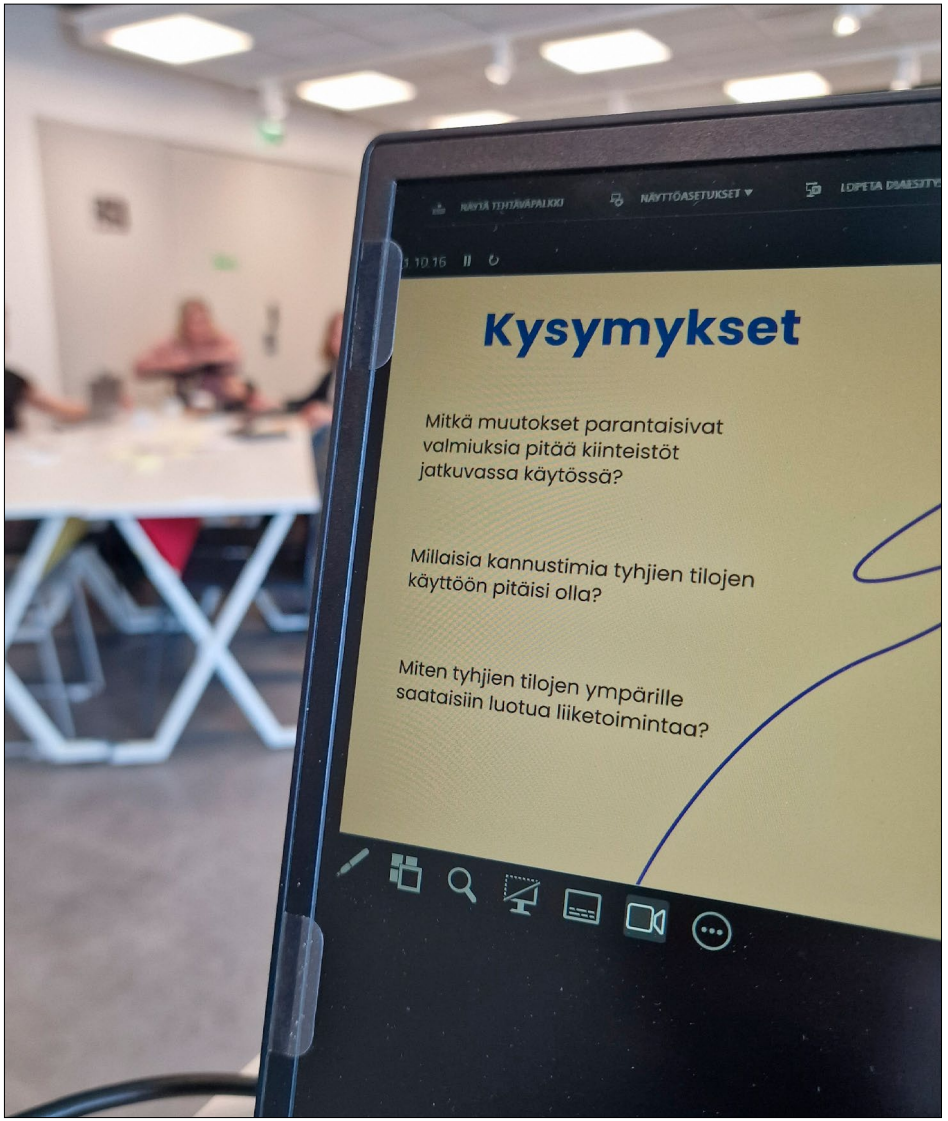
Kuva: Tua Valtonen

Kiertotalot-hanke

Kaksivuotinen EAKR (Euroopan aluekehitysrahasto) -rahoitteinen pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HSY:n (Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä) rakentamisen kiertotaloutta edistävä ryhmähanke, Kiertotalot, jatkuu vuoden 2026 lokakuuhun.
Vantaan kaupungin työpaketti on “Olemassa olevan rakennuskannan elinkaaritehokas käyttö”.

Hankkeessa on etsitty keinoja olemassa olevan rakennuskannan elinkaaren pidentämiseen mm. Innovaatiohaasteen kautta. Haasteen tarkoituksena oli löytää pilotoitava, innovatiivinen ratkaisu rakennusten elinkaaren jatkamiseen. Kilpailun voitti Ramboll Finland Oy ehdotuksellaan “Livable properties”, joka on työkalu vajaakäyttöisten kiinteistöjen potentiaalin arviointiin. Työkalua tullaan pilotoimaan keväällä 2026.

Vajaakäyttöisten tilojen käyttöasteen tehostamista ja väliaikaiskäytön mahdollistamista on työstetty järjestetyissä työpajoissa. Turhan purkamisen ehkäisemistä on edistetty HSY:n laatiman purkamisen syitä käsittelevän selvityksen pohjalta. Selvityksen perusteella järjestetään työpajasarja, jonka tavoitteena on löytää toimivia ohjauskeinoja purkamisen vähentämiseksi.

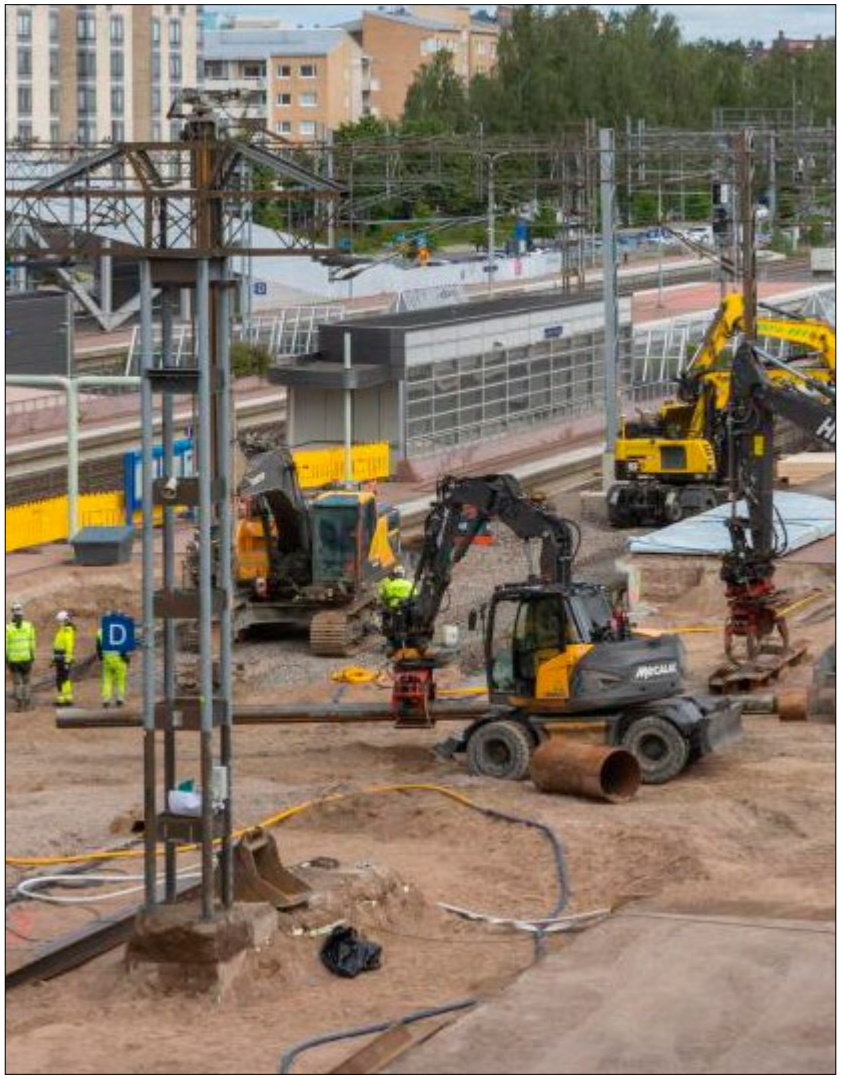

Kuva: Marina Niskakoski

Kiertotalouden green deal

Vantaan kaupunki liittyi kiertotalouden green deal -sitoumukseen elokuussa 2025. Sitoumuksella halutaan vähentää raaka-aineiden käyttöä, pidentää materiaalien ja tuotteiden käyttöikää, lisätä ympäristöä vähemmän kuormittavia ja luontopääomaa vahvistavia vaihtoehtoja sekä kehittää uusia, kiertotalouden mukaisia toiminta- ja liiketoimintamalleja.

Vantaan kaupunki on valinnut sitoumukseensa Rakennetun ympäristön ja Uudistavan ruokatuotannon muutosalueet. Valitut toimenpidealueet ovat: Rakennetun ympäristön hankkeiden suunnittelu ja valmistelu ohjaa kiertotalouteen, Vaalitaan olemassa olevaa rakennettua ympäristöä ja tehostetaan käyttöasteita sekä Lisätään kotimaisten kasvisten ja kalan käyttöä resurssitehokkuuden parantamiseksi. Valituissa toimenpiteissä kaupungilla on mahdollisuus saada aikaan merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Maamassojen koordinoinnilla voidaan saavuttaa päästövähennyksiä korvaamalla neitseellisiä raaka-aineita uudelleenkäytetyillä. Rakennusten käyttöasteita parantamalla voidaan päästä parempaan resurssiviisauteen. Kasvis- ja kalapainotteisempaan ruokavalioon siirtyminen vähentää merkittävästi ruoan tuotannon ilmastopäästöjä ja luontovaikutuksia.

Kuva: Mira Ahlstedt

Kierrätyskeskuksen kautta moni tavara saa uuden elämän

Kierrätyskeskus tuottaa Vantaan kaupungille uudelleenkäytön palveluita. Yhteistyön tavoitteena on mahdollistaa luonnonvarojen riittävyyttä ja kestävää elämäntapaa Vantaalla. Kierrätyskeskuksella on Vantaalla myymälät Porttipuistossa ja Myyrmäessä (laajennettu merkittävästi vuonna 2025) sekä suurmyymälät Koivukylässä ja Tammistossa.

Tavaroita voi Vantaan alueella lahjoittaa myös Boksi-lahjoituspisteisiin, jotka sijaitsevat Jumbon ja Myyrmannin kauppakeskuksissa, S-Market Kaivokselassa sekä Eurokankaan Tammiston ja Variston myymälöissä. Lisäksi Vantaan alueella kiertää säännöllisesti Kierrätyskeskuksen keräysauto.

Vuonna 2025 Vantaalla sijaisevien myymälöiden kautta myytiin 1,6 miljoonaa tavaraa (+23 %) ja lisäksi ilmaiseksi jaettiin 960 000 tavaraa (+20 %). Uudelleenkäyttöön saatetun tavaran luonnonvarasäästö oli 24,4 miljoonaa kiloa (+33 %) ja vältettyjen hiilidioksidipäästöjen määrä oli 9,2 miljoonaa kiloa (+31 %). Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 18,4 miljoonaa kiloa ja 7 kiloa.

Elämyksellisiä oppimisen hetkiä

Ympäristökoulu Polku on osa Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskusta ja se tuotti Vantaan kaupungille kestävyyskasvatuksen palveluita osana Vantaan kulttuuripolkua. Ympäristökoulu Polun järjestämiä oppituokioita pidettiin yhteensä 58 tuntia ja niihin osallistui 1 178 koululaista.

Kuva: Otto Virtanen

Tikkurilan jäähalleilla säästetään vettä jäähilettä sulattamalla

Tikkurilan jäähallilla on otettu käyttöön veden talteenotto- ja kierrätysjärjestelmä. Jään hoidosta kertyy vuorokaudessa noin 30 m³ jäähilettä, joka aikaisemmin vietiin ulos sulamaan ja kun lunta kertyi paljon, sitä kuljetettiin traktorilla pois.

Uudessa järjestelmässä jäähile sulatetaan sulatusmontussa hyödyntäen jäähallissa käytettävien kylmälaitteiden lauhdelämpöä. Sulatuksesta vesi johdetaan suodattimien ja puhdistamisen jälkeen takaisin jään jäädyttämiseen. Sulatetulla vedellä pystytään tekemään laadukkaampaa jäätä, sillä suodatettu vesi sisältää vähemmän kemikaaleja, kuin tavallinen vesijohtovesi.

Kaluston uusimisessa on hankittu pääsääntöisesti akkukäyttöisiä laitteita. Muutos on vähentänyt polttoaineenkulutusta merkittävästi.

Kuva: Elina Mehtonen

Nostoja kirjaston ympäristöohjelmasta 2025

Mosaiikin kirjastossa järjestettiin vuonna 2025 Korjauskaupunki-pajoja. Korjauskaupungissa opitaan yhdessä korjaamaan ja paikkaamaan erilaisia tekstiilejä, kuten vaatteita ja vaikka pehmoleluja. Vapaaehtoiset auttavat ja neuvovat osallistujia. Tapahtumat ovat kaikille avoimia ja maksuttomia. Pajan käytössä on Mosaiikin Värkkäämö, jossa on käytössä saumurit ja ompelukoneet ja erilaisia tarvikkeita, kuten lankaa ja neuloja. Korjaamista ja ekologisuutta opitaan pajoissa yhdessä.

Koivukylän kirjastossa järjestettiin Osallistuvan budjetoinnin määrärahalla askartelupajoja lapsille ja perheille. Pajojen aiheina oli muun muassa ”Askartele voimaeläin”, ”Kani Loikkavaaran suurenmoinen suku” ja sitten oli keväinen ”Ötökkäpaja”. Askartelupajoissa käytettiin pääasiallisesti kierrätysmateriaaleja ja sisältö oli suunniteltu niin, että pienemmätkin askartelijat pystyvät osallistumaan työskentelyyn. Työpajoista tuli hyvää palautetta niin lapsilta kuin vanhemmiltakin.

Edellä mainittujen lisäksi kirjastoissa järjestettiin 45 ympäristövastuullisuuteen liittyvää tapahtumaa tai näyttelyä vuonna 2025.

Kuva: Satu Dolk

Monimuotoinen luonto

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

» Ekologisen kompensaation pilotointi on saatu menestyksekkäästi valmiiksi ja kompensaatio on otettu käyttöön kaupungin maankäytön suunnittelussa. Työ jatkuu toimintamallin kehittämisellä ja kokemusten keräämisellä. Vuoden 2025 aikana selvitettiin kaupungin omia mahdollisia hyvitysalueita. Tätä työtä jatketaan vuoden 2026 aikana. Jatkossa Vantaa on tiiviisti mukana kehittämässä hyvitysmarkkinoita.

» Vantaan puroista poistettiin vuonna 2025 rytöpatoja 39 kpl. Soraikkoja huollettiin omana työnä yhteensä 26 kpl. Tämän lisäksi järjestettiin viidet talkoot, joissa kunnostettiin/ rakennettiin 6 kutusoraikkoa. Purotalkkarit kävivät myös tutustumassa Helsingin pitäjän kirkonkylänkosken padon purkutyömaahan. Padon purkamisen myötä vaelluskalojen kulku ylävirtaan helpottuu huomattavasti.

» Luonnon heikentymättömyys on osa luontopositiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelmaa ja kaupungin luontopositiivisuustavoitteita ja -sitoumuksia. Luonnon heikentymättömyys toteutetaan lieventämishierarkian ja ekologinen kompensaation avulla. Nämä on otettu osaksi kaupunkistrategian 2026–2029 tavoitteita ja mittareita. Kompensaation käyttöönottoa pilotoitiin vuoden 2025 aikana menestyksekkäästi ja vuoden 2026 aikana kompensaatio otetaan lähtökohtaisesti käyttöön kaikissa uusissa asemakaavoissa, joissa syntyy luontohaittaa. Toimintatapaa kehitetään samaan aikaan kun ekologista kompensaatiota otetaan käyttöön.

» Uusissa asemakaavoissa toteutetaan luontohaittojen lieventämishierarkia, jonka viimeisenä keinona on ekologinen kompensaatio. Toimenpide on osa luonnon heikentymättömyyttä ja luontopositiivinen Vantaan 2030 -tavoitetta. Toimenpide on mukana kaupunkistrategiassa 2026–2029. Mittarina toimii luonnonarvohehtaarit. Luonnonarvohehtaarit on otettu käyttöön Vantaan kaupungin maankäytön suunnittelussa.

» Haettu rahoitusta Kylmäojan monimuotoisuustekoihin MetsäGroup-hausta. Viimeistelty KYLKI-hakemus (Kaupunkiseutu ja yritykset luontopositiivisuuden kirittäjinä) ja saatu myönteinen rahoituspäätös.

» Vieraslajisuunnitelma valmistui syksyllä 2025. Suunnitelmassa esitetään toimenpiteitä vieraslajitorjunnan seurannaksi. Vieraslajitiedon vieminen ArcGIS:iin ja Vampattiin laji.fi-portaalista käynnistetty yhteistyössä paikkatietopalveluiden kanssa.

» Lähiluonto-oppaat järjestivät Purotalkkareiden kanssa kahdet jättipalsamitalkoot Kylmäojalla ja Rekolanojalla. Vantaa oli mukana Soolotalkoot-kampanjassa viidellä kohteella, jossa oli mahdollista torjua jättipalsamia. Crowdsorsa-mobiilipelin avulla oli mahdollista torjua lupiinia ja jättipalsamia usealla eri alueella Kuusijärvellä, Tammistossa, Petikossa ja Myyrmäessä. Crowdsorsaan osallistui Vantaalla 173 henkeä/tiimiä. Vieraslajitiedotusta tehtiin Vantaan lähiluonnon facebook-sivustolla ja bussien diginäytöillä. VÄLKE-hankkeessa pidettiin vieraslajiwebinaari. Puistoruokailutapahtumassa esiteltiin vieraslajeja.

» Ympäristökasvatuksesta virtaa vesiensuojeluun -hanke toteutettiin suunnitelman mukaisesti ja Vantaan Välke-ryhmän (Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja ympäristötietoisuuden edistämisryhmä) puheenjohtajuuskauden aikana kehitettiin ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden lisäämisen toimintatapoja vesiteemasta. Vantaan kaupungin ja SLL:n Vantaan osaston järjestämiä vieraslajitalkoita oli kesällä 2025 yhteensä 42 kappaletta. Vehkalanmäellä järjestettiin talkoita WWF:n ja ympäristökeskuksen kanssa. Vantaan vieraslajitalkoiden koordinointia kehitetään hankkeen tuottaman materiaalin ja ideoiden pohjalta. Hankkeen aikana syntyneet materiaalit on ladattu MAPPA.fi-palvelimeen Välke-ryhmän alle.

Luontopositiivisuustyön kehittäminen

Vuonna 2025 Vantaan kaupungin luontopositiivisuustavoitetta vietiin määrätietoisesti osaksi kaupungin uutta strategiaa. Luontopositiivisuustyön strategiseksi mittariksi asetettiin luonnonarvohehtaari, joka mittaa alueiden ekologista tilaa suhteessa pinta-alaan, ja jonka perusteella voidaan arvioida muutosta luonnon tilassa. Vantaa kehittää yhdessä kymmenen muun Suomen suurimman kaupungin kanssa luonnonarvohehtaarin käyttöönottoa ja siihen perustuvaa tilinpitoa siten, että mittari on yhdenmukaisesti sovellettavissa eri kaupungeissa ja mahdollistaa luontovaikutusten vertailun kaupunkien välillä.

Luontopositiivisuustyötä tukevia käytännön edellytyksiä vahvistettiin muun muassa laatimalla vieraslajisuunnitelma sekä kehittämällä paikkatietoa luontotiedon paremmaksi hyödyntämiseksi. Luontosydämenjäljen kasvattamiseen liittyvä viestintäsuunnitelma valmistui. Keravanjoen Kirkonkylänkosken padon purkaminen paransi huomattavasti vaelluskalojen kulkumahdollisuuksia. Vantaalle perustettiin neljä uutta luonnonsuojelualuetta, joiden yhteispinta-ala on noin 81 hehtaaria. Lisäksi valmisteltiin OECM-alueita (Other Effective Area-Based Conservation Measures) täydentämään perinteistä suojelualueverkostoa. Vantaalla OECM-alueita ovat kaupungin omistamat yleiskaavan LUO-alueet (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet). Luontopositiivisen yritysyhteistyön edistämiseksi haettiin ja saatiin rahoitus KYLKI-hankkeelle, jonka tavoitteena on laajentaa luontopositiivisia toimintamalleja yritysyhteistyön kautta.

Vantaan luontopositiivisuustyö palkittiin kunniamaininnalla Paras luontoteko -kilpailussa. Kilpailun järjestää kahden vuoden välein Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) Suomen kansallinen komitea. Tänä vuonna etsittiin erityisesti toimia, joilla on innostettu laajamittaiseen toimintaan ja yhteistyöhön luonnon tilan säilyttämiseksi tai parantamiseksi.

Kuva: Matti Nummelin

Luonnon heikentymättömyys ja ekologinen kompensaatio

Tärkeänä työkaluna luontopositiivisuuden saavuttamisessa on luonnon heikentymättömyyden malli maankäytössä, jonka mukaisesti rakentaminen luontoalueille toteutetaan niin, että haitat luonnolle minimoidaan ja jäljelle jäävät haitat hyvitetään. Tämä tarkoittaa, että rakennuspaikalla olleelle luontotyypille aiheutunut haitta hyvitetään parantamalla samanlaisen luontotyypin tilaa toisaalla.

Luonnon heikentymättömyyden malli otettiin käyttöön Vantaalla vuoden 2025 alussa ensimmäisenä kaupunkina Suomessa, jolloin Vantaa toteutti rakentamisen luontohaittojen ekologisen kompensaation Palokallion metsään. Siellä entistä talousmetsää ennallistettiin kohti luonnontilaa. Ennallistuksessa muun muassa tukittiin metsän kuivattamiseksi aikanaan tehtyjä ojia ja kaadettiin puita maahan lahopuiksi, sillä lahopuu on elintärkeää monille hyönteis- ja kasvilajeille.

Vantaan ratikan rakentamisesta aiheutuvien luontohaittojen hyvittämistä suunnitellaan niin luonnon luontotyyppeihin kuin rakennettuunkin ympäristöön, sekä kaadettujen puiden korvaamiseen uusilla puilla.

Vantaa toimii valtakunnallisena edelläkävijänä toteuttamassa ekologista kompensaatiota sekä kehittämässä ja ottamassa käyttöön luonnonarvomarkkinoita. Jatkossa Vantaalla kaikki rakentamisesta aiheutuva luontohaitta hyvitetään.

Ekologinen kompensaatio perustuu uudistettuun luonnonsuojelulakiin, ja hyvityssuunnitelmat hyväksyy Lupa- ja valvontavirasto.

Niittyvuosi jatkoi luontoteemaa

Vantaan yhtenä luontotavoitteena on kattava avoimien alueiden verkoston varmistaminen. Sen toimenpiteisiin kuuluu muun muassa niitty-ympäristöjen monimuotoisuuden kasvattaminen.

Vantaan Vehkalanmäen uusiniityn hoitoa jatkettiin aikaisempien vuosien tahtiin omana työnä ja useilla yritystalkoilla. Lupiinin määrä on pudonnut murto-osaan siitä, kun vieraslajeja alettiin torjua kuusi vuotta sitten. Torjuntaa jatkettiin, ja vuonna 2025 yksikään lupiini ei ehtinyt siementää hoidetun niityn alueella. Kukkakasvien kasvuedellytyksiä parannettiin myös niittämällä heinävaltaisia aloja, jolloin niittojätteen mukana saatiin poistettua ravinteita.

Niittyvuosi sai hyvää vetoapua Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiriltä, kun sen Ketosirkka-hankkeen niittykohteista viisi sijoittui Vantaalle. Niittylajistoltaan mielenkiintoisia kohteita löytyi mm. Askiston Kakolanmäeltä, Tuupakantien varresta ja Ylästön Syyrakista. Näiden kohteiden vuonna 2025 aloitettua luonnonhoitoa jatketaan myös vuonna 2026.

Kuva: Jarmo Honkanen

Vantaan lähiluonto-opastoiminta tavoitti yli 900 asukasta

Ympäristökeskuksen lähiluonto-oppaat järjestivät kaudella 2025 laajan valikoiman retkiä, joiden tarkoituksena oli vahvistaa lasten, nuorten ja aikuisten luontosuhdetta. Kevään ja syksyn suosituin retki oli Tutkimusmatka lähiluontoon. Muita retkiä olivat esimerkiksi Liisa liito-oravan seikkailu, Luovaa luontoa -taidepaketti sekä Lajintuntemusta vahvistava luontoretki. Päiväkodeille ja kouluille tarjottujen retkien lisäksi lähiluonto-oppaat toteuttivat 13 luontoretkeä muille ryhmille, kuten eläkeläisille, asukastilalle, nuorille aikuisille ja avoimelle päiväkodille.

Lähiluonto-oppaat järjestivät yhteistyössä purotalkkareiden ja Ympäristökasvatuksesta virtaa vesiensuojeluun -hankkeen kanssa useita jättipalsamin ja lupiinin kitkentätalkoita. Oppaat olivat mukana myös Itämeripäivän mikroskopointirastilla, joka keräsi noin 100 kävijää. Lisäksi lähiluonto-oppaat järjestivät yhteisö- ja henkilöstötapahtumia.

Kaiken kaikkiaan lähiluonto-oppaiden retkille, talkoisiin ja muihin tapahtumiin osallistui 932 henkilöä, joista lapsia oli 653. Palautteet olivat erittäin myönteisiä: opastusta kiiteltiin erityisesti innostavuudesta, asiantuntevuudesta, lasten huomioimisesta ja hyvästä yhteistyöstä. Vuodelle 2026 lähiluonto-opastoimintaa suunnitellaan luontoteot-teemalle.

Kuvat: Taru Metsä

Crowdsorsa-mobiilipeli innosti torjumaan vieraskasvilajeja

Vantaalla on ollut käytössä Crowdsorsa-mobiilipeli kaksi kesää vieraskasvilajien torjunnassa. Pelin avulla lisätään tietoa haitallisista vieraslajeista ja innostetaan asukkaita tekemään hyviä luontotekoja. Pelissä jättipalsamin tai lupiinin torjunnasta maksetaan pieni palkkio.

Peli sai hyvää palautetta ensimmäisenä kokeiluvuotena ja kaudella 2025 Vantaan pelialuetta laajennettiin käsittämään Kuusijärven, Tammiston ja Myyrmäen alueiden lisäksi viheralueita muun muassa Petikosta, Korsosta sekä Kuninkaalasta. Kesällä 2025 peliin osallistui yhteensä 173 henkilöä/tiimiä ja suurin osa osallistujista oli edellisen vuoden tavoin teini-ikäisiä ja nuoria aikuisia. Crowdsorsan kautta torjutut esiintymät pinta-aloineen menevät tiedoksi myös Laji.fi-sivustolle. Mobiilipeli täydensi osaltaan kaupungin, järjestöjen ja asukkaiden muuta työtä vieraslajien torjumiseksi.

Kuva: Anna Ojala

Monimuotoisuuden huomioiminen puistosuunnittelussa

Viheralueiden suunnittelu käynnistyy aina mahdollisten luontoarvojen huomioimisella. Olevaa kasvillisuutta säilytetään mahdollisimman paljon, ja toiminnot sijoitetaan niin, ettei esimerkiksi puita tarvitse kaataa. Suunnitelmissa suositaan monilajista, kotimaista kasvillisuutta.

Niittyinä hoidettavia alueita on lisätty suunnitelmiin, ja kasvillisuussuunnitelmissa huomioidaan myös ekologisen verkoston tavoitteet. Lisäksi hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan olevan maapohjan siemenpankkia. Viime vuosina on kiinnitetty erityishuomiota vieraslajeihin: suunnitelmien liitteenä annetaan ohjeistukset vieraslajien torjuntaan työmaan aikana.

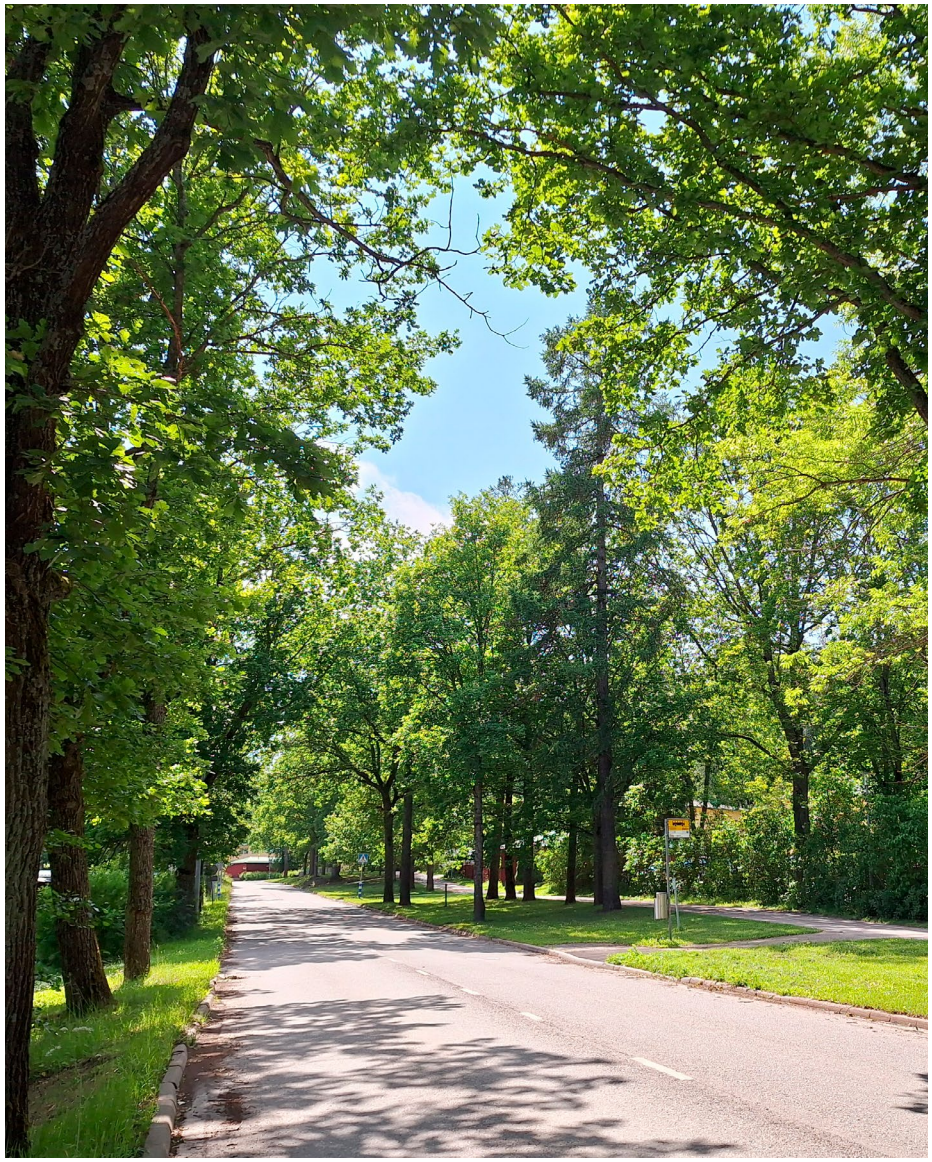

Kuvat: FCG, Taina Tuominen

Katupuulinjaus tuo esiin katupuiden merkityksen meille kaikille

Katupuut lisäävät viihtyisyyttä ja vehreyttä sekä tarjoavat varjoa kesähelteillä. Lisäksi ne voivat lisätä luonnon monimuotoisuutta monilajisina, kerroksellisina ja kukkivina kokonaisuuksina. Katupuulinjauksella (2025) on tuotu esiin katupuiden monet hyödyt ja niiden merkitys myös asukkaille ja kaikille vantaalaisille. Katupuulinjauksen visio on, että Vantaalla puut saavat kasvaa pitkäikäisiksi, puusto on monilajista ja elinvoimaista, katupuustolla hillitään ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja vantaalaiset tuntevat puunsa. Tavoitteena on parantaa ohjeistusta, lisätä katupuiden määrää ja monimuotoisuutta monilajisin istutuksin sekä koota ja jakaa katupuita koskevaa tietoa. Katupuilla on omat tarpeensa ja niistä tulee pitää huolta muun muassa riittävin tilavarauksin ja hoidon keinoin.

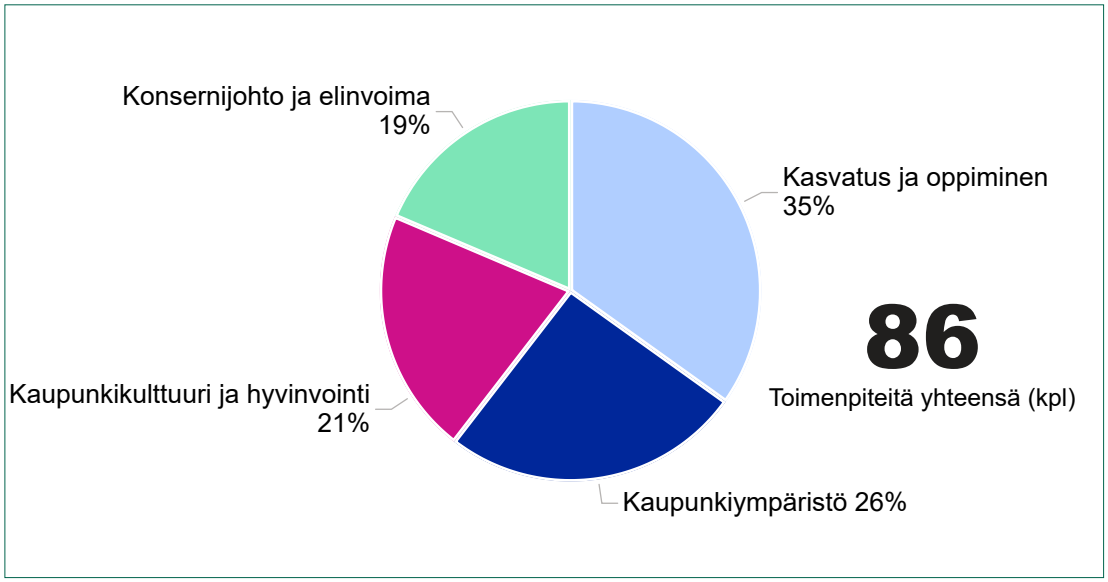
Mitä kookkaammaksi puu kasvaa, sitä paremmin se tarjoaa meille hyötyjä. Siksi on tärkeää huolehtia katupuiden säilymisestä. Katupuulinjauksen tavoitteiden saavuttamiseksi on esitetty toimenpiteitä, kuten katupuurekisterin hyödyntäminen, katupuiden vauriohinnaston käyttöönottaminen, kaupunkitilaohjeen täydentäminen suunnittelun tueksi sekä lajiston laajentaminen puulajikokeiluin.

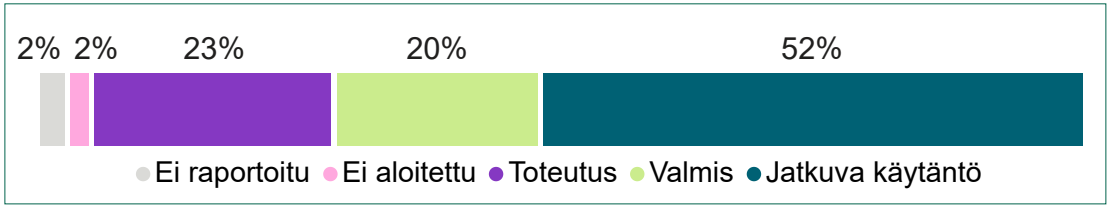
Kuva: Anni Vuorikari

Vastuullinen Vantaa

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

» Lähiluonto-oppaat järjestivät vuonna 2024 lähiluontoon kaikkiaan 56 luontoretkeä, joille osallistui yhteensä 1 047 henkeä päiväkoti-ikäisistä eläkeläisiin.

» Kuvataidekoulussa lähiluontoa ja -ympäristöä on hyödynnetty oppimispaikkana, inspiraationa ja mallina. Oppilaat ovat toteuttaneet ympäristötaideprojekteja, tutustuneet lähiympäristöön eri aistien kautta ja kuvanneet sitä maalaten, valokuvaten ja piirtäen. Kesäkurssien sisältöön kuuluu ulkona oppiminen oleellisena osana.

» Vantaan kaupungin järjestämille tapahtumille on otettu käyttöön vastuullisuusperiaatteet syksyllä 2024, joista viestitään eri kanavissa.

» Aikuisopistossa kotimainen punasavi on otettu keramiikan materiaaliksi. Akryylien käyttöä on vähennetty ja otettu tilalle muoviton ympäristöystävällinen eco guassi.

» Nuorten kasvua ympäristövastuullisiksi kansalaisiksi on tuettu nuorisotyöllisin keinoin. Toimenpiteet on viety Ekokompassi- järjestelmään (tasokuvaus jäänyt Ekokompassin jalkoihin). Nuoria tuetaan erilaisin toiminnallisin menetelmin huomioimaan ympäristöasioita (pullonkeräyskisat ja siivoustalkoot) sekä lisäksi nuoria viedään luontoon ja tuodaan luontoa lähelle nuorta esimerkiksi leiri- ja retkitoiminnalla.

» Kaupunkiympäristön toimialalle myönnettiin uusi Ekokompassi sertifikaatti 3.11.2025. Jatketaan ympäristöjohtamisen kehittämistä toimialalla.

» Ekokompassi-sertifioinnin laajentamisesta koko Konsernijohdon ja elinvoiman toimialalle päätettiin vuoden 2025 lopussa toimialan johtoryhmässä. Ekokompassin ympäristöohjelma rakennetaan keväällä 2026.

» Esihenkilöille sekä asiantuntijoille suunnattu kestävän kehityksen SDG-työpajakonsepti valmis ja koulutuksia pidetty. Kaupungin vastuullisuusasiantuntija koordinoi kokonaisuutta.

» Ilmastobudjetti on muutettu ympäristöbudjetiksi sisältäen myös luonnon monimuotoisuutta ja ilmastonmuutokseen sopeutumista. Vuonna 2025 ympäristöbudjetti raportoitiin tilinpäätöksen ja ympäristövastuuraportin yhteydessä. Vuonna 2026 budjetoinnin toimivuutta tarkastellaan uudelleen.

» Varhaiskasvatuksessa ekotukihenkilöverkosto päivitettiin ja yhtenäistettiin muiden vastuiden kanssa ekotuutorverkostoksi, joka vastaa ympäristötyön edistämisestä päiväkodeissa. Palveluyksikkö/ alueenjohto-ryhmissä on käsitelty ympäristöteemoja. Palvelualuetasoinen kehittämisryhmä kokoontuu säännöllisesti.

» Haitallisten aineiden vähentäminen päiväkotiympäristön hankinnoissa -green deal -sopimuksen tavoitteiden toteutuminen raportoitiin Sitoumus 2050-sivustolla keväällä 2025, jolloin raportointivelvollisuus loppui sopimuskauden päätyttyä. Vantaa on huomioinut green deal-kriteereitä sopimuksen minimitasoa laajemmin useammassa hankinnassa. Sitoumuksen tavoitteet toteutuvat jatkossa jatkuvana käytäntönä, haitallisia kemikaaleja vähennetään varhaiskasvatuksen ympäristöissä hankintakriteerien avulla.

» Kaikkien suurten yhtiöiden vastuullisuustavoitteet pohjautuvat yhtiöiden vastuullisuusohjelmiin. Lisäksi tavoitteissa on huomioitu kaupunkistrategiset päämäärät, kuten resurssiviisaus ja hiilineutraalisuustavoitteet, sekä SDG-viitekehys. Yli puolet kaupungin yhtiöille vuodelle 2025 asetetuista vastuullisuustavoitteista saavutettiin. Vastuullisuustavoitteiden toteutumisesta voi lukea tarkemmin tytäryhtiöiden vuosiraportista 2025. Lisäksi kattavampaa tietoa vastuullisuustoimista löytyy tytäryhtiöiden toimintakertomuksista.

Varhaiskasvatuksen ympäristökasvatusta ohjaavat työkortit

Vuonna 2025 päiväkotien ympäristökasvatus kytkeytyy tiiviisti ympäristökasvatuksen työkorttien teemoihin. *Lähiluonto ja luontosuhde* -kortin tavoitteet näkyvät viikoittaisina metsäretkinä, lähialueen tutkimisena ja lasten myönteisten luontokokemusten vahvistamisena. Kasvulavat, istutukset ja puutarhaprojektit tukevat sekä luontosuhdetta että päiväkotipuutarhan tavoitetta ymmärtää ruoan alkuperää ja kasvien kasvua.

Vastuullinen kuluttaminen toteutuu kierrätyksen lisäämisenä, jäteastioiden päivittämisenä, lelujen ja materiaalien uudelleenkäyttönä sekä harkituilla hankinnoilla. Kierrätystapahtumat ja lelumarkkinat vahvistavat kiertotalouden periaatteita.

Vaikuttaminen ja osallisuus kestävään elämäntapaan konkretisoituu ekokaveritoiminnassa, lasten vastuurooleissa (esim. energiaetsivät, roskapoliisit) sekä kierrätysretkillä, joissa lapset harjoittelevat omien tekojensa vaikutusten ymmärtämistä.

Energian säästäminen näkyy arjen valinnoissa: valojen sammuttamisessa, vedenkäytön tarkkailussa ja energiakokeiluissa, jotka on toteutettu osana lasten oppimista.

Ruokakasvatus vahvistuu kasvisruokaan tutustumisena, ruokahävikin vähentämisenä ja lasten osallisuutena annoskokojen määrittämisessä.

Kaiken kaikkiaan vuosi 2025 vahvistaa ympäristövastuullista pedagogiikkaa ja toimintakulttuuria arjen tasolla.

Kuva: Pekka Turtiainen

Ympäristövastuullista varhaiskasvatusta ruotsinkielisillä palveluilla

Vantaan ruotsinkielinen varhaiskasvatus on neljästä yksiköstä koostuva tiivis yhteisö. Yksiköt toimivat samojen tavoitteiden mukaan, ja ympäristökasvatus ja ekotoiminta ovat kaikissa osa arkea.

Ympäristövastuullista käyttäytymistä ja kasvatusta on työstetty monella tavalla, ja lapset ovat osallistuneet toiminnan suunnitteluun. Leluja on korjattu ja käyttämättömiä leluja on kierrätetty ja lainattu ryhmien välillä. Yhdessä on mietitty, miten lelut ja erilaiset materiaalit saataisiin kestämään kauemmin. Askartelussa ja materiaaleissa on huomioitu kierrätys; maitopurkit ja erilaiset laatikot on otettu uusiokäyttöön. Kierrätystä on edistetty eri-ikäisten lasten kanssa lajittelemalla roskia ja viemällä ne kierrätyspisteille.

Ruokakasvatus näkyy kaikissa yksiköissä kasvattajien positiivisena ruokapuheena, erilaisina maisteluina ja lasten kannustamisena. Lapset saavat itse osallistua ruuan ottamiseen, mikä vähentää ruokahävikkiä. Aikuinen on ruokailutilanteissa läsnä ja yhdessä tutustutaan myös erilaisiin kasvisruokiin.

Lukuvuonna 2025–2026 luontokasvatus on vahvistunut ja on tehty viikoittaisia retkiä lähiympäristöön. Yhdessä on tutustuttu liikennesääntöihin, tutkittu vuodenaikoja, tehty taidetta luonnonmateriaaleja käyttäen, tutkittu eläintenjälkiä, nautiskeltu eväistä puiden alla ja kerätty roskia luonnosta.

Den svenskspråkiga småbarnspedagogiken i Vanda är en liten och sammansvetsad grupp som består av fyra enheter. Vi arbetar alla enligt samma strategi och mål, och därmed är miljöfostran och ekoarbete en naturlig del av vardagen i alla enheter.

Miljöansvarigt beteende och fostran har utarbetats på många olika sätt. Personalen inom småbarnspedagogiken har involverat barnen i planeringen av verksamheten och i valet av vilket område inom miljöfostran man har valt att arbeta med.

Återvinning är ett delområde som man har arbetat med i alla enheter, både med de allra yngsta och de äldre barnen. Tillsammans med barnen har man sorterat skräp, som därefter har förts till återvinningsstationer. Leksaker har även reparerats, oanvända leksaker har återvunnits och lånats mellan grupper och tillsammans har man funderat på hur leksaker och olika material ska hålla längre. Återvinning har även beaktats i pyssel och pysselmaterial; mjölkpaket och olika lådor har tagits till vara och återanvänts.

Matfostran syns i alla enheter genom pedagogernas positiva samtal om mat och vi uppmuntrar barnen till att smaka på olika maträtter. Barnen får själva delta i att ta mat på sin tallrik för att minska på matsvinnet. En vuxen är alltid närvarande vid måltiderna och tillsammans bekantar vi oss också med olika vegetariska maträtter.

Under läsåret 2025–2026 har naturfostran dessutom varit mer närvarande i vår verksamhet och alla barngrupper har gjort varje vecka utflykter i närområdet. Tillsammans har vi bekantat oss med trafikregler, undersökt årstider, skapat konst av naturmaterial, undersökt djurspår i lera och snö, njutit av matsäck under trädens grenar och plockat skräp i naturen.

Vantaan lukioissa kehitetään maata pitkin matkustamista

Vantaan lukioissa on pitkät perinteet vaihtotoiminnasta Erasmus-ohjelman, ystävyyskoulujen tai muiden rakenteiden puitteissa. Matkoihin liittyy myönteisiä kulttuurien kohtaamisia, mutta myös lentomatkustamisen tuottamia negatiivisia ympäristövaikutuksia. Green Erasmuksen ja kestävän elämäntavan nimissä lentomatkustamiselle onkin alettu etsimään vaihtoehtoja.

Keväällä 2025 Vaskivuoren lukion ODDience2030 -projektin porukalla matkustettiin lentämisen sijasta bussilla Ivaloon. Syksyllä 2025 Martinlaakson lukion opettaja ja opiskelija matkasivat juna-bussi-yhdistelmällä Sodankylään Unesco-koulujen COLD MATTERS -konferenssiin ja Sotungin lukiosta lähti Green Erasmus -matkalle 8 opiskelijaa ja 2 opettajaa Amsterdamiin. Matkareittinä oli laivalla Helsinki-Tukholma ja junalla Tukholma-Hampuri sekä Hampuri-Osnabrück-Amsterdam.

Martinlaakson lukion monet nykyisistä yhteistyökouluista sijaitsevat Etelä-Euroopassa, jolloin maata pitkin matkustaminen ei ole aina mahdollista. Martinlaakson lukion kansainvälisyystiimi on kuitenkin esitellyt vihreää matkustamista opekokouksissa, ja tulevista matkoista päätettäessä kestävä liikkuminen on etusijalla. Jatkossa halutaan löytää yhteistyökouluja myös lähempää, jotta vihreä matkustaminen olisi helpompaa toteuttaa.

Kuva: Jori Lindroth

Kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteita integroidaan opetukseen valinnaisaineiden kautta

Kestävän tulevaisuuden (ketu) osaamistavoitteiden juurruttaminen Vantaan peruskoulujen opetukseen etenee esimerkiksi valinnaisaineiden kautta. Lukuvuonna 2025–2026 Lehtikuusen, Rekolan ja Koivukylän kouluissa otettiin käyttöön valinnaisainekokonaisuuksia, joiden punaisena lankana oli ketu-teemojen käsittely. Aiemmin mallia on pilotoitu Ylästön koulussa.

Kouluissa rakennettiin erilaisia valinnaispolkuja, joista oppilaat saivat valita itselleen kiinnostavimmat. Polut rakentuvat moduuleista ja sisältävät ketu-teemoja eri oppiaineiden sisällöissä. Luonto- ja liikuntateemaiset kokonaisuudet vahvistivat ympäristövastuun ymmärrystä ja kestävän hyvinvoinnin taitoja. Medialukutaitoa, vaikuttamista ja tiedonhakua sisältävät moduulit puolestaan tukivat kriittistä ajattelua, osallisuutta ja kykyä arvioida omien tekojen vaikutuksia, jotka ovat keskeisiä Ketu-toimijuudessa.

Käsityön, taiteen ja kotitalouden projekteissa oppilaat loivat omia ratkaisujaan, rakensivat kulttuurisesti moninaisia nukkekoteja, kokeilivat kasvisruokaa ja tuottivat kantaaottavaa taidetta. Näin tulevaisuusajattelu ja luova ongelmanratkaisu syntyivät osaksi tekemistä.

Vaikka ryhmäkoot toivat ajoittain omat haasteensa, valinnaispolut osoittautuivat toimivaksi tavaksi tuoda ketu-tavoitteita opetukseen elämyksellisesti ja monipuolisesti. Kokemuksia on myös kiitelty opettajien tiiviistä yhteistyöstä, joka on ollut keskeinen tekijä mallin onnistumisessa ja sen jatkokehittämisessä.

Kuva: Sakari Manninen

Varia osallistui kestävyysindikaattorien kehittämiseen

Vantaan Varia oli aktiivisesti mukana Opetushallituksen valtakunnallisessa työssä, jossa kehitettiin ammatillisen koulutuksen uudet kestävyysindikaattorit. Indikaattorit luotiin tukemaan ja ilmentämään oppilaitosten pitkäjänteistä ja tulevaisuussuuntautunutta kestävyyden edistämistä. Opetushallituksen koordinoima kokonaisuus syntyi yhteistyössä koulutuksen järjestäjien sekä Vaski- ja Kartalla-verkoston kanssa. Indikaattorit tarjoavat selkeän ja yhtenäisen tavan seurata ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyyden toteutumista oppilaitoksissa.

Variasta oltiin mukana testikeräämässä tietoa ja luomassa parempia mittareita. Osallistuminen tähän työhön on Varialle tärkeää, sillä kestävyyden mittaaminen antaa konkreettista tietoa siitä, missä oppilaitos onnistuu ja miten sijoitutaan muihin Suomen oppilaitoksiin nähden. Mittaaminen ei ole pelkkää raportointia, vaan se tuo näkyväksi oppilaitoksen vaikutuksen laajempiin yhteiskunnallisiin muutoksiin ja varmistaa, että kestävän kehityksen tavoitteet muuttuvat arjen teoiksi.

Kuva: Justus Hirvi

Ympäristövastuullisuutta kehitetään ruokailussa

Vantaa on sitoutunut Kiertotalouden green dealin kautta kunnianhimoiseen ruokailun ympäristövastuullisuuden kehittämiseen. Työ jatkaa jo pitkään tehtyä kehittämistä, jossa ympäristövaikutusten pienentämisen ohella on vahvistettu oppijoiden osallisuutta ja ruokakasvatusta. Kehittämisen perustana ovat ravitsemussuositukset ja planetaarisen ruokavalioon tähtääminen sekä tavoite saada kaikki oppijat syömään kouluruokaa.

Tältä pohjalta ruokapalvelua, aterioita sekä ruokailutilannetta suunnitellaan yhteistyössä ateriapalvelutuottajien, nuorten ja kasvatuksen ammattilaisten sekä hankinnan palveluyksikön kesken. Kehityksen alla on muun muassa reseptiikka, toimintatavat ja kasvatussisällöt niin että kestävämpi ruokavalio on houkutteleva, helppo ja normaali valinta kaikille lapsille ja nuorille.

Konkreettisina tavoitteina on vähentää aterioiden hiilijalanjälkeä viisi prosenttiyksikköä vuodessa per annos, lisätä kasvisruoan menekkiä sekä tuoda enemmän järvi- ja Itämeren kaloja lautasille. Samalla huomioidaan vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen.

Kuva: Sakari Manninen

Hankintojen kestävyyttä edistetään toimivilla käytännöillä ja verkostoyhteistyöllä

Vantaan hankinnoissa kestävää kehitystä edistetään hankintaprosessien eri vaiheissa. Suunnitteluvaiheessa arvioidaan kestävän kehityksen näkökulmia suhteessa hankinnan vaikuttavuuteen, kustannuksiin ja kokoon. Arviointiryhmässä pohditaan, voidaanko hankinnan ympäristövaikutuksia ja riskejä pienentää, esimerkiksi rajoittamalla päästöjä tai haitallisia kemikaaleja, kiertotaloutta tukevilla vaatimuksilla tai kestävämpiin materiaaleihin liittyvillä kriteereillä. Samoin arvioidaan sosiaalisen ja taloudellisen kestävyyden riskejä ja näkökulmia. Markkinavuoropuheluilla vaikutetaan toimittajakenttään ja haetaan tietoa tarkoituksenmukaisesta vaatimustasosta. Kilpailutuksessa asetetaan vähimmäisvaatimuksia ja sopimusehtoja sekä mahdollisesti annetaan lisäpisteitä tarjoajille kestävämmistä ratkaisuista. Sopimusseurannalla varmistetaan vaatimusten täyttyminen ja toimittajayhteistyöllä edistetään tavoitteita yhdessä yritysten kanssa.

Hankinnan palveluyksikkö osallistuu myös kansallisiin verkostoihin ja hankkeisiin, joissa edistetään hankintojen kestävyyttä.

VAUHTI-verkostossa vuonna 2025 yhteistyön teemoja olivat luonnon monimuotoisuus hankinnoissa, kestävät ICT- ja ohjelmistohankinnat sekä tulosperusteisuus ja vaikuttavuus palveluhankinnoissa. Kehittäjäryhmissä tuotettiin oppaita luontovaikutusten tunnistamiseksi ja huomioimiseksihankinnan eri vaiheissa.

Kuva: Alisa Kaukio

Ekokompassi -ympäristöjärjestelmä ohjaa kaupunkiympäristön toimialan ympäristötyötä

Kaupunkiympäristön toimialalla on ollut vuodesta 2022 lähtien käytössään ympäristöjohtamisohjelma Ekokompassi, joka ohjaa organisaation työarjen ympäristöasioiden kehittämiseen. Ekokompassin tavoitteet asetetaan aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Edellisellä Ekokompassikaudella panostettiin erityisesti jätteiden lajittelun kehittämiseen. Toimien myötä toimialan jätteiden lajittelu on tehostunut, esimerkiksi muovia kierrätetään aiempaa kattavammin. Seuraavien kolmen vuoden eli vuosien 2026–2028 ajan panostetaan erityisesti työmatka- ja työasiointimatkapäästöjen vähentämiseen ja materiaalikierrätyksen tehostamiseen.

Ekokompassi-sertifikaatin myöntää Suomen luonnonsuojeluliitto aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Toimialalle myönnettiin uusi sertifikaatti marraskuussa 2025. Ekotukihenkilöillä on merkittävä rooli Ekokompassityön edistämisessä ja toimenpiteiden jalkauttamisessa.

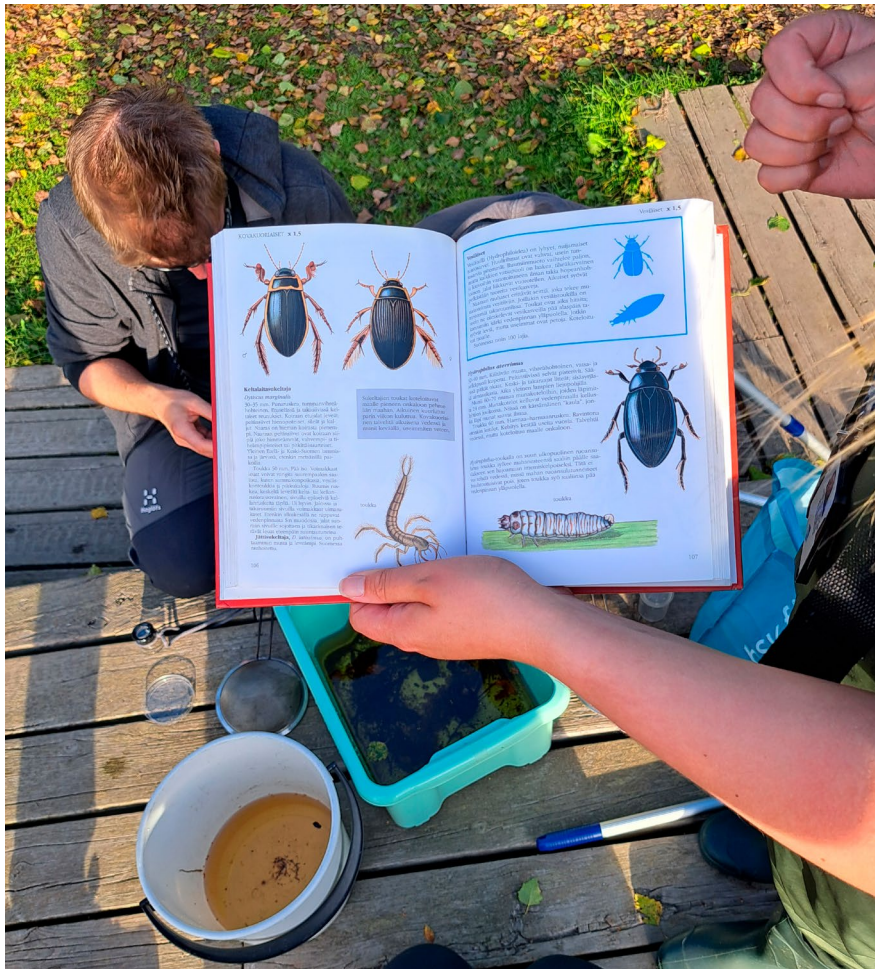
Ympäristöjohtamista on edistetty toimialoilla ja Ekokompassi on laajentunut Vantaan kaupunkiorganisaatiossa. Kaupunkiympäristön toimialan lisäksi Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalle myönnettiin Ekokompassi-sertifikaatti vuonna 2024. Vuoden 2025 lopussa Ekokompassi-sertifiointia päätettiin laajentaa koko Konsernijohdon ja elinvoiman toimialalle.

Ympäristökasvatuksesta virtaa vesiensuojeluun -hanke

Vantaan ympäristökeskuksen ja Välke-ryhmän yhteistyö, jossa innostettiin Vantaan asukkaita ja yrityksiä pitämään huolta kaupungin pienvesistä tietoisuuden lisäämisen ja vieraslajitalkoiden avulla.

Uudenmaan ympäristökasvatuksen ja -tietoisuuden edistämisryhmä Välkkeen toiminnan tavoitteena on lisätä ympäristökasvatustoimijoiden verkostoitumista ja tiedonvaihtoa sekä ympäristökasvatustyön näkyvyyttä Uudellamaalla. Vantaa toimi ryhmän puheenjohtajana vuosina 2024–2025, jolloin teemana oli vesi.

Välke-yhteistyön kautta vahvistettiin Uudellamaalla toteutettavaa ympäristökasvatusta ja ympäristötietoisuuden lisäämistä vesistöjen suojelun sekä vesiekosysteemien näkökulmasta. Esimerkkeinä toimenpiteistä hankkeen aikana pystytettiin opastauluja Vantaan puroluontokohteisiin, järjestettiin puroretkiä ja vieraslajitalkoita, osallistuttiin Itämeripäivään sekä järjestettiin webinaareja vesi- ja vieraslajiteemasta.

Kuva: Suvi Nuorivaara

Kitkarengaskampanja

Vantaan kaupunki kannustaa vantaalaisia valitsemaan autojen talvirenkaiksi kitkarenkaat. Tätä edistetään osallistumalla Helsingin kaupungin koordinoimaan kitkarengasviestintään yhdessä pääkaupunkiseudun muiden kuntien kanssa. Vuonna 2022 aloitettu viestintä painottuu syksyisin järjestettävään kitkarengaskampanjaan, jolloin uusien talvirenkaiden hankinta on ajankohtaista. Syksyllä 2025 kitkarengaskampanja näkyi ja kuului Vantaan alueella radiossa, sosiaalisessa mediassa, kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomien verkkosivuilla sekä kadunvarsilla ja bussinäytöillä.

Kitkarenkaiden käyttöosuus Vantaan alueella on kasvanut tasaisesti yhteisen kitkarengaskampanjan käynnistymisen jälkeen. Talvirengaskaudella 2023–2024 kitkarenkaiden osuus oli noin 29 %, kaudella 2024–2025 noin 30 % ja kaudella 2025–2026 32 %. Käyttöosuus arvioitiin laskemalla kitkarenkaiden osuus Jumbon ja Myyrmannin ostoskeskusten pysäköintihalleihin pysäköidyistä autoista.

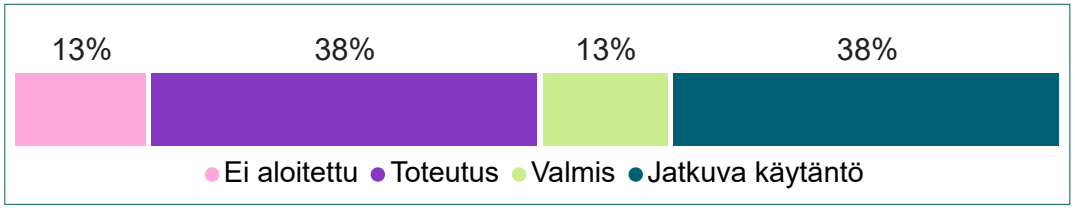
Kuva: Pekka Turtiainen

Hiilinielut ja kompensaatio

Toimenpiteiden osuus toimialoittain

Toimenpiteiden eteneminen

Esimerkkejä toimenpiteiden etenemisestä raportointijaksolla:

» On käyty vuoropuhelua kompensaatioita välittävien yritysten kanssa. Varsinaisiin päästöjen kompensaatiohankintoihin ei olla ryhtymässä.

» HSY:n hiilinielujen ja -varastojen selvitystyö on viivästynyt ja julkaistaan vuoden 2026 kesään mennessä.

» Kaupungin omien suorien päästöjen kompensaatiomahdollisuuksia selvitetty esimerkiksi lentopäästöjen osalta.

» Kaupungin metsien puusto on varttunutta, vanhoja puita ja metsiä säilytetään. Metsiä kehitetään sekapuustoisina ja jatkuvapeitteisinä, mikä on tärkeää myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta. Luontaisia taimia suositaan. Jos metsiin syntyy aukkoja esim. huonokuntoisten puiden poistamisen seurauksena, uusia puita istutetaan tarvittaessa. Metsänhoidossa ei tehdä maanmuokkauksia tai ojituksia.

Yhteenveto

Vantaan resurssiviisauden tiekartta tavoitteineen ja toimenpiteineen on ohjannut kaupungin ilmasto- ja luontotyötä sekä ympäristövastuun edistämistä. Kuluneen vuoden aikana toimenpiteet ja ohjauskeinot ovat suurelta osin systemaattisesti edenneet kohti resurssiviisasta kaupungin kehittämistä, suunnittelua, toteutusta ja kunnossapitoa. Vantaan kaupunkistrategian päivityksen yhteydessä vuosina 2025–2026 valmistellaan Ympäristöohjelmaa, joka jatkaa Resurssiviisauden tiekartan pitkäjänteistä työtä ja kehittää tiekartan linjauksia eteenpäin nostaen uusia painopisteitä työn keskiöön.

Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuodesta 2024 vuoteen 2025 viisi prosenttia. Päästöt vähenivät kaikilla sektoreilla. Vantaan päästölaskennan tekee vuosittain Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY).

Suurimmat haasteet hiilineutraaliustavoitteeseen pääsemiseksi ovat liikenteen päästöjen vähentämisessä. Toiseksi suurimmalla päästösektorilla, kaukolämmössä, Vantaan Energian osalta kivihiilen käyttö päättyi vuonna 2025, ja fossiilisten polttoaineiden käyttö tavanomaisessa energiantuotannossa loppuu vuoden 2026 aikana. Vantaan Energia on ilmoittanut saavansa kaukolämmöntuotannon päästöt lähes nollaan hiilidioksidin talteenottojärjestelmän käyttöönoton myötä viimeistään vuonna 2035.

Kaupungin omissa kiinteistöissä sähkön kulutus on laskenut ja päiväkoti- ja koulurakennuksissa on luovuttu öljylämmityksestä päälämmönlähteenä. Aurinkosähköjärjestelmiä on asennettu kaikkiin peruskorjauskohteisiin sekä uudiskohteisiin.

Maankäytön ja rakentamisen päästöt

Vantaalla on käytössä ilmastotavoitteita edistävä Ilmastoviisas asemakaava -selvitys (ILVA). Selvityksessä pureudutaan myös ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja tavoitteena on tunnistaa kaavaratkaisut, joilla varaudutaan muuttuviin ilmasto-oloihin. Hiilitase lasketaan tai ilmastovaikutukset selvitetään kaikissa kaavoissa.

Vantaa kehitti vuoden 2025 aikana paikallisia keinoja ohjata rakennushankkeita entistä vähähiilisemmiksi ja kaupunki otti käyttöön lakia tiukemmat raja-arvot. Ohjauksella edistetään Vantaan päästöjen vähentämisen ja kiertotalouden edistämisen tavoitteita.

Kaupunki on tehnyt paljon toimenpiteitä jalankulun ja pyöräilyn sekä liikenteen sähköistämisen edistämiseksi. Liikenteen päästöjen vähentäminen edellyttää tukea valtakunnalliselta tasolta.

Joukkoliikenteen kehittämisessä merkittävin hanke on Vantaan ratikka, jonka rakentamisen yhteydessä toteutetaan paljon myös jalankulun ja pyöräliikenteen infrastruktuuria.

Vantaan ratikan hankkeella on tunnistettu ja osin jo toteutettu monia kiertotalousratkaisuja. Hankkeessa hyödynnetään olemassa olevia raaka-aineita, kuten maa- ja kiviaineksia, reuna- ja luonnonkiviä sekä lahopuita mahdollisuuksien mukaan. Myös betonimurskaa voidaan hyödyntää rakentamisessa aiempaa suunniteltua enemmän.

Vantaa liittyi vuonna 2025 kiertotalouden green deal -sitoumukseen, jonka toimet liittyvät merkittäviin päästölähteisiin, kuten maanrakentamiseen, olemassa olevien tilojen käytön tehostamiseen ja ruokaan. Sitoumuksen Rakennetun ympäristön ja Uudistavan ruokatuotannon muutosalueiden toimenpiteissä kaupunki voi saada aikaan merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Maamassojen koordinoinnilla saavutetaan päästövähennyksiä korvaamalla neitseellisiä raaka-aineita uudelleenkäytetyillä. Rakennusten käyttöasteita parantamalla päästään parempaan resurssitehokkuuteen. Kasvis- ja kalapainotteisempaan ruokavalioon siirtyminen vähentää merkittävästi ruoan hiilidioksidipäästöjä ja ruoantuotantoon käytettäviä luonnonvaroja.

Luontopositiivisuus

Vantaalla monimuotoisen luonnon ja luontopositiivisuuden edistäminen eteni raportointijaksolla määrätietoisesti osaksi kaupungin strategista ohjausta ja käytännön toimintaa. Luonnon heikentymättömyys ja ekologinen kompensaatio otettiin käyttöön maankäytön suunnittelussa ensimmäisenä kaupunkina Suomessa. Toimintamalli laajenee vuonna 2026 koskemaan lähtökohtaisesti kaikkia uusia asemakaavoja, joissa syntyy luontohaittaa.

Luonnon monimuotoisuutta parannettiin erilaisilla toimilla. Kaupungin ensimmäinen katupuulinjaus valmistui. Luontopositiivisuustyötä tukevia käytännön edellytyksiä vahvistettiin muun muassa laatimalla vieraslajisuunnitelma syksyllä 2025. Vesiluontoa kunnostettiin poistamalla rytöpatoja ja huoltamalla soraikkoja. Lisäksi Vantaalle perustettiin neljä uutta luonnonsuojelualuetta. Lähiluonto-opastoiminta ja ympäristökasvatus tavoittivat suuren joukon asukkaita ja saivat erittäin myönteistä palautetta. Vantaan luontopositiivinen työ tunnustettiin myös valtakunnallisesti Paras luontoteko -kilpailun kunniamaininnalla.

Luontopositiivisuustyön seurantaa vahvistaa luonnonarvohehtaari, joka toimii strategisena mittarina ja mahdollistaa luontovaikutusten arvioinnin ja vertailun. Vantaa kehittää luonnonarvohehtaarin käyttöönottoa yhteistyössä kymmenen muun Suomen suurimman kaupungin kanssa.

Ympäristövastuullisuuden edistäminen

Kaupungin ympäristövastuullisuuden kehittäminen eteni kasvatuksessa, koulutuksessa, hankinnoissa, johtamisessa ja kaupunkiorganisaation arjessa.

Tapahtumille vuonna 2025 laadittujen vastuullisuusperiaatteiden avulla pyritään varmistamaan, että vastuullisuusasiat huomioidaan kaupungin järjestämissä tapahtumissa yhä paremmin. Eri toimialoilla ympäristöjohtamista kehitettiin järjestelmällisesti Ekokompassin avulla. Kaupungin kaikkien suurten yhtiöiden vastuullisuustavoitteet perustuvat vastuullisuusohjelmiin ja kaupunkistrategian linjauksiin, ja yli puolet kaupungin yhtiöille vuodelle 2025 asetetuista vastuullisuustavoitteista saavutettiin.

Vantaa on sitoutunut Kiertotalouden green dealin kautta kunnianhimoiseen ruokailun ympäristövastuullisuuden kehittämiseen. Työ jatkaa jo pitkään tehtyä kehittämistä, jossa ympäristövaikutusten pienentämisen ohella on vahvistettu oppijoiden osallisuutta ja ruokakasvatusta. Kehittämisen perustana ovat ravitsemussuositukset ja planetaarisen ruokavalioon tähtääminen sekä tavoite saada kaikki oppijat syömään kouluruokaa.

Hiilinieluja selvitetään

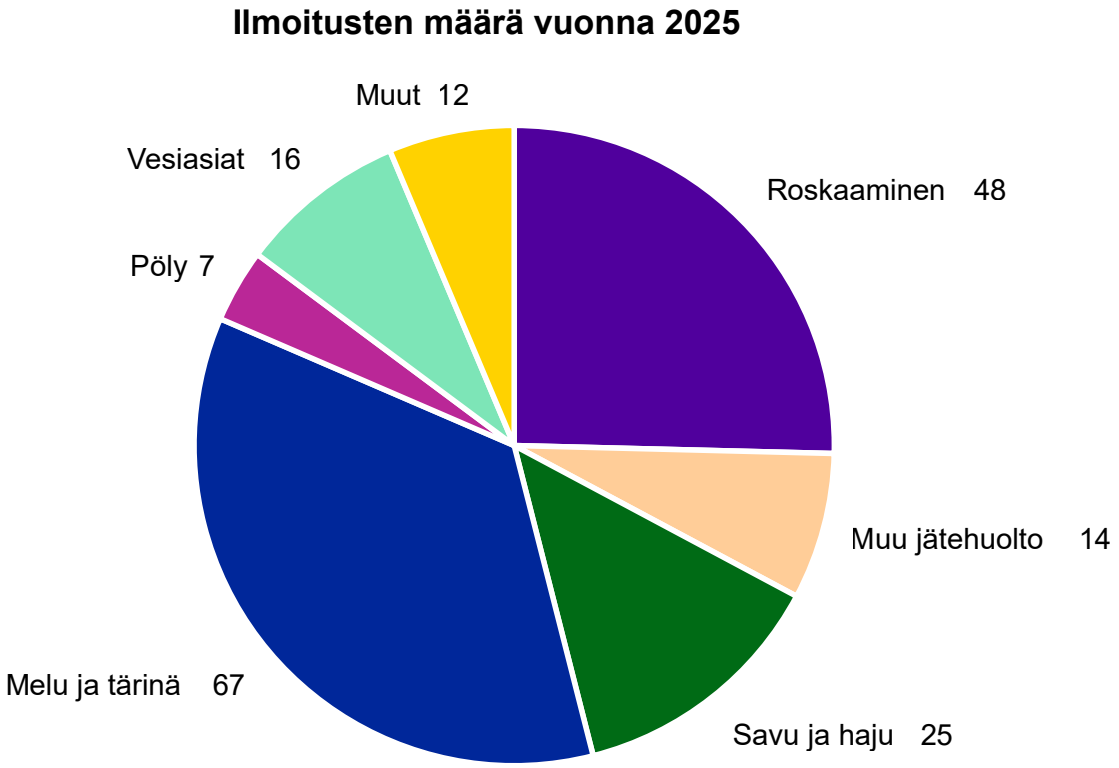
Vantaan hiilinielut selvitettiin vuonna 2020, jolloin kaupunki oli mukana pääkaupunkiseudun yhteisessä hankkeessa. HSY:n hiilinielujen ja -varastojen selvitystyö julkaistaan vuonna 2026 kesään mennessä ja se tukee jatkossa hiilinielujen seurantaa ja kehittämistä.

Liite 1: Ilmoitukset ympäristöhaitoista

Vuonna 2025 kirjattujen ympäristöhaittailmoitusten määrä oli selvästi pienempi kuin edellisenä vuonna. Ilmoituksia kirjattiin yhteensä 189 kappaletta, mikä vastaa keskimäärin muutamaa ilmoitusta viikossa. Määrä sisältää ainoastaan ne ilmoitukset, jotka on tallennettu paikkatietoalusta ArcGisiin jatkuvan valvonnan kohteina.

Osa ilmoituksista, kuten kiinteistöjen jätehuoltoon liittyvät ja usein luonteeltaan vähäisemmät asiat, on käsitelty sähköpostitse eikä niitä ole erikseen kirjattu järjestelmään.

Aikaisempina vuosina suurin osa ilmoituksista on koskenut roskaantumista, mutta vuonna 2025 ilmoituksia tehtiin eniten meluun ja tärinään liittyen. Raitiotien rakentaminen näkyi välittömästi töiden aloitusvuonna Tikkurilan alueen melua koskevien valitusten määrässä.

Liite 2: Ympäristöindikaattorit

Yhdyskuntarakentaminen ja liikkuminen

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Tiiviisti asutut alueet • Osuus YKR-ruuduista, joissa vähintään 20 asukasta/ha (%)		34	34,38	34,79	35,44	34,6	↑	negatiiviinen muutos
• Osuus YKR-ruuduista, joissa vähintään 50 asukasta/ha (%)			11,3	11,26	11,41	11,3	↑	negatiiviinen muutos
• YKR-ruudut, joissa vähintään 20 asukasta/ha (kpl)		616	633	630	640	643	↑	positiivinen muutos
• YKR-ruudut, joissa vähintään 50 asukasta/ha (kpl)			208	204	206	211	↑	positiivinen muutos
• Asukkaiden määrä yli 20 asukasta/ha olevilla YKR-ruuduilla (kpl)		189 055	194 189	197 494	201 981	202 538	↑	positiivinen muutos
• Asukkaiden määrä yli 20 asukasta/ha olevilla YKR-ruuduilla suhteessa koko kaupungin väkilukuun (%)		81,19	91,95	82,17	82,82	79,6	↑	negatiiviinen muutos
Ilmasto-/hiilineutraaliusselvitys tehty merkittävimmissä kaavakohteissa (%)			100	100	100		↑	
Osuus kaupunginvaltuuston hyväksymissä uusista kaavoista, joissa vihertehokkuus on määritelty (%)			100			100	↑	ei muutosta
Osuus rakennuslupapäätöksistä, joissa on noudatettu asemakaavan mukaista vihertehokkuutta. Tavoite 90 prosenttia. (90 %)						90	↑	ei muutosta

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Sään ääri-ilmiöihin (esim. kuivuus, kuumuus, rankkasateet) varautumisen johtamisjärjestelmän kehittäminen (edistyminen)								
Hulevesirakenteiden suunnittelu ja rakentamisen vauhti vuodessa								
• Hulevesisuunnitelmat (kpl)	1	6	0	1	2	0	↑	negatiiviinen muutos
• Rakennetut hulevesikohteet (kpl)	3	5	0	1	3	2	↑	negatiiviinen muutos
Lähivirkistysalueiden ja viheralueiden saavutettavuus								
• Osuus väestöstä, joilla lähivirkistysalue/viheralue on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	91,1	97,1	99,8	98,2	99,8	99,8	↑	ei muutosta
• Osuus väestöstä, joilla lähivirkistysalue/viheralue on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	96,6	97,3	100	100	100	100	↑	ei muutosta
Kulkumuotojakauma								
• Henkilöautoa käyttävien osuus väestöstä (%)					42		↓	
• Joukkoliikennettä käyttävien osuus väestöstä (%)					20		↑	
• Pyörällä kulkevien osuus väestöstä (%)					7		↑	
• Kävellen kulkevien osuus väestöstä (%)					30		↑	

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
• Kulkumuotona muuta käyttävien osuus väestöstä (%)					1		↑	
Pyöräilyn laatukäytävien pituus (km)			14		21,9	21,9	↑	ei muutosta
Joukkoliikenteen pysäkkien saavutettavuus								
Pyöräliikenteen tavoiteverkon kriteerit täyttävien pyöräteiden pituus (m/as)		0,042	0,049	0,065	0,087	0,089	↑	positiivinen muutos
Joukkoliikenteen matkustajat, sisäinen liikenne (kpl nousua)	8 613 000	8 641 000	100 96 000	12 053 000	14 063 000	13 740 000	↑	negatiiviinen muutos
Pyöräilijät (kpl)			702 102			613 790	↑	negatiiviinen muutos
Palvelujen saavutettavuus (asukkaita kpl, % koko väestöstä 700 m ja 300 m etäisyydellä palvelusta)								
• 0-6-vuotiaiden lasten osuus vastaavan ikäluokan väestöstä, joilla päiväkoti on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)		59,6	58,68	58,2	57,8	57,6	↑	negatiiviinen muutos
• 0-6-vuotiaiden lasten osuus vastaavan ikäluokan väestöstä, joilla päiväkoti on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)		90,5	90,22	89,9	90	89,6	↑	negatiiviinen muutos
• Osuus väestöstä, joilla julkisen liikenteen pysäkki on enintään 300 metrin päässä kotoa	92	88,6	98,6	98,6	98,6	92,8	↑	negatiiviinen muutos
• Osuus väestöstä, joilla julkisen liikenteen pysäkki on enintään 700 metrin päässä kotoa	99,8	96,3	99,9	99,9	99,9	99,8	↑	negatiiviinen muutos

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
• Osuus väestöstä, joilla kaupunkipyöräasema on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	42,1	44,4	42,5	46,1	46,4	47	↑	positiivinen muutos
• Osuus väestöstä, joilla kaupunkipyöräasema on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	60,6	60,6	62,6	63,3	63,5	65	↑	positiivinen muutos
• Osuus väestöstä, joilla lähivirkistysalue/viheralue on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	91,1-	97,1	99,8	98,2	99,8	99,8	↑	ei muutosta
• Osuus väestöstä, joilla lähivirkistysalue/viheralue on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	96,6	97,3	100	100	100	100	↑	ei muutosta
• 7-12-vuotiaiden lasten osuus vastaavan ikäluokan väestöstä, joilla peruskoulu (luokat 1-6) on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	-	11,8	15,61	17,3	17,3	18,5	↑	positiivinen muutos
• 7-12-vuotiaiden lasten osuus vastaavan ikäluokan väestöstä, joilla peruskoulu (luokat 1-6) on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	-	41,9	55,92	59,2	59,4	62,9	↑	positiivinen muutos
• Osuus väestöstä, joilla päivittäistavarakauppa on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	37,7	36,6	36,8	37,1	-	-	↑	
• Osuus väestöstä, joilla päivittäistavarakauppa on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	78,1	76,1	77,3	78,4	-	-	↑	
• Osuus väestöstä, joilla kirjasto tai kirjastoautopysäkki on enintään 300 metrin päässä kotoa (%)	24,2	15,3	25,1	40,1	14	14,8	↑	positiivinen muutos

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
• Osuus väestöstä, joilla kirjasto tai kirjastoautopysäkki on enintään 700 metrin päässä kotoa (%)	69,6	40,1	71,4	88,1	52,8	55,3	↑	positiivinen muutos
Sähköautojen osuus autokannasta (%)		6,64		14,5		21,2	↑	positiivinen muutos
EU:n ilmanlaadun raja-arvojen ylitykset, hengitettävien hiukkasten (PM10) vuorokausiraja-arvon ylitysten määrä (kpl)	0	2	6	10	2	3	↓	negatiiviinen muutos

Hiilineutraali energia

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Vantaan alueen lämmityksen päästöt ja ne verrattuna vuoteen 1990								
• Lämmityksen päästöt yhteensä (1000 t CO_2-ekv.)	318	356	393	358	324	314	↓	positiivinen muutos
• Lämmityksen päästöt verrattuna vuoteen 1990 (%)	-21	-12	-3	-12	-20	-22	↓	positiivinen muutos
Vantaan alueen sähkön käytön päästöt ja ne verrattuna vuoteen 1990								
• Sähkön päästöt yhteensä (1000 t CO_2-ekv.)	127	120	114	90	78	71	↓	positiivinen muutos
• Sähkön päästöt verrattuna vuoteen 1990 (%)	-23	-28	-31	-45	-52	-57	↓	positiivinen muutos
Uusiutuvan energian osuus kaukolämmön tuotannosta (%)	28,6	20	20,4	17,1	17,1	17,4	↑	positiivinen muutos
Aurinkosähkön tuotanto (MWh)	-	-	19 000	28 800	37 000	43 300	↑	positiivinen muutos

Materiaalien elinkaari ja kiertotalous

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Kaupungin hankkeet, joissa vähähiilisen rakentamisen kriteerit ovat käytössä								
• Kaupungin vähähiilisten hankkeiden lukumäärä (kpl)	-	1	1	3	4	3	↑	positiivinen muutos
• Kaupungin vähähiilisten hankkeiden osuus kaikista kaupungin hankkeista (%)	-	20	30	60	70	25	↑	negatiivinen muutos
Puurakentamisen kehittyminen Vantaalla (kpl, %) Valmistumispäivän mukaan								
• Valmistuneiden puurakenteisten rakennusten määrä (kpl)	383	326	466	391	155	149	↑	positiivinen muutos
• Valmistuneiden puurakenteisten rakennusten osuus kaikista valmistuneista rakennuksista (%)	78	73	78	79	70	75	↑	positiivinen muutos
• Valmistuneiden puujulkisivuisten rakennusten määrä (kpl)	388	312	464	379	150	155	↑	positiivinen muutos
• Valmistuneiden puujulkisivuisten rakennusten osuus kaikista valmistuneista rakennuksista (%)	79	69	78	77	68	79	↑	positiivinen muutos
Tonttivaraukset vähähiiliseen rakentamiseen								
• Vähähiiliseen rakentamiseen osoitettujen tonttivarausten määrä (kpl)			0	0	0	1	↑	positiivinen muutos
• Vähähiiliseen rakentamiseen osoitettujen tonttivarausten osuus kaikista tonttivarauksista (%)			0	0	0	50	↑	positiivinen muutos
Purkukohteiden, joissa on tehty purkukartoitus, osuus kaikista purkukohteista (%)			70	30	100	100	↑	ei muutosta
Purkukohteista kierrätykseen menneet materiaalit (t)			3 615	2 726	2 620	3 349	↑	positiivinen muutos

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Purettavaksi suunnitellut (design for disassembly) rakennukset								
• Purettavaksi suunniteltujen (design for disassembly) rakennusten määrä (kpl)			2	1	2	1	↑	negatiivinen muutos
• Purettavaksi suunniteltujen (design for disassembly) rakennusten osuus kaikista suunnitelluista rakennuksista (%)							↑	
Muunneltavaksi suunnitellut (design for adaptability) rakennukset								
• Muunneltavaksi suunniteltujen (design for disassembly) rakennusten määrä (kpl)			2	1	2	1	↑	negatiivinen muutos
• Muunneltavaksi suunniteltujen (design for disassembly) rakennusten osuus kaikista suunnitelluista rakennuksista (%)							↑	
Massojen hallinnan kautta kierrätetyt maamassat								
• Maankaatopaikalle viedyt maamassat (t)			1 523 790	616 317	1 019 909	1 036 249	↓	negatiivinen muutos
• Kaupungin omarakentamisen massat (t)			280 000	49 405	149 380	151 773	↓	negatiivinen muutos
Timmi-järjestelmän piirissä olevat tilat (kpl)			1 114	1 142	1 117	1 131	↑	positiivinen muutos
Yhteiskäytössä olevat kaupungin virka-autot (kpl)			3	4	5	7	↑	positiivinen muutos
Täyssähköautot, joissa on yhteiskäyttösovellus (kpl)			3	4	5	5	↑	ei muutosta
Yhdyskuntajätteen kierrätysaste (%)		44,3	43,8	46	47		↑	
Ruokahävikki päiväkodeissa, kouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa (t)					247	261	↓	negatiivinen muutos

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Kokonaisbiojäte ruokailijaa kohden päiväkodit kouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa (g)	50	50,5	50,1	51	41	42,7	↓	negatiivinen muutos
Polttoon toimitetut sekajätteet eli asuinkiinteistöiltä kuljetetut sekajätteet (kg/as)			137,8	129,7	135,1*	133	↓	positiivinen muutos
Asuinkiinteistöiltä kuljetetut biojätteet (kg/as)			22,1	22,2	25,1	25,4	↑	positiivinen muutos
Kierrätetty rakennusjätteen määrä (t)							↑	
Rakennus- ja purkujätteen materiaalihyötykäyttöaste (%)							↑	

Monimuotoinen luonto

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin pinta-alasta • Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin pinta-alasta (%)	6,5	6,8	6,8	6,8	6,8	7,2	↑	positiivinen muutos
• Luonnonsuojelualueiden osuus kaupungin pinta-alasta, m2/asukas		67,6	66,7	65,4		69,9	↑	positiivinen muutos
Kaupunkitasoiset luontoinventoinnit (kpl)			7	2	1	1	↑	ei muutosta
Metsäiset alueet suhteessa maapinta-alaan (%)		41,65					↑	
Ennallistetut alueet (ha)			56			31	↑	negatiivinen muutos
Pintavesien ekologinen tila (% eri luokissa)							↑	

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Purovesien laadun seurantatulokset (Kylmäojan piilevätulokset eri luokissa)							↑	
Purovesien laadun seurantatulokset (Krakanojan ja Rekolanojan piilevätulokset eri luokissa)							↑	
Hoidossa olevat arvoniityt							↑	
• Hoidossa olevat arvoniityt (kpl)			2	2	2	2	↑	ei muutosta
• Hoidossa olevat arvoniityt (pinta-ala, ha)			32 092	32 092	32 092	32 092	↑	ei muutosta
Kaupungin järjestämien vieraslajitorjuntatalkoot (kpl)			4	5		32	↑	positiivinen muutos
Vieraslajitalkoisiin osallistuneet kuntalaiset (henkilöä)			23	25			↑	
Toteutetut reitit luonnonsuojelualueilla (km)			0		0,16		↑	
Laadittujen suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien määrä (kpl)			2	1		2	↑	positiivinen muutos

Vastuullinen Vantaa

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Mediatiedotteet, joissa huomioit hiilineutraalius- ja ympäristönäkökulmat (kpl)			68	23	33	21	↑	negatiivinen muutos
Osallisuustoimenpiteiden määrä (kpl)	1	1	2	1	1	6	↑	positiivinen muutos
Kampanjat ja tavoitettavuus • Kampanjoiden määrä (kpl)							↑	
• Kampanjan tavoittamat henkilöt (kpl)							↑	
Ilmastoinfon tiedotteet, osallisuustoimenpiteet ja kampanjat • Tiedotteiden määrä (kpl)			13			3	↑	negatiivinen muutos
• Osallisuustoimenpiteiden ja kampanjoiden määrä (kpl)					24	24	↑	ei muutosta
Kestävän elämän, ilmasto- ja ympäristövastuukurssien, opintojaksojen ja tutkinnon osien järjestäminen (kpl)			7				↑	
Vantaalaiset Ilmastoinfon verkkokurssialusta Koutsin kurssin suorittaneiden määrä (kpl)					218	111	↑	negatiivinen muutos
Ilmastoinfon energianeuvonnan kursseille osallistuneet vantaalaiset (kpl)			-		143	145	↑	positiivinen muutos
HSY:n ympäristökasvatuksen kautta tilatut oppitunnit (kpl)			443	221,5			↑	
HSY:n vantaalaiset kummikoulut (kpl)			4	4			↑	
Hävikkiterminaalin läpi kulkenut hävikki (kg)	666 026	596 358,9	491 848	750 000	680 000	610 000	↓	positiivinen muutos

Indikaattori	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Toivottu kehityssuunta	Toteutuma
Ruoka-apuverkoston tavoittamat vantaalaiset viikossa (kpl)	5 000	5 000	5 000	5 000	5 500	5 000	↓	positiivinen muutos
Kaupunkiorganisaation ympäristövastuukoulutusten määrä (kpl)	12	18	21	22	20	20	↑	ei muutosta
Ympäristövastuukoulutuksiin osallistuneiden määrä (kpl)	222	322	202	325	343	413	↑	positiivinen muutos
Ekotukihenkilöiden määrä (kpl)	589	625	647	671	700	726	↑	positiivinen muutos
Käytössä olevien ympäristöjärjestelmien määrä (kpl)			2	2	3	3	↑	ei muutosta
Ympäristösertifioitujen oppilaitosten, koulujen ja päiväkotien määrä (kpl)	9	9	10	11	8	6	↑	negatiivinen muutos
Riskianalyyseillä selvitettyjen ympäristövaikutuksiltaan merkittävimpien tuoteryhmien määrä (kpl)							↑	
Tuoteryhmien elinkaaritarkastelu • Tuoteryhmät, joissa elinkaaritarkastelu on otettu käyttöön (kpl)							↑ ↑	
• Niiden tuoteryhmien osuus, jossa elinkaaritarkastelu on otettu käyttöön (%)							↑	
Green deal -sopimusten tavoitteet toteutettu (eteneminen), toteutuneiden mittareiden osuus (%)		59,26	66,67	70,37	88,90	92,60	↑	positiivinen muutos
Käytössä olevat Ekokompassi-sertifikaatit ja muut ympäristöjärjestelmät (kpl)			2	2	3	3	↑	ei muutosta
Ilmastoyhteistyö yritysten kanssa - (Vantaan toimintamallin toteuttaminen. Toteutuneiden ja osittain toteutuneiden tavoitteiden osuus %)			91				↑	

Vantaa

Julkaisija
Vantaan kaupunki
2026
Kaupunkiympäristön toimiala
Ympäristökeskus

LIITE: Kaupunginvaltuusto 21.09.2026 / 7 §

8 § **Ympäristöohjelma**

VD/3132/00.01.02.00/2026

PT/MV/JK/SE

Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan kaupungin ”Tulevaisuus asuu Vantaalla” -strategian vuosille 2026–2029 kokouksessaan 26.1.2026 § 3. Strategian hyväksymispäätöksessään kaupunginvaltuusto on todennut, että strategiaa toteutetaan strategisten ohjelmien, vuotuisten talousarviossa esitettävien kaupunkitason sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja palvelualueiden tuloskorttien kautta.

Hyväksyttyyn kaupunkistrategiaan on kirjattu strategisista ohjelmista seuraavasti:

”Toteutamme strategiaa kuuden muutosohjelman kautta. Onnistumme strategiassa, kun saamme aikaan tavoitteellisen muutoksen näillä tietopohjaisesti valituilla ohjelma-alueilla. Strategiset ohjelmat ovat kaupunkitasoisia ja niitä johdetaan yli toimialarajojen. Kehitämme kaupungin johtamisjärjestelmää ja kyvykkyyksiä ohjelmien onnistumisen tueksi.

Strategiset ohjelmat ovat strategian mukaisesti elinvoima- ja työllisyysohjelma, kotoutumisen ohjelma, myönteisen aluekehityksen ohjelma, turvallisuusohjelma, talousohjelma ja ympäristöohjelma. Muutosohjelmat kattavat strategiakauden.”

Vantaan ympäristöohjelma (2026–2029) kokoaa kaupungin ilmasto- ja luontotyön yhdeksi strategiseksi kokonaisuudeksi ja ohjaa koko kaupunkikonsernia kohti vähähiilistä, luontopositiivista ja ilmastoriskeihin varautunutta Vantaata. Vantaan kaupungin ilmasto- ja luontotyötä on aiempina strategiakausina ohjattu Resurssiviisauden tiekartalla. Ympäristöohjelma jatkaa tätä pitkäjänteistä työtä ja kehittää tiekartan linjauksia eteenpäin.

Ohjelman keskeinen tavoite on viedä strategiset ympäristötavoitteet käytännön toimintaan: arjen johtamiseen, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Ohjelma koostaa kaupungin ekologisen kestävyystyön keskeiset teemat ja tuo esiin niihin liittyvät muutostavoitteet ja tarpeet: ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja vahvistamisen, kiertotalouden ja kestävän kulutuksen edistämisen sekä kestävyyskasvatuksen ja osaamisen kehittämisen. Teemat on koottu samaan ohjelmaan, koska niiden keskinäinen kytkeytyneisyys tunnistetaan.

Strategiakauden aikana muutos on saatava aikaan kaupunkistrategian kahdessa keskeisessä ympäristöä koskevassa päätavoitteessa: luontokadon pysäyttämisessä ja kasvihuonekaasupäästöjen määrätietoisessa vähentämisessä.

Vantaan strategian mukaisesti kaupunki tavoittelee vähintään 80 % alueperustaisten **kasvihuonekaasujen päästövähennystä** vuoteen 1990 verrattuna viimeistään vuonna 2030, lukuun ottamatta kaukolämmön päästöjä. Kaukolämmön päästöjen osalta tavoitteena on hiilineutraalius viimeistään vuonna 2035. Vuosittaiset päästöt, joita ei pystytä ehkäisemään, sidotaan luonnollisilla hiilinieluilla, varastoimalla hiiltä rakennettuun ympäristöön ja tarvittaessa hyvitetään päästövähennysyksiköillä. Kaukolämmön osalta tavoite pitää sisällään päästöjen vähentämisen ja jäljelle jäävien päästöjen talteenoton.

Kulutuksen päästöjen osalta tavoitellaan 15 % vähennystä valtuustokauden aikana. Kulutusperustaisten päästöjen vähennystavoitteella kiinnitetään huomiota kaupungin toiminnan vaikutuksiin kaupungin rajojen ulkopuolella.

Luontopositiivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminta tuottaa luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa. Vantaalla luontopositiivisuus rakentuu kolmesta keskeisestä kokonaisuudesta: luonnon heikentymättömyydestä, monimuotoisuutta lisäävistä luontoteoista sekä luontosydämenjäljestä, eli luonnon vahvemmasta roolista yhteiskunnassa ja ihmisten ajattelutavoissa.

Muutoksen osa-alueet

Ympäristöohjelma pyrkii edistämään strategisten päätavoitteiden muutosta neljän osa-alueen kautta. Nämä osa-alueet ovat vähähiilinen kiertotalouskaupunki, luontopositiivinen kaupunki, ilmastokestävä kaupunki ja ympäristömyönteinen kaupunki.

Vähähiilinen kiertotalouskaupunki keskittyy vähähiiliseen kaupunkikehitykseen ja kiertotalouden edistämiseen. Teemassa edistetään vähäpäästöistä energiantuotantoa ja -käyttöä, kestävää liikkumista, laadukasta rakennettua ympäristöä sekä luonnon hiilitaseen vahvistamista ja hiilivarastojen ylläpitämistä. Päästövähennystyössä on otettava merkittäviä harppauksia tämän valtuustokauden aikana, jotta vuodelle 2030 asetettu tavoite voidaan saavuttaa. Merkittävin yksittäinen päästöjä aiheuttava sektori Vantaalla on liikenne. Liikenteen päästöissä on isoin kuilu toteutuneen kehityksen ja tarvittavien päästövähennysten välillä.

Luontopositiivinen kaupunki keskittyy luonnon monimuotoisuuden vaalimiseen ja vahvistamiseen sekä luonnon monihyötyisyyden tunnistamiseen. Luonnon tilaa parannetaan vahvistamalla ekologisia verkostoja, turvaamalla ja parantamalla luontotyyppien ekologista tilaa sekä huomioimalla lajisto kokonaisuutena. Ekologiset verkostot muodostuvat metsäisten alueiden, vesistöjen ja avointen alueiden (esim. niityt) muodostamista verkostostoista, jotka luovat perustan luonnon kytkeytyneisyydelle. Virtavedet, purot ja norot, ovat tärkeä osa Vantaan luonnon monimuotoisuutta. Luontotyyppien osalta tavoitteet ja toimenpiteet kohdistuvat sekä luonnonympäristöön että rakennettuun ympäristöön, joissa tavoitteena on kokonaisheikentymättömyys ja ekologisen tilan parantaminen. Lajistotyössä huomio kohdistuu erityisesti uhanalaisiin lajeihin, Vantaan avainlajeihin sekä haitallisiin vieraslajeihin.

Ilmastokestävä kaupunki keskittyy ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja siihen liittyvien riskien hallintaan. Teemassa painotetaan äärisäiden, kuten hellejaksojen, rankkasateiden ja tulvariskien vaikutusten tunnistamista ja niiden huomioimista suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa sekä kaupungin palvelutuotannossa. Erityistä huomiota kiinnitetään lämpösaarekeilmiöön tiiviissä ja kasvavassa kaupungissa. Sopeutumistoimenpiteet parantavat arjen turvallisuutta, asukkaiden terveyttä ja resilienssiä sekä edistävät taloudellista kestävyyttä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

Ympäristömyönteinen kaupunki keskittyy ympäristöosaamisen ja positiivisen luontosuhteen vahvistamiseen sekä ympäristötoimijuuden tukemiseen. Tavoitteena on sisällyttää kestävän elämäntavan taidot arjen palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen, kouluihin, kirjastoihin ja nuorisotiloihin. Ympäristökasvatusta ja kestävän tulevaisuuden osaamista rakennetaan varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Lisäksi kaupunki panostaa hankintojen kestävyyteen, sillä hankinnat ohjaavat laajasti kaupunkitilan, palvelujen ja toiminnan toteutumista. Kaupungin kestävyystyössä hankinnoilla on keskeinen rooli, sillä kulutuksen vähentäminen ja kestävät valinnat ovat ympäristökriisien ytimessä. Hankintojen kestävyyttä vahvistetaan systemaattisesti koko organisaatiossa hankinnoille laadituilla strategisilla tavoitteilla ja linjauksilla, jotka kattavat laajasti ekologisen kestävyyden eri osa-alueita. Kaupunkikonserni toimii esimerkkinä

kestävässä toiminnassa, ja ekotukitoiminnan sekä ympäristöjohtamisen avulla ohjelman tavoitteet jalkautuvat arkeen. Henkilöstön ympäristöosaamista ja sitoutumista vahvistetaan koulutuksella ja perehdytyksellä sekä liittämällä ympäristöasiat osaksi työn rutiineja, toimintatapoja ja päätöksentekoa.

Ohjelmaa on valmisteltu poikkihallinnollisessa ympäristöryhmässä sekä edellisen strategiakauden ympäristöjohtoryhmässä. Keväällä 2026 ohjelmille perustettiin poikkihallinnolliset ohjausryhmät, jotka ovat ohjanneet valmistelutyötä kevään ajan. Ohjelmia on lisäksi valmisteltu ja työstetty tiiviissä yhteistyössä keskenään toisiaan tukevaan kokonaisuuteen pyrkien.

Kaupunginhallitus 7.9.2026 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Vantaan kaupungin ympäristöohjelma vuosille 2026–2029,
b) todeta, että strategisen ohjelman väliarviointi tehdään osana strategian väliarviointia ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuosittain,
c) todeta, että strategiset ohjelmat ohjaavat strategisten vuositavoitteiden eli sitovien tavoitteiden asettamista ja
d) valtuuttaa ohjelmajohtaja tekemään ympäristöohjelmaan vähäisiä teknisiä korjauksia tarvittaessa.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 8

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä Vantaan kaupungin ympäristöohjelma vuosille 2026–2029.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että Kokoomuksen valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon yhtyivät Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä ja Keskustan valtuustoryhmä.

”Kokoomuksen valtuustoryhmä katsoo, että tavoitteena tulee olla liikennepäästöjen vähentäminen, ei autoilun vaikeuttaminen. Tärkeintä on edistää henkilöautoilun sähköistämistä ja muita päästöttömiä vaihtoehtoja.”

Merkittiin, että perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Perussuomalaisten valtuustoryhmä ei hyväksy ympäristöohjelman sivulla 15 olevaa kirjausta: ”Pyrimme vähentämään ajoneuvojen päästöjä laskemalla ajonopeuksia keskeisillä liikenneväylillä.”

Kirjaus on epätarkka myös kaupungin toimivallan kannalta. Vantaa voi päättää nopeusrajoituksista kaupungin hallinnoimilla kaduilla, mutta ei valtion maanteillä, joilla liikenteenohjauksesta ja

nopeusrajoituksista vastaa valtion tienpitäjä. Kaikki ohjelmassa tarkoitetut keskeiset liikenneväylät eivät siten ole Vantaan kaupungin päätösvallassa.

Perussuomalaiset eivät pidä ajonopeuksien yleistä alentamista tarkoituksenmukaisena liikenteen päästöjen vähentämiskeinona. Vantaan taajamissa nopeusrajoitukset ovat 30–50 kilometriä tunnissa ja kaupunginosia yhdistävillä väylillä pääosin 50–60 kilometriä tunnissa. Tämä vauhti ei päätä huimaa nykyauton tekniseen ominaisuuteen nähden.

Rajoitusten alentaminen edelleen ilman väyläkohtaista ja tutkittuun tietoon perustuvaa vaikutusarviointia heikentäisi liikenteen sujuvuutta, pidentäisi työ- ja asiointimatkoja sekä kohdistuisi erityisesti niihin asukkaisiin ja yrityksiin, joille auton käyttäminen on välttämätöntä.

Nopeusrajoitusten tulee perustua väyläkohtaiseen liikenneturvallisuuden, melun, liikennemäärien ja liikenteen sujuvuuden arviointiin. Niitä ei tule käyttää autoilijoita yleisesti kurittavana ilmastopoliittisena keinona. Liikenteen päästöjä tulee vähentää ensisijaisesti edistämällä ajoneuvokannan sähköistymistä, vähäpäästöisiä käyttövoimia, latausinfrastruktuuria sekä liikenteen sujuvuutta. Ajoneuvokannan sähköistyessä liikenteen pakokaasupäästöt vähenevät ilman, että ihmisten liikkumista ja elinkeinoelämän kuljetuksia tarpeettomasti vaikeutetaan. Perussuomalaisten valtuustoryhmä katsoo, että kyseinen kirjaus olisi tullut poistaa ympäristöohjelmasta.”

Liitteet:

- Ympäristöohjelma (7.9.2026)

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot: Ohjelmajohtaja Marja Vuorinen, +358 50 314 5386
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Ympäristö-ohjelma

Vantaa

STRATEGINEN OHJELMA

LIITE: Kaupunginvaltuusto 21.09.2026 / 8 §

Sisällys

Sisällys **2**

1. Strategisen ohjelman perustiedot **4**

2. Tiivistelmä **4**

3. Ohjelmalla tavoiteltava muutos **6**

4. Strateginen yhteys ja suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin **6**

4.1 Kytkentä kaupunkistrategiaan 6

4.2 Suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin 7

4.3 Ohjelman valmistelu 10

4.4 Vaikuttavuus 10

5 Tavoitteet **10**

5.1 Strategian tavoite kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle 10

5.2 Muutoksen osa-alueet 11

5.2.1 Vähähiilinen kiertotalouskaupunki 12

5.2.2 Luontopositiivinen kaupunki 16

5.2.3 Ilmastokestävä kaupunki 19

5.2.4 Ympäristömyönteinen kaupunki 20

6 Tilannekuva ja tietopohja **22**

6.1 Luontokato ja ilmastonmuutos ruokkivat toisiaan 22

6.2 Ilmastonmuutoksen nykytila 23

6.2.1 Kansalliset ja kansainväliset ilmastotavoitteet asettavat raamit kaupunkien ilmastotyölle 23

6.2.2 Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys 24

6.3 Luontokadon nykytila 28

6.3.1 Luontokato näkyy jo Vantaalla 28

6.3.2 Kansalliset ja kansainväliset sitoumukset 29
6.4 Ihmiset muutoksen tekijöinä 30
6.5 Keskeiset tietolähteet 31
7 Muutoksen toteuttaminen ja menestystekijät 35
7.1 Muutoksen periaatteet 35
7.2 Menestystekijät 35
7.2.1 Vaikutamme inhimillisesti 35
7.2.2 Uudistamme ja ratkaisemme 36
7.2.3 Erottaudumme ainutlaatuisuudella 36
7.2.4 Toimimme systeemisesti 36

Julkaisija
Vantaan kaupunki
pvm. 08/2026
Ohjelmajohtaja Marja Vuorinen

1. Strategisen ohjelman perustiedot

Ohjelman nimi: Ympäristöohjelma

Strategiakausi: 2026–2029

Ohjelman omistajat: Tero Anttila, Katri Kalske

Ohjelmajohtaja: Marja Vuorinen

Ohjausryhmä: Tero Anttila, apulaiskaupunginjohtaja, pj.
Katri Kalske, apulaiskaupunginjohtaja, varapj.
Veli-Matti Kallislahti, liikuntajohtaja
Riikka Kiljander-Kiiskinen, konsernipalvelujohtaja
Jari Viinanen, ympäristöpalveluiden päällikkö
Anders Vikström, ruotsinkielisten palveluiden johtaja
Susanna Issakainen, kehityspäällikkö

Advisory Board (neuvontantajaryhmä):
Panu Halme, Suomen ympäristökeskus
Saara Jääskeläinen, Liikenne- ja viestintäministeriö
Anna Muotka, FEE Suomi ry
Panu Routasalo, Remeo Oy
Antti Ruuska, Finnish Green Building Council
Jyri Seppälä, Suomen ympäristökeskus

Versio ja päiväys: 7.9.2026

2. Tiivistelmä

Vantaan Ympäristöohjelma (2026–2029) kokoaa kaupungin ilmasto- ja luontotyön yhdeksi strategiseksi kokonaisuudeksi ja ohjaa koko kaupunkikonsernia kohti vähähiilistä, luontopositiivista ja ilmastoriskeihin varautunutta Vantaata. Ohjelma tuo tavoitteet arjen johtamiseen, suunnitteluun ja päätöksentekoon priorisoimalla vaikuttavimmat toimet, vahvistamalla poikkihallinnollista toteutusta sekä tukemalla asukkaiden ja yritysten osallistumista. Muutoksen osa-alueet ovat vähähiilinen kiertotalouskaupunki, luontopositiivinen kaupunki, ilmastokestävä

kaupunki ja ympäristömyönteinen kaupunki. Tavoitteiden edistymistä seurataan mittareilla ja vastuutetuilla toimenpiteillä osana vuosittaista suunnittelua ja raportointia.

Ympäristöohjelma on keskeinen väline kaupungin strategisten ydintavoitteiden toteuttamisessa. Ilmastonmuutoksen, luontokadon ja kiertotalouden haasteet eivät ratkea yksittäisillä hankkeilla tai toimialakohtaisilla ratkaisuilla, vaan edellyttävät yhteistä suuntaa, priorisointia ja arjen päätöksentekoa ohjaavaa muutosta sekä asukkaiden ja yritysten osallistumista.

Ohjelma kokoaa yhteen kaupungin ekologisen kestävyystyön keskeiset teemat ja tuo esiin niihin liittyvät muutostavoitteet ja tarpeet:

- ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen,
- luonnon monimuotoisuuden turvaamisen ja vahvistamisen,
- kiertotalouden ja kestävän kulutuksen edistämisen sekä
- kestävyyskasvatuksen ja osaamisen kehittämisen.

Tavoitteet on koottu samaan ohjelmaan, koska ne kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa. Ilmastotoimet, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, kiertotalous sekä kestävyyskasvatus tukevat toisiaan: kaupunkivihreä ja toimivat ekosysteemit sitovat hiiltä ja vähentävät tulva- ja hellehaittoja, kiertotalous vähentää luonnonvarojen kulutusta ja päästöjä, ja osaamisen kehittäminen tekee muutoksesta pysyvää.

Niukkenevat resurssit ja taloudellinen tilanne korostavat vaikuttavien toimintatapojen merkitystä. Siksi ohjelman tavoitteet painottuvat kaupunkiorganisaation arkeen ja toimintakulttuuriin. Kaupungilla on vahvat ohjauskeinot muun muassa kasvatuksen ja koulutuksen, maankäytön, liikennesuunnittelun, konserniohjauksen ja yleisen kaupunkitilan kautta. Lisäksi kaupunki vastaa luonnonsuojelun koordinoinnista ja ympäristövalvonnasta sekä vaikuttaa viestinnän ja osallisuustyön avulla. Omalla toiminnallaan ja pilotoinneilla kaupunki toimii edelläkävijänä ja mahdollistaa uusien ratkaisujen ja innovaatioiden kehittämisen.

3. Ohjelmalla tavoiteltava muutos

Strategiakauden aikana kaupungin toiminnassa edistetään muutosta erityisesti kaupunkistrategian kahdessa keskeisessä ympäristötavoitteessa: luontokadon pysäyttämisessä ja kasvihuonekaasupäästöjen määrätietoisessa vähentämisessä.

Muutos vaatii päättäjiltä, johdolta, kaupunkilaisilta, kaupunkikonsernin työntekijöiltä ja yrityksiltä osaamista ja tahtoa huomioida ympäristö- ja luontovaikutukset systemaattisesti kaikessa toiminnassa. Asioiden valmistelu, toteuttaminen ja päätöksenteko perustuvat aiempaa johdonmukaisemmin yhteisiin tavoitteisiin, mittareihin ja vaikutustietoon.

Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi vähähiilisempää ja resurssitehokkaampaa rakentamista, luontopohjaisten ratkaisujen vakiinnuttamista, tilojen käytön tehostamista, hankintojen kestävyysohjaavuuden lisäämistä, kestävien kulkumuotojen edellytysten parantamista ja liikenteen sähköistymisen edistämistä. Kaiken keskiössä on kaupunkikonsernin, kuntalaisten, oppijoiden, yritysten ja yhteisöjen ympäristötoimijuuden vahvistaminen ja yhteisen tahtotilan ja sitoutumisen luominen. Näin strateginen muutos konkretisoituu kuntalaisille tuotettavissa palveluissa, kaupunkitilassa, palveluverkossa ja kaupunkikonsernin käytännöissä.

4. Strateginen yhteys ja suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin

4.1 Kytkentä kaupunkistrategiaan

Ympäristöohjelmalla toteutetaan Vantaan kaupunkistrategian 2026–2029 tavoitteita. Ohjelma johtaa kaupunkitasoiseen, poikkihallinnolliseen muutokseen, jota ei voida saavuttaa yksittäisten toimialojen keinoin. Ohjelma toteuttaa seuraavia strategiassa määriteltyjä tavoitteita:

Tasapainoisen kasvun Vantaa
Strategian päämittari: Luonnon ja rakennetun ympäristön ekologinen tila luontoarvohehtaareina

- Vähennämme kasvihuonekaasupäästöjä.
- Olemme luontopositiivinen vuoteen 2030 mennessä.

Näiden päätavoitteiden lisäksi ympäristöohjelmalla on kytköksiä seuraaviin strategisiin tavoitteisiin:

Hyvän elämän Vantaa

- Parannamme vantaalaisten turvallisuutta.
- Parannamme kaupunkikeskuksien elinvoimaa.
- Parannamme Vantaan viihtyisyyttä.

Vetovoimainen Vantaa

- Vahvistamme Vantaan kiinnostavuutta elämyksellisenä käyntikohteena.
- Lisäämme kaupunkivihreää ja lähiluonnon saavutettavuutta.

4.2 Suhteet muihin ohjelmiin, linjauksiin ja verkostoihin

Ympäristöohjelmalla on kahtalainen rooli, yhtäältä vastuu huolehtia luonnosta ja ympäristöstä itseisarvona ja toisaalta varmistaa, että kaupungin kasvu ja kehittyminen tapahtuu kuntalain mukaisesti ympäristöllisesti kestävästi. Vantaan kaupungin ilmasto- ja luontotyötä on aiempina strategiakausina ohjattu Resurssiviisauden tiekartalla. Ympäristöohjelma jatkaa tätä pitkäjänteistä työtä ja kehittää tiekartan linjauksia eteenpäin.

Ympäristöohjelmassa edistetään ratkaisuja tavoitteisiin, joita toteutetaan myös muissa strategisissa ohjelmissa, kuten viihtyisyys, turvallisuus ja

elinvoiman vahvistaminen. Kestävien kulkumuotojen edistäminen kytkeytyy tiiviisti asemanseutujen ja työpaikka-alueiden kehittämiseen sekä turvallisuuteen ja viihtyisyyteen ilmanlaadun parantamisen ja melun vähentämisen kautta. Vihreän siirtymän investoinnit, vihreä rahoitus ja luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen tukevat elinvoima- ja työllisyysohjelman sekä talousohjelman tavoitteita. Energiatehokkuuden parantaminen sekä kaupungin tilojen tehokkaampi käyttö tuottavat säästöjä tilakustannuksiin. Luonnon monihyötyisyys, lähiluonnon lisääminen ja saavutettavuus puolestaan edistävät samanaikaisesti viihtyisän ja turvallisen kaupunkiympäristön muodostumista sekä asukkaiden hyvinvointia. Yhteydet lähiluontoon ja monipuoliset luonnon virkistyskäytön mahdollisuudet ovatkin Vantaalle tärkeitä veto- ja pitovoimatekijöitä.

Luonto- ja ilmastotyötä ohjaavat, täydentävät ja tukevat myös useat eri toimialojen linjaukset ja tavoitteet. Ohjelmassa huomioidaan muun muassa liikenteeseen, kiertotalouteen ja hankintoihin liittyviä linjauksia, joilla on keskeinen merkitys päästöjen vähentämisessä ja luonnon kestävyyden vahvistamisessa. Myös Vantaan yleiskaava ohjaa kestävään kaupunkirakenteeseen tukemalla vähäpäästöistä liikkumista, hillitsemällä yhdyskuntarakenteen hajautumista ja turvaamalla viherrakenteen jatkuvuutta. Muutosohjelman rinnalla tehdään myös lakisääteisenä työnä ympäristövalvontaa, jolla on suuri merkitys turvallisen ja elinvoimaisen kaupungin rakentamisessa. Työtä ohjaavat lisäksi useat kansalliset ja kansainväliset sitoumukset ja verkostot.

Työtä edistetään myös tiiviissä alueellisessa yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien, kuntayhtymien, hyvinvointialueen ja Uudenmaan liiton kanssa. Maankäytön, asumisen ja liikenteen kestäviä ratkaisuja edistetään myös MAL-sopimuksella, jolla ohjataan seudullisia toimia tukemaan ilmasto- ja luontotavoitteiden saavuttamista.

Kaupungin sisäisiä linjauksia ja suunnitelmia

- Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset (hyväksytään hankintalain valmistuttua)
- Palveluverkkosuunnitelmat
- Vantaan liikennepoliittinen ohjelma
- Kävelyn edistämisohjelma
- Pyöräliikenteen kehittämisohjelma
- Vantaan hulevesiohjelma
- Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) eli viherrakenteen kehityskuva
- Meluntorjuntasuunnitelma
- Seudullinen ilmanlaadun varautumissuunnitelma ja seuranta (HSY)

Kansallisia ja kansainvälisiä sitoumuksia ja verkostoja

- Julkisen alan energiatehokkuussopimus (JETS) vuosille 2026–2035
- Kuntien ja valtion väliset green deal -sopimukset:
    - Haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatuksen hankinnoissa
    - Päästöttömät työmaat
    - Purkaminen
    - Kiertotalous (Resurssiviisas rakennettu ympäristö ja Uudistava ruokajärjestelmä).
- Kohti hiilineutraalia kuntaa (Hinku) -ilmastoverkosto (Syke)
- Luontoviisaat kunnat -verkosto (Syke)
- Suomen 10 suurimman kaupungin kaupunginjohtajien ja pormestareiden luontojulkilausuma 2025
- Ekotukitoiminnan valtakunnallinen verkosto
- Reilun kaupan kaupunki
- Green City Accord (Euroopan komissio)
- Kestävän kehityksen Agenda 2030 toimintaohjelma (YK)
- Euroopan kaupunkien energia- ja ilmastosopimus (Covenant of Mayors for Climate and Energy, Euroopan komissio)
- ICLEI, globaali kestävyysverkosto

Ympäristöohjelman toimeenpanoa tuetaan hakemalla aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta eri lähteistä yhteistyössä verkostojen ja

kumppanien kanssa. Ohjelmalle laaditaan ulkoisen rahoituksen suunnitelma, jolla rahoitus kohdennetaan kustannustehokkaasti strategisesti merkittävimpiin tavoitteisiin. Ympäristötyötä on Vantaalla toteutettu jo aiemmin laajasti hankerahoituksella, ja rahoituksen hakemiseen ja hallinnointiin on vakiintuneet käytännöt ja kokemusta.

4.3 Ohjelman valmistelu

Ympäristötyö Vantaalla perustuu olemassa oleviin vakiintuneisiin yhteistyökäytäntöihin. Ohjelmaa on valmisteltu poikkihallinnollisessa ympäristöryhmässä sekä edellisen strategiakauden ympäristöjohtoryhmässä. Keväällä 2026 ohjelmille perustettiin poikkihallinnolliset ohjausryhmät, jotka ovat ohjanneet valmistelutyötä kevään ajan. Ohjelmia on lisäksi valmisteltu ja työstetty tiiviissä yhteistyössä keskenään toisiaan tukevaan kokonaisuuteen pyrkien.

4.4 Vaikuttavuus

Ympäristöohjelman vaikuttavuutta arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten se edistää Vantaan kaupunkistrategian päämääriä kuten kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, ilmastokestävyyden vahvistamista ja luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Ohjelman tavoitteet on johdettu näistä strategiatason tavoitteista ja niitä tarkennetaan toimenpiteiksi poikkihallinnollisessa yhteistyössä toimialojen kanssa. Toimenpiteille tulee omat mittarinsa ja niiden edistymistä seurataan strategiakauden ajan ja muutetaan tarvittaessa suuntaa mittaritiedon niin kertoessa.

5 Tavoitteet

5.1 Strategian tavoite kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle

Vantaan strategian mukaisesti kaupunki tavoittelee **vähintään 80 % alueperustaisten kasvihuonekaasujen päästövähennystä vuoteen 1990**

verrattuna viimeistään vuonna 2030, lukuun ottamatta kaukolämmön päästöjä. Kaukolämmön päästöjen osalta tavoitteena on hiilineutraalius viimeistään vuonna 2035. Vuosittaiset päästöt, joita ei pystytä ehkäisemään, sidotaan luonnollisilla hiilinieluilla, varastoimalla hiiltä rakennettuun ympäristöön ja tarvittaessa kompensoidaan. Kaukolämmön osalta tavoite pitää sisällään päästöjen vähentämisen ja jäljelle jäävien päästöjen talteenoton.

Kulutuksen päästöjen osalta tavoitellaan 15 % vähennystä valtuustokauden aikana. Kulutuksen päästöjen laskentaa on kehitetty vasta muutaman vuoden ajan, joten laskentatulokset voivat tarkentua, kun tietoa tulee lisää. Jo nyt laskenta kertoo kuitenkin kulutuksen päästöjen mittakaavan. Asettamalla myös kulutuksen päästöille vähennystavoitteen, kiinnitämme huomioita vaikutuksiimme kaupungin rajojen ulkopuolella. Tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää määrittää kaupunkikonsernin omat toimet tuotesidonnaisten päästöjen vähentämiseksi sekä kannustaa vantaalaisia asukkaita kestäviin kulutusvalintoihin ja yrityksiä huomioimaan koko arvoketjunsa päästöt.

5.2 Muutoksen osa-alueet

Kuva 1: Kuvassa on tiivistettynä Ympäristöohjelman neljä muutoksen osa-aluetta, jonka alle seuraavissa kappaleissa on määritelty tarkempia tavoitteita. Muutoksen tukena olevia menestystekijöitä on kuvattu kappaleessa 7.

5.2.1 Vähähiilinen kiertotalouskaupunki

Ensimmäinen osa-alue keskittyy vähähiiliseen kaupunkikehitykseen ja kiertotalouden edistämiseen. Teemassa edistetään vähäpäästöistä energiantuotantoa ja -käyttöä, kestävää liikkumista, laadukasta rakennettua ympäristöä sekä luonnon hiilitaseen vahvistamista ja hiilivarastojen ylläpitämistä. Kestävää liikkumista tarkastellaan tässä hiilidioksidipäästöjen näkökulmasta, mutta se edistää myös ilmanlaatua, viihtyisyyttä ja terveyttä vähentämällä lähipäästöjä, melua ja katupölyä. Kestävä liikkuminen lisää asukkaiden arkiliikuntaa, millä on terveysvaikutuksia. Lisäksi kestävät kulkumuodot vievät vähemmän kaupunkitilaa ja turvaavat tasapuoliset liikkumismahdollisuudet kaikille.

Tavoitteet:

- Tavoitteena on päästötön energiajärjestelmä. Leikkaamme lämmityksen ja sähkönkulutuksen päästöjä parantamalla

energiatehokkuutta ja lisäämällä uusiutuvan energian tuotantoa sekä kehittämällä energiajärjestelmän joustavuutta.

  - Edistämme Vantaan Energian omistajana kaukolämmön päästöjen vähentämistä ja hiilidioksidin talteenottoa hiilineutraalin tuotannon saavuttamiseksi 2035 mennessä.
  - Edistämme öljylämmityksestä luopumista vuoteen 2030 mennessä.
  - Parannamme energiatehokkuutta kaupungin kiinteistökannassa. Energiansäästöinvestoinneille määritellään selkeät tunnusluvut.
  - Lisäämme uusiutuvan energian tuotantoa ja ylijäämäenergian hyödyntämistä sekä edistämme energiajärjestelmän joustavuutta ja resilienssiä.
  - Teemme yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa ja osallistumme uusien ratkaisujen kehittämiseen kestävän energiamurroksen toteuttamiseksi. Ehkäisemme energiamurroksen haitallisia vaikutuksia luontoon ja kaupunkikuvaan.

- Mittarit: Lämmityksen ja sähkönkulutuksen päästöt sektoreittain verrattuna vuoteen 1990 (%); Energiankulutus asukasta kohti (kWh/as/v); Uusiutuvan ja ylijäämäenergian osuus kaukolämmön tuotannossa (%); Verkkoon liitetty aurinkosähkön tuotanto (MWh); Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh/m3)

- Edistämme vähähiilisyyttä ja kiertotaloutta kaupungin toiminnoissa ja palveluissa. Vaalimme rakennettua ympäristöä ja tehostamme tilojen käyttöä. Pienennämme rakentamisen hiilijalanjälkeä.
  - Ohjaamme yksityisiä rakennushankkeita ja toteutamme omat toimitilahankkeemme lakisääteisiä rakennusten hiilijalanjäljen raja-arvoja vähähiilisemmäksi. Lisäämme vähähiilisiä ratkaisuja infrarakentamisessa ja työmailla. Ohjaamme hankkeita

pienentämään ilmastovaikutuksia ja lisäämään kiertotalouden ratkaisuja.
    - Tehostamme maamassojen hyödyntämistä kuljetusmatkojen ja rakentamisen hiilijalanjäljen pienentämiseksi.
    - Lisäämme tyhjillään olevien tilojen ja rakennusten käyttöä. Sujuvoitamme tilojen tilapäistä ja määräaikaista käyttöä. Pidennämme toimitilojen elinkaarta peruskorjauksin ja käyttötarkoituksen muutoksin.
    - Parannamme kaupungin kiertotaloustoimintaa kehittämällä mm. jätehuoltoa ja kalusteiden kunnostuksen sekä uudelleenkäytön mahdollisuuksia ja edistämme jakamistaloutta kiertotalouden juurruttamiseksi.
- Mittarit: Uusien asuinkerrostalojen sekä päiväkoti- ja opetusrakennusten elinkaaren hiilijalanjäljet (k-a, kg $CO_2e/m^2/v$); Uudelleenkäytettyjen osuus infra- ja maarakennushankkeissa käytetyistä maa- ja kiviainesten kokonaismäärästä (%); Tilojen vuokrausaste (%)

- Teemme kestävästä liikkumisesta houkuttelevan vaihtoehdon infrastruktuuria ja monipuolisia kulkuyhteyksiä kehittämällä. Kytkeytyneellä kaupunkirakenteella varmistamme palveluiden saavutettavuuden.
    - Tuemme maankäytön suunnittelulla sekä Vantaan ratikan ja ratikkakaupungin toteuttamisella kestävän liikkumisen houkuttelevuutta ja kilpailukykyisyyttä henkilöautoon verrattuna.
    - Tuemme liikenteen hinnoittelulla kestävien kulkumuotojen kasvua sekä seudullista liikkumisen hinnoitteluratkaisujen kehittämistä, joiden tuotot ohjataan kestävän liikkumisen kehittämiseen.
    - Päästönäkökulma on vahvasti mukana maankäytön ja palveluverkon suunnittelussa: arjen lähipalvelut ovat

saavutettavissa kävellen ja pyöräillen ja harvemmin tarvittavat palvelut joukkoliikenteellä.

- Vantaan kävely- ja pyöräliikenteen tavoiteverkko, joukkoliikenteen reitit ja moottoriajoneuvoliikenteen verkko yhdistetään yhdeksi liikenteen tavoiteverkoksi, jonka avulla tunnistetaan eri kulkumuodoille tarkoituksenmukaiset ratkaisut erilaisissa kaupunkiympäristöissä sekä priorisoidaan ja kohdennetaan parannustoimenpiteet.
- Mittarit: Kestävien liikkumistapojen osuus (kulkumuotojakauma, %), Pyöräliikenteen tavoiteverkon laatutason mukainen laajuus (kilometriä), Joukkoliikenteen matkustajamäärä, Liikennekäytössä olevien henkilöautoja / 1000 asukasta

- Edistämme vähäpäästöisiä käyttövoimia ja parannamme ilmanlaatua.
    - Vähennämme oman toimintamme liikenteen päästöjä kalusto- ja kuljetuspalveluhankinnoilla ja edistämällä vähäpäästöisten ajoneuvojen käyttöä.
    - Vähennämme aktiivisesti asukkaiden katupölylle altistumista. Toimimme esimerkkinä käyttämällä kitkarenkaita kaupungin henkilö- ja pakettiautoissa sekä kannustamme myös asukkaita kitkarenkaiden käyttöön esimerkiksi panostamalla tiedottamiseen aiheesta.
    - Liikenteen sähköistymistä vauhditetaan ja latausinfrastruktuuria kehitetään. Kaupunki edistää latauspisteiden rakentamista katualueille sekä kiinteistöille.
    - Pyrimme vähentämään ajoneuvojen päästöjä laskemalla ajonopeuksia keskeisillä liikenneväylillä.
- Mittarit: Ilmanlaatu huono tai erittäin huono (h/v), PM10 (katupöly) EU:n vuorokausiraja-arvon ylitykset (kpl/v), Sähköautojen osuus autokannasta (%)

- Vaalimme ja kasvatamme alueen hiilinieluja ja -varastoja.

    - Minimoimme maankäytön muutoksista aiheutuvan hiilivaraston ja -nielun menetyksen. Toteutamme hiilinieluja vahvistavia ja hiilivarastoa lisääviä ratkaisuja muun muassa katu- ja puistorakentamisen hankkeissa. Sisällytämme hiilitaseen osaksi päästötavoitteen seurantaa.
- Mittarit: Hiilitase suhteessa kasvihuonekaasupäästöihin (%); Hiilivarastot (t CO_2)

5.2.2 Luontopositiivinen kaupunki

Luontopositiivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminta tuottaa luonnolle enemmän hyötyä kuin haittaa. Vantaalla luontopositiivisuus rakentuu kolmesta keskeisestä kokonaisuudesta: luonnon heikentymättömyydestä, monimuotoisuutta lisäävistä luontoteoista sekä luontosydämenjäljestä, eli luonnon vahvemmasta roolista yhteiskunnassa ja ihmisten ajattelutavoissa.

Kaupunki kaavoittaa, keskeisimmät kulttuurimaisemat säilyttäen, uusia pientaloalueita pelloille ja muille ihmisen jo muokkaamille alueille. Näin suojellaan lähimetsiä ja muita arvokkaita luontokohteita.

Asemakaavatyötä ohjataan yksittäisiä kaavamuutoksia laajempina kokonaisuuksina siten, että varmistetaan luonnon monimuotoisuuden paraneminen, ekologisten yhteyksien säilyminen ja kuntalaisille tärkeän lähiluonnon saavutettavuus. Ajantasaisimmat sekä lajikirjon kannalta riittävän laajat luontoselvitykset varmistetaan.

Luonnon heikentymättömyys tarkoittaa sitä, että maankäytössä luonnolle aiheutuvat haitat pyritään ensisijaisesti välttämään ja minimoimaan. Jos luontoarvoja heikennetään, ne hyvitetään eli kompensoidaan täysimääräisesti, parantamalla vastaavien luontotyyppien tilaa muualla.

Strategiakauden alussa luonnon heikentymättömyyden malli kohdistuu kaavoitukseen ja luonnon luontotyyppeihin, ja sitä laajennetaan

vaiheittain koskemaan myös rakennettua ympäristöä ja muuta kaupungin toimintaa.

Monimuotoisuutta lisäävät luontoteot parantavat luonnon tilaa vahvistamalla ekologisia verkostoja. Ekologiset verkostot muodostuvat metsäisten alueiden, vesistöjen ja avointen alueiden (esimerkiksi niityt) muodostamista verkostostoista, jotka luovat perustan luonnon kytkeytyneisyydelle. Virtavedet, purot ja norot, ovat tärkeä osa Vantaan luonnon monimuotoisuutta.

Luontotyyppien osalta tavoitteet kohdistuvat sekä luonnonympäristöön että rakennettuun ympäristöön. Lajistotyössä huomio kohdistuu erityisesti uhanalaisiin lajeihin, Vantaan avainlajeihin sekä haitallisiin vieraslajeihin.

Luontosydämenjäljen kasvattaminen tarkoittaa toimintatapojen ja ajattelun muutosta, jossa luonnon arvostusta vahvistetaan viestinnän, osallistamisen, päätöksenteon ja yhteistyön kautta. Luontoaltistuksen lisääminen tukee tutkitusti mielenterveyttä, lievittää stressiä ja parantaa hyvinvointia.[1]

Muutokseen ja ponnistukseen positiivisuuden puolelle tarvitaan mukaan kaupunkiorganisaation lisäksi asukkaat, yritykset ja yhteisöt, joiden yhteinen rooli on ratkaiseva luontopositiivisuuden saavuttamisessa. Luontopositiivisuustavoite on saavutettu, kun luonnon ja rakennetun ympäristön ekologinen tila paranee siten, että muutos luonnon tilassa kokonaisuutena on nettopositiivinen (mittaaminen luonnonarvohehtaareilla kuvattu kohdassa 6.5).

[1] (Lähde: Luonto on lääke moneen vaivaan – Terveyttä luonnosta -ohjelma lisää luontoaltistusta arkeen - THL)

Tavoitteet:

- Vahvistamme ekologisia verkostoja (metsä-, sini-, ja avointen alueiden verkostot). Parannamme vesistöjen tilaa.
- Vaalimme, suojelemme, hoidamme ja ennallistamme luonnonympäristöä ja lajistoa määrätietoisesti.
- Tunnistamme lähimetsien arvon ja hyödyn niin virkistyskäytön kuin luonnon kannalta.
- Maankäytön suunnittelussa toimimme luonnon heikentymättömyyden mallin mukaisesti. Velvoitamme luontohaitan hyvittämiseen, (jos haittaa syntyy).
- Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta ja monihyötyisyyttä rakennetussa ympäristössä ja tunnistamme luonnon monipuoliset hyödyt.
    - Varmistamme virkistysalueiden saavutettavuuden ja riittävyyden SAAVU-ohjeella. Hyödynnämme alueellisen viherkertoimen laskentaa luonnon monimuotoisuutta tukevien, ilmastokestävien ja hyvinvointia tuottavien kaupunkiympäristöjen suunnittelussa. Vahvistamme viherrakenteen monihyötyisyyttä kaduilla, puistoissa ja tonteilla.
- Ennaltaehkäisemme ja rajoitamme vieraslajien leviämistä ja torjumme niitä pitkäjänteisesti
- Mittarit: Luonnonsuojelualueiden lisääminen (kpl), Luonnon heikentymättömyyden toteutuminen ja rakennetun ympäristön ekologisen tilan muutos luonnonarvohehtaareina, Suojeltujen ja arvokkaiden luontokohteiden osuus kunnan maa-alasta %, Kaupunkipuuston ja viheralueiden kattavuus %, Läpäisemättömien pintojen osuus %, SAAVU-laskennat, tonttikohtainen ja alueellinen viherkerroin, veden laadun tilan paraneminen

5.2.3 Ilmastokestävä kaupunki

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen on yksi kiireellisimmistä ja läpileikkaavimmista monimutkaisista kaupunkihaasteista. Äärisäät, kuten kuumuus, rankkasateet ja tulvariskit vaikuttavat yhä konkreettisemmin kaupunkien infrastruktuuriin, talouteen, asukkaiden hyvinvointiin ja palvelujen toimivuuteen. Kasvavassa ja tiiviissä kaupungissa on erityisen tärkeää huomioida lämpösaarekeilmiö, sillä se voimistaa hellejaksojen vaikutuksia. Kaupungeissa tehtävät sopeutumistoimenpiteet vaikuttavat suoraan siihen, ketkä kärsivät ilmastoriskeistä eniten ja miten hyvin kaupunki pystyy turvaamaan palvelunsa kaikille asukkaille myös häiriötilanteissa. Sopeutumistyö on arjen turvallisuutta, terveyttä, kuntalaisten resilienssin vahvistamista, taloudellista kestävyyttä ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Niinpä varaudumme kaupungin suunnittelussa, rakentamisessa ja ylläpidossa muuttuvaan ilmastoon, sään ääri-ilmiöihin ja hillitsemme niiden vaikutuksia sekä autamme kuntaisia sopeutumaan muutoksiin.

Tavoitteet

- Sopeudumme ilmaston muuttumiseen säilyttämällä ja lisäämällä kaupunkivihreän määrää ja vahvistamalla hulevesien hallintaa luontopohjaisilla ja monimuotoisilla ratkaisuilla.
    - Hulevesimaksua kehitetään ympäristön kannalta kannattavaan toimintaan ohjaavaksi.
- Vahvistamme infrastruktuurin ja rakennusten säänkestävyyttä sekä edistämme turvallisia ja viihtyisiä olosuhteita kaupunkitilassa ja asumisessa. Tämä sisältää myös erilaiset luontopohjaiset ratkaisut, joita tarkennetaan ohjelman toimeenpanovaiheessa.

    - Päivitämme suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon ohjeita huomioimaan ilmastonmuutoksen vaikutukset ennusteskenaarioiden mukaisesti.
    - Kehitämme jatkuvasti kaavamääräyksiä osana Ilmastoviisas Asemakaava -selvitystä.
- Huomioimme ilmaston muuttumisen ja riskien ennakoinnin kaupungin toimintatavoissa, ohjelmissa ja yhteistyössä yli sektori- ja kuntarajojen.
    - Lisäämme osaamistamme sään ääri-ilmiöiden vaikutuksista ja riskeistä sekä kaupungin vaikutuskeinoista eri toimialoilla. Toteutamme tarkasteluja eri sektoreille (rakennuskanta, liikenne, terveys, vesihuolto, energia, elinkeinot).
- Mittarit: Viherrakenteen vahvistaminen (Viva, Saavu, vihertehokkuus)

5.2.4 Ympäristömyönteinen kaupunki

Ympäristöosaaminen ja positiivinen luontosuhde luovat perustan ympäristömyönteiselle toiminnalle. Kaupunki tukee asukkaiden, oppijoiden, yhteisöjen ja yritysten ympäristötoimijuutta tuomalla kestävän elämäntavan taitoja osaksi arjen palveluja, kuten varhaiskasvatusta, kouluja, kirjastoja, nuorisotiloja sekä muita kokoontumistiloja. Vantaalla ympäristökasvatus ja kestävän tulevaisuuden osaaminen rakentuvat varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja vahvistavat ympäristötoimijuutta ja positiivista luontosuhdetta. Ympäristötoimijuudella tarkoitetaan ympäristöteemoihin kohdistuvaa vaikuttamista, osallistumista ja toimintaa.

Hankinnat kattavat merkittävän osan kaupungin budjetista ja ohjaavat laajasti kaupunkitilan, palvelujen ja toiminnan toteutumista. Kaupungin kestävyystyössä hankinnoilla on keskeinen rooli, sillä kulutuksen vähentäminen ja kestävät valinnat ovat ympäristökriisien ytimessä. Hankintojen kestävyyttä vahvistetaan systemaattisesti koko organisaatiossa hankinnoille laadituilla strategisilla tavoitteilla ja

linjauksilla, jotka kattavat laajasti ekologisen kestävyyden eri osa-alueita. Vaikuttavimmille hankinnoille asetetaan tavoitteet ja seuranta. Näin hankinnat tukevat kaikkia ympäristöohjelman päätavoitteita: vähähiilisyyttä ja kiertotaloutta, luontopositiivisuutta, ilmastokestävyyttä ja ympäristömyönteisyyttä.

Kaupunkikonserni toimii esimerkkinä kestävässä toiminnassa. Ekotukitoiminnan ja ympäristöjohtamisen avulla ympäristöohjelman tavoitteet jalkautuvat arkeen, ja henkilöstö löytää keinoja edistää ympäristövastuullisuutta omassa työssään. Tavoitteena on vahvistaa koko konsernin ympäristöosaamista ja sitoutumista huolehtimalla koulutuksesta ja perehdytyksestä sekä liittämällä ympäristöasiat osaksi työn rutiineja, toimintatapoja ja päätöksentekoa.

Tavoitteet:

- Lisäämme kestävän tulevaisuuden osaamista ja ympäristökasvatusta.
- Mittari: Kestävän tulevaisuuden osaamisen työkalut (ympäristökasvatuksen työkortit, kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteet, toteutussuunnitelmien & opetussuunnitelmien ympäristövastuukuvaukset) on luotu ja käytössä kaikilla koulutusasteilla.
- Synnytämme ja vahvistamme luontosuhdetta kasvatuksen, opetuksen, nuorisotyön ja muun vuorovaikutuksen keinoin. Lisäämme tietoisuutta luonnon terveysvaikutuksista ja edistämme niiden hyödyntämistä.
- Mittari: järjestetyt luontoretket (Vantaan luontokoulu, luonto-oppaat, purotalkkarit, avoimet retket) ; Terveyttä luonnosta -ohjelman toteutus
- Luomme vantaalaisten asukkaiden, oppijoiden, yhteisöjen ja yritysten ympäristötoimijuudelle mahdollisuuksia ja innostamme vantaalaisia kestävään elämäntapaan.
- Edistämme oppijoiden ja kuntalaisten resilienssiä ilmastonmuutoksen vaikutuksia kohtaan.

- Lisäämme viestintää ympäristöohjelman tavoitteista, erityisesti luontopositiivisuudesta ja luonnon heikentymättömyyden mallin toimeenpanosta.
- Vahvistamme hankintojen kestävyyttä systemaattisesti
    - Hankintojen strategiset tavoitteet ja linjaukset huomioidaan kaikissa hankinnoissa. Merkittävimmille hankintakategorioille tehdään hankintojen strategisten tavoitteiden ja linjausten mukaiset kestävyystavoitteet ja hankintavaatimukset.

  Mittarit: Hankintojen johtamisen kategoriamalli rakennettu (kyllä/ei), kategoriasuunnitelmat tehty (kyllä/ei/osittain tehty)
- Pienennämme ateriapalveluiden hiilijalanjälkeä ja luontovaikutuksia.
- Mittari: Ateriapalvelujen hiilijalanjälki asiakasta kohden pienenee 5 % -yksikköä vuodessa, Luontovaikutuksille luodaan seurantamalli
- Edistämme kaupunkikonsernin ympäristövastuullisuutta ja -osaamista. Selvitämme kaupunkiorganisaation hiilijalanjäljen ja tunnistamme sen pohjalta toimenpiteitä hiilijalanjäljen pienentämiseksi.

6 Tilannekuva ja tietopohja

6.1 Luontokato ja ilmastonmuutos ruokkivat toisiaan

Luontokato ja ilmastonmuutos ovat toisiinsa kietoutuneita, vakavia systeemisiä riskejä, jotka heikentävät yhteiskuntien toimintaa. Luonto- ja ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttää yhteensovitettua

politiikkaa, jossa maankäyttöä, luonnon tilaa ja päästövähennyksiä tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena.[2]

6.2 Ilmastonmuutoksen nykytila

Maapallon ilmastojärjestelmä on epätasapainossa: viimeisin vuosikymmen on ollut mittaushistorian lämpimin, ja keskilämpötila on noussut noin 1,4 astetta esiteollisesta ajasta. Arktinen alue lämpenee yli kaksi kertaa nopeammin kuin maapallo keskimäärin, ja 1,5 asteen kriittisenä pidetty raja saatetaan saavuttaa jo tämän vuosikymmenen loppuun mennessä.[3]

Ilmastonmuutos näkyy pääkaupunkiseudulla jo nyt: lämpötilat ovat nousseet erityisesti talvella, talvisateet lisääntyneet ja lumi- ja jääpeite vähentyneet. Helleaallot, rankkasateet ja kuivuusjaksot yleistyvät, ja alueen ennustetaan lämpenevän 2040–2069 mennessä noin 2,5–3 astetta, mikä lisää tarvetta varautua sekä kuumuuteen ja kuivuuteen että sateisuuden kasvuun.[4]

6.2.1 Kansalliset ja kansainväliset ilmastotavoitteet asettavat raamit kaupunkien ilmastotyölle

[2] Lähteet: https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2025/ https://www.sitra.fi/julkaisut/megatrendit-2026/, https://luontopaneeli.fi/, https://ilmastopaneeli.fi/

[3] Lähteet: https://wmo.int/publication-series/state-of-global-climate/state-of-global-climate-2025, https://climate.copernicus.eu/global-climate-highlights-2025

[4] Lähde: https://julkaisu.hsy.fi/ilmastonmuutos-paakaupunkiseudulla.html

EU on sitoutunut vähentämään nettokasvihuonekaasupäästöjään vähintään 55 %:lla vuoteen 2030 ja 90 %:lla vuoteen 2040 mennessä vuoden 1990 tasosta sekä saavuttamaan ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä Pariisin ilmastosopimuksen mukaisesti[5]. Lisäksi EU asettanut taakanjako- ja maankäyttösektorille jäsenmaakohtaiset velvoitteet.

Suomen ilmastolain (423/2022) mukaan Suomen on oltava hiilineutraali viimeistään vuonna 2035, ja kasvihuonekaasupäästöjä tulee vähentää vähintään 60 % vuoteen 2030, 80 % vuoteen 2040 ja 90 % (pyrkien 95 %:iin) vuoteen 2050 mennessä verrattuna vuoden 1990 tasoon.

Vaikka EU:n velvoitteet kohdistuvat valtioon eikä ilmastolaki aseta kunnille suoria päästötavoitteita, kuntien rooli on ratkaiseva kansallisten tavoitteiden saavuttamisessa, erityisesti taakanjakosektorin päästöjen vähentämisessä ja hiilinielujen vahvistamisessa.

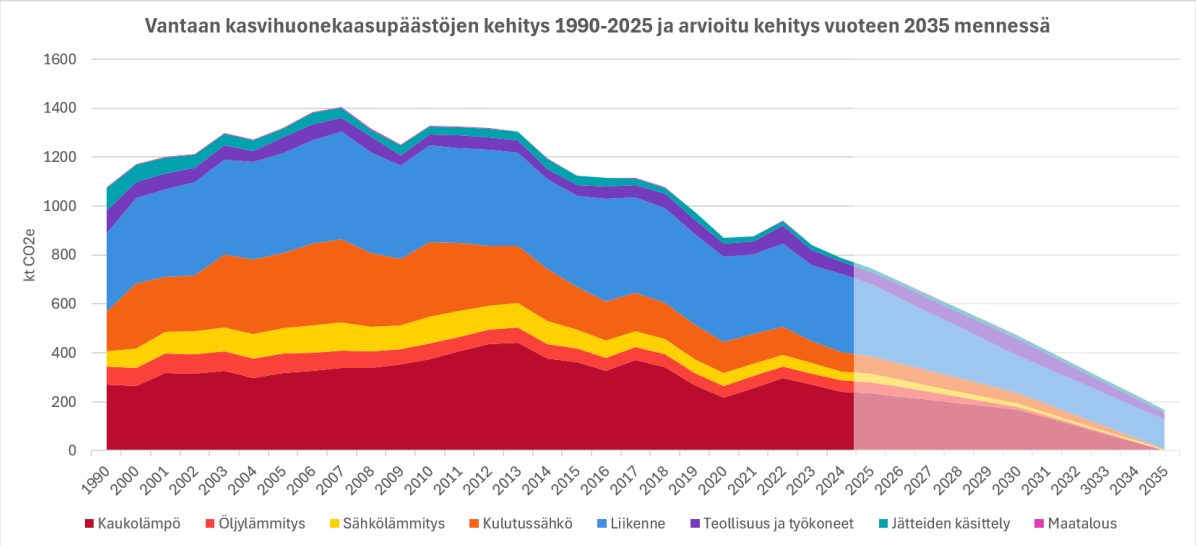
Kansallinen ja kansainvälinen ilmastopolitiikka vaikuttavat paikallistason toimintakenttään ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen edellytyksiin. Toisaalta suuret kaupungit voivat myös vaikuttaa ilmastotyön suuntaan paikallistasoa laajemmin esimerkiksi kansallista tavoitteenasettelua kirittäen ja vähähiilisten ratkaisujen kysyntää kasvattaen.

6.2.2 Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

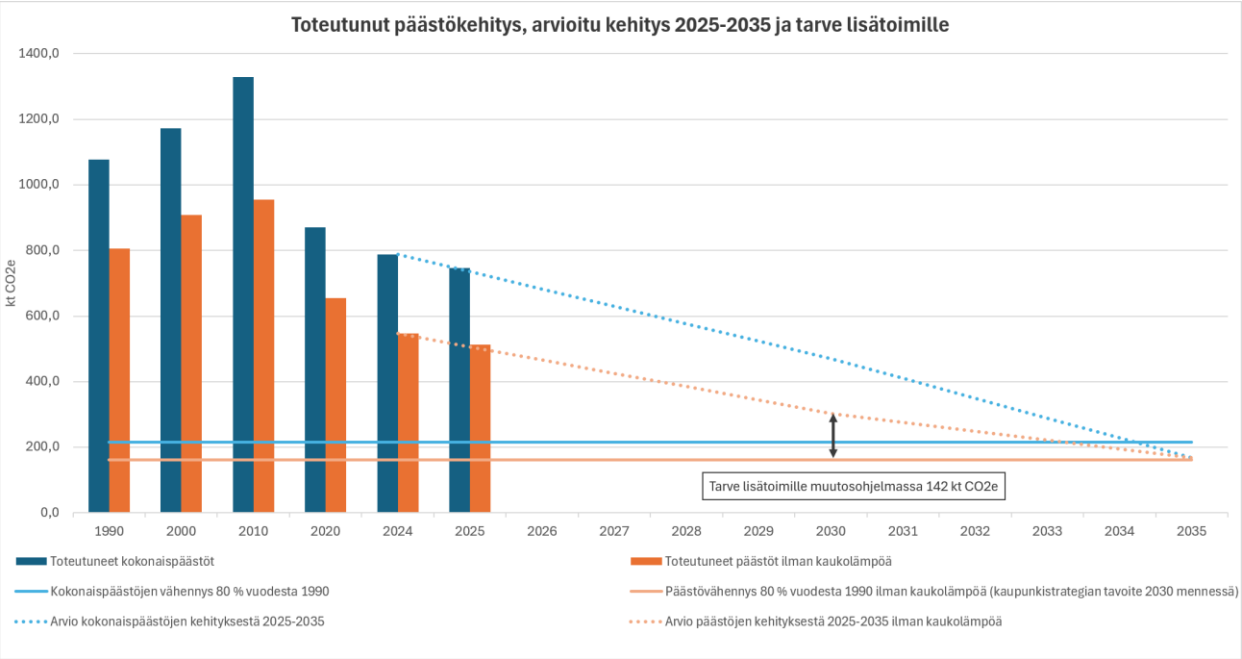
[5] Lähde: Ilmasto - Ympäristöministeriö

Vantaa on vuoteen 2025 mennessä vähentänyt vuosittaisia alueperustaisia päästöjään 31 % vuoteen 1990 verrattuna ja 36 %, kun tarkastellaan muita kuin kaukolämmön päästöjä.

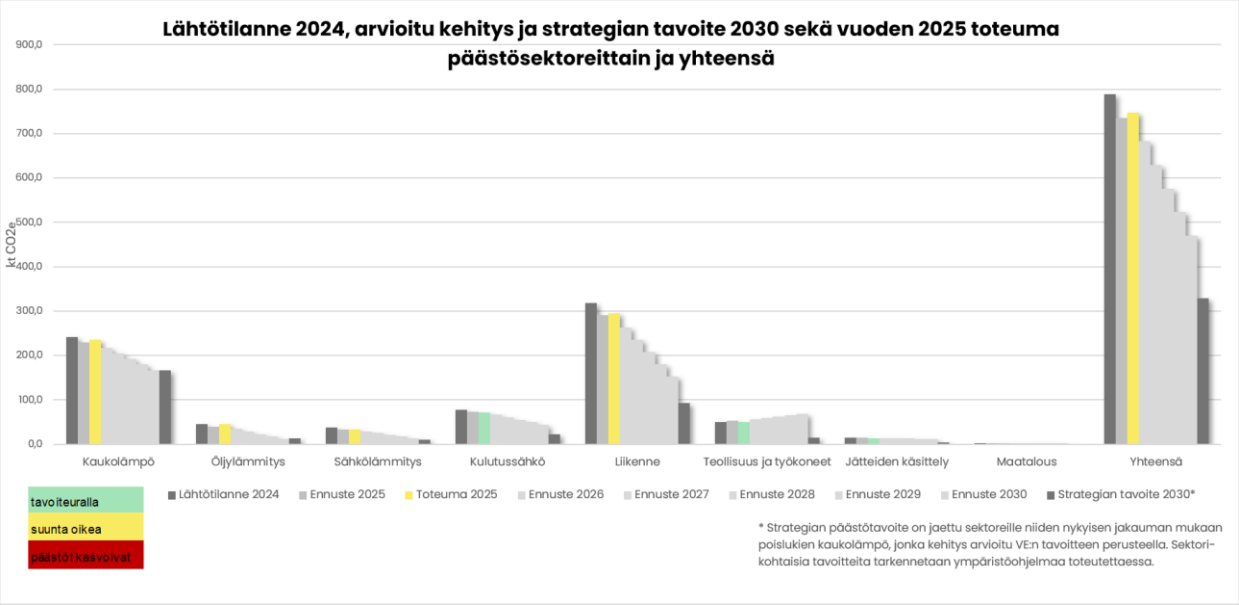
Päästövähennystyössä on otettava merkittäviä harppauksia tämän valtuustokauden aikana, jotta vuodelle 2030 asetettu tavoite voidaan saavuttaa. Tuoreimman skenaariotarkastelun perusteella 80 prosentin päästövähennys verrattuna vuoteen 1990 saavutettaisiin vuoden 2035 paikkeilla. Ennakoitu kehitys suhteessa kaupunkistrategian tavoitteeseen on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Vantaan alueen vuosittaisten kasvihuonekaasupäästöjen toteuma 1990-2025 ja arvioitu kehitys 2026-2035. Arvio perustuu Sitowisen laatimaan skenaariotarkasteluun.

Kuva 3. Vantaan alueen kasvihuonekaasupäästöjen toteuma 1990-2020, 2024-2025 ja arvioitu kehitys 2026-2035 yhteensä (sininen) ja ilman kaukolämpöä (oranssi). Oranssit viivat sisältävät muut kuin kaukolämmön päästöt eli ne sektorit, joiden päästöjä tulisi yhteensä pienentää vähintään 80 % vuodesta 1990 vuoteen 2030 mennessä. Musta nuoli osoittaa tämänhetkisen kehityksen ja tavoitellun muutoksen välisen eron. Muutosohjelman toteuttamiseksi tarvitaan noin 142 kt hiilidioksidiekvivalentin edestä lisätoimenpiteitä.

Kuva 4. Vantaan alueen kasvihuonekaasupäästöjen lähtötilanne vuonna 2024 ja kaupunkistrategian mukainen tavoite vuodelle 2030 on kuvattu tummanharmaalla. Vaaleanharmaat pylväät kuvaavat skenaarion mukaista arvioitua kehitystä 2030 mennessä. Vuoden 2025 toteuma on kuvattu liikennevalovärein sen mukaan, onko kehitys ollut tavoitteiden mukaista. Pylväät ennuste 2030 (vaalenharmaa) ja strategian tavoite 2030 (tummanharmaa) havainnollistavat eroa tavoitteen ja nykyitoimilla arvioidun kehityksen välillä.

Yhteensä lisäpäästövähennyksiä tarvitaan noin 142 kt CO2e, mikä tarkoittaa, että päästövähennysten määrä vuoteen 2030 mennessä tulee lähes kaksinkertaistaa suhteessa ennakoituun kehitykseen. Tarvittavien uusien päästövähennystoimien määrää suhteessa ennakoituun kehitykseen havainnollistetaan kuvissa 3 ja 4.

Tieliikenne on Vantaan alueella merkittävin kasvihuonekaasujen päästölähde. Liikenteen päästöt ovat pienentyneet huomattavasti hitaammin kuin muut Vantaan alueen päästöt, ja liikenteessä on isoin kuilu toteutuneen kehityksen ja vuoteen 2030 mennessä tarvittavien päästövähennysten välillä. Muutosohjelman tärkein tavoite suorien ilmastopäästöjen osalta on siten uusien toimenpiteiden määrittäminen ja toteuttaminen liikenteen päästöjen vähentämiseksi.

Henkilöautoliikenne muodostaa noin 58 % liikenteen päästöistä ja kuorma- ja pakettiautot yhteensä noin 38 %[6]. Siten lisätoimenpiteitä tulee kohdistaa sekä henkilöautoliikenteeseen että logistiikkaan. Päästöihin vaikuttavat ajoneuvojen ominaispäästöt ja ajosuoritteet. Vaikka valtion toimet vaikuttavat liikenteen päästökehitykseen merkittävästi, on paikallisia toimia löydettävissä monipuolisesti kestävien kulkumuotojen edistämisestä ja lyhyitä välimatkoja tukevasta kaupunki- ja palvelurakenteesta aina liikenteen hinnoitteluun ja käyttövoimamuutoksen vauhdittamiseen.

Toinen muutostarve on maankäyttösektorin hiilitaseen sisällyttäminen seurantaan ja toimenpiteiden määrittäminen ja toteuttaminen Vantaan

[6] Lähde: https://www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto/kasvihuonepaastot/

alueen hiilinielun kasvattamiseksi sekä tarvittaessa muiden hiilensidonnan keinojen hyödyntäminen.

Lisäksi on tärkeää varmistaa kestävä ja oikeudenmukainen energiasiirtymä. Energiamurros vaikuttaa kaupunkiin, asukkaisiin ja yrityksiin, ja kaupunki voi osaltaan tukea alueen valmiuksia muuttuvassa energiasektorin toimintaympäristössä. Päästövähennysten ja uusiutuvan energian saatavuuden rinnalla on tärkeää edistää järjestelmien joustavuutta ja resilienssiä sekä tehdä yhteistyötä osaamisen ja uusien ratkaisujen kehittämiseksi.

6.3 Luontokadon nykytila

Luontokato on yksi vakavimmista globaaleista ympäristöhaasteista. IPBESin (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) mukaan luonnon monimuotoisuus heikkenee kaikilla alueilla maailmassa, ja ihmistoiminta on kiihdyttänyt lajien sukupuuttoa ennennäkemättömälle tasolle. Arvioiden mukaan maailmassa on menossa kuudes sukupuuttoaalto, ja Suomessakin uhanalaisuusselvitysten mukaan joka yhdeksäs laji ja puolet luontotyypeistä ovat uhanalaisia.

Luontokadon keskeisimpiä ajureita ovat maankäytön muutokset, luonnonvarojen ylikäyttö, ilmastonmuutos, saastuminen ja haitalliset vieraslajit, jotka yhdessä heikentävät ekosysteemien toimivuutta. Luonnon monimuotoisuuden väheneminen uhkaa ekosysteemipalveluja, kuten ruuantuotantoa, puhdasta vettä, tulvasuojelua ja ihmisten terveyttä ja hyvinvointia, ja sillä on laajoja vaikutuksia myös talouteen ja yhteiskuntien vakauteen maailmanlaajuisesti.

6.3.1 Luontokato näkyy jo Vantaalla

Luontokatoa Vantaalla aiheuttavat erityisesti kaupungin voimakas kasvu, ilmastonmuutos sekä lisääntyvät ympäristöhäiriöt. Näiden seuraukset näkyvät jo monin tavoin Vantaan luonnossa.

Yksi keskeisimmistä ilmiöistä on elinympäristöjen pirstoutuminen ja ekologisten verkostojen ja yhteyksien toiminnan heikkeneminen. Vantaalla laaja liikenneverkosto ja kasvavan kaupungin rakentamispaine korostuvat, minkä vuoksi ekologisten yhteyksien turvaaminen ja parantaminen on erityisen tärkeää luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Myös vesistöjen tila on kuormittunut. Tiivis rakentaminen sekä ympäristöön pääsevät epäpuhtaudet vaikuttavat vesistöjen tilaan ja lisäävät saastumisen riskiä, mikä heijastuu sekä vesiekosysteemeihin että niiden lajistoon.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset kuten lämpötilojen nousu, sademäärien vaihtelut, myrskyt ja lumettomuus muuttavat elinympäristöjä, mikä vaikuttaa lajistoon. Vantaalla metsissä voi jo huomata esimerkiksi metsätuholaisten määrän kasvua ja lisääntyneitä myrskytuhoja.

Haitallisten vieraslajien määrä on kasvanut, samalla kun osa alkuperäisistä kasvi- ja lintulajeista on taantunut. Vantaalla lisääntyneitä vieraslajeja ovat muun muassa jättiputket, jättipalsami, komealupiini ja espanjansiruetana. Toisaalta esimerkiksi luhtaorvokki, lehtokielo, punasotka, kuovi ja hömötiainen ovat hiipuneet. Vantaan kaupunki toimii aktiivisesti luonnonvaraisten eläinten ja lemmikkieläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi, ja kehittää toimintatapoja elinolojen parantamiseksi.

Asukkaille tärkeä lähiluonto kuluu helposti suuren virkistyskäyttöpaineen seurauksena. Vantaalla luonnon kuluminen näkyy erityisesti pienemmillä viheralueilla asutuksen läheisyydessä, joilla käyttö on intensiivistä. Myös laajoilla viheralueilla kaupungin reuna-alueilla, kuten Petikossa ja Sipoonkorvessa, virkistyskäytön vaikutukset ovat paikoin havaittavissa.

6.3.2 Kansalliset ja kansainväliset sitoumukset

Luontokadon pysäyttäminen on noussut keskeiseksi tavoitteeksi kansainvälisessä, eurooppalaisessa ja kansallisessa politiikassa. Keskeinen viitekehys on YK:n biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen Kunming–Montrealin luonnon monimuotoisuuskehys

(2022), joka asettaa pitkän aikavälin tavoitteet vuoteen 2050, ja 23 konkreettista tavoitetta vuoteen 2030. Kaupunkien kannalta keskeisiä ovat suojelualueiden laajentaminen 30 prosenttiin, heikentyneiden elinympäristöjen ennallistaminen, lajikadon pysäyttäminen sekä haitallisten vieraslajien torjunta.

Euroopan unionin biodiversiteettistrategian tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä vähintään 30 % EU:n maa- ja merialueista on suojeltuja, joista kolmasosa tiukasti suojeltuja, ja että suojelualueita hoidetaan ja hallinnoidaan tehokkaasti luonnon tilan parantamiseksi.

Suomessa kansainvälisiä sitoumuksia toimeenpannaan valmisteilla olevan **kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman** kautta, joka ulottuu vuoteen 2035. Tavoitteena on pysäyttää luontokato vuoteen 2030 mennessä ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys elpymisuralle. Lisäksi tavoitteena on, että Suomi on viimeistään vuonna 2035 luontopositiivinen, eli luonnon monimuotoisuuden tila on vähintään vuoden 2020 tasolla ja inhimillinen toiminta alkaa vahvistaa luontoa. Strategia pohjaa YK:n biodiversiteettikehykseen ja EU:n biodiversiteettistrategiaan.

6.4 Ihmiset muutoksen tekijöinä

Pääkaupunkiseudun ympäristöasennekysely osoittaa, että vantaalaisten ympäristöasenteet ovat vahvasti myönteisiä ja aiempaa tietoisempia. Selvä enemmistö Vantaan vastaajista asettaa ympäristönsuojelun etusijalle, vaikka se hidastaisi talouskasvua, ja suuri osa pitää ympäristönsuojelua ja talouskasvua myös samanaikaisesti mahdollisina. Tämä luo Vantaalle vahvan sosiaalisen hyväksyttävyyden pohjan kunnianhimoiselle ilmasto- ja ympäristötyölle.

Samaan aikaan kysely nostaa esiin nuorten korostuneen huolestuneisuuden ja ilmastoahdistuksen. Nuorisobarometrin mukaan 41 % nuorista kokee ilmastonmuutoksen aiheuttamaa turvattomuutta, ja syyllisyyttä ympäristötekojen tekemättömyydestä kokee 51 % naisista mutta vain 18 % miehistä. Nuorten ympäristötoiminta painottuu yksilöllisiin

valintoihin, ja usko yhteisiin globaaleihin ratkaisuihin on osin heikentynyt. Vantaalla tämä tarkoittaa erityisesti ympäristötyön liittämistä kasvatuksen ja osallisuuden näkökulmiin sekä konkreettisten ratkaisujen ja edistysaskelten viestimistä.[7]

Vantaan kaupungin henkilöstön ympäristöasennekyselyn 2025 tulokset osoittavat, että Vantaa on onnistunut jalkauttamaan ympäristö- ja ilmastotyötään hyvin. Henkilöstö tunnistaa työyksiköidensä ympäristötavoitteet ja kokee saavansa hyvät mahdollisuudet osallistua ohjelmien valmisteluun. Erityisesti ekotukitoiminnalla koetaan olevan Vantaalla konkreettisia vaikutuksia: se tarjoaa henkilöstölle keinoja vaikuttaa työpaikan ympäristötyöhön ja vahvistaa ymmärrystä ympäristövastuullisuuden edistämisestä arjen työssä.[8]

6.5 Keskeiset tietolähteet

Alueperustaiset ja kulutuksen päästöt: Vantaan hiilineutraalisuustavoite koskee alueperustaisia päästöjä eli kasvihuonekaasupäästöjä, jotka aiheutuvat Vantaan alueella. Alueperustaiset päästöt kattavat rakennusten lämmityksestä, sähkönkulutuksesta, liikenteestä (henkilöautot, paketti- ja kuorma-autot, linja-autot, paikallisjunat, raitiovaunut ja huvi- ja ammattiveneet), jätteiden ja jäteveden käsittelystä, maataloudesta sekä teollisuuden ja työkoneiden prosessipäästöistä ja polttoaineista aiheutuneet päästöt. HSY:n

[7] Lähde: Pääkaupunkiseudun asukkaiden ympäristöasenteita selvitetty | Helsingin Seudun Suunnat, https://tietoanuorista.fi/julkaisut/nuorisobarometri-2025/

[8] Lähde: Henkilöstön ympäristöasenteet ja -toiminta kaupunkiorganisaatioissa II

pääkaupunkiseudun kunnille tekemä vuosittainen laskenta perustuu kansainväliseen kaupunkitason laskentastandardiin.[9]

Kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjen laskentaan sisältyvät kaikki kunnan ja kuntalaisten kulutuksesta aiheutuvat päästöt huolimatta siitä, missä kulutetut hyödykkeet on tuotettu. Vantaan käyttämässä kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjen laskentamallissa, Kulmassa, kulutuksesta aiheutuvat päästöt on jaettu viidelle sektorille: energiankulutus, rakentaminen, liikkuminen, ruoka sekä tavarat ja palvelut. Alueperustaiset ja kulutuksen päästölaskennat ovat osittain päällekkäisiä ja tarjoavat yhdessä laajemman tietopohjan kunnan ja kuntalaisten toiminnasta aiheutuvista kasvihuonekaasupäästöistä.[10]

Vantaalla on jo usean vuoden ajan seurattu aiemman strategisen ympäristöohjelman Resurssiviisauden tiekartan toimenpiteiden toteutumista **Ympäristövahti**-seurantatyökalulla. Ympäristövahti on kehitetty kaupungin omana sisäisenä työnä Power Platform -työkaluilla. Strategisia tavoitteita edistävät toimenpiteet on vastuutettu toimialoille. Toimenpiteiden edistymisestä raportoidaan vuosittain, ja raportoinnin pohjalta kootaan Ympäristövastuuraportti, joka tuodaan tiedoksi päätöksentekoon. Ympäristövahtia tullaan käyttämään myös Ympäristöohjelman toimenpiteiden raportoinnissa ja sitä kehitetään eteenpäin strategiakauden aikana.

Suomen kuusi suurinta kaupunkia ovat tehneet yhteistä ekologisen kestävyyden indikaattoreiden[11] seurantaa yli 20 vuoden ajan. Indikaattorit

---

[9] Lähde: HSY

[10] Lähde: Sitowise

[11] Lähde: Kuutoskaupunkien ekologisen kestävyyden indikaattorit 2024

kuvaavat kaupunkien maankäytön ekologista kestävyyttä, yhdyskunnan kulutusta ja päästöjä, liikkumisen kestävyyttä, ympäristötietouden lisäämistä sekä ympäristötaloutta ja kestäviä hankintoja. Vantaalla indikaattoritietoja päivitetään kerran vuodessa. Tavoitteena on parantaa indikaattoritiedon hyödynnettävyyttä ja ohjaavuutta siten, että se vaikuttaa konkreettisesti toimenpiteiden suuntaamiseen ja priorisointiin.

Luonnonarvohehtaari on Suomessa asiantuntijayhteistyössä kehitetty mittayksikkö, jolla kuvataan alueen luonnon monimuotoisuuden ekologista laatua huomioiden sekä luontotyypin pinta-ala että sen ekologinen tila. Mittaria voidaan hyödyntää myös muussa luontovaikutusten arvioinnissa, kuten maankäytön suunnittelussa, ennallistamistoimien vaikuttavuuden seurannassa ja erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen vertailussa. Luonnonarvohehtaari ilmaisee alueen luonnonarvon suhteessa vastaavan kokoiseen luonnontilaiseen tai sitä vastaavaan alueeseen ja mahdollistaa luonnon tilassa tapahtuvien muutosten tarkastelun yhdellä vertailukelpoisella mittarilla. Luonnonarvohehtaarien avulla voidaan arvioida aiheutettuja luontohaittoja suhteessa luonnonhoito- ja ennallistamistoimiin sekä seurata, toteutuvatko luonnon heikentymättömyyden ja luontopositiivisuuden tavoitteet.

Luonnonarvohehtaareihin perustuva seuranta edellyttää systemaattista luontotiedon hallintaa. Vantaalle rakennetaan uusi tietokantamalli, jonka avulla ekologisen tilan ja luonnonarvohehtaarien kokonaistilannetta voidaan seurata kaupunkitasoisesti ja arvioida, eteneekö kaupunki kohti asetettuja luontopositiivisuustavoitteita. Lisäksi luonnonarvohehtaareihin perustuvaa luontovaikutusten tilinpitoa kehitetään Suomen kymmenen suurimman kaupungin yhteistyönä. Yhteistyön tavoitteena on luoda yhtenäinen ja vertailukelpoinen tapa seurata kaupunkien paikallisia luontovaikutuksia.

Vantaa on ensimmäisenä kaupunkina Suomessa ottanut käyttöön luonnon heikentymättömyyden mallin ja ekologisen kompensaation kaikissa uusissa asemakaavahankkeissa. Kaupungissa on kerätty ja

kerätään systemaattisesti luonnonarvohehtaaritietoa osana luontoselvityksiä nykytilan kartoittamiseksi ja suunnittelun tueksi.

7 Muutoksen toteuttaminen ja menestystekijät

7.1 Muutoksen periaatteet

Ympäristöohjelman onnistuminen edellyttää muutosta koko kaupungin toimintakulttuurissa. Ilmasto- ja luontotyö on nostettava yhteiseksi kaupungin toimintatavaksi, jossa kaikki toimialat ja toiminnot kantavat vastuuta kestävyys-, ilmasto- ja luontotavoitteiden edistämisestä. Ympäristönäkökulmien on ohjattava päätöksentekoa, suunnittelua ja arjen toimintaa koko organisaatiossa. Kaupungin omistajaohjauspolitiikassa varmistetaan, että tytäryhtiöiden tavoitteet ovat linjassa kaupungin ympäristö- ja ilmastotavoitteiden kanssa.

Muutos edellyttää johdon vahvaa sitoutumista, toimivien poikkihallinnollisten rakenteiden edelleen kehittämistä, aiempaa tehokkaampaa tiedolla johtamista sekä kykyä toimia yhteistyössä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa. Näin Vantaa voi vahvistaa rooliaan ilmasto- ja luontotyön edelläkävijänä sekä toimia kehitysalustana vaikuttaville, skaalautuville ja koko kaupunkia hyödyttäville ratkaisuille.

7.2 Menestystekijät

Ohjelman keskeisiä menestystekijöitä on jaoteltu strategisten menestystekijöiden mukaan.

7.2.1 Vaikutamme inhimillisesti

Vaikuttava ympäristötyö edellyttää turvallisen ja viihtyisän kaupunkitilan luomista, jossa kestävät ratkaisut tukevat kaikkien asukkaiden hyvinvointia ja mahdollisuuksia osallistua. Osallisuutta vahvistetaan monipuolisilla ja ”pehmeillä” osallistumisen muodoilla, kuten luontoretkillä ja talkoilla. Yritysten mukaan ottaminen tukee ratkaisujen vaikuttavuutta, innovatiivisuutta ja skaalautuvuutta.

Kaupunki kohtaa päivittäin suuren määrän lapsia, nuoria ja perheitä erityisesti kasvatuksen ja oppimisen toimialalla, mutta myös muissa

kaupungin palveluissa. Ympäristöohjelman tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten mahdollisuuksia vaikuttaa heille merkityksellisillä ja ikätasoisilla tavoilla. Laaja kohtaamisten määrä tarjoaa kaupungille ainutlaatuisen mahdollisuuden vahvistaa kestävää ajattelua ja toimintaa osana arkea ja oppimista.

7.2.2 Uudistamme ja ratkaisemme

Kaupungilla on oltava kyky uudistua ja ratkaista monimutkaisia ilmasto- ja luontohaasteita. Tämä edellyttää henkilöstön osaamisen systemaattista kehittämistä ja yhteistyötä eri toimialojen, konserniyhtiöiden ja suurten kuntayhtymien, asukkaiden, yritysten ja kumppaneiden kanssa. Ohjelmassa edistetään rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uusien ratkaisujen käyttöönottoa, kuten ekologista kompensaatiota ja luonnonarvomarkkinoiden hyödyntämistä ja testataan ja skaalataan uusia toimintamalleja. Hyödynnämme kaupunkiympäristöä, palveluja, investointeja, hankintoja ja dataa uusien kestävyyttä edistävien ratkaisujen testaamiseen sekä skaalaamiseen.

7.2.3 Erottaudumme ainutlaatuisuudella

Kaupunki kehittää ja pilotoi edelläkävijänä uusia ohjauskeinoja ja toimintamalleja, kuten kestävän tulevaisuuden osaamistavoitteita ja luonnon heikentymättömyyden mallia. Kaupunki toimii veturina luonnonarvomarkkinoiden kehittämiselle yhteistyössä muiden kaupunkien ja sidosryhmien kanssa.

7.2.4 Toimimme systeemisesti

Ympäristöohjelma nojaa toimiviin olemassa oleviin poikkihallinnollisiin rakenteisiin ja verkostoihin, joita vahvistetaan strategiakauden aikana sidosryhmien kanssa.

Tiedolla johtaminen on keskeinen perusta tavoitteiden asettamiselle, toimenpiteiden seurannalle ja priorisoinnille. Systemaattisella suunnittelulla ja seurannalla pyritään vaikuttavuuden varmistamiseen.

Ympäristöohjelman keskeinen menestystekijä on systeeminen monihyötyisyyden tunnistaminen ja tarkastelu useista näkökulmista. Esimerkkinä luonnon monimuotoisuus, kestävä liikkuminen, kestävä ruokakulttuuri ja kestävä kuluttaminen nähdään kokonaisuuksina, jotka eivät edistä ainoastaan ilmasto- ja luontotavoitteita, vaan samanaikaisesti vahvistavat asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, lisäävät kaupunkiviihtyisyyttä ja tukevat kaupungin elinvoimaa. Kun ratkaisuja arvioidaan laajasti niiden yhteisvaikutusten kautta, voidaan tunnistaa vaikuttavimmat toimet ja ohjata kehitystä kokonaiskestävällä tavalla.

9 § **Kotoutumisen ohjelma**

VD/3134/00.01.02.00/2026

PT/KK/RÅ/ST-V/JT/JK/SE

Kuntalain 37 §:n mukaan jokaisessa kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan kaupungin Tulevaisuus asuu Vantaalla -strategian vuosille 2026–2029 kokouksessaan 26.1.2026 § 3. Strategian hyväksymispäätöksessään kaupunginvaltuusto on todennut, että strategiaa toteutetaan strategisten ohjelmien, vuotuisten talousarviossa esitettävien kaupunkitason sitovien tavoitteiden sekä toimialojen ja palvelualueiden tuloskorttien kautta.

Hyväksyttyyn kaupunkistrategiaan on kirjattu strategisista ohjelmista seuraavasti (s. 36):

”Toteutamme strategiaa kuuden muutosohjelman kautta. Onnistumme strategiassa, kun saamme aikaan tavoitteellisen muutoksen näillä tietopohjaisesti valituilla ohjelma-alueilla. Strategiset ohjelmat ovat kaupunkitasoisia ja niitä johdetaan yli toimialarajojen. Kehitämme kaupungin johtamisjärjestelmää ja kyvykkyyksiä ohjelmien onnistumisen tueksi. Strategiset ohjelmat ovat strategian mukaisesti elinvoima- ja työllisyysohjelma, kotoutumisen ohjelma, myönteisen aluekehityksen ohjelma, turvallisuusohjelma, talousohjelma ja ympäristöohjelma. Muutosohjelmat kattavat strategiakauden.”

Nyt hyväksyttäväksi esitettävä kotoutumisen ohjelma toimii kaupunkistrategian keskeisenä toimeenpanovälineenä vuosina 2026–2029**.** Kotoutumisen ohjelma määrittelee kaupungin tavoitteet, tavoitellun muutoksen ja painopisteet kotoutumisen edistämisessä.

Taustaa: Kotoutumisen edistämistä Vantaalla ohjaavat laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023), laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) sekä muut yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja palveluiden saavutettavuutta koskevat säädökset.

Kotoutumista edistävää lainsäädäntöä on uudistettu viime vuosina. *Kotouttamisohjelma* oli vuoden 2024 loppuun voimassa olleen kotoutumislain edellyttämä kunnan ohjelma kotoutumisen edistämiseksi. Valtuuston hyväksymä Vantaan kotouttamisohjelma on voimassa vuosina 2023–2026 (KV 11.12.2023 § 11). Uudistettu kotoutumislaki ei enää edellytä kunnilta kotouttamisohjelmaa. *Kotoutumisohjelma* on nykyisen kotoutumislain (681/2023 § 13) mukainen kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus kotoutuja-asiakkaille.

Kotoutumisen ohjelma noudattaa kaupunkitasoisia sitoumuksia, lakisääteisiä suunnitelmia sekä hyväksyttyjä periaatteita ja linjauksia. Ohjelman kannalta keskeisiä ohjaavia asiakirjoja ovat muun muassa Vantaan maahanmuuton ja kotoutumisen periaatteet (KV 12.5.2025 § 8), toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelma (KH 8.6.2026 § 7), hyvinvointisuunnitelma (valmisteilla) sekä kaupunkistrategian muut strategiset ohjelmat.

Ohjelmatyön strategisena tavoitteena on vahvistaa kotoutumisen edistämisen edellytyksiä koko kaupungin toiminnassa. Tavoitteena on, että palvelut, toimintatavat ja rakenteet tukevat nykyistä paremmin asukkaiden yhdenvertaista osallistumista, kouluttautumista, työllistymistä ja yhteiskuntaan kiinnittymistä. Ohjelma vahvistaa poikkihallinnollista yhteistyötä sekä tiedolla johtamista kotoutumisen edistämisessä.

Kotoutumisen ohjelmassa painottuvat seuraavat muutoksen osa-alueet:

1. Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi

   Muutoksen osa-alueella vahvistetaan kielitaidon, osaamisen ja työelämävalmiuksien merkitystä kotoutumisessa. Tavoitteena on, että muunkielisten asukkaiden koulutustaso, työllisyys, kielitaitotaso sekä oppimistulokset kehittyvät sekä erot suhteessa suomen- ja ruotsinkieliseen väestöön kaventuvat.

2. Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä

   Muutoksen osa-alueella vahvistetaan yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja eri väestöryhmien välistä vuorovaikutusta. Tavoitteena on lisätä kuulumisen tunnetta, ehkäistä eriytymistä sekä vahvistaa luottamusta asukkaiden, yhteisöjen ja kaupungin välillä. Ohjelmassa korostuvat harrastaminen, palveluiden saavutettavuus, perheiden osallisuus sekä hyvien väestösuhteiden edistäminen.

3. Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki

   Muutoksen osa-alue tavoittelee Vantaan aseman vahvistumista kansainvälisenä, vastaanottavana ja vetovoimaisena kaupunkina. Tavoitteena on houkutella osaajia, tukea asettautumista, vahvistaa kaupungin veto- ja pitovoimaa sekä kehittää kotoutumisen systeemistä johtamista, tiedolla johtamista ja poikkihallinnollista yhteistyötä.

Ohjelman toteutus edellyttää tiedolla johtamista, vaikuttavuusperusteista priorisointia sekä toimivaa yhteistyötä kaupungin eri toimialojen, viranomaisten, oppilaitosten, työnantajien, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. Lisäksi ohjelman toimeenpanossa hyödynnetään aktiivisesti kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja sekä ulkoisen rahoituksen mahdollisuuksia.

Muutoksen osa-alueiden tavoitteisiin kohdistuu strategiakaudella joukko toimenpiteitä mittareineen. Toimenpidekokonaisuus täsmentyy strategiakauden aikana osana strategisia vuositavoitteita ja ohjelman toimeenpanoa. Tavoitteiden toteuttaminen vaatii poikkihallinnollista yhteistyötä sekä kumppanuuksia toteutuakseen vaikuttavimmin.

Ohjelman toteutusta seurataan osana kaupungin strategia- ja talousprosessia.

Kaupunginhallitus 7.9.2026 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi Vantaan kaupungin kotoutumisen ohjelma vuosille 2026–2029,
b) todeta, että strategisen ohjelman väliarviointi tehdään osana strategian väliarviointia ja ohjelman toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuosittain,
c) todeta, että strategiset ohjelmat ohjaavat osaltaan strategisten vuositavoitteiden eli sitovien tavoitteiden asettamista, ja
d) valtuuttaa ohjelmajohtaja tekemään kotoutumisen ohjelmaan vähäisiä teknisiä korjauksia tarvittaessa.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja teki esitykseensä seuraavan muutoksen:

Liitteenä olevan kotoutumisen ohjelman s. 11, tavoitteet -otsikon alla olevan luettelon neljättä kohtaa muutetaan seuraavasti:

- ~~Kotoutumisen tavoite on työllistyminen~~
- *Kotoutumisen tavoitteena on vahva osallisuus koulutukseen, työhön, toimeentuloon ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen*.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asialle seuraavan, yhteisen pöytäkirjalausuman:

Kaupunginhallitus edellyttää, että kotoutumisen ohjelman toimeenpanossa asetetaan selkeät ja mitattavat tavoitteet kielitaidon kehittymiselle.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko jätti asialle seuraavan pöytäkirjalausuman:

Perussuomalaiset katsoo, että onnistuneen kotoutumisen ensisijainen vastuu on maahan muuttaneella henkilöllä itsellään. Kaupungin tehtävä on järjestää lakisääteiset alkuvaiheen palvelut, toimiva ohjaus ja todellinen mahdollisuus oppia suomea tai ruotsia, kouluttautua sekä päästä työelämään. Kaupunki ei kuitenkaan voi kotoutua kenenkään puolesta.

Ohjelmassa kaupungin palvelujen, rakenteiden, saavutettavuuden ja toimintakulttuurin mukauttamista kuvataan laajasti. Sen sijaan kotoutujan oma vastuu jää liian heikoksi: ohjelmassa maahan muuttaneita vain kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen kielen oppimiseen, koulutukseen, työelämään ja suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Tämä ei riitä.

Kotoutumisen tulee merkitä käytännössä sitä, että maahan muuttanut sitoutuu opiskelemaan suomea tai ruotsia, hankkimaan koulutusta tai työtä omien edellytystensä mukaan sekä kunnioittamaan Suomen lakeja, sukupuolten tasa-arvoa, lasten oikeuksia, uskonnonvapautta, yhdenvertaisuutta ja muita yhteiskunnan yhteisiä pelisääntöjä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että vanhemmat tukevat lastensa koulunkäyntiä, kielitaidon kehittymistä ja kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan.

Vantaalla vieraskielisten työllisyysaste jää selvästi koko väestön tasosta ja vieraskielisten koulutustasossa on merkittävä haaste. Siksi kotoutumisen onnistumista on arvioitava ensisijaisesti suomen tai ruotsin kielen taidon, koulutukseen osallistumisen, työllistymisen, lasten oppimistulosten ja yhteiskuntaan kiinnittymisen perusteella. Palveluihin käytettyjen varojen vaikuttavuutta on seurattava avoimesti, ja toimimattomista hankkeista on voitava luopua.

Kotoutuminen ei saa johtaa alueelliseen eriytymiseen, rinnakkaisiin yhteisöihin tai siihen, että Suomessa voi elää pitkään ilman yhteistä kieltä, työelämäyhteyttä ja riittävää ymmärrystä yhteiskunnan oikeuksista ja velvollisuuksista. Vantaan tulee tukea kaikkia asukkaita tasapuolisesti, mutta samalla edellyttää jokaiselta aitoa halua ja aktiivisia tekoja tulla osaksi suomalaista yhteiskuntaa.

_____

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 9

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä Vantaan kaupungin kotoutumisen ohjelma vuosille 2026–2029.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana puheenjohtaja esitti liitteen 1 mukaiseen kotoutumisen ohjelmaan muutoksia. Muutokset ovat asiakohdan liitteenä 2.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi tämän muutoksen yksimielisesti.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys liitteen 2 mukaisin muutoksin.

Merkittiin, että vasemmistoliiton valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Esitän, että kotoutumisohjelman toimeenpanon, seurannan ja arvioinnin tueksi asetetaan poliittinen ohjausryhmä, jossa ovat edustettuina valtuustoryhmät.

Ohjausryhmän tehtävänä on seurata ohjelman tavoitteiden toteutumista, arvioida toimenpiteiden vaikuttavuutta sekä edistää poliittista sitoutumista kotoutumisen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Ryhmä toimii ohjelman poikkihallinnollisen luonteen mukaisena keskustelu- ja seurantaforumina sekä raportoi säännöllisesti kaupunginhallitukselle ja valtuustolle ohjelman etenemisestä.

Kotoutuminen on Vantaan kannalta strategisesti merkittävä kokonaisuus, joka vaikuttaa muun muassa työllisyyteen, koulutukseen, osallisuuteen, turvallisuuteen ja kaupungin elinvoimaan. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää vahvaa poliittista omistajuutta ja jatkuvaa vuoropuhelua luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä. Poliittinen ohjausryhmä vahvistaa ohjelman läpinäkyvyyttä, seurantaa ja eri valtuustoryhmien sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin.”

Merkittiin, että perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Perussuomalaiset katsoo, että onnistuneen kotoutumisen ensisijainen vastuu on maahan muuttaneella henkilöllä itsellään. Kaupungin tehtävä on järjestää lakisääteiset alkuvaiheen palvelut, toimiva ohjaus ja todellinen mahdollisuus oppia suomea tai ruotsia, kouluttautua sekä päästä työelämään. Kaupunki ei kuitenkaan voi kotoutua kenenkään puolesta.

Ohjelmassa kaupungin palvelujen, rakenteiden, saavutettavuuden ja toimintakulttuurin mukauttamista kuvataan laajasti. Sen sijaan kotoutujan oma vastuu jää liian heikoksi: ohjelmassa maahan muuttaneita vain kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen kielen oppimiseen, koulutukseen, työelämään ja suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Tämä ei riitä.

Kotoutumisen tulee merkitä käytännössä sitä, että maahan muuttanut sitoutuu opiskelemaan suomea tai ruotsia, hankkimaan koulutusta tai työtä omien edellytystensä mukaan sekä kunnioittamaan Suomen lakeja, sukupuolten tasa-arvoa, lasten oikeuksia, uskonnonvapautta, yhdenvertaisuutta ja muita yhteiskunnan yhteisiä pelisääntöjä.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että vanhemmat tukevat lastensa koulunkäyntiä, kielitaidon kehittymistä ja kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan. Vantaalla vieraskielisten työllisyysaste jää selvästi koko väestön tasosta ja vieraskielisten koulutustasossa on merkittävä haaste.

Siksi kotoutumisen onnistumista on arvioitava ensisijaisesti suomen tai ruotsin kielen taidon, koulutukseen osallistumisen, työllistymisen, lasten oppimistulosten ja yhteiskuntaan kiinnittymisen perusteella. Palveluihin käytettyjen varojen vaikuttavuutta on seurattava avoimesti, ja toimimattomista hankkeista on voitava luopua.

Kotoutuminen ei saa johtaa alueelliseen eriytymiseen, rinnakkaisiin yhteisöihin tai siihen, että Suomessa voi elää pitkään ilman yhteistä kieltä, työelämäyhteyttä ja riittävää ymmärrystä yhteiskunnan oikeuksista ja velvollisuuksista. Vantaan tulee tukea kaikkia asukkaita tasapuolisesti, mutta samalla edellyttää jokaiselta aitoa halua ja aktiivisia tekoja tulla osaksi suomalaista yhteiskuntaa."

Liitteet
- Liite 1: Kotoutumisen ohjelma (KV 21.9.2026)
- Liite 2: Muutosesitys

Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus

Lisätiedot ohjelmajohtaja Jenni Tahvanainen
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Kotoutumisen ohjelma

Vantaa

STRATEGINEN OHJELMA

LIITE: Kaupunginvaltuusto 21.09.2026 / 9 §

Sisällysluettelo

1. Strategisen ohjelman perustiedot 4

2. Tiivistelmä 5

2.1. Mitä kotoutuminen Vantaalla on? 6

3. Ohjelman tavoiteltu muutos 7

3.1. Toimintakulttuurin muutos 7

3.2. Menestystekijät 9

4. Tavoitteet ja avaintulokset 10

4.1. Ohjelman tavoitteet 10

4.1.1. Muutoksen osa-alue 1: Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi 12

4.1.2. Muutoksen osa-alue 2: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä 14

4.1.3 Muutoksen osa-alue 3: Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki 15

5. Strateginen yhteys ja rajaus 18

5.1. Kytkentä kaupunkistrategiaan 18

5.2. Vaikuttavuus 19

5.3. Ohjelman rajaus ja suhteet muihin ohjelmiin 22

5.4. Ohjelma osana strategista muutosta 22

6. Tilannekuva ja tietopohja 25

6.1. Tilannekuva 25

6.2. Keskeiset tietolähteet 27

6.3. Poikkihallinnollinen ja osallistava ohjelmatyö 28

LIITE: Kaupunginvaltuusto 21.09.2026 / 9 §

Julkaisija

Vantaan kaupunki

21.9.2026

Jenni Tahvanainen, konsernijohto ja elinvoima

1. Strategisen ohjelman perustiedot

Ohjelman nimi:	Kotoutumisen ohjelma
Strategiakausi:	2026–2029
Ohjelman omistajat:	1. Katri Kalske ja 2. Riikka Åstrand
Ohjelmajohtaja:	Jenni Tahvanainen
Ohjausryhmä:	Sanna Korpisalo KASO Tomi Henriksson KATO Anna Raasakka KAKU Susanna Taipale-Vuorinen KOJE Suvi Lindén KOJE Susanna Issakainen KOJE
Advisory Board/ Neuvonantajaryhmä:	Aicha Manai, Startup Refugees Liselott Sundbäck, Åbo Akademi Peter Kariuki, Oikeusministeriö Shadia Rask, Mindshake oy
Versio ja päiväys:	Kaupunginvaltuusto 21.9.2026

2. Tiivistelmä

Vantaa on kaupunki, jossa kansainvälisyys on voimavara. Vastaanottavuus, moninaisuus ja erilaisten ihmisten kohtaaminen tekevät Vantaasta elävän, avoimen ja positiivisesti sykkivän kaupungin, jossa ihmiset haluavat elää, työskennellä ja rakentaa tulevaisuuttaan taustastaan riippumatta.

Kotoutumisen onnistuminen vaikuttaa suoraan työllisyyteen, elinvoimaan, palvelujen kestävyyteen ja yhteiskunnalliseen vakauteen. Se tukee myös kaupungin kykyä innovoida ja uudistua. Tässä kokonaisuudessa kotoutumisen edistäminen on kaupunkikehittämisen ja kilpailukyvyn ydintä.

Vantaan kotoutumisen ohjelma kokoaa kotoutumisen edistämisen erillisistä toiminnoista koko kaupungin yhteiseksi, kaupunkitasoisesti johdetuksi toimintatavaksi. Kotoutuminen ymmärretään kaksisuuntaisena prosessina, jossa sekä uudet asukkaat että kaupunki kehittyvät. Kaupungin vastaanottavuus, yhdenvertaisuus ja luottamus ovat edellytyksiä sille, että ihmiset voivat kiinnittyä Vantaalle ja kokea kaupungin omakseen.

Kielitaito ja kielitietoisuus ovat koko ohjelmaa poikkileikkaava muutoskärki. Kielen oppiminen ja kotoutuminen eivät rajaudu koulutuksiin tai kotoutumisen alkuvaiheeseen, vaan tapahtuvat koko elämänkaaren ajan arjessa, työssä, vapaa-ajalla ja kohtaamisissa. Vastaanottava, kansainvälinen ja uudistuva kaupunki on houkutteleva myös kansainvälisille osaajille perheineen.

Työtä tehdään vahvasti yritysten, oppilaitosten, järjestöjen sekä maahan muuttaneiden yhteisöjen ja perheiden kanssa yhdessä. Vantaa tavoittelee rohkeasti asemaa maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvän kaupunkikehittämisen edelläkävijänä – kaupunkina, jossa kansainvälisyys nähdään kasvun, elinvoiman ja uudistumisen voimavarana.

Kotoutumisen ohjelma näyttää yhteisen suunnan ja kutsuu koko kaupunkia yhteiseen tekemiseen – Vantaan tulevaisuus rakennetaan yhdessä.

2.1. Mitä kotoutuminen Vantaalla on?

Kotoutumisessa onnistuva Vantaa on kaupunki, jossa jokainen voi taustastaan riippumatta osallistua, työllistyä, oppia ja kuulua yhteiseen kaupunkiyhteisöön, ja jossa kansainvälisyys vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä sekä rikastuttaa kulttuurielämää.

Kotoutuminen on kaksisuuntainen prosessi, jossa maahan muuttanut henkilö kiinnittyy uuteen yhteiskuntaan ja saa valmiuksia osallistua yhdenvertaisesti sen toimintaan. Samanaikaisesti kotoutujia kannustetaan aktiivisesti osallistumaan kielen oppimiseen, koulutukseen, työelämään sekä suomalaisen yhteiskunnan toimintaan lainsäädännön ja perusarvojen mukaisesti. Kaupunki vastaa palveluiden saavutettavuudesta, ohjauksesta ja mahdollisuuksien luomisesta.

Palveluiden järjestämisen näkökulmasta kotoutuminen tarkoittaa, että:

- maahan muuttaneelle tarjotaan mahdollisuus oppia kieltä, yhteiskunnan toimintatapoja, suomalaista kulttuuria ja työelämävalmiuksia,
- hän saa tarvitsemansa tiedon, neuvonnan ja ohjauksen osallistuakseen peruspalveluihin, koulutukseen, työelämään ja vapaa-ajan toimintaan,
- samalla palvelujärjestelmä ja yhteisöt mukautuvat moninaisuuteen niin, että uudet asukkaat voivat kokea kuuluvansa osaksi yhteiskuntaa.

Kotoutumisen edistäminen on viranomaisten, kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen toteuttamaa suunnitelmallista työtä, jonka tavoitteena on poistaa esteitä ja luoda yhdenvertaisia mahdollisuuksia kotoutumiselle. Palveluiden järjestämisen näkökulmasta tämä tarkoittaa, että:

- palveluihin sisällytetään kotoutumista tukevia elementtejä (kielituki, monikielinen neuvonta, kulttuurisensitiivisyys),
- lakisääteiset kotoutumispalvelut (esim. alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma, kotoutumiskoulutus) järjestetään laadukkaasti ja oikea-aikaisesti,
- peruspalvelut soveltuvat monimuotoiselle väestölle ilman syrjiviä rakenteita,
- eri toimialat, järjestöt ja yhteisöt tekevät yhteistyötä kotoutumisen tukemiseksi.

Ohjelmassa käytetään termejä **kotoutuminen, muunkielinen, vieraskielinen** (tilastotermi) kuvaamaan kaupungin laajaa lähestymistapaa Vantaalle muuttaneiden kotoutumisen edistämisessä, eikä ohjelmassa rajata toimintaa lakisääteiseen kahden vuoden kotoutumissuunnitelmien kestoon.

TEM on julkaissut **Kotoutumisen sanaston**[1] tukemaan tematiikan parissa tehtävää työtä ja selkeyttämään käytävää keskustelua.

3. Ohjelman tavoiteltu muutos

”Asukkaiden kotoutuminen on meille kriittinen tekijä kaikissa palveluissa. Tarjoamme kotoutumisen palvelut yhtenä kokonaisuutena, saavutettavasti ja oikeaan aikaan. Varmistamme suomen tai ruotsin osaamisen kaikista taustoista tuleville ihmisille, jotta he pääsevät osaksi vantaalaista yhteisöä, kouluttautumaan ja töihin.” (Vantaan kaupunkistrategia 2026–29)

Vantaa on Suomen kansainvälisin kaupunki, ja moninaisuus on kaupungin arjessa läsnä joka päivä. Tulevaisuuden elinvoima ja kestävä kasvu edellyttävät entistä tietoisempaa ja systemaattisempaa otetta väestön moninaisuuden huomioimisessa.

Vantaalle muuttaneiden 70 000 muunkielisen asukkaan elämäntilanteet, muuttoperusteet, osaaminen ja tarpeet vaihtelevat. Kotoutumista edistävässä työssä on jo paljon hyvää ja toimivia käytäntöjä, mutta kokonaisuus on pirstaleinen ja vaatii kaupunkitasoista, systemaattisempaa otetta.

3.1. Toimintakulttuurin muutos

Mikä muuttuu?

- kotoutumisen edistämisestä kaupunkitasoinen toimintatapa
- yksisuuntaisesta kotoutumisesta kaksisuuntaisuuteen
- yksilökeskeisistä palveluista perhe- ja elämänkaariajatteluun
- kapeasta palvelulähtöisyydestä arjen ympäristöihin
- pirstaleisuudesta tiedolla johdettuun kokonaisuuteen

Osaaminen, arjen osallisuus ja työelämään kiinnittyminen koskevat kaikkia ikäluokkia: varhaiset kielelliset, digitaaliset ja oppimisen perustaidot rakentavat tulevaisuuden työelämävalmiuksia. Työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden rooli on tärkeä, mutta ohjelman onnistuminen edellyttää kaikkien toimialojen sitoutumista.

1 Työ- ja elinkeinoministeriö, 2025. Kotoutumisen sanasto, 2. laitos.

Ohjelman muutos kohdistuu vahvasti niihin kaupungin toimintoihin, joissa kotoutuminen tapahtuu arjessa: varhaiskasvatuksessa, opetuksessa, harrastuksissa, palveluissa, kaupunkitiloissa ja työyhteisöissä sekä päätöksenteossa. Kotoutumiskeskustelu painottuu usein aikuisiin. Yhtä tärkeää on lasten ja nuorten rooli - heistä kasvaa tulevaisuuden kansainvälinen Vantaa.

Kielitaito on kotoutumisen ohjelman läpileikkaava muutoskärki. Työelämään, oppimiseen ja yhteiskuntaan kiinnittymiseksi sekä yksilöt että organisaatiot kehittävät osaamistaan ja oppivat toimimaan eri kielitaidon ja osaamisen tasoilla. Yksilö tarvitsee riittävän kielitaidon toimiakseen yhteiskunnassa ja oman äidinkielen käyttö tukee uuden kielen opettelua. Monikielisyys ja kielitietoisuus kaupungissa ja työyhteisöissä on tunnistettu tarve.

Tämän ohjelman tavoitteena on ymmärtää kotoutuminen Vantaalla vielä vahvemmin kaksisuuntaisena prosessina. Kaksisuuntainen kotoutuminen tarkoittaa maahan muuttaneiden asukkaiden kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan ja asuinympäristöönsä. Samanaikaisesti se tarkoittaa kaupungin rakenteiden, palveluiden ja toimintatapojen kehittymistä vastaamaan moninaistuvan väestön tarpeita.

Kaupungin vastaanottavuus, yhdenvertaisuus ja luottamus ovat edellytyksiä sille, että asukkaat voivat osallistua, työllistyä ja kokea kuuluvansa yhteiseen Vantaaseen. Kielitaidon kehittymisen rinnalla kotoutumista tukee yhteiskunnan toimintatapojen, oikeuksien, velvollisuuksien ja kulttuurisen toimintaympäristön tunteminen.

Kotoutumisen onnistuminen rakentuu myös arjessa ja perheissä. Yksilökeskeinen palvelujärjestelmämme kuitenkin haastaa kotoutumista, joka voi edetä perheenjäsenten välillä eri tahtiin. Ohjelmassa painotetaan perhelähtöistä ajattelua sekä varhaiskasvatuksen, opetuksen ja vapaa-ajan palveluiden roolia osallisuuden ja kiinnittymisen tukena. Yhteistyö perheiden ja huoltajien kanssa vahvistaa lasten ja nuorten koulutuspolkuja ja ehkäisee syrjäytymistä.

Ohjelman toteutus perustuu tiiviiseen yhteistyöhön muunkielisten asukkaiden, yhteisöjen ja järjestöjen kanssa. Yhteiskehittäminen ei ole erillinen menetelmä, vaan kotoutumisen edistämisen perusta. Yhteiskehittäminen mahdollistaa palveluihin ja kohtaamisiin vaikuttavien tiedostamattomien vinoumien ja valta-asetelmien tunnistamiseen

Ohjelman tavoiteltu muutos mahdollistuu huomioimalla se, että Vantaan palveluissa pitää pystyä paremmin tiedolla johtaen ja yhteiskehittäen tunnistamaan eri asukkaiden tarpeet ja toimivat ratkaisut.

Kotoutumista johdetaan systemaattisesti, palvelukokonaisuuksia tarkastellaan yhtenäisinä polkuina ja resursseja kohdennetaan vaikuttavuuden perusteella. Samalla Vantaa vahvistaa innovaatiokykyään, hyödyntää kumppanuuksia ja ulkoista rahoitusta sekä osallistuu aktiivisesti kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin. Vantaalla on edellytykset olla kaupunkikehittämisen uusi alusta.

Strategiakauden päättyessä Vantaa on kaupunki, jossa kaikkien asukkaiden mahdollisuudet osallistua yhteiskunnan rakentamiseen ovat parantuneet ja kuulumisen tunne on vahvistunut. Vantaalla moninaisuus nähdään voimavarana ja kilpailuvalttina. Kansainvälisyys tukee elinvoimaa, osaamistason nousua ja kestävää kasvua – kaupunki ja asukkaat rakentavat tulevaisuutta yhdessä.

3.2. Menestystekijät

Onnistuminen kotoutumisessa edellyttää muutosta koko kaupungin toimintakulttuurissa. Kotoutumisen edistäminen on nostettava yksittäisistä palveluista yhteiseksi kaupungin toimintatavaksi, jossa kaikki toimialat kantavat vastuuta yhdenvertaisuudesta, saavutettavuudesta ja osallisuudesta. Kotoutumisen ohjelman keskeiset menestystekijät ovat (Ks. Taulukko 1.):

Vaikutamme inhimillisesti	Tunnistamme kotoutujien ja muunkielisten asukkaiden moninaiset taustat ja tarpeet ja osaamme tiedolla johtaen ja yhteiskehittäen rakentaa oikea-aikaisia ja vaikuttavia palveluita.
Uudistamme ja ratkaisemme	Rakennamme yhdessä Vantaan kotoutumisen mallin, jossa yksilön ja kaupungin tavoitteet ja vastuut ovat selkeät ja tukevat yhdenvertaisuutta ja kiinnittymistä yhteiskuntaan.
Erottaudumme ainutlaatuisuudella	Teemme Vantaasta kotoutumisen edelläkävijän. Syvennämme innovaatiokulttuuria, kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuutta ja skaalausta. Jaamme, opimme ja vaikutamme laajasti.
Toimimme systeemisesti	Sitoudumme kaupunkitasoisesti edistämään kotoutumista ja tekemään sen yhdessä muiden toimijoiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Taulukko 1. Kotoutumisen ohjelman keskeiset menestystekijät

Muutos vaatii avoimuutta, johdon sitoutumista, monialaisia rakenteita, tiedolla johtamista ja kykyä toimia yhdessä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa. Vantaa voi erottautua kotoutumisen kaupunkikehittämisen mallikaupunkina ja innovaatioalustana.

4. Tavoitteet ja avaintulokset

4.1. Ohjelman tavoitteet

Vantaan kotoutumisen ohjelman tavoitteet on johdettu kaupunkistrategian pääteemoista ja niihin liittyvistä strategisista tavoitteista. Kotoutumisen ohjelmalla on kolme muutoksen osa-aluetta. Tavoitellun muutoksen osa-alueet muodostuvat yksilön, yhteisön ja rakenteiden tasosta (Ks. Taulukko 2.).

Yksilötasolla huomio on kielitason ja osaamisen tuomisella keskiöön. Yhteisötasolla puolestaan kaupungin hyvät väestösuhteet sekä osallisuuden vahvistaminen ovat ytimessä. Rakenteiden tasolla Vantaata tarkastellaan vetovoimaisen kaupunkikuvan ja pitovoiman rakentamisen kautta.

Ohjelmassa kuvataan päätavoitteiden sisältö, mutta yksityiskohtaisemmat toimenpiteet täsmentyvät ja täydentyvät toimialoilla ohjelmakauden aikana. Osa toimenpiteistä on selkeästi projektoitavissa omiksi kokonaisuuksikseen. Kaikissa mahdollisissa toimissa selvitetään ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet.

Vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä tunnistetaan ohjelmakohtaiset strategiset vuositavoitteet, joilla on mahdollista jaksottaa strategiakauden toimenpiteitä kohti vaikuttavuustavoitteita. Strategiset vuositavoitteet sisältävät toiminnallisia mittareita, joiden avulla on mahdollista seurata ohjelman toteutuksen etenemistä kohti valtuustokauden strategisia tavoitteita.

MUUTOKSEN OSA-ALUEET		
YKSILÖN TASO **1. Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi** *Kielitaitoon panostaminen vahvistaa polkuja työelämään, oppimiseen ja yhteiskuntaan kiinnittymiseen*	**YHTEISÖJEN TASO** **2. Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä** *Hyvät väestösuhteet ja osallisuus rakentavat kestävää kotoutumista ja kaupunkielämää*	**RAKENTEIDEN TASO** **3. Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki** *Kansainvälisyys houkuttelee osaavaa työvoimaa sekä lisää kaupungin innovointikykyä ja pitovoimaa*
TAVOITTEET		
• Kielitaito mahdollistaa oppimisen, työllistymisen ja arjen sujuvuuden • Muualla hankittua osaamista tunnistetaan, nostetaan ja hyödynnetään • Yhteiskunta- ja digitaidot tukevat kiinnittymistä, toimijuutta ja turvallisuutta • Kotoutumisen tavoitteena on vahva osallisuus koulutukseen, työhön, toimeentuloon ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen	• Hyvät väestösuhteet ja vuorovaikutus luovat pohjan moninaiselle ja yhteisölliselle Vantaalle • Harrastaminen ja palveluidemme saavutettavuus lisääntyvät • Yhteistyö ja tuki muunkielisten oppijoiden ja perheiden arjessa vahvistuvat • Kaupunkitilojen suunnittelu tukee kohtaamista ja yrittäjyyttä	• Kaupunkikuva ja veto- ja pitovoima osaavan työvoiman maahanmuutossa vahvistuu • Kotoutumisen edistämisen kaupunkitasoinen kehittäminen vahvistuu • Henkilöstön moninaisuusosaaminen, antirasismi ja monimuotoisuus kasvavat • Onnistuneen kotoutumisen kautta Vantaa profiloituu kiinnostavana kansainvälisenä kaupunkina
AVAINTULOKSET		
✓ Muunkielisten työllisyys- ja koulutusaste nousevat ja erot kaventuvat suhteessa muuhun väestöön; ✓ Muunkielisten työttömyys laskee ja ero kaventuu suhteessa muuhun väestöön; ✓ Muunkielisten oppijoiden oppimistulokset paranevat ja erot pienenevät suhteessa muuhun väestöön ✓ Muunkielisten kielitaitotaso kehittyy ja seurannalle on selkeä rakenne	✓ Yhteisöllisyyden ja kuulumisen tunne nousevat; ✓ Rasismin kokemukset vähenevät; ✓ Muunkielisten harrastajien määrä nousee	✓ Työ- ja opiskeluperustaiset ja erityisosaajien oleskeluluvat kasvavat; ✓ Mielikuva Vantaasta paranee ✓ Kaupunki toimii poikkihallinnollisesti kotoutumisen edistämisessä

Taulukko 2. Vantaan kotoutumisen ohjelman osa-alueet, tavoitteet ja avaintulokset

4.1.1. Muutoksen osa-alue 1: Kielitaito ja osaaminen voimavaroiksi

Tavoitteena on, että muunkielisten vantaalaisten työllisyys, koulutustaso ja kielitaito nousevat.

Vantaalle muuttavat asukkaat kiinnittyvät paikalliseen yhteisöön, arkeen, työelämään ja yhteiskuntaan. Kotoutuminen koskee kaikkia ikäluokkia: lapsista ja nuorista aikuisiin ja ikääntyviin. Varhaiset kielelliset, oppimisen ja digitaaliset perustaidot, osallisuus vapaa-ajalla sekä sujuvat koulutuspolut ja aiemman osaamisen tunnistaminen luovat perustan myöhemmälle oppimiselle, työelämään kiinnittymiselle ja yhteiskunnalliselle osallistumiselle. Ikääntyvien muunkielisten asukkaiden kotoutumista ja osallisuutta tuetaan vahvistamalla arjen yhteisöihin kiinnittymistä sekä palvelujen kielellistä ja digitaalista saavutettavuutta.

Kielitaito nostetaan ohjelman keskeiseksi muutoskärjeksi. Työelämään, oppimiseen ja yhteiskuntaan kiinnittymiseksi sekä yksilöt että organisaatiot kehittävät osaamistaan ja oppivat toimimaan eri kielitaidon ja osaamisen tasoilla.

Erilaisten kielipolkujen tunnistaminen. Kielen oppiminen ei ole yhtenäinen tai vain kotoutumisen alkuvaiheeseen rajautuva prosessi, vaan tapahtuu samanaikaisesti arjessa, koulutuksessa, työssä, harrastuksissa ja kohtaamisissa. Ohjelma tunnistaa ihmisten kielitarpeiden moninaisuuden: kaikki asukkaat eivät tarvitse samanlaista kielitaitoa tai etene samoja polkuja, ja osa toimii työssä ja arjessa useilla kielillä.

Kielitaidon ja osaamisen kehittäminen sekä työllisyyden edistäminen ovat koko kaupungin yhteinen tehtävä. Ohjelman muutos kohdistuu erityisesti niihin kaupungin toimintoihin ja ympäristöihin, joissa kotoutuminen tapahtuu käytännössä: varhaiskasvatukseen, opetukseen, harrastuksiin, palveluihin, kaupunkitiloihin ja työyhteisöihin.

Vapaa-ajan rooli kielipolussa. Kielen oppiminen ei tapahdu vain luokkaympäristöissä, vaan myös vapaa-ajan toiminnoilla, harrastuksissa ja arjen vuorovaikutuksessa. Ohjelman onnistuminen edellyttääkin kaupungin kaikkien toimialojen sitoutumista yhteiseen suuntaan.

Kielitaitotason mukainen opetus ja tuki. Tavoite on, että monikieliset oppijat saavat tarkoituksenmukaista, kielitasoonsa sopivaa opetusta ja yhteiset kielitason selvittämisen prosessit tukevat tätä. Tiedolla johtamisen tueksi hyödynnetään aiempaa tarkempaa tietoa taustaltaan muunkielisistä ja S2-oppimäärää opiskelevista oppijoista, jotta opetuksen kehittämistä ja resursointia voidaan kohdentaa vaikuttavammin.

Tarvelähtöisyyteen panostaminen yhteisesti. Aikuisten osalta tavoitteena on, että kielikoulutusten ja yhteiskuntaorientaation sisällöt ja toteutustavat ovat jatkossa vahvemmin Vantaan, työmarkkinoiden ja kotoutujien tarpeita vastaavia. Kielenoppimisen ja digituen kokonaisuutta selkeytetään ja täydennetään. Kielitaitotason kehittymisen kaupunkitasoista seurantaa ja mittareita kehitetään osana ohjelmatyötä.

Palveluiden, kuten työllisyys- ja kotoutumispalveluiden sekä elinikäisen oppimisen palveluiden välisen yhteistyön tehostamisen avulla voidaan tuottaa yhä joustavampaa ja tarvelähtöisempää suomen kielen opetusta. Kokonaisuus on taloudellisesti merkittävä kaupungin panostus kotoutumisen edistämiseen, joten sen vaikuttavuuden, laadun ja tarvelähtöisyyden tarkasteluun panostetaan. Kotoutuja-asiakkaita kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen ja palveluihin sitoutumiseen.

Osaamisen tunnistaminen. Muualta hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen kehitetään uusia keinoja ja osaamisen täydentämistä sujuvoitetaan eri toimijoiden yhteistyönä, myös silloin, kun kielitaito on vielä kehittymässä. Tässä yhdyspinta Elinvoima- ja työllisyysohjelmaan on vahva.

Työnantajalähtöisyys ja kielituettu työllistyminen. Kohtaantoa edistetään aktiivisella työnantajayhteistyöllä ja räätälöimällä työnhakijoiden tarpeisiin vastaavia kielituettuja palveluita. Kielituetut työllistymistä edistävät palvelut, tarvelähtöiset kielikoulutukset, osaamisen tunnistaminen ja ohjaus edellyttävät tiiviimpää yhteistyötä eri koulutusasteiden ja koulutustoimijoiden, työllisyys- ja kotoutumispalveluiden sekä elinvoimatoimijoiden ja kolmannen sektorin välillä.

Tasa-arvo ja naisten asema. Tavoitteen toimenpiteissä varmistetaan tasa-arvon huomiointi ja kohdistetaan toimenpiteitä erityisesti muunkielisten naisten osaamisen ja työelämävalmiuksien lisäämiseen sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamiseen.

4.1.2 Muutoksen osa-alue 2: Hyvät väestösuhteet ja osallisuus kulmakivinä

Vantaan tavoite on, että eri taustoista tulevat asukkaat kokevat kuuluvansa samaan kaupunkiyhteisöön ja luottavat toisiinsa. Kaupungin palvelut ovat saavutettavia kaikille vantaalaisille.

Hyvät väestösuhteet ja osallisuus ovat edellytys yhteisöllisyydelle ja kaikkien kaupunkilaisten hyvinvoinnille. Kotoutuminen on kaksisuuntainen prosessi, jossa uudet kuntalaiset ja kaupunki tulevat yhteen. Kotoutuminen tapahtuu arjen vuorovaikutuksessa ihmisten välillä.

Hyvien väestösuhteiden ja antirasistisen työotteen vahvistaminen nähdään pitkäjänteisenä kaupunkitason tavoitteena, joka tukee turvallisuutta ja ehkäisee alueellista ja väestöryhmien välistä segregaatiota. Antirasismilla tarkoitetaan aktiivista syrjinnän ehkäisemistä ja yhdenvertaisen kohtelun varmistamista.

Osallisuusmuotojen tunnistaminen ja tukeminen. Osallisuus syntyy varhain arjessa, kouluissa, harrastuksissa ja vapaa-ajan ympäristöissä, joissa lapset, nuoret ja perheet kohtaavat toisiaan yli kieli- ja kulttuurirajojen. Vantaalla on kotoutumisessa hyvin tuloksin hyödynnetty myös jo kotoutuneita vertaistukena. Harrastaminen, kulttuuri, vapaa-ajan ja vapaaehtoistoiminta tukevat kielen oppimista, sosiaalisten verkostojen syntymistä ja kiinnittymistä yhteiskuntaan sekä luovat pohjaa myöhemmille opinto- ja työelämäpoluille.

Rakennamme ohjelmakaudella hyvien väestösuhteiden Vantaan yhteisen mallin, joka kokoaa eri toimialojen ja toimijoiden roolit sekä tukee pitkäjänteistä kehittämistä. Tavoitteena on edistää eri väestöryhmien välistä sekä kaupungin ja viranomaisten kanssa käytävää dialogia. Kaupunki toimii alustana tälle dialogisuudelle ja varmistaa viestien huomioimisen esimerkiksi palveluiden kehittämisessä. Luottamuksen vastavuoroinen rakentuminen on toiminnan ytimessä.

Kohtaamista edistävä työ. Edistämme kohtaamista ja yhdessä tekemistä kehittämällä kohtaamispaikka- ja avustustoimintaa sekä koulujen, varhaiskasvatuksen, nuorisotyön ja harrastustoiminnan roolia alueellisina yhteisöjen kokoajina. Tavoitteena on aktiivisesti vahvistaa yhteistyötä ja yhteyksiä kaupungin, järjestöjen ja muiden toimijoiden välillä.

Kotoutumista edistävät toimintatavat otetaan nykyistä vahvemmin osaksi alueiden ja palveluiden kaikkea toimintaa. Samalla kehitämme kaupunginlaajuista tervetuloa-kulttuuria toimijoiden yhteistyönä.

Vanhempien toimijuuden vahvistaminen. Vantaa tavoittelee, että muunkieliset perheet ja huoltajat ovat aktiivisia toimijoita lastensa arjessa, oppimisessa ja osallisuudessa. Tavoitteena on, että kaikilla perheillä on mahdollisuus osallistua yhteiseen kasvatustehtävään. Yhteistyö perheiden, varhaiskasvatuksen, koulujen, nuorisotyön ja kotoutumisen palveluiden välillä vahvistaa luottamusta ja tukee lasten ja nuorten koulutuspolkuja sekä perheen eri jäsenten monesti eri tahtista kotoutumista.

Palveluiden yhdenvertaisuus ja saavutettavuus otetaan keskiöön ohjelmakaudella. Tavoitteena on, että esimerkiksi kaupunkikulttuurin palvelut ja tilat, kuten kirjastot, nuoriso-, liikunta ja asukastilat ovat saavutettavia, monimuotoisia ja houkuttelevia kaikille asukkaille kieli- ja kulttuuritaustasta riippumatta. Vahvistamme harrastamisen saavutettavuutta. Rakennamme harrastuspolkuja erityisesti niille lapsille ja nuorille, joita palvelujärjestelmä ja harrastusmahdollisuudet eivät tavoita.

Osallisuus kaupungin kehittämisessä. Tärkeänä tavoitteena on lisätä muunkielisten asukkaiden osallisuutta palveluiden, rakennetun kaupunkiympäristön ja tilojen suunnitteluun. Eri kieli- ja kulttuuriryhmien näkemykset ja tarpeet auttavat rakentamaan kaikille sopivia palveluita ja kaupunkitiloja.

4.1.3 Muutoksen osa-alue 3: Kansainvälinen ja uudistuva kaupunki

Tavoite on, että Vantaa on kaupunki, jossa kansainvälisyys lisää osaavaa työvoimaa, innovointikykyä ja kaupungin pitovoimaa.

Kaupungin vastaanottavuus, moninaisuus ja erilaisten ihmisten kohtaaminen tekevät Vantaasta elävän, avoimen ja positiivisesti sykkivän kaupungin, jossa sekä uudet että pitkään täällä asuneet asukkaat haluavat elää, työskennellä ja rakentaa tulevaisuuttaan, riippumatta taustastaan. Kotoutumisen ohjelma on tässä kokonaisuudessa selkeä kaupunkikehittämisen ja kilpailukyvyn väline.

Vastaanottava kaupunki: Tavoiteltu muutos on, että kaupungin rakenteet, palvelut ja toimintakulttuuri tukevat yhdenvertaista osallistumista ja kiinnittymistä arkeen ja yhteiskuntaan. Vastaanottava kaupunki syntyy

konkreettisissa kohtaamisissa: työpaikoilla, kouluissa, palveluissa, kaupunkitiloissa ja yhteisöissä.

Houkutteleva kaupunkikuva: Vantaa vahvistaa tarveperustaista ja kestävää kansainvälisten osaajien houkuttelua ja rakentaa kaupunkikuvaa, jossa Vantaa näyttäytyy potentiaalisena työskentely- ja kotikaupunkina osaajille sekä heidän perheilleen.

Saapujien asettautumisen tukeminen: Asettautumisen näkökulmalla tuetaan myös vantaalaisten kasvu- ja korkean osaamisen yrityksiä sekä alueen elinvoimaa, liittyen vahvasti elinvoima- ja työllisyysohjelman tavoitteisiin. Toiminnalla vahvistetaan olemassa olevien kaupungin palveluiden ja yhteiskuntatiedon saavutettavuutta myös tälle strategisesti tärkeälle ryhmälle.

Tiedolla johtaminen palvelukehityksen perustana: Tavoitteena on tuottaa paremmin kohdennettuja, oikea-aikaisia ja vaikuttavia palveluita. Selkeytämme kotoutumiseen liittyvän työn kokonaisuutta kuvaamalla palvelupolut ja hyödyntämällä ajantasaiseen tietoon pohjaavaa asiakassegmentointia. Rakennamme ja hyödynnämme kotoutumisen tiedolla johtamista ja tilannekuvaa kotoutumisen seurannan ja johtamisen välineenä.

Neuvontapalveluiden ja ohjauksen varmistaminen: Työn tehostamisen vipuvarsina tarkastelemme erityisesti eri palveluissa tapahtuvan neuvonnan ja ohjauksen toimivuutta sekä nivelvaiheiden tuen vahvistamista. Kehitämme palveluiden selkokielistä viestintää sekä ratkaisuja, jotka parantavat palveluiden oman viestinnän tavoittavuutta ja saavutettavuutta.

Henkilöstön osaamisen vahvistaminen: Kaupungin henkilöstö ja työyhteisöt ovat avainasemassa muutoksen toteuttamisessa. Vantaa vahvistaa henkilöstön moninaisuusosaamista ja antirasistista työotetta, ja sitoutuu kehittämään työyhteisöjä, joissa erilaiset taustat, kielet ja osaaminen nähdään vahvuutena. Moninaiset ja kielitietoiset työyhteisöt tukevat sekä työn sujuvuutta että työhyvinvointia, ja mahdollistavat työskentelyn eri kielitaidon tasoilla. Tämä koskee koko kaupunkiorganisaatiota sekä yhteistyötä kumppaneiden ja työnantajien kanssa.

Turvallisuusvalmiuksien vahvistaminen: Tärkeänä elementtinä vahvistamme moniammatillista ennaltaehkäisyä ja osaamista väkivallan ja hyväksikäytön ilmiöiden tunnistamiseen ja torjumiseen. On tärkeää, että asiakastyössä toimivat kaupungin työntekijät osaavat turvallisesti tunnistaa, toimia ja ohjata kohdatessaan esimerkiksi ihmiskauppaan tai kunniaväkivaltaan viittaavissa

tilanteissa. Hyväksikäytön estämisen ja oikeuksien turvaamisen näkökulmasta myös saavutettavalla yhteiskuntatiedolla ja kielitaidolla on suojaava vaikutus yksilöille itselleen.

Onnistuneen kotoutumisen mallikaupunki: Ohjelman toimeenpanon kautta Vantaasta nousee kotoutumisen ja maahanmuuton kaupunkikehittämisen edelläkävijä. Kaupunki rohkaisee kokeiluihin, kehittää uusia toimintamalleja ja skaalaa hyväksi todettuja ratkaisuja. Moninaisuus näkyy ja kuuluu kaupunkitiloissa, kulttuurissa ja elinkeinorakenteessa.

5. Strateginen yhteys ja rajaus

5.1. Kytkentä kaupunkistrategiaan

Tämä ohjelma toteuttaa Vantaan kaupunkistrategian 2026–2029 seuraavia tavoitteita.

Strategiset tavoitteet, joihin ohjelma vaikuttaa suoraan:

- Onnistumme kotoutumisessa
- Nostamme työllisyyttä ja koulutustasoa

Lisäksi ohjelma vaikuttaa välillisesti:

- Parannamme yhteisöllisyyttä
- Annamme lapsille ja nuorille parhaat eväät elämään
- Erotumme koulutuksen edelläkävijänä
- Houkuttelemme osaajia ja yrityksiä
- Pysäytämme alueellisen eriytymisen

Kotoutumisen ohjelman rooli strategiassa on johtaa kaupunkitasoista, poikkihallinnollista muutosta, jota ei voida saavuttaa yksittäisten toimialojen tai linjaorganisaation keinoin.

LIITE: Kaupunginvaltuusto 21.09.2026 / 9 §

5.2. Vaikuttavuus

Kotoutumisen ohjelman vaikuttavuutta arvioidaan ensisijaisesti sen perusteella, miten se edistää Vantaan kaupunkistrategian päätason tavoitteita muunkielisen väestön osalta. Oleellista on seurata muunkielisten vantaalaisten koulutus- ja työllisyysasteiden kasvua (Ks. Taulukko 3.) ja erojen kaventumista muunkielisen ja kotimaisia kieliä puhuvan väestön välillä. Tasa-arvon edistämiseksi on myös tärkeä seurata mittareiden kehittymistä sukupuolinäkökulmasta.

13. Onnistumme kotoutumisessa	**Lähtötaso 2024**	**Tavoitetaso 2029**
Vieraskielisten työllisyysaste	Työllisyysaste 59,5 % (2023)	Ylitetään C6-kaupunkien keskiarvo
Koulutusaste	Koulutuksena perusaste tai tuntematon 54 % (2024, Tilastokeskus)	Alitetaan C6-kaupunkien keskiarvo

Taulukko 3. Strategian mittari 13. Onnistumme kotoutumisessa

Ohjelma kohdistuu erityisesti strategian keskeisiin vaikuttavuusmittareihin, kuten vieraskielisten työllisyysasteen ja koulutustason kehitykseen, oppimistulosten parantamiseen, yhteisöllisyyden ja harrastamisen lisäämiseen, eriarvoistumisen torjumiseen sekä kaupungin veto- ja pitovoimaan. Ohjelman tarkemmat mittarit johdetaan näistä strategiatason mittareista, joita tarkennetaan toimeenpanon yhteydessä. Koska kotimaisten kielten kielitaidon kehittyminen on ohjelman keskeinen päämäärä, asetetaan ohjelman kautta seuraavat mitattavat tavoitteet (ks. taulukot 4 ja 5).

Ohjelman tavoite: Kielitaito mahdollistaa oppimisen, työllistymisen ja arjen sujuvuuden	**Mittari**	**Lähtötaso 2025**	**Tavoitetaso 2029**
Muunkielisten vantaalaisten suomen tai ruotsin kielitaito kehittyy	Kotoutumiskoulutuksessa tavoitetason B1 ja A2.2. saavuttaneet*	Hidas polku: B1.1-taso: 10 % A2.2-taso: 43 % Peruspolku: B1.1-taso: 35 % A2.2-taso: 44 % Korkeastikoulutet-tujen polku B1.2-taso: 43 % B1.1-taso: 46 %	Hidas polku: B1.1-taso: 20 % A2.2-taso: 58 % Peruspolku: B1.1-taso: 45 % A2.2-taso: 50 % Korkeastikoulutet-tujen polku B1.2-taso: 43 % B1.1-taso: 57 %
Muunkielisten oppijoiden oppimistulokset paranevat ja erot pienenevät suhteessa muuhun väestöön	Perusopetuksessa äidinkielen ja kirjallisuuden oppimistulosten taso 3. ja 7. luokan ikäluokka-arvioinneissa nousee, ja ero kotimaankielisten ja muunkielisten oppilaiden oppimistulosten välillä kaventuu.	Vuoden 2025 lähtötaso saadaan syksyllä 2026	Tavoitetaso määritellään lähtötason selvittyä
	Lukiokoulutuksessa S2-oppijoiden hylättyjen ylioppilastutkinto-suoritusten prosentuaalinen määrä vähenee ja muiden kuin A- tai B-arvosanan saaneiden hyväksyttyjen suoritusten määrä kasvaa	Keväällä 2026 hylättyjä: 24 % muita kuin A- tai B-suorituksia: 30 %.	Keväällä 2029 hylättyjä: max. 15 % muita kuin A- tai B-suorituksia: väh. 40 %.

**OPH:n Opetussuunnitelman perusteissa kielitaitotason tavoitteeksi on asetettu B1.1. Monissa työvoimakoulutuksissa (mahdollinen jatkopolku kotokoulutuksen jälkeen) on asetettu A2.2 kelitaitotaso.*

Taulukko 4: Ohjelman tavoite: Kielitaito mahdollistaa oppimisen, työllistymisen ja arjen sujuvuuden.

Rakenteellinen tavoite kielitaitotason nostamiselle	Seurattava muutos vuodelle 2029
Kielitaidon kehittymistä ja palvelutarjontaa seurataan systemaattisesti	Kaupunkitasoinen seuranta ja mittaristo tuottavat tietoa kielitaidon kehittymisestä ja palvelutarjonnan kohtaannosta.
Palvelut ovat aiempaa tarvelähtöisempiä	Kieliopetus Vantaalla on aiempaa tarvelähtöisempää, vaikuttavampaa ja paremmin eri kohderyhmille kohdentuvaa. Palveluiden välinen yhteistyö on sujuvaa.
Kielitaitotason mukainen opetus ja tuki vahvistuvat	Kielitaidon arviointi tukee opetuksen ja tukitoimien tarkoituksenmukaista kohdentamista.
Tiedolla johtaminen vahvistuu	Muunkielisiä ja S2-oppijoita koskeva tieto tukee päätöksentekoa ja resurssien kohdentamista.
Kielen oppiminen tapahtuu monissa ympäristöissä	Kielen oppimisen ja käytön mahdollisuudet vahvistuvat myös vapaa-ajalla, palveluissa sekä työn ohella.

Taulukko 5: Seurattava rakenteellinen muutos kielitaitotason nostamiselle.

Ohjelman vaikuttavuutta tarkastellaan myös sen perusteella, miten se vahvistaa muutosta. Tässä tapauksessa vaikuttavuus tarkoittaa kaupungin kykyä toimia poikkihallinnollisesti sekä verkostomaisesti, priorisoida toimenpiteitä ja kohdentaa resursseja sekä toimia vaikuttavimmin muuttuvassa toimintaympäristössä.

Vaikuttavuutta arvioidaan sekä suorien strategisten vaikutusten kautta että eri toimenpiteiden yhteisvaikutusten kautta. Ohjelman vaikuttavuutta seurataan myös varhaisten signaalien ja avainindikaattorien (ns. herkät mittarit) avulla, jotta toimenpiteitä voidaan tarvittaessa suunnata ketterästi uudelleen ja oppiminen kytkeä jatkuvasti osaksi ohjelmatyötä kuluvalla strategiakaudella.

5.3. Ohjelman rajaus ja suhteet muihin ohjelmiin

Tämä ohjelma sisältää kotoutumisen edistämisen näkökulmasta keskeiset poikkihallinnolliset tavoitteet, joilla linjaorganisaatiossa sekä verkostoissa tehtävän työn vaikuttavuutta voidaan parantaa. Tässä ohjelmassa määritellään halutun muutoksen suunta, etenemisen seuranta sekä ohjelmalle asetetut tavoitteet.

Ohjelmaa täydentävät vuosittain laadittavat strategiset vuositavoitteet. Tämä ohjelma ei sisällä toimialojen operatiivisia tavoitteita eikä toimialoilla tehtävää perustyötä strategiakauden tavoitteiden eteen.

Kotoutumisen ohjelmalla on tunnistettavia yhdyspintoja kaikkiin muihin ohjelmiin, mikä vaatii yhteensovittamista tavoitteiden sekä toimenpiteiden osalta. Erityisesti Elinvoima- ja työllisyysohjelma ja Myönteisen aluekehityksen ohjelma sisältävät toisiaan tukevia tavoitteita ja toimenpiteitä, jotka edistävät kotoutumista tukevia kaupunkistrategian tavoitteita.

5.4. Ohjelma osana strategista muutosta

Kotoutumisen edistäminen kunnissa perustuu **lakiin kotoutumisen edistämisestä (681/2023) ja lakiin työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023**). Vantaalle on siirtynyt kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä, mukaan lukien palveluiden soveltuvuus maahan muuttaneille asukkaille. Kotoutumisaika on nykyisin pääsääntöisesti lain määrittelemänä kaksi vuotta.

Kotoutumisen edistämistä tukevat myös muun muassa *perustuslaki, kuntalaki, yhdenvertaisuuslaki, kielilaki, hallintolaki, perusopetuslaki, varhaiskasvatuslaki sekä sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö*. Näiden pohjalta kunnilla on velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta, saavutettavuutta ja osallisuutta kaikille asukkaille.

Kaupungin lakisääteiset suunnitelmat, kuten *tasa-arvo- ja yhdenvertaissuunnitelma, hyvinvointisuunnitelma sekä Lapsiystävällinen kunta -työ ja YK:n kestävän kehityksen agenda 2030* -työ risteävät kaikki kaupungin kotoutumisen ohjelman sisältöjä ja työtä edistetään yhteistyössä soveltuvin kohdin.

Ohjelmalle tärkeänä Elinvoima- ja työllisyysjaostossa on linjattu **Vantaan maahanmuuton ja kotoutumisen periaatteet**, joissa korostuvat seuraavat asiat:

Kotoutumisen palveluiden periaatteet:

- Alkuvaiheen lakisääteisissä palveluissa panostetaan uusiin kotoutujiin.
- Keskeiset palvelut edistävät digitaalista osallisuutta, kielitaidon kehittymistä, työllistymistä ja yhteiskuntaan kiinnittymistä.
- Erityisesti edistetään maahan muuttaneiden naisten ja nuorten asemaa.

Kaupunkitasoiset periaatteet:

- Kehitetään tervetulokulttuuria toimialojen yhteistyönä.
- Varmistetaan, että kaupungin peruspalvelut palvelevat yhdenvertaisesti kaikkia asukkaita.
- Edistetään hyviä väestösuhteita lisäämällä luottamusta yhteisöjen ja kaupungin välillä.
- Kehitetään kaupunkitasoista tietopohjaa kotoutumisen palveluista ja maahanmuuton taustatiedoista.

Kotouttamisohjelma: oli entisen kotoutumislain edellyttämä strateginen ohjelma kotoutumisen edistämiseksi (valtuuston hyväksymä Vantaan kotouttamisohjelma 2023–2026).

Kotoutumisohjelma on nykyisen kotoutumislain edellyttämä kotoutuja-asiakkaan palveluita yhteen keräävä palvelutarjotin. Vantaan kotoutumisohjelma on valmisteltu monialaisessa yhteistyössä kaupungin eri toimialojen, järjestöjen ja hyvinvointialueen kanssa. Kotoutumisohjelma on julkaistu Vantaa.fi-sivustolla osoitteessa Tervetuloa Vantaalle | Vantaa.

Edunvalvonta: Kotoutuminen tapahtuu paikallisesti kunnissa, joten Vantaa toteuttaa kuuden suurimman kaupungin (C6) yhteistyössä edunvalvontaa valtakunnallisesti ja EU-toimielimien suuntaan, sekä jakaa hyviä käytäntöjä sekä vertaisoppimista muiden keskisuurten ja suurten kaupunkien kesken. Ohjelmatyöllä tehostetaan edunvalvontaa hyödyttävän tiedon yhteen keräämistä sekä edunvalvonnan kanavia.

Ulkoinen rahoitus: Ohjelmatyötä edistäviin toimenpiteisiin haetaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta eri lähteistä, sopivien kumppanien kanssa. Ohjelmille laaditaan ulkoisen rahoituksen suunnitelma, jotta haettava rahoitus kohdentuu kustannustehokkaasti strategisesti merkittäviin tavoitteisiin.

Kansainvälisten verkostot: EU-tason tärkeimpiä Vantaan vaikuttamiskanavia kotoutumisen edistämisessä on eurooppalaisten kaupunkien *Eurocities-verkosto*. Vantaa on allekirjoittanut Eurocitiesin Integrating Cities -charteriin, jonka mukaan kaupunki tarkastelee kotoutumista neljässä roolissa:

- **Palveluiden järjestäjänä:** Vantaa kehittää saavutettavia ja yhdenvertaisia perus-palveluja.
- **Työnantajana:** kaupunki edistää monimuotoisuutta ja rekrytoi monikielisiä työn-tekijöitä.
- **Palveluiden hankkijana:** huomioidaan moninaisuus hankintakriteereissä.
- **Päätöksentekijänä ja osallisuuden edistäjänä:** vahvistetaan kuntalaisten osal-listumismahdollisuuksia.

Lisäksi yhteistyötä esimerkiksi Euroopan neuvoston ja Euroopan neuvoston kehittämispankin (CEB) ja Bloomberg-säätiön kanssa on lisätty mm. hankeavustusten kautta sekä elinikäisen oppimisen teemoissa Vantaa on mukana *Unescon Global Network of Learning Cities*-verkostossa.

6. Tilannekuva ja tietopohja

6.1. Tilannekuva

Vantaan toimintaympäristöä leimaa samanaikaisesti **väestön nopea monimuotoistuminen ja työllisyystilanteen haastavuus**. Työikäinen väestö kasvaa Vantaalla pääosin muunkielisistä, mutta samalla laaja työttömyys on korkealla tasolla. Vaikka taloussuhdanteen kääntymisestä on syksyllä 2026 merkkejä, merkittävää vaikutusta työllisyystilanteeseen ei ole lyhyellä aikavälillä näköpiirissä.

Taloudellinen ja poliittinen toimintaympäristö asettaa kaupungille vahvoja reunaehtoja. Kotoutumisen edistämisen rahoitusleikkaukset ja lakimuutokset sekä muutokset työttömyysturvan kuntaosuuksiin lisäävät painetta osoittaa palveluiden vaikuttavuus ja kustannustehokkuus entistä selkeämmin.

Väestönkasvu on koko 2000-luvun perustunut yhä vahvemmin maahanmuuttoon, vaikka kokonaiskasvu on viime vuosina hieman hidastunut. Vuonna 2025 Vantaa sai ulkomailta nettomuuttoa noin 2 150 henkilöä, samalla kun kotimaan muuttoliike oli selvästi negatiivinen, –730 henkilöä. [2]

Vuonna 2025 noin **30 prosenttia vantaalaisista oli vieraskielisiä**, kun osuus vuonna 2015 oli noin 15 prosenttia. Vieraskielisten osuus on korkein lapsissa ja työikäisissä: 0–6-vuotiaista ja 30–44-vuotiaista lähes 40 prosenttia on vieraskielisiä. Myös nuorissa ja nuorissa aikuisissa (7–29-vuotiaat) vieraskielisten osuus ylittää kolmanneksen.

Vuonna 2024 suurin vieraskielisten **työllisyysaste** 58,4 % oli Espoossa ja Vantaa oli toinen 57 %.[3] Koko Vantaan työllisyysaste oli vuonna 2024 71,2 %.[4] ja Tilastokeskuksen kokeellisen tilaston mukaan vastaava luku oli huhtikuussa 2026 69,3 %[5]. Vieraskielisten työllistymiseen vaikuttavat yleisesti maahanmuuttoperuste, maassaoloaika, kielitaito ja koulutustausta.

Maaliskuussa 2026 Vantaan **työttömyysaste** oli 14,4 %. Muunkielisiä työttömiä ja lomautettuja työnhakijoita oli 8848. Laajan työttömyyden alla muunkielisiä

[2] Väestön ennakkotiedot vuonna 2025 | Vantaa
[3] Kototietokanta 2024, Vieraskielisen väestön työllisyysaste, 18–64-vuotiaat (%)
[4] Tilastokeskus 2024, työssäkäyntitilasto
[5] Lähde: Tilastokeskus (Tilasto pohjautuu kokeelliseen tilastoon väestön pääasiallisesta toiminnasta sekä väestön ennakkotietoihin.)

työnhakijoita oli kaiken kaikkiaan 16 503, mikä on noin 53 % kaikista Vantaan 31 149 työnhakijasta.[6]

Vantaalla on poikkeuksellisen suuri määrä **maahanmuuttajataustaisia yrittäjiä**. Vuonna 2025 Vantaan yritysneuvontapalveluiden asiakkaista 59 % oli muunkielisiä (n=548). Vantaan yritysneuvonta-asiakkaiden perustamista yrityksistä 52 % (n= 260) oli muunkielisten yritysneuvonta-asiakkaiden perustamia. Lukujen voidaan arvioida heijastavan yleistä tilannetta Vantaalla, vaikka kokonaistietoa Vantaan muunkielisten perustamista yrityksistä ei ole. Kaupparekisteri (PRH) ei kerää yritystä rekisteröitäessä perustajan äidinkieltä.

Vantaalaisten koulutustaso on noussut pitkällä aikavälillä, mutta jää edelleen jälkeen muista suurista kaupungeista, erityisesti Espoosta ja Helsingistä.

Vantaan koulutusrakenteessa erottuu enintään perusasteen suorittaneiden suuri osuus. Osittain tämä johtuu siitä, että Vantaalla asuu paljon vieraskielistä väestöä, joiden aikaisempi osaaminen ei näy palvelujärjestelmissä tai koulutustiedot ovat puutteelliset.[7] Puutteet maahanmuuttajien todellista osaamista kuvaavissa tiedoissa johtavat usein siihen, että osaaminen jää hyödyntämättä koulutuksessa ja työmarkkinoilla.

Verrattuna Suomen kuuteen isoimpaan kaupunkiin, vieraskielisten vantaalaisten osuus vuonna 2024 niistä, joiden koulutustaso on perustaso tai tuntematon, oli suurin (54 %)[8]. Vuonna 2025 osuus oli 53 %.[9]

Toimintaympäristöä muuttaa **kansainvälisten osaajien ja kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrän kasvu** pääkaupunkiseudulla. Tämä kehitys tarjoaa Vantaalle merkittävän mahdollisuuden osaamistason nostoon ja elinvoiman vahvistamiseen. Mikäli Vantaa ei onnistu profiloitumaan vetovoimaisena ja uskottavana kaupunkina kansainvälisille osaajille, opiskelijoille ja heidän perheilleen, osaamispotentiaali realisoituu muissa pääkaupunkiseudun kunnissa.

Toimintaympäristö tarjoaa muitakin **merkittäviä mahdollisuuksia**. Vantaalla on laajat ja kehittyvät kumppaniverkostot, vahvaa paikallistuntemusta sekä tunnistettu rooli kansainvälistyvänä kaupunkina. Kaupungissa on jo kehitetty ja kokeiltu toimivia malleja, kuten järjestöpohjaista työelämävalmennusta,

[6] Asiantuntijan työmarkkinatori A-TMT (haettu 29.4.2026)
[7] https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vaeston-koulutusrakenne
[8] Tilastokeskus, 2024, Vieraskielisen väestön koulutusrakenne (%), ilman koulutusta, 25 vuotta täyttänyt väestö
[9] Lähde: Vantaan Strategia ja tutkimus, aineistolähde: Tilastokeskus

jalkautuvaa työnantajayhteistyötä ja kielitukea sekä monikielistä vuoropuhelua päätöksenteon tukena. Näistä on kertynyt arvokasta tietopohjaa siitä, millaiset ratkaisut parantavat palvelujen saavutettavuutta, luottamusta ja yksilöllisiä työllistymispolkuja.

THL:n MoniSuomi-tutkimus[10] ja Vantaan oma Osallisuuskysely mittaavat vantaalaisten muunkielisten kuulumisen, yhteisöllisyyden ja rasismin kokemuksia. Kotoutumisen toimintaympäristö ei rajaudu työllisyyteen ja työikäisiin, vaan kytkeytyy vahvasti **varhaiskasvatukseen, perus- ja toisen asteen opetukseen sekä kaupunkikulttuurin ja -ympäristön palveluihin.**

Varhaiset kasvu- ja oppimisympäristöt, koulun arki, harrastukset, vapaa-ajan palvelut ja julkiset tilat ovat keskeisiä paikkoja, joissa kielellinen, sosiaalinen ja yhteiskunnallinen kiinnittyminen tapahtuu. Näiden palvelujen yhdenvertaisuus ja saavutettavuus vaikuttavat suoraan lasten, nuorten ja perheiden pitkän aikavälin kotoutumiseen ja osallisuuden kokemukseen.

6.2. Keskeiset tietolähteet

Ohjelman valmistelu, seuranta ja päätöksenteko perustuvat yhteisesti sovittavaan ja kehitettävään tietopohjaan, jota työstetään yhteistyössä tiedolla johtamisen ja toimialojen asiantuntijoiden kanssa. Kotoutumisen tietopohjan kehittämisessä on tunnistettu useita tarpeita, suurimpana haasteena vieraskielisen väestön Vantaalle muuton ajantasaisen ja tarkemman tiedon saatavuus ja mahdollisuus ristiintaulukointiin. Tietojen sirpaleisuus vaikuttaa myös varhaisempien indikaattoreiden määrittelemiseen ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseen palvelujen oikea-aikaisuuden ja oikein kohdentumisen mahdollistamiseksi.

Alla olevassa listauksessa ovat tärkeimmät käytetyt tietolähteet.

- Väestö- ja muuttotiedot: Tilastokeskus
- Työllisyys ja koulutus: KEHA-keskus, OPH
- Osallisuus ja hyvinvointi: Kouluterveyskysely, Osallisuuskysely, MoniSuomi-tutkimus
- Palvelujen käyttö ja asiakaskokemus: Vantaan toimialojen seuranta

[10] MoniSuomi-tutkimuksesta arvokasta lisätietoa kotoutumisen kehittämiseen | Vantaa

6.3. Poikkihallinnollinen ja osallistava ohjelmatyö

Kotoutumisen ohjelman valmistelu ja poikkihallinnollisen työn vahvistaminen alkoivat vuonna 2025 Kotoutumisen mallikaupunki- selvityksen yhteydessä. Kaupungin sisäisessä työskentelyssä koottiin kotoutumista edistäviä hyviä käytäntöjä, tarkasteltiin palveluiden saavutettavuutta (kieli, viestintä, neuvonta ja ohjaus, digitaalinen ja taloudellinen saavutettavuus) sekä niissä tunnistettuja kehittämiskohteita.

Muunkielisten asukkaiden osallistamista strategian valmistelun aikana toteutettiin monin tavoin: erikieliset Kotona Vantaalla-keskustelut syksyllä 2024 osana strategiavalmistelua, SMILE-hankkeen alueelliset ja kaupunginjohdon ja muunkielisten yhteisöiden kanssa käydyt pyöreän pöydän keskustelut vuonna 2024 ja 2025 sekä Oikeusministeriön Hyvien väestösuhteiden-hankkeen kanssa toteutetut monikieliset dialogit ja päättäjätilaisuus Monikulttuurisuusasioiden neuvottelukunnan kanssa vuonna 2025.

Nämä kaikki tilaisuudet toivat arvokasta tietoa ja tukea kaupunkistrategian sekä kotoutumisen ohjelman tavoitteiden ja menestystekijöiden tarkentamiselle.

Ohjelman valmistelu keväällä 2026 toteutui ohjelmajohtajan, ohjausryhmän ja toimialojen tiiviinä työnä. Maaliskuun valtuustoseminaarissa toteutetussa ennakointityöpajassa koottiin valtuutettujen näkemyksiä ohjelman painotuksiin ja menestystekijöihin.

Lisäksi valmisteluun osallistui kevään 2026 aikana eri näkökulmista monialainen joukko kaupungin asiantuntijoita, ml. innovaatiotiimi, ennakointitiimi, tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasiantuntija, tiedolla johtamisen tiimi sekä kaikkien toimialojen johtoryhmät.

§ 9 Kotoutumisen ohjelma - muutosesitys

Valmistelun kommentit punaisella

Ohessa ehdotus ohjelmaan vietävistä mittareista (mitattavista tavoitteista) kielitaidon kehittymiselle.

Ehdotus koostuu kielitaitotason kehittymisen mittareista sekä seurattavista rakenteellisista muutoksista. Nämä rakenteelliset muutokset on poimittu ohjelmatekstistä, eli sisällöllisesti ei ole tuotu mitään uutta. Kysymysten perusteella tarkennetaan oppimistuloksiin liittyvän tavoitteen sanoitus: **Muunkielisten oppijoiden oppimistulokset paranevat ja erot pienenevät suhteessa muuhun väestöön**

Ehdotetaan vietäväksi sivulle 19 Luvun 5.2 Vaikuttavuus loppuun. Viimeiseen lauseen jälkeen lisätään (punaisella):

Ohjelman vaikuttavuutta seurataan myös varhaisten signaalien ja avainindikaattorien (ns. herkät mittarit) avulla, jotta toimenpiteitä voidaan tarvittaessa suunnata ketterästi uudelleen ja oppiminen kytkeä jatkuvasti osaksi ohjelmatyötä kuluvalla strategiakaudella. ”Koska kotimaisten kielten kielitaidon kehittyminen on ohjelman keskeinen päämäärä, asetetaan ohjelman kautta seuraavat mitattavat tavoitteet.”

Taulukko 4: Ohjelman tavoite: Kielitaito mahdollistaa oppimisen, työllistymisen ja arjen sujuvuuden

-

Ohjelman tavoite: Kielitaito mahdollistaa oppimisen, työllistymisen ja arjen sujuvuuden	**Mittari**	**Lähtötaso 2025**	**Tavoitetaso 2029**

Muunkielisten vantaalaisten suomen tai ruotsin kielitaito kehittyy	Kotoutumiskoulutuksessa tavoitetason B1 ja A2.2. saavuttaneet	Hidas polku 2025: B1.1-taso: 10 % A2.2-taso: 43 % Peruspolku 2025: B1.1-taso: 35 % A2.2-taso: 44 % Korkeastikoulutettujen polku B1.2-taso: 43 % B1.1-taso: 46 %	Hidas polku 2029: B1.1-taso: 20 % A2.2-taso: 58 % Peruspolku 2029: B1.1-taso: 45 % A2.2-taso: 50 % Korkeastikoulutettujen polku B1.2-taso: 43 % B1.1-taso: 57 %
Muunkielisten oppijoiden oppimistulokset paranevat ja erot pienenevät suhteessa muuhun väestöön	Perusopetuksessa äidinkielen ja kirjallisuuden oppimistulosten taso 3. ja 7. luokan ikäluokka-arvioinneissa nousee, ja ero kotimaankielisten ja muunkielisten oppilaiden oppimistulosten välillä kaventuu.	Vuoden 2025 lähtötaso saadaan syksyllä 2026	Tavoitetaso määritellään lähtötason selvittyä
	Lukiokoulutuksessa S2-oppijoiden hylättyjen ylioppilastutkinto-suoritusten prosentuaalinen määrä vähenee ja muiden kuin A- tai B-	Keväällä 2026 hylättyjä: 24 % muita kuin A- tai B-suorituksia: 30 %.	Keväällä 2029 hylättyjä: max. 15 % muita kuin A- tai B-suorituksia: väh. 40 %.

arvosanan saaneiden hyväksyttyjen suoritusten määrä kasvaa		

- **OPH:n Opetussuunnitelman perusteissa kielitaitotason tavoitteeksi on asetettu B1.1. Monissa työvoimakoulutuksissa (mahdollinen jatkopolku kotokoulutuksen jälkeen) on asetettu A2.2 kelitaitotaso.*

- Taulukko 5: Seurattava rakenteellinen muutos kielitaitotason nostamiselle.

Rakenteellinen tavoite kielitaitotason nostamiselle	**Seurattava muutos vuodelle 2029**
Kielitaidon kehittymistä ja palvelutarjontaa seurataan systemaattisesti	Kaupunkitasoinen seuranta ja mittaristo tuottavat tietoa kielitaidon kehittymisestä ja palvelutarjonnan kohtaannosta.
Palvelut ovat aiempaa tarvelähtöisempiä	Kieliopetus Vantaalla on aiempaa tarvelähtöisempää, vaikuttavampaa ja paremmin eri kohderyhmille kohdentuvaa. Palveluiden välinen yhteistyö on sujuvaa.
Kielitaitotason mukainen opetus ja tuki vahvistuvat	Kielitaidon arviointi tukee opetuksen ja tukitoimien tarkoituksenmukaista kohdentamista.
Tiedolla johtaminen vahvistuu	Muunkielisiä ja S2-oppijoita koskeva tieto tukee päätöksentekoa ja resurssien kohdentamista.
Kielen oppiminen tapahtuu monissa ympäristöissä	Kielen oppimisen ja käytön mahdollisuudet vahvistuvat myös vapaa-ajalla, palveluissa sekä työn ohella.

10 § **Asemakaava ja asemakaavan muutos 931400 sekä tonttijaon muutos, 93 Vaarala / Vantaan ratikka - Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki**

VD/7362/10.02.04.00/2020

SP/TTA/MJA/EK/MHA/VIK

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja ratikkaan liittyville toiminnoille. Ratikalle ja siihen liittyville toiminnoille kaavassa osoitettavat tilat perustuvat 10.3.2023 ja 13.3.2024 valmistuneisiin, Vantaan ratikan katusuunnitelmaehdotuksien tilavarauksiin. Lisäksi kaavalla varaudutaan Porvoonväylän vaihtopysäkkeihin ja huomioidaan kulttuuriperinnön suojelu. Asemakaavassa turvataan maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden jatkuvuus.

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 931400 – Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki on ollut 9.5.2023 kaupunkiympäristölautakunnan kokouksessa päätöskäsittelyssä, mutta asia vedettiin sen jälkeen 22.5.2023 kaupunginhallituksen kokouksen asialistalta pois ja kaavaehdotus valmisteltiin uudelleen muuttuneiden lähtötietojen vuoksi.

Asemakaava koskee katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 93 Vaarala sekä katualueita kaupunginosassa 91 Länsimäki.

Asemakaavan muutos koskee korttelia 93201, osaa korttelista 93153 sekä katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 93 Vaarala, katu- ja liikennealueita kaupunginosassa 91 Länsimäki sekä katu-, virkistys- ja erityisalueita kaupunginosassa 95 Rajakylä.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta, lähivirkistysaluetta, katualuetta, suojaviheralueta sekä urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta.

Tonttijaon muutos koskee korttelia 93201.

Alue sijaitsee Vaaralan kaupunginosan eteläosassa Porvoonväylän pohjoispuolella sekä Länsimäen kaupunginosan pohjoisosassa ja pieniltä osin Rajakylän kaupunginosassa Porvoonväylän eteläpuolella. Alueeseen kuuluu Länsimäentien katualuetta Pallastunturintie-Rajakentäntien risteyksestä pohjoiseen Kehä III:n liittymälle asti, sekä Fazerintien ja vähäiseltä osin Kuussillantien katualuetta Metsätien risteysalueelta Länsimäentien risteysalueelle. Kaava-alueessa ovat mukana ne asemakaavoitetut kiinteistöt kokonaisuudessaan, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

Maanomistus
Kaupunki omistaa valtaosan Länsimäentien katualueesta ja osia Fazerintiestä sekä virkistys- ja suojaviheralueet. Muut kiinteistöt ovat yksityisessä ja valtion omistuksessa.

Kiinteistöt omistajineen:
- 92-91-9904-1, 92-91-9901-0, 92-91-206-1, 92-91-9903-9, 92-91-207-1, 92-91-207-2, 92-95-120-1, 92-95-120-2, 92-95-9903-5, 92-91-9903-8, 92-401-1-42, 92-401-13-50, 92-410-14-0, 92-410-12-5, 92-95-9901-0, 92-93-9901-0, 92-410-4-39, 92-410-13-40, 92-410-13-54, 92-410-1-56, 92-410-1-39, 92-410-1-38: Vantaan kaupunki

- 92-410-16-0, 92-410-16-0, 92-410-21-0, 92-410-4-40, 92-410-4-21, 92-410-6-67, 92-410-6-36, 92-410-6-25, 92-410-13-21, 92-410-13-45, 92-410-1-67, 92-410-1-57, 92-93-201-4, 92-93-201-5, 92-93-201-6: Oy Karl Fazer Ab
- 92-410-4-25, 92-410-4-32, 92-410-6-41, 92-410-6-40: Valio Oy
- 92-895-2-42: Suomen valtio
- 92-410-6-41, 92-410-6-11, 92-410-13-52, 92-410-18-12: Yksityinen

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Ramboll Oy konsulttina.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta (TY), asumisen ja työpaikkojen aluetta (A/TP), asuinaluetta (A), lähivirkistysaluetta (VL), yhdyskuntateknisen huollon aluetta (ET) sekä urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta (VU). Kaava-alue sijaitsee osin katukuvan kehittämisvyöhykkeellä. Kaava-alueen luoteisreunaan on osoitettu kulkemaan ekologinen runkoyhteys sekä ohjeellinen ulkoilureitti, joka on yhteydessä kaava-aluetta pohjois-/eteläsuunnassa halkovaan virkistysalueyhteyteen. Lisäksi Porvoonväylän kohdalle sijoittuu tärkeä joukkoliikenteen vaihtopaikka (LJ) ja kaava-alueen lävitse kulkee raitiotie. Kaava-alue sijoittuu lähes kokonaisuudessaan pohjavesialueelle sekä kestävän kasvun vyöhykkeelle.

Asemakaava ja asemakaavan muutos
Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella levennetään katualuetta Länsimäentiellä Fazerintien eteläpuolella Pallastunturintielle asti muuttamalla osa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueesta, suojaviheralueesta sekä virkistysalueista katualueeksi ja muodostetaan uutta katualuetta Fazerintiellä sekä Länsimäentiellä Fazerintien risteyksestä Kehä III:lle asti. Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella muutetaan myös osa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueesta virkistysalueeksi turvaamaan maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden jatkuvuus Vanhankaupunginlahdelta Ojankoon. Kaava-alueen pohjoisosan lähivirkistysalueella, nykyisen Hopeatien alueelle osoitetun joukkoliikenteelle varatun alueen osan rajausta ja kevyenliikenteen reitin linjausta muutetaan osin. Muutoksessa varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille sekä parannetulle katuympäristölle. Raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita.

Katualueen levennykset ja joukkoliikenteelle varatun alueen osan sekä kevyenliikenteen linjauksen muutokset perustuvat 10.3.2023 ja 13.3.2024 valmistuneisiin katusuunnitelmaehdotuksien tilavarauksiin. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu. Virkistysalueen laajennus teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen pohjoisosassa perustuu Oy Karl Fazer Ab:n ja Vantaan kaupungin väliseen yhteisymmärrykseen.

Porvoonväylän liikennealuetta (LT) laajennetaan Uudenmaan ELY-keskuksen tiesuunnitelman (30.9.2022) mukaisesti osin nykyiselle Fazerin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (T) sekä suojaviheralueille (EV) ja yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueelle (ET). Korttelin 93153 asuinrakennusten korttelialuetta (A) laajennetaan hieman nykyiselle lähivirkistysalueelle (VL). Korttelin 93201 tehokkuusluku muutetaan tonttikohtaisiksi rakennusoikeusluvuiksi, jotta tonttien rakennusoikeus ei vähene pinta-alamuutoksista huolimatta. Ajoliittymäkieltomerkintöjä lisätään korttelille 93201 Fazerintietä ja Länsimäentietä vasten. Ohjeellinen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (et) sähkönsyöttöasemaa varten sijoittuu Porvoonväylän eteläpuolelle

Länsimäentien katualueelle. Länsimäentien ja Rajakentäntien kulmaukseen on osoitettu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue (ET) paineenkorotusasemaa varten. Kaavassa osoitetaan pohjavesialueen rajaus. Valion kiinteistöllä sijaitsevan työntekijöiden asuntolan suojaksi on osoitettu melueste.

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa on annettu maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden turvaamiseen, maaperän pilaantuneisuuden selvittämiseen ja puhdistamiseen, pohjaveden suojeluun, melusuojaukseen, kaupunkikuvaan, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon sekä katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen liittyviä määräyksiä. Lisäksi kaavalla suojellaan Fazerin vierailukeskuksen rakennukset sekä konttorirakennus ja vierailukeskuksen ulkopuolella sijaitseva piha-alue.

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa on annettu maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden turvaamiseen, maaperän pilaantuneisuuden selvittämiseen ja puhdistamiseen, pohjaveden suojeluun, rakennusperinnön suojeluun, melusuojaukseen, kaupunkikuvaan, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon sekä katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen liittyviä määräyksiä.

Ratikan rakentaminen tulisi ennusteiden mukaan vauhdittamaan maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Ratikka lisää alueen houkuttelevuutta ja päivittää sen identiteettiä osaksi elävää ja kehittyvää ratikkakaupunkia.

Vantaan ratikka on pikaraitiotieyhteys, jota suunnitellaan Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Raideyhteydellä on tarkoitus lisätä kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistaa kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistää alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulisi toteutuessaan merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2024 työohjelmassa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” on julkaistu 23.11.2020 ja päivitetty 17.9.2021. Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki asemakaavamuutoksen alueelta 931400 saatiin 6 mielipidettä.

Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki -asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alueelta nro 931400 julkaistiin oma OAS 24.5.2022 ja siitä pyydettiin osallisilta mielipiteet 24.8.2022 mennessä (MRL 63 § ja 6 §). Mielipiteitä ja lausuntoja saatiin yhteensä 7 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 15.12.2022 sekä 28.9.2023 ja päivityksistä tiedotettiin kaava-alueen maanomistajia. 28.9.2023 päivitetystä OAS:sta saatiin yhteensä 13 mielipidettä.

MRL 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti kaavoituksen vireille tulosta on kuulutettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa sekä kirjeitse kaavoitettavan alueen maanomistajille ja viranomaisille.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta joulukuussa 2020, joista Aviapoliksen alueen yleisötilaisuus järjestettiin 17.12.2020. Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla. Koko ratikan linjan suunnittelutilannetta koskevat verkkotilaisuudet on järjestetty 23.9.2021, 6.4.2022, 15.11.2022 ja 13.4.2023.

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 15.12.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 15.12.2022-13.1.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Puhelinaikoja suunnittelijoille varattiin kaksi, 19.12.2022 sekä

11.1.2023. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 15.12.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Mielipiteitä vuorovaikutusaineistosta saatiin 1.

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen vuorovaikutusmateriaalia esiteltiin Rajakylän-Länsimäen asukastilaisuudessa 9.2.2023.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle.

Sopimus
Asemakaavaan liittyen neuvotellaan yhteistyösopimuksesta Oy Karl Fazer Ab kanssa.

Kaupunkiympäristölautakunta 14.5.2024 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 14.5.2024 päivätty asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 931400 sekä tonttijaon muutosehdotus, 91 Länsimäki, 93 Vaarala ja 95 Rajakylä / Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 3.6.2024 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 14.5.2024 päivätty asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 931400 sekä tonttijaon muutosehdotus, 91 Länsimäki, 93 Vaarala ja 95 Rajakylä / Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 19.6.-19.8.2024.Tänä aikana jätettiin 2 muistutusta (alueen asukas ja Oy Karl Fazer Ab).

Alueen asukas totesi muistutuksessaan, että Vantaan ratikan suunnitteluosasto on aikaisemmissa esityksissään liittänyt kiinteistön 410-13-51 kortteliin 93153 (Asuinrakennusten korttelialue, A). Tässä uudessa

esityksessä tähän on tehty perusteeton muutos. Ratikan ja korttelin 93153 välinen viheralue on liian leveä. Kaventamalla tuota viheraluetta mahdollistetaan ko. korttelin järkevämpi suunnittelu asuinalueeksi. Pieni siirto linjauksessa ei vaikuta merkittävästi ratikan suunnitteluun mutta tuo satoja rakennus m2 kyseiseen kortteliin. Kaventamalla Rivieranraition linjausta, voidaan jättää enemmän tilaa linjauksen eteläpuolelle (viheralue), sekä pohjoispuolelle (Kortteli 93153). Alueen auto- ja kevytliikenne kulkee jo nykyisin Kuussillantietä pitkin. Suunniteltu kevyenliikenteenväylä ja sen viemä maa-ala on mitoitukseltaan ylileveä. Kaventamalla Ratikan ”jalanjälki” saadaan kapeammaksi. Kevyenliikenteen väylä tulee joko poistaa, tai tehdä kapeampi ”suojaalue” ja kaide kevyenliikenteen ja ratikan väliin. Koko Ratikan linjausta tulee siirtää kokonaisuudessaan vielä muutama metri (5-10) etelämmäksi. Siirtäminen ja lyhyt kallioleikkausmatka eivät vaikuta linjauksen eteläpuolella olevaan viheralueeseen eikä eläimien / eliöiden kulkuun alueella. Kallion louhinta on kuitenkin nykyteknologialla varsin edullista ja siitä saatu murske voidaan hyödyntää Rivieranraition loppupään maanrakennuksessa. Nykyinen linjaus edellyttää mm sauna- ja pesurakennusten purkua.

Oy Karl Fazer Ab nosti muistutuksessaan esiin, että uudessa asemakaavaehdotuksessa T tonttien 7/8 väliin on merkitty sitova tonttijako. Kyse on kuitenkin näiden osalta yhtenäisestä tehdasalueesta. Jatkossakin tulee varmistaa, että tehdasalueen kehittäminen, myös mahdollisen tonttijaon yli, on mahdollista. Sitova tonttijako ei Fazerin mielestä tuo tätä tarvetta tai rakennusoikeuden tarkka kohdistaminen. Kerrosluku T-alueella on rajoitettu III. Fazer kysyi muistutuksessaan, mitä tämä käytännössä halleissa tarkoittaa esim. metrimääränä, vai onko korkeudelle mitään muuta rajoitetta kuin kerrosmäärä. Kaavaselostuksesta Fazer nosti esiin korjaukset: s. 22 ”Kiinteistöllä 92–93–201–5 toimii Fazerin makeistehdas ja konsernitoimintoja ~~leipomo~~. -- Kiinteistöllä on maankäyttörajoite.”; s. 18 ”-- Rakennuksen kolmesta tehdassiivestä yksi palvelee irtomakeisten, yksi suklaan valmistusta ja yksi toimii keksitehtaana~~, joka on myyty ulkomaille (LU)~~.” (Keksi on Fazerin omistuksessa); selostuksessa on mainittuna muutokset verrattuna vanhaan kaavaan. Kohdassa ei mainita uutta (sitovaa)tonttijakoa.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 3.6.2024 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 23 ja saatiin 13 kappaletta.

Telia totesi lausunnossaan, että kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, ja Teliaan on oltava yhteydessä hyvissä ajoin. Kaapelien katkaisua ja siirtoa pitäisi pyrkiä välttämään. Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä. Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitti pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. Osallistutaan hankkeen johtosiirtosuunnitteluun. Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi, ellei toisin ole sovittu.

Tukesilla ei ollut lausuttavaa asiassa.

Elisa lausui, että alueella on runsaasti Elisa Oyj:n yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Mikäli niitä joudutaan siirtämään, pitää siirron tarvitsijan olla ajoissa (väh. 12kk ennen tarvetta) yhteydessä Elisaan. Siirrot ovat hitaita ja kalliita.

Eltel Networks lausui, että katu- ja muutoskaavojen suunnitelmat on hyvä saada nähtäväksi ajoissa uusien putkitustarpeiden ja olevien verkkojen siirtotarpeiden suunnittelua varten. Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, ja DNA:han on oltava yhteydessä hyvissä ajoin. Kaapelien katkaisua ja siirtoa pitäisi pyrkiä välttämään. Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitti pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä. Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi, ellei toisin ole sovittu.

Vantaan Energia totesi lausunnossaan, että mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Suomen luonnonsuojeluliitto lausui, että ekologinen yhteys Slåttmossen – Vaarala – Ojanko – Sipoonkoven kansallispuisto, on huomioitu suunnitelmassa hyvin ja yhdistyksemme toivoo, että se toteutuu esitetyn mukaisena. Ekologinen yhteys Mustavuori (Natura 2000) – Myllymäki (LUO) – Långmossen – Vaarala, on sen sijaan sivuutettu suunnitelmassa. Ekologinen yhteys on tällä hetkellä heikko Porvoon moottorien kohdalta. Kaavasuunnitelmaan liittyen tulisi selvittää mahdollisuudet kehittää kyseistä yhteyttä esimerkiksi rakentamalla eläinalikulku tai vihersilta Porvoon moottoritielle. Vihersiltarakenne soveltuisi laajemmalle joukolle eläinryhmiä kuin alikulku.

Sipoon Energialla ei ole lausuttavaa ratikan linjauksesta ja sen vaikutuksista kiinteistöön, mikäli kiinteistön alueella ei tehdä maanmuokkaustöitä (kiinteistöllä tehdyissä tutkimuksissa on havaittu vähäisiä määriä pilaantunutta maata etelälaidalla).

Uudenmaan ELY-keskus totesi lausunnossaan, että pohjavesialueen rajaus tulee tehdä pohjavesialueen ulkorajan mukaisesti ja pohjaveden suojelua koskevien kaavamääräysten tulee koskea koko pohjavesialuetta. Kaavakartalle on tarpeen merkitä vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet. Kaavamääräyksiin tulee näiltä osin lisätä viittaus suoja-alueita koskeviin Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 (nro 53/2000/1) sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 (nro 01/0064/2) antamiin päätöksiin ja niissä esitettyihin määräyksiin. Lähisuojavyöhykkeellä on kiellettyä esim. rakentaa uusia yleisiä liikenneväyliä. Määräys saattaa edellyttää raitiotien rakentamisessa hakemaan poikkeamista suoja-aluemääräyksistä. Pohjavesialuetta koskien olisi hyvä lisätä määräys: ”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.” Lisäksi esitetään lisättäväksi määräykset: "Alueella on kielletty pohjaveden kannalta haitallisten kemikaalien ja jätteiden laitos tai ammattimainen käsittely ja varastointi" ja "Pohjavesialueella ei saa rakentaa energiakaivoja". Pohjaveden imeyttämistä koskeva määräys tulisi muuttaa muotoon "Puhtaat kattovedet tulee imeyttää maaperään…" Ajoväylät, pysäköintialueet, ajoneuvojen huoltopihat sekä jäteastioiden sijoituspaikat tulisi velvoittaa päällystämään öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella. Näiden alueiden valumavedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Määräyksestä "Rakentaminen tulee toteuttaa siten, että sillä ei muuteta haitallisesti pohjaveden pinnan tasoa" tulisi poistaa sana "haitallisesti". Katu- ja liikennealueita koskien tulee lisätä määräys: Katu- /liikennealueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida. Ennen katu- ja liikennealueiden rakentamista tulee luotettavasti selvittää pohjaveden pinnankorkeus alueella. Mikäli rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, tulee ennen rakentamista laatia pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden tarkkailuohjelma.
ELY-keskus totesi, että kaavaselostuksessa mainittu PIMA-riskien selvitys ei ole mukana kaava-aineistossa, eikä se ole saatavilla kaupungin verkkosivuilla. Pilaantuneiden maiden tilanne tulee esittää yksiselitteisesti kaavaselostuksessa. Selostuksesta ei käy ilmi, missä viitattu lämpökeskus ja kaksi purettua öljysäiliötä sijaitsevat. Aineistosta ei myöskään käy ilmi, onko kaavakartassa esitetty laajahko pima-merkintä tarpeellinen.
Luontoarvot on huomioitu asianmukaisesti. Ekologinen yhteys sijoittuu hyvin VL-alueelle. ELY-keskus katsoo, että viheryhteystarvetta voisi vielä korostaa määräyksessä.
ELY-keskus totesi, että on syytä harkita, että ratikkakäytävä esitettäisiin virkistysalueiden melutason ohjearvot täyttämättömiltä osin pääkäyttötarkoituksella EV. Meluntorjunta tulee ratkaista raitiotievarauksen yhteydessä ja huomioida alueen kaavamääräyksissä, eikä siirtää meluntorjunnan toteuttamista A-alueelle. ELY-keskus viittaa Raide-Jokerin käyttöönoton jälkeen ilmenneisiin meluongelmiin ja

suosittelee, että Vantaan pikaratikkaan liittyvissä kaavoissa pyritään ennakoimaan mahdolliset meluhäiriöt mahdollisimman hyvin. Pikaratikan aiheuttamassa melussa korostuvat lyhytaikaiset voimakkaan melun jaksot, jotka eroavat tyypillisestä autoliikenteen aiheuttamasta katumelusta. Raitiolinjan rakentaminen ei saa johtaa tilanteeseen, jossa asuinrakennuksella ei ole enää ohjearvojen mukaista riittävää piha-aluetta.
ELY-keskus suhtautuu lähtökohtaisesti kielteisesti asumisen mahdollistamiseen teollisuusalueilla. Jos tavoitteena on pysyttää jo olemassa olevaa asumista, asiasta tulisi antaa tarkempi määräys.

Gasgrid lausui, että alueelle suunniteltu raitiotie sekä muut alueen muuttuvat maankäytön tarpeet edellyttävät maakaasun siirtoputken ja siihen liittyvien laitteiden siirtämistä. Vantaan kaupunki sopii maakaasuputken siirtoon liittyvistä Porvoonväylän asioista ym. maankäyttöasioista suoraan Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Lausunnon vastaanottaja on velvollinen toimittamaan/tiedottamaan lausunnon liitteineen asianosaisten käyttöön.

HSL totesi lausunnossaan, että katusuunnitelmassa 58624-2 Fazerintien ja Länsimäentien risteykseen on kaavoitettu uusi pysäkki lännen suuntaan ajettaessa. Länsimäentiellä on jo olemassa oleva pysäkki n. 200 metrin päässä uudesta pysäkistä. HSL ei tunnista, mitä linjaa uusi pysäkki palvelisi ja siitä johtuen vielä miettimään onko sen tilavaraus tarpeellinen. Aikataulunäyttöjen sijoittelemisessa tulisi varautua siihen, että reaaliaikaiset saapumisajat pysäkille olisi nähtävissä sekä pysäkkikatoksen sisältä että ulkoa. HSL on toimittanut kommentteja alueen katusuunnitelmiin erillisellä viestillä. Olemme mielellämme mukana jatkosuunnittelussa, kuten tähänkin asti olemme olleet.

Vantaan kaupunginmuseo totesi lausunnossaan, että kaavaehdotuksen suojelumerkintöihin (sr/1, sr/2 ja sp) liittyvät kaavamääräykset ovat kaupunginmuseon kaavoittajalle laatimien ehdotettujen kaavamääräysten mukaiset. Fazerilan aluetta ja sillä ole-via rakennusperintökohteita on kuvattu selostuksen sivulla 18. Teksti on osittain vanhentunut ja se tulee päivittää uudemmalla rakennushistoriaselvityksistä saaduilla tiedoilla. Tekstiin tulisi lisätä myös Fazerin vierailukeskus, joka on todettu merkittäväksi rakennusperintökohteeksi kaavaprosessin aikana.

Fingrid lausui, että asemakaava-alueelle sijoittuu Fingridin rakentamisvaiheessa oleva Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys ja se risteää ratikkareitin kanssa. Asemakaavassa voisi ottaa huomioon myös Gasgridin kaasuputken johtokäytävän. Kaavaselostuksessa olisi hyvä taustoittaa edellä mainittua kokonaisuutta jonkin verran. Myös suunnitelmien tarkentuessa vuoropuhelun ja teknisen yhteensovituksen on hyvä tarpeen mukaan jatkua. Uusiin suunnitelmiin tai aiemmin käsiteltyjen suunnitelmien muutoksin tai tarkennuksiin tulee pyytää Fingridistä myös erillinen risteämälausunto, mikäli suunnitelma vaikuttaa Fingridin voimajohtoihin tai sähköasemaan.

HSY lausui, että raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia on siirrettävä vesihuoltoverkostoa. Lisäksi ratikkahankkeen yhteydessä saneerataan Länsimäentiellä päävesijohto ja paineenkorottamo sekä rakennetaan uusi jakeluvesijohto. Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti. Fazerintien ja Länsimäentien risteyksessä, aivan lähellä tontin 92-410-4-25 rajaa sijaitsee yleinen jätevesiviemäri ja yleinen vesijohto. On tarkistettava tarvitaanko tontille 92-410-4-25 johtokujamerkintä tai vastaavan sisältöinen kaavamääräys.

Tehdyt tarkistukset
Saatujen lausuntojen ja muistutuksien johdosta on tehty tarkistuksia.

Kaavamuutosalue jaettiin vuoden 2024 nähtävilläolon jälkeen kahdeksi erilliseksi kaavahankkeeksi niin, että Länsimäentietä koskeva osuus irrotettiin omaksi kaavamuutosalueekseen nro 911200 - Vantaan ratikka: Länsimäentie.

Lähivirkistysaluetta (VL) muutettiin suojaviheralueeksi (EV) Rivieranraition joukkoliikenteelle varattu alueen osalta ja sen varrelta arvioidun Vantaan ratikan meluvaikutusalueen (yli 55 dB) mukaisesti saadun lausunnon perusteella.

Asuinrakennusten korttelialueen (A) ja EV-alueen välistä rajaa muutettiin muuttuneen ratikan tilavarauksen vuoksi ja saadun muistutuksen perusteella.

Slåttmossenin lähivirkistysalueen (VL) eteläosaan osoitettiin ohjeellinen ulkoilureitti (ur).

Pohjavesialueen rajaus korjattiin koskemaan koko pohjavesialuetta. Pohjavesialueelle on osoitettu Länsi-Suomen ympäristölupaviranomaisen päätöksen nro 53/2000/1 mukaiset vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (pv/1 ja pv/2) saadun lausunnon perusteella.

Tärkeää pohjavesialuetta koskevia kaavamääräyksiä tarkennettiin ja kaikki pohjaveden suojelua koskevat kaavamääräykset on muutettu koskemaan koko pohjavesialuetta saadun lausunnon perusteella.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta koskevaa puuston säilyttämisen ja uudistamisen kaavamääräystä tarkennettiin niin, että ekologisen yhteyden tulee säilyä puustoisen lisäksi kerroksellisena.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) alueen osan, jonka maaperä on saastunut (pima) rajausta tarkennettiin viimeisimpien selvitysten mukaiseksi saadun lausunnon perusteella.

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle (ET) nro 93201 lisättiin alueen osan, jonka maaperä on saastunut (pima), saadun lausunnon perusteella.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) tontille nro 8 osoitettiin poikkeamispäätöksen nro LP-092-2025-02189 ja rakentamislupahakemuksen mukainen auton säilytyspaikan rakennusala (a).

Rakennusala, jolle saa sijoittaa pumppaamorakennuksen (pr) muutettiin yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi (et).

Lisättiin kaavamääräyksistä puuttunut liike- ja toimistotilan määrää koskevan kaavamerkinnän (klt%) selite.

Kaupunginosan rajaa muutettiin niin, että kaavaehdotuksella osoitettu Porvoonväylän laajennettava liikennealue (LT) on kokonaan Rajakylän kaupunginosan alueella.

Porvoonväylän pohjoispuolella oleva suojaviheralue nimettiin Voimamäeksi (nimistöryhmä 22.10.2024).

Lisäksi tarkistettiin johtoaluevarauksia ja tehtiin piirustusteknisiä tarkistuksia.

Tarkistukset ovat olennaisia ja asemakaavamuutos on asetettava uudelleen nähtäville.

Kaavaselostuksen tarkistukset

Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä annettujen lausuntojen ja muistutuksien vuoksi. Kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaan kohtaan lisättiin tieto päätöksistä, jotka koskevat Fazerilan pohjavedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeitä. Lähtötietojen luvun 2.1.3 rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva teksti ja pilaantuneita maa-alueita koskeva teksti päivitettiin viimeisimpien selvityksien mukaisiksi. Asemakaavan kuvausta koskevaan lukuun 4 lisättiin tieto T-korttelia koskevasta sitovasta tonttijaosta.

Sopimus
Asemakaavaan ei liity maankäyttösopimusta.
Asemakaavaan liittyy Yhteistyösopimus ja Esisopimus määräalojen ja kiinteistöjen luovutuksesta Oy Karl Fazer Ab kanssa (kh 5.11.2024).

Kaupunkiympäristölautakunta 14.4.2026 § 7

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset, sekä ilmoittaa tästä päätöksestä ja antaa AKL 65 §:n mukainen kunnan perusteltu kannanotto niille muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa,
b) esittää kaupunginhallitukselle, että asetetaan uudelleen nähtäville 30 päiväksi MRA 27 ja 32§:ien mukaisesti 14.4.2026 päivätty asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 931400 sekä tonttijaon muutosehdotus, 93 Vaarala / Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki,
c) esittää kaupunginhallitukselle, että oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että vihreiden lautakuntaryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

> ” Tulee selvittää mahdollisuudet ekologisen yhteyden säilyttämiseen linjalla Mustavuori – Långmossen – Vaarala, esimerkiksi rakentamalla eläimille sopiva alikulku tai vihersilta poikki Porvoon moottoritien.”

_____

Kaupunginhallitus 27.4.2026 § 21

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään:
a) asettaa uudelleen nähtäville 30 päiväksi MRA 27 ja 32§:ien mukaisesti 14.4.2026 päivätty asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 931400 sekä tonttijaon muutosehdotus, 93 Vaarala / Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki, ja
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

“Tulee selvittää mahdollisuudet ekologisen yhteyden säilyttämiseen linjalla Mustavuori – Långmossen – Vaarala, esimerkiksi rakentamalla eläimille sopiva alikulku tai vihersilta poikki Porvoon moottoritien.”

_____

Nähtävilläolo
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 § ja 32 §:ien nojalla uudelleen nähtävillä 13.5.-11.6.2026. Tänä aikana ei jätetty muistutuksia.

Lausunnot
Kaupunginhallitus päätti 27.4.2026 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 21 ja saatiin 9 kappaletta.

Elisa Oyj lausui, että alueella on runsaasti Elisa Oyj:n yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Näiden toiminta tulee alueella toimijoiden tiedostaa ja turvata kaikissa oloissa.

Tukesilla, Fingrid Oyj:llä tai Vantaan kaupunginmuseolla ei ollut huomautettavaa asemakaavasta.

Vantaan Taidemuseo Artsi lausui, että kaikki ratikan taiteen ehdotukset Fazerilan pysäkillä integroituvat pysäkkikatoksen rakenteisiin. Kaavaan sisältyvä määräys ratikkakatosten viherkatoista rajoittaa katokseen integroitavan taiteen sisältöä ja toteutusmahdollisuuksia. Ratikan taidehankkeen kannalta onkin tärkeää, että kaavaan tehdään muutos, jonka mukaan viherkatto olisi vaihtoehtoinen silloin, kun pysäkkikatos tai pysäkkiympäristö on varattu taiteelliselle toteutukselle.

Uudenmaan elinvoimakeskus lausui, että suunnittelualueen rajautuessa valtakunnallisesti merkittävään tieyhteyteen (Kehä 3), on vaikutusarviota suositeltavaa täydentää arviolla vaikutuksista Kehä 3:n sujuvuuteen ja turvallisuuteen.

Vantaan Energia haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lupa- ja valvontavirasto totesi lausunnossaan, että T-korttelialueen määräystä on syytä tarkentaa, että yleiskaavan ohjausvaikutus merkittäviä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomasta toiminnasta välittyy asemakaavaan.
Fazerila I -vedenottamon vedenottamoalue tulee merkitä kokonaan ET-alueeksi. Kaava-alueen länsiosan et-osa-aluemerkintä tulee poistaa asemakaavasta. Mahdollinen poikkeamisluvan tarve vedenottamoiden suoja-aluemääräyksistä olisi hyvä tuoda esiin myös kaavaselostuksessa. Uusia yleiselle liikenteelle tarkoitettuja liikenneväyliä ei saa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen (01/0064/2, 4.5.2001) mukaan rakentaa vedenottamoiden lähisuoja-alueelle ilman poikkeamista suoja-aluemääräyksistä. Rakentaminen Fazerin vedenottamoiden suoja-alueilla edellyttää lähtökohtaisesti aina pohjaveden hallintasuunnitelman. Pilaantuneiden maiden alueella hulevesiä ei tule imeyttää maaperään. Ajo- ja pysäköintialueiden vesiä ei saa imeyttää maaperään edes puhdistuksen jälkeen. Kaavamääräyksiin on tarpeen lisätä määräys mahdollisesta vesilain- tai ympäristönsuojelulainvaraisuudesta.
Luo ja Luo/1 -kaavamääräyksissä on syytä mainita tavoitteena liito-oravan liikkumismahdollisuuden turvaaminen risteysalueen yli. Mahdollisen raitiotiepysäkin sijoittamisessa on varmistettava, ettei heikennetä liito-oravalle aidosti toimivaa ja maakunnallisesti tärkeää ekologista yhteyttä.
Koska melutason nousu ohjearvot ylittäväksi asuinrakennuksen piha-alueella aiheutuu tieliikenteen lisäksi raitiotiestä, tulee tarvittava meluntorjunta suunnitella ja toteuttaa osana raitiotiehanketta. Aineistossa ei ole selvitystä, joka osoittaisi, että ennustetilanteessa tieliikenteen lisääntyminen yksinään aiheuttaisi melutason nousun ohjearvot ylittäväksi rakennuksen etelä-länsipuolisella piha-alueella. Kaavan valmistelun yhteydessä tulee huolehtia, että T-korttelialueen asunnoilla on riittävä melutason ohjearvojen mukainen piha-alue.

T-korttelialueen määräyksiin tulee täsmentää, että korttelialueelle saa rakentaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja. Lisäksi tulee määrätä, että alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.
Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto kannustaa siirtymään Ympäristöministeriön Katja-asetuksen mukaisten kaavamerkintöjen ja -määräysten käyttöön ja suosittelee, että uuteen rakennetun ympäristön Ryhti-tietojärjestelmään siirryttäisiin mahdollisimman pian.

HSY lausui, että asemakaavan muutosalueella on raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia siirrettävä vesihuoltoverkostoa Fazerintiellä sekä Länsimäentien ja Fazerintien risteysalueella.

Tehdyt tarkistukset
Saatujen lausuntojen takia on tehty tarkistuksia.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) liike- ja toimistotiloja koskevaa kaavamääräystä on täydennetty määräyksellä *”Liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja.”* T-korttelialueelle on lisätty lisäksi kaavamääräykset, joidenka mukaan *”alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä”* ja ”*asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity.”* Tarkistuksiin liittyen on kuultu erikseen kyseisen alueen maanomistajaa.

Ratikkapysäkkejä koskeva kaavamääräys on tarkennettu muotoon: *”Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto **tai katoksen katolle sijoittaa taidetta**."*

Tärkeälle tai veden hankintaan soveltuvalle pohjavesialueelle (pv) on lisätty määräys, jonka mukaan *”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.”*

Saadun lausunnon sekä Vantaan kaupungille myönnettyjen lupien perusteella pv-alueen pohjaveden suojelua koskeneet kaavamääräykset on tarkennettu muotoon: ”*Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta, maankaivu ja rakennusten perustaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pysyviä pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen tai virtauksiin, **tai pysyviin muutoksiin on haettava vesilain mukainen lupa**. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista. **Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus.**”*; *”Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin **tai pohjavesisuojauksen sisältävään avo-ojaan** ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle.”* Jälkimmäisestä määräyksestä on poistettu velvoite, että valumavedet tulisi johtaa ensin öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta, perustuen Lupa- ja valvontaviraston Vantaan kaupungille myöntämään lupaan (14.4.2026, 165/2026, asiatunnus LVV-U/35632/2026) poiketa Fazerin pohjavedenottamoiden suoja-aluemääräyksestä nro 15 kaupungin hakemuksen 3.7.2025 ja sen täydennysten mukaisesti.

Voimamäen nimen ruotsinnos on korjattu muotoon ”*Kraftkullen*” ja Rivieranraition ruotsinnos muotoon ”*Rivieraspåret*”.

Lisäksi kaavakarttaan on tehty teknisiä tarkistuksia, joista tärkeimpinä kaavamääräyksien järjestystä on muutettu määräysten selkiyttämisen vuoksi ja T-korttelialueen tontin nro 7 rakennusalan merkintää on selkiytetty poikkiviivalla, joka osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

Tarkistukset eivät ole oleellisia eivätkä aiheuta kaavan uutta nähtäville asettamista.

Kaavaselostuksen tarkistukset
Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä saatujen lausuntojen perusteella. Kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikenteeseen kohdistuvien vaikutuksien arviointia on täydennetty Kehä III:een kohdistuvien vaikutuksien arvioinnilla. Luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraition ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta. Luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja-aluemääräyksiä. Lähtökohtien luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026) mukaisesti. Lisäksi luvun 2.2.1 kuva 22 voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä on päivitetty.

Vastaus kaupunginhallituksen 27.4.2026 yhteiselle pöytäkirjalausumalle
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus nro *931400, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki*, on ollut nähtävillä laajempana kaavamuutosalueena 19.6.–19.8.2024, jolloin se on käsittänyt myös Länsimäentien ja sen Porvoonväylän ylittävän osuuden. Länsimäentien osuus irrotettiin omaksi kaava-alueekseen nro *911200, Vantaan ratikka: Länsimäentie,* kaavaehdotuksen 931400 nähtävillä olon jälkeen. Länsimäentie ja sen Porvoonväylän ylittävä osuus eivät siis enää ole osa kaavamuutosaluetta nro 931400. Kaava-alue käsittää Porvoonväylän aluetta vain vähäiseltä osin (liikennealueen levennys linja-autoliikenteen pysäkkialuevarausta varten).

SLL:n lausuntoon on *Mustavuori – Långmossen – Vaarala* -yhteyden osalta vastattu kaavaehdotuksen nro 911200 yhteydessä (KH 24.3.2025 § 13). *Vantaan ekologiset yhteydet* -selvityksen (2018) mukaan metsäisen ekologisen yhteyden päälinja ei nykyisellään jatku Långmossenista pohjoiseen Porvoonväylän yli Vaaralaan (Ojala, A. 2018, s. 29). *Vantaan ekologiset verkostot* -selvityksen (2023) mukaan kyseessä on paikallinen katkonainen yhteys, joka ei jatku Porvoonväylän yli (Huttunen, J. 2023, s. 30). Uusien vihersiltojen rakentamisessa on kannattavinta priorisoida ekologisten yhteyksien maakunnallisia viheryhteystarpeita (Huttunen, J. 2023). Yhteyttä ei ole esitetty Vantaan yleiskaavassa 2020 eikä myöskään alueella voimassa olevissa maakuntakaavoissa (Uusimaa-kaava 2050 ja Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava). Asemakaavaehdotus perustuu yleiskaavan korkeamman tason maankäyttöratkaisuun.

Asemakaavaehdotuksen vaikutuksia on arvioitu kaavaselostuksessa ja selostuksen sivulla 79 todetaan yleisesti luontovaikutuksista muun muassa, että *”Vantaan ratikka on suunniteltu kulkemaan pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa, jossa se sovitetaan joko olemassa olevaan tai levennetään katualueeseen. Näin ollen raitiotiellä ei ole laajoja vaikutuksia luonnon arvokohteisiin. Raitiotien luontovaikutukset kohdistuvat pääosin lähiympäristöön, kun katutila laajenee tai sen poikkileikkaus muuttuu.”* Edellä mainittu koskee myös *Mustavuori – Långmossen – Vaarala* -yhteyttä, eikä kaavaehdotuksella ole jo nykyisellään katkonaiseen yhteyteen huomattavia vaikutuksia.

Koska Porvoonväylän ylitys ei ole enää osa kaavamuutosaluetta, ekologisen yhteyden parantaminen vihersillalla tai alikululla ei ole kyseisessä kaavamuutosehdotuksessa enää mahdollista.

Kaupunkiympäristölautakunta 11.8.2026 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) esittää kaupunginhallitukselle, että saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 11.8.2026 päivätty, asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus 931400 sekä tonttijakoehdotus, 93 Vaarala / Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki,
b) kaavan hyväksymistä koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Asiaan liittyvä muu aineisto:
- Lupa- ja valvontaviraston päätös 165/2026, LVV-U/35632/2026, Tien ja raitiotien rakentaminen Fazerilan pohjavesialueelle ja Fazerin pohjavedenottamoiden suoja-aluemääräyksistä poikkeaminen sekä valmistelulupa, Vantaa, LVV 14.4.2026. (Sijainti: Extranet)

_____

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 22

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 11.8.2026 päivätty, asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus 931400 sekä tonttijakoehdotus, 93 Vaarala / Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 10

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 11.8.2026 päivätty, asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus 931400 sekä tonttijakoehdotus, 93 Vaarala / Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki.

Liitteet:
- Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus 11.8.2026
- Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen selostus 11.8.2026
- Lausunnot ja vastineet 11.8.2026
- Asiaan liittyvä muu aineisto

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot: aluearkkitehti vs. Milja Halmkrona, p. 040 536 9606
asemakaava-arkkitehti Tea Taponen, p. 040 483 9054
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

931400 Vantaan ratikka: ETELÄINEN VAARALA JA POHJOINEN LÄNSIMÄKI

VAARALA

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 11.8.2026 päivättyä asemakaava-karttaa nro 931400. Kaavoitus on tullut vireille 24.5.2022 numerolla 931400. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 15.12.2022 ja 28.9.2023.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaava

Katu- ja virkistysalueita kaupunginosassa 93 Vaarala.

Asemakaavan muutos:

Kortteli 93201, osa korttelia 93153 sekä katu-, liikenne-, erityis- ja virkistysalueita kaupunginosassa 93 Vaarala.

Tonttijaon muutos:

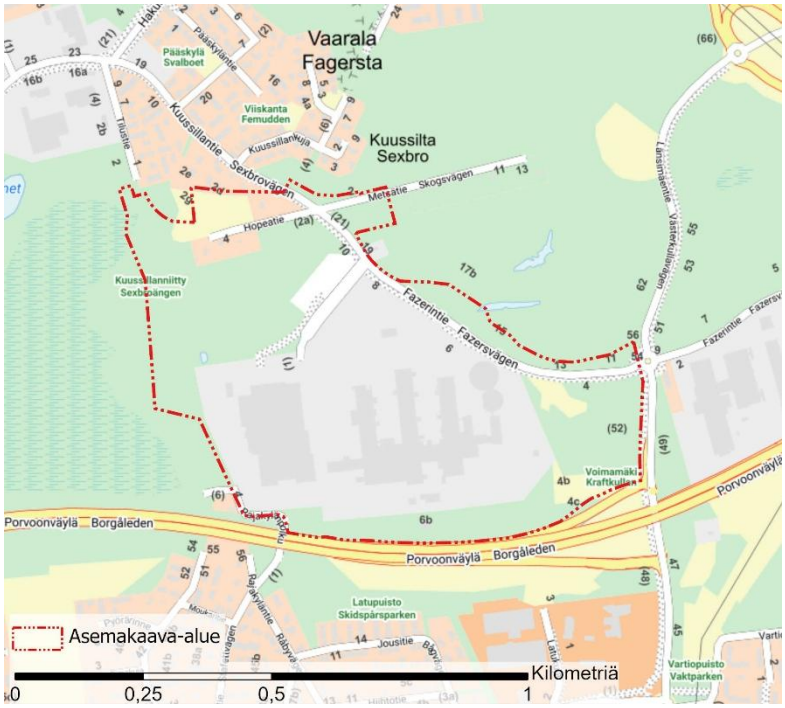
Kortteli 93201 sekä osa korttelia 93153 kaupunginosassa 93 Vaarala.

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle osoitetaan riittävä tila suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Lisäksi varaudutaan Porvoonväylän bussiliikenteen vaihtopysäkkeihin leventämällä liikennealuetta. Kaavassa tarkastellaan viheryhteyksien jatkuvuutta sekä kiinteistöjen rajauksia suhteessa ratikan suunnitelmaan ja tilantarpeeseen. Kaupunginosarajaa muutetaan niin, että Porvoonväylän liikennealue sijoittuu Rajakylän puolelle.

Kaavaan liittyy yhteistyösopimus Oy Karl Fazer Ab kanssa.

Kaavan laatija: Anna Sarikaya, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
anna.sarikaya@vantaa.fi, puh. 050 302 9028 (18.6.2023 asti),
Tea Taponen, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki;
tea.taponen@vantaa.fi, puh. 040 483 9054 (19.6.2023 alkaen).

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti kaupunkikartalla. Kaava-alueen sijainti on osoitettu punaisella viivalla.

Suunniteltava alue sijaitsee Vaaralan kaupunginosan eteläosassa, Porvoonväylän pohjoispuolella. Alueeseen kuuluu Fazerintien katualuetta sekä vähäiseltä osin Kuussillantien katualuetta Metsätien risteysalueelta Länsimäentien risteysalueelle, Slåttmossenin lähivirkistysalue Kuussillan asuinalueen ja Fazerilan välissä, Fazerilan ja Porvoonväylä välissä olevat kiinteistöt sekä muut asemakaavoitetut kiinteistöt, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019, jonka pohjalta Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan jatkosuunnittelun aloittamisen 16.12.2019. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.
- Kaavoitus tuli vireille osallistumis- ja arviointisuunnitelman ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” nähtäville asettamisella 23.11.2020. Vantaan ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin 17.9.2021.
- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta, joista 6 kpl koski suunnittelualuetta tai sen lähiympäristöä.
- Hankkeesta järjestettiin yleisötilaisuudet 8.12.2020 (Länsimäki) / 9.12.2020 (Hakunila) / 16.12.2020 (Tikkurila) / 17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (suunnittelutilanne koko linjalla).
- Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki -asemakaava-alueelta nro 931400 julkaistiin oma OAS 24.5.2022 ja siitä pyydettiin osallisilta mielipiteet 24.8.2022 mennessä. Mielipiteitä ja lausuntoja saatiin yhteensä 7 kappaletta.
- Ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset valmistuivat kaavamuutosalueen osalta 2.3.2022 ja 31.3.2022 ja ne esiteltiin 30.3. – 12.4.2022, sekä 4.11.2022 ja ne esiteltiin 30.11-13.12.2022.
- Katu- ja puistosuunnitelmaehdotukset valmistuivat 10.3.2023 sekä 13.3.2024. Asemakaavaratkaisu perustuu katu- ja puistosuunnitelmaehdotuksiin.
- Kaikille avoimet ratikan infotilaisuudet järjestettiin 23.9.2021, 6.4.2022, 15.11.2022 ja 13.4.2023, 16.11.2023 ja 29.10.2024 (koko ratikan linja).
- Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 15.12.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 15.12.2022-13.1.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Puhelinaikoja suunnittelijoille varattiin kaksi, 19.12.2022 sekä 11.1.2023. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 15.12.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Mielipiteitä vuorovaikutusaineistosta saatiin 1.
- Asemakaavan ja asemakaavamuutoksen luonnosta esiteltiin Rajakylän-Länsimäen asukastilaisuudessa 9.2.2023.
- Kaikille avoin ratikan opastettu kiertoajelu järjestettiin 26.8.2023. Tilaisuudessa oli mahdollisuus tutustua ratikan suunnitelmiin kaupungintalolla ja ratikan suunnittelijoita oli tavattavissa.
- Kaupunkiympäristölautakunta päätti 9.5.2023 esittää kaupunginhallitukselle, että 9.5.2023 päivätty asemakaavaehdotus 931400 asetetaan nähtäville. Esittelijä poisti asian 22.5.2023 kaupunginhallituksen kokouksen esityslistalta, koska kaavaan liittyen tuli lisää lähtötietoja, jotka vaativat kaavaratkaisun uudelleentarkastelua.

- Kaava-alueen rajausta on muutettu ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitetty 28.9.2023. Mielipiteet päivitetystä OAS:sta pyydettiin 30.10.2023 mennessä ja niitä saatiin 13 kappaletta.
- Kaava-aluetta on hieman laajennettu 28.9.2023 jälkeen Kuussillantiellä ja Metsätiellä. Voimassa olevassa asemakaavassa 931500 Hopeatie katualueelle osoitettua luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta, jolla ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli on varmistettava (luo/1), on hieman kavennettu kaavaehdotuksessa.
- Kaikille avoin koko ratikan linjan asukasinfo järjestettiin 3.6.2024.
- Kaupunginhallitus 3.6.2024 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus on ollut nähtävillä 19.6.-19.8.2024 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 23 kappaletta ja niitä saatiin 13 kappaletta. Muistutuksia saatiin 2 kappaletta.
- Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
    - Kaavamuutosalue jaettiin vuoden 2024 nähtävilläolon jälkeen kahdeksi erilliseksi kaavahankkeeksi niin, että Länsimäentietä koskeva osuus irrotettiin omaksi kaavamuutosalueekseen nro 911200 - Vantaan ratikka: Länsimäentie.
    - Muutettiin lähivirkistysaluetta (VL) suojaviheralueeksi (EV) Rivieranraition joukkoliikenteelle varattu alueen osalta ja sen varrelta arvioidun Vantaan ratikan meluvaikutusalueen (yli 55 dB) mukaisesti saadun lausunnon perusteella.
    - Muutettiin asuinrakennusten korttelialueen (A) ja EV-alueen välistä rajaa muuttuneen ratikan tilavarauksen vuoksi ja saadun muistutuksen perusteella.
    - Slåttmossenin lähivirkistysalueen (VL) eteläosaan osoitettiin ohjeellinen ulkoilureitti (ur).
    - Korjattiin pohjavesialueen rajaus koskemaan koko pohjavesialuetta. Pohjavesialueelle on osoitettu Länsi-Suomen ympäristölupaviranomaisen päätöksen nro 53/2000/1 mukaiset vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (pv/1 ja pv/2) saadun lausunnon perusteella.
    - Tarkennettiin tärkeää pohjavesialuetta koskevia kaavamääräyksiä ja kaikki pohjaveden suojelua koskevat kaavamääräykset on muutettu koskemaan koko pohjavesialuetta saadun lausunnon perusteella.
    - Tarkennettiin luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta koskevaa puuston säilyttämisen ja uudistamisen kaavamääräystä niin, että ekologisen yhteyden tulee säilyä puustoisen lisäksi kerroksellisena.
    - Korjattiin Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) alueen osan, jonka maaperä on saastunut (pima) rajausta viimeisimpien selvitysten mukaiseksi saadun lausunnon perusteella.
    - Lisättiin yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle (ET) nro 93201 alueen osan, jonka maaperä on saastunut (pima), saadun lausunnon perusteella.
    - Lisättiin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) tontille nro 8 poikkeamispäätöksen nro LP-092-2025-02189 ja rakentamislupahakemuksen mukainen auton säilytyspaikan rakennusala (a).

- Muutettiin rakennusala, jolle saa sijoittaa pumppaamorakennuksen (pr) yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi (et).
- Lisättiin kaavamääräyksistä puuttunut liike- ja toimistotilan määrää koskevan kaavamerkinnän (klt%) selite.
- Muutettiin kaupunginosan rajaa niin, että kaavaehdotuksella osoitettu Porvoonväylän laajennettava liikennealue (LT) on kokonaan Rajakylän kaupunginosan alueella.
- Nimettiin Porvoonväylän pohjoispuolella oleva suojaviheralue Voimamäeksi (nimistöryhmä 22.10.2024).
- Tarkistettiin johtoaluevarauksia.
- Tehtiin piirustusteknisiä tarkistuksia.

- Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä saatujen lausuntojen ja muistutuksen perusteella. Kaavaselostukseen tehtiin seuraavat korjaukset:
  - Lisättiin tieto päätöksistä, jotka koskevat Fazerilan pohjavedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeitä, selostuksen lähtötietojen luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaan kohtaan saadun lausunnon perusteella.
  - Päivitettiin kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.3 rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva teksti uusimpien rakennushistoriaselvityksien mukaiseksi sekä pilaantuneita maa-alueita koskeva teksti viimeisimpien selvityksien mukaiseksi saadun lausunnon sekä mielipiteen perusteella.
  - Lisättiin tieto T-korttelia koskevasta sitovasta tonttijaosta selostuksen asemakaavan kuvausta koskevan lukuun 4 saadun muistutuksen perusteella.
  - Lisäksi selostukseen tehtiin kaavakarttaan tehtyjen muutoksien mukaisia tarkistuksia.
- Kaupunginhallitus 27.4.2026 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen uudelleen nähtäville MRA 27 § ja 32 §:ien mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.
- Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotus on ollut nähtävillä 13.5.-11.6.2026 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 21 kappaletta ja niitä saatiin 9 kappaletta. Muistutuksia ei saatu.
- Asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotukseen on tehty seuraavat korjaukset:
  - Saadun lausunnon perusteella teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) liike- ja toimistotiloja koskevaa kaavamääräystä on täydennetty määräyksellä *”Liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja.”* Ja T-korttelialueelle on lisätty kaavamääräys, jonka mukaan *”Alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.”* Tarkistuksiin liittyen on kuultu erikseen kyseisen alueen maanomistajaa.
  - Saadun lausunnon perusteella T-korttelialueen asuntoja koskevaa kaavamääräystä on täydennetty määräyksellä *”Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity.”* Tarkistukseen liittyen on kuultu erikseen kyseisen alueen maanomistajaa.
  - Saadun lausunnon perusteella ratikkapysäkkejä koskeva kaavamääräys on tarkennettu muotoon: *”Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto* ***tai katoksen katolle sijoittaa taidetta****."*

- Saadun lausunnon perusteella tärkeälle tai veden hankintaan soveltuvalle pohjavesialueelle (pv) on lisätty määräys, jonka mukaan *”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.”*
- Saadun lausunnon sekä Vantaan kaupungille myönnettyjen lupien perusteella pv-alueen pohjaveden suojelua koskeneet kaavamääräykset on tarkennettu muotoon: *”Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta, maankaivu ja rakennusten perustaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pysyviä pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen tai virtauksiin,* ***tai pysyviin muutoksiin on haettava vesilain mukainen lupa****. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista****. Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus****.”*; *” Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin* ***tai pohjavesisuojauksen sisältävään avo-ojaan*** *ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle.”* Jälkimmäisestä määräyksestä on poistettu velvoite, että valumavedet tulisi johtaa ensin öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta, perustuen Lupa- ja valvontaviraston Vantaan kaupungille myöntämään lupaan (14.4.2026, 165/2026, asiatunnus LVV-U/35632/2026) poiketa Fazerin pohjavedenottamoiden suoja-aluemääräyksestä nro 15 kaupungin hakemuksen 3.7.2025 ja sen täydennysten mukaisesti.
- Voimamäen nimen ruotsinnos on korjattu muotoon ”*Kraftkullen*” ja Rivieranraition ruotsinnos muotoon ”*Rivieraspåret*”.
- Lisäksi kaavakarttaan on tehty teknisiä tarkistuksia, joista tärkeimpinä kaavamääräyksien järjestystä on muutettu määräysten selkiyttämisen vuoksi ja T-korttelialueen tontin nro 7 rakennusalan merkintää on selkiytetty poikkiviivalla, joka osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

- Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä saadun lausunnon perusteella. Kaavaselostukseen on tehty seuraavat korjaukset:
  - Kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikenteeseen kohdistuvien vaikutuksien arviointia on täydennetty Kehä III:een kohdistuvien vaikutuksien arvioinnilla.
  - Kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja-aluemääräyksiä. Lisäksi lähtökohtien luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026) mukaisesti.
  - Kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin

Rivieranraition ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta.

- Lähtökohtien luvun 2.2.1 kuva 22 voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä on päivitetty.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 11
2. Lähtökohdat 13
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 13
2.2 Suunnittelutilanne 30
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 38
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 38
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 39
3.3. Asemakaavan tavoitteet 61
3.4 Asemakaavaratkaisu 62
4. Asemakaavan kuvaus 63
4.1 Kaavan rakenne 63
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 65
4.3 Aluevaraukset 65
4.4 Kaavan vaikutukset 67
4.5 Ympäristön häiriötekijät 81
4.6 Nimistö 82
5. Asemakaavan toteutus 82
6. Kaavatyöhön osallistuneet 82
7. Asemakaavan seurantalomake 84
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 86

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavan seurantalomake 25.3.2026
- Asemakaavakartta ja -määräykset 11.8.2026
- Vantaan ratikka, Fazerilan pohjavesialue – Pohjavesivaikutusarvio 27.6.2025, Liite kartta 8: Pohjaveden virtausmallin alue, reunaehdot ja kalibroitu pohjaveden taso.

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Kaavaselostuksen kannen kuva: Havainnekuva Fazerintiestä. WSP Finland Oy.

Katu- ja tiesuunnitelmat:

- AFRY (30.9.2022). Valtatie 7 Länsimäentien vaihtopysäkit ja Kehä III liittymän parantaminen, Vantaa ja Helsinki, Tiesuunnitelma, 3T-1, Uudenmaan ELY-keskus.
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Fazerintie välillä Fazerila-Valio, 58624-2.
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Fazerintie välillä Metsätie-Fazerila, 58624-1.
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset, Rivieranraitio, 58626-1.

Vantaan ratikan selvitykset ja aineistot:

- Ratikan selvityksiä ja aineistoja: https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/liikenne/vantaan-ratikka/selvityksia-ja-aineistoja
- Vantaan ratikan hulevesiselvitys (yleissuunnitelman liite 11), WSP Finland Oy, 30.4.2019
- Vantaan ratikka, Investointikustannukset (yleissuunnitelman liite 15), WSP Finland Oy, 26.6.2019
- Vantaan ratikka, Hankearviointi (yleissuunnitelman liite 14), WSP Finland Oy, 10.9.2019
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikka, Seloste ratalinjauksen tärinäarvioinnista (yleissuunnitelman liite 13), WSP Finland Oy, 18.9.2019
- Vantaan ratikka, Resurssiviisauden suuntaviivat, Sitowise Oy, 13.5.2020
- Vantaan ratikka, Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy, 13.8.2020
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 25.9.2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaan ratikka Design Manual, Liite 1 Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvitys, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020
- Vantaa ratikka, Maisema ja kaupunkikuva, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 2020
- Vaaralan raitiotielinjauksen ja Varikon pohjavesivaikutusten arviointi, Sitowise, 21.3.2022
- Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022.
- Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen liikenteelliset vaikutukset. WSP 2.9.2022
- Vantaan ratikan itäisen osuuden tärinä- ja runkomeluselvitys, Afry & WSP, 18.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvitys, Sitowise Oy, 31.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvityksen liite 1.1, Nykytilanteen päiväajan melutasot, Sitowise Oy, 31.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvityksen liite 3.3, Raitioliikenteen enimmäisäänitasot ilman meluntorjuntaa, Sitowise Oy, 31.1.2023.
- Vantaan ratikan meluselvityksen liite 4.1, Yhteismelutilanne suunniteltu meluntorjunta päiväajan keskiäänitasot, Sitowise Oy, 31.1.2023.

- Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023. Vantaan kaupunki.
- Vantaan ratikan kaupunkitaloudelliset vaikutukset, FCG, 31.3.2023.
- Vantaan ratikka / WSP Finland Oy, Vantaan raitioradan liikennemeluselvitys, yhteismelun päiväajan ennuste, Rivieranraitio 11.3.2026.
- Vantaan ratikka, Fazerilan pohjavesialue, Vesitalouslupahakemus - Pohjavesivaikutusarvio 27.06.2025.

Rakennusperintö- ja kulttuurimaisemaselvitykset:

- Muukka, L. & Mäkynen, A. 2005: Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki 22.3.2005.
- Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979, Vantaan kaupunki 2006.
- Fazerilan Makeiskonttorin ja konsernikonttorin rakennusselvitys, 2015. Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy.
- Vantaan historiallisen tiestön inventointi 2018, Vantaan kaupunki.
- Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys. Ramboll Finland Oy 5.4.2023.

Luontoselvitykset:

- Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 16.3.2022.
- Carlson, h. 2024: Vantaan Kuussillanniityn liito-oravaselvitys vuonna 2024. Faunatican raportteja 32/2024. 14.6.2024.

Muu aineisto:

- Pöyry Finland Oy 2011: Vantaan Energia Oy – Fazerilan lämpökeskus – Maaperätutkimus. 23.3.2011.
- Envimetria Oy 2013: Vantaan Energia Oy:n puretun lämpökeskuksen maaperätutkimus ja -kunnostus 19.9.2013: Fazerintie 6, Vantaa. Raportti 130108-130919sm, 8.10.2013.
- Envimetria Oy 2013: Vantaan Energia Oy:n vanhan lämpökeskuksen purettujen öljyputkien alaisen maaperän tutkimus ja kunnostus 14.10.-26.11.2013: Fazerintie 6, Vantaa. Raportti 130108-131014sm, 20.12.2013.
- Vantaa alueittain 2015, Vantaan kaupunki 2016.
- Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030, Vantaan kaupunki 2017.
- Vantaan väestö 2021/2022. Vantaan kaupunki.
- Resurssiviisauden tiekartta, Vantaan kaupunki 2022.
- Golder Associates Oy 2022: Ympäristötekninen maaperätutkimus – Vantaan ratikan itäosa 3 ja 4. 25.1.2022.
- Lupa- ja valvontaviraston päätös 165/2026, LVV-U/35632/2026, Tien ja raitiotien rakentaminen Fazerilan pohjavesialueelle ja Fazerin pohjavedenottamoiden suoja-aluemääräyksistä poikkeaminen sekä valmistelulupa, Vantaa, LVV 14.4.2026.

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella varaudutaan Vantaan ratikkaan osoittamalla riittävä tila ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja ratikkaan liittyville toiminnoille. Ratikalle ja liittyviin toimintoihin kaavassa osoitettavat tilat perustuvat 26.1.2026 valmistuneisiin Vantaan ratikan katusuunnitelmaluonnoksien tilavarauksiin. Lisäksi kaavalla varaudutaan Porvoonväylän vaihtopysäkkeihin ja huomioidaan kulttuuriperinnön suojelu. Asemakaavassa turvataan maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden jatkuvuus mm. muuttamalla yhteensä noin 3,962 ha teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta sekä kaavoittamatonta aluetta lähivirkistysalueeksi.

Raitiotielle ja siihen liittyville toiminnoille, kuten ajoneuvoliikenteelle, pyöräilylle ja kävelylle, viheralueille, istutuksille ja hulevesiratkaisuille osoitetaan tilaa asemakaavassa suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Fazerintielle osoitetaan uutta katualuetta. Kaava-alueessa ovat mukana ne asemakaavoitetut kiinteistöt kokonaisuudessaan, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

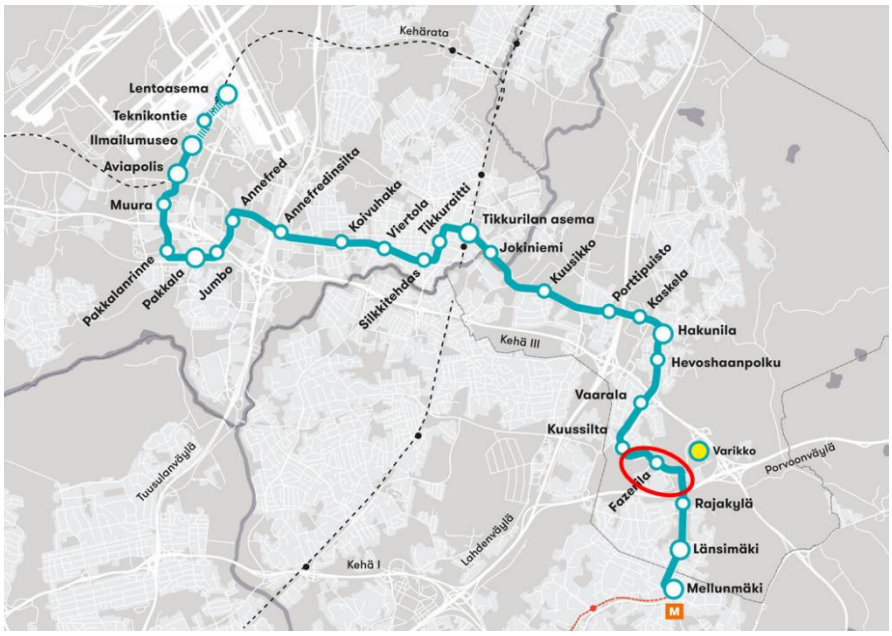
Kaavassa annetaan maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden turvaamiseen, maaperän pilaantuneisuuden selvittämiseen ja puhdistamiseen, pohjaveden suojeluun, työmaavesien käsittelyyn, melu- ja tärinäsuojaukseen, kaupunkikuvaan, rakennusperinnön suojeluun sekä mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon liittyviä määräyksiä.

Vantaan ratikka on suunniteltu pikaraitiotieyhteys Mellunmäen metroasemalta Hakunilan ja Tikkurilan kautta Aviapolikseen, Ilmailumuseon päätepysäkille. Linjan jatkamista lentoasemalle asti tarkastellaan ja tarkastelun on tarkoitus valmistua kesäkuun 2026 loppuun mennessä. Raideyhteydellä lisätään kestävää ja esteetöntä liikkumista, mahdollistetaan kaupungin kasvaminen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä edistetään alueellista hyvinvointia ja vetovoimaa. Vantaan ratikasta tulee merkittävä osa seudullista raitiotieverkostoa ja hanke on osa maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2023 -suunnitelmaa sekä valtion ja Helsingin seudun kuntien välistä MAL-sopimusta.

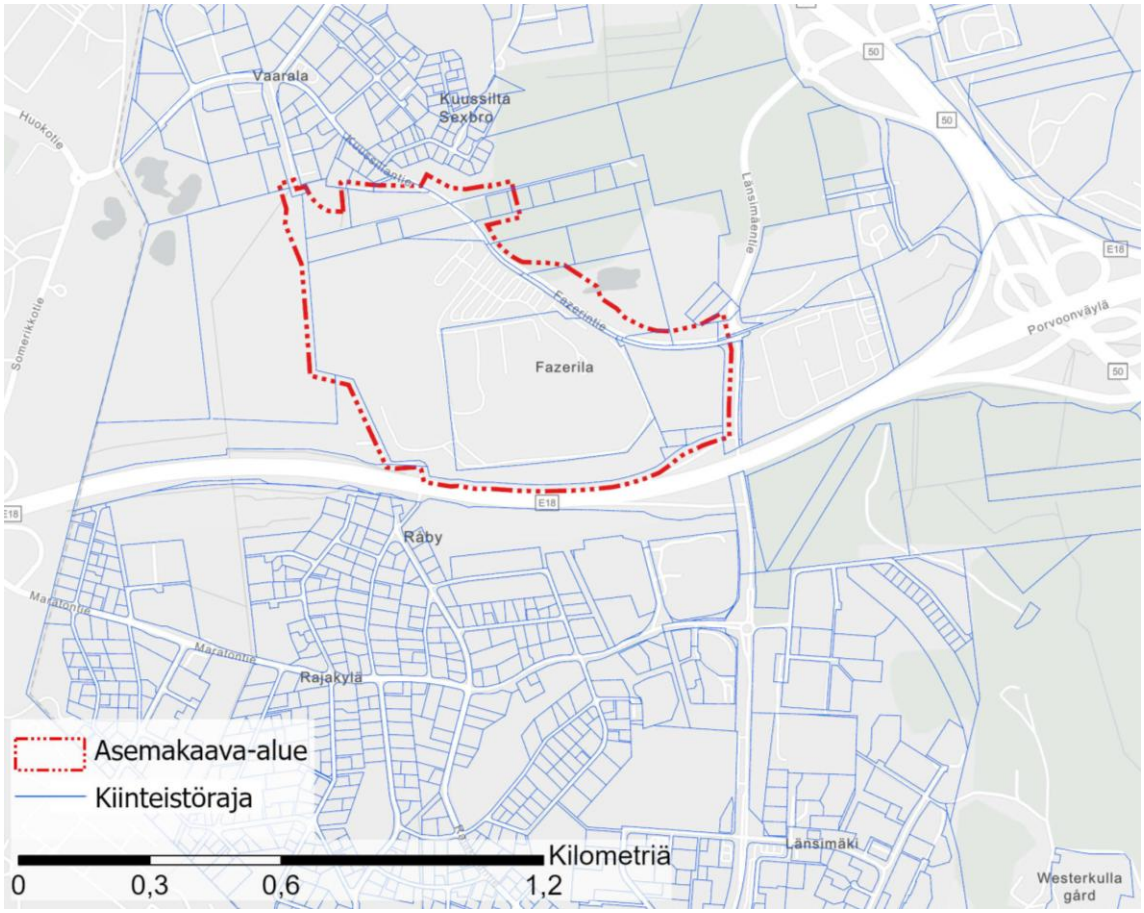
Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019. Yleissuunnitelmaan pohjautuvassa jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reitille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat. Nyt laadittavat asemakaavat ja asemakaavan muutokset perustuvat katusuunnitelmiin.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on Vantaan asemakaavoituksen vuoden 2026 työohjelmassa.

Kaavan yhteydessä laaditaan tonttijaon muutoksia.

Kuva 2. Vantaan ratikan reitti Mellunmäen metroasemalta Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoasemalle. Ratikan päätepysäkkinä lännessä on ensimmäisessä vaiheessa tarkoitus olla kaavamuutosalueelle sijoittuva Ilmailumuseon pysäkki. Jatkoa Lentoasemalle asti tarkastellaan. Kaava-alueen likimääräinen sijainti näkyy kuvassa punaisella ympyröitynä.

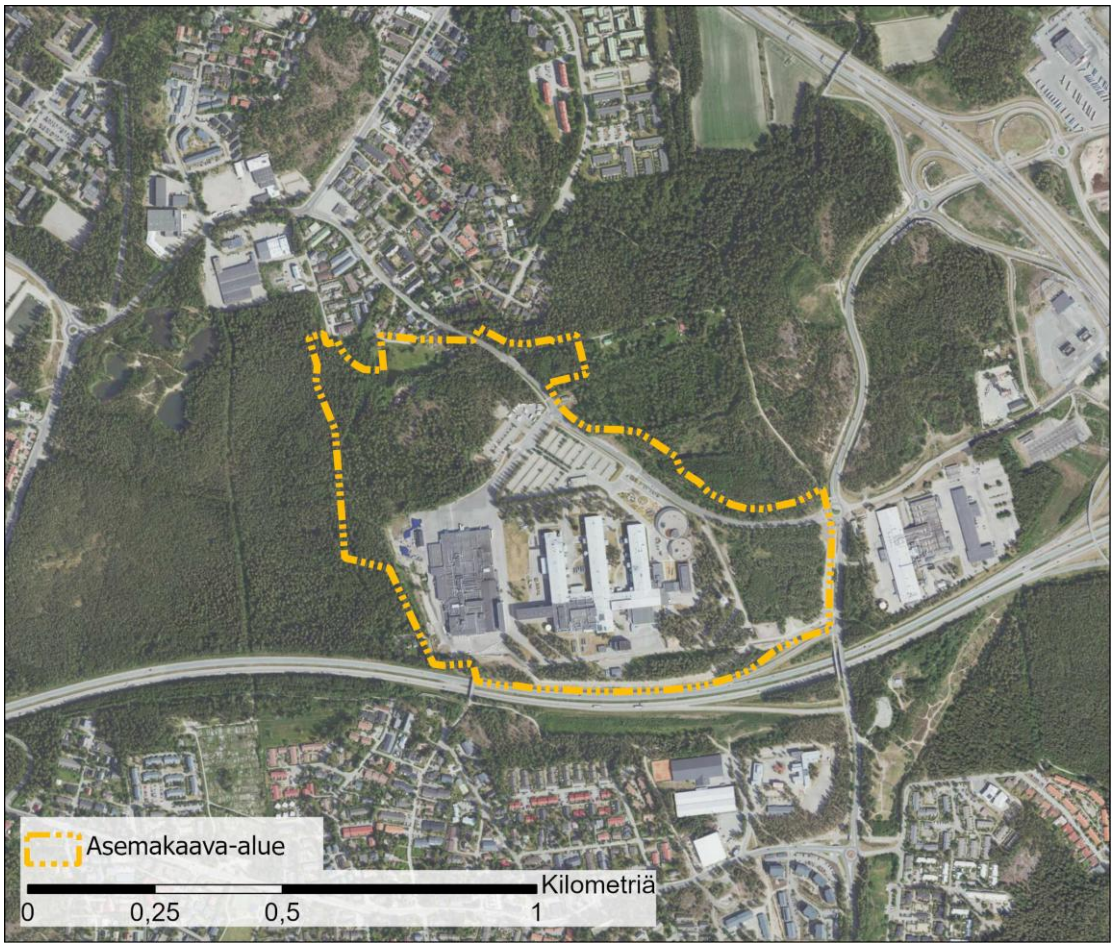
Kuva 3. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alue.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijoittuu Itä-Vantaalle Vaaralan kaupunginosaan. Vaaralan kaupunginosa sijaitsee kaupungin rajalla Porvoonväylän ja Kehä III:n muodostamassa kolmiossa. Tikkurilan rautatieasemalle on matkaa noin seitsemän kilometriä ja Helsinki-Vantaan lentoasemalle noin 12 kilometriä. Asemakaava-alueen pinta-ala on noin 43,7 ha.

Kuva 4. Suunnittelualue esitettynä vuoden 2023 ilmakuvan päällä oranssilla pistekatkoviivalla.

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaava-alueella Fazerin teollisuusalueella on rakennettu suuria rakennusmassoja, mutta korttelialueen länsi- ja itäosassa sijaitsee laajoja puustoisia rakentamattomia alueita.

Kaava-alueen pohjoisosassa, Hopeatien eteläpuolella sijaitsee ympäristöstään erottuva korkeampi alue, joka koostuu kalliosta, järkäleistä ja alueelle kasatuista maamassoista. Alueella on kasattu maata todennäköisesti ympärillä tehtyjen tie- ja pysäköintipaikkojen rakentamisen tieltä. Etenkin kaava-alueen pohjoisosa on nykyisin suurimmilta osin rakentamatonta ja metsän peitossa. Metsäiset alueet reunustavat osin myös Fazerintietä.

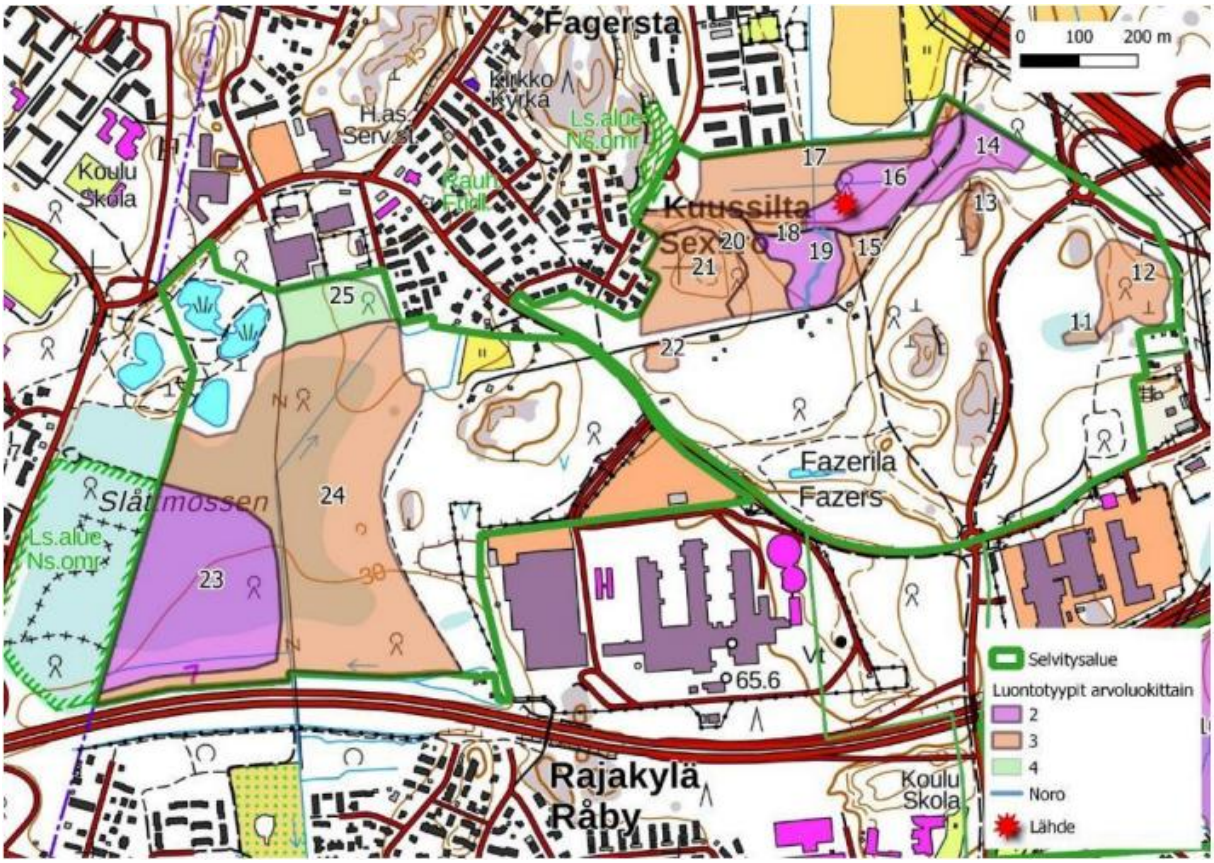
Luonnon monimuotoisuus

Kaava-alueelta on laadittu luontoselvitykset vuosina 2020–2021 (*Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021*), sekä Vantaan kaupungin metsäsuunnitelma vuonna 2020.

Kaava-alueen pohjoisosaan sijoittuvat Kuussillan vanhat kuusikot. Selvityksessä kaava-alueen pohjoisosan metsäalueelta tunnistettiin useita luontoarvoja. Kaava-alueelle osuu kaksi luontotyypin aluerajausta, jotka ovat arvoluokan 3 alueita. Selvitysalueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppejä.

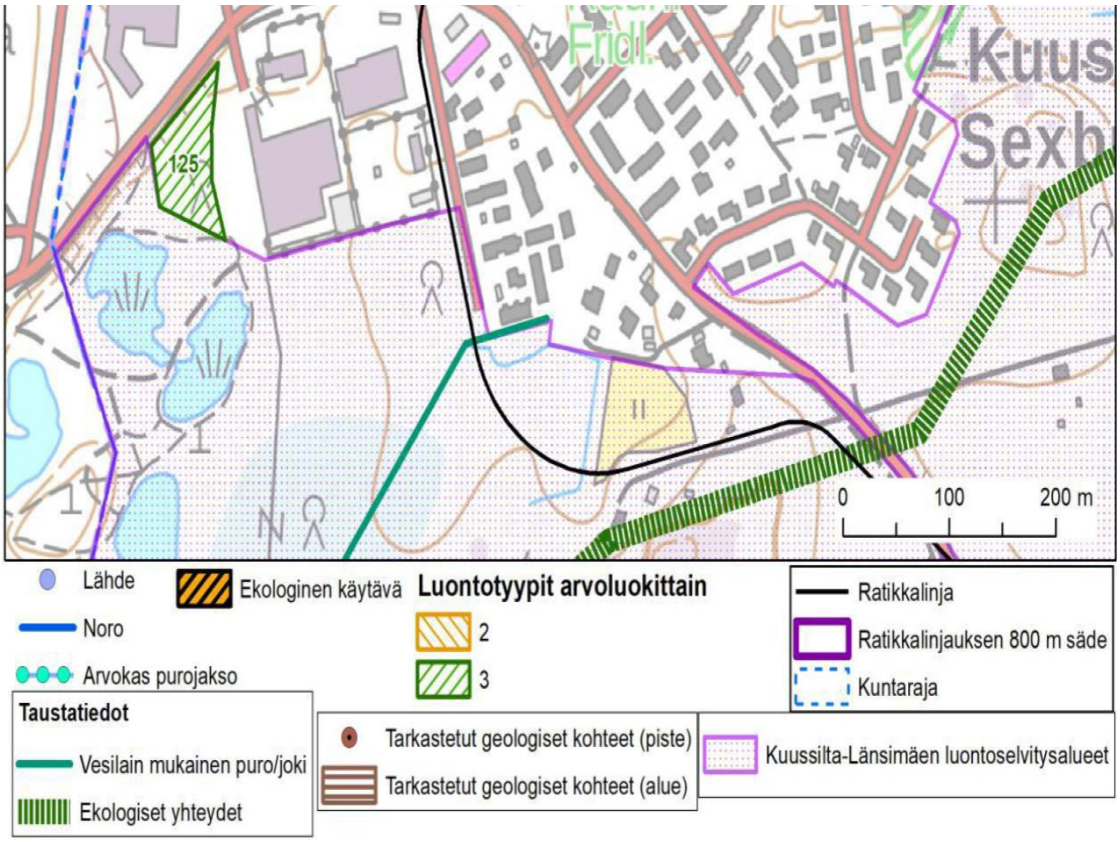
Alue 24: Isovarpuräme, Varpukorpi, Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas, Varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas, Varttunut lehtipuuvaltainen lehtomainen ja tuore kangas. Valtakunnallisesti vaarantuneita (VU) luontotyyppejä, joista osa on valtakunnallisesti silmälläpidettävä (NT) ja erittäin uhanalaisia (EN) sekä Etelä-Suomessa vaarantuneita (VU) luontotyyppejä.

Alue 22: Kostea keskiravinteinen lehto, valtakunnallisesti silmälläpidettävä luontotyyppi (NT) sekä tuore keskiravinteinen lehto, valtakunnallisesti vaarantunut luontotyyppi (VU).

Kuva 5. Kuussillan alueen luontotyyppikohteiden rajaukset arvoluokkineen. Ote Länsimäen ja Kuussillan kaavarunkojen luontoselvityksestä (Faunatica Oy 2020).

Asemakaava-alueella on aiemmissa pienvesi- ja virtavesiselvityksissä (Vantaan kaupunki & FCG Planeko 2009) arvokkaaksi tunnistettu vesilain mukainen puro (Kuussillanoja), jonka luonnontilaa arvioitiin luontoselvityksessä. Asemakaava-alueella puro kulkee putkessa ja sen luonnontilaisuus on heikentynyt kaava-alueen päädyssä. Lisäksi tunnistettiin ekologinen runkoyhteys kaava-alueen pohjoisosassa, Slåttmossenin alueella. (Faunatica Oy 2021).

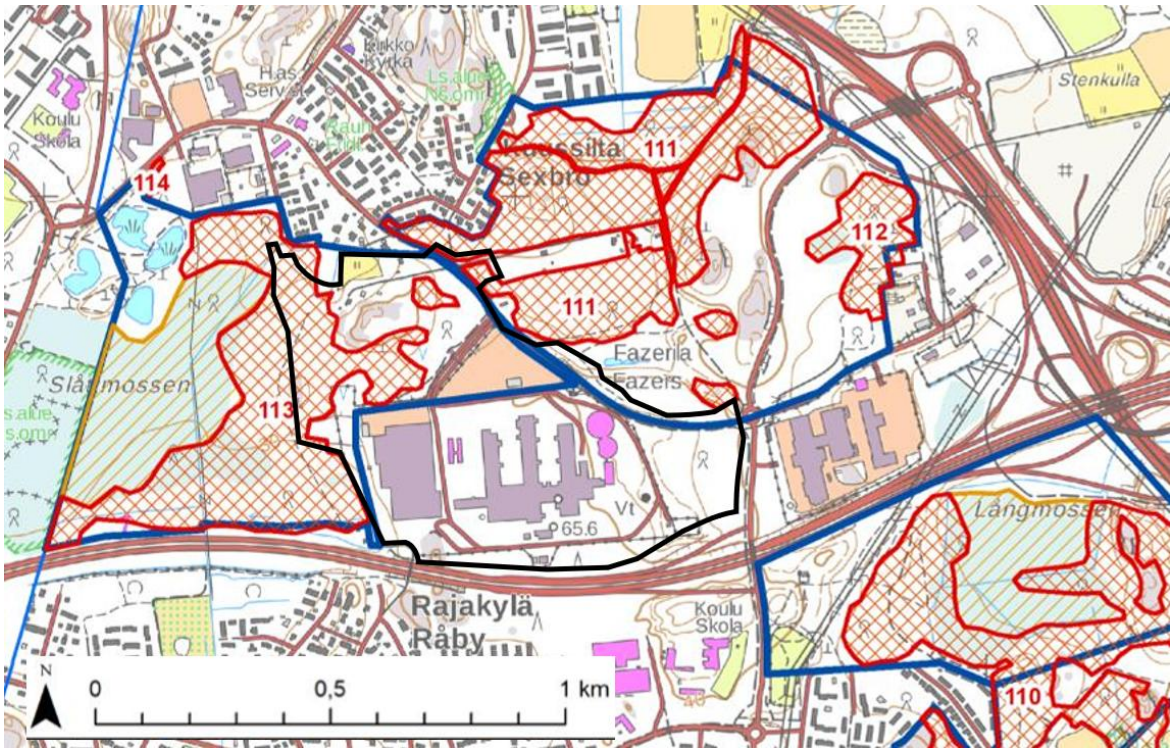
Kuva 6. Kaava-alueen pohjoisosaan sijoittuvat huomionarvoiset luontokohteet. Ote Länsimäen ja Kuussillan kaavarunkojen luontoselvityksestä (Faunatica Oy 2020).

Sammalet

Kuussillan kaavarunkoalueilta suoritetun luontoselvityksen yhteydessä kaavan alueelta havaittiin lahokaviosammalta. Lahokaviosammalen havainnot painottuvat kaava-alueen pohjoisosiin, Kuussillanniityn itäosaan (Slåttmossen) ja Kuussillanpuiston alueelle. Kuussillanniityn itäosa kuuluu laajempaan Slåttmossen itäinen -esiintymisalueeseen. Alue on voimakkaammin hakattu korpinen metsikkö, jossa lajia esiintyy tällä hetkellä hyvin runsaasti kannoilla. Stabiilimmat lahopuustoiset vanhat ja varttuneet metsät alueella pitävät huolen lajin edellytyksistä alueella, vaikka hieman käsitellymmissä osissa saattaakin tulla katkoja lahopuun tarjonnassa. (Faunatica Oy, 2020).

Fazerintien pohjoispuolelle sijoittuu Kuussillan lahokaviosammaleen ydinalue (nro 111). Alueella riittää pohjoisrinteitä ja kosteita kuusivaltaisia soita ja suonreunuksia, joten lahopuujatkumo on monin paikoin täydellinen. Lähempänä Fazerilaa metsät ovat sekundäärisiä, mänty- ja lehtipuuvaltaisia eikä lahokaviosammaltakaan havaittu kuin parissa kosteammassa kuopassa. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

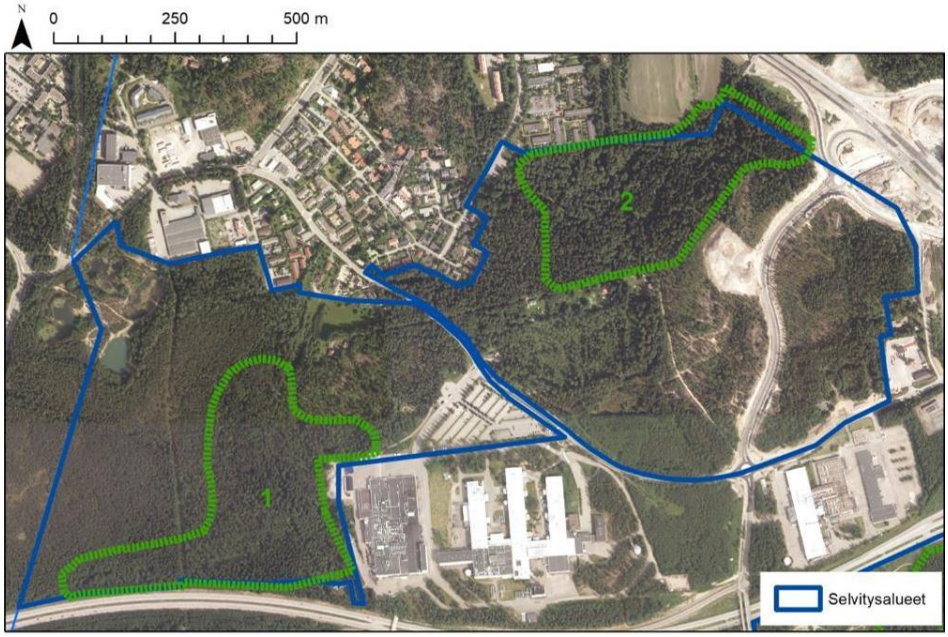
Fazerintien eteläpuolelle sijoittuu Slåttmossen itäinen lahokaviosammaleen ydinalue (nro 113). Slåttmossenin rämeen ja Fazerin tehtaiden välinen kuusivaltainen metsäalue on paljolti lahokaviosammalelle sopivaa. Korpiset suonreunukset ja kosteahkot kangasmetsät ovat osin hyvinkin lahopuustoisia ja lahopuujatkumo alueella vaikuttaa vähintään kohtalaisen hyvältä. Kohteen itäosassa on yksi pääalueesta erillinen kahden vanhan hiekkakuopan muodostama osa-alue. Tämä alue on yhteydessä pääalueeseen kehityskelpoisen kuusisekametsän välityksellä. Kuussillan ja Slåttmossenin itäiset lahokaviosammal-alueet ovat pistearvojen perusteella lajin parhaimpia tunnettuja esiintymiä Vantaalla. Luontoselvityksessä suositellaan ainakin näiden kuvioiden keskeisimpien osien säilyttämistä lahokaviosammaleen kannalta mahdollisimman hyvälaatuisina. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

Kuva 7. Lahokaviosammaleen ydinalueiden rajaukset. (Faunatican raportteja 38/2021) Kaava-alueen likimääräinen sijainti esitetty kuvassa mustalla viivalla.

Linnut

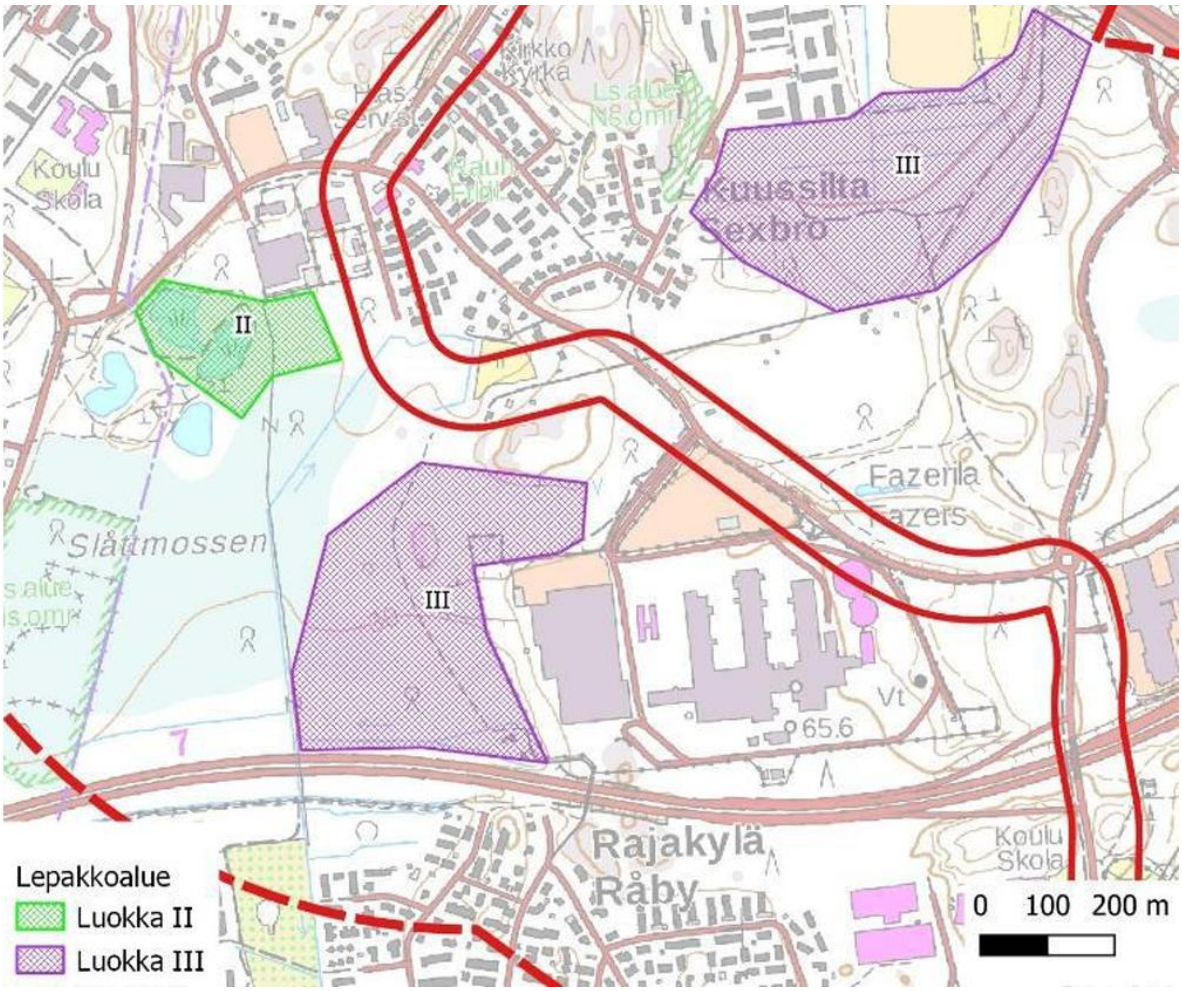
Kuussillan selvitysalueella pesii monimuotoinen ja runsaslukuinen linnusto. Erityisesti huomioitavien lajien osuus koko lintumäärästä on huomattava. Pesimäkaudella 2020 kaava-alueelta tunnistettiin erittäin uhanalainen viherpeippo ja silmälläpidettävistä lajeista västäräkki. Muita erityisesti huomioitavia lintulajeja kaava-alueella ovat korppi, tiltaltti, mustapääkerttu, kultarinta, puukiipijä, metsäviklo ja sirittäjä. EU:n lintudirektiivin liitteen I lajeja ei kaava-alueelta havaittu. Kaava-alueelle sijoittuu osittain pesimälinnustolle arvokkaaksi arvotettu alue. Luotoselvityksessä todetaan, että säilyttämällä nämä reheväkasvuisimmat, iäkkäimmät ja luonnonmukaisimmat metsäalueet voidaan turvata Länsimäen alueen linnuston monimuotoisuutta tulevaisuudessakin. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

Kuva 8. Pesimälinnustolle arvokkaimmat osa-alueet Kuussillan selvitysalueella. (Faunatican raportteja 38/2021)

Lepakot

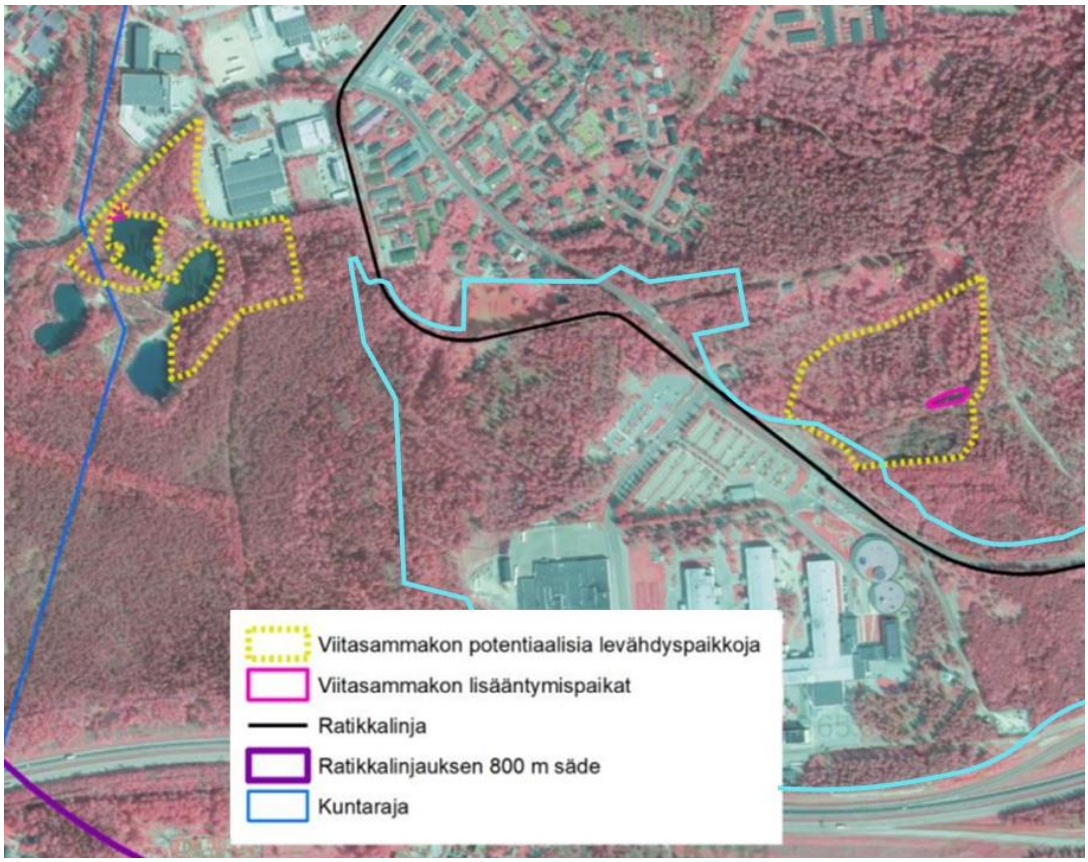
Kaava-alueen pohjoisosan metsäalueelta tehtiin vuonna 2020 lukuisia havaintoja pohjanlepakosta sekä viiksi-/isoviiksisiipasta. Pohjanlepakko on elinympäristövaatimuksiltaan erittäin joustava laji. Viiksi- /isoviiksisiipat ovat vaateliaampia, jotka esiintyvät tyypillisesti metsissä. Kaava-alueen länsiosaan sijoittuu lepakoiden käyttämä alue, joka on luokiteltu luokkaan III. Luokkaan III kuuluvat alueet eivät ole luonnonsuojelulain mukaan säilytettäviä kohteita, vaan ne on suositeltava huomioida maankäytössä mahdollisuuksien mukaan. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

Kuva 9. Kuussillan lepakkoalueet. (Faunatican raportteja 38/2021)

Viitasammakko

Viitasammakko kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla. Kaava-alueen pohjoispuolelle sijoittuu Fazerilan lammikko, joka on todettu viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Kaikki toimet, jotka voivat heikentää lammikon ekologista tilaa ja yhtenäisyyttä, ovat luonnonsuojelulain perusteella kiellettyjä. Luontoselvityksessä lammikon ympäristöön on osoitettu hahmotelma viitasammakon potentiaalista levähdyspaikkaa, joka ulottuu osin kaava-alueelle. Rajaukset tulee tarkentaa suunnittelun edetessä. *(Faunatican raportteja 38/2021)*

Kuva 10. Hahmotelma viitasammakon potentiaalisista levähdyspaikoista lisääntymispaikkoja ympäröivillä maa-alueilla. (Faunatican raportteja 38/2021) Kaava-alueen likimääräinen sijainti on esitetty vaalean sinisellä viivalla.

Liito-orava

Kuussillan alueelta on tehty liito-oravahavaintoja vuosina 2020 ja 2021. Havainnot jäävät kuitenkin kaava-alueen ulkopuolelle. *(Faunatican raportteja 38/2021).* Kevään 2021 aikana Kuussillan kaavarunkoalueen liito-oravatilanne kartoitettiin kahteen kertaan kevään eri vaiheissa: huhti- ja toukokuussa. Liito-oravasta ei tehty Kuussillan kaavarunkoalueella papanahavaintoja kummallakaan kartoituskäynnillä keväällä 2021. Kaavarunkoalueelta kuitenkin paikallistettiin liito-oravan elinympäristöksi soveltuvia metsäalueita sekä useita kolopuita. Liito-oravalle soveltuvat elinympäristöt sijaitsevat Kuussillan kaavarunkoalueen pohjoisosassa ja läntisissä keskiosissa. Soveltuvat alueet sijoittuvat suurimmaksi osaksi alueille, jotka on Vantaan yleiskaavaehdotuksessa 2020 merkitty LUO-alueeksi. Kuussillan kaavarunkoaluetta ei kevään 2021 selvitystulosten perusteella katsota liito-oravan elinympäristöksi, vaikka se sellaiseksi osin soveltuu.

Koko Vantaan laajuudelta on tehty liito-oravan suojelusuunnitelma, jonka yhteydessä on kartoitettu liito-oravien esiintyminen Vantaalla (Ramboll 2022). Kaava-alueen länsiosa määriteltiin suojelusuunnitelmassa liito-oravalle soveltuvaksi alueeksi.

Faunatica Oy teki Vantaan kaupungin toimeksiannosta Kuussillannniityn alueella liito-oravan esiintymisselvityksen keväällä 2024. Selvitysalueelta ei havaittu kartoitushetkellä liito-oravan papanoita. Koska selvitysalueelta ei havaittu merkkejä liito-oravan esiintymisestä, siellä ei tulkita olevan liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. Vaikka kartoitushetkellä ei löytynyt merkkejä liito-oravasta, selvitysalueelta rajattiin yksi liito-oravalle soveltuva metsäkuvio (luokka 2), jossa kasvaa järeitä kuusia sekä haapaa. Lisäksi selitysalueella havaittiin kaksi liito-oravan pesäpuuksi soveltuvaa kolohaapaa. Muuten selvitysalue soveltuu puustoisilta osin liito-oravan liikkumis- ja ruokailualueeksi. (*Carlson, h. 2024: Vantaan Kuussillanniityn liito-oravaselvitys vuonna 2024. Faunatican raportteja 32/2024*)

Kuva 11. Kevään 2024 liito-oravaselvityksen selvitysalueet rajattuna ilmakuvan päälle sinisellä viivalla ja liito-oravalle soveltuva metsäkuvio merkittynä keltaisella viivarasterilla. (Faunatican raportteja 32/2024)

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alue kuuluu Westerkullanojan, Kormuniitynojan sekä Kuussillanojan valuma-alueisiin. Nykyiset valuma-alueet ovat pääosin vettä läpäisevää maanpintaa. Kaava-alueen länsiosassa kulkee Kuussillanoja, joka on vesilain mukainen puro. Lisäksi alue kuuluu Fazerilan pohjavesialueeseen.

Fazerilan pohjavesialue (tunnus 0109252) sijoittuu Vantaan Vaaralan ja Länsimäen kaupunginosien välille. Alue on 1-lk vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka kokonaispinta-ala on 2,84 km 2 ja josta 1,43 km2 on varsinaista pohjavedenmuodostumisaluetta. Pohjavesialuetta koskevat Fazerilan vedenottamoiden suoja-alueita koskevat Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antama päätös nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antama päätös nro 01/0064/2. Päätöksessä nro 53/2000/1 on annettu suoja-alueita koskevia määräyksiä, joita on täydennetty päätöksellä nro 01/0064/2. Kaava-alueella pohjaveden pinnan keskiarvotasot (N2000) vaihtelivat n. +26 … +30 välillä (Vantaan ratikka, Fazerilan pohjavesialue, Vesitalouslupahakemus - Pohjavesivaikutusarvio 27.06.2025).

Lupa- ja valvontavirasto on myöntänyt Vantaan kaupungille luvan raitiotien, Fazerintien, Tilustien ja niihin liittyvien kevyen liikenteen yhteyksien sekä vesihuoltolinjojen rakentamiselle Fazerilan pohjavesialueelle sekä luvan poiketa Fazerin pohjavedenottamoita koskevan suoja-aluepäätöksen (Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätös nro 53/2000/1, siten kuin Vaasan hallinto-oikeus on sitä päätöksellään nro 01/0064/2 muuttanut) suoja-aluemääräyksistä 13, 15 ja 22 a hakemuksen 3.7.2025 ja sen täydennysten mukaisesti. (Asiatunnus LVV-U/35632/2026.) Päätöksissä nro:t 53/2000/1 ja 01/0064/2 annetut suoja-aluemääräykset ovat muita hankkeita koskien edelleen sellaisinaan voimassa ja tulee huomioida pohjavedenottamoiden suoja-alueilla, ellei valvontaviranomainen myönnä lupaa poiketa suoja-aluemääräyksistä.

Fazerin vedenottamoiden lähisuojavyöhykettä koskeva määräys 22 a kuuluu: ”Alueelle ei saa rakentaa uusia yleiselle liikenteelle tarkoitettuja liikenneväyliä.” Suoja-aluemääräyksen on antanut

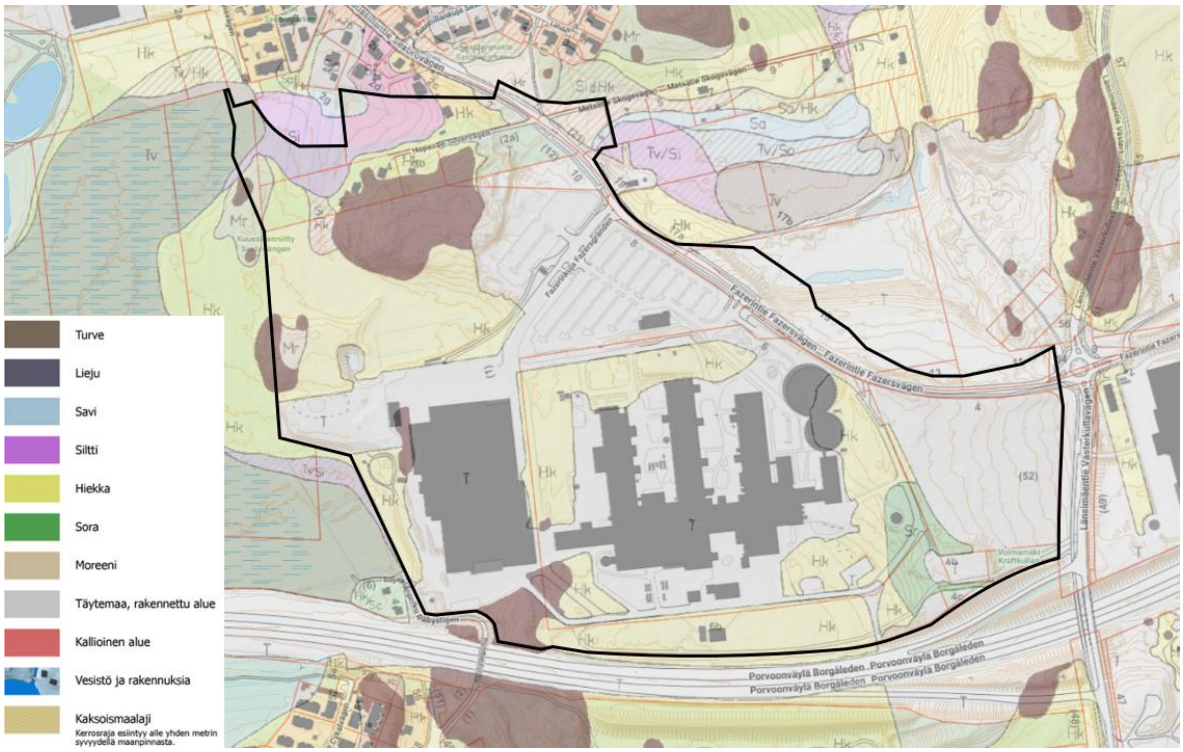
Vaasan hallinto-oikeus päätöksellään nro 01/0064/2 Fazerin vedenottamoiden ja niiden suoja-aluepäätöksen haltijan Oy Karl Fazer Ab:n vaatimuksesta. Oy Karl Fazer Ab on Vantaan lupahakemuksesta antamassaan muistutuksessa todennut, että se ei vastusta hanketta. Suunnittelussa on otettu huomioon yhtiön tarpeet ja näkemykset. Luvanhaltija korvaa yhtiölle mahdollisesti aiheutuvat edunmenetykset. Tällä sekä vesitalousluvan ratkaisun perusteluista ilmenevillä perusteilla Lupa- ja valvontavirasto on voinut myöntää poikkeuksen suoja-aluemääräyksestä 22 a.

Fazerin vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeitä koskeva määräys 13 kuuluu: ”Alueella on kielletty ojien tai muu maankaivu, mistä voi aiheutua pohjaveden likaantumisvaaraa, pohjaveden haitallista purkautumista, pohjaveden määrän vähentymistä tai pohjavettä likaavan pintaveden imeytymistä maaperään.” Osa lupahakemuksen mukaisista työnaikaisista kaivannoista ulottuu pohjavedenpinnan alapuolelle. Kaivantoihin suotautuva pohjavesi pumpataan pois, mistä aiheutuu tilapäistä pohjaveden määrän vähentymistä. Rakennettavat pohjavesisuojaukset pienentävät alueella muodostuvan pohjaveden määrää vähäisissä määrin. Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan nämä vaikutukset eivät vaaranna pohjavesialueen määrällistä tilaa tai Fazerin ottamoiden antoisuutta, ja poikkeus suoja-aluemääräyksestä 13 on voitu myöntää pohjaveden määrän vähentymisen osalta. Vedenottamosta otettava raakavesi voi samentua rakentamisen aikana, jolloin vedenotto voidaan joutua väliaikaisesti keskeyttämään Fazer II vedenottamosta. Lupa- ja valvontavirasto toteaa päätöksessään, että kyseessä ei kuitenkaan ole sellaisesta likaantumisvaarasta, mitä suoja-aluemääräyksessä tarkoitetaan, eikä tältä osin tarvita poikkeamista.

Fazerin vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeitä koskeva määräys 15 kuuluu: ”Alueelle ei saa rakentaa uusia yleisiä liikenneväyliä tai paikoitusalueita, ellei niiden luiskiin rakenneta sen hetkisen tietämyksen mukaan pohjavedelle varmimmin suojan antavia suojauksia. Liikenneväylien sivuojat on ohjattava pohjavesialueen ulkopuolelle ja varustettava öljynerotuskaivoin. Paikoitusalueet on asfaltoitava ja sadevedet ohjattava öljynerottimen kautta viemäriin tai pohjavesialueen ulkopuolelle.” Hakemuksen mukaan liikenneväylien ja Tilustien paikoitusalueen hulevedet johdetaan pohjavesisuojattujen ojien tai hulevesiviemärin kautta pohjavesialueen ulkopuolelle. Ennalta arvioiden öljynerottimien rakentamisella ei olisi vaikutusta Fazerin pohjavedenottamolta saatavan veden laatuun, joten Lupa- ja valvontavirasto on voinut myöntää poikkeuksen suoja-aluemääräykseen 15 sen osalta, että öljynerotuskaivoja ei tarvitse rakentaa liikenneväylien sivuojiin eikä öljynerottimia Tilustien paikoitusalueelle.

Maaperä

Kaava-alueen maanpinta vaihtelee tasovälillä noin +49 - +30. Maalajikartan mukaan kaava-alueen maaperä on vaihdellen täyttöä, hiekkaa, moreenia, soraa, savea ja silttiä. Pohjoisosassa on pieni alue turvetta. Syvimmät kairaukset ovat ulottuneet n. 19 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Kuva 12. Maalajikartta. Kaava-alueen likimääräinen sijainti on osoitettu mustalla viivalla.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Kallion ja pohjamoreenin sekä ohuen saven ja siltin alueilla perustamistapa voi olla maanvarainen tai massanvaihdolla maanvarainen. Paksuilla siltti- ja savialueilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Paksuilla siltti- ja savialueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet suositellaan pohjavahvistettavaksi. Muilla alueilla kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Perustamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Topografia

Kaava-alueen maanpinta vaihtelee tasovälillä noin +49 - +30 ja korkeimmat kohdat sijoittuvat rakentamattomille alueille Fazerin tehtaan itä- ja länsipuolelle Fazerintien eteläpuolella. Muilta osin asemakaava-alue on melko tasainen.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Kaava-alue kuuluu Hakunilan suuralueelle, jossa asui vuoden 2021 lopussa noin 30 000 henkeä. Vaaralan kaupunginosassa asuin vuoden 2021 lopussa 2 989 asukasta, Länsimäen kaupunginosassa 5 712 asukasta ja Rajakylän kaupunginosassa 4 109 asukasta. *(Vantaan väestö 2021/2022)*

Hakunilan suuralueen väestö kasvoi ripeää vauhtia etenkin 1970-luvun alkupuolelta 1990-luvun puoliväliin. Sen jälkeen väestönkehitys on ollut aaltoilevaa. Vuoden 2015 alussa alueella asui 29 100 asukasta, joista lähes 40 prosenttia asui Hakunilan kaupunginosassa. Suuralueen väestöstä runsas viidennes on vieraskielisiä. *(Vantaa alueittain 2015)*

Hakunilan suuralueen väestön määrän ennustetaan kasvavan ennustejakson aikana noin 4 600 henkilöllä. Alle kouluikäisten määrän ennakoidaan kasvavan noin 80:llä ja kouluikäisten vähentyvän noin 100 lapsella. 16–29-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan noin 1 000:lla, 30–64-vuotiaiden 2 300:lla ja 65 vuotta täyttäneiden 1 300 henkilöllä. *(Vantaan väestöennuste 2022–2045)*

Uudisrakentamisen myötä Hakunilan suuralueen väestönkasvu keskittyy Hakunilan kaupunginosaan, jonka väkiluvun ennustetaan kasvavan noin 3 000 asukkaalla. Länsimäessä väestön määrän arvioidaan kasvavan 1 200:lla ja Vaaralassa noin 600 henkilöllä. Muiden alueen kaupunginosien kasvu on hyvin vähäistä ja asukasmäärän ennustetaan hieman vähenevän Rajakylässä, Itä-Hakkilassa ja Sotungissa. *(Vantaan väestöennuste 2022–2045)*

Asuminen

Kaava-alueen pohjoisosassa sijaitsee asuinrakennus, joka on rakennettu 60-luvulla, sekä siihen liittyvä talousrakennus.

Palvelut ja työpaikat

Kaupallisten ja osin myös julkisten palveluiden keskus sijaitsee Hakunilan keskustassa. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee Länsimäki, joka on lähipalvelujen alakeskus, jossa pääosa palveluista sijaitsee Länsimäentien tuntumassa *(Vantaa alueittain 2015).* Fazerintien varrelle sijoittuvat Fazer Leipomot Oy, Valio Oy Vantaan tehdas, L&T rakennus- ja teollisuussiivous sekä Ruskon Betoni Oy Vantaan betoniasema.

Hakunilan suuralueella oli vuonna 2013 vajaat 6 800 työpaikkaa. Melkein joka kolmas työpaikoista oli teollisuuden parissa, mikä oli huomattavasti enemmän kuin muilla suuralueilla. *(Vantaa alueittain 2015)*

Vaaralan, Länsimäen ja Rajakylän alueen palveluihin kuuluu useampi päiväkoti. Peruskoulut sijaitsevat Hakunilassa, Länsimäessä ja Rajakylässä. (Vantaa.fi).

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Porvoonväylän pohjoispuoleista aluetta hallitsevat Fazerin ja Valion tehdasalueet suurine teollisuusrakennuksineen ja pysäköintialueineen. Slåttmossenin pohjoispuolelle sijoittuu Vaaralan pientaloalue. Fazerintien pohjoispuoleista aluetta hallitsevat metsäalueet. Porvoonväylän eteläpuolella Länsimäentien molemmin puolin sijaitsee väljää rivi- ja kerrostalorakentamista.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alueelle sijoittuva Fazerilan teollisuusalue kertoo sekä merkittävän teollisuuslaitoksen että Vantaan kaupungin kehityshistoriasta. Fazerin merkitys Suomen elintarviketeollisuuden historiassa on suuri ja teollisuusalue edustaa pääpiirteissään 1960- ja 70-lukujen teollisuusrakentamista. Aluetta on täydennysrakennettu ja rakennuksia on laajennettu, mutta kokonaisuudessaan alue on kohtalaisen hyvin säilynyt. (Luoma, L. 2023: Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys, Ramboll Finland Oy)

Fazerilan alueen rakennuksia on selvitetty useammassa vaiheessa. Vuonna 2015 tehtiin Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehtien toimesta makeiskonttorin rakennushistoriaselvitys ja vuonna 2023 Rambollin toimesta Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys. Lisäksi Vantaan kaupunginmuseo on omana työnään arvottanut Fazerilan vierailu- ja kokouskeskuksen vuonna 2023 tehdyn kohdekäynnin pohjalta. Alueen rakennuksista Fazerilan konttori- ja tehdasrakennus sekä Fazer Experience (vierailu- ja kokouskeskus) ovat rakennusperintökohteita.

Fazerilan konttori- ja tehdasrakennus 1956 (laajennettu 1956–1966 ja 1982) on inventoinnissa todettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi rakennusperintökohteeksi (Vantaan kaupunginmuseon

kulttuuriympäristötietokanta KIRSTI, 2024). Tehdasrakennus on valmistunut monessa osassa alkaen vuonna 1956 valmistuneesta keksitehtaasta. Rakennuksen kolmesta tehdassiivestä yksi palvelee irtomakeisten, yksi suklaan valmistusta ja yksi toimii keksitehtaana. Suklaanruskealla klinkkerillä päällystetty makeiskonttori sisääntulosta vasemmalle on valmistunut 1966 ja korkea viileävarasto vuonna 1982. Vuonna 1971 Pitäjänmäen ja Konalan leipomot siirtyivät Fazerilaan. Toiminta Fazerin vanhalla Tehtaankadun tehtaalla Helsingissä päättyi vuonna 1963. (Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979, Eskola 2006)

Fazerilan tehdaskokonaisuuden arvot keskittyvät etenkin Kurt Simbergin suunnittelemaan makeiskonttoriin. Makeiskonttori peruskorjattiin vuonna 2016, jolloin sen julkisivuihin tehtiin suhteellisen isoja muutoksia. Suurimpina muutoksina oli sokkelikerroksen muuttaminen lasiseksi, sekä julkisivulaatoituksen vaihtaminen. Muutostöissä on huomioitu alkuperäinen arkkitehtuuri siten, että uusi laatoitus tehtiin Italiassa vanhan mukaisesti. Vaikka alkuperäisyysarvot kärsivätkin muutostyössä, on tehtaan alkuperäinen arkkitehtuuri vielä hyvin havaittavissa ja koska rakennuksella on erittäin suuri historiallinen merkitys alueelle, on rakennus inventoinnissa todettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi. (Vantaan kaupunginmuseon kulttuuriympäristötietokanta KIRSTI, 2024)

Kuva 13. Konttori- ja tehdasrakennus (Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979).

Fazerin vierailu- ja kokouskeskus Fazer Experience on valmistunut vuonna 2016 Fazerin toiminnan 125 vuoden kunniaksi makeiskonttorin kylkeen. Arkkitehtitoimisto K2S:stä Mikko Summanen, Niko Sirola ja Kimmo Lintula suunnittelivat vierailukeskuksen ja makeiskonttorin peruskorjauksen arkkitehtuurikilpailuvoiton perusteella. Rakennus on yhdessä tasossa oleva ja osin rinteeseen upotettu pyöreä lasiseinäinen rakennus, jossa on teräspalkkeihin ja -ristikoihin perustuva runkorakenne. Rakennuksen uniikki julkisivulasitus on vekkimäinen rakenne, joka on suunniteltu kantamaan tuulikuorma. Rakenteessa on kaksi teräspilarikehää, joista ulompi on lasiseinän takana ja sisempi integroitu huonetilaa jakaviin rakenteisiin. Rakennusmassa sulautuu maisemaan antaen tilaa myös ympäröivälle luonnolle. Vierailukeskuksen materiaalivalikoimassa on panostettu suomalaisuuteen. (Vantaan kaupunginmuseon kulttuuriympäristötietokanta KIRSTI, 2024)

Rakennusta ympäröivä pihapiiri, jossa kasvaa Fazerin tuotteiden kotimaisia raaka-aineita, kuuluu oleellisesti kokonaisuuteen. Pihasuunnitelman on tehnyt maisema-arkkitehti Yrjö Ala-Heikkilä Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:stä. Suunnitelma perustuu neljään ympyrään, joissa on piknikpuisto, hedelmäpuisto, viljapelto ja tropiikki. Kolme ympyröistä sijoittuu vierailukeskuksen ulkopuolelle ja yksi sisälle. Ulkoalueiden ympyrät ovat todellisuudessa noin 19 metriä pitkiä ja 13 metriä leveitä soikioita. (KIRSTI, 2024)

Fazer Experience on arkkitehtonisesti merkittävä 2010-luvun rakennus, joka on palkittu niin teknisten ratkaisujensa kuin arkkitehtuurinsa ansioista, ja rakennus on pihapiireineen tuonut kerroksellisuutta Fazerilan tehdaskokonaisuuteen. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseon mukaan rakennuksen suojeluperusteet ovat riittävät, vaikka rakennus onkin iältään vielä nuori.

Kuva 14. Fazer Experience Vierailukeskus (Taija Timonen, Vantaan kaupunki 2022).

Fazerin tehtaan alueella on lisäksi erillinen voimalaitos ja vesitorni.

Vuonna 1963 valmistuneen rakennuksen suunnitteli arkkitehti Kurt Simberg ja rakennesuunnittelijana toimi insinööri A. Rosendahl. Rakennuksella on todettu olevan harvinaisuuteen, edustavuuteen, alkuperäisyyteen ja historialliseen todistusvoimaisuuteen liittyviä arvoja. Voimalaitoksen arkkitehtuuri edustaa puhdaslinjaista ja tarkoituksenmukaista 1960-luvun modernismia, jossa näkyy vielä funktionalismin tyylipiirteitä, sekä Simbergille ominainen, selkeälinjainen ja toisaalta leikkisäkin tyyli. Muutokset julkisivuissa ovat niin pieniä, että rakennuksen alkuperäinen ilme on säilynyt. Julkisivujen materiaalit ja detaljit ovat kestäneet melko hyvin aikaa ja käyttöä. Rakennukseen kuului korkea, punatiilinen piippu, joka on purettu vuonna 2017. Piippu muodosti edelleen käytössä olevan Fazerin vesitornin rinnalla alueen toiminnasta kertovan maamerkin. Rakennus on nyt lähes käyttämättömänä ja voimalaitoksen säilymisedellytykset ovat heikot, ellei rakennukselle keksitä soveltuvaa uutta käyttötarkoitusta. Rakennuksen säilyminen osana tehdaskokonaisuutta ja sen historiasta sekä Simbergin arkkitehtuurista kertovana maamerkkinä on kuitenkin toivottavaa. Mikäli rakennus säilyy, tulisi sen julkisivut säilyttää alkuperäisen kaltaisina. (Luoma, L. 2023: Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys, Ramboll Finland Oy)

Kuva 15. Voimalaitos (Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979).

Fazer Leipomo sijaitsee makeistehtaan länsipuolella omalla tontillaan ja on valmistunut 1971. Se on alun perin arkkitehti Kalle Vartolan piirtämä ja edustaa ajalleen tyypillistä ja laadukasta, mutta pitkälti käytännön sanelemaa teollisuusrakentamista. Leipomorakennuksella on jonkin verran edustavuuteen, alkuperäisyyteen ja historialliseen todistusvoimaisuuteen liittyviä arvoja. Merkittävimmät arvot liittyvät alkuperäisen käytön jatkumiseen ja rakennuksen todistusvoimaisuuteen osana elintarviketeollisuuden historiaa. Vastavalmistunut leipomo oli huomattavasti nykyistä laajuutta pienempi. Vanhinta, Siporex-palkeista rakennettua julkisivua on nähtävissä etelä- ja länsijulkisivuilla. Itäjulkisivun vuonna 1996 rakennettu osuus muistuttaa ulkoasultaan alkuperäistä. (Luoma, L. 2023: Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys, Ramboll Finland Oy)

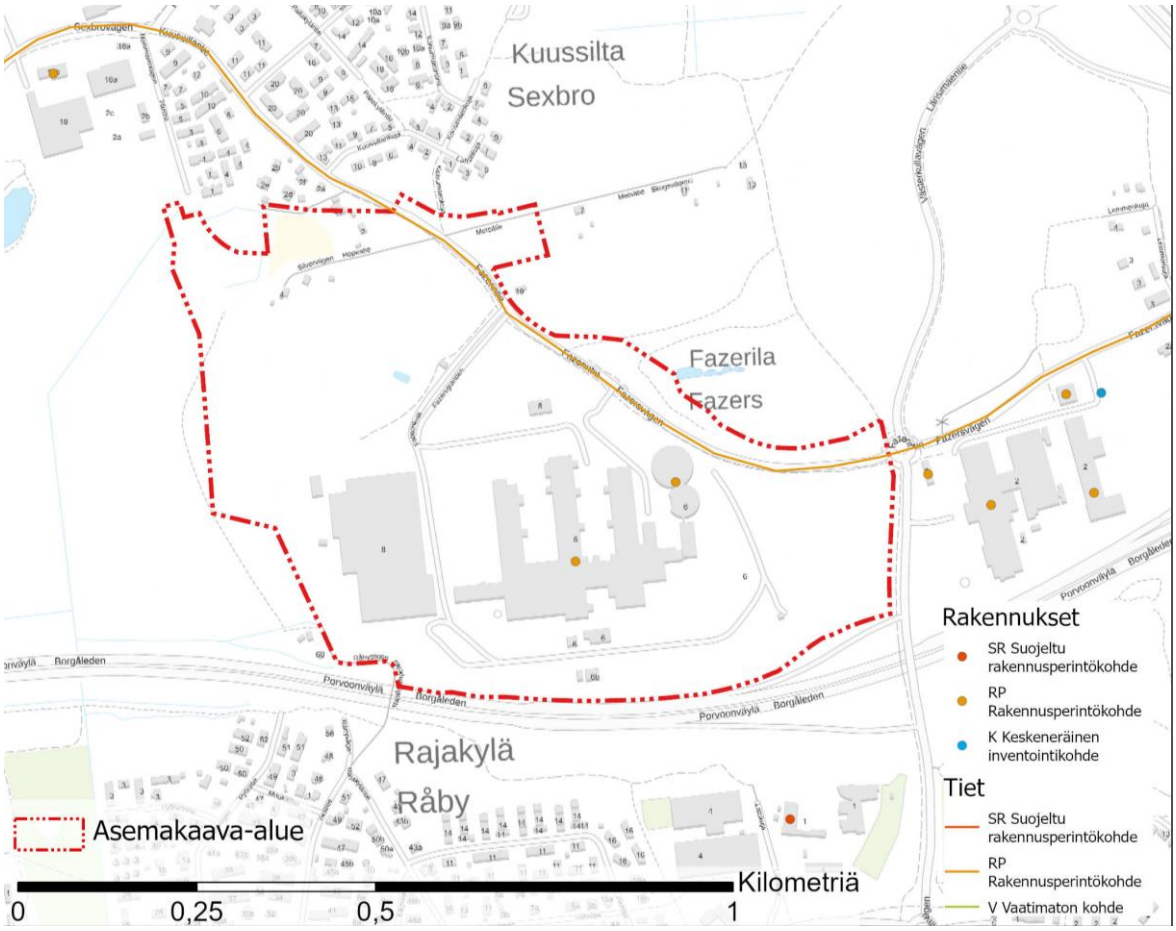
Nykyisin leipomorakennusmassa koostuu lukuisista vaihe vaiheelta rakentuneista, eri kokoisista ja eri näköisistä osista, eikä alkuperäinen rakennus enää kunnolla erotu tavanomaisempien ja teollisuushallimaisten osien lomasta. Muutokset on tehty leipomotuotannon jatkumisen ehdoilla, joten oletettavasti muutoksia tulee olemaan jatkossakin leipomotoiminnan jatkuessa rakennuksessa.

Tulevia korjaustöitä suunniteltaessa olisi toivottavaa kiinnittää huomiota alkuperäisen, raidallisen ja ohutrapatun Siporex-rakenteen säilyttämiseen julkisivuissa. Toivottavaa on myös, että sisätiloista porrashuone ja sitä valaiseva, sisäänkäynnin viereinen ikkuna säilytettäisiin, ja korjaamisessa pyrittäisiin säilyttämään alkuperäiset tyylipiirteet pintamateriaaleineen. (Luomala, L. 2023)

Valion kiinteistölle sijoittuu neljä paikallisesti arvokasta rakennusta, mutta nämä jäävät kaava-alueen ulkopuolelle.

Kuussillantie-Fazerintie linjaus on vanha yhdystie Vanhan Porvoontien ja Sotungintien välillä. Tielinjaus on ajoitettu 1700-luvun jälkipuoliskolle ja se on arvotettu Vantaan historiallisen tiestön inventoinnissa luokituksella R2, eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittävät. Tien luonne on muuttunut entisestä metsätaipaleesta ja tulee muuttumaan vielä enemmän raitiotielinjauksen rakentamisen myötä. Linjaus on kuitenkin pysynyt paikallaan jo vuosisatoja ja sen käytön jatkuminen voidaan nähdä kulttuuriympäristön kannalta positiivisena asiana.

Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä ei kaava-alueelta tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella.

Kuva 16. Kaava-alueelle sijoittuvat historialliset rakennuskohteet ja tiet kartalla.

Virkistys

Kaava-alue sijoittuu osin Slåttmossenin virkistysalueelle ja rajautuu Kuussillan virkistysalueeseen. Näiden alueiden kautta kulkee sekä maakunnallisia että paikallisia ekologisia yhteyksiä. Kaava-alueen vieressä, Länsimäentien myötäisesti, sijaitsee Hakunila-Rajakylä yhdyshiihtolatu.

Liikenne

Autoliikenne

Itä-länsisuuntaisesti kulkeva Fazerintie on pääkokoojakatu, johon tonttikadut liittyvät. Kaava-alueen eteläreunalla itä-länsisuuntaisesti kulkee valtatie Porvoonväylä. Alueelta on erinomaiset yhteydet myös Kehä III:lle.

Joukkoliikenne

Suunnittelualueella Fazerintiellä sijaitsevat Fazerilan ja Fazerilankujan linja-autopysäkit. Myös Kuussillanpuiston kohdalla on linja-autopysäkki.

Kävely ja pyöräily

Fazerintien yhteydessä kulkee yhdistetyt kävely- ja pyörätiet. Alue liittyy paikallis- ja pääpyörätieverkostoon.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Asemakaavan muutosalueen itäpuolella kulkee Hakunilan ja Länsimäen välinen vesijohdon runkolinja d400. Länsipuolella on pienempi runkovesijohto d225, joka kulkee osin kaava-alueen halki.

Vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Vesitorni sijaitsee Hakunilassa. Lisäksi käytössä on alasäiliö. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 85.00 ja ylin on noin + 95.00. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Jätevesiviemäröinti

Kaava-alueen länsipuolella sijaitsee jätevesien d500 paineviemäri, joka johtaa Vaaralan jätevedenpumppaamon jätevedet etelään. Ojangon jätevesien paineviemäri kulkee itä-länsisuuntaisesti kaava-alueen halki. Molempien alueiden jätevedet johdetaan d500 viettoviemärillä eteenpäin Mailatien jätevesien mittausaseman kautta Helsingin viemäriverkostoon. Lopulta kootut jätevedet ohjataan Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

Hulevesien hallinta ja hulevesiviemäröinti

Hulevedet imeytyvät pääosin maaperään Fazerilan pohjavesialueella. Osa hulevesistä johdetaan pintavaluntana Länsimäentien sekä Kuussillantien avo-ojiin ja hulevesien pintavaluntareittien kautta Westerkullan ojaan tai hulevesiviemärien kautta Hakunilantien vartta Kehä III:n ali Kormuniitynojaan. Westerkullanoja laskee lopulta mereen Helsingissä. Kuormuniitynoja yhtyy Nissaksessa Krapuojaan, joka laskee lopulta mereen Helsingissä.

Kaukolämpö

Vantaan Energian kaukolämpöverkko ulottuu suunnittelualueelle Länsimäentietä pitkin Fazerintielle ja Fazerintietä sekä Kuussillantietä pitkin.

Sähköverkko

Vantaan Energian sähköverkko ulottuu suunnittelualueelle. Johdot kulkevat Fazerintietä ja Kuussillantietä pitkin ja suunnittelualueen vieressä Länsimäentietä pitkin.

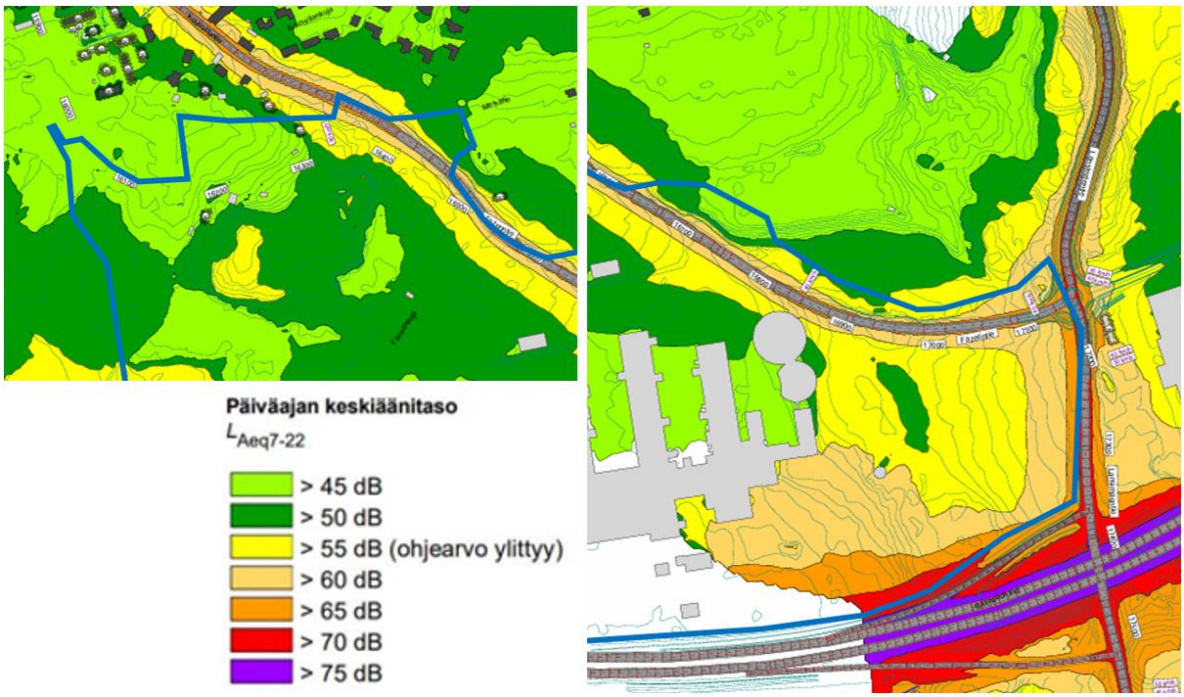
Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu

Vantaan raitioradan meluselvityksen (Sitowise 31.1.2023) mukaisesti merkittävin melulähde suunnittelualueella ja sen ympäristössä on Porvoonväylä, jonka päiväajan tiemelu nousee yli 75 dB:n.

Kuussillanniityn virkistysalueelle ja Hopeatielle paaluvälillä 16000–16500 ei nykytilanteessa koidu merkittävää katuliikenteen melua.

Fazerintiellä paaluvälillä 16500–17100 on pelkkiä teollisuus- ja toimistorakennuksia.

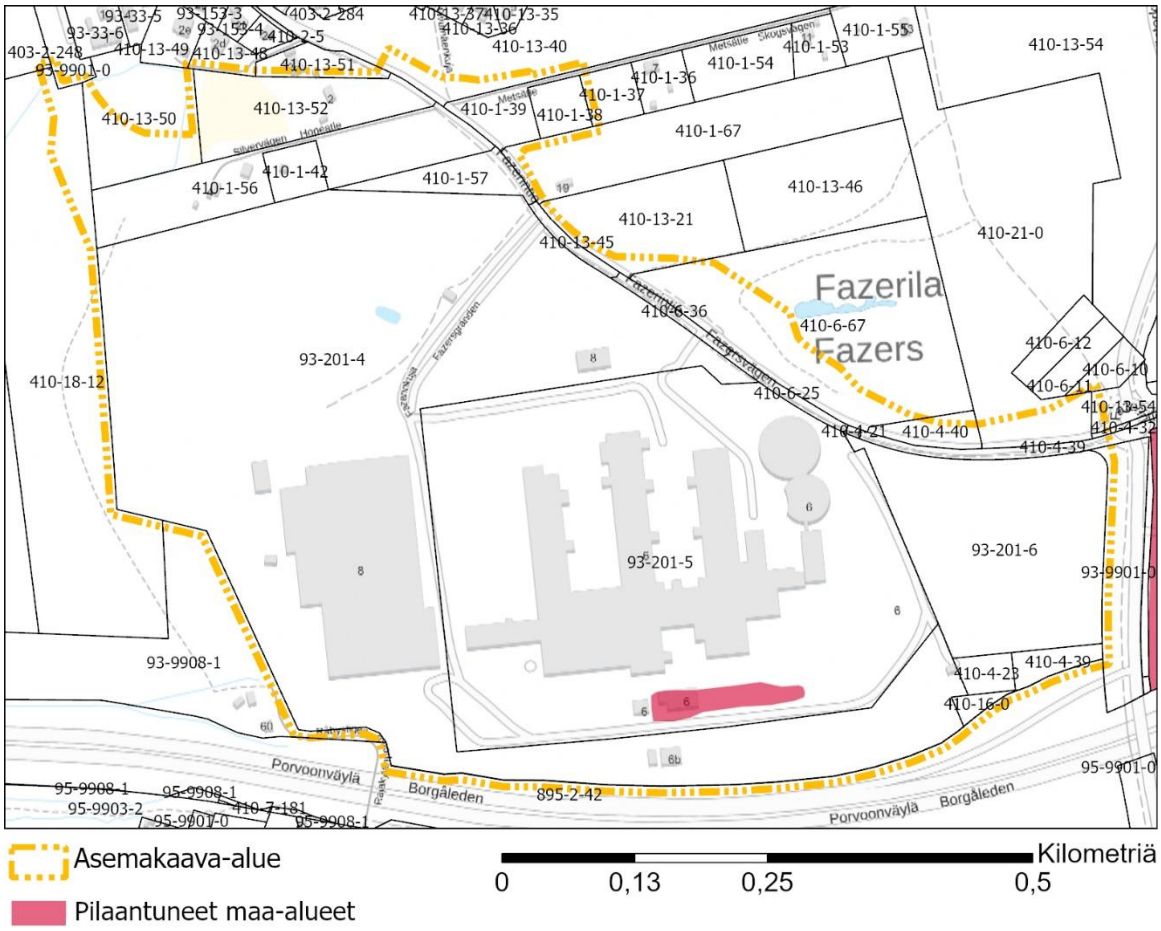

Kuvat 17–19. Otteet nykytilanteen päiväajan melutasosta suunnittelualueella (Sitowise 31.1.2023, liite 1.1). Kaava-alueen likimääräinen rajaus on esitetty kuvassa sinisellä viivalla.

Pilaantuneet maa-alueet (PIMA)

Suunnittelualueelta on laadittu PIMA-riskien selvitys Vantaan ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelussa *(Golder Associates Oy 2020)*. Selvitystyö on toteutettu tarkastelemalla ratikkalinjan reitin varrelle osuvien ympäristöhallinnon ylläpitämään *Maaperän tilan tietojärjestelmään* (Matti) merkittyjen pilaantuneiden, mahdollisesti pilaantuneiden tai kunnostettujen maaperäkohteiden kohderaportit, jonka lisäksi lisätietoja pima-kohteista on saatu Vantaan kaupungin Ympäristökeskuksesta. Selvityksessä kohteet on luokiteltu Matti-lajien mukaisesti. Selvityksen mukaan kiinteistöä 92-93-201-5 koskee Matti-merkintä pilaantuneesta maa-alueesta.

Kiinteistöllä 92-93-201-5 toimii Fazerin makeistehdas ja konsernitoimintoja (Fazer Makeiset Oy). Alueella sijaitsee lämpökeskus ja kaksi isoa, purettua öljysäiliötä. Alueelta on laadittu maaperätutkimukset vuosina 2011 (lämpökeskus) ja 2013 (lämpökeskus ja puretut öljyputket). 22.10.2013 päivätyn Uudenmaan ELY-keskuksen tarkastuspöytäkirjan mukaan koska tehdyn tarkastuksen perusteella ei voida todeta pilaantuneen alueen laajuutta, pilaantuneen maa-aineksen määrää ja veden pilaantuneisuutta, ELY-keskus on todennut, että kohteen pilaantuneisuutta voidaan tutkia kaivamalla asiantuntijakonsultin valvonnassa. Tutkimuksilla kaivetut pilaantuneet maa-ainekset voidaan toimittaa käsiteltäväksi luvanvaraiseen paikkaan.

Kuva 20. Kiinteistön 92-93-201-5 *Matti-aineiston mukainen PIMA-alue. Lisäksi kiinteistöllä* 92-410-4-23 on tarkastuksen yhteydessä havaittu vähäisiä määriä pilaantunutta maata.

Lisäksi Porvoonväylän vieressä kiinteistöllä 92-410-4-23 vuonna 2007 tehdyissä tarkastuksessa on havaittu vähäisiä määriä pilaantunutta maata. Kyseessä on Sipoon Energia Oy:n yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue (ET), jossa on sijainnut käytöstä poistettu muuntoasema. Kohteen maaperään on joutunut öljyhiilivetyjä muuntoasemalle kohdistuneen varkauden seurauksena. Uudenmaan ympäristökeskuksen 10.5.2007 päivätyn tarkastuspöytäkirjan mukaan kohdetta voidaan kaivaa tutkimustarkoituksessa asiantuntijakonsultin valvonnassa. Kaivetut pilaantuneet maa-ainekset voidaan toimittaa käsiteltäväksi luvanvaraiseen paikkaan.

Golder Associates Oy toteutti vuonna 2022 Vantaan kaupungin toimeksiannosta ympäristöteknisen maaperätutkimuksen Vantaan raitiotielinjan itäosassa. Työn tarkoituksena oli selvittää alueen maaperän pilaantuneisuutta ja jätteisyyttä. Tutkimuksessa todettiin kohonneita haitta-aineiden pitoisuuksia, jotka eivät edellytä jatkotoimenpiteitä kohteen nykyisessä käytössä. Tästä syystä suositellaan maaperän laatua tarkkailtavan aistinvaraisesti alueella mahdollisesti myöhemmin tehtävien kaivutöiden yhteydessä. Mikäli maaperä epäillään/todetaan pilaantuneeksi, tulee maaperän haitta-ainepitoisuudet tarkastaa. Mahdollisista jatkotoimenpiteistä sovitaan tällöin pitoisuuksien perusteella Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen kanssa. Tutkimusraportin mukaan kohteen käyttötarkoituksen ja olosuhteiden perusteella voidaan maaperän pilaantuneisuuden arvioinnissa käyttää vertailuarvoina ylempiä ohjearvoja. Vantaan ratikkalinja paalulukujen 15400…18200 välillä sijaitsee kuitenkin pohjavesialueella (0109252 Fazerila, 1-luokka). Pohjavesialueelle tehdyistä koekuopista otetuissa näytteissä todettiin yhden koekuopan alueella (Tilustien päässä) alemman ohjearvon ylittävä haitta-ainepitoisuus. Laboratorioanalyyseissä ei todettu laboratorion määritysrajat ylittäviä haihtuvien hiilivetyjen pitoisuuksia. Ottaen huomioon kohteen maaperä- ja

pohjavesiolosuhteet, todettujen haitta-aineiden ominaisuudet sekä kohteen sijainnin ja käytön, pohjavesialueella ei arvioida olevan tarvetta välittömiin jatkotoimenpiteisiin sen nykykäytössä. Kohteen maaperässä todetut kynnysarvon ja alemman ohjearvon ylittävät haitta-ainepitoisuudet on otettava huomioon, mikäli kohteessa tehdään maankaivutöitä. Suunniteltaessa mahdollisia kaivutöitä, tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä Vantaan kaupungin ympäristökeskukseen mahdollisen pilaantuneen maaperän kunnostusilmoituksen tarpeesta. Mikäli kohteessa kaivetaan tai poistetaan maa-aineksia esimerkiksi maanrakennustöiden yhteydessä, tulee kohonneet haitta-ainepitoisuudet (pitoisuudet kynnysarvon ja alemman ohjearvon välissä) ja jätejakeet huomioida töiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Pitoisuudeltaan kynnysarvon ja alemman ohjearvon välissä olevat maat voidaan yleensä sijoittaa luvalliselle maankaatopaikalle. (Golder Associates Oy 25.1.2022)

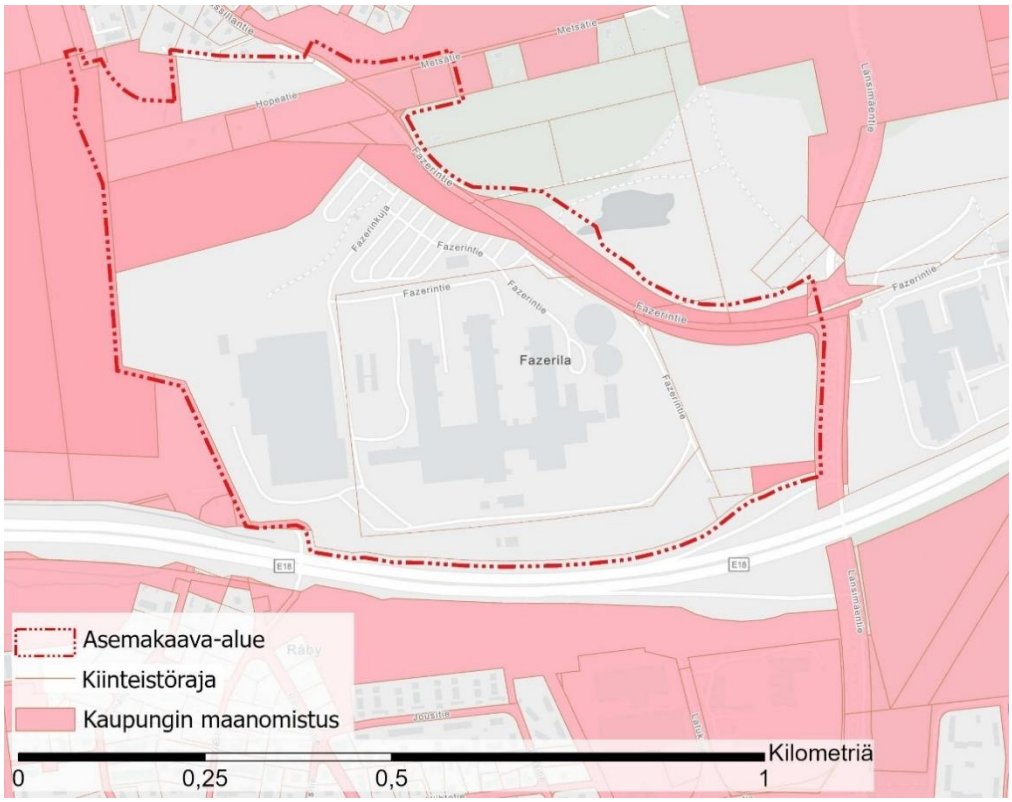
2.1.4 Maanomistus

Kaupunki omistaa valtaosan Fazerintien katualueeksi kaavoitettavasta alueesta sekä virkistys- ja suojaviheralueet. Muut kiinteistöt ovat yksityisessä ja valtion omistuksessa.

Kiinteistöt omistajineen:

92-401-1-42, 92-401-13-50, 92-410-1-38, 92-410-1-39, 92-410-1-42, 92-410-1-56, 92-410-1-57, 92-410-4-21, 92-410-4-39, 92-410-6-25, 92-410-6-36, 92-410-13-40, 92-410-13-45: Vantaan kaupunki

- 92-410-16-0, 92-410-21-0, 92-410-4-40, 92-410-6-67, 92-410-13-21, 92-410-1-67, 92-93-201-6, 92-93-201-4: Oy Karl Fazer Ab
- 92-93-201-5: Fazer Makeiset Oy
- 92-410-4-23: Sipoon Energia Oy
- 92-410-4-32: Valio Oy
- 92-895-2-42: Suomen valtio
- 92-410-4-39, 92-410-13-52, 92-410-18-12: Omistajia ei näytetä

Kuva 21. Karttakuvassa kaupungin maanomistus ja määräalat vaaleanpunaisella.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.

Uusimaa-kaava 2050

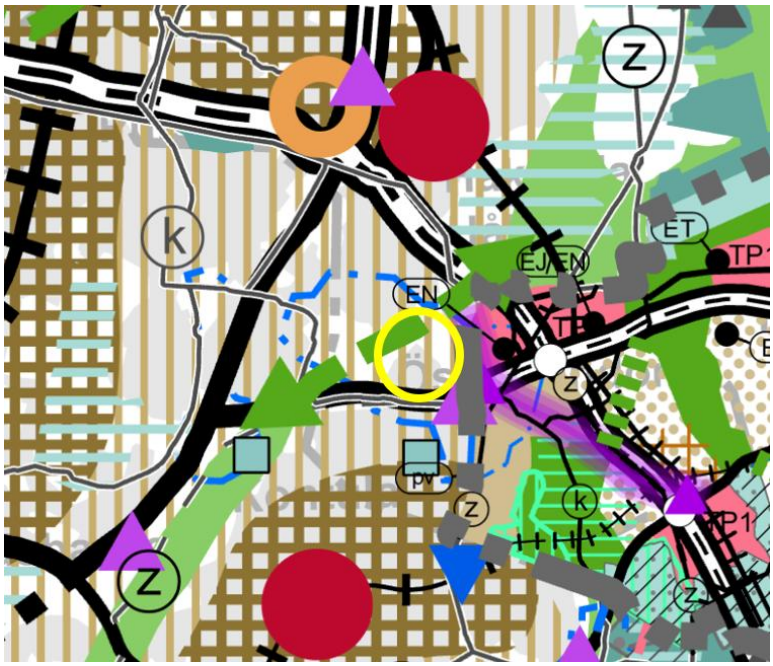
Uusimaa-kaava 2050 on nimi uudenlaiselle maakuntakaavakokonaisuudelle, joka koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kaavasta: Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Seutujen kaavojen taustavisiona toimii strateginen, oikeusvaikutukseton Uudenmaan rakennesuunnitelma. Kaavakokonaisuus kattaa koko Uudenmaan maakunnan alueen lukuun ottamatta Östersundomin aluetta Helsingissä, Sipoossa ja Vantaalla.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätöksen myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Voimaantulon myötä kaavakokonaisuus korvaa pääosin aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta Östersundomin alueen maakuntakaavaa, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua sekä hallinto-oikeuden päätöksen myötä voimaan jääviä merkintöjä ja määräyksiä.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 13.3.2023. Helsingin seudun ja Itä-Uudenmaan kaavoihin ei tullut oikeuskäsittelyssä muutoksia. Länsi-Uudenmaan kaavasta kumoutui oikeuskäsittelyn myötä taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen suunnittelumääräyksen osa, joka ohjaa seudullisesti merkittävää vähittäiskauppaa.

Uusimaa-kaava 2050:ssa kaava-alue sijoittuu taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle (ruskea pystyviivoitus) ja valtaosa kaava-alueesta sijoittuu Fazerilan pohjavesialueelle (sininen pistekatkoviiva. Lisäksi kaava-alueen halkoo Kivikko-Hakunilan maakunnallinen viheryhteystarve (vihreä nuoliviiva).

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

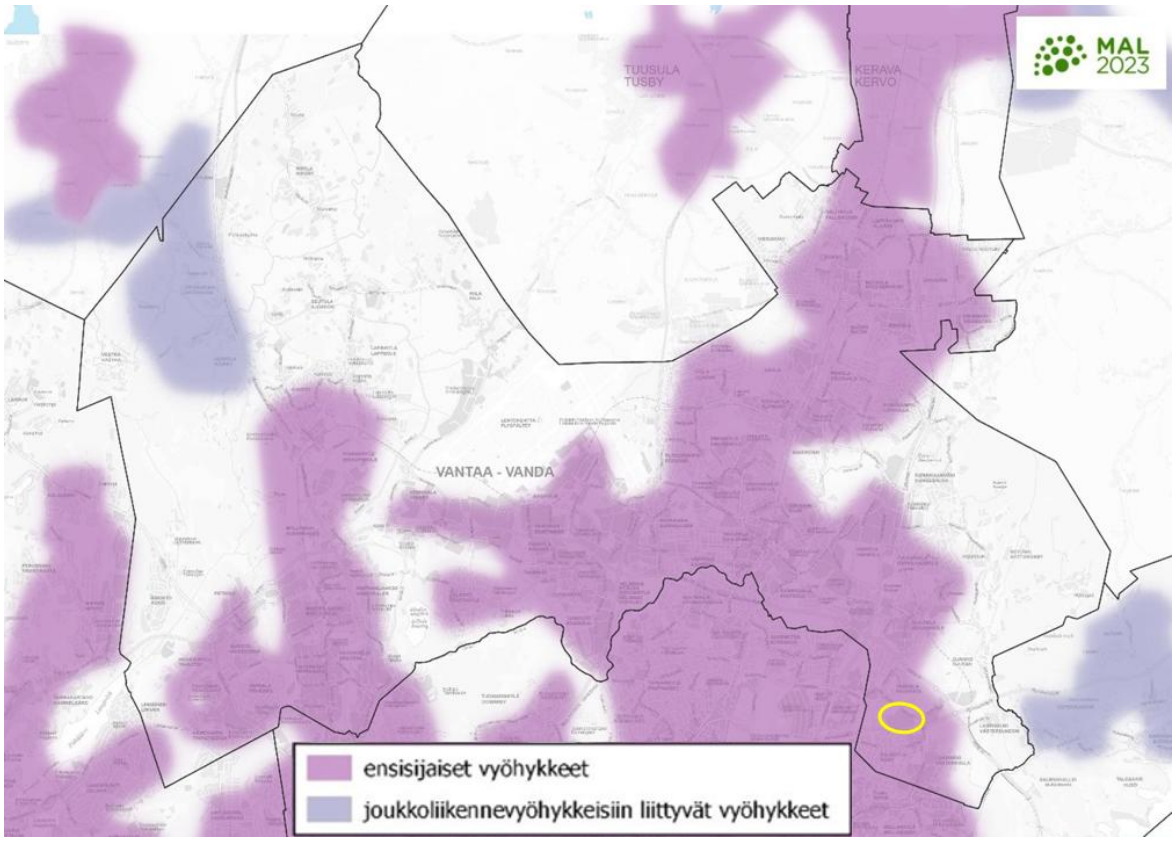
Kuva 22. Ote voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä, jossa suunnittelualueen likimääräinen sijainti näkyy keltaisella ympyrällä.

MAL 2023 -suunnitelma

MAL 2023 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2023–2040. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSLn toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

Suunnitelman keskeiset tavoitteena on luoda seudusta hiilineutraali, menestyvä ja hyvinvoiva. Hiilineutraaliuden tavoitteena on seudun kasvu vähentäen hiilidioksidipäästöjä tehokkaasti kestävän yhdyskuntarakenteen, asumisen ja liikenteen keinoin. Menestys syntyy siten, että seutu tarjoaa houkuttelevan asuin- ja toimintaympäristön asukkaille ja elinkeinoelämän toimijoille. Hyvinvoivan seudun laadukas elinympäristö mahdollistaa hyvän ja onnellisen elämän kaikille asukkaille.

Maankäytön suunnittelussa jatketaan yhdyskuntarakenteen tiivistämistä erityisesti keskuksiin ja raideliikenteeseen tukeutuen sekä nykyistä liikennejärjestelmää täysimääräisesti hyödyntäen. Seudun uudesta asuntotuotannosta 95 % kohdistetaan ensisijaisille vyöhykkeille (oheinen kartta). Suunnittelulla mahdollistetaan maankäytön tiivistyminen ja ehkäistään alueellista eriytymistä kaupunkiuudistuksen keinoin. MAL 2030 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 12.9.2023 (liikenne) ja Vantaan kaupunginvaltuustossa 13.11.2023. Osaa tavoitteista on täsmennetty kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa, joka on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 21.10.2024. Sopimuksella vahvistetaan mm. Vantaan ratikka -hankkeen 30 % valtion rahoitusosuus ja mahdollistetaan hankkeen toteutus. Valtion rahoitusosuus koostuu suorasta valtion rahoituksesta sekä valtion maanluovutuksesta Vantaalle.

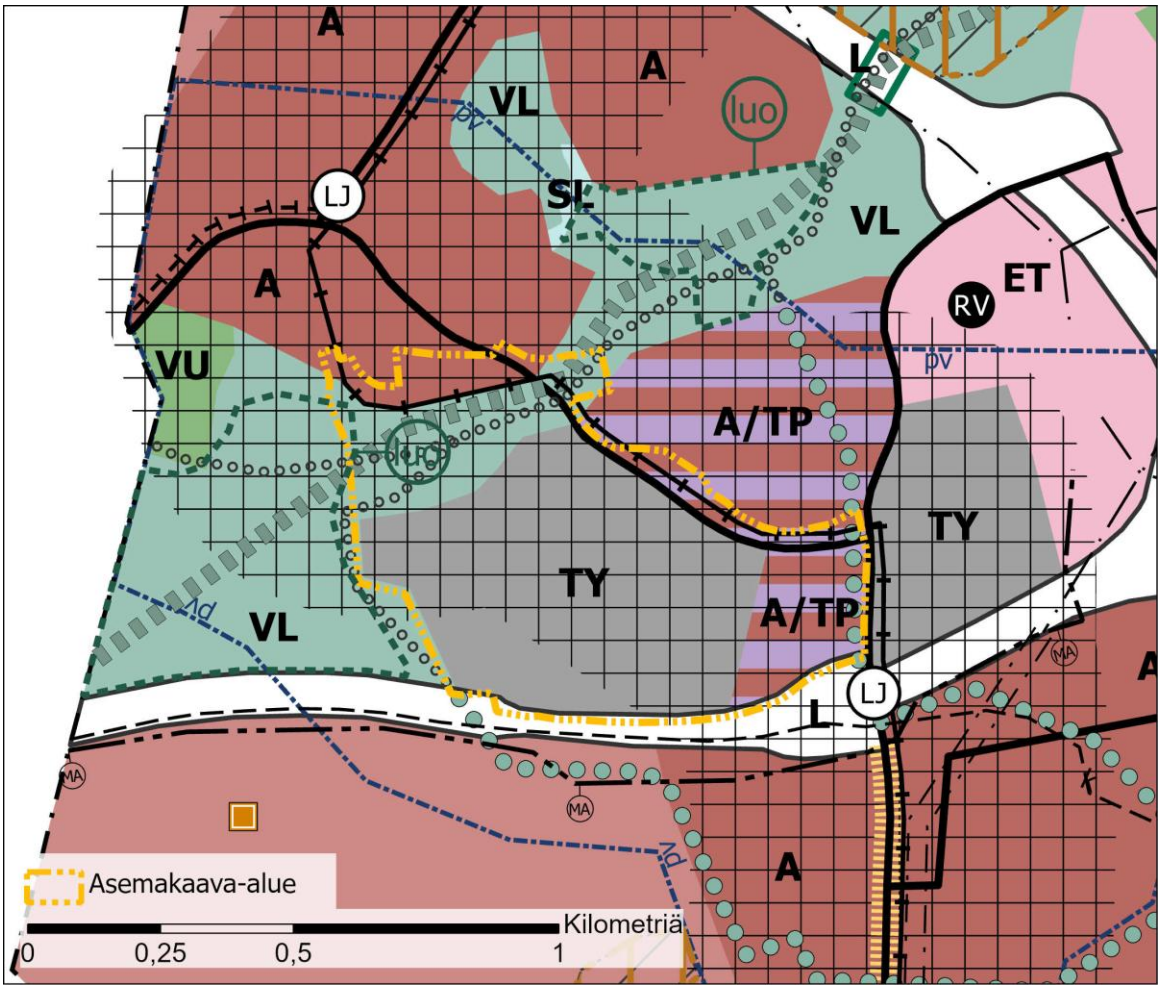

Kuva 23. Ote MAL 2023 -suunnitelmasta. Kaava-alueen likimääräinen sijainti on ympyröity keltaisella.

Yleiskaava 2020

Kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä yleiskaava 2020:ssa suunnittelualueen keskiosa on tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta (TY), itäreuna asumisen ja työpaikkojen aluetta (A/TP) ja pohjoisosa (Kuussillan alue) asuinaluetta (A) sekä lähivirkistysaluetta (VL), jossa luoteiskulma ulottuu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen reunalle (luo). Eteläreunaa viistää Porvoonväylän liikennealue (L). Kaava-alueen luoteisreunaan, VL-alueen läpi, on osoitettu kulkemaan ekologinen runkoyhteys (vihreä leveä katkoviiva) sekä ohjeellinen ulkoilureitti (palloviiva), joka pohjoisessa, Kuussillan virkistysalueella yhdistyy kaava-alueella Länsimäentien varrelle sijoittuvaan virkistysalueyhteyteen (vihreä palloviiva). Kaava-alueen lävitse kulkee raitiotie (musta viiva poikkiviivoilla). Kaava-alue sijoittuu lisäksi pohjavesialueelle (pv) sekä kestävän kasvun vyöhykkeelle (musta ruututurasteri).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Kaava koostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta kartasta. Yleiskaava 2020 on tullut voimaan kuulutuksella 11.1.2023. Kolmella alueella (Länsisalmi, Myllykyläntie 4–8 ja Hakkilan radanpidon alue) jää voimaan osin yleiskaava 2007. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

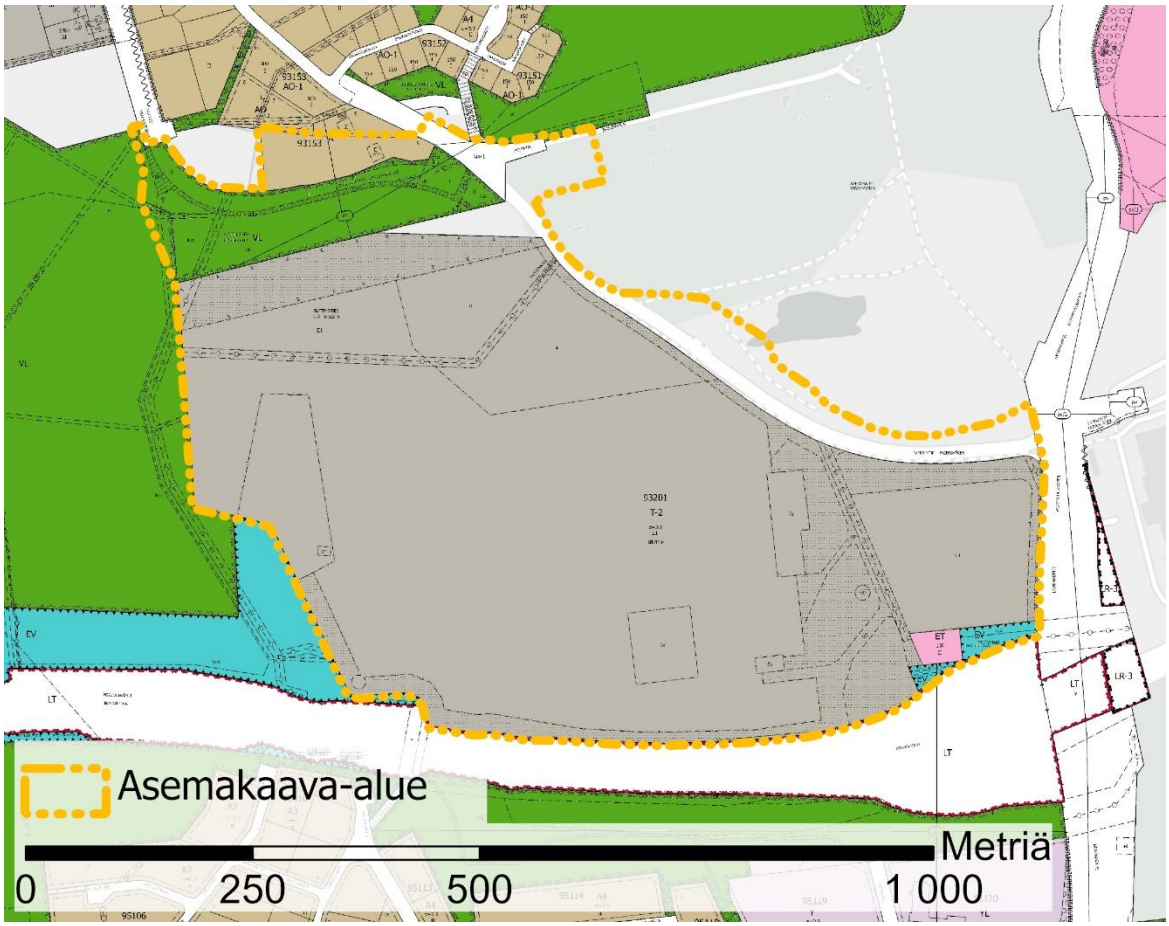
Kuva 24. Ote voimassa olevasta yleiskaavasta. Kaava-alue on osoitettu oranssilla pistekatkoviivalla.

Asemakaava

Suunnittelualue on voimassa olevien asemakaavojen alueella katualuetta, teollisuus- ja/tai varastorakennusten korttelialuetta (T-2), lähivirkistysaluetta (VL), suojaviheraluetta (EV), yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialuetta (ET) sekä asuinrakennusten korttelialuetta (A). Fazerintie on pääosin asemakaavoittamatonta aluetta.

Kaavamuutosalueella on voimassa seuraavat asemakaavat ja asemakaavan muutokset:

- Asemakaava, Vaaralan teollisuusalue 1, 930600 (ym. 5.9.1984)
- Asemakaava ja asemakaavan muutos, 931500 – Hopeatie (kv 27.3.2023)

Kuva 25. Ote ajantasa-asemakaavasta.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Ratikan yleissuunnitelma

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 19.11.2019. Kaupunginvaltuusto päätti 16.12.2019 ratikan jatkosuunnittelusta, jossa Vantaan ratikan reitille laaditaan katu- ja puistosuunnitelmat, alustavat rakennussuunnitelmat sekä asemakaavat.

Yleissuunnitelmassa on tutkittu hanke- ja vertailuvaihtoehtoja sekä laadittu matkustajamääräennusteita. Lisäksi on arvioitu ratikan vaikutuksia kulkutapoihin, liikenteelliseen saavutettavuuteen, tieliikenteen suoritteisiin ja onnettomuuksiin, päästöihin, matka-aikoihin lentoasemalle, maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen, palveluiden kehityspotentiaaliin, luontoon, kulttuuriin, virkistyskäyttöön, maisemaan, kaupunkikuvaan, meluun ja tärinään.

Kuva 26. Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Hopeatien osuudelta (WSP Finland, 30.4.2019).

Kuva 27. Ote Vantaan ratikan yleissuunnitelmasta Fazerintiellä (WSP Finland, 30.4.2019).

Katu- ja puistosuunnitelmat

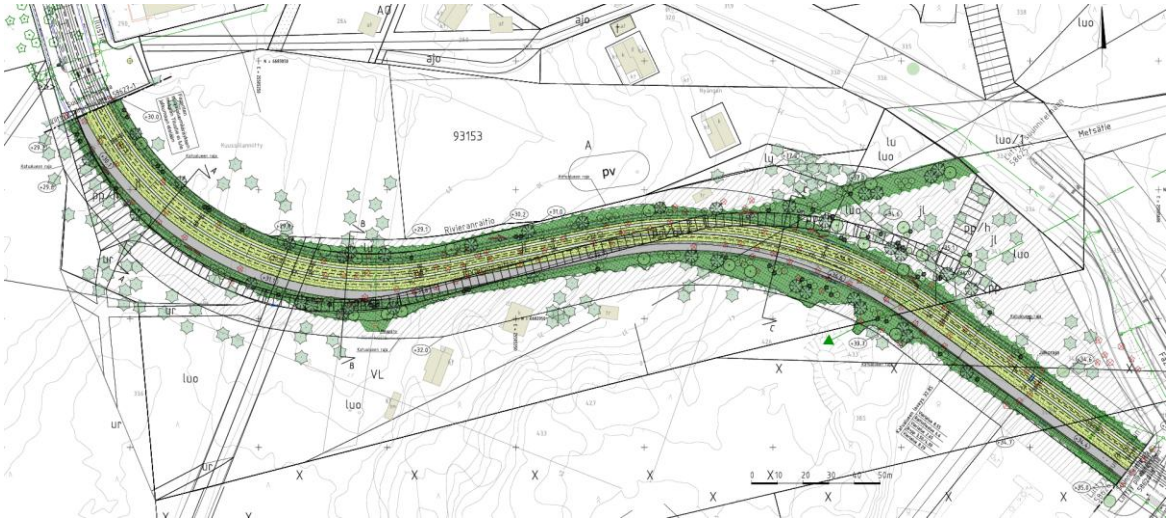
Vantaan ratikalle laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katusuunnitelmat. Katusuunnitelmia käytetään kaavoituksen valmisteluaineistona. Ratikan katu- ja puistosuunnitelmat koskevat katuja, joita ratikan raiteet käyttävät. Katu- ja puistosuunnitelmissa tarkennetaan ja muokataan ratikan yleissuunnitelman ratkaisuja. Ratikkakatuihin liittyville kaduille suunnitellaan uudet järjestelyt. Pääosa ratikan käyttämistä kaduista on olemassa olevia katuja, mutta myös uusia katuja suunnitellaan. Jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita parannetaan koko suunnitteluosuudella. Samalla

suunnitellaan katujen valaistus. Puistojen osalta suunnitellaan ne osuudet, joihin ratikka tai uudet liikennejärjestelyt aiheuttavat muutoksia.

Katu- ja puistosuunnitelmien yhteydessä arvioidaan ratikan vaikutuksia, jotka huomioidaan ratikan suunnittelussa. Nämä vaikutukset otetaan huomioon myös kaavatyössä.

Ratikan katu- ja puistosuunnittelu on alkanut syksyllä 2020. Ensimmäiseksi laadittiin tilavaraukset ratikan asemakaavoja varten. Niistä tarkennetaan varsinaiset yksityiskohtaiset katu- ja puistosuunnitelmat. Eteläinen Vaarala ja pohjoisen Länsimäki -kaava-alueelle sijoittuvat ensimmäiset suunnitelmat valmistuivat 2.3.2022 ja 31.3.2022. Suunnitelmat esiteltiin 30.3. – 12.4.2022.

Ratikan reitin linjausta on muutettu hieman kaava-alueen pohjoisosassa Fazerintien ja Rivieranraition ensimmäisten katusuunnitelmien valmistumisen jälkeen. Tarkistetut Fazerintien ja Rivieranraition katusuunnitelmaluonnokset valmistuivat 26.1.2026 ja ne esiteltiin 26.1.-9.2.2026.

Kuva 28. Katusuunnitelmaluonnos Rivieranraitiolta. (Sweco Finland, luonnos 26.1.2026)

Kuva 29. Fazerintie välillä Metsätie – Fazerila. (Sweco Finland, luonnos 26.1.2026)

Kuva 30. Fazerintie välillä Fazerila – Länsimäentie. (Sweco Finland, luonnos 26.1.2026)

Ratikan kaavarunko

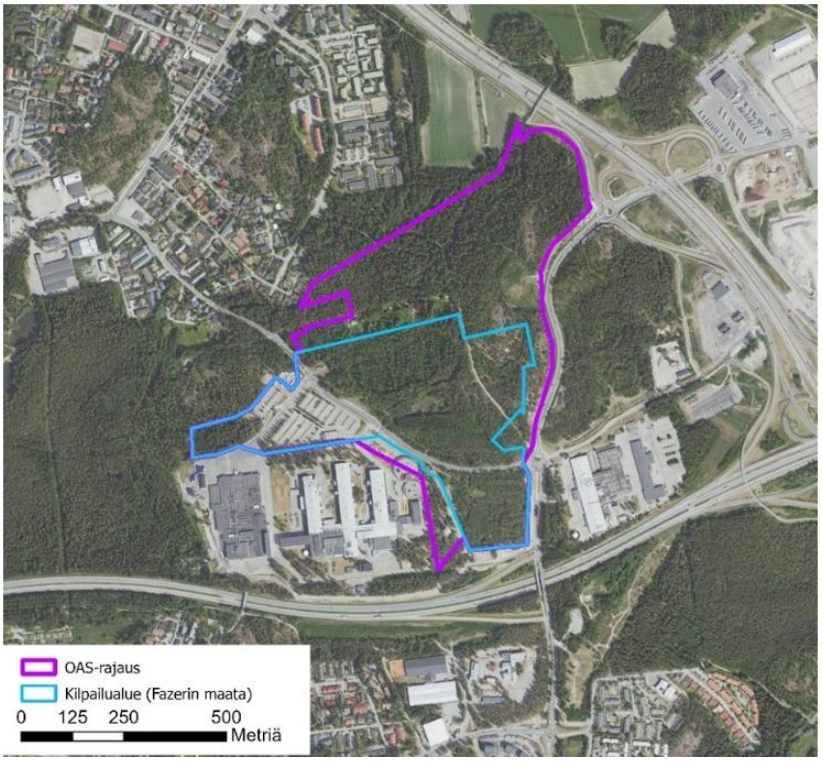
Vantaan ratikan reitin varrelle on laadittu sen kaupunkikehitystä ohjaava kaavarunko, joka kattaa ratikan pysäkeistä noin 800 metrin säteellä muodostuvan vyöhykkeen. Kaavarunko on yleiskaavaa tarkempi, mutta asemakaavaa yleisempi suunnitelma, joka on pitkän aikavälin visio ratikkakaupungista, ja jolla määritetään tavoitemitoitus suunnittelualueen lisärakentamiselle, arvioidaan ratikkakaupungin kehittämisen vaikutukset ja aikataulutetaan alueiden kehittäminen pitkällä aikavälillä. Kaavarunko yhteensovittaa alueen maankäyttöön kohdistuvia tavoitteita ja tarkentaa Vantaan yleiskaavan 2020 maankäyttösuunnitelmaa. Kaavarunko on oikeusvaikutukseton suunnitelma, jonka ensisijainen tavoite on sitouttaa kaupungin eri toimialat toteuttamaan ratikkakaupunkia yhteisten periaatteiden mukaisesti.

Ratikan kaavarungon vaikutusten arviointi pitää sisällään laajemman kaupunkikehityksen vaikutusten arvioinnit.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ratikan kaavarungon 19.6.2023.

Poikkeamispäätökset
Kaava-alueen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen kiinteistölle 92-93-201-5 on myönnetty poikkeamispäätös autopaikkojen toteuttamiseksi tontin kaakkoiskulmaan (päätöspvm: 16.5.2025, voimassaolopvm: 16.6.2027).

Fazerila-Santamalmi -asemakaava ja asemakaavan muutos nro 931700
Kaava-alueelle sijoittuu osin myös vireillä olevan Fazerila-Santamalmi asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alue nro 931700. Fazerila-Santamalmin alueelle on tavoitteena kaavoittaa ratikkakaupunkiin liittyvä uusi asuin- ja työpaikka-alue lähipalveluineen. Kaava-alueen pohjoisosaan osoitetaan virkistysalue, joka toimii ekologisena ja virkistysalueyhteytenä Sipoonkorvesta ja Ojangosta Vanhankaupunginlahdelle. Alueelle järjestettiin suunnittelukilpailu yhteistyössä Ab Karl Fazer Oy:n kanssa. Kilpailun voitti ehdotus Sweet Green, suunnittelutoimisto L arkkitehdit Oy. Kilpailun jälkeen valmistellaan asemakaavat. Kaavatyö on tullut vireille 20.10.2024 päivätyllä osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla.

Kuva 31. Kuvassa Fazerila-Santamalmi-kaavatyön osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukainen kaava-alue pinkillä viivalla ja suunnittelukilpailun alue sinisellä viivalla.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan ratikan yleissuunnitelma valmistui vuonna 2019 ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.12.2019. Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi, että ratikan rakentamisen mahdollistava jatkosuunnittelu voidaan aloittaa suunnitelman pohjalta. Jatkosuunnitteluvaiheessa Vantaan ratikan reiteille laaditaan sen rakentamisen mahdollistavat katu- ja puistosuunnitelmat sekä asemakaavat.

Kaavoitus tuli vireille 23.11.2020 laajempana alueena numerolla 062800. Tämä asemakaava ja asemakaavan muutos on erotettu omaksi muutosalueekseen katusuunnittelun edettyä ja sai työohjelmassa numeron 931400. Kaavasta julkaistiin oma osallistumis- ja arviointisuunnitelma 24.5.2022 ja se päivitettiin 15.12.2022 sekä 28.9.2023.

Kaupunkiympäristölautakunta 9.5.2023 päätti esittää kaupunginhallitukselle kaavaehdotuksen asettamista nähtäville, mutta esittelijä veti kaavaehdotuksen pois 22.5.2023 kaupunginhallituksen esityslistalta kaava-alueen pohjaveteen liittyvien uusien lähtötietojen vuoksi. Kaavaehdotukseen on tehty tarkistuksia tämän jälkeen. Kaava-aluetta on laajennettu Slåttmossenin lähivirkistysalueelle, Kuussillantie 2 -kiinteistölle, osin Kuussillantielle ja Metsätielle sekä Porvoonväylän ja Fazerilan väliselle alueelle. Fazerintien katualueen ja Rivieranraition joukkoliikenteelle varatun alueen osan linjauksia sekä kevyenliikenteen reittiä on osin muutettu. Kaavaehdotuksessa Kuussillantie 2 -tonttia on osin palautettu entiseen laajuuteen ja lähivirkistysaluetta on muutettu asuinrakennusten korttelialueeksi (A). Porvoonväylän liikennealuetta (LT) on laajennettu Uudenmaan ELY-keskuksen pyynnöstä. Kaavamääräyksiä on tarkennettu.

Kaupunginhallitus 3.6.2024 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Kaavaehdotus oli nähtävillä 19.6.-19.8.2024 välisenä aikana.

Kaupunginhallitus 27.4.2026 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen uudelleen nähtäville MRA 27 § ja 32 §:ien mukaisesti. Kaavaehdotus oli nähtävillä 13.5.-11.6.2026 välisenä aikana.

Ratikan asemakaavat ovat asemakaavoituksen kaavoitussuunnitelmassa 2026–2028.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Osallisia ovat ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa.

- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät,
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat

Osallisia ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Lupa- ja valvontavirasto ja Uudenmaan elinvoimakeskus
- Väylävirasto (rautatie- ja vesialueet)
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- Vantaan kaupunginmuseo
- Suomen luonnonsuojeluliitto
- Tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Uudenmaan liitto, HSY, HSL, TUKES

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä / Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Ratikan jatkosuunnittelun osallistumis- ja arviointisuunnitelma ”Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat (tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus” julkaistiin 23.11.2020 ja päivitettiin 17.9.2021. Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 15.1.2021 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 88 kappaletta. Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki asemakaavamuutoksen alueelta 931400 saatiin 6 mielipidettä.

Ratikan suunnittelusta järjestettiin neljä alueellista verkkotilaisuutta ja yksi koko linjaa koskeva. Yleisötilaisuudet järjestettiin 8.12.2020 (Länsimäki), 9.12.2020 (Hakunila), 16.12.2020 (Tikkurila) ja 17.12.2020 (Aviapolis) sekä 23.9.2021 (koko linjan suunnittelutilanne). Lisäksi järjestettiin puhelinpäivystys ja kysymyksiä ja näkemyksiä sai jättää myös sähköpostilla.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on kuvattu Vantaan ratikan OAS-vaiheen vuorovaikutusraportissa 22.3.2021. Erilaiset osallistumisen ja vaikuttamisen tavat koottiin työn aikana osallistuvavantaa.fi -alustalle.

Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki -asemakaavan ja asemakaavan muutoksen alueelta nro 931400 julkaistiin oma OAS 24.5.2022 ja siitä pyydettiin osallisilta mielipiteet 24.8.2022 mennessä. Mielipiteitä ja lausuntoja saatiin yhteensä 7 kappaletta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 15.12.2022, josta tiedotettiin kaava-alueen maanomistajia kaavan

vuorovaikutusaineiston julkaisun yhteydessä, sekä 28.9.2023 ja siitä pyydettiin mielipiteet 30.10.2023 mennessä. Mielipiteitä vuoden 2023 OAS-päivityksestä saatiin 13 kappaletta.

Kaikille avoin ratikan infotilaisuudet järjestettiin 6.4.2022, 15.11.2022, 13.4.2023 ja 16.11.2023 (koko ratikan linja).

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen valmisteluvaiheen vuorovaikutusmateriaali on julkaistu kaupungin verkkosivuilla 15.12.2022 ja siitä on ollut mahdollista jättää mielipide 15.12.2022-13.1.2023 välisenä aikana (MRL 62 §, MRA 30 §). Vuorovaikutusmateriaalin julkaisusta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa. Maanomistajille on lisäksi lähetetty 15.12.2022 kirje, jossa on ilmoitettu katualueeksi muuttuvien alueiden inventointityön aloittamisesta ja mahdollisuudesta jättää mielipide vuorovaikutusmateriaalista. Kirjeen mukana on liitteenä lähetetty yksityiskohtaiset tiedot kiinteistöillä tapahtuvista muutoksista. Puhelinaikoja järjestettiin nähtävillä olon aikana 2; 19.12.2022 ja 11.1.2023. Tänä aikana vastaanotettiin yksi puhelu. Mielipiteitä vuorovaikutusmateriaalista saatiin yhteensä 1.

Kaikille avoin ratikan opastettu kiertoajelu järjestettiin 26.8.2023. Tilaisuudessa oli mahdollisuus tutustua ratikan suunnitelmiin kaupungintalolla ja ratikan suunnittelijoita oli tavattavissa.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen luonnosta esiteltiin Rajakylän-Länsimäen asukastilaisuudessa 9.2.2023.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta nro 062800 saadut mielipiteet

M3:
Kuulakuja 4:n ja ja Länsimäentien välissä on tontti, joka on kaavoitettu parkkialueeksi. Onko ratikka -kaavoituksen myötä tontin käyttöön tulossa muutosta?

Vastine: alueen käyttötarkoitusmerkintään ei tehdä muutoksia ratikkakaavan yhteydessä.

M12:
Meneekö raitiovaunun kiskot Valion tehtaan kohdalta Vaaralan upeiden metsäreittien kautta Hakunilaan? Tuhotaanko pururadat, lenkkipolut?

Vastine: Ratikan linjaus kulkee Länsimäentietä pitkin kääntyen Fazerintien risteyksessä Fazerintielle ja Hopeatien ja Tilustien kautta edelleen Hakunilantielle. Länsimäentietä pitkin jatketaan ratikan kiskoja kohti Kehä III varikolle asti.

M25:
Lähialueellamme ratikka ei palvele lainkaan Rajakylän asukkaita, sinne tulee järjestää bussivuorot. Vaaralasta tulee päästä helposti bussivuoroilla Kehä III varteen, koska siellä on paljon työpaikkoja. Suoria kulkuyhteyksiä Peijaksen sairaalaan ei saa heikentää.

Alkuperäisen Raide-jokeri 3 alustavan yleissuunnitelman reittivaihtoehto VE1V, Vaaralan nopeutus on merkittävästi parempi vaihtoehto kuin nyt esitetty seuraavista syistä:

• Se on huomattavasti nopeampi.

• Se ei kulje keskellä pientaloaluetta.

• Se voidaan linjata kulkemaan Länsimäentien ja Fazerintien risteyksen jälkeen suunnitellun varikon puolella, jolloin viheralueeseen ei kosketa.

• Tämä linjaus palvelee paremmin suunnitellun Kuussillan kaavarunkoalueen asukkaita.

• Ajolinjat ovat suorempia, vähemmän risteyksiä, eikä jouduta ajamaan muun liikenteen joukossa, kuten nykyehdotuksessa Hopeatiellä ja Tilustiellä.

Jos Vantaalla on päämääränä saattaa merkittävä osa kaupunkilaisista, jotka eivät asu raideliikenteen varrella raideliikenteen piiriin, on tehokkaampikin ratkaisu olemassa. Jatketaan metron

linjaus Mellunmäestä Länsimäen itäpuolelta Hakunilaan. Tämä linjaus palvelisi Hakunilan ja Vaaralan lisäksi myös kaavailussa olevan Länsimäen lisärakentamisen asukkaita. Suuri osa alueen joukkoliikenteestä suuntautuu kuitenkin kohti Helsingin keskustaa.

Vastine: Yleissuunnitelman mukaista ratikan linjausta on muutettu, koska sen ei nähty palvelevan tarpeeksi Vaaralan alueen nykyisiä ja tulevia asukkaita. Lisäksi linjaus Kehä III:n läheisen metsäalueen kautta olisi vaarantanut alueen luontoarvoja. Ratikan linjaus on esitetty myös Vantaan yleiskaavassa 2020, joka sai lainvoiman vuoden 2023 alussa. Ratikka kulkee omalla kaistallaan Fazerintiellä, Hopeatiellä, Tilustiellä ja Hakunilantiellä, eikä siten häiritse muuta liikennettä.

M54 ja M67:
Raskaan kaluston ohjaaminen pois asuinalueelta on tarpeellista meluhaittojen ja liikenneturvallisuuden vuoksi. Suuri osa raskaasta liikenteestä menee Vaaralan läpi Kehä III:lle. Liikenteen ohjaaminen Valion liittymään on tarpeen, ja Hakunilantielle tarvittaisiin raskaan ajoneuvokaluston ajokielto.

Vastine: Ratikkalinjan toteuttaminen Hakunilantielle saattaa jo itsessään vähentää raskaan liikenteen määrää Hakunilantiellä Vaaralan läpi. Liikenteelliset ratkaisut, kiellot ja nopeusrajoitukset ratkaistaan liikennesuunnittelu yhteydessä.

M75:
Hopeatien eteläpuolelle ja Metsätien pohjoispuolelle tuleva lähivirkistysalue, joka toimii ekologisena virkistysalueen yhteytenä Ojangosta Vanhankaupungin lahdelle. Ettei sitä ratalinjauksessa ei suljettaisi.

Pysäkit alueen asukkaiden kannalta oikeisiin paikkoihin ja niitä riittävästi.

Vastine: Ekologinen yhteys Hopeatien ja Metsätien ympäristössä on huomioitu asemakaavaehdotuksessa kaavoittamalla alue virkistysalueeksi, jolle on lisätty luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä alueen osa. Eteläinen Vaarala & pohjoinen Länsimäki -asemakaava-alueella sijaitsee kaksi ratikan pysäkkiä, toinen Fazerin vierailukeskuksen vieressä ja toinen Rajakylän koulun vieressä. Pysäkkien sijoittelussa on huomioitu alueella liikkuvat.

2022 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta nro 931400 saadut mielipiteet ja lausunnot (tiivistettynä)

M1:
Toivottavasti tämä uusi kaava-alue ratikoineen ei ole samanlainen kuin Länsimäen Maalinauhantie 19:n parkkipaikan tilalle täydennysrakennuksena rakennettu UFO-kerrostalo. Tämä vaalea lasiparvekkeinen kerrostalo näyttää todellakin pudonneen taivaasta ja sopii 1970-luvun talojen alueelle yhtä hyvin kuin ladot Helsingin Aleksille. Jos tämä alueen tiivistäminen ja talojen korottaminen näin rumin rakennelmin toteutetaan, on aivan sama kuin ei suunniteltaisi lainkaan.

Vastine: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki asemakaavassa ei kaavoiteta uutta rakentamista.

Lausunnot:

Fingrid:
Asemakaavassa on otettava huomioon Fingridin hanke Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys (Länsisalmi-Viikinmäki). Fingrid on tehnyt yhteistyötä ratikkahankkeen kanssa. Fingrid antanut risteämälausuntoja mm. Tammiston länsipuolisista ratikan osuuksista ja Hakunilasta. Myös suunnitelmien tarkentuessa vuoropuhelun ja teknisen yhteensovituksen on hyvä tarpeen mukaan jatkua.

Vastine: Vantaan ratikka -hankkeessa on toimittu yhteistyössä Fingridin kanssa ja suunnittelussa on huomioitu Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteyden parannushanke.

Caruna Oy:
Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:
Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti.

Vastine: Maanalaiset kaapelit on huomioitu kaavassa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä:
Alueesta on laadittu vesihuollon esisuunnitelma ja nyt käynnissä on ratikkahankkeeseen liittyvä vesihuollon alustavien rakennussuunnitelmien laadinta. Alueella nykyisin sijaitsevat ja sinne suunnitellut vesihuoltolinjat tulee huomioida asemamakaavan muutoksessa. Erittäin keskeistä on huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille. Vesihuoltolinjat tulee pääsääntöisesti sijoittaa yleisille alueille. Mahdollisten johtokuja-aluevarausten tarve tulee selvittää.

Helsingin seudun liikenne:
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymällä ei ole lausuttavaa.

Vantaan kaupunginmuseo:
Alueella ei ole yleisesti tunnustettuja maisema-arvoja, eikä sieltä käytettävissä olevien tietojen perusteella tunneta muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Fazerintie 6:ssa sijaitsee Fazerin tehtaiden rakennusten kokonaisuus. Alueen rakennukset ovat olleet mukana Vantaan modernin teollisen rakennusperinnön inventoinnissa (2006), jossa ne saivat korkeimman arvoluokituksen. Fazerilan konttori- ja tehdasrakennuksesta on lisäksi tehty rakennushistoriaselvitys. Leipomorakennuksesta sekä voimalaitoksesta tulee teettää rakennushistoriaselvitykset kaavatyön yhteydessä suojeluperusteiden määrittämistä varten.

Kuussillantie-Fazerintie tielinjaus on vanha yhdystie Vanhan Porvoontien ja Sotungintien välillä. Tielinjaus on ajoitettu 1700-luvun jälkipuoliskolle ja se on arvotettu Vantaan historiallisen tiestön inventoinnissa luokituksella R2, eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat merkittävät. Tien luonne on muuttunut entisestä metsätaipaleesta ja tulee muuttumaan vielä enemmän raitiotielinjauksen rakentamisen myötä. Linjaus on kuitenkin pysynyt paikallaan jo vuosisatoja ja sen käytön jatkuminen voidaan nähdä kulttuuriympäristön kannalta positiivisena asiana. Museo ei ole esittänyt tielinjauksen suojelua asemakaavamuutoksen nro 931500 (Hopeatie) mielipiteiden kuulemisen yhteydessä. Museo on kuitenkin korostanut mielipiteessään, että alueen identiteetin kannalta olisi tärkeää, että sen historiallinen tausta nousisi esiin myös muuttuvassa ympäristössä. Tielinjauksen historian esiin tuominen esimerkiksi viitoituksilla tai raitiovaunujen pysäkkien taideaiheissa on keino, jolla alueen historiallista identiteettiä voidaan syventää.

Vastine: Fazerilan alueen rakennuksista on laadittu rakennushistoriallinen selvitys kaavoituksen yhteydessä. Fazerintielle ei osoiteta suojelumerkintää, mutta tien historiallinen arvo tuodaan esille kaavaselostuksessa ja alueen jatkosuunnittelussa. Tien arvoa voidaan tuoda esille esimerkiksi taiteen keinoin.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen vuorovaikutusmateriaalista saadut mielipiteet (tiivistettynä)

M1:
1. Alueelle suunnitellut muutokset ovat riski alueen pohjevesille. Kaavaluonnoksen mukaiset aluemuutoksien toteutus ja varsinkin investointivaiheen työt aiheuttavat hyvin todennäköisesti merkittävää haittaa alueen pohjaveden hyödyntämiselle. Tämä tulee huomioida muutoksissa, muutostöiden suunnittelussa ja toteutuksessa sekä sopimuksellisesti kanssamme.

2. Esitetty kalualueen rajausehdotus osuu merkittävissä määrin päävedenottamomme lähi- ja suoja-alueelle sekä jopa itse vedenottamon alueelle. Tämä vaarantaisi merkittävässä määrin vedenottamon käyttöä ja täten koko vedenoton alueella. Nämä rajaukset tulee tarkastella uudelleen sekä esittää vaihtoehtoista rajausta ja/tai toimintamallia, jotta alueella toimiminen ei vaarannu.
3. Ehdotetun VL-alueen koko, rajaus ja lunastuskorvaus: Tämän kokonaisuuden rajaus ja korvausmenettely tulee perustua 2021 linjattuun malliin ja rajauksiin. Nyt esitetyssä versiossa mm. VL-aluetta on laajennettu merkittävästi tätä aikaisemmin linjattua aluerajausta laajemmaksi.
4. Leipomon ja voimalaitoksen rakennuksen mahdollinen rakennushistoriallinen selvitys: Selvityksen tekeminen ja sen tarpeellisuus tulisi tarkastella perusteellisesti ja sen tarpeellisuus analysoida laajemmin. Tehdasalueen rakennusten ja niiden kaavamerkintöjen mukaan ottaminen tähän kaavatyöhön, ei ole mielestämme sovitun mukaista tai tarpeen. Mikäli selvityksen tekemiseen päädytään, tulee siinä huomioida, että kyseiset rakennukset ei ole mielestämme rakennusteknisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä. Rakennukset on rakennettu ja muutettu useissa eri vaiheessa, jotta niidet toiminnalliset tarpeet on saatu täytettyä. Mahdollisilla sr-merkinnöillä voisi olla merkittävää haittaa rakennuksien ja alueen toiminnan kehittämiseen jatkossa.
5. Tehtyjen luonnosten perusteella Fazerin tonttialueiden pienenemä olisi yhteensä jopa 4 ha, osassa alueita rajaukset ja kalualuemuutokset kohdistuvat laajalle-alueelle ympäristöön ja täten pienentävät merkittävästi Fazerin tonttien kokoa ja käyttö/kehitys/arvopotentiaalia. Näiden rajauksien osalta tulee tehdä uudelleentarkastelua, jotta rajaukset saadaan kohtuullisiksi. on välttämätöntä huomioida, että Fazerilla on halu ja tarve kehittää näiden alueiden asemakaavaa alueen uuden yleiskaavan mahdollistavaan asuinkäyttöön. Tämä tulee huomioida osana tehtävää kaavoitus ja suunnittelutyötä.

Vastine:

1. *Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa huomioidaan pohjavesien suojelu. Kaavassa on annettu pohjavesien suojeluun liittyviä määräyksiä. Rakentamisen aikana saattaa esiintyä pohjaveden hetkellistä samentumista. Tämä keskustellaan erikseen maanomistajan kanssa.*
2. *Katualueen rajaukset on tarkistettu niin, että katualuetta ei osoiteta vedenottamon alueelle.*
3. *Asemakaavaehdotuksen vuorovaikutusaineistoa varten kaavoitukselle oli toimitettu väärä liitekuva, jossa VL-alueen rajaus on ollut sovittua laajempi. VL-alueen rajaus on korjattu kaavaehdotukseen.*
4. *Koko Fazerin kiinteistö on mukana asemakaava-alueessa, sillä korttelissa on rakennusoikeus osoitettu tehokkuusluvulla, joka tulee muuttaa asemakaavamuutoksessa tehokkuusluvuksi, jotta alueen rakennusoikeus ei vähene pinta-alamuutoksista huolimatta. Tästä johtuen myös muut kaava-aluetta koskevat vaikutukset tulevat tarkasteluun. Aiemmissa selvityksissä on todettu, että Fazerin alueella on kulttuurihistoriallista arvoa. Tämä on MRL:n mukaisesti tutkittu tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Alueelta on laadittu rakennushistoriallinen selvitys. Selvityksen lopputuleman perusteella Vantaan kaupunginmuseo ehdottaa Fazerin vierailu- ja kokouskeskuksen sekä makeiskonttorin sekä vierailukeskuksen ulkopuolella sijaitsevan pihapiirin suojelua.*
5. *Fazerintien itäpuolella on suuret korkeuserot suhteessa Fazerintien katutasoon. Tämä johtaa siihen, että katusuunnittelussa on huomioitava katualueen luiskat kadun reunoilla. Fazerintien itäpuolella ei ole nykytilanteessa asemakaavaa. Katusuunnitelmien hyväksyminen vaatii asemakaavan mukaisen katualueen. Katualueet kaavoitetaan kaavatyön 931400 yhteydessä,*

mutta maanomistajan kanssa voidaan luiska-alueiden maanomistusta tarkastella sopimusten kautta.

28.9.2023 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta nro 931400 saadut mielipiteet tiivistettyinä

Asukas:
Mielipiteen antaja on paikallisen as. Oy:n hallituksen jäsen. Asukkaat toivovat erityisesti vanhan puuston säilyttämistä Länsimäentien varrella, as. Oy:n kiinteistön ja Juoksuhaudan puistoon menevän sillan välillä. Länsimäentien yli Juoksuhaudan puistoon menevällä sillalla on erityisen vilkasta jalankulkuliikennettä. Suoraviivaista liittymää Juoksuhaudanpuistoon johtavalle sillalle ei ole. Suurin osan alueen koululaisista ja lukuisat aikuiset nousevat sillalle as. Oy:n rajan tuntumasta pensaiston ja metallikaiteiston läpi tai yli. Koululaisia kulkee lisäksi kuorma-autojen pysäköintipaikan kohdalta erityisen vilkkaan Länsimäentien yli kohdasta, jossa ei ole suojatietä. Mielipiteessä esitetään, että as. Oy:n tontin rajan tuntumaan rakennettaisiin portaat, joista pääsee nousemaan suoraan Juoksuhaudan puistoon menevälle sillalle. Toive puuston säilyttämisestä on tässäkin tapauksessa mahdollista, kun portaikon rakentamiseen ei käytetä järeitä koneita.

Kaavoittajan vastine:
Kaavassa ei ole osoitettu suojeltavia puita. Ratikan katusuunnitelmista ilmenee poistettavat ja istutettavat puut. Ratikan jatkosuunnittelua ohjaa Vantaan ratikan design manual ja tavoitteena on toteuttaa uusi katuympäristö mahdollisimman vehreänä. Mahdolliset portaat, kalusteet yms. määritellään ratikan katu- ja puistosuunnitelmissa. Ratikan 10.3.2023 päivätyssä katusuunnitelmaehdotuksessa ei ole osoitettu kyseiselle paikalle portaita. Alueen katusuunnitelmista on mahdollista jättää mielipide, kun ne tulevat nähtäville.

Kaksi asukasta:
Westerkullan kartano alueineen on luokiteltu merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. Ratikan kaavarungossa oli tunnistettu Länsimäen alueen maisemallisen luonteen lähes täydellinen muuttuminen siirryttäessä tiiviiltä asuinalueelta Westerkullan kartanon kulttuurimaisemaan. Tämä on osoitettu hyvin kuvaavasti kaavarungon kartalle sisällytetyllä merkinnällä ”Vahva ja tunnistettava alueen maisemallinen reuna”, jota tulee kaavamääräyksen mukaan jatkosuunnittelussa vaalia tai korostaa.
Vantaan yleiskaava 2020:ssä ja Länsimäen kaavarungossa on esitetty Porvoonväylän ja kartanoalueen väliin tehokkaan rakentamisen alueita. Asemakaavan yhteydessä tehtävät raitovaunupysäkkien sijoitusratkaisut ulottavat merkittäviä vaikutuksia niitä ympäröivään yhdyskuntarakenteeseen. OAS:n yhteydessä tulee määrittää erityisesti selvitettäviksi myös ratikan asemakaavan aiheuttaman tiiviin lisärakennuspaineen (Uudet alueet ja Länsimäen keskustan täydennysrakentaminen) konkreettiset maisemalliset vaikutukset arvokkaaseen kulttuuriympäristöön.
Kartanokeskuksen pohjoispuolelle suunniteltu tehokkaan uudisrakentamisen alue on myös luontoarvoiltaan hyvin monipuolinen ja arvokas. On arvioitava perusteellisesti sitä, missä määrin ja mille alueille mahdollista uudisrakentamista voidaan ylipäätään sijoittaa vaarantamatta luontoarvoja.
Vantaan yleiskaavan 2020 valmistelun yhteydessä tehdyssä selvityksessä Vantaan ekologisista yhteyksistä on Westerkullan kartanokeskuksen ja Länsimäen asuinalueen väliin sijoitettu ekologinen käytävä no.59 Mustavuori – Myllymäki – Långmossen – Vaarala. Tätä yhteyttä ei ole nähtävillä olevan asemakaavan mukaisen ratikkalinjauksen vuoksi esitetty voimassa olevassa yleiskaavassa, Länsimäen kaavarungossa tai asemakaavaluonnoksessakaan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan olisi silti mielestämme sisällytettävä vaikutusarviointi siitä, miten tämän ekologisen yhteyden toteuttamatta jättäminen vaikuttaa laajemmin alueen luontoarvoihin ja miten tätä menetystä voidaan suojelutoimia muualla lisäämällä tai muita ekologisia käytäviä rakentamalla ja vahvistamalla kompensoida.
Westerkullan kartano on yksi Etelä-Suomen harvoista kartanokokonaisuuksista, jota vielä ympäröivät muinaismuistot, suojeluarvoiltaan merkittävät rakennukset ja rakenteet, erityisen arvokkaat

viljelymaisemat sekä laajat luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -alueet. Tämä erityisen arvokas kohde tulee siten ottaa ylipäätään huomioon kaikessa sitä ympäröivän alueen maankäytön suunnittelussa.

Kaavoittajan vastine:
Kaavaehdotuksen nro 931400 alue ei sijoitu Westerkullan kartanoalueen välittömään läheisyyteen. Vantaan ratikan asemakaavoissa ei osoiteta uutta rakentamista. Ratikalla itsellään ei ole huomattavia maisemallisia vaikutuksia sillä se toteutetaan pääasiassa jo rakennettuun ympäristöön.

Kaavaehdotuksessa nro 931400 viheralueiden jatkuvuus Fazerintien kummallakin puolella on huomioitu. Voimassa olevassa yleiskaavassa 2020 osoitetun ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Slåttmossenin virkistysalueelta Lähdepuiston ja Tammasuon virkistysalueille on kaavan määräysten mukaan turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla. Slåttmossenin alueelle osoitettu joukkoliikenteelle varattu alueen osa tulee kaavamääräyksen mukaan toteuttaa nurmipintaisena.

Kaksi asukasta:
Vantaan ratikan, sekä siihen liittyvän kevyenliikenteen ja ajoväylän linjaus tulee siirtää alkuperäistä linjausta eteläisemmälle linjaukselle, kokonaan Hopeatien eteläpuolelle, tai Fazerin tehdasalueen pohjoisreunaa myötäileväksi. Täten kyetään säilyttämään strategisesti tärkeät pohjavedenottamot Hopeatien läheisyydessä. Eteläisempi linjaus mahdollistaa Kuussillanniityn tehokkaamman hyödyntämisen asuinrakentamiseen, joka puolestaan parantaa Vantaan Ratikan hyötysuhdetta. Vantaan ratikan linjauksen yhteyteen suunniteltu ajoväylä tulee poistaa kokonaisuudessaan Hopeatien - Kuussillanniityn osuudelta kyseisestä suunnitelmasta. Kuussillantie palvelee erinomaisesti ajoliikennettä. Ajoväylän poistaminen kaventaa Ratikan tarvitsemaa maa-alueella, jolloin se vähentää kyseisen viheralueen kuormitusta. Ajoväylän poistaminen mahdollistaa myös yhden risteyksen poistamisen suunnitelmista, jolloin ratikasta tulee entistäkin turvallisempi ja mahdollisesti sujuvampi.

Kaavoittajan vastine:
Kaavassa on osoitettu Kuussillan asuinalueen eteläpuolelle, Slåttmossenin lähivirkistysalueelle (VL) joukkoliikenteellevarattu alueen osa (jl), jota pitkin Vantaan ratikan on suunniteltu kulkevan. Ratikan linjausta on hieman siirretty alkuperäisestä linjauksesta alueen pohjaveden suojelemisen vuoksi. Linjausta ei siirretty kokonaan Hopeatien eteläpuolelle, sillä alustavissa tarkasteluissa suuremman siirron todettiin aiheuttavan huomattavamman louhinnan tarpeen ja pidemmät kadun luiskaukset. Pienemmällä siirrolla raitiotien tasauksen vaatimat luiskaukset pysyvät kohtuullisempina ja vaikutukset alueen ekologiseen runkoyhteyteen ovat vähäisemmät. Fazerin tehdasalueen pohjoisreunaa mukailevalla reittivaihtoehdolla olisi ollut suurempi vaikutus alueen luontoarvoihin.

Kaavassa on osoitettu lähivirkistysalueelle jl-aluetta myötäilevä yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varattu alueen osa (pp). Kaavaehdotuksella poistetaan voimassa olevassa asemakaavassa 931400 – Hopeatie osoitettu huoltoajon merkintä (/h). Nykyistä Hopeatien ajoliikenteen katuyhteyttä ei ole osoitettu kaavaehdotuksessa, eikä Vantaan ratikan 13.3.2024 päivätyssä katusuunnitelmaehdotuksessa.

Caruna Oy:
Kaava-alueella ei ole Caruna Oy:n sähköverkkoa.

Sipoon Energia:
Mikäli kiinteistön alueella ei tarvitse tehdä maanrakennustöitä, ei Sipoon Energialla ole huomauttamista kaavahankkeeseen. Pyydämme huomioimaan tämän tarkempaa linjausta suunniteltaessa.

Kaavoittajan vastine:
Kiinteistöllä ei tarvitse tehdä maanrakennustöitä Vantaan ratikan toteutuksen vuoksi. Uudenmaan

ELY-keskus suunnittelee viereisen Porvoonväylän laajentamista osin kyseisen kiinteistön puolelle ja Porvoonväylän liikennealueen laajennus on osoitettu 14.5.2024 päivätyssä kaavaehdotuksessa.

Tukes:
Tukesilla ei ole lausuttavaa hankkeesta.

HSL:
HSL:llä ei ole lausuttavaa.

Valio:
Kaavan selostusaineistossa on mukana katualueen suunnitelmia päiväyksellä 2.3.2022, joissa Länsimäentien ja kehä III välinen katualue tulee tätä esitystä enemmän Valion kiinteistölle. Valion kiinteistöstä ei voida tehdä näiden vuoden 2022 suunnitelmien mukaisia alueluovutuksia. Luonnossuunnitelmassa on esitetty ratikkavarikon sijainti ja siihen liittyvät liikenneliittymät. Valion näkemyksen mukaan sijoittuminen ei vastaa yleiskaavaa ja lisäksi varikon vaatima pinta-ala Valion kiinteistöistä muodostuu maankäytöllisesti erittäin haastavaksi, eikä Valio luovuta varikon pengerrykselle osoitettua alaa. Aiemmin laaditut katusuunnitelmat Valion kiinteistöjen ympärillä tulee siten täsmäyttää nyt esillä olevan asemakaavarajauksen sisäpuolelle.

Kaavoittajan vastine:
Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) päivitettiin 28.9.2023 ja kaavarajausta muutettiin Länsimäentien osalta niin, että osa ratikan katusuunnitelmaluonnoksissa kaupungin omistamalle maalle osoitetuissa Länsimäentien luiska-alueista on asemakaavaehdotuksen 931200 – Vantaan ratikka: Varikko alueella. Varikon tontin rajaus on muuttunut vuonna 2022 julkaistujen Länsimäentien katusuunnitelmaluonnoksien jälkeen niin, että ratikan sisäänajo tontille tapahtuu hieman pohjoisempaa. Muutoin 931400 kaava-alue on Länsimäentien osalta sama, kuin 15.12.2022 päivätyssä OAS:ssa sekä 2.3.2022 ja 31.3.2022 päivätyissä ratikan katusuunnitelmaluonnoksissa. Vantaan ratikan Länsimäentien pohjoispäätä koskevat katusuunnitelmaehdotukset on päivitetty 10.3.2023. Vantaan ratikan varikon sijainti on osoitettu voimassa olevassa yleiskaavassa 2020 RV-merkinnällä. Etenkin yleiskaavan ja kyseisen merkinnän yleispiirteisyys huomioiden. Varikon sijainti on voimassa olevan yleiskaavan mukainen. Vantaan ratikan varikko on osoitettu kaavaehdotuksessa nro 931200.

Fingrid:
Asemakaavassa on otettava huomioon Fingridin hanke Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys (Länsisalmi-Viikinmäki). Sen yleissuunnittelu on käynnissä. Kaapelireitti sijoittuu asemakaava-alueelle ja risteää ratikkareitin kanssa. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.

Kaavoittajan vastine:
Vantaan ratikka -hankkeessa on toimittu yhteistyössä Fingridin kanssa ja suunnittelussa on huomioitu Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteyden parannushanke.

Vantaan Energia:
Maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti tulee huomioida. Jos niitä pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaavoittajan vastine:
Maanalaiset kaapelit ja putket on huomioitu kaavaehdotuksessa.

HSY:
Alueella nykyisin sijaitsevat ja sinne suunnitellut vesihuoltolinjat tulee huomioida asemamakaavan muutoksessa. Erittäin keskeistä on huomioida riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille. Vesihuoltolinjat tulee pääsääntöisesti sijoittaa yleisille alueille. Mahdollisten johtokuja-aluevarausten tarve tulee selvittää ja esittää tulevassa asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa.

Kaavoittajan vastine:
Vantaan ratikka -hankkeessa on toimittu yhteistyössä HSY:n kanssa ja suunnittelussa on huomioitu olevat johdot sekä vesihuollon suunnitelmat.

Vantaan kaupunginmuseo:
Kuussillantie-Fazerintie linjaus on vanha yhdystie ja se on arvotettu kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan merkittäväksi. Alueen identiteetin kannalta olisi tärkeää, että sen historiallinen tausta nousisi esiin myös muuttuvassa ympäristössä. Tielinjauksen historian esiin tuominen esimerkiksi kyltityksillä on keino, jolla alueen historiallista identiteettiä voidaan syventää. Etenkin voimalarakennuksella on todettuja rakennushistoriallisia arvoja, mutta ne eivät riitä asemakaavan suojeluperusteiksi. Koska makeiskonttorin rakennuksella on erittäin suuri historiallinen merkitys alueelle, niin kohdekäynnin perusteella voitiin todeta, että rakennuksen suojeluperusteet ovat riittävät asemakaavasuojeluun muutostöiden jälkeenkin. Vierailu- ja kokouskeskus (Fazer Experience) on arkkitehtonisesti merkittävä 2010-luvun rakennus, joka on palkittu niin teknisten ratkaisujensa kuin arkkitehtuurinsa ansioista. Näin ollen se ansaitsisi tulla suojelluksi, vaikka onkin iältään vielä nuori. Museo esittää asemakaavassa suojeltavaksi Fazerin Vierailu- ja kokouskeskusta ja Makeiskonttoria piha-alueineen. Kaavatyön aikana tulee määritellä suojeltaville rakennuksille ja pihapiirille yksilöidyt suojelumääräykset, joilla voidaan taata todettujen arvojen säilyminen tulevaisuuteen. Makeiskonttorin ja vierailukeskuksen kohdalla myös merkittävimmät sisätilat tulee suojella.

Kaavoittajan vastine:
Fazerintielle ei osoiteta kaavaehdotuksessa suojelumerkintää, mutta tien historiallinen arvo tuodaan esille kaavaselostuksessa. Vantaan ratikan Design manualissa on nostettu ratikan jatkosuunnittelun ohjeeksi mm. alueellisten historiallisten arvojen esiin tuominen. Tien arvoa voidaan tuoda esille esimerkiksi taiteen keinoin. Kaavaehdotuksessa on osoitettu alla olevat suojelumerkinnät sekä määrätty niihin liittyen seuraavaa:
Suojeltava rakennus (sr):
”Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus, jota ei saa purkaa.” ”sr/1: määräys koskee Makeiskonttorin osaa rakennuksesta. Rakennuksen julkisivuihin kohdistuvissa korjaus- ja muutostöissä on huomioitava rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri sekä 2016 vuoden muutostöiden jälkeinen tilanne. Korjaus- ja muutostyöt on suunniteltava siten, että historiallisesti kerroksisen rakennuksen ominaisluonne ja rakennuksessa todetut arvot eivät korjaustöissä vaarannu. Rakennuksen sisätiloista suojellaan alkuperäinen pääporraskäytävä ja siihen liittyvä ensimmäisen kerroksen aulatila.” ”Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.” ”sr/2: Määräys koskee Fazerilan vierailu- ja kokouskeskuksen kokonaisuutta. Rakennuksesta suojellaan julkisivut ja katot. Rakennuksen ulkotiloista sisään jatkuvat kattomateriaalit suojellaan. Sisätiloissa suojellaan kantavien teräspilarirakenteiden muodostamat kaarevalinjaisten huonetilojen massoittelu (Visitor centerin puolella 5 kokonaisuutta: viherhuone, kahvila/keittiö, monitoimitila, henkilökunta-/varastotila sekä info- ja wc- tila. Meeting centerin puolella 2 kokonaisuutta: showroom ja kabinet).” ”Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.”
Suojeltava pihapiiri (sp):
”Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä alueen osa, jota ei saa purkaa.” ”Pihaa tulee hoitaa alkuperäisen pihasuunnitelman luonteen mukaisesti. Pihaan kohdistuvista muutostöistä tulee kuulla paikallista museoviranomaista.”

Asemakaavaehdotuksen nähtävilläolo 19.6.-19.8.2024 ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunginhallitus 3.6.2024 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot.

Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 19.6.-19.8.2024 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 23 kappaletta ja niitä saatiin 13 kappaletta. Muistutuksia saatiin 2 kappaletta.

Lausuntojen antamisen jälkeen kaavaehdotuksesta nro 931400, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki, irrotettiin Länsimäentietä koskeva osuus omaksi kaavahankkeekseen nro 911200, Vantaan ratikka: Länsimäentie. Lausuntoihin on vastattu myös kyseisen kaavatyön yhteydessä (911200 Lausunnot ja vastineet 11.3.2025).

Lausunnot ja vastineet tiivistettyinä:

Telia:
Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, ja Teliaan on oltava yhteydessä hyvissä ajoin. Kaapelien katkaisua ja siirtoa pitäisi pyrkiä välttämään. Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä. Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitti pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. Osallistutaan hankkeen johtosiirtosuunnitteluun. Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi, ellei toisin ole sovittu.

Vastine:
Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu Telian kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Ei toimenpiteitä.

Tukes:
Ei lausuttavaa asiassa.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Elisa Oyj
Alueella on runsaasti Elisan yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Mikäli tietoliikennerakenteita kuitenkin joudutaan siirtämään, pitää siirron tarvitsijan olla hyvissä ajoin (väh. 12kk ennen tarvetta) yhteydessä Elisaan ja tilata ao. siirto. Siirtotyöt ovat hitaita ja kalliita.

Vastine:
Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankkeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Ei toimenpiteitä.

Eltel Networks Oy
Katu- ja muutoskaavojen suunnitelmat on hyvä saada nähtäväksi ajoissa uusien putkitustarpeiden ja olevien verkkojen siirtotarpeiden suunnittelua varten. Kaapeleiden siirto ja suojaus on huomioitava mahdollisten maanrakennustöiden yhteydessä, ja DNA:han on oltava yhteydessä hyvissä ajoin. Kaapelien katkaisua ja siirtoa pitäisi pyrkiä välttämään. Korvaava siirtoreitti pitää olla valmiina ennen siirtojen suorittamista ja vanha reitti pitää olla toimintakuntoinen uuden reitin valmistumiseen asti. Ennen töiden aloittamista pitää olla siirron maksaja selvillä. Siirto ja suojauskustannukset kuuluvat lähtökohtaisesti tilaajan maksettaviksi, ellei toisin ole sovittu.

Vastine:
Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankkeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu DNA:n kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Ei toimenpiteitä.

Vantaan Energia
Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelussa. Ei toimenpiteitä.

Suomen luonnonsuojeluliitto

Ekologinen yhteys Slåttmossen – Vaarala – Ojanko – Sipoonkorven kansallispuisto, on huomioitu suunnitelmassa hyvin ja yhdistyksemme toivoo, että se toteutuu esitetyn mukaisena. Ekologinen yhteys Mustavuori (Natura 2000) – Myllymäki (LUO) – Långmossen – Vaarala, on sen sijaan sivuutettu suunnitelmassa. Ekologinen yhteys on tällä hetkellä heikko Porvoon moottorien kohdalta. Kaavasuunnitelmaan liittyen tulisi selvittää mahdollisuudet kehittää kyseistä yhteyttä esimerkiksi rakentamalla eläinalikulku tai vihersilta Porvoon moottoritielle. Vihersiltarakenne soveltuisi laajemmalle joukolle eläinryhmiä kuin alikulku.

Vastine:
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus nro 931400, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki, on ollut nähtävillä laajempana kaavamuutosalueena 19.6.–19.8.2024, jolloin se on käsittänyt myös Länsimäentien ja Porvoon Väylän ylittävän osuuden. Länsimäentien osuus irrotettiin omaksi kaava-alueekseen nro 911200, Vantaan ratikka: Länsimäentie, kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. SLL:n lausuntoon on vastattu myös kaavaehdotuksen nro 911200 yhteydessä (24.3.2025 kh). Länsimäentie ja sen Porvoonväylän ylittävä osuus eivät enää ole osa kaavamuutosaluetta nro 931400.
Eläinten liikkumista väylien yli ja ali voidaan helpottaa erilaisilla kulkurakenteilla. Vihersiltojen rakentaminen on kallista, joten niiden sijoittaminen on suunniteltava huolellisesti. Uusien vihersiltojen rakentamisessa on kannattavinta priorisoida ekologisten yhteyksien maakunnallisia viheryhteystarpeita. (Huttunen, J. 2023: Vantaan ekologiset verkostot)
Vantaan ekologisten yhteyksien selvityksen mukaan metsäisen ekologisen yhteyden päälinja ei nykyisellään jatku Långmossenista pohjoiseen Porvoonväylän yli Vaaralaan (Ojala, A. 2018 s. 29). Alueen paikallinen ekologinen yhteys on katkonainen, eikä jatku Porvoonväylän yli (Huttunen, J. 2023 s. 30), eikä yhteyttä ole esitetty Vantaan yleiskaavassa 2020 tai alueella voimassa olevissa maakuntakaavoissa (Uusimaa-kaava 2050 ja Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava). Yleiskaavassa on sen sijaan esitetty virkistysalueyhteys, joka voidaan toteuttaa ekologista runkoyhteyttä kapeampana, mutta joka voi silti palvella joidenkin lajien liikkumista.
Vantaan ratikan kaavarungossa (ei lainvoimainen suunnitelma, kh 19.6.2023) Långmossenista Porvoonväylän yli Vaaralaan johtava yhteys on osoitettu paikallisena metsäisisenä tai puustoisena ekologisena yhteytenä sekä viherketjuna. Kaavarungon mukaan epäjatkuvuuskohdissa, kuten liikenneväylien kohdalla, ekologisen yhteyden jatkuminen pyritään kohentamaan siten, että eliöillä on mahdollisuus liikkua tai levitä verkostoa pitkin.
Vantaan ratikan asemakaavoilla laaditaan ennen kaikkea ratikan vaatimat muutokset.
Alueella on vireillä myös asemakaava ja asemakaavan muutos nro 931700 Fazerila-Santamalmi, jonka yhteydessä tarkastellaan alueen muuta maankäytön kehitystä.
Ei toimenpiteitä.

Sipoon Energia

Sipoon Energialla ei ole lausuttavaa ratikan linjauksesta ja sen vaikutuksista kiinteistöön, mikäli kiinteistön alueella ei tehdä maanmuokkaustöitä (kiinteistöllä tehdyissä tutkimuksissa on havaittu vähäisiä määriä pilaantunutta maata etelälaidalla).

Vastine:
Kaavakartalle ET-korttelille nro 93201 on lisätty kaavamääräys, jonka mukaan maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä. Tieto pilaantuneesta maaperästä on lisätty kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.3 sekä vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 pilaantuneita maa-alueita koskeviin kohtiin.

Uudenmaan ELY-keskus

Pohjavesialue

Pohjavesialueen rajaus tulee tehdä pohjavesialueen ulkorajan mukaisesti ja pohjaveden suojelua koskevien kaavamääräysten tulee koskea koko pohjavesialuetta.

Kaavakartalle on tarpeen merkitä vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet. Kaavamääräyksiin tulee näiltä osin lisätä viittaus suoja-alueita koskeviin Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 (nro 53/2000/1) sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 (nro 01/0064/2) antamiin päätöksiin ja niissä esitettyihin määräyksiin.

Lähisuojavyöhykkeellä on kiellettyä esim. rakentaa uusia yleisiä liikenneväyliä. Määräys saattaa edellyttää raitiotien rakentamisessa hakemaan poikkeamista suoja-aluemääräyksistä.

Pohjavesialuetta koskien olisi hyvä lisätä määräys: *”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.”* Lisäksi esitetään lisättäväksi määräykset: *"Alueella on kielletty pohjaveden kannalta haitallisten kemikaalien ja jätteiden laitos tai ammattimainen käsittely ja varastointi"* ja *"Pohjavesialueella ei saa rakentaa energiakaivoja".*

Pohjaveden imeyttämistä koskeva määräys tulisi muuttaa muotoon "Puhtaat kattovedet *tulee* imeyttää maaperään…"

Ajoväylät, pysäköintialueet, ajoneuvojen huoltopihat sekä jäteastioiden sijoituspaikat tulisi velvoittaa päällystämään öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella. Näiden alueiden valumavedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle.

Määräyksestä "Rakentaminen tulee toteuttaa siten, että sillä ei muuteta haitallisesti pohjaveden pinnan tasoa" tulisi poistaa sana "haitallisesti".

Katu- ja liikennealueita koskien tulee lisätä määräys: Katu- /liikennealueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida. Ennen katu- ja liikennealueiden rakentamista tulee luotettavasti selvittää pohjaveden pinnankorkeus alueella. Mikäli rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, tulee ennen rakentamista laatia pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden tarkkailuohjelma.

PIMA

Kaavaselostuksessa mainittu PIMA-riskien selvitys ei ole mukana kaava-aineistossa, eikä se ole saatavilla kaupungin verkkosivuilla. Pilaantuneiden maiden tilanne tulee esittää yksiselitteisesti kaavaselostuksessa. Selostuksesta ei käy ilmi, missä viitattu lämpökeskus ja kaksi purettua öljysäiliötä sijaitsevat. Aineistosta ei myöskään käy ilmi, onko kaavakartassa esitetty laajahko pima-merkintä tarpeellinen.

Viheryhteystarve

Luontoarvot on huomioitu asianmukaisesti. Ekologinen yhteys sijoittuu hyvin VL-alueelle. ELY-keskus katsoo, että viheryhteystarvetta voisi vielä korostaa määräyksessä.

Melu

On syytä harkita, että ratikkakäytävä esitettäisiin virkistysalueiden melutason ohjearvot täyttämättömiltä osin pääkäyttötarkoituksella EV. Meluntorjunta tulee ratkaista raitiotievarauksen yhteydessä ja huomioida alueen kaavamääräyksissä, eikä siirtää meluntorjunnan toteuttamista A-alueelle. ELY-keskus viittaa Raide-Jokerin käyttöönoton jälkeen ilmenneisiin meluongelmiin ja suosittelee, että Vantaan pikaratikkaan liittyvissä kaavoissa pyritään ennakoimaan mahdolliset meluhäiriöt mahdollisimman hyvin. Pikaratikan aiheuttamassa melussa korostuvat lyhytaikaiset voimakkaan melun jaksot, jotka eroavat tyypillisestä autoliikenteen aiheuttamasta katumelusta. Raitiolinjan rakentaminen ei saa johtaa tilanteeseen, jossa asuinrakennuksella ei ole enää ohjearvojen mukaista riittävää piha-aluetta.

Asuminen
ELY-keskus suhtautuu lähtökohtaisesti kielteisesti asumisen mahdollistamiseen teollisuusalueilla. Jos tavoitteena on pysyttää jo olemassa olevaa asumista, asiasta tulisi antaa tarkempi määräys.

Vastine:
Pohjavesialue
Pohjavesialueen rajaus on korjattu ja kaavakarttaan on eroteltu Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukaiset vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (pv/1 ja pv/2). Kaavamääräyksiin on lisätty määräys, joka viittaa päätöksiin nro:t 53/2000/1 ja 01/0064/2 sekä niissä annettuihin määräyksiin.
Lupa- ja valvontavirastossa on vireillä hakemus koskien Vantaan raitiotien, Fazerintien, Tilustien ja liittyvien kevyenliikenteenväylien sekä vesihuoltolinjojen rakentamista Fazerilan pohjavesialueelle sekä Fazerin vedenottamoiden suoja-alueelle.
Kaikki pohjaveden suojelua koskevat kaavamääräykset on muutettu koskemaan koko pohjavesialuetta. Kaavaehdotuksen pohjaveden suojelua koskevia kaavamääräyksiä on osin päivitetty lausunnon ehdotusten mukaisesti.
Kaavaan ei ole tarpeen lisätä viittauksia ympäristösuojelulakiin tai vesilain säädöksiin.

PIMA
Kaavaselostuksen pilaantuneita maa-alueita koskevaa tekstiä (luku 2.1.3) on tarkennettu viimeisimmistä tutkimuksista saaduilla tiedoilla ja kaavakartan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen pima-alueen rajausta on tarkistettu selvityksien perusteella.

Viheryhteystarve
Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta koskevaa puuston säilyttämisen ja uudistamisen kaavamääräystä tarkennettiin niin, että ekologisen yhteyden tulee säilyä puustoisen lisäksi kerroksellisena.

Melu
Rivieranraitio ja sen vierialueet on muutettu käyttötarkoitukseltaan suojaviheralueeksi (EV) niiltä osin, kun meluselvityksen mukainen arvioitu raideliikennemelu ylittää päiväajan ohjearvon 55 dB. Meluselvityksen mukaan asuinrakennusten korttelialueella (A) raitiotien vaikutus kohdistuu ennen kaikkea asuinrakennuksen eteläjulkisivulle, jossa päiväajan keskiäänitasot ylittävät arvion mukaan 55 dB. Muiden julkisivujen osalta raitiotien vaikutus on arvion mukaan vähäisempi. Rakennukseen kohdistuvan liikenteen yhteismelun keskiäänitason on arvioitu jäävän alle 60 dB:iin. A-korttelista on annettu määräys, jonka mukaan asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden on oltava vähintään 30 dB tieliikennemelua vastaan. Tämä toteutuu rakennuksissa usein jo tavanomaisilla seinärakenteilla. Laaditun meluselvityksen mukaan melun ohjearvot täyttyvät näillä toimenpiteillä kaava-alueella.
A-korttelissa on määrätty, että tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä. Myös Kuussillantien melu nostaa Kuussillantien varren asuinalueiden pihojen melutasoja, mutta ohjearvot täyttyvät suurella osin asumisen aluetta ja oleskeluun tarkoitetut alueet voidaan tontilla sijoittaa myös siten, ettei rakennusosin tarvitse huolehtia melusuojauksesta. Ratikasta ei aiheudu kaava-alueella melusuojaustarvetta.
Meluun liittyvät kaavamääräykset ovat riittävät, eikä korjauksia asemakaavaehdotukseen ole liikennemelun suhteen tarpeen tehdä.
Vantaan ratikka -hanke on tietoinen Raide-Jokerissa ilmenneistä meluongelmista ja hankkeessa pyritään ottamaan riskit, kuten vaihde- ja kaarrekirskunta, sekä ratkaisut ongelmiin huomioon hankkeen suunnittelussa.

Asuminen
Vantaan ratikan asemakaavoissa laaditaan ennen kaikkea ratikan vaatimat muutokset. Voimassa olevassa asemakaavassa nro 930600 (YM 5.9.1984) on määrätty, että teollisuus- ja/tai

varastorakennusten korttelialueelle (T-2) saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja, jonka vuoksi määräys on toisinnettu vireillä olevaan kaavaehdotukseen.

Gasgrid

Alueelle suunniteltu raitiotie sekä muut alueen muuttuvat maankäytön tarpeet edellyttävät maakaasun siirtoputken ja siihen liittyvien laitteiden siirtämistä. Vantaan kaupunki sopii maakaasuputken siirtoon liittyvistä Porvoonväylän asioista ym. maankäyttöasioista suoraan Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Lausunnon vastaanottaja on velvollinen toimittamaan/tiedottamaan lausunnon liitteineen asianosaisten käyttöön.

Vastine:
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus nro 931400, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki, on ollut nähtävillä laajempana kaavamuutosalueena 19.6.–19.8.2024, jolloin se on käsittänyt myös Länsimäentien osuuden välillä Rajakentäntie-Kehä III. Länsimäentien osuus irrotettiin omaksi kaava-alueekseen nro 911200, Vantaan ratikka: Länsimäentie, kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. Lausuntoon on vastattu myös kaavaehdotuksen nro 911200 yhteydessä (24.3.2025 kh). Länsimäentie ja sen Porvoonväylän ylittävä osuus eivät ole enää osa kaavaehdotuksen nro 931400 aluetta. Lausunto liitteineen on lisätty aluetta koskevan katusuunnittelun lähtötietoihin hankkeen allianssin käyttöön. Ei tarkistuksia.

HSL

Katusuunnitelmassa 58624-2 Fazerintien ja Länsimäentien risteykseen on kaavoitettu uusi pysäkki lännen suuntaan ajettaessa. Länsimäentiellä on jo olemassa oleva pysäkki n. 200 metrin päässä uudesta pysäkistä. HSL ei tunnista, mitä linjaa uusi pysäkki palvelisi ja siitä johtuen vielä miettimään onko sen tilavaraus tarpeellinen. Aikataulunäyttöjen sijoittelemisessa tulisi varautua siihen, että reaaliaikaiset saapumisajat pysäkille olisi nähtävissä sekä pysäkkikatoksen sisältä että ulkoa. HSL on toimittanut kommentteja alueen katusuunnitelmiin erillisellä viestillä. Olemme mielellämme mukana jatkosuunnittelussa, kuten tähänkin asti olemme olleet.

Vastine:
Pysäkkien sijainnit ja aikataulunäyttöjen sijoittamiset suunnitellaan Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Uuden pysäkin osalta Fazerintien katusuunnitelmassa (välillä Fazerila-Valio) varaudutaan maankäytön kehittymiseen ja mahdollisiin tulevaisuuden tarpeisiin. Ei toimenpiteitä.

Vantaan kaupunginmuseo

Kaavaehdotuksen suojelumerkintöihin (sr/1, sr/2 ja sp) liittyvät kaavamääräykset ovat kaupunginmuseon kaavoittajalle laatimien ehdotettujen kaavamääräysten mukaiset. Fazerilan aluetta ja sillä olevia rakennusperintökohteita on kuvattu selostuksen sivulla 18. Teksti on osittain vanhentunut ja se tulee päivittää uudemmalla rakennushistoriaselvityksistä saaduilla tiedoilla. Tekstiin tulisi lisätä myös Fazerin vierailukeskus, joka on todettu merkittäväksi rakennusperintökohteeksi kaavaprosessin aikana.

Vastine:
Kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.3 rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva teksti on päivitetty uusimpien rakennushistoriaselvityksien mukaiseksi.

Fingrid

Asemakaava-alueelle sijoittuu Fingridin rakentamisvaiheessa oleva Helsingin 400 kilovoltin kaapeliyhteys ja se risteää ratikkareitin kanssa. Asemakaavassa voisi ottaa huomioon myös Gasgridin kaasuputken johtokäytävän. Kaavaselostuksessa olisi hyvä taustoittaa edellä mainittua kokonaisuutta jonkin verran. Myös suunnitelmien tarkentuessa vuoropuhelun ja teknisen yhteensovituksen on hyvä tarpeen mukaan jatkua. Uusiin suunnitelmiin tai aiemmin käsiteltyjen suunnitelmien muutoksin tai tarkennuksiin tulee pyytää Fingridistä myös erillinen risteämälausunto, mikäli suunnitelma vaikuttaa Fingridin voimajohtoihin tai sähköasemaan.

Vastine:
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus nro 931400, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki, on ollut nähtävillä laajempana kaavamuutosalueena 19.6.–19.8.2024, jolloin se on käsittänyt myös Länsimäentien osuuden välillä Rajakentäntie-Kehä III. Länsimäentien osuus irrotettiin omaksi kaava-alueekseen nro 911200, Vantaan ratikka: Länsimäentie, kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. Lausuntoon on vastattu myös kaavaehdotuksen nro 911200 yhteydessä (24.3.2025 kh). Länsimäentien osuus, jota lausunto koskee, ei ole enää osa kaavaehdotuksen nro 931400 aluetta. Johtoaluevaraukset on huomioitu kaavassa nro 911200. Vantaan ratikka -hankkeen mukaan hankkeen allianssi jatkaa suunnitelmien yhteensovittamista Fingridin kanssa ja pyytää tarvittaessa risteämälausunnon. Ei tarkistuksia.

HSY
Raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia on siirrettävä vesihuoltoverkostoa. Lisäksi ratikkahankkeen yhteydessä saneerataan Länsimäentiellä päävesijohto ja paineenkorottamo sekä rakennetaan uusi jakeluvesijohto. Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti. Fazerintien ja Länsimäentien risteyksessä, aivan lähellä tontin 92-410-4-25 rajaa sijaitsee yleinen jätevesiviemäri ja yleinen vesijohto. On tarkistettava tarvitaanko tontille 92-410-4-25 johtokujamerkintä tai vastaavan sisältöinen kaavamääräys.

Vastine:
Asemakaava ja asemakaavan muutosehdotus nro 931400, Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki, on ollut nähtävillä laajempana kaavamuutosalueena 19.6.–19.8.2024, jolloin se on käsittänyt myös Länsimäentien osuuden välillä Rajakentäntie-Kehä III. Länsimäentien osuus irrotettiin omaksi kaava-alueekseen nro 911200, Vantaan ratikka: Länsimäentie, kaavaehdotuksen 931400 lausuntojen pyytämisen jälkeen. Lausuntoon on vastattu myös kaavaehdotuksen nro 911200 yhteydessä (24.3.2025 kh). Länsimäentien osuus ei ole enää osa kaavaehdotuksen nro 931400 aluetta. Kyseinen johtoaluevaraus Fazerintie-Länsimäentie-risteyksen kaakkoisreunassa on osoitettu asemakaavassa nro 911200. Ei toimenpiteitä.

Muistutukset ja vastineet tiivistettyinä:

Alueen asukas
Vantaan ratikan suunnitteluosasto on aikaisemmissa esityksissään liittänyt kiinteistön 410-13-51 kortteliin 93153 (Asuinrakennusten korttelialue, A). Tässä uudessa esityksessä tähän on tehty perusteeton muutos.
Ratikan ja korttelin 93153 välinen viheralue on liian leveä. Kaventamalla tuota viheraluetta mahdollistetaan ko. korttelin järkevämpi suunnittelu asuinalueeksi. Etenkin tuo ”luonnoton” patti tulee poistaa ja liittää se alue osaksi korttelia 93153, kuten se nykyisinkin on jo ko. kiinteistön omaisuutta. Tämä pieni siirto linjauksessa ei vaikuta merkittävästi ratikan suunnitteluun mutta tuo satoja rakennus m2 kyseiseen kortteliin.
Kaventamalla Rivieranraition linjausta, voidaan jättää enemmän tilaa linjauksen eteläpuolelle (viheralue), sekä pohjoispuolelle (Kortteli 93153). Alueen auto- ja keytliikenne kulkee jo nykyisin Kuussillantietä pitkin. Suunniteltu kevyenliikenteenväylä ja sen viemä maa-ala on mitoitukseltaan ylileveä. Kaventamalla Ratikan ”jalanjälki” saadaan kapeammaksi. Kevyenliikenteen väylä tulee joko poistaa, tai tehdä kapeampi ”suojaalue” ja kaide kevyenliikenteen ja ratikan väliin.
Koko Ratikan linjausta tulee siirtää kokonaisuudessaan vielä muutama metri (5-10) etelämmäksi. Siirtäminen ja lyhyt kallioleikkausmatka eivät vaikuta linjauksen eteläpuolella olevaan viheralueeseen eikä eläimien / eliöiden kulkuun alueella. Kallion louhinta on kuitenkin nykyteknologialla varsin edullista ja siitä saatu murske voidaan hyödyntää Rivieranraition loppupään

maanrakennuksessa. HUOM: Nykyinen linjaus edellyttää mm sauna- ja pesurakennusten purkua, siinä asuvalta 80v Vantaalaiselta rouvalta.

Vastine:
Kiinteistöllä nro 92-410-13-51 on voimassa Hopeatien asemakaava nro 931500 (kv 27.3.2023), jossa kiinteistö on osoitettu osaksi asuinrakennusten korttelia nro 93153. Kiinteistö ei ole osa asemakaavan muutosehdotusta nro 931400, eikä kiinteistön asemakaava siten muutu kaavamuutoksen 931400 myötä.
Asemakaavatyön tavoitteena on turvata maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden jatkuvuus. Rivieranraitio on sovitettu alueelle niin, että Slåttmossenin ekologiselle yhteydelle jäisi edelleen mahdollisimman paljon tilaa. Ratalinjauksen siirto heikentäisi ekologista yhteyttä kaventamalla entisestään yhteyden Fazerintien viereistä aluetta.
Rivieranraitiolla tilavarauksia ja maan tasauksesta koituvia luiskauksia on tarkasteltu korttelin nro 93153 puoleisella reunalla uudelleen niin, että luiskaukset veisivät mahdollisimman vähän tilaa ja kaavaehdotuksessa kyseiselle korttelille osoitettua asuinrakennusten korttelialuetta (A) on laajennettu päivitetyssä kaavaehdotuksessa.
Kevyenliikenteen tilatarpeiden mitoitus perustuu mm. kunnossapitokaluston mitoitukseen ja lumitiloihin. Asemakaavaehdotus perustuu katusuunnitelmaluonnokseen, jossa esitetty kevyenliikenteenväylä on kaupunkitilaohjeen mitoituksen mukainen.
Fazerintien varren maankäytön kehittyessä yleiskaavan mukaisesti, on perusteltua toteuttaa aluetta palveleva kevyenliikenteen yhteys Slåttmossenin virkistysalueelle sekä Vaaralanlammille.
Kaide kevyenliikenteen ja raiteiden välillä lisäisi ekologisella runkoyhteydellä joidenkin lajien liikkumiselle estevaikutusta.
Ratalinjauksen siirto heikentäisi Slåttmossenin ekologista runkoyhteyttä kaventamalla sitä entisestään. Päivitetyssä katusuunnitelmaluonnoksessa ja kaavaehdotuksessa Rivieranraition reitin linjaukseen, tilavarauksiin ja maan tasauksesta koituvien luiskien mitoituksiin on tehty joitakin tarkistuksia, eikä nykyisten suunnitelmien mukainen ratkaisu edellytä sauna- ja pesurakennuksen purkamista.

<u>Oy Karl Fazer Ab</u>
Kaavamääräykset:
Uudessa asemakaavaehdotuksessa T tonttien 7/8 väliin on merkitty sitova tonttijako. Kyse on kuitenkin näiden osalta yhtenäisestä tehdasalueesta. Jatkossakin tulee varmistaa, että tehdasalueen kehittäminen, myös mahdollisen tonttijaon yli, on mahdollista. Sitova tonttijako ei mielestämme tuo tätä tarvetta tai rakennusoikeuden tarkka kohdistaminen.
Kerrosluku T-alueella on rajoitettu III, mitä tämä käytännössä halleissa tarkoittaa esim. metrimääränä, vai onko korkeudelle mitään muuta rajoitetta kuin kerrosmäärä?
Kaavaselostus:
Sivu 22: ”Kiinteistöllä 92–93–201–5 toimii Fazerin makeistehdas ja konsernitoimintoja ~~leipomo~~. -- Kiinteistöllä on maankäyttörajoite. (tällä kiinteistöllä toimii Fazer Makeiset)”
Sivu 18: ”-- Rakennuksen kolmesta tehdassiivestä yksi palvelee irtomakeisten, yksi suklaan valmistusta ja yksi toimii keksitehtaana~~, joka on myyty ulkomaille (LU).”~~ (Keksi on Fazerin omistuksessa)
Selostuksessa on mainittuna muutokset verrattuna vanhaan kaavaan. Kohdassa ei mainita uutta (sitovaa)tonttijakoa. Viittamme tässä lausuntomme kohtaan a.

Vastine:
Kaavamääräykset:
Voimassa olevassa asemakaavassa nro 930600 (YM 5.9.1984) ei ole esitetty teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (T) tonttijakoa. Alueelle on kuitenkin laadittu sitova tonttijako ja alue on lohkottu tonteiksi kaavan nro 930600 voimaantulon jälkeen. Jos asemakaavamuutoksessa nro 931400 ei osoitettaisi tonttijakoa, luotaisiin tilanne, jossa alueella ei olisi sitovaa tonttijakoa lainkaan voimassa. Sitovaa tonttijakoa voi tarvittaessa muuttaa kaavamuutoksen voimaantulon jälkeen kaavamääräyksien sen mahdollistaessa. Kaavamuutoksessa on määrätty, että asemakaavan

alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.
Asemakaavassa osoitettu kerrosluku ei määritä teollisuus-, varasto-, liike- tai toimistorakennuksien kerroskorkeuksia. Kaavamuutoksessa nro 931400 T-korttelialueelle ei ole määritelty rakennuksien enimmäiskorkeuksia tai kerroskorkeuksia.
Kaavaselostus:
Kaavaselostuksen luvun 2.1.3 pilaantuneita maa-alueita sekä rakennettua kulttuuriympäristöä koskevat teksti on päivitetty ja selostukseen on tehty mm. muistutuksen mukaiset korjaukset. Selostuksen asemakaavan kuvauksen lukuun 4 on lisätty tieto tonttijaosta koskien T-korttelialuetta.

Nähtävilläolon 19.6.-19.8.2024 jälkeen tehdyt muutokset

Kaavamuutosalue jaettiin vuoden 2024 nähtävilläolon jälkeen kahdeksi erilliseksi kaavahankkeeksi niin, että Länsimäentietä koskeva osuus irrotettiin omaksi kaavamuutosalueekseen nro 911200 - Vantaan ratikka: Länsimäentie.

Lähivirkistysaluetta (VL) muutettiin suojaviheralueeksi (EV) Rivieranraition joukkoliikenteelle varattu alueen osalta ja sen varrelta arvioidun Vantaan ratikan meluvaikutusalueen (yli 55 dB) mukaisesti saadun lausunnon perusteella.

Asuinrakennusten korttelialueen (A) ja EV-alueen välistä rajaa muutettiin muuttuneen ratikan tilavarauksen vuoksi ja saadun muistutuksen perusteella.

Slåttmossenin lähivirkistysalueen (VL) eteläosaan osoitettiin ohjeellinen ulkoilureitti (ur).

Pohjavesialueen rajaus korjattiin koskemaan koko pohjavesialuetta. Pohjavesialueelle on osoitettu Länsi-Suomen ympäristölupaviranomaisen päätöksen nro 53/2000/1 mukaiset vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (pv/1 ja pv/2) saadun lausunnon perusteella.

Tärkeää pohjavesialuetta koskevia kaavamääräyksiä tarkennettiin ja kaikki pohjaveden suojelua koskevat kaavamääräykset on muutettu koskemaan koko pohjavesialuetta saadun lausunnon perusteella.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta koskevaa puuston säilyttämisen ja uudistamisen kaavamääräystä tarkennettiin niin, että ekologisen yhteyden tulee säilyä puustoisen lisäksi kerroksellisena.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) alueen osan, jonka maaperä on saastunut (pima) rajausta tarkennettiin viimeisimpien selvitysten mukaiseksi saadun lausunnon perusteella.

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle (ET) nro 93201 lisättiin alueen osan, jonka maaperä on saastunut (pima), saadun lausunnon perusteella.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) tontille nro 8 osoitettiin poikkeamispäätöksen nro LP-092-2025-02189 ja rakentamislupahakemuksen mukainen auton säilytyspaikan rakennusala (a).

Rakennusala, jolle saa sijoittaa pumppaamorakennuksen (pr) muutettiin yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi (et).

Lisättiin kaavamääräyksistä puuttunut liike- ja toimistotilan määrää koskevan kaavamerkinnän (klt%) selite.

Kaupunginosan rajaa muutettiin niin, että kaavaehdotuksella osoitettu Porvoonväylän laajennettava liikennealue (LT) on kokonaan Rajakylän kaupunginosan alueella.

Porvoonväylän pohjoispuolella oleva suojaviheralue nimettiin Voimamäeksi (nimistöryhmä 22.10.2024).

Lisäksi tarkistettiin johtoaluevarauksia ja tehtiin piirustusteknisiä tarkistuksia.

Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä annettujen lausuntojen ja muistutuksien vuoksi. Kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaan kohtaan lisättiin tieto päätöksistä, jotka koskevat Fazerilan pohjavedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeitä. Lähtötietojen luvun 2.1.3 rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva teksti ja pilaantuneita maa-alueita koskeva teksti päivitettiin viimeisimpien selvityksien mukaisiksi. Asemakaavan kuvausta koskevaan lukuun 4 lisättiin tieto T-korttelia koskevasta sitovasta tonttijaosta. Lisäksi selostukseen tehtiin kaavakarttaan tehtyjen muutoksien mukaisia tarkistuksia.

Tarkistukset ovat olennaisia ja asemakaavamuutos on asetettava uudelleen nähtäville.

Asemakaavaehdotuksen nähtävilläolo 13.5.-11.6.2026 ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunginhallitus 27.4.2026 päätti asettaa asemakaava- ja asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville MRA 27 § ja 32 §:ien mukaisesti. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 13.5.-11.6.2024 välisenä aikana. Lausuntoja pyydettiin 21 kappaletta ja niitä saatiin 9 kappaletta. Muistutuksia ei saatu.

Lausunnot ja vastineet tiivistettyinä:

<u>Elisa Oyj</u>
Alueella on runsaasti Elisa Oyj:n yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Näiden toiminta tulee alueella toimijoiden tiedostaa ja turvata kaikissa oloissa. Mikäli tietoliikennerakenteita joudutaan siirtämään, pitää siirron tarvitsijan olla vähintään 12kk ennen tarvetta yhteydessä Elisaan ja tilata siirto. Huomioitavaa on, että siirtotyöt ovat hitaita ja kalliita.

Vastine:
Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankkeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään.

<u>Tukesilla, Fingrid Oyj:llä tai Vantaan kaupunginmuseolla</u> ei ollut huomautettavaa asemakaavasta.

<u>Vantaan Taidemuseo Artsi</u>
Kaikki ratikan taiteen ehdotukset Fazerilan pysäkillä integroituvat pysäkkikatoksen rakenteisiin. Kaavaan sisältyvä määräys ratikkakatosten viherkatoista rajoittaa katokseen integroitavan taiteen sisältöä ja toteutusmahdollisuuksia. Ratikan taidehankkeen kannalta onkin tärkeää, että kaavaan tehdään muutos, jonka mukaan viherkatto olisi vaihtoehtoinen silloin, kun pysäkkikatos tai pysäkkiympäristö on varattu taiteelliselle toteutukselle.

Vastine:
Ratikan pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys on muutettu muotoon: ”Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta.”

<u>Uudenmaan elinvoimakeskus</u>
Porvoonväylän LT-aluetta on kaavaehdotuksessa laajennettu ulottumaan osin nykyisille T-, EV- ja ET-alueille. LT-alueen laajennus perustuu Länsimäentien vaihtopysäkkien tiesuunnitelmaan. Suunnittelualueen rajautuessa valtakunnallisesti merkittävään tieyhteyteen (Kehä 3), on vaikutusarviota suositeltavaa täydentää arviolla vaikutuksista Kehä 3:n sujuvuuteen ja turvallisuuteen.

Vastine:
Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikennettä koskevaa tekstiä on täydennetty kaavamuutoksen Kehä III:een kohdistuvien vaikutuksien arviolla. Kaavaratkaisulla ei arvioida olevan vaikutusta Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymien toimivuuteen tai turvallisuuteen.

Vantaan Energia

Vantaan Energia haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:
Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelussa.

Lupa- ja valvontavirasto

Yleiskaavan ohjausvaikutus

Asemakaavaehdotuksen T-korttelialueen määräystä on syytä tarkentaa, että yleiskaavan ohjausvaikutus merkittäviä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomasta toiminnasta välittyy asemakaavaan.

Pohjavedet

Fazerila I -vedenottamon vedenottamoalue tulee merkitä kokonaan ET-alueeksi eli pääkäyttötarkoitukseltaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi. Kaava-alueen länsiosan et-osa-aluemerkintä tulee poistaa asemakaavasta. Fazerin vedenottamoiden suoja-aluepäätöksessä on annettu määräyksiä toiminnoista, joita suoja-alueille ei voi toteuttaa ilman erillistä poikkeamista vedenottamoiden suoja-aluemääräyksistä. Mahdollinen poikkeamisluvan tarve olisi hyvä tuoda esiin myös kaavaselostuksessa sivulla 72. Uusia yleiselle liikenteelle tarkoitettuja liikenneväyliä ei saa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen (01/0064/2, 4.5.2001) mukaan rakentaa vedenottamoiden lähisuoja-alueelle ilman poikkeamista suoja-aluemääräyksistä. Rakentaminen Fazerin vedenottamoiden suoja-alueilla edellyttää lähtökohtaisesti aina pohjaveden hallintasuunnitelman. Vain puhtaita hulevesiä, kuten kattovesiä, saa imeyttää pohjavesialueella maaperään. Pilaantuneiden maiden alueella hulevesiä ei tule imeyttää maaperään. Ajo- ja pysäköintialueiden vesiä ei saa imeyttää maaperään edes puhdistuksen jälkeen. Kaavamääräyksiin on tarpeen lisätä määräys mahdollisesta vesilain- tai ympäristönsuojelulainvaraisuudesta.

Luonnonsuojelu

Luo ja Luo/1 -kaavamääräyksissä on syytä mainita tavoitteena liito-oravan liikkumismahdollisuuden turvaaminen risteysalueen yli. Mahdollisen raitiotiepysäkin sijoittamisessa on varmistettava, ettei heikennetä liito-oravalle aidosti toimivaa ja maakunnallisesti tärkeää ekologista yhteyttä.

Melu

Koska melutason nousu ohjearvot ylittäväksi asuinrakennuksen piha-alueella aiheutuu tieliikenteen lisäksi raitiotiestä, tulee tarvittava meluntorjunta suunnitella ja toteuttaa osana raitiotiehanketta eikä siirtää meluntorjunnan toteuttamista A-alueelle. Aineistossa ei ole selvitystä, joka osoittaisi, että ennustetilanteessa tieliikenteen lisääntyminen yksinään aiheuttaisi melutason nousun ohjearvot ylittäväksi rakennuksen etelä-länsipuolisella piha-alueella. Teollisuusalueeseen (T) on liitetty kaavamääräys: Korttelialueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja. Kaavan valmistelun yhteydessä tulee huolehtia, että teollisuusalueen asunnoilla on riittävä melutason ohjearvojen mukainen piha-alue.

Liiketilat

T-korttelialueen määräyksiin tulee täsmentää, että korttelialueelle saa rakentaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja. Lisäksi tulee määrätä, että alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

Ryhti-tietojärjestelmä

Ympäristöministeriön asetus maakunta-, yleis- ja asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta (Katja-asetus) on astunut voimaan 11.6.2024.

Ympäristöministeriön asetus, jolla on muutettu em. asetuksen (311/2024) 1 §, 2 §:n 1 momentti sekä liitteet 1–4, on tullut voimaan 1.7.2025. Lupa- ja valvontavirasto kannustaa siirtymään asetuksen mukaisten kaavamerkintöjen ja -määräysten käyttöön.
Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että uuteen rakennetun ympäristön Ryhti-tietojärjestelmään siirryttäisiin mahdollisimman pian.

Vastine:
Yleiskaavan ohjausvaikutus
Vantaan ratikan asemakaavoissa laaditaan ennen kaikkea vain ratikkahankkeen toteuttamisen edellyttämät muutokset, eikä kaavamuutoksissa ole lähtökohtaisesti kehitetty muuta maankäyttöä. Korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samankaltaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa, jonka vuoksi kaavamuutosehdotuksessa nro 931400 ei ole tarkennettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) käyttötarkoitusta lausunnossa kuvatulla tavalla. Alueella sijaitsee nykyisellään ympäristöluvanvaraista toimintaa. Yleiskaavan tavoiteltu muutos on pitkän aikavälin maankäytön suunnittelua koskeva kysymys, eikä yleiskaavan tavoite ole määritelty yleiskaavassa sellaisella tarkkuudella, että sen voisi sellaisenaan viedä asemakaavaan.
Pohjavedet
Vantaan ratikan asemakaavoissa korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samankaltaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa. Kaavaehdotuksessa on osoitettu vedenottamon lähisuojavyöhyke (pv/1), johon vedenottamoalue kuuluu. Kaavassa on myös annettu määräys, jonka mukaan ”pv/1 ja pv/2 -alueilla tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suoja alueita koskevat määräykset.” Vedenottamoalue on huomioitu myös kaavassa osoitetun rakennusalan rajauksessa. Kaavamääräysten viittaukset päätöksiin nro:t 53/2000/1 ja 01/0064/2 ovat riittävät turvaamaan vedenottamoalueen käytön jatkossakin, eikä alueen käyttötarkoitusta ole tarpeen muuttaa.
Kaavaselostuksen luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty lausunnon mukaisesti mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja-aluemääräyksiä. Lisäksi luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026) mukaisesti.
Kaavamuutosehdotuksen pohjavesialueen rakentamista koskevaa kaavamääräystä on täydennetty: ”-- Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus.”
Kaavassa on määräykset, joidenka mukaan: ”Puhtaat hulevedet, kuten kattovedet, tulee viivyttää ja käsitellä laadullisesti tontilla. Puhtaat kattovedet ja mahdollisesti suodatuksen kautta puhdistetut hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjavedeksi." ja "Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojauksen sisältävään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle." Määräykset ovat riittävät, eikä kaavassa ole tarpeen erikseen kieltää hulevesien imeyttämistä pilaantuneiden maiden alueella tai ajo- ja pysäköintialueiden hulevesien imeyttämistä maaperään.
Pohjavesialueelle on lisätty määräys, jonka mukaan ”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.”
Luonnonsuojelu
Selvityksien mukaan alueella ei nykyisellään sijaitse liito-oravien elinympäristöä eikä lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, vaikka kaava-alueen länsiosa on määritelty liito-oraville soveltuvaksi

alueeksi. Vantaan ratikan joukkoliikennepysäkit eivät ole sijoittumassa ekologisen yhteyden luo/1-alueelle ja ekologinen yhteys on huomioitu katusuunnitelmaehdotuksissa mm. säilytettävillä ja istutettavilla puilla. Katualueen kaavamääräyksien järjestystä on muutettu niin, että pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys ei ole katualueen luo/1-määräyksen alla. Katualueen luo/1-määräyksen mukaan "Alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena on säilyttää tienvarret metsäisinä." Katualueen ja luo-alueen kaavamääräykset luo/1-alueen ekologisesta yhteydestä ovat riittävät turvaamaan ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli.
Kaavaselostuksen luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraition ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta.
Melu
Vantaan raitioradan meluselvityksen mukaan kaava-alueen asuinrakennusten korttelialueella (A) asuinrakennuksen julkisivuun kohdistuvan liikenteen yhteismelun keskiäänitason on arvioitu jäävän alle 60 dB:iin. A-korttelista on annettu määräys, jonka mukaan "Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB." Tämä toteutuu rakennuksissa usein jo tavanomaisilla seinärakenteilla. Laaditun meluselvityksen mukaan asuinrakennusten sisämelun ohjearvot (päiväajan 35 dB ja yöajan 30 dB) eivät ylity näillä toimenpiteillä kaava-alueella.
Kaavassa on määrätty A-korttelista, että "Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä." Kaavaehdotuksen A-korttelin tontille jää n. 0,4 ha piha-alue, jolla meluselvityksien mukaan päiväajan yhteismelun keskiäänitasot jäävät alle 55 dB:iin ja yöajan keskiäänitasot alle 50 dB:iin. Oleskeluun tarkoitetut alueet voidaan tontilla sijoittaa myös siten, ettei rakennusosin tarvitse huolehtia melusuojauksesta. Ilmakuvien perusteella tontin oleskeluun tarkoitettu piha-alue sijaitsee jo nykyisellään suurimmaksi osin alueella, jolla ohjearvot eivät ylity yhteismelun ennustetilanteessa. Ratikasta ei aiheudu kaava-alueella melusuojaustarvetta.
Kaavamuutosehdotuksessa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) asuntoja koskevaa määräystä on tarkennettu: "-- Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity."
Liiketilat
T-korttelin määräyksiä on täydennetty määräyksillä "liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja" ja "alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä."

HSY
Asemakaavan muutosalueella on raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia siirrettävä vesihuoltoverkostoa Fazerintiellä sekä Länsimäentien ja Fazerintien risteysalueella. Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti.

Vastine:
Vesihuollon verkon muutokset on huomioitu ratikan katusuunnitelmissa.

Nähtävilläolon 13.5.-11.6.2026 jälkeen tehdyt muutokset

Saadun lausunnon perusteella teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) liike- ja toimistotiloja koskevaa kaavamääräystä on täydennetty määräyksellä *”Liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja.”* T-korttelialueelle on lisätty lausunnon perusteella lisäksi kaavamääräykset, joidenka mukaan *”alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä”* ja *”asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity.”* Tarkistuksiin liittyen on kuultu erikseen kyseisen alueen maanomistajaa.

Saadun lausunnon perusteella ratikkapysäkkejä koskeva kaavamääräys on tarkennettu muotoon: *”Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto **tai katoksen katolle sijoittaa taidetta**."*

Saadun lausunnon perusteella tärkeälle tai veden hankintaan soveltuvalle pohjavesialueelle (pv) on lisätty määräys, jonka mukaan *”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.”*

Saadun lausunnon sekä Vantaan kaupungille myönnettyjen lupien perusteella pv-alueen pohjaveden suojelua koskeneet kaavamääräykset on tarkennettu muotoon: *”Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta, maankaivu ja rakennusten perustaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pysyviä pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen tai virtauksiin, **tai pysyviin muutoksiin on haettava vesilain mukainen lupa**. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista. **Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus**.”*; *”Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin **tai pohjavesisuojauksen sisältävään avo-ojaan** ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle.”* Jälkimmäisestä määräyksestä on poistettu velvoite, että valumavedet tulisi johtaa ensin öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta, perustuen Lupa- ja valvontaviraston Vantaan kaupungille myöntämään lupaan (14.4.2026, 165/2026, asiatunnus LVV-U/35632/2026) poiketa Fazerin pohjavedenottamoiden suoja-aluemääräyksestä nro 15 kaupungin hakemuksen 3.7.2025 ja sen täydennysten mukaisesti.

Voimamäen nimen ruotsinnos on korjattu muotoon ”*Kraftkullen*” ja Rivieranraition ruotsinnos muotoon ”*Rivieraspåret*”.

Lisäksi kaavakarttaan on tehty teknisiä tarkistuksia, joista tärkeimpinä kaavamääräyksien järjestystä on muutettu määräysten selkiyttämisen vuoksi ja T-korttelialueen tontin nro 7 rakennusalan merkintää on selkiytetty poikkiviivalla, joka osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.

Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu ja selostuksen tekstiä on päivitetty kaavakarttaan tehtyjen tarkistuksien sekä saatujen lausuntojen perusteella. Kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikenteeseen kohdistuvien vaikutuksien arviointia on täydennetty Kehä III:een kohdistuvien vaikutuksien arvioinnilla. Luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraition ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta. Luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja-aluemääräyksiä. Lähtökohtien luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026)

mukaisesti. Lisäksi luvun 2.2.1 kuva 22 voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä on päivitetty.

Tarkistukset eivät ole oleellisia eivätkä aiheuta kaavan uutta nähtäville asettamista.

Viranomaisyhteistyö

Ratikan asemakaavoja on käsitelty ELY-keskuksen kanssa kuukausikokouksissa 7.10.2020, 11.5.2021 ja 10.2.2021.

Katusuunnittelun yhteydessä viranomaisyhteistyötä on tehty Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston, pelastuslaitoksen sekä Helsingin seudun liikenteen (HSL) kanssa.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kaupungin asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Valtuustokauden strategia esittää Vantaan innovatiivisena, rohkeana, rentona ja viihtyisänä, kestävyyden ja kiertotalouden edelläkävijänä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Kaupunkikeskuksille laaditaan omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Vantaan ratikka mahdollistaa tiivistyvän kaupungin ja on valtuustokauden strategian yksi Vantaan tulevaisuutta rakentavasta neljästä kärkihankkeesta.

MAL-tavoitteet:

Vantaan ratikka kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus). Sopimuksella mahdollistetaan kestävän ja vähähiilisen kaupunkiseudun kehittäminen vuosien 2020–2031 aikana. MAL-sopimusten tavoitteena on yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että

- luodaan edellytyksiä liikenteeseen kohdistettujen ja joukkoliikennettä tukevien investointien täysimääräiselle hyödyntämiselle,
- edistetään uusien liikennepalvelujen syntymistä henkilö- ja tavaraliikenteessä,
- raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset.

Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi on hyväksytty liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Uusi MAL 2030 suunnitelma on hyväksytty Vantaan osalta HSL:n hallituksessa 12.9.2023 (liikenne) ja Vantaan kaupunginvaltuustossa 13.11.2023. Osaa tavoitteista on täsmennetty kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa, joka on hyväksytty Vantaan kaupunginvaltuustossa 21.10.2024. Sopimuksella vahvistetaan mm. Vantaan ratikka -hankkeen 30 % valtion rahoitusosuus ja mahdollistetaan hankkeen toteutus.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)
Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Yhdyskuntarakenne ja liikkuminen. Kaupunkirakenne on resurssiviisaasti toteutettu. Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Hiilineutraali energia. Vantaalla vähennetään lämmityksen päästöjä ja Vantaan alueella on luovuttu lämmityksessä fossiilisista polttoaineista vuoteen 2030 mennessä.
- Materiaalien elinkaari ja kiertotalous. Edistetään vähähiilistä rakentamista, kiertotaloutta ja jakamistalouden kehittymistä.
- Monimuotoinen luonto. Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan suunnitelmallisesti.
- Vastuullinen Vantaa. Edistetään kestävään elämäntapaan, ympäristökasvatukseen ja koulutukseen sekä ympäristöjohtamiseen ja työn tekemisen tapoihin liittyviä toimenpiteitä. Tehdään ympäristövastuullisia hankintoja.
- Hiilinielut ja kompensointi. Hiilineutraaliustavoitteessa päästöjä on vähennetty vähintään 80 prosenttia vuonna 2030 verrattuna vuoteen 1990. Loput 20 prosenttia voidaan sitoa kasvillisuuteen, maaperään ja puurakentamiseen tai hankkimalla päästövähennystoimia muualle.

Vantaa on asettanut tavoitteekseen olla hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Hiilineutraaliin Vantaaseen tähtäävät toimenpiteet ovat osa resurssiviisauden tiekarttaa. Tavoitteeseen päästäkseen Vantaan tulee vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi lisäämällä hiilinieluja tai rahoittamalla vähähiilisyyteen tähtääviä hankkeita muualla. Päästötavoitteen saavuttamiseksi tärkeimmiksi toimenpiteiksi on listattu:

- rakentamisen energiatehokkuuden parantaminen
- kaupunkirakenteen eheyttäminen ja kehittäminen
- joukkoliikenteen parantaminen

<u>Vantaan ratikan tavoitteet (12.11.2018)</u>

Vantaan ratikan tavoitteet on muodostettu yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä ja hyväksytty Vantaan kaupunginhallituksessa 12.11.2018. Raitiotien tärkeimmiksi päätavoitteiksi on määritetty:

1. Vantaan kansainvälisen saavutettavuuden ja joukkoliikenteen verkoston parantaminen.
2. Kaupunkikeskustojen kehittäminen ja houkuttelevien asuin- ja työpaikka-alueiden lisääminen.
3. Autoriippumattoman elämäntavan edistäminen.
4. Liikenteen ympäristöhaittojen vähentäminen.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISU

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa varaudutaan ratikan rakentamiseen. Ratikan rakentaminen parantaa Vantaan paikallista ja kansainvälistä saavutettavuutta, lisää kestäviä liikkumisen muotoja, mahdollistaa kaupungin kasvamisen kestävästi joukkoliikenteen varrelle sekä luo alueellista hyvinvointia ja houkuttelevuutta. Kaavassa osoitetaan riittävä tila ratikan infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle. Kaavamuutoksella laajennetaan katualuetta sen verran, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö ja jalankululle ja pyöräilylle varatut parannetut yhteydet mahtuvat katualueelle. Kiinteistöt, joiden pinta-alaan muutos vaikuttaa, ovat mukana kaavamuutoksessa.

Asemakaavaratkaisu perustuu ratikan katu- ja puistosuunnitelmaluonnoksiin (26.1.2026), joissa on esitetty tilavarukset ratikan tarvitsemalle katutilalle. Katu- ja puistosuunnittelun lähtökohtana on ollut vuonna 2019 valmistunut ja kaupunginvaltuuston 16.12.2019 hyväksymä ratikan yleissuunnitelma, jonka suunnitteluratkaisuja on katu- ja puistosuunnittelussa tarkennettu.

Alueen pohjaveteen liittyvien uusien lähtötietojen vuoksi asemakaava-aluetta muutettiin 28.9.2023 julkaistun kaavan nro 931400 osallistumis- ja arviointisuunnitelman päivityksen yhteydessä. Ratikan reitin linjausta jouduttiin hieman muuttamaan Rivieranraition itäpäässä ja Fazerintien pohjoispäässä pohjaveden suojelemisen vuoksi. Kaava-alueen laajennus koskee myös kiinteistöä osoitteessa Kuussillantie 2. Kyseisestä kiinteistöstä kaavoitettiin voimassa olevassa asemakaavassa nro 931500 Hopeatie (kv 27.3.2023) osa lähivirkistysalueeksi (VL), jolle oli osoitettu joukkoliikenteelle varattua alueen osa (jl). Kaavaehdotuksessa nro 931400 Kuussillantie 2 -tonttia on osin palautettu entiseen laajuuteen ja lähivirkistysaluetta on muutettu asuinrakennusten korttelialueeksi (A) Kaava-aluetta laajennettiin myös Fazerin tehdasalueen kohdalla Porvoonväylän pohjoispuolella. Kaavaehdotuksessa Porvoonväylän liikennealuetta (LT) on laajennettu Uudenmaan ELY-keskuksen tiesuunnitelman (30.9.2022) mukaisesti, ja laajennuksella varauduttu linja-autoliikenteen vaihtopysäkkiin.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoitetaan uutta katualuetta Fazerintiellä ja uutta lähivirkistysaluetta (VL) Tammasuolle ja Slåttmosseniin, muutetaan osin Rivieranraition joukkoliikenteelle varatun alueen osan (jl) ja kevyenliikenteen reitin linjauksia ja muutetaan Rivieranraition lähivirkistysaluetta (VL) suojaviheralueeksi (EV).

Porvoonväylän maantien aluetta (LT) laajennetaan osin nykyiselle Fazerin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (T) sekä suojaviheralueille (EV) ja yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueelle (ET) Uudenmaan ELY-keskuksen tiesuunnitelman (30.9.2022) mukaisesti.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelissa nro 93201 osoitetaan sitova tonttijako ja muutetaan tehokkuusluku tonttikohtaisiksi rakennusoikeusluvuiksi. Fazerin vierailukeskuksen rakennukset sekä konttorirakennus ja vierailukeskuksen ulkopuolella sijaitseva piha-alue on merkitty suojeltaviksi (sr/1, sr/2 ja sp). T-korttelille osoitetaan uusia ajoneuvoliittymäkieltoja ja uusi autopaikan rakennusala (a). T-korttelialueen vesitornin (vt) ja pumppaamorakennuksen (pr) rakennusalat päivitetään Vantaalla yleisesti käytössä olevaksi yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi (et). Öljysäiliön (ös) merkintä on poistettu ja alue on muutettu osaksi uutta autopaikan rakennusalaa (a). T-korttelilta on poistettu alueen aitauksen kieltävä merkintä ja annettu uusia kaavamääräyksiä liiketiloihin ja kiinteistön hoidon kannalta välttämättömien asuntojen piha-alueisiin liittyen sekä vähittäiskaupan suuryksikön sijoittumisen kieltävä määräys.

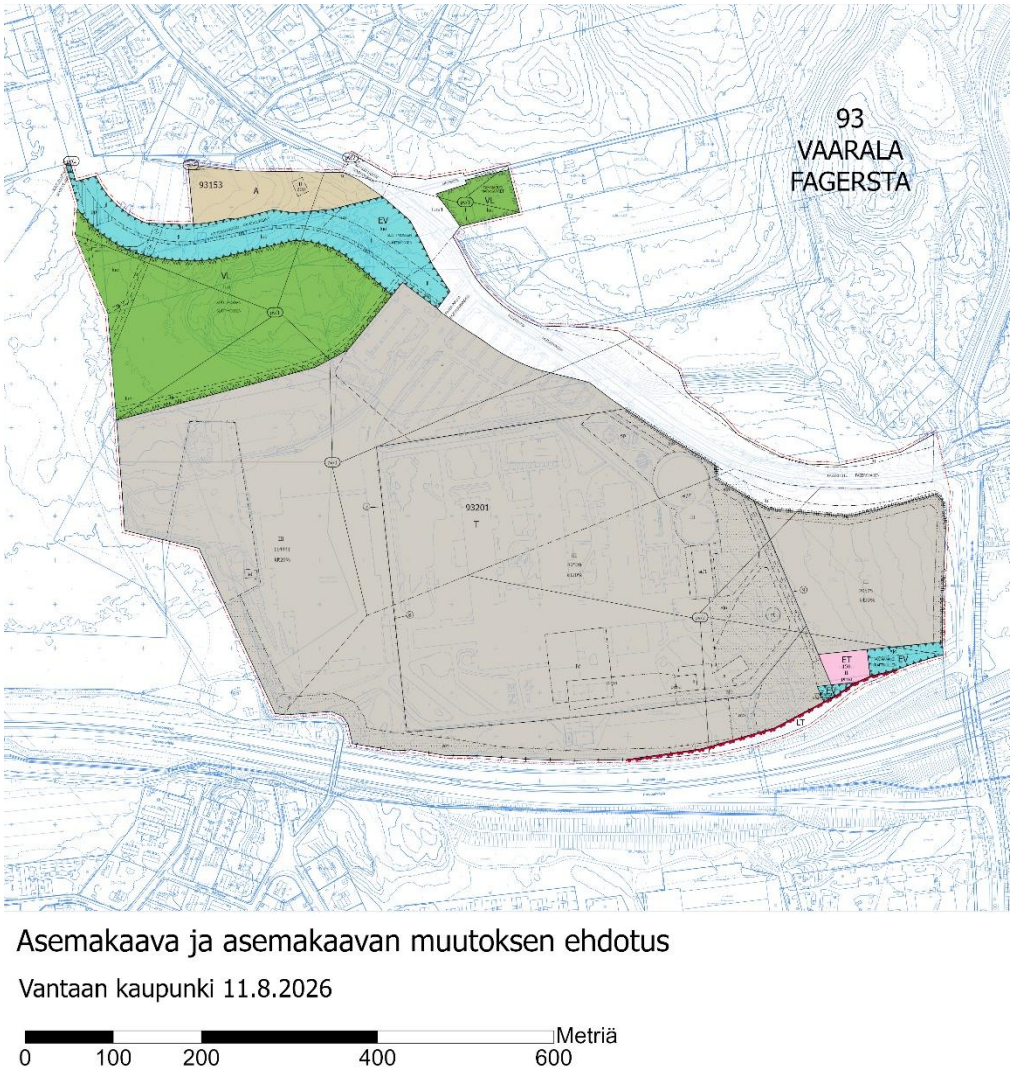
T-korttelin 93201 tontille nro 8 ja ET-korttelille on osoitettu alueen osat, joilla maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Osa T-korttelialueesta nro 93201 muutetaan lähivirkistysalueeksi (VL) turvaamaan maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden jatkuvuus. Kaavassa osoitetaan yhteydelle myös luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet. Kaavassa osoitetaan uusi ohjeellinen ulkoilureitti Slåttmossenin lähivirkistysalueen eteläreunalle.

Lisäksi kaavassa osoitetaan pohjavesialueen rajaus (pv) sekä Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukaiset pohjavedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (pv/1 ja pv/2) ja annetaan pohjaveden suojeluun liittyviä määräyksiä.

Uusi Fazerintien katualue, Rivieranraition EV-alue ja joukkoliikenteelle varattu alueen osa sekä Porvoonväylän maantien alueen leventäminen muuttavat viereisten, kaavamuutosalueessa mukanaolevien korttelialueiden ja yleisten alueiden rajauksia. Kaavassa osoitetut katualueen, joukkoliikenteelle varatun alueen osan sekä kevyenliikenteen tilavaraukset perustuvat 26.1.2026 valmistuneisiin katusuunnitelmaluonnoksiin. Uutta katualuetta muodostuu yhteensä noin 3,9 ha.

Muilta osin korttelialueet esitetään voimassa olevan asemakaavan mukaisena eikä asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella osoiteta uutta rakentamista.

Kuva 32. Ote asemakaavaehdotuksesta.

4.1.1 Mitoitus

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa rakennusoikeuksiin ei tule muutoksia. Rakennusoikeutta osoittavat tehokkuusluvut on kaavamuutoksessa muutettu kerrosneliöihin perustuviksi, jotta rakennusoikeudet pysyvät ennallaan tontin pinta-aloista riippumatta.

Kaava-alueen pinta-ala on noin 43,7 ha. Rakennusoikeus alueella on yhteensä 217 836 k-m².

Virkistysalueita on yhteensä 5,05 ha. Virkistysalueiden pinta-ala kasvaa 2,04 ha.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueita (T) kaavamuutosalueella on yhteensä 30,54 ha. Rakennusoikeus alueella on yhteensä 217 486 k-m². Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue pienenee yhteensä noin 5,28 ha.

Asuinrakennusten korttelialuetta (A) on yhteensä noin 0,96 ha. Rakennusoikeus alueella on yhteensä 200 k-m².

Liikennealueita kaavamuutosalueella on yhteensä 4,58 ha. Katualueiden määrä kasvaa voimassa olevasta kaavasta noin 4,18 ha.

Erityisalueita on kaava-alueella 2,52 ha. Erityisalueiden pinta-ala kasvaa voimassa olevasta kaavasta noin 2,05 ha.

Tarkemmat tiedot löytyvät kaava-aineiston liitteenä olevasta tilastolomakkeesta.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa on annettu maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden turvaamiseen, maaperän pilaantuneisuuden selvittämiseen ja puhdistamiseen, pohjaveden suojeluun, työmaavesien käsittelyyn, rakennusperinnön suojeluun, melusuojaukseen, kaupunkikuvaan, mahdollisen ratikkapysäkin kasvillisuuskattoon sekä katualueen tärinä- ja runkomelusuojaukseen liittyviä määräyksiä.

Kaavan katutilan laatuun kiinnitetään ratikan katu- ja puistosuunnittelussa paljon huomiota. Katutilan suunnittelussa käytetään Ratikan Design Manualia (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020), jossa on esitetty katutilan suunnittelun ohje. Ohje sisältää linjan kaupunkikuvallisen kokonaisuuden ja kaupunkikuvan laatua toteuttavat pysäkkialueiden materiaali- ja kalusteohjeet sekä kasvillisuuden käytön periaatteet. Ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan ja viihtyisän uuden kaupunkitilan tekeminen, vastuullisuuden huomioiminen, ekologisuuden vaaliminen ja hiilijalanjäljen hillitseminen.

4.3 ALUEVARAUKSET

Suunnittelualue koostuu asuinrakennusten korttelialueesta (A) teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueesta (T), yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueesta (ET), lähivirkistysalueesta (VL), suojaviheralueesta (EV), maantien alueesta (LT) sekä katualueista. Asemakaava-alueessa on mukana korttelialueita niiltä osin, kun katualuetta laajennetaan korttelialueelle.

4.3.1 Korttelialueet

A, asuinrakennusten korttelialue
Kaavamuutoksella laajennetaan korttelia nro 93153 ja sille osoitettua ohjeellista tonttia nro 9 voimassa olevan asemakaavan mukaiselle virkistysalueelle (VL). Tonttijako on esitetty ohjeellisena. Rakennusoikeus on 200 k-m2 ja kerrosluku on kaksi (II). Alue kuuluu pohjavesialueeseen. Korttelialueella on annettu määräykset melusuojauksesta, vihertehokkuudesta, autopaikkojen määrästä, kaupunkikuvasta, sekä aurinkopaneelien ja kasvikattojen asentamisesta.

T, teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue

Osa korttelista 93201 on kaavoitettu katualueeksi ja osa korttelin pohjoisosasta on muutettu lähivirkistysalueeksi (VL). Korttelikohtainen tehokkuusluku on muutettu tonttikohtaiseksi rakennusoikeusluvuksi. Rakennusoikeus pysyy samana. Korttelille on osoitettu uusia ajoneuvoliittymäkieltomerkintöjä. Merkinnät eivät vaikuta nykyisiin liittymäjärjestelyihin. Fazerin vierailukeskuksen rakennukset sekä makeiskonttori ja vierailukeskuksen ulkopuolella sijaitseva piha-alue on merkitty

suojeltaviksi. Ohjeellisen rakennusalan merkintä vesitornille (vt) ja rakennusala pumppaamorakennukselle (pr) on korvattu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten merkinnällä (et). Öljysäiliötä (ös) varten osoitetun rakennusalan merkintä on poistettu ja alueelle on osoitettu uusi auton säilytyspaikan rakennusala (a). Korttelille on osoitettu tärkeä veden hankintaan soveltuva pohjavesialue (pv), jolle on osoitettu pohjaveden suojelua koskevia kaavamääräyksiä. Korttelin pohjoisosassa ollut merkintä alueen osasta, jota ei saa aidata on poistettu. Kortteliin sijoittuville tonteille on annettu uudet numerot. Tontille 8 on osoitettu pima-alue. Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä. Lisäksi korttelialueelle on annettu uusia kaavamääräyksiä liiketiloihin ja kiinteistön hoidon kannalta välttämättömien asuntojen piha-alueisiin liittyen sekä vähittäiskaupan suuryksikön sijoittumisen kieltävä määräys.

ET, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue

Porvoonväylän ja Länsimäentien risteyksen lähettyville, Fazerin tehdasalueen kupeeseen sijoittuu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue. Alueelle on osoitettu pima-alue, jonka maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä. Alue kuuluu pohjavesialueeseen.

4.3.2 Muut alueet

VL, Lähivirkistysalue

Kaava-alueen pohjoisosassa on Slåttmossenin ja Tammasuon lähivirkistysalueet. Alueet ovat osa maakunnallisesti merkittävää ekologista yhteyttä. Lähivirkistysalueille on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo) ekologisen yhteyden turvaamiseksi. Virkistysalueita yhdistää Rivieranraition suojaviheralueen (EV) luo-alue ja Fazerintien katualueen ylittävä ekologinen yhteys (luo/1). Lisäksi Slåttmossenin alueelle on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit (ur).

LT, Maantien alue

Porvoonväylä on osoitettu maantien alueena ja sitä levennetään kaavaehdotuksella.

Katualueet

Katualueiden rajaukset perustuvat ratikan katusuunnitelmiin. Katualueiden rajauksia on tarkistettu katusuunnitelmaluonnoksien tilavarausten 26.1.2026 mukaisiksi niin, että ratikka ja siihen liittyvä katuympäristö mahtuvat alueelle. Katualueelle on annettu määräykset koskien raitioliikenteen tärinää ja runkoääntä sekä määräys, jonka mukaan mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta. Fazerintien katualueelle on osoitettu katualueen ylittävä ekologinen yhteys (luo/1). Määräyksen mukaan alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena on säilyttää tienvarret metsäisinä. Muilla, kuin ajoväylillä, tulee suosia kasvillisuutta, luonnonmukaisia materiaaleja ja nurmikiveä. Katualueelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo), jonka puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena ja kerroksellisena. Lisäksi Fazerintien katualueelle on osoitettu ohjeellisella istutettavan alueen merkinnällä katusuunnitelmaluonnosten mukainen katuviheralue. Fazerintien varrelle on osoitettu katualueen luiskia (lu).

EV, suojaviheralue

Suojaviheralueeksi osoitetulta kiinteistöltä nro 92-410-4-39 on osoitettua ajoyhteys ET-korttelialueen kiinteistölle nro 92-410-4-23. Kaava-alueen pohjoisosassa Rivieranraitio ja sen varsi on osoitettu suojaviheralueeksi, jolle on osoitettu joukkoliikenteelle varattu alueen osa (jl), joka on varattu pikaraitiotielle. Suojaviheralueelle sijoittuva raidealue tulee toteuttaa nurmi- tai niittypintaisena. Suojaviheralueella joukkoliikennealueen rakentamiseen liittyvät välttämättömät leikkaukset

ja pengerrykset tulee tehdä siten, että ei tarpeettomasti vahingoiteta kasvillisuutta tai turmella maisemakuvaa. Rivieranraition varrelle on osoitettu yleinen jalankululle ja pyöräilylle varattu alueen osa (pp). Lisäksi alueelle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo), jossa puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena ja kerroksellisena.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Kaava-alue sijoittuu pääosin valmiiksi rakennettuun ympäristöön ja on yhdyskuntarakennetta jatkava. Alueen uudistaminen aiheuttaa vaikutuksia erityisesti kaupunkikuvaan, liikenteeseen ja palveluverkkoon. Hankkeella turvataan ekologisen käytävän säilyminen yhdyskuntarakenteen kehittämisestä huolimatta. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan toteutuessa ratikkapysäkkien vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Ratikan vaikutusalueella, noin 800 metrin säteellä, asukasmäärä tulee kasvamaan lähes 37 000 asukkaalla eli noin 74 % vuoteen 2050 mennessä. Asukasmäärän kasvu on ratikan vaikutusalueella huomattavasti suurempaa kuin keskimäärin kaupungissa. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Yhdyskuntarakenne

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella ei ole suoraan vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen, sillä kaavassa ei osoiteta uusia alueita asumiselle.

Ratikan mahdollinen rakentaminen vauhdittaa maankäytön tehostamispotentiaalia ratikan vaikutusalueella. Ratikan pysäkkiympäristössä on potentiaalia keskustamaiselle tiiviille ja sekoittuneelle rakenteelle. Ratikka lisää Itä-Vantaalla alueen houkuttelevuutta ja päivittää sen identiteettiä osaksi elävää ja kehittyvää ratikkakaupunkia. Maankäytön kehittämispotentiaaliksi raitiotien varrella on arvioitu yli 3 miljoonaa kerrosneliömetriä asumiselle ja yli 1,6 miljoonaa kerrosneliömetriä työpaikoille. Vaaralan alueella maankäytön kehittämispotentiaaliksi on arvioitu 200 000 k-m^2. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Vantaan ratikka luo edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheyttä. Ratikka toteuttaa kaupungin tavoitetta kasvaa kestävästi ja sijoittaa kaupungin kasvu vahvojen joukkoliikenneyhteyksien varteen. Ratikka rakentaminen toteuttaa kaupungin strategian tavoitteita kaupungin tiivistämisestä sekä kaupungin elinvoiman ja vetovoiman lisäämisestä.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

Kaupunkikuva

Asemakaavan ja asemakaavan muutos muuttaa alueen kaupunkikuvaa jonkin verran, pääosin katualueen sekä suojaviheralueen (EV) osalta, jonne on kaavassa osoitettu joukkoliikenteelle varattu alueen osa. Kaavassa on määrätty, että EV-alueella joukkoliikennealueen rakentamiseen liittyvät

välttämättömät leikkaukset ja pengerrykset tulee tehdä siten, että ei tarpeettomasti vahingoiteta kasvillisuutta tai turmella maisemakuvaa. Lisäksi raidealue tulee toteuttaa nurmi- tai niittypintaisena. Lisäksi kaavalla suojellaan Fazerin vierailukeskuksen rakennukset sekä makeiskonttorirakennus.

Ratikan katukäytävän tarkempi suunnittelu tehdään ratikan katu- ja puistosuunnittelutyössä.

Raitiotien toteuttaminen lisää uuden kulkumuodon tiiviiseen kaupunkiympäristöön. Ratikan tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen niin paljon kuin mahdollista sekä sen lisääminen. Ratikan Design Manualin (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy 2020) mukaisesti ratikkaväylän suunnittelussa painottuu laadukkaan uuden kaupunkitilan tekeminen, raitiotielinjan sujuva kytkeytyminen alueen palveluihin ja liityntäliikenteeseen, ekologisuuden vaaliminen ja viihtyisyyden lisääminen.

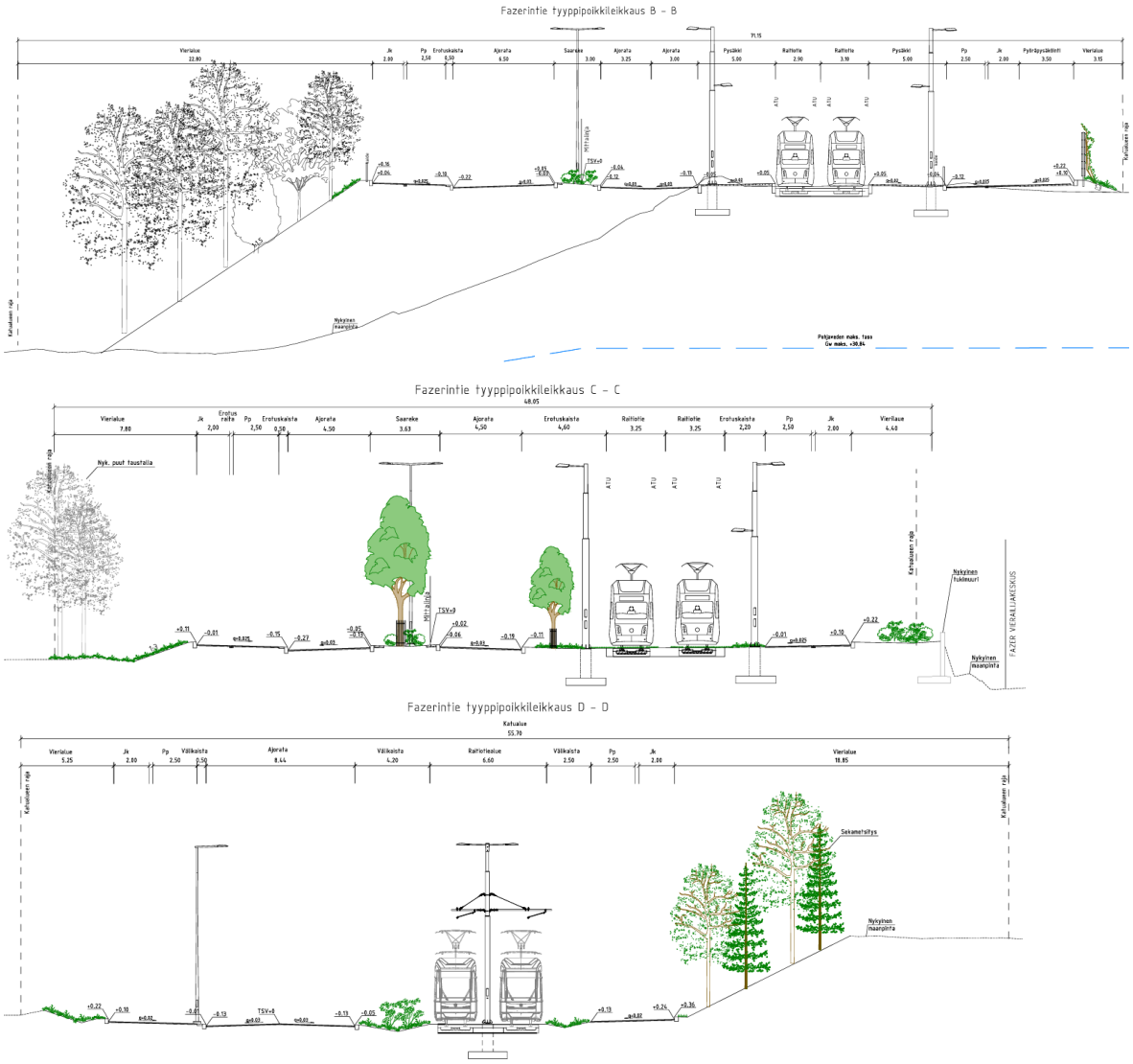

Kuva 33. Raidealueen esimerkkitoteutus. Kuva Design Manual: Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet (Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 2020).

Alustavissa katusuunnitelmaluonnoksissa on käytetty vaihtelevia pinnoitteita (erivärisiä betonikiviä ja luonnonkiveä), jotka elävöittävät alueen nykyistä kaupunkikuvaa. Katualueen leventämisen ja ajoyhteyksien uudelleenjärjestelyn seurauksena alueen nykyistä katuvihreää joudutaan poistamaan rakentamisen alta. Poistuvaa kasvillisuutta kuitenkin kompensoidaan katualueen rakentamisessa. Puu- ja pensasistutuksia on katusuunnitelmaehdotuksissa pyritty lisäämään katualueelle niin paljon kuin mahdollista, ottaen huomioon olemassa oleva tila ja näkemäalueet.

Katusuunnitelmaluonnoksien *(Sweco Finland 26.1.2026)* perusteella katualuetta levennetään Fazerintiellä. Kaava-alueelle sijoittuu Fazerilan raitiotiepysäkki. Kaavamääräysten mukaan, mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto. Fazerintien risteykset muuttuvat liikennevalo-ohjatuiksi.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen mukainen Fazerintien katualueen levennys vaatii katusuunnitelmaluonnoksien *(Sweco Finland 26.1.2026)* perusteella merkittävää maanpinnan täyttöä ja leikkausta.

Kuvat 34-36. Tyyppipoikkileikkaukset Fazerintiellä. (Sweco Finland, luonnos 26.1.2026)

Kuva 37. Havainnekuva Rivieranraitiolta kuvattuna lännestä itään päin. (WSP Finland Oy.)

Asuminen ja sosiaalinen ympäristö

Alueelle ei osoiteta uutta asumista.

Ratikkareitin varrelle on arvioitu tulevan 60 000 uutta asukasta ja yli 30 000 työpaikkaa vuoteen 2050 mennessä. Arviot pohjautuvat ratikan kaavarunkoon.

Ratikan rakentaminen parantaa alueen saavutettavuutta ja imagoa sekä lisää alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevia asuin- ja työpaikka-alueita. Ratikan pysäkkiympäristöt toteutetaan esteettöminä.

Taloudelliset vaikutukset, palvelut ja työpaikat

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella ei sellaisenaan ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, eikä sillä osoiteta uusia palveluja tai työpaikkoja.

Kaavan toteuttamiseen liittyvien kunnallisteknisen rakentamisen kustannukset liittyvät HSY:n Långmossenin vesihuoltoverkoston ja Vantaan ratikan aiheuttamiin johtosiirtotarpeisiin, joiden kustannukset kohdistuvat osin HSY:lle ja osin Vantaan kaupungille.

Ratikan rakentaminen lisää alueen palvelujen ja työpaikkojen saavutettavuutta ja luo edellytyksiä uusien syntymiselle. Pysäkin vaikutusalueella asuntokysyntä kasvaa sekä saavutettavuuden parantumisen että ympäristön laadullisen kehittymisen myötä. Asukaskasvu tiivistyy Vantaalla muun muassa ratikkapysäkkien lähiympäristöihin, mikä mahdollistaa ja myös edellyttää palvelutarjonnan kasvua ratikan varrella. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019.)*

Vantaan ratikan tarkennetut investointikustannukset ovat 750 miljoonaa euroa. Helsingin seudun MAL-yhteistyön kautta valtion osuus niistä olisi 30 prosenttia eli 177 miljoonaa euroa. Lisäksi Helsingin kaupunki vastaa omasta rataosuudestaan, jonka kustannuksiksi on arvioitu 15 miljoonaa euroa. Vantaan kustannusosuudeksi jää 414 miljoonaa euroa.

Rakentamiskustannukset koostuvat raitiotien ja pysäkkien, autojen ajokaistojen, pyöräteiden, jalkakäytävien, puurivien ja muun kadulle suunnitellun rakentamisesta. Lisäksi kustannukset on laskettu maanalaisen infran, kuten johtojen ja putkien, siirtämiselle ja uusien rakentamiselle sekä nykyisten rakenteiden purkamiselle. Kustannuksiin on laskettu materiaalit, suunnittelu ja rakentamisen kulut. Kaikki raitiotien rakentamisesta sekä ratikkakaduille että ympäröiville kaduille aiheutuvat muutokset on otettu huomioon rakentamiskustannuksissa. Esimerkiksi jalkakäytävien ja pyöräteiden parannukset on laskettu mukaan kustannuksiin.

Kiinteistötaloudellisessa analyysissä *(Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022)* vertailtiin ratikan ja bussin tuottoa. Ratikan ja bussin tuottovertailussa ratikan kiinteistötaloudelliset tulot ovat 592,4 miljoonaa euroa ja bussin 272,8 miljoonaa euroa. Kiinteistötaloudelliset tulot muodostuvat maankäyttösopimuskorvauksista ja maan myynnistä toimitila- ja asuinrakentamista varten. Ratikan lisätuotto bussiin verrattuna on 320 miljoonaa euroa.

Verotulot koostuvat kiinteistöveroverokertymän kasvusta ja rakentamisesta palautuvasta verotulosta. Kaupunki saa enemmän kiinteistöveroja, kun rakentamista tulee enemmän ratikan myötä. Ratikan myötä kiinteistöverokertymän kasvuksi on vuonna 2019 arvioitu 120 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 arvion mukaan ratikan myötä 40 vuoden aikana Vantaa maksaa HSL:lle 414 miljoona euroa lisää kuntaosuutta ja HSL maksaa Vantaalle 383 miljoonaa euroa enemmän infrakorvauksia. Vaikutus Vantaan kaupungille on arvioitu olevan -31 miljoona euroa 40 vuoden aikana.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavalla ei osoiteta uutta asumista.

Ratikan rakentaminen parantaa Itäisen Vantaan saavutettavuutta ja imagoa sekä lisää alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevia asuin- ja työpaikka-alueita. Ratikan pysäkkiympäristöt toteutetaan esteettöminä.

Virkistys

Kaavalla muutetaan osin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta osaksi Slåttmossenin lähivirkistysaluetta ja kaavassa muodostetaan uusi Tammasuon lähivirkistysalue. Kaavamuutoksella muutetaan virkistysaluetta Rivieranraition osuudelta suojaviheralueeksi. Muutoksell on suuri merkitys virkistysalueiden saavutettavuuteen, jatkuvuuteen ja ekologisen yhteyden turvaamiseen.

Viheralueiden jatkuvuus Fazerintien kummallakin puolella on huomioitu kaavassa. Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Slåttmossenin virkistysalueelta Lähdepuiston virkistysalueelle on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla. Kaavassa on merkitty ulkoilureittejä ja hiihtoladut on huomioitu. Hanke täyttää VAT:n virkistyskäyttöä koskevat ja Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan ympäristötavoitteet.

Kulttuuriperintö

Kaava-alueelta korttelin 93201 rakennukset on inventoitu (*Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys, Ramboll Finland Oy 5.4.2023, sekä Fazerilan Makeiskonttorin ja konsernikonttorin rakennusselvitys, Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy, 2015*). Vuonna 2023 tehdyn selvityksen perusteella leipomorakennuksen alkuperäinen ilme ja rakenne on muuttunut niin, ettei sille nähdä suojeluperusteita. Voimalarakennuksella on enemmän historiallisia arvoja, mutta koska se on maisemallisesti syrjässä ja kunnostustöissä tultaisiin luultavasti menettämään alkuperäisyysarvoja, ei voimalalaitokselle nähdä suojeluperusteita.

Vuoden 2015 Fazerilan Makeiskonttorin ja konsernikonttorin rakennusselvityksessä (Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy) on todettu, että tehdaskokonaisuuden arvot keskittyvät etenkin Kurt Simbergin suunnittelemaan makeiskonttoriin. Rakennuksen osaa on peruskorjattu vuonna 2016, jolloin rakennuksen osaan on kohdistunut paljon muutoksia. Muutokset on kuitenkin huomioitu alkuperäinen arkkitehtuuri ja tehtaan alkuperäinen arkkitehtuuri on vielä hyvin havaittavissa rakennuksen osassa. Koska rakennuksella on suuri historiallinen merkitys alueelle, on asemakaavassa osoitettu suojelumerkintä makeiskonttorin osalle. Rakennuksen julkisivuja on hoidettava ja kunnostettava ottaen huomioon rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri. Rakennuksen sisätiloissa sijaitsee historiallisesti arvokkaita elementtejä, jotka on säilytettävä. Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

Fazerin vierailu- ja kokouskeskus (Fazer Experience) pihapiireineen on tuonut positiivista kerroksisuutta tehdaskokonaisuuteen. Vierailukeskus on arkkitehtonisesti merkittävä 2010-luvun rakennus, joka on palkittu niin teknisten ratkaisujensa kuin arkkitehtuurinsa ansioista. Vierailukeskuksen rakennusta ympäröivä pihapiiri, jossa kasvaa Fazerin tuotteiden kotimaisia raaka-aineita, kuuluu oleellisesti kokonaisuuteen. Pihasuunnitelman on tehnyt maisema-arkkitehti Yrjö Ala-Heikkilä Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:stä. Suunnitelma perustuu neljään ympyrään, joissa on piknikpuisto, hedelmäpuisto, viljapelto ja tropiikki. Kolme ympyröistä sijoittuu vierailukeskuksen ulkopuolelle ja yksi sisälle. Vierailukeskuksen rakennuksille ja sen pihapiirille on osoitettu suojelumerkintä, vaikka rakennelmat ovat vielä iältään nuoria. Määräys koskee Fazerilan vierailukeskuksen kokonaisuutta, johon kuuluu vierailukeskuksen sisätilat, julkisivu sekä sen ulkopuolella sijaitseva piha-alue. Kokonaisuuden kunnostus- ja muutostöissä on huomioitava kokonaisuuden alkuperäinen idea, joka rakentuu neljän teemallisen kokonaisuuden ympyröinä. Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto. Pihaa tulee hoitaa alkuperäisen pihasuunnitelman luonteen mukaisesti. Pihaan kohdistuvista muutostöistä tulee kuulla paikallista museoviranomaista.

Liikenne

Hankkeella edistetään seudullisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta sekä varmistetaan edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.

Hanke on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukainen.

<u>Autoliikenne</u>

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen ja raitiotien toteuttaminen vaikuttaa ajojärjestelyihin Fazerintiellä. Raitiotie on suunniteltu kulkemaan ajoneuvoliikenteestä erotettuna omalla kaistallaan. Autoliikenteen sujuvuus on varmistettu katualueiden riittävillä tilavarauksilla. Asemakaavamuutos ei kasvata alueen autoliikennemääriä suhteessa voimassa olevaan asemakaavaan, koska kaavamuutos ei mahdollista uutta maankäyttöä tai muuta sen tyyppiä. Kaavaratkaisun vaikutukset arvioidaan niin vähäisiksi, ettei niillä ole vaikutusta Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymien toimivuuteen tai turvallisuuteen.

Ajoliittymiin esitetään seuraavat muutokset liikenteen toimivuuden parantamiseksi. Korttelin 93201 tonteille 8 ja 9 osoitetaan ajoneuvoliittymäkielto Fazerintien ja Länsimäentien puoleisille rajoille. Ajo tontille 9 tapahtuu Länsimäentien kautta. Tontilla 8 ajoneuvoliittymäkielto osoitetaan koko Fazerintien alueelle ja ajo tontille tapahtuu korttelin 93201 tontin 7 kautta.

Raitiotien rakentaminen ja liikennöinti vaikuttavat henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Joukkoliikenteen parantuva palvelutaso vaikuttaa henkilöautojen matkamääriin, suoritteisiin ja sitä kautta tieliikenteen päästöihin ja ruuhkautumiseen. *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)*

Joukkoliikenne

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella mahdollistetaan ratikan katusuunnitelmien toteuttaminen. Suunnittelualueelle sijoittuu Fazerilan raitiotiepysäkki, joka sijaitsee Fazerintiellä. Arvioitu matka-aika Fazerilan raitiotiepysäkiltä lentokentälle on 45 min, Tikkurilan asemalle 18 min ja Mellunmäen metroasemalle 6 min.

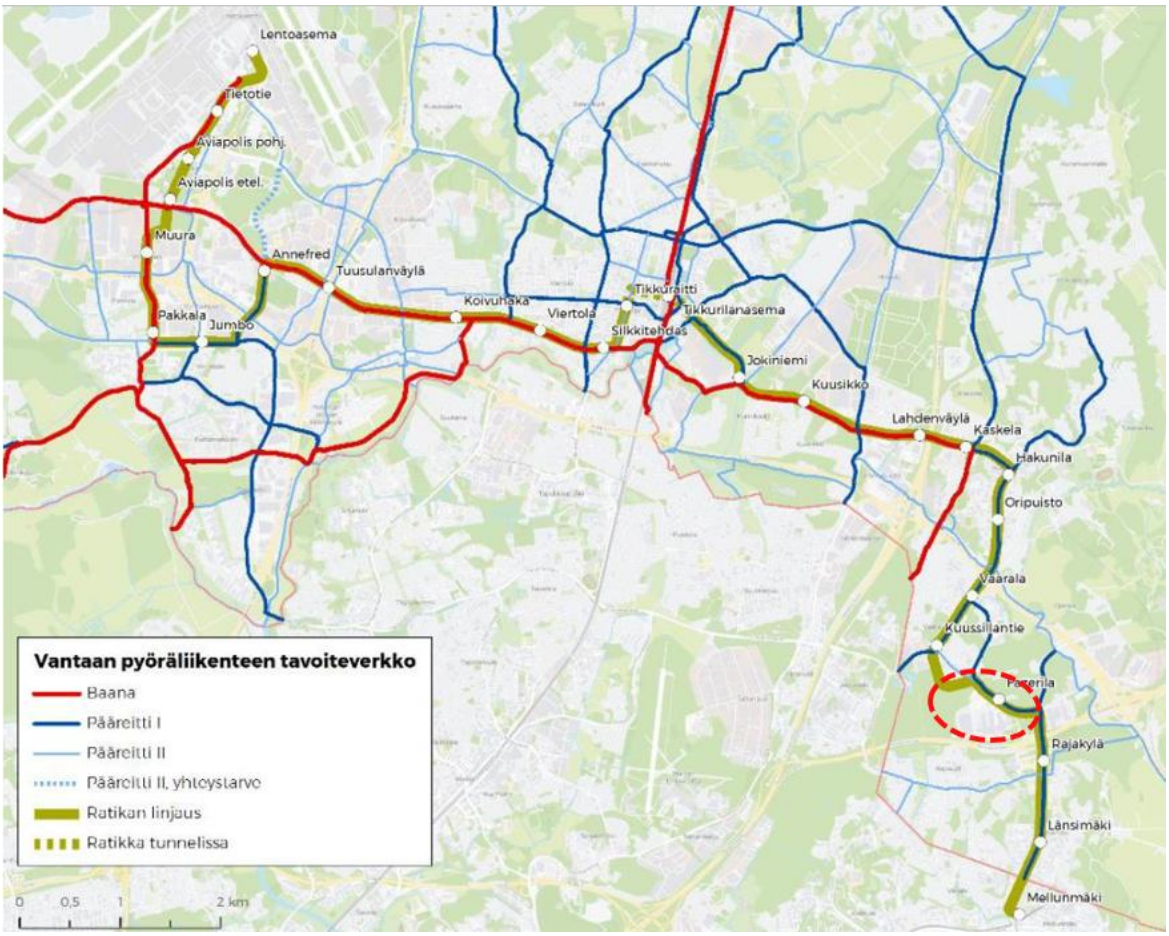
Ratikan rakentamisen myötä matkustus painottuu joukkoliikenteeseen. Vuonna 2030 joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvaa ratikan käytävässä noin prosenttiyksiköllä ja Vantaan ratikalla arvioidaan päivittäin matkustavan noin 31 000 matkustajaa. Vuonna 2050 määrän arvioidaan ylittävän 45 000 matkustajaa. Vantaan ratikka tarjoaa houkuttelevan joukkueliikennepalvelun bussiyhteyttä lyhyemmillä matka-ajoilla ja paremmalla täsmällisyydellä. Vantaan ratikka luo korkean tason poikittaisen joukkoliikenneyhteyden Lentoaseman, Aviapoliksen, Tikkurilan, Hakunilan, Mellunmäen ja usean pienemmän joukkoliikenteen solmupisteen välille. (Vantaan ratikan matkustajamääräennusteet, WSP Finland Oy 28.10.2022).

Ratikan suunnittelu ja toteuttaminen on yksi Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan (18.6.2018) toimenpiteistä. Vantaan ratikka kytkeytyy myös koko pääkaupunkiseudun laajaan raideliikenneverkkoon ja kuuluu Helsingin seudun kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen (MAL-sopimus).

Kävely ja pyöräily

Raitiotien suunnittelun tavoitteena on turvallisen liikenneympäristön syntyminen. Ratikan katusuunnitelmissa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteet on suunniteltu turvallisiksi, sujuviksi ja selkeiksi erityisesti raitiotien ja katujen ylityskohdissa *(Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019).* Parannetut jalankulun ja pyöräilyn reitit näkyvät asemakaavassa leveämpänä katualuevarauksena.

Ratikan yleissuunnitelman jälkeen on laadittu pyöräliikenteen tarkastelu ratikan varrella *(WSP Finland Oy, 2020),* jossa Fazerintien eteläpuolelle on määritelty pääpyöräilyreitti I, jonka kriteerinä on korkea pyöräliikenteen nykyinen tai tavoiteltu määrä.

Kuva 38. Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkko (WSP Finland Oy 2020). Kaava-alueen likimääräinen sijainti on ympyröity punaisella katkoviivalla.

Katusuunnitelmaluonnoksien *(Sweco Finland 26.1.2026)* mukaan Rivieranraition eteläpuolella on jalankulku- ja pyöräliikenteen väylä. Fazerintiellä on molemmin puolin jalankulku- ja pyöräliikenteen väylät, joissa jalankulku- ja pyörätie on toisistaan eroteltu. Fazerilan raitiotiepysäkin yhteyteen on esitetty kaupunkipyöräasema, pyöräpysäköinti 20 polkupyörälle sekä sähköpotkulautojen pysäköintialue.

Ratikan rakentaminen tulee vaikuttamaan kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiin rakentamisen aikana. Nämä vaikutukset pyritään minimoimaan rakentamisen vaiheistuksella sekä esimerkiksi huolellisella opastuksen suunnittelulla ja toteutuksella.

Toteutuessaan Vantaan ratikka sekä siihen liittyvä muu katusuunnittelu edistää joukkoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä sekä palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta.

Vesihuolto

Kaavamuutosalueelle ei ole tulossa HSY:n Långmossenin vesihuoltoverkoston lisäksi uusia vesihuoltolinjoja. Nykyiset kaava-alueen toiminnot voivat liittyä nykyiseen vesihuoltoverkostoon.

Hulevedet

Kaavamuutosalueen puhtaat kattovedet ja pintavedet voidaan imeyttää maaperään tai käsitellä biosuodattamalla.

Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti.

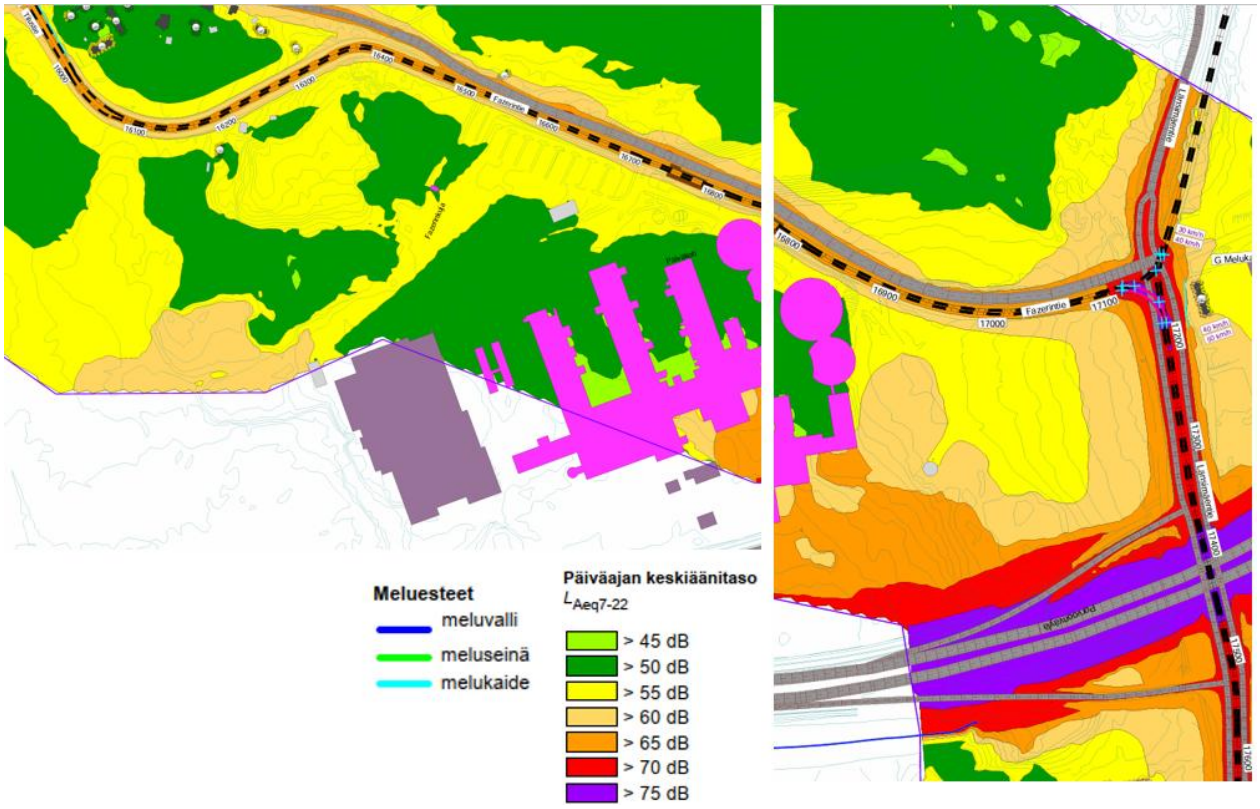
Ympäristöhäiriöt

Melu

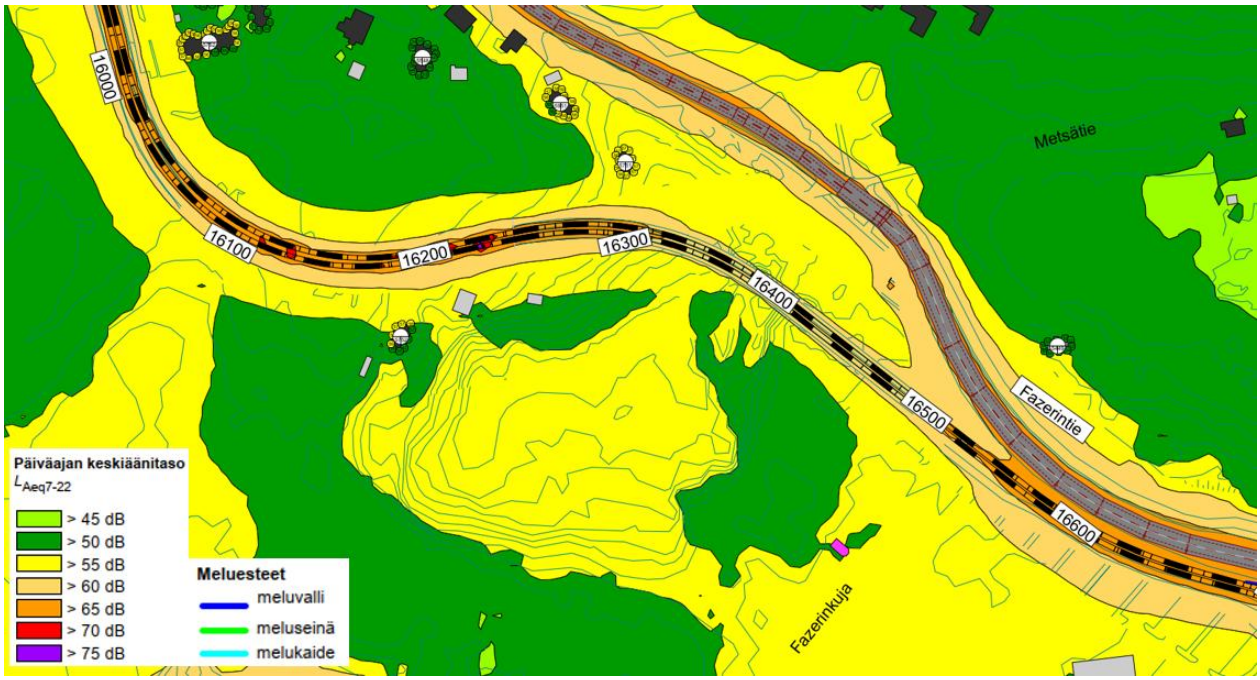
Vantaan raitioradan meluselvitys on valmistunut 31.1.2023 *(Sitowise Oy*). Selvityksessä laskettiin melumallinnuksen keinoin nyky- ja ennustetilanteen päivä- ja yöajan keskiäänitasot. Meluntorjuntatarve määritettiin melutason muutoksen ja raitioliikenteen aiheuttaman melun perusteella. Rakenteellista meluntorjuntaa esitetään kohteissa, joissa raitioliikenteen aiheuttama melu ylittää ohjearvon ja raitio-, tie- ja katuliikenteen yhteismelu hankkeen myötä huomattavissa määrin kasvaa (yli 2 dB).

Kuussillanniityssä paaluvälillä 16000–16500 mitoittavana melulähteenä on liikennemelu Kuussillantieltä sekä tulevalta ratikan raitiotieltä. Raitiovaunun melu muuttaa alueen melutilannetta, koska Tilustie on vähän liikennöity eikä Hopeatiellä ole nykyisellään juurikaan liikennettä. Ennustetilanteessa raitioliikenteen melun suurin julkisivun keskiäänitaso (LAeq, päivä) on 59 dB ja enimmäisäänitaso (LAmax) 71 dB.

Fazerintiellä paaluvälillä 16500–17100 Metsätie-Länsimäentie on ainoastaan teollisuus- ja toimistorakennuksia. Hanke ei aiheuta kohteessa meluntorjuntatarvetta.

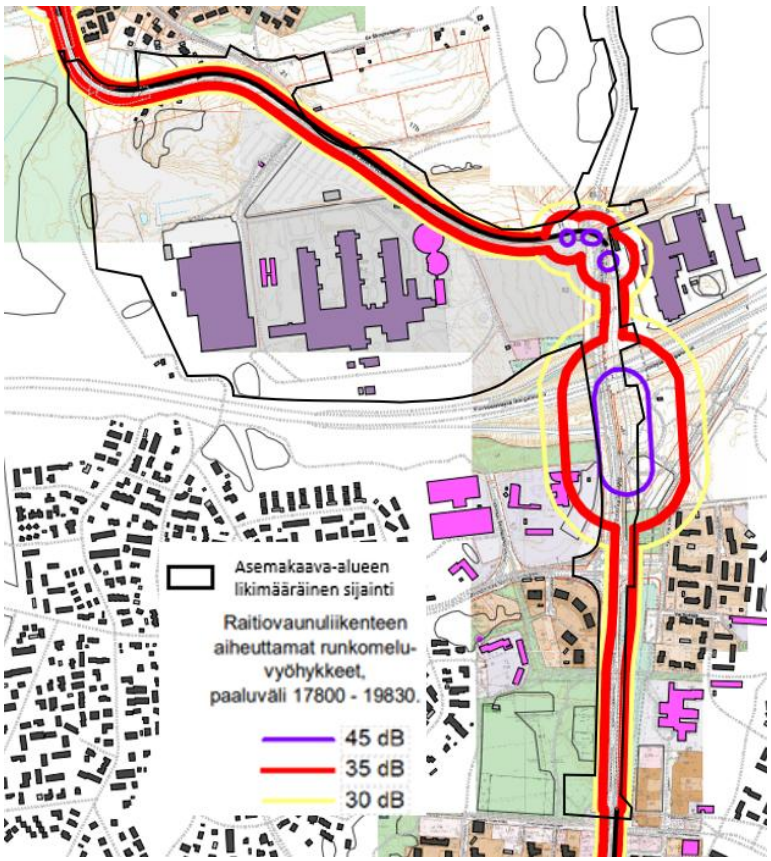
Kuvat 39–41. Otteet tieliikennemelun ja raitiotien yhteismelun päiväaikaisesta ennustetilanteesta kaava-alueella (Sitowise Oy 31.1.2023).

Kuva 42. Ote Rivieranraition päivitetystä tieliikennemelun ja raitiotien yhteismelun päiväaikaisesta ennustetilanteen melumallinnuksesta (Vantaan ratikka / WSP Finland Oy 11.3.2026).

Tärinä ja runkomelu

Vantaan raitiotien tärinä- ja runkomeluselvityksen *(WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023*) mukaan Rivieranraition ja Fazerintien varrella raitiovaunuliikenteen aiheuttamien runkomelu-vyöhykkeiden arvioidaan sijoittuvan katualueille tai niiden välittömään läheisyyteen.

Kuva 43. Raitiovaunuliikenteen aiheuttamat runkomelualueet Vaaralan eteläosassa ja Länsimäen pohjoisosissa, paaluväli 16000–18300 (Tärinä- ja runkomeluselvitys, WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023).

Kaavassa on annettu suunnittelua koskeva määräys, jolla pyritään varmistamaan, ettei raitiotieliikenteestä aiheudu sen lähiympäristön rakennuksiin merkittävää runkomelu- tai tärinähaittaa. Määräyksen mukaan, mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.

Raitiotien suunnitelmaratkaisut tehdään niin, että tärinä pysäytetään ratarakenteisiin. Käytettäviä teknisiä menetelmiä on erilaisia ja niiden tarkempi suunnittelu tehdään katu- ja rakennussuunnitelmavaiheessa.

VTT:n suositukset värähtelyluokista ja runkomelun ohjearvoista on esitetty alla *(WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023).*

Värähtely-luokka	Kuvaus olosuhteista	$v_{w,95}$ (mm/s)
A	Hyvät asuinolosuhteet *Ihmiset eivät yleensä havaitse tärinää*	≤ 0,10
B	Suhteellisen hyvät olosuhteet *Ihmiset voivat havaita tärinän, mutta se ei ole yleensä häiritsevää*	≤ 0,15
C	Suositus uusien rakennusten ja väylien suunnittelussa *Keskimäärin 15 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,30
D	Olosuhteet, joihin pyritään vanhoilla asuinalueilla *Keskimäärin 25 % asukkaista pitää tärinää häiritsevänä ja voi valittaa häiriöstä*	≤ 0,60

Rakennustyyppi	Runkomelutaso L_{prm} (dB)
Radio-, tv- ja äänitysstudiot, konserttisalit	25-30
Asuinhuoneistot	30/35*
Hoito- ja sosiaalihuollon laitokset, majoitustilat	30/35*
Kokoontumis- ja opetustilat	35
Toimistot, kaupat, näyttelytilat, museot	40/45*

*Kuva 44. VTT:n suositukset värähtelyarvoista ja runkomelun ohjearvoista. * Avoradat: Mikäli kaavamääräyksessä on annettu ohje julkisivun ilmaääneneristävyydestä, on suositeltavaa käyttää runkomelutason tiukempaa raja-arvoa. Lähde: WSP Finland Oy ja Afry Finland Oy, 18.1.2023).*

Ilmanlaatu

Itse raitioliikenteellä ei ole vaikutusta ilmanlaatuun tai ilmanlaatu voi jopa hieman parantua raitiotieosuuksilla henkilöautoliikenteen vähentyessä. Rakentamisen aikana pölyämisen ja työkoneiden päästöt voivat väliaikaisesti heikentää ilmanlaatua. Pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuudet tulevat arvioiden mukaan liikkumistapojen muuttuessa laskemaan, mikä parantaa ilmanlaatua.

Kaava-alueen asuinrakennusten sekä teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueilla määrätään koneellisten ilmanvaihtojärjestelmien asentamisesta. Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Maaperän pilaantuneisuus

Suunnittelualueelta laaditun PIMA-riskien selvityksen (Golder Associates Oy 2020) mukaisesti suunnittelualueella sijaitsee yksi PIMA-kohde Fazerin kiinteistöllä. Fazerin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen kiinteistöllä 92-93-201-5 sijaitsee lämpökeskus ja kaksi isoa, purettua öljysäiliötä. Alueelta on laadittu maaperätutkimukset vuosina 2011 ja 2013. Kohteen

pilaantuneisuutta voidaan tutkia kaivamalla asiantuntijakonsultin valvonnassa. Tutkimuksilla kaivetut pilaantuneet maa-ainekset voidaan toimittaa käsiteltäväksi luvanvaraiseen paikkaan. Kohteille on kaavassa annettu määräys, jonka mukaan maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperän tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Porvoonväylän pohjoispuolisen yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueen (ET) etelälaidalla on havaittu vähäisiä määriä pilaantunutta maaperää. Kohteille on kaavassa annettu määräys, jonka mukaan maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperän tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Golder Associates Oy toteutti vuonna 2022 Vantaan kaupungin toimeksiannosta ympäristöteknisen maaperätutkimuksen Vantaan raitiotielinjan itäosassa. Tutkimuksessa todettiin alueella kohonneita haitta-aineiden pitoisuuksia, jotka eivät edellytä jatkotoimenpiteitä kohteen nykyisessä käytössä. Mikäli maaperä epäillään/todetaan pilaantuneeksi mahdollisesti myöhemmin tehtävien kaivutöiden yhteydessä, tulee maaperän haitta-ainepitoisuudet tarkastaa. Mahdollisista jatkotoimenpiteistä sovitaan tällöin pitoisuuksien perusteella Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen kanssa. Vantaan ratikkalinja paalulukujen 15400…18200 välillä sijaitsee pohjavesialueella (0109252 Fazerila, 1-luokka). Pohjavesialueelle tehdyistä koekuopista otetuissa näytteissä todettiin yhden koekuopan alueella (Tilustien päässä) alemman ohjearvon ylittävä haitta-ainepitoisuus. Ottaen huomioon kohteen maaperä- ja pohjavesiolosuhteet, todettujen haitta-aineiden ominaisuudet sekä kohteen sijainnin ja käytön, pohjavesialueella ei arvioida olevan tarvetta välittömiin jatkotoimenpiteisiin sen nykykäytössä. Suunniteltaessa mahdollisia kaivutöitä, tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä Vantaan kaupungin ympäristökeskukseen mahdollisen pilaantuneen maaperän kunnostusilmoituksen tarpeesta. (Golder Associates Oy 25.1.2022)

Rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt

Vantaan ratikan ja siihen liittyvän katuympäristön rakentaminen aiheuttaa tilapäisiä häiriöitä ajoneuvo- ja joukkoliikenteeseen, jalankulkuun ja pyöräilyyn sekä mahdollisesti myös asumiseen ja muihin toimintoihin. Rakentaminen saattaa aiheuttaa pohjaveden hetkellistä samentumista. Rakentamisen aikaisten häiriöiden rajoittamiseen tulee kiinnittää huomiota hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa. Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Raitiotien rakentamisen aikaiset työmaavedet tulee käsitellä esimerkiksi laskeuttamalla siten, ettei hulevedet vastaanottavaan Kormuniitynojaan, Kuussillanojaan tai Westerkullanojaan aiheudu kiintoaineskuormitusta.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Luonnon monimuotoisuus

Fazerin teollisuusalueen pohjoisosaan sekä Fazerintie-Metsätie-risteyksen viereiselle alueelle kaavoitetaan uutta virkistysaluetta ja lähivirkistysalueille osoitetaan luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueenosat (luo), joilla turvataan maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeän ekologisen yhteyden jatkuvuus Vanhankaupunginlahdelta Ojankoon sekä alueen luontoarvoja. Samalla turvataan virkistysalueiden saavutettavuus. Kaavaehdotuksen luo-alueilla puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena ja kerroksellisena. Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Slåttmossenin virkistysalueelta Lähdepuiston ja Tammasuon virkistysalueille on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla. Kaavaehdotuksen katualueelle osuvalla luo-alueen osalla tulee alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena olla säilyttää tienvarret metsäisinä. Lisäksi muualla kuin ajoväylillä tulee suosia kasvillisuutta, luonnonmukaisia materiaaleja ja nurmikiveä.

Joukkoliikenteelle varattu alueenosa (jl) sekä kevyenliikenteen yhteyksiä on osoitettu kaavaehdotuksessa Rivieranraition suojaviheralueelle. jl-alue on varattu pikaraitiotielle. Kaavassa on määrätty, että suojaviheralueelle sijoittuva raidealue tulee toteuttaa niitty- tai nurmipintaisena. EV-

alueella joukkoliikennealueen rakentamiseen liittyvät välttämättömät leikkaukset ja pengerrykset tulee tehdä siten, että ei tarpeettomasti vahingoiteta kasvillisuutta tai turmella maisemakuvaa.

Lisäksi kaavassa on määrätty asuinrakennusten korttelialueelle 0,9 vihertehokkuus.

Aivan kaava-alueen länsiosassa joukkoliikenteelle varatun alueen osan ja kevyenliikenteen väylän toteutuminen tulee kaventamaan itärajaltaan luontoselvityksen (Faunatica 2022) yhteydessä määriteltyä lahokaviosammalen esiintymisaluetta ja luontotyyppialuetta no. 24. Vaikutukset kohdistuvat näiden luontoalueiden raja-alueelle ja vaikutukset ovat siten vähäiset. Asemakaava ei merkittävästi heikennä kyseisten luontotyyppialueiden arvoa tai elinvoimaisuutta.

Kaava-alueen länsiosa määriteltiin Vantaan liito-oravan suojelusuunnitelmassa (Ramboll 2022) liito-oravalle soveltuvaksi alueeksi. Katualueen levennys ja joukkoliikenteelle varatun alueen osa sekä kevyen liikenteen väylä tulee kaventamaan tätä soveltuvan elinympäristön aluetta sen itäosista. Kaava-alueelta ei kuitenkaan ole havaittu liito-oravia vuosien 2020–2021 ja 2024 aikana suoritettujen maastotutkimusten yhteydessä. Hopeatien varrelta tunnistettiin drone-kuvista mahdollisia kolopuita, mutta tarkemmissa maastotutkimuksissa ne määriteltiin liito-oraville soveltumattomiksi. Kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi kuitenkin hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraition ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta.

Vantaan ratikka on suunniteltu kulkemaan pääosin olemassa olevassa kaupunkirakenteessa, jossa se sovitetaan joko olemassa olevaan tai levennettävään katualueeseen. Näin ollen raitiotiellä ei ole laajoja vaikutuksia luonnon arvokohteisiin. Raitiotien luontovaikutukset kohdistuvat pääosin lähiympäristöön, kun katutila laajenee tai sen poikkileikkaus muuttuu. (Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy 2019)

Katusuunnitelmaluonnoksissa (Sweco Finland 26.1.2026) katualueen leventämisen ja ajoyhteyksien uudelleenjärjestelyn seurauksena alueen katuvihreän määrä vähenee. Raitiotien toteuttamisen tavoitteena on olemassa olevan kaupunkivihreän vaaliminen ja sen mahdollisimman runsas lisääminen. Puu- ja pensasistutuksia on katusuunnitelmaehdotuksissa pyritty lisäämään katualueelle niin paljon kuin mahdollista, ottaen huomioon olemassa oleva tila ja näkemäalueet.

Maa- ja kallioperä

Rakentamisen aikana alueen maaperään kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat mahdollisen raitiotien ja siihen liittyvien ajoyhteyksien uudelleenjärjestämisen perustamista varten tehtävistä maankaivuista sekä leikkauksista maa- tai kallioperään.

Vesistöt ja vesitalous

Kaava-alueella huomioidaan vettä läpäisevän ja läpäisemätön pinnan muutokset verrattuna nykytilaan. Muutoksia alueen pinta- ja pohjavesiin ehkäistään hulevesien hallintaratkaisuilla.

Pohjavesi on paikoitellen lähellä maanpintaa. Rakentamisen aikaisia vaikutuksia ovat pohjaveden samentuminen, pinnantason lasku sekä pinnantason laskusta johtuvat virtaussuunnan muutokset. Vaikutusten laajuuteen vaikuttavat mm. rakentamisen kesto, pohjavesipinnan alentamisen tarve sekä pohjavesipinnan ja maanpinnan väliin jäävän maapeitteen paksuus. Tilustien ympäristön pohjavedessä havaitut haitta-aineet voivat hetkellisesti kulkeutua kohti kaava-aluetta virtaussuunnan muuttuessa. Jos kaivutöiden suunnitellaan ulottuvan savikon alaisiin kerroksiin, on pohjaveden hallinta keskeisessä asemassa, jotta ehkäistään paineellisen pohjaveden hallitsematon purkautuminen. Pohjaveden hallinta on keskeisessä asemassa massanvaihtoa suunnitellessa. Massanvaihdon vaikutukset ovat kuitenkin väliaikaisia ja pohjavesiolosuhteet palautuvat entiselleen rakentamisen loputtua, kunhan rakentaminen tehdään niin, ettei rakenteiden kuivatustaso yletä pohjavesipintaan. Pohjavesialueella on huolehdittava pohjaveden suojauksesta ratikkalinjalla sekä

hulevesien viivytysrakenteissa. (Vantaan ratikan hulevesiselvitys, WSP Finland Oy 2019; Sitowise 21.3.2022).

Kaavassa annettaan määräyksiä pohjaveden suojelusta. Pohjavesialueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta. Pohjavesialueelle ei saa sijoittaa jätteidenkäsittelylaitosta tai energiakaivoja. Alueella on kielletty jätteiden ammattimainen käsittely ja varastointi. Alueelle ei saa sijoittaa tuotantolaitosta ilman erityistä, perusteltua syytä, jollei kemikaalien ominaisuuksien perusteella voida osoittaa, ettei pohjavesialueelle aiheudu vaaraa. Jos alueelle kuitenkin sijoitetaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistava, käsittelevä tai varastoiva tuotantolaitos, rakenteellisin ja käyttöteknisin toimenpitein on huolehdittava siitä, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa. Lämmitysöljysäiliöitä ei saa sijoittaa maan alle. Säiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus. Mahdollisten kellarikerrosten suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveden suojeluun. Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta, maankaivu ja rakennusten perustaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pysyviä pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen tai virtauksiin, tai pysyviin muutoksiin on haettava vesilain mukainen lupa. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista. Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus. Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että pohjaveden laadun heikkeneminen voidaan ehkäistä. Suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolosuhteisiin. Mikäli katu- tai liikennealueilla rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, on rakennuslupahakemukseen liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden seurantaohjelma. Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueella on rakennuslupahakemuksen yhteydessä lisäksi esitettävä suunnitelma sammutusvesien hallinnasta. Puhtaat hulevedet, kuten kattovedet, tulee viivyttää ja käsitellä laadullisesti tontilla. Puhtaat kattovedet ja mahdollisesti suodatuksen kautta puhdistetut hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjavedeksi. Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojauksen sisältävään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Lastaus- ja avovarastointialueiden hulevesijärjestelmät on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle.

Fazerin vedenottamoiden suoja-aluepäätöksessä on annettu määräyksiä toiminnoista, joita suoja-alueille ei voi toteuttaa ilman erillistä poikkeamista vedenottamoiden suoja-aluemääräyksistä. Kaavamääräysten lisäksi kaavan pohjavesialueelle on osoitettu Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukaiset vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeet (pv/1 ja pv/2). Pv/1 ja pv/2 -alueilla tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suoja-alueita koskevat määräykset.

Lisäksi kaavassa on määrätty koko kaava-aluetta koskien, että suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit. Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Kormuniitynojaan, Kuussillanojaan tai Westerkullanojaan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Asemakaavalla ja asemakaavan muutoksella muutetaan osa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueesta virkistysalueeksi, jolla turvataan Slåttmossenin metsäisen alueen säilyttäminen sekä ekologisen yhteyden jatkuvuus Vanhankaupunginlahdelta Ojankoon. Muutoksen myötä puuston säilyminen alueella turvataan. Lisäksi asemakaava ja asemakaavan muutos mahdollistaa kuitenkin ratikan rakentamisen, jolla on ilmastovaikutuksia.

Vantaan ratikan resurssiviisauden suuntaviivojen mukaan (*Sitowise Oy, 13.5.2020*) resurssiviisaus ohjaa Vantaan ratikan suunnittelun valintoja. Vantaan ratikan katu- ja rakentamissuunnitelmista tehdään päästölaskentaa suunnittelun edetessä. Ratikan rakentamisen jokainen vaihe, myös kaavan osoittamalla alueella, toteutetaan mahdollisimman resurssiviisaasti. Parhaillaan laaditaan ratikan resurssiviisauden toteutukseen tarkempaa suunnitelmaa.

Yleisesti infrahankkeiden päästöjä muodostuu maa- ja kalliomassojen käytöstä, niiden kuljetuksista, taitorakenteiden rakentamisesta (mm. sillat, tukimuurit), pohjarakenteista (mm. syvästabilointi, paaluperustukset, kevennykset) sekä asfalttipäällysteistä.

Infrarakentamisessa käytettävien päästöintensiivisten rakennusosien (syvästabilointi, sillat, paalulaatat yms.) hiilidioksidipäästöitä valtaosa syntyy sementin valmistuksessa. Näitä päästöjä on mahdollista vähentää käyttämällä vähäpäästöisempää sementtiä sekä suosimalla kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja. Myös puulla voidaan tietyissä osin korvata betonirakenteita. Tunnelirakentamisessa syntyvä louhe hyödynnetään ratikan tai muiden väylien pohjarakenteissa.

Infran rakentamisen lisäksi aiheutuu materiaalien ilmastovaikutuksia raitiotiekaluston hankinnasta ja ylläpidosta ja energian kulutuksen ilmastovaikutuksia raitiotien käyttöenergiasta. Kaavoitus mahdollistaa välillisesti näiden vaikutusten toteutumisen, mutta nämä asiat eivät silti ole kaavoituksella ohjattavissa.

Koneiden päästöjen vähentämiseksi Vantaan kaupunki on sitoutunut green deal -sopimukseen, jonka mukaisesti kaikki työmaat ovat työkoneiden ja energiankäytön osalla fossiilivapaita vuoteen 2025 mennessä. Hengitysilman osalla päästöttömyyteen pyritään vuoteen 2030 mennessä. Vantaalla on jo kiristetty näitä päästöjä hillitseviä Stage- ja Euro -luokkia.

Vantaan ratikan yleissuunnitelman mukaisesti raitiotien liikennöinti vaikuttaa henkilöautoliikenteeseen kulkutapavalinnan sekä henkilöautojen reittivalinnan kautta. Henkilöautojen matkamäärät, suoritteet ja siten tieliikenteen päästöt vähenevät, kun joukkoliikenteen palvelutaso paranee.

Ratikan infrarakentamiseen tarvittavien materiaalien ja niiden hankintalähteen vaihtoehtojen hiilijalanjälkeä on vertailtu *Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvityksessä (Design Manual Liite 1, WSP Finland Oy 2020*). Laskennassa käytettiin yleissuunnitelmassa määriteltyjä pinta- aloja eri ratikan osuuksille. Tehdyt laskelmat perustuivat käytettyihin materiaaleihin, niiden elinkaareen ja kuljetusmatkoihin. Selvityksessä on vertailtu kotimaisia materiaaleja (skenaario A, hiilijalanjälki 6 800 CO_2-tonnia), kotimaisia kierrätettyjä materiaaleja (skenaario B, hiilijalanjälki 1 800 CO_2-tonnia) ja aasialaisia materiaaleja (skenaario C, hiilijalanjälki 14 000 CO_2-tonnia). Tuloksia suhteutettiin ”Hiilineutraali Vantaa 2030” tavoitteeseen. Tarkastelun mukaan paras vaihtoehto on skenaario B, jossa käytetään kotimaisia ja kierrätettyjä materiaaleja sekä lisätään kasvillisuuden määrää.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja raitioliikenteen melu ja tärinä on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Fazerintien itäpuolelle Metsätien eteläpuolelle osoitettu uusi virkistysalue nimetään Tammasuoksi. Fazerin teollisuus- ja varastorakennusten korttelin pohjoispuolelle osoitetaan uutta virkistysaluetta, joka nimetään Slåttmosseniksi. Porvoonväylän pohjoispuolelle osoitetut suojaviheralueet nimetään Voimamäeksi. Lisäksi kaavassa osoitetaan Fazerintien katualue.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Koko Vantaan ratikkahankkeesta on tehty investointipäätös vuonna 2023.
Ratikan rakentaminen tapahtuu v. 2025–2029.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Milja Halmkrona	aluearkkitehti, vs. (2.9.2024 alkaen)
	Mari Jaakonaho	aluearkkitehti
	Anna Sarikaya	asemakaava-arkkitehti (18.6.2023 asti)
	Tea Taponen	asemakaava-arkkitehti (19.6.2023 alkaen)
	Sari Simonen	kaavatekninen koordinaattori
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Leena Kaunismäki	kaavatekninen koordinaattori
Vantaan ratikka:	Hannu Lehtikankare	hankejohtaja (1.1.2025 alkaen)
	Sauli Hakkarainen	suunnittelupäällikkö (1.9.2024 asti) hankejohtaja, va. (2.9.-31.12.2024)
	Henry Westlin	hankejohtaja (16.9.2023-1.9.2024)
	Tiina Hulkko	hankejohtaja (15.9.2023 asti)
	Heikki Väänänen	suunnittelupäällikkö (1.8.2025 alkaen)
	Justiina Nieminen	suunnittelupäällikkö (2.9.2024-28.3.2025)
	Petra Linnasaari	suunnitteluinsinööri
Kadut ja puistot:	Antti Auvinen	vesihuollon suunnittelu
	Susanna Koponen	liikenteen alueinsinööri
Yleiskaavoitus:	Eeva Eitsi	maisema-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Maarit Rantataro	johtava ympäristötarkastaja
	Tommi Wallenius	ympäristötarkastaja
	Sinikka Rantalainen	ympäristösuunnittelija
	Jouni Ahtiainen	ympäristösuunnittelija
Mittaus- ja geopalvelut:	Janne Karppinen	geotekniikkainsinööri
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Teemu Jääskeläinen	maankäyttöinsinööri

Kaavakonsultit:

Ramboll Finland Oy	Tiina Heikkilä	projektipäällikkö
	Helena Muukkonen	kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 11. päivänä elokuuta 2026

Milja Halmkrona	Tea Taponen
aluearkkitehti, vs.	asemakaava-arkkitehti

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Vantaa	**Täyttämispvm**	25.3.2026
Kaavan nimi	931400 Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	23.11.2020
Pysyvä kaavatunnus		**Kunnan kaavatunnus**	092931400
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	43,6558	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	3,1803
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	40,4755

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**43,6558**	**100,00**	**217836**	**0,50**	**3,1803**	**0**
A yhteensä	0,9596	2,2	200	0,02	0,1732	0
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	30,5400	70,0	217486	0,71	-5,2757	0
V yhteensä	5,0519	11,6	0	0,00	2,0442	0
R yhteensä						
L yhteensä	4,5819	10,5	0	0,00	4,1846	0
E yhteensä	2,5224	5,8	150	0,01	2,0540	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

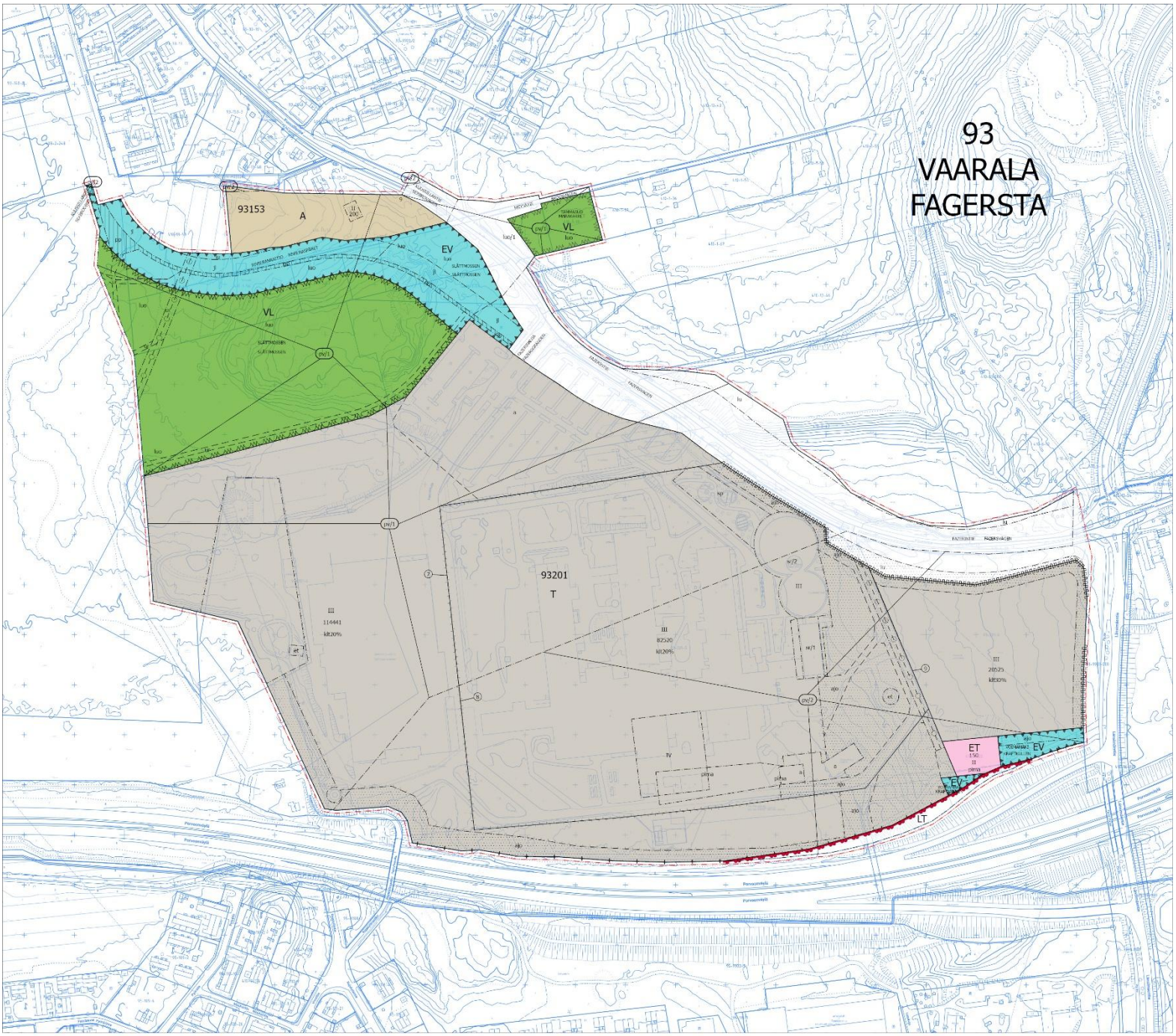
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,0000**	**0,00**	**0**	**0,0000**	**0**

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**2**	**4080**	**2**	**4080**

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**43,6558**	**100,00**	**217836**	**0,50**	**3,1803**	**0**
A yhteensä	0,9596	2,2	200	0,02	0,1732	0
A	0,9596	100,0	200	0,02	0,1732	0
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	30,5400	70,0	217486	0,71	-5,2757	0
T	30,5400	100,0	217486	0,71	30,5400	217486
T-2	0,0000	0,0	0		-35,8157	-217486
V yhteensä	5,0519	11,6	0	0,00	2,0442	0
VL	5,0519	100,0	0	0,00	2,0442	0
R yhteensä						
L yhteensä	4,5819	10,5	0	0,00	4,1846	0
Kadut	4,3215	94,3	0	0,00	3,9242	0
LT	0,2604	5,7	0	0,00	0,2604	0
E yhteensä	2,5224	5,8	150	0,01	2,0540	0
ET	0,1759	7,0	150	0,09	-0,0041	0
EV	2,3465	93,0	0	0,00	2,0581	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

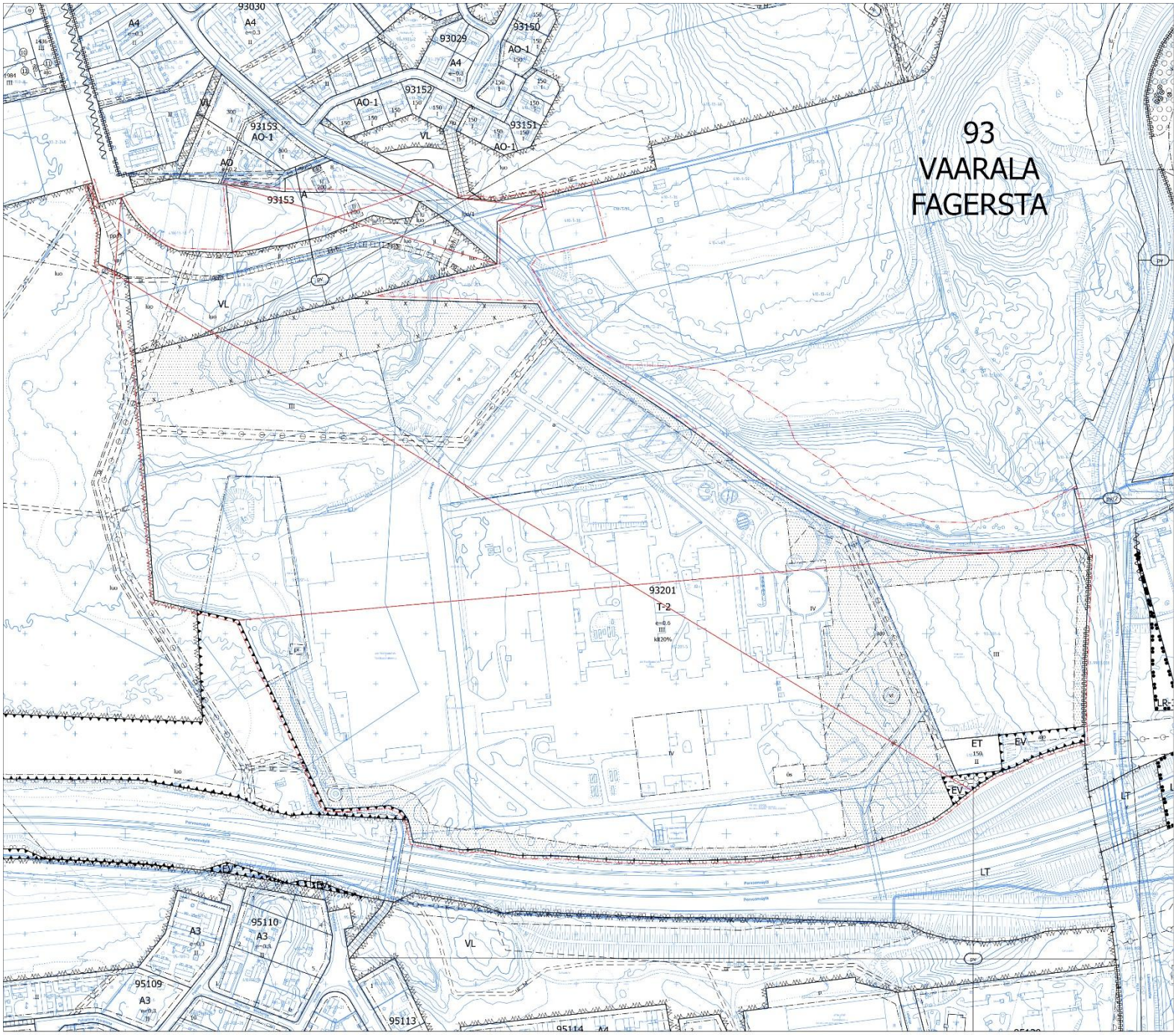
Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**2**	**4080**	**2**	**4080**
Asemakaava	2	4080	2	4080

Asemakaava ja asemakaavan muutoksen ehdotus

Vantaan kaupunki 11.8.2026

Metriä
0 100 200 400 600

Poistettavat merkinnät

Vantaan kaupunki 11.8.2026

Metriä
0 100 200 400 600

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

931400

Päiväys
Datum

11.8.2026

Vantaan kaupunki

VANTAAN RATIKKA: ETELÄINEN VAARALA JA POHJOINEN LÄNSIMÄKI

Vanda stad

VANDASPÅRAN: SÖDRA FAGERSTA OCH NORRA VÄSTERKULLA

Asemakaava

Kaupunginosa 93, VAARALA
Katu- ja virkistysalueet.

Detaljplan

Stadsdel 93, FAGERSTA
Gatu- och rekreationsområden.

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 93, VAARALA
Kortteli 93201 ja osa korttelia 93153 sekä katu,- liikenne,- erityis- ja virkistysalueet.

Ändring av detaljplanen

Stadsdel 93, FAGERSTA
Kvarteret 93201 och del av kvarteret 93153 samt gatu,- trafik,- special- och rekreationsområden.

Tonttijaon muutos

Kortteli 93201 sekä osa korttelia 93153.

Ändring av tomtindelningen

Kvarteret 93201 samt del av kvarteret 93153.

1:2000

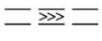
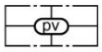
1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
A	**Asuinrakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för bostadshus.**
	Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimistotiloja ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista ja ympäristöä yhteensä enintään 10% tontin rakennusoikeudesta.	På området får totalt högst 10% av tomtens byggnadsrätt utnyttjas för sådana kontorslokaler och med dem jämförbara arbetslokaler som inte inverkar störande på boendet eller miljön.
	Tontille saa rakentaa yhden enintään 25 k-m² suuruisen sauna-, talous-, varastorakennuksen tai vastaavan olemassa olevien rakennusten lisäksi ja rakennusalan estämättä. Tontin rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.	På tomten är det tillåtet att utöver de existerande byggnaderna bygga en högst 25 m²-vy stort bastu-, ekonomi-, förrådsbyggnad eller motsvarande utan att byggnadsytan utgör ett hinder. Byggnaderna på tomten ska bilda en enhetlig helhet.
	Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.	Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i bostadsrummens och arbetslokalernas ytterhölje ska vara minst 30 dB.
	Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.	På tomten ska med byggnadsdelar sörjas för att väg- eller spårvagnstrafik bullrets medelljudnivå L(Aeq) på de gårdsområden som är avsedda för vistelse inte överskrider 55 dB dagtid eller 50 dB nattetid.
	Uudisrakennuksen rakennuslupahakemuksen yhteydessä on esitettävä selvitys siitä, miten raideliikenteen aiheuttamat melu- ja tärinähaitat on otettu huomioon sekä tarvittaessa toimenpiteet melun, runkomelun ja tärinän leviämisen estämiseksi.	Det som byggs nytt skall i samband med bygglovsansökan företes en utredning över hur buller-, stombuller-, och vibrationsutredning från spårtrafiken beaktas och vid behov åtgärder för att förhindra spridning av buller, stombuller och vibrationer.
	Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.	Byggnaden ska utrustas med maskinell till- och frånluftsventilation, där tilluften tas från taknivå på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt. Ventilationsanläggningen måste utrustas med tillräckligt effektiva filter.
	Pihalla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 0,9. Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.	Gården ska ha minst 0,9 i gröneffektivitet. Kalkylen över gröneffektiviteten bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

931400			2/5
	Autopaikkoja on varattava 1,5 autopaikkaa / asunto, kuitenkin vähintään 1 autopaikka / 85 k-m².	Bilplatser ska reserveras 1,5 bilplats / bostad, dock minst 1 bilplats / 85 m²-vy.	
	Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.	Byggnaderna bör förses med öppen takfot.	
	Kattomuotona on oltava satulakatto tai pulpettikatto.	Takformen ska vara sadeltak eller pulpettak.	
	Rakennusten katoille saa sijoittaa aurinkopaneeleja ja kasvikattoja.	På byggnadernas tak får placeras solpaneler och växttak.	
	Kattomuotojen ja -kulmien sekä kattolappeiden suuntauksen valinnassa tulee mahdollistaa aurinkoenergian käyttö.	I valet av takformer och -vinklar samt takfallens riktning ska utnyttjande av solenergi möjliggöras.	
T	**Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue.**	**Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader.**	
	Korttelialueelle saa rakentaa myös liike- ja toimistotiloja. Liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja.	Inom kvartersområdet får också affärs- och kontorsutrymmen byggas. Affärsutrymmena ska höra till det huvudsakliga användningsändamålet.	
	Vähittäiskaupan myymälätilan enimmäiskoko saa olla 500 m² kerrosalaa.	Maximivåningsytan för affärsutrymme för minuthandel får vara 500 m² våningsyta.	
	Alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.	På området får det inte bildas en stor detaljhandelsenhet som består av flera affärslokaler.	
	Korttelialueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja. Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity.	Inom kvartersområdet får bostäder som är nödvändiga för fastighetens skötsel byggas. Bostäderna ska ha ett gårdsområde lämpligt för vistelse, där den beräknade ljudnivån enligt statsrådets beslut 933/1992 inte överskrids.	
	Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.	Byggnaderna ska utrustas med maskinell till- och frånluftsventilation, där tilluften tas på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt. Ventilationsanläggningen måste utrustas med tillräckligt effektiva filter.	
	Autopaikkojen vähimmäismäärät: Korttelialueet 1 ap/200 k-m²	Minimiantalet bilplatser: Kvartersområden 1 bp/200 m²-vy	
	Rakennuslautakunta voi myöntää lykkäystä autopaikkojen rakentamisvelvollisuudesta viideksi vuodeksi kerrallaan.	Byggnadsnämnden kan efter bilplatsbehovet ge uppskov med skylgigheten att bygga bilplatser fem år per gång.	
VL	**Lähivirkistysalue.**	**Område för närrekreation.**	
LT	**Maantien alue.**	**Område för landsväg.**	
ET	**Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.**	**Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.**	
EV	**Suojaviheralue.**	**Skyddsgrönområde.**	
	Kaupunginosan raja.	**Stadsdelsgräns.**	
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**	
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**	
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**	
7	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**	
	Ohjeellinen tontin raja.	**Riktgivande tomtgräns.**	
9	**Ohjeellisen tontin numero.**	**Nummer på den riktgivande tomten.**	
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	**Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**	
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**	
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu.	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**	
93	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**	
VAAR	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**	
93201	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**	

931400 3/5

FAZERINTIE	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
20525	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
kit20%	**Merkintä osoittaa, kuinka monta prosenttia sallitusta rakennusoikeudesta saa käyttää toimisto- ja liiketiloja varten.**	**Beteckningen anger hur många procent av den tillåtna byggnadsrätten som får användas för kontors- och affärslokaler.**
III	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
jl	**Joukkoliikenteelle varattu alueen osa.**	**Del av område reserverad för kollektivtrafik.**
	Alue on varattu pikaraitiotielle. Suojaviheralueelle sijoittuva raidealue tulee toteuttaa nurmi- tai niittypintaisena.	Området är reserverat för en snabbspårväg. I skyddsgrönområde ska spårområdet ha gräs- eller ängyta.
	Suojaviheralueella joukkoliikennealueen rakentamiseen liittyvät välttämättömät leikkaukset ja pengerrykset tulee tehdä siten, että ei tarpeettomasti vahingoiteta kasvillisuutta tai turmella maisemakuvaa.	På skyddsgrönområdet ska ofrånkomliga skärningar och terrasseringar i samband med byggandet av kollektivtrafikområdet göras så att växtlighet inte skadas i onödan eller landskapsbilden förstörs.
	Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) sisätiloissa 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittamassa maankäytössä.	Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009) som uppsatts som mål för den anvisade markanvändningen i detaljplaner som godkänts före 31.12.2021.
a	**Auton säilytyspaikan rakennusala.**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.**
a	**Ohjeellinen auton säilytyspaikan rakennusala.**	**Riktgivande byggnadsyta för förvaringsplats för bil.**
et	**Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.**	**Område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Ohjeellinen istutettava alueen osa.	**Riktgivande del av område som ska planteras.**
ur	**Ohjeellinen ulkoilureitti.**	**Riktgivande friluftsled.**
	Katu.	**Gata.**
	Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.	Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021.
	Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta.	Om en spårvagnshållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens skydd ha ett vegetationstak eller konst ska placeras på skyddets tak.
	luo/1: Ekologinen yhteys. Alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena on säilyttää tienvarret metsäisinä. Muilla, kuin ajoväylillä, tulee suosia kasvillisuutta, luonnonmukaisia materiaaleja ja nurmikiveä.	luo/1: Ekologisk förbindelse. Syftet med områdets planering och vård är att behålla vägkanten skogig. På andra än vägbanan, bör föredras växtlighet, naturliga material och gräsarmering.
pp	**Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.**	**För allmän gång- och cykeltrafik reserverad del av område.**
ajo	**Ajoyhteys.**	**Körförbindelse.**
ajo	**Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.**	**Riktgivande körförbindelse inom området.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
luo	**Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.**	**Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald.**
	Puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena ja kerroksellisena.	Trädbeståndet ska bevaras eller förnyas på ett sådant sätt att den ekologiska förbindelsen i grönområdena förblir trädbevuxen och flerskiktad.

931400			4/5
	luo/1: Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Slättmossenin virkistysalueelta Lähdepuiston ja Tammasuon virkistysalueille on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla.	luo/1: Kontinuitet av ekologiska förbindelsen gatan från Slättmossens rekreationsområde till Källparkens och Märakärrets rekreationsområdena ska säkerställas genom bevarande eller plantering av växtlighet.	
	Ohjeellinen avo-oja.	**Riktgivande öppet dike.**	
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	**Del av område reserverad för underjordisk ledning.**	
	Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue.	**Viktigt eller för vattentäkt lämpat grundvattenområde.**	
	Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää.	Verksamheten på området får inte medföra risk för grundvattens kvalitet eller mängd.	
	Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.	Byggande och annan markanvändning inom området kan begränsas av förbudet mot förorening av grundvatten enligt miljöskyddslagen samt av bestämmelserna i vattenlagen om tillståndsplikt för projekt.	
	Pohjavesialueelle ei saa sijoittaa jätteidenkäsittelylaitosta tai energiakaivoja. Alueella on kielletty jätteiden ammattimainen käsittely ja varastointi.	Avfallshanteringsanläggningar eller energibrunnar får inte placeras på ett grundvattenområde. I området är det förbjudet att professionellt hantera och lagra avfall.	
	Alueelle ei saa sijoittaa tuotantolaitosta ilman erityistä, perusteltua syytä, jollei kemikaalien ominaisuuksien perusteella voida osoittaa, ettei pohjavesialueelle aiheudu vaaraa. Jos alueelle kuitenkin sijoitetaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistava, käsittelevä tai varastoiva tuotantolaitos, rakenteellisin ja käyttöteknisin toimenpitein on huolehdittava siitä, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa.	På området får inte utan särskild, grundad anledning placeras en produktionsanläggning, om det inte på basis av kemikaliernas egenskaper kan påvisas att dessa inte medför någon fara för grundvattnet. Om en produktionsanläggning där farliga kemikalier eller explosiva varor tillverkas, lagras eller hanteras dock placeras på området, skall det genom åtgärder i fråga om konstruktion och driftteknik ses till att verksamheten vid anläggningen inte medför risk för att grundvattnet förorenas.	
	Lämmitysöljysäiliöitä ei saa sijoittaa maan alle. Säiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus.	Värmeoljetankar får inte placeras under jorden. Tankar bör placeras i en skyddsbassäng antingen under taket eller inne i byggnaden. Skyddsbassängens volym måste vara större än volymen av eldningsoljan som ska lagras.	
	Mahdollisten kellarikerrosten suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveden suojeluun. Kellariin saa sijoittaa pääkäyttötarkoituksen mukaisia tiloja.	I planeringen och byggandet av eventuella källarvåningar ska särskild uppmärksamhet fästas i skyddande av grundvatten. I Källare får utrymmen i enlighet med huvudanvändningsändamålet placeras.	
	Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta, maankaivuu ja rakennusten perustaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pysyviä pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen tai virtauksiin, tai pysyviin muutoksiin on haettava vesilain mukainen lupa. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista. Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus.	Byggande, dikning, dagvattenhantering, markgrävning och grundläggning av byggnader ska utföras så att de inte orsakar bestående förändringar i grundvattnets kvalitet, höjd eller strömningar, eller så ska det sökas tillstånd enligt vattenlagen för sådana bestående förändringar. Byggandet får inte leda till skadliga flöden av grundvatten. Innan byggnadsåtgärder vidtas ska behovet av en plan för grundvattenkontroll säkerställas.	
	Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että pohjaveden laadun heikkeneminen voidaan ehkäistä. Suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolosuhteisiin. Mikäli katu- tai liikennealueilla rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, on rakennuslupahakemukseen liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden seurantaohjelma.	Gatu- och trafikområden ska planeras så att försämring av grundvattnets kvalitet kan förhindras. Planeringen ska basera sig på redogörelser för markbeskaffenheten och på grundvattenförhållandena. Om byggandet i gatu- eller trafikområden sträcker sig närmare än två meter från grundvattenytan, vid behov ska en plan för grundvattenkontroll och ett program för grundvattenobservationer i anslutning till denna bifogas till bygglovsansökan.	
	Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueella on rakennuslupahakemuksen yhteydessä lisäksi esitettävä suunnitelma sammutusvesien hallinnasta.	I kvartersområde för industri- och lagerbyggnader ska även en plan för släckvattenhantering presenteras i samband med bygglovsansökan.	
	Puhtaat hulevedet, kuten kattovedet, tulee viivyttää ja käsitellä laadullisesti tontilla. Puhtaat kattovedet ja mahdollisesti suodatuksen kautta puhdistetut hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjavedeksi.	Rent dagvatten, som takvatten, ska fördröjas och behandlas kvalitativt på tomten. Rent och infiltrerat takvatten och sådant dagvatten från gårdsområdet som eventuellt renats genom filtrering bör infiltreras i marken som nytt grundvatten.	
	Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojauksen sisältävään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle.	Vattentät beläggning får användas endast på trafikområden, parkeringsområden, underhållsgårdar för fordon och förvaringsplatser för avfallsbehållare. Dessa områden ska beläggas med ett oljetätt ytmaterial eller med en konstruktion som innehåller grundvattenskydd, och avrinningsvattnet från områderna ska ledas till dagvattenavlopp eller ett öppet dike med grundvattenskydd och vidare utanför grundvattenområdet.	
	Lastaus- ja avovarastointialueiden hulevesijärjestelmät on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle.	Lastning- och öppen lagrinområdenas dagvattensystemen ska förses med avstängningsventiler i fall av olyckshändelser.	
	pv/1: Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon lähisuojavyöhyke.	pv/1: Vattentäktens närskyddszon enligt Västra Finlands miljötillståndverks beslut nr 53/200/1.	
	pv/2: Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon kaukosuojavyöhyke.	pv/2: Vattentäktens fjärrskyddszon enligt Västra Finlands miljötillståndsverks beslut nr 53/200/1.	

pv/1 ja pv/2 -alueilla tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suoja-alueita koskevat määräykset.

I pv/1 och pv/2 -områdena ska beaktas bestämmelserna om skyddszonerna enligt Västra Finlands miljötillståndsverks beslut nr 53/2000/1 av den 7.7.2000 och Vasa förvaltningsdomstols beslut nr 01/0064/2 av den 4.5.2001.

sr

Suojeltava rakennus.

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus, jota ei saa purkaa.

sr/1: Määräys koskee Makeiskonttorin osaa rakennuksesta. Rakennuksen julkisivuihin kohdistuvissa korjaus- ja muutostöissä on huomioitava rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri sekä 2016 vuoden muutostöiden jälkeinen tilanne. Korjaus- ja muutostyöt on suunniteltava siten, että historiallisesti kerroksisen rakennuksen ominaisluonne ja rakennuksessa todetut arvot eivät korjaustöissä vaarannu. Rakennuksen sisätiloista suojellaan alkuperäinen pääporraskäytävä ja siihen liittyvä ensimmäisen kerroksen aulatila.

Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

sr/2: Määräys koskee Fazerilan vierailu- ja kokouskeskuksen kokonaisuutta. Rakennuksesta suojellaan julkisivut ja katot. Rakennuksen ulkotiloista sisään jatkuvat kattomateriaalit suojellaan. Sisätiloissa suojellaan kantavien teräspilarirakenteiden muodostamat kaarevalinjaisten huonetilojen massoittelu (Visitor centerin puolella 5 kokonaisuutta: viherhuone, kahvila/keittiö, monitoimitila, henkilökunta-/varastotila sekä info- ja wc-tila. Meeting centerin puolella 2 kokonaisuutta: showroom ja kabinet)

Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

Byggnad som skall skyddas.

Historiskt, byggnadshistoriskt och regionalt sett betydande byggnad som inte får rivas.

sr/1: Bestämmelsen gäller Godiskontorens del av byggnaden. Vid renoverings- och förändringsarbeten som gäller byggnadens fasader ska det tas hänsyn till byggnadens ursprungliga arkitektur och situationen efter förändringarna som gjordes år 2016. Reparations- och förändringsarbetena ska planeras på ett sådant sätt att den historiska byggnadens karaktär och de värden som finns i byggnaden inte äventyras under reparationsarbetet. I byggnadens interiör skyddas det ursprungliga huvudtrapphuset och den tillhörande lobbyn på första våningen.

I byggnaden får inga sådana reparationer, förändringar eller ytterligare byggnadsarbeten utföras som äventyrar bevarandet av ovan nämnda värden. Utlåtande från den lokala museimyndigheten bör höras för reparation, ändring och ytterligare byggnadsåtgärder.

sr/2: Bestämmelsen gäller Fazerila-besökscenter som helhet. Byggnadens fasader och tak skyddas. Takmaterialen som fortsätter in från utsidan av byggnaden skyddas. I interiören skyddas sammanfogningen av krökta rumsutrymmen som formas av bärande stålpelarkonstruktioner (5 helheter i besökscentret: växtrum, cafeteria/kök, allaktivitets utrymme, personal/ förvaringsutrymme och information- och toalettutrymme. 2 helheter i mötescentret: showroom och kabinet)

I byggnaden får inga sådana reparationer, förändringar eller ytterligare byggnadsarbeten utföras som äventyrar bevarandet av ovan nämnda värden. Utlåtande från den lokala museimyndigheten bör höras för reparation, ändring och ytterligare byggnadsåtgärder.

sp

Suojeltava pihapiiri.

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä alueen osa, jota ei saa purkaa.

Pihaa tulee hoitaa alkuperäisen pihasuunnitelman luonteen mukaisesti. Pihaan kohdistuvista muutostöistä tulee kuulla paikallista museoviranomaista.

Gårdsplan som skall skyddas.

Historiskt, byggnadshistoriskt och regionalt sett betydande del av område som inte får rivas.

Gården ska underhållas enligt den ursprungliga gårdsplanens karaktär. Den lokala museimyndigheten bör höras om förändringar av gården.

pima

Alueen osa, jonka maaperä on saastunut.

Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Del av område vars mark är förorenad.

Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vidtas.

lu

Alueen osa, jolle saa rakentaa kadun luiskan.

Del av område där gatusluttning får placeras.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Kormuniitynojaan, Kuussillanojaan tai Westerkullanojaan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

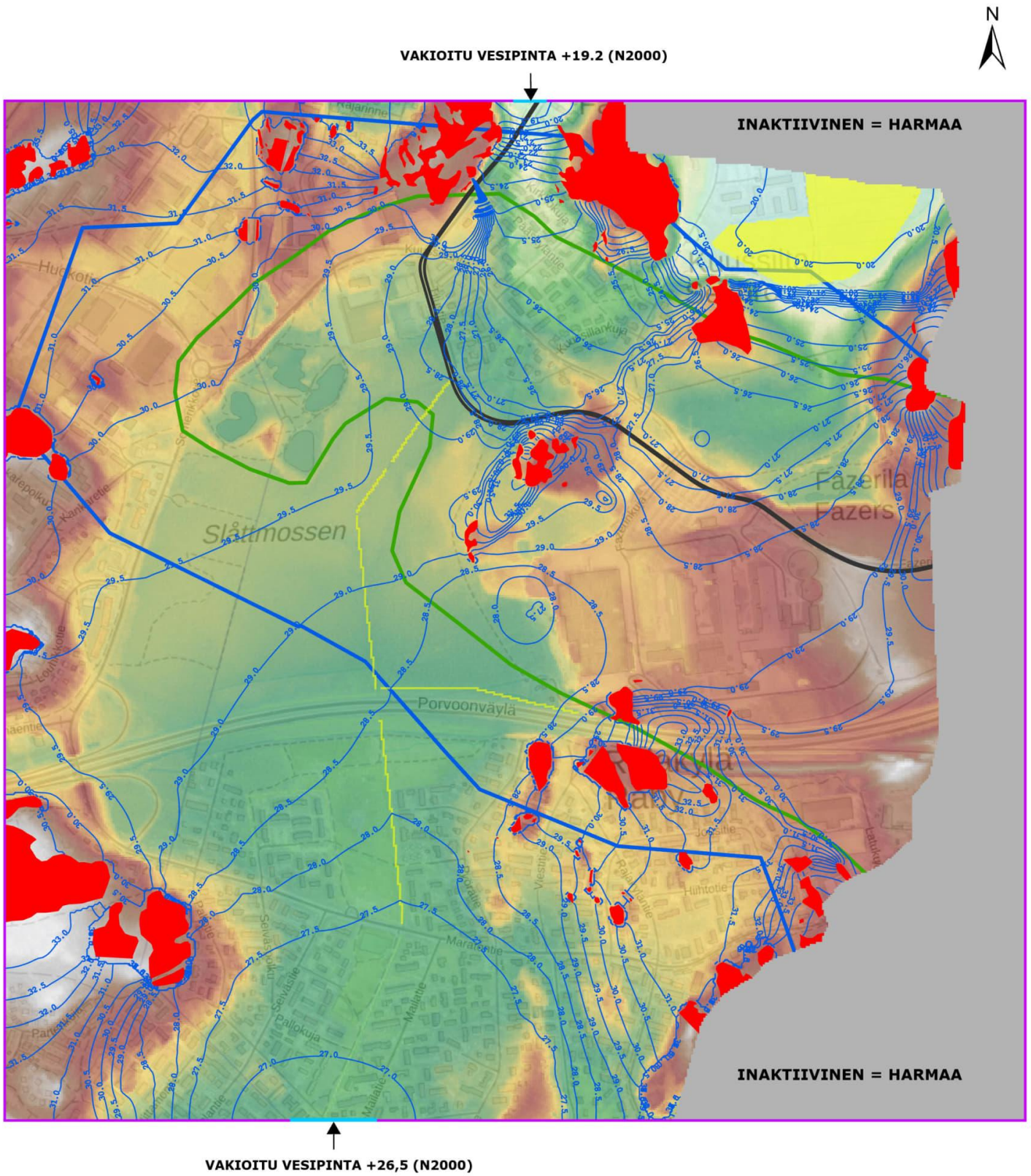
MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet.

Byggandet ska utföras så att det inte leder till en betydande försämring av vattenkvaliteten i Kormängsbäcken, Sexbrodiken eller Westerkullabäcken, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

VANTAAN RATIKKA KARTTA 8
Fazerilan pohjavesialue

Vesitalouslupahakemus - Pohjavesivaikutusarvio

Kalibroitu Pohjaveden taso (N2000)

Virtausmallin alue

Inaktiivinen

Vakioitu vesipinta (constant head)

Purkusolu (drain)

Kallioalue

Pohjavesialue

Varsinainen muodostumisalue

17.6.2025

Mittakaava 1 : 7 000
0 50 100 200 Metriä

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAEHDOTUS ja
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
931400 Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Asemakaavoitus MHA / TTA **11.8.2026**

Kaupunginhallitus 27.4.2026 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta tai asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **931400 /Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki**. Lausuntoja pyydettiin 21 kpl ja saatiin 9 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1, 5.5.2026 Elisa Oyj	Alueella on runsaasti Elisa Oyj:n yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Näiden toiminta tulee alueella toimijoiden tiedostaa ja turvata kaikissa oloissa. Mikäli tietoliikennerakenteita joudutaan siirtämään, pitää siirron tarvitsijan olla vähintään 12kk ennen tarvetta yhteydessä Elisaan ja tilata siirto. Huomioitavaa on, että siirtotyöt ovat hitaita ja kalliita.	Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankkeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään. Ei toimenpiteitä.
NRO 2, 22.5.2026 Tukes	Tukesilla ei ole lausuttavaa asiaan.	Ei toimenpiteitä.
NRO 3, 28.5.2026 Fingrid Oyj	Fingrid ei lausu asemakaavasta.	Ei toimenpiteitä.
NRO 4, 4.6.2026 Vantaan Taidemuseo Artsi	Kaikki ratikan taiteen ehdotukset Fazerilan pysäkillä integroituvat pysäkkikatoksen rakenteisiin. Kaavaan sisältyvä määräys ratikkakatosten viherkatoista rajoittaa katokseen integroitavan taiteen sisältöä ja toteutusmahdollisuuksia. Ratikan taidehankkeen kannalta onkin tärkeää, että kaavaan tehdään muutos, jonka mukaan viherkatto olisi vaihtoehtoinen silloin, kun	Ratikan pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys on muutettu muotoon: *”Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta.”*

	pysäkkikatos tai pysäkkiympäristö on varattu taiteelliselle toteutukselle.	
NRO 5, 8.6.2026 Uudenmaan elinvoimakeskus	Porvoonväylän LT-aluetta on kaavaehdotuksessa laajennettu ulottumaan osin nykyisille T-, EV- ja ET-alueille. LT-alueen laajennus perustuu Länsimäentien vaihtopysäkkien tiesuunnitelmaan. Suunnittelualueen rajautuessa valtakunnallisesti merkittävään tieyhteyteen (Kehä 3), on vaikutusarviota suositeltavaa täydentää arviolla vaikutuksista Kehä 3:n sujuvuuteen ja turvallisuuteen.	Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikennettä koskevaa tekstiä on täydennetty kaavamuutoksen Kehä III:een kohdistuvien vaikutuksien arviolla. Kaavaratkaisulla ei arvioida olevan vaikutusta Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymien toimivuuteen tai turvallisuuteen.
NRO 6, 11.6.2026 Vantaan kaupunginmuseo	Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavamuutoksesta.	Ei toimenpiteitä.
NRO 7, 11.6.2026 Vantaan Energia	Vantaan Energia haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelussa. Ei toimenpiteitä.
NRO 8, 12.6.2026 Lupa- ja valvontavirasto	**Yleiskaavan ohjausvaikutus** Asemakaavaehdotuksen T-korttelialueen määräystä on syytä tarkentaa siten, että yleiskaavan ohjausvaikutus merkittäviä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomasta toiminnasta välittyy asemakaavaan. **Pohjavedet** Fazerila I -vedenottamon vedenottamoalue tulee merkitä kokonaan ET-alueeksi eli pääkäyttötarkoitukseltaan	**Yleiskaavan ohjausvaikutus** Vantaan ratikan asemakaavoissa laaditaan ennen kaikkea vain ratikkahankkeen toteuttamisen edellyttämät muutokset, eikä kaavamuutoksissa ole lähtökohtaisesti kehitetty muuta maankäyttöä. Korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samankaltaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa, jonka vuoksi kaavamuutosehdotuksessa nro 931400 ei ole tarkennettu teollisuus- ja

	yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi. Kaava-alueen länsiosan et-osa-aluemerkintä tulee poistaa asemakaavasta. Fazerin vedenottamoiden suoja-aluepäätöksessä on annettu määräyksiä toiminnoista, joita suoja-alueille ei voi toteuttaa ilman erillistä poikkeamista vedenottamoiden suoja-aluemääräyksistä. Mahdollinen poikkeamisluvan tarve olisi hyvä tuoda esiin myös kaavaselostuksessa sivulla 72. Uusia yleiselle liikenteelle tarkoitettuja liikenneväyliä ei saa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen (01/0064/2, 4.5.2001) mukaan rakentaa vedenottamoiden lähisuoja-alueelle ilman poikkeamista suoja-aluemääräyksistä. Rakentaminen Fazerin vedenottamoiden suoja-alueilla edellyttää lähtökohtaisesti aina pohjaveden hallintasuunnitelman. Vain puhtaita hulevesiä, kuten kattovesiä, saa imeyttää pohjavesialueella maaperään. Pilaantuneiden maiden alueella hulevesiä ei tule imeyttää maaperään. Ajo- ja pysäköintialueiden vesiä ei saa imeyttää maaperään edes puhdistuksen jälkeen. Kaavamääräyksiin on tarpeen lisätä määräys mahdollisesta vesilain- tai ympäristönsuojelulainvaraisuudesta. **Luonnonsuojelu** Luo- ja Luo/1 -kaavamääräyksissä on syytä mainita tavoitteena liito-oravan liikkumismahdollisuuden turvaaminen risteysalueen yli. Mahdollisen raitiotiepysäkin	varastorakennusten korttelialueen (T) käyttötarkoitusta lausunnossa kuvatulla tavalla. Alueella sijaitsee nykyisellään ympäristöluvanvaraista toimintaa. Yleiskaavan tavoiteltu muutos on pitkän aikavälin maankäytön suunnittelua koskeva kysymys, eikä yleiskaavan tavoite ole määritelty yleiskaavassa sellaisella tarkkuudella, että sen voisi sellaisenaan viedä asemakaavaan. **Pohjavedet** Vantaan ratikan asemakaavoissa korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samankaltaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa. Kaavaehdotuksessa on osoitettu vedenottamon lähisuojavyöhyke (pv/1), johon vedenottamoalue kuuluu. Kaavassa on myös annettu määräys, jonka mukaan *”pv/1 ja pv/2 -alueilla tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suoja alueita koskevat määräykset.”* Vedenottamoalue on huomioitu myös kaavassa osoitetun rakennusalan rajauksessa. Kaavamääräysten viittaukset päätöksiin nro:t 53/2000/1 ja 01/0064/2 ovat riittävät turvaamaan vedenottamoalueen käytön jatkossakin, eikä alueen käyttötarkoitusta ole tarpeen muuttaa. Kaavaselostuksen luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty lausunnon mukaisesti mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja-aluemääräyksiä. Lisäksi luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman

	sijoittamisessa on varmistettava, ettei heikennetä liito-oravalle aidosti toimivaa ja maakunnallisesti tärkeää ekologista yhteyttä. **Melu** Koska melutason nousu ohjearvot ylittäväksi asuinrakennuksen piha-alueella aiheutuu tieliikenteen lisäksi raitiotiestä, tulee tarvittava meluntorjunta suunnitella ja toteuttaa osana raitiotiehanketta eikä siirtää meluntorjunnan toteuttamista A-alueelle. Aineistossa ei ole selvitystä, joka osoittaisi, että ennustetilanteessa tieliikenteen lisääntyminen yksinään aiheuttaisi melutason nousun ohjearvot ylittäväksi rakennuksen etelä-länsipuolisella piha-alueella. Teollisuusalueeseen (T) on liitetty kaavamääräys: Korttelialueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja. Kaavan valmistelun yhteydessä tulee huolehtia, että teollisuusalueen asunnoilla on riittävä melutason ohjearvojen mukainen piha-alue. **Liiketilat** T-korttelialueen määräyksiin tulee täsmentää, että korttelialueelle saa rakentaa pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja. Lisäksi tulee määrätä, että alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä. **Ryhti-tietojärjestelmä** Ympäristöministeriön asetus maakunta-, yleis- ja asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta (Katja-asetus) on astunut voimaan 11.6.2024. Ympäristöministeriön asetus, jolla on muutettu em. asetuksen (311/2024) 1 §, 2 §:n 1 momentti	päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026) mukaisesti. Kaavamuutosehdotuksen pohjavesialueen rakentamista koskevaa kaavamääräystä on täydennetty: *”-- Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus.”* Kaavassa on määräykset, joidenka mukaan: *”Puhtaat hulevedet, kuten kattovedet, tulee viivyttää ja käsitellä laadullisesti tontilla. Puhtaat kattovedet ja mahdollisesti suodatuksen kautta puhdistetut hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjavedeksi."* ja *"Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojauksen sisältävään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle."* Määräykset ovat riittävät, eikä kaavassa ole tarpeen erikseen kieltää hulevesien imeyttämistä pilaantuneiden maiden alueella tai ajo- ja pysäköintialueiden hulevesien imeyttämistä maaperään. Pohjavesialueelle on lisätty määräys, jonka mukaan *”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.”* **Luonnonsuojelu** Selvityksien mukaan alueella ei nykyisellään sijaitse liito-oravien elinympäristöä eikä lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, vaikka kaava-alueen länsiosa on määritelty liito-oraville

	sekä liitteet 1–4, on tullut voimaan 1.7.2025. Lupa- ja valvontavirasto kannustaa siirtymään asetuksen mukaisten kaavamerkintöjen ja -määräysten käyttöön. Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että uuteen rakennetun ympäristön Ryhti-tietojärjestelmään siirryttäisiin mahdollisimman pian.	soveltuvaksi alueeksi. Vantaan ratikan joukkoliikennepysäkit eivät ole sijoittumassa ekologisen yhteyden luo/1-alueelle ja ekologinen yhteys on huomioitu katusuunnitelmaehdotuksissa mm. säilytettävillä ja istutettavilla puilla. Katualueen kaavamääräyksien järjestystä on muutettu niin, että pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys ei ole katualueen luo/1-määräyksen alla. Katualueen luo/1-määräyksen mukaan ”*Alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena on säilyttää tienvarret metsäisinä*.” Katualueen ja luo-alueen kaavamääräykset luo/1-alueen ekologisesta yhteydestä ovat riittävät turvaamaan ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli. Kaavaselostuksen luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraition ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta. **Melu** Vantaan raitioradan meluselvityksen mukaan kaava-alueen asuinrakennusten korttelialueella (A) asuinrakennuksen julkisivuun kohdistuvan liikenteen yhteismelun keskiäänitason on arvioitu jäävän alle 60 dB:iin. A-korttelista on annettu määräys, jonka mukaan *”Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.”* Tämä toteutuu rakennuksissa usein jo tavanomaisilla seinärakenteilla. Laaditun meluselvityksen mukaan asuinrakennusten sisämelun ohjearvot (päiväajan 35 dB ja yöajan 30 dB) eivät ylity näillä toimenpiteillä kaava-alueella.

		Kaavassa on määrätty A-korttelista, että *”Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.”* Kaavaehdotuksen A-korttelin tontille jää n. 0,4 ha piha-alue, jolla meluselvityksien mukaan päiväajan yhteismelun keskiäänitasot jäävät alle 55 dB:iin ja yöajan keskiäänitasot alle 50 dB:iin. Oleskeluun tarkoitetut alueet voidaan tontilla sijoittaa myös siten, ettei rakennusosin tarvitse huolehtia melusuojauksesta. Ilmakuvien perusteella tontin oleskeluun tarkoitettu piha-alue sijaitsee jo nykyisellään suurimmaksi osin alueella, jolla ohjearvot eivät ylity yhteismelun ennustetilanteessa. Ratikasta ei aiheudu kaava-alueella melusuojaustarvetta. Kaavaehdotuksessa T-korttelin asuntoja koskevaa määräystä on tarkennettu: *”-- Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity.”* **Liiketilat** T-korttelin määräyksiä on täydennetty määräyksillä ”liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja” ja ”alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.”
NRO 9, 15.6.2026 HSY	Asemakaavan muutosalueella on raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia siirrettävä vesihuoltoverkostoa Fazerintiellä sekä Länsimäentien ja Fazerintien risteysalueella. Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon	Vesihuollon verkon muutokset on huomioitu ratikan katusuunnitelmissa. Ei toimenpiteitä.

	suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti.	

NRO 1
Elisa Oyj, 5.5.2026

Lausunto:
Alueella on runsaasti Elisa Oyj:n yhteiskunnalle tärkeitä tietoliikennekaapeleita. Näiden olemassaolo sekä toiminta tulee alueella toimijoiden tiedostaa ja turvata kaikissa oloissa. Kyseiset tietoliikennerakenteet palvelevat Vantaan keskustaa ja aluetta laajemminkin.

Mikäli tietoliikennerakenteita kuitenkin joudutaan siirtämään pitää siirron tarvitsijan olla hyvissä ajoin (väh. 12kk ennen tarvetta) yhteydessä Elisaan ja tilata ao. siirto. Huomioitavaa on, että siirtotyöt ovat hitaita ja kalliita.

Siirrot ovat maksullisia (Maankäyttö- ja Rakennuslaki 89§)

Kyseisessä tapauksessa siirrot ja niiden laskutus menee erillisen sopimuksen mukaan.

Vastine:
Tietoliikennekaapeleiden siirtotarpeet on suunniteltu Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelun yhteydessä. Hankkeen mukaan siirtotarpeista on keskusteltu Elisan kanssa ja hankkeen allianssi ilmoittaa, kun on tiedossa, milloin siirtoihin ryhdytään.

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 2
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), 22.5.2026

Lausunto:
Hei – Tukesilla ei ole lausuttavaa asiaan: Asemakaava ja asemakaavan muutos 931400, Ratikka - Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki Asianumero: VD/7362/10.02.04.00/2020

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 3
Fingrid, 28.5.2026

Lausunto:
Tiedoksi, että Fingrid ei lausu asemakaavasta Asemakaava ja asemakaavan muutos 931400, Ratikka - Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki. Kyseisellä uudelleen rajatulla asemakaava-alueella ei ole Fingridin voimajohtoja eikä muita toimintoja. Kiitokset yhteydenotosta.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 4
Vantaan Taidemuseo Artsi, 4.6.2026

Lausunto:
Vantaan kaupunginhallituksen 27.4.2026 tekemän päätöksen perusteella asemakaavoitus on pyytänyt Vantaan taidemuseo Artsin julkisen taiteen kuraattorilta lausuntoa Vantaan ratikan kaavaan: Eteläinen Vaarala ja Pohjoinen Länismäki liittyen. Vantaan taidemuseo Artsin lausunto koskee Vantaan ratikan pysäkkikatosten kaavamääräystä.

Vantaan ratikan taidehanke toteutetaan samanaikaisesti ratikan rakentamisen kanssa. Taidehankkeen ja siihen kuuluvien teosten on tarkoitus valmistua vuoteen 2029 mennessä. Ratikan taide kytkeytyy suoraan ratikan reittiin ja käyttöympäristöön. Taidehankkeen teokset sijoittuvat ratikan varrelle, kuten pysäkkialueille tai niiden välittömään läheisyyteen.

Ratikan taiteen aloitusaineiston pohjalta Fazerilan pysäkki, Jumbon pysäkki ja lentoaseman päätepysäkki on määritelty merkittäviksi taiteen paikoiksi eli maamerkkikohteiksi. Fazerilan pysäkkialue kuuluu nyt kommentoitavana olevaan kaavaan. Hankkeen aikataulun vuoksi kohteen taiteilijahaku on jo käynnissä, ja neljä taiteilijaa laatii parhaillaan luonnosehdotuksia alueelle. Kaikki ehdotukset integroituvat pysäkkikatoksen rakenteisiin. Valittava teos etenee toteutussuunnitteluun ja valmistuttuaan se liitetään osaksi Vantaan taidemuseo Artsin kokoelmaa.

Taiteen toteuttaminen pysäkkialueella onnistuu parhaiten silloin, kun pysäkkikatoksen suunnittelun reunaehdot ovat mahdollisimman joustavat. Esimerkiksi kaavaan sisältyvä määräys ratikkakatosten viherkatoista rajoittaa katokseen integroitavan taiteen sisältöä ja toteutusmahdollisuuksia. Ratikan taidehankkeen kannalta onkin tärkeää, että kaavaan tehdään muutos, jonka mukaan viherkatto olisi vaihtoehtoinen silloin, kun pysäkkikatos tai pysäkkiympäristö on varattu taiteelliselle toteutukselle.

Vastine:
Ratikan pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys on muutettu muotoon: *”Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta.”*

Tarkistukset:
Ratikan pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys on muutettu muotoon: *”Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta.”*

NRO 5
Uudenmaan elinvoimakeskus, 8.6.2026

Lausunto:
Vantaan kaupunki pyytää Uudenmaan elinvoimakeskuksen lausuntoa Eteläisen Vaaralan ja pohjoisen Länsimäen asemakaavamuutoksesta. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa raitiotien rakentaminen suunnittelualueelle.

Porvoonväylän LT-aluetta on kaavaehdotuksessa laajennettu ulottumaan osin nykyisille T-, EV- ja ET-alueille. LT-alueen laajennus perustuu Länsimäentien vaihtopysäkkien tiesuunnitelmaan.

Kaavaratkaisun liikenteellisiä vaikutuksia on arvioitu kaavaselostuksessa. Suunnittelualueen rajautuessa valtakunnallisesti merkittävään tieyhteyteen (Kehä 3), on vaikutusarviota suositeltavaa täydentää arviolla vaikutuksista Kehä 3:n sujuvuuteen ja turvallisuuteen.

Tienpitäjällä ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Tämä on Uudenmaan elinvoimakeskuksen liikenneosaston lausunto. Mikäli kunnan viranomainen katsoo, että asia koskee elinvoimakeskuksen maaseutu- ja ympäristöosastoa tai elinkeino- ja maahanmuutto-osastoa, tulee asiasta kuulla edellä mainittuja osastoja erikseen. Vesiasioissa tulee kuulla sitä elinvoimakeskusta, johon kyseinen tehtävä on keskitetty.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on ratkaissut liikenteen ja maankäytön asiantuntija

Vastine:
Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikennettä koskevaa tekstiä on täydennetty kaavamuutoksen Kehä III:een kohdistuvien vaikutuksien arviolla. Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen ja raitiotien toteuttaminen vaikuttaa ajojärjestelyihin Fazerintiellä. Raitiotie on suunniteltu kulkemaan ajoneuvoliikenteestä erotettuna omalla kaistallaan. Autoliikenteen sujuvuus on varmistettu katualueiden riittävillä tilavarauksilla. Asemakaavamuutos ei kasvata alueen autoliikennemääriä suhteessa voimassa olevaan asemakaavaan, koska kaavamuutos ei mahdollista uutta maankäyttöä tai muuta sen tyyppiä. Kaavaratkaisun vaikutukset arvioidaan niin vähäisiksi, ettei niillä ole vaikutusta Kehä III:n ja Porvoonväylän eritasoliittymien toimivuuteen tai turvallisuuteen.

Tarkistukset:
Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.1 liikennettä koskevaa tekstiä on täydennetty kaavamuutoksen Kehä III:een kohdistuvien vaikutuksien arviolla.

NRO 6
Vantaan kaupunginmuseo, 11.6.2026

Lausunto:
Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt Vantaan kaupunginmuseolta lausuntoa asemakaavamuutoksesta 931200 Vantaan ratikka: Varikko. Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa Vantaan ratikalle suunnitellun raitiovaunuvarikon rakentamisen Vaaralaan. Museo on lausunut mielipiteensä Vantaan ratikan kaavarungosta 13.1.2020 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/189/2020) sekä Ratikan kaavarunkoluonnoksesta (nro YK0049) 28.6.2022 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/073/2022). Lisäksi museo on antanut mielipiteensä nyt lausunnolla olevan kaavaehdotuksen osallistumis- ja arviointisunnitelmasta 27.10.2023 päivätyssä mielipiteessään (Dnro VKM/141/2023). Museo on myös lausunut aiemmasta kaavaehdotuksesta 19.8.2024 päivätyssä lausunnossaan (Dnro VKM/134/2024).

Viimeisimmän lausuntokierroksen aikana museo totesi, että Fazerin vierailukeskuksen rakennukset sekä konttorirakennus ja vierailukeskuksen ulkopuolella sijaitseva piha-alue on merkitty asianmukaisesti suojeltaviksi (kaavamerkinnöillä sr/1, sr/2 ja sp), ja että asemakaavaehdotuksen merkintöihin liittyvät määräykset ovat kaupunginmuseon laatimien kaavamääräysten mukaiset.

Museo totesi, että kaavaselostuksessa oli rakennettua kulttuuriympäristöä käsittelevässä luvussa vanhentunutta tietoa ja esitti selostuksen päivitystä tältä osin uusimpien selvitysten mukaisiksi. Kaavaselostuksen lähtötietojen luvun 2.1.3 rakennettua kulttuuriympäristöä koskeva teksti on päivitetty. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavamuutoksesta.

Vastine:
Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 7
Vantaan Energia, 11.6.2026

Lausunto:
Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteen 1 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija [redacted]

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Kaukolämpöputkien ajantasainen sijainti löytyy Vantaan kaupungin yhdistelmäjohtokartalta.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja kaukolämpöverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa kaukolämpöinsinööri [redacted]

LIITTEET

1. Keskijänniteverkon kartta 1:5000

Vastine:
Maakaapelit ja kaukolämpöputket on huomioitu asemakaavaehdotuksessa ja Vantaan ratikka -hankkeen katusuunnittelussa.

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

NRO 8
Lupa- ja valvontavirasto, 12.6.2026

Lausunto:
Vantaan kaupunki on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta lausuntoa Vantaan ratikka: Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki -asemakaavaehdotuksesta (931400) 11.6.2026 mennessä. Lupa- ja valvontavirasto on saanut lausunnolle lisäaikaa 15.6. saakka. Kaavaselostuksen mukaan asemakaavan tavoitteena on varata tila raitiotien vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle.

Yleiskaavan ohjausvaikutus

Kaava-alue on Vantaan yleiskaavassa 2020 suurimmaksi osaksi tuotanto- ja varastotoiminnan aluetta (TY). Kaavamääräyksen mukaan alue varataan tuotanto- ja varastotoiminnoille, jotka eivät aiheuta merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Lisäksi kaava-alueella on yleiskaavassa asumisen ja työpaikkojen aluetta (A/TP), asuinaluetta (A) ja lähivirkistysaluetta (VL), sekä kestävän kasvun vyöhykettä, raitiotietä, ekologisia yhteyksiä, ulkoilureittejä, pohjavesiä ja luo-aluetta koskevia merkintöjä.

Asemakaavaehdotuksen T-korttelialueen määräystä on syytä tarkentaa siten, että yleiskaavan ohjausvaikutus merkittäviä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomasta toiminnasta välittyy asemakaavaan.

Pohjavedet

Fazerin vedenottamoiden suoja-aluepäätöksen (Länsi-Suomen ympäristölupavirasto 53/2000/1 ja Vaasan hallinto-oikeus 01/0064/2) mukaisilla vedenottamoalueilla ei ole sallittua muu kuin vedenottoon liittyvä toiminta, minkä vuoksi Fazerila I -vedenottamon vedenottamoalue tulee merkitä kokonaan ET-alueeksi eli pääkäyttötarkoitukseltaan yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi. Kaava-alueen länsiosan et-osa-aluemerkintä tulee poistaa asemakaavasta.

Vedenottamoiden lähi- ja kaukosuoja-alueet on esitetty kaavakartalla, ja kaavamääräyksissä on viittaukset suoja-aluemääräysten huomioimiseksi. Fazerin vedenottamoiden suoja-aluepäätöksessä on annettu määräyksiä toiminnoista, joita suoja-alueille ei voi toteuttaa ilman erillistä poikkeamista vedenottamoiden suoja-aluemääräyksistä. Mahdollinen poikkeamisluvan tarve olisi hyvä tuoda esiin myös kaavaselostuksessa sivulla 72, jossa on kerrottu muun muassa tuotantolaitosten sijoittamisen edellytyksistä kaava-alueella. Uusia yleiselle liikenteelle tarkoitettuja liikenneväyliä ei saa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen (01/0064/2, 4.5.2001) mukaan rakentaa vedenottamoiden lähisuoja-alueelle ilman poikkeamista suoja-aluemääräyksistä.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo lisäksi, että rakentaminen Fazerin vedenottamoiden suoja-alueilla edellyttää lähtökohtaisesti aina pohjaveden hallintasuunnitelman.

Hulevesien imeyttämisestä Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että vain puhtaita hulevesiä, kuten kattovesiä, saa imeyttää pohjavesialueella maaperään. Pilaantuneiden maiden alueella hulevesiä ei tule imeyttää maaperään, jotta mahdolliset maaperässä olevat haitta-aineet eivät pääse leviämään pohjaveteen. Ajo- ja pysäköintialueiden vesiä ei saa imeyttää maaperään edes puhdistuksen jälkeen, sillä hulevesiin voi jäädä esimerkiksi raskasmetallijäämiä, jotka voivat kulkeutua pohjaveteen.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kaavamääräyksiin on tarpeen lisätä määräys mahdollisesta vesilain- tai ympäristönsuojelulainvaraisuudesta esimerkiksi seuraavasti: Kaava-alue sijaitsee kokonaisuudessaan Fazerilan (0109252) vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.

Vaikutusarvio on esitetty pohjavesiselvityksessä ja se on kattava. Tien ja raitiotien rakentamiseen Fazerilan pohjavesialueelle liittyvä vesilain mukainen lupa sekä poikkeaminen Fazerin pohjavedenottamoiden suoja-aluemääräyksistä on saanut lainvoiman 22.5.2026.

Luonnonsuojelu

Kaavaselostuksessa on tunnistettu kaava-alueen sijainti maakunnallisesti merkittävän viheryhteyden keskellä, mutta liito-oravan kulkuyhteyden osalta määräyksissä on täsmentämisen tarvetta. Luo- ja Luo/1 -kaavamääräyksissä on syytä mainita tavoitteena liito-oravan liikkumismahdollisuuden turvaaminen risteysalueen yli. Tarvittaessa tätä voidaan tukea olemassa olevan puuston ylläpidolla, täydennysistutuksilla ja väliaikaisilla rakenteellisilla ratkaisuilla eli hyppytolpilla tilanteessa, jossa itä-länsisuuntainen latvusaukko on muodostumassa liian leveäksi ja puuistutukset eivät ole vielä kasvaneet täyteen kokoonsa. Mahdollisen raitiotiepysäkin viherkattoa oleellisempaa on varmistua siitä, että pysäkin sijoittamisella ei heikennetä liito-oravalle aidosti toimivaa ja maakunnallisesti tärkeää ekologista yhteyttä Vantaan Kuussillan ja Helsingin Suurmetsän sekä Kivikon metsäalueiden välillä.

Melu

Kaavassa on annettu määräykset: Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB. Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.

Vantaan ratikan meluselvityksen perusteella Kuussillanniityssä paalun 16300 kohdalla asuinrakennuksen julkisivuille kohdistuvat melutasot nousevat ennustetilanteessa, jossa tieliikenteen lisäksi on huomioitu raitiotien aiheuttama melu. Myös rakennuksen piha-alueella melutasot nousevat VNp (993/1992) ohjearvojen yläpuolelle rakennuksen etelä-länsipuolella. Koska melutason nousu ohjearvot ylittäväksi asuinrakennuksen piha-alueella aiheutuu tieliikenteen lisäksi raitiotiestä, tulee tarvittava meluntorjunta suunnitella ja toteuttaa osana raitiotiehanketta eikä siirtää meluntorjunnan toteuttamista A-alueelle. Aineistossa ei ole selvitystä, joka osoittaisi, että ennustetilanteessa tieliikenteen lisääntyminen yksinään aiheuttaisi melutason nousun ohjearvot ylittäväksi rakennuksen etelä-länsipuolisella piha-alueella.

Teollisuusalueeseen (T) on liitetty kaavamääräys: Korttelialueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja. Kaavan valmistelun yhteydessä tulee huolehtia, että teollisuusalueen asunnoilla on riittävä melutason ohjearvojen mukainen piha-alue.

Liiketilat

Kaavaehdotuksessa on annettu liiketiloja koskevia kaavamääräyksiä. T-korttelialueen määräyksiin tulee täsmentää, että korttelialueelle saa rakentaa pääkäyttötarkoitukseen

liittyviä liiketiloja. Lisäksi tulee määrätä, että alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

Ryhti-tietojärjestelmä

Ympäristöministeriön asetus maakunta-, yleis- ja asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta (Katja-asetus) on astunut voimaan 11.6.2024. Ympäristöministeriön asetus, jolla on muutettu em. asetuksen (311/2024) 1 §, 2 §:n 1 momentti sekä liitteet 1–4, on tullut voimaan 1.7.2025. Katja-asetuksen tavoitteena on edistää kaavatiedon saatavuutta ja parantaa kaavatiedon yhteen toimivuutta valtakunnallisesti. Lupa- ja valvontavirasto kannustaa siirtymään asetuksen mukaisten kaavamerkintöjen ja -määräysten käyttöön. Asetus sisältää kuitenkin siirtymäsäännöksen. Kumottua merkinnöistä annettua ympäristöministeriön asetusta voidaan soveltaa vuoden 2028 loppuun asti.

Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että uuteen rakennetun ympäristön Ryhti-tietojärjestelmään siirryttäisiin mahdollisimman pian. Siirtymäsäännöksen mukaisesti kaavat on mahdollista laatia nykymallin mukaisesti vuoden 2028 loppuun asti. Siirtymäajan jälkeen syntyvät alueidenkäytön tiedot on toimitettava järjestelmään viimeistään 1.1.2029 (laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä 5 §). Jos aiemmin käynnistynyt kaava jatkuu vuoden 2029 puolella, tulee kaava laatia kansallisen kaavatietomallin mukaisesti ja viedä tiedot rakennetun ympäristön tietojärjestelmään.

Vastine:

Yleiskaavan ohjausvaikutus

Vantaan ratikan asemakaavoissa laaditaan ennen kaikkea vain ratikkahankkeen toteuttamisen edellyttämät muutokset, eikä kaavamuutoksissa ole lähtökohtaisesti kehitetty muuta maankäyttöä. Kaava-alueisiin on otettu mukaan kiinteistöt, joille ratikkahankkeen katualueiden muutokset kohdistuvat, jotta kortteleiden tehokkuusluvut on voitu muuttaa rakennusoikeusluvuiksi, jotta rakennusoikeudet pysyvät kaavamuutosten jälkeen samoina. Tarvittaessa käytöstä poistuneita kaavamääräysmerkintöjä on kaavamuutoksissa ajantasaistettu vastaamaan nykyisiä merkintöjä. Muutoin kaavamääräykset ja korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samanlaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa, jonka vuoksi kaavamuutosehdotuksessa nro 931400 ei ole tarkennettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) käyttötarkoitusta lausunnossa kuvatulla tavalla. Alueella sijaitsee nykyisellään ympäristöluvanvaraista toimintaa. Yleiskaavan tavoiteltu muutos on pitkän aikavälin maankäytön suunnittelua koskeva kysymys, eikä yleiskaavan tavoite ole määritelty yleiskaavassa sellaisella tarkkuudella, että sen voisi sellaisenaan viedä asemakaavaan.

Pohjavedet

Vantaan ratikan asemakaavoissa laaditaan ennen kaikkea vain ratikkahankkeen toteuttamisen edellyttämät muutokset. Kaava-alueisiin on otettu mukaan kiinteistöt, joille ratikkahankkeen katualueiden muutokset kohdistuvat. Korttelialueiden käyttötarkoitukset on pyritty pitämään samanlaisina, kuin voimassa olevissa asemakaavoissa, eikä kaavamuutoksissa ole lähtökohtaisesti kehitetty muuta maankäyttöä. Kaavaehdotuksessa on osoitettu kaavamääräysalue: *”pv/1: Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon lähisuojavyöhyke.”* Vedenottamoalue on osa kaava-alueen lähisuojavyöhykettä. Kaavassa on myös annettu määräys, jonka mukaan *”pv/1 ja pv/2 -alueilla tulee*

huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suoja alueita koskevat määräykset." Vedenottamoalue on huomioitu myös kaavassa osoitetun rakennusalan rajauksessa. Kaavaehdotuksen T-korttelin tontin nro 7 rakennusalan merkintää on selkiytetty tarkistettuun kaavaehdotukseen poikkiviivalla, joka osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu. Kaavamääräysten viittaukset päätöksiin nro:t 53/2000/1 ja 01/0064/2 ovat riittävät turvaamaan vedenottamoalueen käytön jatkossakin, eikä alueen käyttötarkoitusta ole tarpeen muuttaa.

Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty lausunnon mukaisesti mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja-aluemääräyksiä. Lisäksi lähtökohtien luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026) mukaisesti. Päätöksessä LVV on muun muassa myöntänyt Vantaan kaupungille luvan raitiotien, Fazerintien, Tilustien ja niihin liittyvien kevyen liikenteen yhteyksien sekä vesihuoltolinjojen rakentamiselle Fazerilan pohjavesialueelle.

Kaavamuutosehdotuksen tärkeän tai veden hankintaan soveltuvan pohjavesialueen (pv) rakentamista koskevaa kaavamääräystä on täydennetty: *"-- Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus."*

Kaavassa on määräykset, joidenka mukaan: *"Puhtaat hulevedet, kuten kattovedet, tulee viivyttää ja käsitellä laadullisesti tontilla. Puhtaat kattovedet ja mahdollisesti suodatuksen kautta puhdistetut hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjavedeksi."* ja *"Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojauksen sisältävään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle."* On toivottavaa, että pilaantuneet maa-alueet tarvittaessa kunnostetaan, jonka jälkeen hulevesien imeyttämiselle pima-alueilla ei ole maaperän kannalta estettä, kun kaavamääräykset eivät sitä kiellä. Määräykset ovat riittävät, eikä kaavassa ole tarpeen erikseen kieltää hulevesien imeyttämistä pilaantuneiden maiden alueella tai ajo- ja pysäköintialueiden hulevesien imeyttämistä maaperään.

Kaavaehdotuksen pv-alueelle on lisätty määräys, jonka mukaan *"Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta."*

Luonnonsuojelu

Selvityksien mukaan alueella ei nykyisellään sijaitse liito-oravien elinympäristöä eikä lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, vaikka kaava-alueen länsiosa on määritelty liito-oraville soveltuvaksi alueeksi. Vantaan ratikan suunnitelmien mukaan raitiotie- tai linja-autoliikenteen pysäkit eivät ole sijoittumassa ekologisen yhteyden luo/1-alueelle ja ekologinen yhteys on huomioitu Fazerintien ja Rivieranraition katusuunnitelmaehdotuksissa (piir.nro 58624-1 ja piir.nro 58626-1, 20.5.2026) mm. säilytettävillä ja istutettavilla puilla. Kaavaehdotuksen katualueen kaavamääräyksien järjestystä on muutettu määräysten selkiyttämisen vuoksi niin, että pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys ei ole katualueen luo/1-määräyksen alla. Katualueen luo/1-määräyksen mukaan "*Alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena on säilyttää*

tienvarret metsäisinä.” Katualueen ja luo-alueen kaavamääräykset luo/1-alueen ekologisesta yhteydestä ovat riittävät turvaamaan ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli.

Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraition ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta.

Melu

Vantaan raitioradan meluselvityksen (Sitowise 31.1.2023) mukaan kaavamuutosehdotuksen asuinrakennusten korttelialueella (A) Kuussillantien liikenne aiheuttaa nykytilanteessa asuinrakennuksen koillis-/itäjulkisivulle melua ja päiväajan keskiäänitasot ylittävät selvityksen mukaan 55 dB:n rajan (vuoden 2023 selvityksen liite 1.1. nykytilanteen päiväajan keskiäänitasot). Raitiotien vaikutus kohdistuu ennen kaikkea asuinrakennuksen eteläjulkisivulle, jossa päiväajan keskiäänitasot ylittävät arvion mukaan 55 dB:n rajan ja yöajan keskiäänitasot ylittävät 50 dB:n rajan. Muiden julkisivujen osalta raitiotien vaikutus on arvion mukaan vähäisempi. (2023 selvityksen liitteet 3.1. raitiotien päiväajan keskiäänitasot ja 3.2. raitiotien yöajan keskiäänitasot.) Asuinrakennuksen julkisivuun kohdistuvan liikenteen yhteismelun keskiäänitason on arvioitu jäävän alle 60 dB:iin (vuoden 2023 selvityksen liite 4.1 yhteismelun päiväajan keskiäänitasot; Vantaan raitioradan liikennemeluselvitys, yhteismelun päiväajan ennuste, Rivieranraitio, 11.3.2026). A-korttelista on annettu määräys, jonka mukaan *”Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.”* Tämä toteutuu rakennuksissa usein jo tavanomaisilla seinärakenteilla. Laaditun meluselvityksen mukaan asuinrakennusten sisämelun ohjearvot (päiväajan 35 dB ja yöajan 30 dB) eivät ylity näillä toimenpiteillä kaava-alueella.

Kaavassa on määrätty A-korttelista, että *”Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.”* Myös Kuussillantien melu nostaa Kuussillantien varren asuinalueiden pihojen melutasoja, mutta kaavaehdotuksen A-korttelin tontille jää n. 0,4 ha piha-alue, jolla meluselvityksien mukaan ohjearvot täyttyvät ja päiväajan yhteismelun keskiäänitasot jäävät alle 55 dB:iin ja yöajan keskiäänitasot alle 50 dB:iin. Oleskeluun tarkoitetut alueet voidaan tontilla sijoittaa myös siten, ettei rakennusosin tarvitse huolehtia melusuojauksesta. Ilmakuvien perusteella tontin oleskeluun tarkoitettu piha-alue sijaitsee jo nykyisellään suurimmaksi osin alueella, jolla ohjearvot eivät ylity yhteismelun ennustetilanteessa. Ratikasta ei aiheudu kaava-alueella melusuojaustarvetta.

Kaavamuutosehdotuksessa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) asuntoja koskevaa määräystä on tarkennettu: *”-- Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity*.”

Liiketilat

T-korttelin liike- ja toimistotiloja koskevaa kaavamääräystä on täydennetty määräyksellä ”*Liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja.”* Ja T-korttelille on lisätty kaavamääräys, jonka mukaan *”Alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.”*

Tarkistukset:
Kaavaehdotuksen tärkeän tai veden hankintaan soveltuvan pohjavesialueen (pv) rakentamista koskevaa kaavamääräystä on täydennetty: *”-- Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus.”*

Pv-alueelle on lisätty määräys, jonka mukaan *”Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.”*

Kaavaehdotuksen teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueen (T) asuntoja koskevaa määräystä on täydennetty: *”-- Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity*.”

T-korttelin liike- ja toimistotiloja koskevaa kaavamääräystä on täydennetty määräyksellä ”Liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja.”

T-korttelille on lisätty kaavamääräys, jonka mukaan ” Alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.”

Kaavaehdotuksen katualueen kaavamääräyksien järjestystä on muutettu niin, että pysäkkikatoksia koskeva kaavamääräys ei ole katualueen luo/1-määräyksen alla.

Kaavaselostuksen kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla mahdollisesta poikkeamisluvan tarpeesta koskien vedenottamoiden suoja-aluemääräyksiä. Lähtökohtien luvun 2.1.2 vesistöjä ja vesitaloutta koskevia tietoja on täydennetty Lupa- ja valvontaviraston 14.4.2026 antaman päätöksen (165/2026, LVV-U/35632/2026) mukaisesti.

Kaavan vaikutuksia koskevan luvun 4.4.2 luonnon monimuotoisuutta koskevaa tekstiä on täydennetty tiedolla, jonka mukaan kaavassa osoitetun luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen sekä luo/1-alueen suunnittelussa ja kunnossapidossa olisi hyvä huomioida liito-oravien mahdollinen liikkuminen alueella etenkin Rivieranraition ja Fazerintien ylityspaikoissa mm. säästettävien ja istutettavien puiden osalta.

NRO 9
HSY, 15.6.2026

Lausunto:
Vantaan kaupungin kaavoitus on pyytänyt lausuntoa asemakaavasta ja asemakaavan muutoksesta 931400, Vantaan Ratikka – Eteläinen Vaarala ja pohjoinen Länsimäki.

Suunniteltava alue sijaitsee Vaaralan kaupunginosan eteläosassa, Porvoonväylän pohjoispuolella. Alueeseen kuuluu Fazerintien katualuetta sekä vähäiseltä osin Kuussillantien katualuetta Metsätien risteysalueelta Länsimäentien risteysalueelle, Slåttmossenin lähivirkistysalue Kuussillan asuinalueen ja Fazerilan välissä, Fazerilan ja Porvoonväylä välissä olevat kiinteistöt sekä muut asemakaavoitetut kiinteistöt, joiden pinta-alaan kaavamuutos vaikuttaa.

Asemakaavaselostuksessa todetaan mm. seuraavaa:

”Asemakaavassa ja asemakaavan muutoksessa ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle osoitetaan riittävä tila suurentamalla katualueita ja pienentämällä muita alueita. Lisäksi varaudutaan Porvoonväylän bussiliikenteen vaihtopysäkkeihin leventämällä liikennealuetta. Kaavassa tarkastellaan viheryhteyksien jatkuvuutta sekä kiinteistöjen rajauksia suhteessa ratikan suunnitelmaan ja tilantarpeeseen. Kaupunginosarajaa muutetaan niin, että Porvoonväylän liikennealue sijoittuu Rajakylän puolelle.

Asemakaavan muutosalueen itäpuolella kulkee Hakunilan ja Länsimäen välinen vesijohdon runkolinja. Länsipuolella on pienempi vesijohto, joka kulkee osin kaava-alueen halki. Vesijohtoverkko kuuluu Hakunilan painepiiriin. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon ja Tikkurilan painepiirin kautta. Vesitorni sijaitsee Hakunilassa. Lisäksi käytössä on alasäiliö. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 85.00 ja ylin on noin + 95.00. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp).

Kaava-alueen länsipuolella sijaitsee jäteveden paineviemäri, joka johtaa Vaaralan jätevedenpumppaamon jätevedet etelään. Ojangon jätevesien paineviemäri kulkee itä-länsisuuntaisesti kaava-alueen halki. Molempien alueiden jätevedet johdetaan viettoviemärillä eteenpäin Mailatien jätevesien mittausaseman kautta Helsingin viemäriverkostoon. Lopulta kootut jätevedet ohjataan Viikinmäen keskuspuhdistamolle puhdistettaviksi.

Hulevedet imeytyvät pääosin maaperään Fazerilan pohjavesialueella. Osa hulevesistä johdetaan pintavaluntana Länsimäentien sekä Kuussillantien avo-ojiin ja hulevesien pintavaluntareittien kautta Westerkullan ojaan tai hulevesiviemärien kautta Hakunilantien vartta Kehä III:n ali Kormuniitynojaan. Westerkullanoja laskee lopulta mereen Helsingissä. Kuormuniitynoja yhtyy Nissaksessa Krapuojaan, joka laskee lopulta mereen Helsingissä.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

Asemakaavan muutosalueella on raitiotielinjauksen ja katuverkoston muutosten takia siirrettävä vesihuoltoverkostoa Fazerintiellä sekä Länsimäentien ja Fazerintien risteysalueella.

Uusien, saneerattavien ja siirrettävien vesihuoltolinjojen pituudet, jakaumat sekä kustannusarviot esitetään tarkemmin ratikan suunnittelun yhteydessä laadittavissa vesihuollon suunnitelmissa. Kaavamuutosalueen tonttien hulevedet hallitaan määrällisesti ja laadullisesti Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti.

Lisätietoja antaa projektipäällikkö

Vastine:
Vesihuollon verkon muutokset on huomioitu ratikan katusuunnitelmissa.

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:
Ei toimenpiteitä.

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

931400

Päiväys
Datum

11.8.2026

Vantaan kaupunki

VANTAAN RATIKKA: ETELÄINEN VAARALA JA POHJOINEN LÄNSIMÄKI

Vanda stad

VANDASPÅRAN: SÖDRA FAGERSTA OCH NORRA VÄSTERKULLA

Asemakaava

Kaupunginosa 93, VAARALA
Katu- ja virkistysalueet.

Detaljplan

Stadsdel 93, FAGERSTA
Gatu- och rekreationsområden.

Asemakaavan muutos

Kaupunginosa 93, VAARALA
Kortteli 93201 ja osa korttelia 93153 sekä katu,- liikenne,- erityis- ja virkistysalueet.

Ändring av detaljplanen

Stadsdel 93, FAGERSTA
Kvarteret 93201 och del av kvarteret 93153 samt gatu,- trafik,- special- och rekreationsområden.

Tonttijaon muutos

Kortteli 93201 sekä osa korttelia 93153.

Ändring av tomtindelningen

Kvarteret 93201 samt del av kvarteret 93153.

1:2000

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ: / **DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:**

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva. / **Linje 3 m utanför planområdets gräns.**

A

Asuinrakennusten korttelialue. / **Kvartersområde för bostadshus.**

Alueelle saa sijoittaa sellaisia toimistotiloja ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista ja ympäristöä yhteensä enintään 10% tontin rakennusoikeudesta.

På området får totalt högst 10% av tomtens byggnadsrätt utnyttjas för sådana kontorslokaler och med dem jämförbara arbetslokaler som inte inverkar störande på boendet eller miljön.

Tontille saa rakentaa yhden enintään 25 k-m² suuruisen sauna-, talous-, varastorakennuksen tai vastaavan olemassa olevien rakennusten lisäksi ja rakennusalan estämättä. Tontin rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

På tomten är det tillåtet att utöver de existerande byggnaderna bygga en högst 25 m²-vy stort bastu-, ekonomi-, förrådsbyggnad eller motsvarande utan att byggnadsytan utgör ett hinder. Byggnaderna på tomten ska bilda en enhetlig helhet.

Asuin- ja työhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 30 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i bostadsrummens och arbetslokalernas ytterhölje ska vara minst 30 dB.

Tontilla on rakennusosin huolehdittava siitä, ettei tie- tai raideliikennemelun keskiäänitaso L(Aeq) ylitä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla 55 dB päivällä eikä 50 dB yöllä.

På tomten ska med byggnadsdelar sörjas för att väg- eller spårvagnstrafik bullrets medelljudnivå L(Aeq) på de gårdsområden som är avsedda för vistelse inte överskrider 55 dB dagtid eller 50 dB nattetid.

Uudisrakennuksen rakennuslupahakemuksen yhteydessä on esitettävä selvitys siitä, miten raideliikenteen aiheuttamat melu- ja tärinähaitat on otettu huomioon sekä tarvittaessa toimenpiteet melun, runkomelun ja tärinän leviämisen estämiseksi.

Det som byggs nytt skall i samband med bygglovsansökan företes en utredning över hur buller-, stombuller-, och vibrationsutredning från spårtrafiken beaktas och vid behov åtgärder för att förhindra spridning av buller, stombuller och vibrationer.

Rakennus tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Byggnaden ska utrustas med maskinell till- och frånluftsventilation, där tilluften tas från taknivå på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt. Ventilationsanläggningen måste utrustas med tillräckligt effektiva filter.

Pihalla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 0,9. Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Gården ska ha minst 0,9 i gröneffektivitet. Kalkylen över gröneffektiviteten bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

Autopaikkoja on varattava 1,5 autopaikkaa / asunto, kuitenkin vähintään 1 autopaikka / 85 k-m².

Bilplatser ska reserveras 1,5 bilplats / bostad, dock minst 1 bilplats / 85 m²-vy.

Rakennuksissa tulee olla avoräystäät.

Byggnaderna bör förses med öppen takfot.

Kattomuotona on oltava satulakatto tai pulpettikatto.

Takformen ska vara sadeltak eller pulpettak.

Rakennusten katoille saa sijoittaa aurinkopaneeleja ja kasvikattoja.

På byggnadernas tak får placeras solpaneler och växttak.

Kattomuotojen ja -kulmien sekä kattolappeiden suuntauksen valinnassa tulee mahdollistaa aurinkoenergian käyttö.

I valet av takformer och -vinklar samt takfallens riktning ska utnyttjande av solenergi möjliggöras.

T

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue. / **Kvartersområde för industri- och lagerbyggnader.**

Korttelialueelle saa rakentaa myös liike- ja toimistotiloja. Liiketilojen tulee olla pääkäyttötarkoitukseen liittyviä liiketiloja.

Inom kvartersområdet får också affärs- och kontorsutrymmen byggas. Affärsutrymmena ska höra till det huvudsakliga användningsändamålet.

Vähittäiskaupan myymälätilan enimmäiskoko saa olla 500 m² kerrosalaa.

Maximivåningsytan för affärsutrymme för minuthandel får vara 500 m² våningsyta.

Alueelle ei saa muodostua useasta liiketilasta koostuvaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

På området får det inte bildas en stor detaljhandelsenhet som består av flera affärslokaler.

Korttelialueelle saa rakentaa kiinteistön hoidon kannalta välttämättömiä asuntoja. Asunnoilla tulee olla riittävä oleskeluun tarkoitettu piha-alue, jossa valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity.

Inom kvartersområdet får bostäder som är nödvändiga för fastighetens skötsel byggas. Bostäderna ska ha ett gårdsområde lämpligt för vistelse, där den beräknade ljudnivån enligt statsrådets beslut 933/1992 inte överskrids.

Rakennukset tulee varustaa koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla, jossa tuloilma on otettava kattotasolta mahdollisimman etäältä epäpuhtauslähteistä. Ilmanvaihtolaitteisto tulee varustaa riittävän tehokkailla suodattimilla.

Byggnaderna ska utrustas med maskinell till- och frånluftsventilation, där tilluften tas på så stort avstånd från föroreningskällor som möjligt. Ventilationsanläggningen måste utrustas med tillräckligt effektiva filter.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
Korttelialueet 1 ap/200 k-m²

Minimiantalet bilplatser:
Kvartersområden 1 bp/200 m²-vy

Rakennuslautakunta voi myöntää lykkäystä autopaikkojen rakentamisvelvollisuudesta viideksi vuodeksi kerrallaan.

Byggnadsnämnden kan efter bilplatsbehovet ge uppskov med skyldigheten att bygga bilplatser fem år per gång.

VL — **Lähivirkistysalue.** / **Område för närrekreation.**

LT — **Maantien alue.** / **Område för landsväg.**

ET — **Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.** / **Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.**

EV — **Suojaviheralue.** / **Skyddsgrönområde.**

Kaupunginosan raja. / **Stadsdelsgräns.**

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja. / **Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**

Osa-alueen raja. / **Gräns för delområde.**

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja. / **Riktgivande gräns för område eller del av område.**

7 — **Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.** / **Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**

Ohjeellinen tontin raja. / **Riktgivande tomtgräns.**

9 — **Ohjeellisen tontin numero.** / **Nummer på den riktgivande tomten.**

Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee. / **Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista. / **Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**

Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu. / **Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller.**

93 — **Kaupunginosan numero.** / **Stadsdelsnummer.**

VAAR — **Kaupunginosan nimi.** / **Stadsdelens namn.**

93201 — **Korttelin numero.** / **Kvartersnummer.**

FAZERINTIE — **Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.** / **Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**

20525 — **Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.** / **Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**

klt20% — **Merkintä osoittaa, kuinka monta prosenttia sallitusta rakennusoikeudesta saa käyttää toimisto- ja liiketiloja varten.** / **Beteckningen anger hur många procent av den tillåtna byggnadsrätten som får användas för kontors- och affärslokaler.**

III — **Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.** / **Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**

Rakennusala. / **Byggnadsyta.**

jl — **Joukkoliikenteelle varattu alueen osa.** / **Del av område reserverad för kollektivtrafik.**

Alue on varattu pikaraitiotielle. Suojaviheralueelle sijoittuva raidealue tulee toteuttaa nurmi- tai niittypintaisena.

Området är reserverat för en snabbspårväg. I skyddsgrönområde ska spårområdet ha gräs- eller ängyta.

Suojaviheralueella joukkoliikennealueen rakentamiseen liittyvät välttämättömät leikkaukset ja pengerrykset tulee tehdä siten, että ei tarpeettomasti vahingoiteta kasvillisuutta tai turmella maisemakuvaa.

På skyddsgrönområdet ska ofrånkomliga skärningar och terrasseringar i samband med byggandet av kollektivtrafikområdet göras så att växtlighet inte skadas i onödan eller landskapsbilden förstörs.

Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) sisätiloissa 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittamassa maankäytössä.

Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009) som uppsatts som mål för den anvisade markanvändningen i detaljplaner som godkänts före 31.12.2021.

a — **Auton säilytyspaikan rakennusala.** / **Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.**

a — **Ohjeellinen auton säilytyspaikan rakennusala.** / **Riktgivande byggnadsyta för förvaringsplats för bil.**

et — **Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.** / **Område för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk service.**

Istutettava alueen osa. / **Del av område som skall planteras.**

Ohjeellinen istutettava alueen osa. / **Riktgivande del av område som ska planteras.**

ur — **Ohjeellinen ulkoilureitti.** / **Riktgivande friluftsled.**

Katu. / **Gata.**

Mikäli alueelle sijoitetaan raitiotie, tulee se suunnitella ja toteuttaa niin, ettei raitioliikenteen aiheuttama tärinä tai runkoääni ylitä tavoitteena pidettäviä enimmäisarvoja (VTT 2008, VTT 2009) rakennusten sisätiloissa. Raitiotien suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös kaava-alueen ulkopuolinen, 31.12.2021 mennessä hyväksyttyjen asemakaavojen osoittama maankäyttö.

Om en spårväg placeras i området ska den planeras och byggas så att vibrationer eller stomljud från spårtrafiken inte överskrider de tillåtna högsta värdena inomhus (VTT 2008, VTT 2009). I planeringen och byggandet av spårvagnen ska även tas hänsyn till den anvisade markanvändningen i detaljplaner utanför planområdet som godkänts före den 31.12.2021.

Mikäli katualueelle sijoitetaan raitiotien pysäkki, tulee pysäkin katoksessa olla kasvillisuuskatto tai katoksen katolle sijoittaa taidetta.

Om en spårvagnshållplats placeras på gatuområdet, ska hållplatsens skydd ha ett vegetationstak eller konst ska placeras på skyddets tak.

luo/1: Ekologinen yhteys. Alueen suunnittelun ja hoidon tavoitteena on säilyttää tienvarret metsäisinä. Muilla, kuin ajoväylillä, tulee suosia kasvillisuutta, luonnonmukaisia materiaaleja ja nurmikiveä.

luo/1: Ekologisk förbindelse. Syftet med områdets planering och vård är att behålla vägkanten skogig. På andra än vägbanan, bör föredras växtlighet, naturliga material och gräsarmering.

pp — **Yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.** / **För allmän gång- och cykeltrafik reserverad del av område.**

ajo — **Ajoyhteys.** / **Körförbindelse.**

ajo — **Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys.** / **Riktgivande körförbindelse inom området.**

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää / **Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**

luo — **Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.** / **Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald.**

Puustoa on säilytettävä tai uudistettava siten, että ekologinen yhteys viheralueilla säilyy puustoisena ja kerroksellisena.

Trädbeståndet ska bevaras eller förnyas på ett sådant sätt att den ekologiska förbindelsen i grönområdena förblir trädbevuxen och flerskiktad.

luo/1: Ekologisen yhteyden jatkuvuus katualueen yli Slåttmossenin virkistysalueelta Lähdepuiston ja Tammasuon virkistysalueille on turvattava kasvillisuuden säilyttämisen tai istuttamisen avulla.

luo/1: Kontinuitet av ekologiska förbindelsen gatan från Slåttmossens rekreationsområde till Källparkens och Märakärrets rekreationsområdena ska säkerställas genom bevarande eller plantering av växtlighet.

Ohjeellinen avo-oja. / **Riktgivande öppet dike.**

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa. / **Del av område reserverad för underjordisk ledning.**

pv — **Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue.** / **Viktigt eller för vattentäkt lämpat grundvattenområde.**

Alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää.

Verksamheten på området får inte medföra risk för grundvattens kvalitet eller mängd.

Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilain säädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta.

Byggande och annan markanvändning inom området kan begränsas av förbudet mot förorening av grundvatten enligt miljöskyddslagen samt av bestämmelserna i vattenlagen om tillståndsplikt för projekt.

Pohjavesialueelle ei saa sijoittaa jätteidenkäsittelylaitosta tai energiakaivoja. Alueella on kielletty jätteiden ammattimainen käsittely ja varastointi.

Avfallshanteringsanläggningar eller energibrunnar får inte placeras på ett grundvattenområde. I området är det förbjudet att professionellt hantera och lagra avfall.

Alueelle ei saa sijoittaa tuotantolaitosta ilman erityistä, perusteltua syytä, jollei kemikaalien ominaisuuksien perusteella voida osoittaa, ettei pohjavesialueelle aiheudu vaaraa. Jos alueelle kuitenkin sijoitetaan vaarallisia kemikaaleja tai räjähteitä valmistava, käsittelevä tai varastoiva tuotantolaitos, rakenteellisin ja käyttöteknisin toimenpitein on huolehdittava siitä, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa.

På området får inte utan särskild, grundad anledning placeras en produktionsanläggning, om det inte på basis av kemikaliernas egenskaper kan påvisas att dessa inte medför någon fara för grundvattnet. Om en produktionsanläggning där farliga kemikalier eller explosiva varor tillverkas, lagras eller hanteras dock placeras på området, skall det genom åtgärder i fråga om konstruktion och driftteknik ses till att verksamheten vid anläggningen inte medför risk för att grundvattnet förorenas.

Lämmitysöljysäiliöitä ei saa sijoittaa maan alle. Säiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus.

Värmeoljetankar får inte placeras under jorden. Tankar bör placeras i en skyddsbassäng antingen under taket eller inne i byggnaden. Skyddsbassängens volym måste vara större än volymen av eldningsoljan som ska lagras.

Mahdollisten kellarikerrosten suunnittelussa ja toteutuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjaveden suojeluun. Kellariin saa sijoittaa pääkäyttötarkoituksen mukaisia tiloja.

I planeringen och byggandet av eventuella källarvåningar ska särskild uppmärksamhet fästas i skyddande av grundvatten. I Källare får utrymmen i enlighet med huvudanvändningsändamålet placeras.

Rakentaminen, ojitukset, hulevesien hallinta, maankaivuu ja rakennusten perustaminen on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu pysyviä pohjaveden laatumuutoksia tai pysyviä muutoksia pohjaveden korkeuteen tai virtauksiin, tai pysyviin muutoksiin on haettava vesilain mukainen lupa. Rakentamisen seurauksena ei saa aiheuttaa haitallista pohjaveden purkautumista. Ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä on varmistettava pohjaveden hallintasuunnitelman tarpeellisuus.

Byggande, dikning, dagvattenhantering, markgrävning och grundläggning av byggnader ska utföras så att de inte orsakar bestående förändringar i grundvattnets kvalitet, höjd eller strömningar, eller så ska det sökas tillstånd enligt vattenlagen för sådana bestående förändringar. Byggandet får inte leda till skadliga flöden av grundvatten. Innan byggnadsåtgärder vidtas ska behovet av en plan för grundvattenkontroll säkerställas.

Katu- ja liikennealueet tulee suunnitella siten, että pohjaveden laadun heikkeneminen voidaan ehkäistä. Suunnittelun tulee perustua maaperäselvityksiin ja pohjavesiolosuhteisiin. Mikäli katu- tai liikennealueilla rakentaminen ulottuu kahta metriä lähemmäs pohjaveden pintaa, on rakennuslupahakemukseen liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma ja siihen liittyvä pohjaveden seurantaohjelma.

Gatu- och trafikområden ska planeras så att försämring av grundvattnets kvalitet kan förhindras. Planeringen ska basera sig på redogörelser för markbeskaffenheten och på grundvattenförhållandena. Om byggandet i gatu- eller trafikområden sträcker sig närmare än två meter från grundvattenytan, vid behov ska en plan för grundvattenkontroll och ett program för grundvattenobservationer i anslutning till denna bifogas till bygglovsansökan.

Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueella on rakennuslupahakemuksen yhteydessä lisäksi esitettävä suunnitelma sammutusvesien hallinnasta.

I kvartersområde för industri- och lagerbyggnader ska även en plan för släckvattenhantering presenteras i samband med bygglovsansökan.

Puhtaat hulevedet, kuten kattovedet, tulee viivyttää ja käsitellä laadullisesti tontilla. Puhtaat kattovedet ja mahdollisesti suodatuksen kautta puhdistetut hulevedet tulee imeyttää maaperään pohjavedeksi.

Rent dagvatten, som takvatten, ska fördröjas och behandlas kvalitativt på tomten. Rent och infiltrerat takvatten och sådant dagvatten från gårdsområdet som eventuellt renats genom filtrering bör infiltreras i marken som nytt grundvatten.

Vettä läpäisemätöntä pinnoitetta saa käyttää vain liikennöintialueilla, pysäköintialueilla, ajoneuvojen huoltopihoilla ja jäteastioiden sijoituspaikoilla. Nämä alueet tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella, ja alueiden valumavedet tulee johtaa hulevesiviemäriin tai pohjavesisuojauksen sisältävään avo-ojaan ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle.

Vattentät beläggning får användas endast på trafikområden, parkeringsområden, underhållsgårdar för fordon och förvaringsplatser för avfallsbehållare. Dessa områden ska beläggas med ett oljetätt ytmaterial eller med en konstruktion som innehåller grundvattenskydd, och avrinningsvattnet från områderna ska ledas till dagvattenavlopp eller ett öppet dike med grundvattenskydd och vidare utanför grundvattenområdet.

Lastaus- ja avovarastointialueiden hulevesijärjestelmät on varustettava sulkuventtiilein onnettomuustilanteiden varalle.

Lastning- och öppen lagrinområdenas dagvattensystemen ska förses med avstängningsventiler i fall av olyckshändelser.

pv/1: Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon lähisuojavyöhyke.

pv/1: Vattentäktens närskyddszon enligt Västra Finlands miljötillståndverks beslut nr 53/200/1.

pv/2: Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 53/2000/1 mukainen vedenottamon kaukosuojavyöhyke.

pv/2: Vattentäktens fjärrskyddszon enligt Västra Finlands miljötillståndsverks beslut nr 53/200/1.

pv/1 ja pv/2 -alueilla tulee huomioida Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 7.7.2000 antamassa päätöksessä nro 53/2000/1 sekä Vaasan hallinto-oikeuden 4.5.2001 antamassa päätöksessä nro 01/0064/2 annetut suoja-alueita koskevat määräykset.

I pv/1 och pv/2 -områdena ska beaktas bestämmelserna om skyddszonerna enligt Västra Finlands miljötillståndsverks beslut nr 53/2000/1 av den 7.7.2000 och Vasa förvaltningsdomstols beslut nr 01/0064/2 av den 4.5.2001.

sr — **Suojeltava rakennus.** / **Byggnad som skall skyddas.**

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä rakennus, jota ei saa purkaa.

Historiskt, byggnadshistoriskt och regionalt sett betydande byggnad som inte får rivas.

sr/1: Määräys koskee Makeiskonttorin osaa rakennuksesta. Rakennuksen julkisivuihin kohdistuvissa korjaus- ja muutostöissä on huomioitava rakennuksen alkuperäinen arkkitehtuuri sekä 2016 vuoden muutostöiden jälkeinen tilanne. Korjaus- ja muutostyöt on suunniteltava siten, että historiallisesti kerroksisen rakennuksen ominaisluonne ja rakennuksessa todetut arvot eivät korjaustöissä vaarannu. Rakennuksen sisätiloista suojellaan alkuperäinen pääporraskäytävä ja siihen liittyvä ensimmäisen kerroksen aulatila.

sr/1: Bestämmelsen gäller Godiskontorens del av byggnaden. Vid renoverings- och förändringsarbeten som gäller byggnadens fasader ska det tas hänsyn till byggnadens ursprungliga arkitektur och situationen efter förändringarna som gjordes år 2016. Reparations- och förändringsarbetena ska planeras på ett sådant sätt att den historiska byggnadens karaktär och de värden som finns i byggnaden inte äventyras under reparationsarbetet. I byggnadens interiör skyddas det ursprungliga huvudtrapphuset och den tillhörande lobbyn på första våningen.

Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

I byggnaden får inga sådana reparationer, förändringar eller ytterligare byggnadsarbeten utföras som äventyrar bevarandet av ovan nämnda värden. Utlåtande från den lokala museimyndigheten bör höras för reparation, ändring och ytterligare byggnadsåtgärder.

sr/2: Määräys koskee Fazerilan vierailu- ja kokouskeskuksen kokonaisuutta. Rakennuksesta suojellaan julkisivut ja katot. Rakennuksen ulkotiloista sisään jatkuvat kattomateriaalit suojellaan. Sisätiloissa suojellaan kantavien teräspilarirakenteiden muodostamat kaarevalinjaisten huonetilojen massoittelu (Visitor centerin puolella 5 kokonaisuutta: viherhuone, kahvila/keittiö, monitoimitila, henkilökunta-/varastotila sekä info- ja wc-tila. Meeting centerin puolella 2 kokonaisuutta: showroom ja kabinet)

sr/2: Bestämmelsen gäller Fazerila-besökscenter som helhet. Byggnadens fasader och tak skyddas. Takmaterialen som fortsätter in från utsidan av byggnaden skyddas. I interiören skyddas sammanfogningen av krökta rumsutrymmen som formas av bärande stålpelarkonstruktioner (5 helheter i besökscentret: växtrum, cafeteria/kök, allaktivitets utrymme, personal/förvaringsutrymme och information- och toalettutrymme. 2 helheter i mötescentret: showroom och kabinet)

Rakennuksessa ei saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Korjaus-, muutos-, ja lisärakentamistoimenpiteille on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.

I byggnaden får inga sådana reparationer, förändringar eller ytterligare byggnadsarbeten utföras som äventyrar bevarandet av ovan nämnda värden. Utlåtande från den lokala museimyndigheten bör höras för reparation, ändring och ytterligare byggnadsåtgärder.

sp — **Suojeltava pihapiiri.** / **Gårdsplan som skall skyddas.**

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta merkittävä alueen osa, jota ei saa purkaa.

Historiskt, byggnadshistoriskt och regionalt sett betydande del av område som inte får rivas.

Pihaa tulee hoitaa alkuperäisen pihasuunnitelman luonteen mukaisesti. Pihaan kohdistuvista muutostöistä tulee kuulla paikallista museoviranomaista.

Gården ska underhållas enligt den ursprungliga gårdsplanens karaktär. Den lokala museimyndigheten bör höras om förändringar av gården.

pima — **Alueen osa, jonka maaperä on saastunut.** / **Del av område vars mark är förorenad.**

Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vidtas.

lu — **Alueen osa, jolle saa rakentaa kadun luiskan.** / **Del av område där gatusluttning får placeras.**

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava hulevesien hallinta sekä tulvareitit.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Kormuniitynojaan, Kuussillanojaan tai Westerkullanojaan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Dagvattenhanteringen och avledningsvägarna ska beaktas vid planeringen och byggandet.

Byggandet ska utföras så att det inte leder till en betydande försämring av vattenkvaliteten i Kormängsbäcken, Sexbrodiken eller Westerkullabäcken, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller fasta partiklar, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggnadsskedet där dagvattenhanteringen har beaktats.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Milja Halmkrona, Aluearkkitehti, 8.7.2026 15.59

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

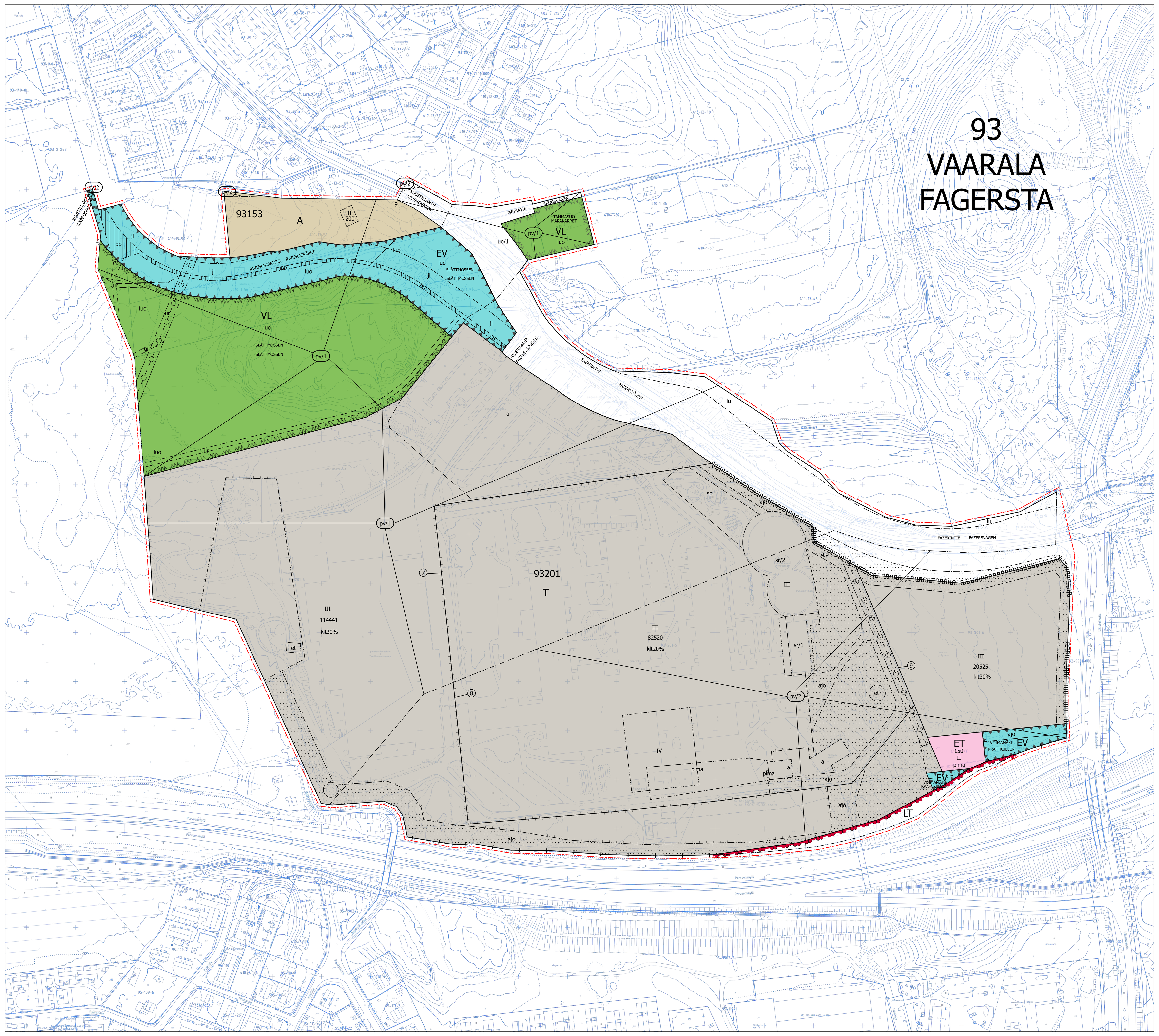
Ossi Örn, Kaupunkimittausinsinööri, 12.8.2026 9.26

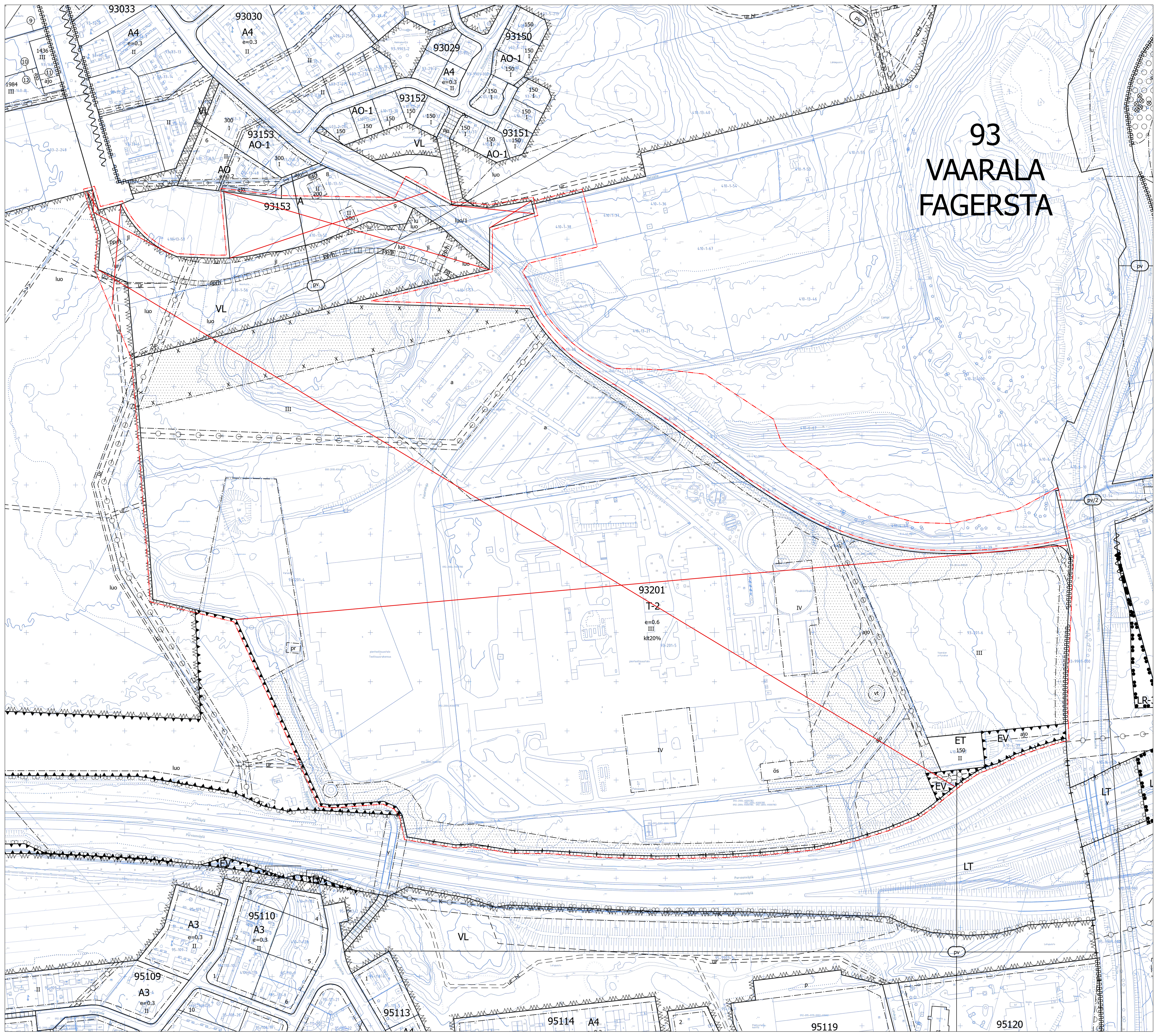
Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

LIITE: Kaupunginvaltuusto 21.09.2026 / 10 §

Asiaan liittyvä muu aineisto

Asiaan liittyvä muu aineisto:

- AFRY (30.9.2022). Valtatie 7 Länsimäentien vaihtopysäkit ja Kehä III liittymän parantaminen, Vantaa ja Helsinki, Tiesuunnitelma, 3T-1, Uudenmaan ELY-keskus. (Sijainti: Extranet)
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Fazerintie välillä Fazerila-Valio, 58624-2. Fazerintie valilla Fazerila-Valio katusuunnitelma 58624-2
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien ehdotukset Fazerintie välillä Metsätie-Fazerila, 58624-1. Fazerintie valilla Metsätie-Fazerila katusuunnitelma 58624-1
- Sweco Finland, Vantaan ratikka (26.1.2026). Vantaan ratikan katu- ja puistosuunnitelmien luonnokset, Rivieranraitio, 58626-1 Rivieranraitio katusuunnitelma 5826-1
- Vantaan ratikan hulevesiselvitys (yleissuunnitelman liite 11), WSP Finland Oy, 30.4.2019 Liite 11: Vantaan ratikan hulevesiraportti
- Vantaan ratikka, Investointikustannukset (yleissuunnitelman liite 15), WSP Finland Oy, 26.6.2019 Liite-15-Investointikustannukset-sivut-1-85.pdf
- Vantaan ratikka, Hankearviointi (yleissuunnitelman liite 14), WSP Finland Oy, 10.9.2019 Liite 14: Hankearviointi
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, WSP Finland Oy, 18.9.2019 vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-yleissuunnitelma.pdf
- Vantaan ratikka, Seloste ratalinjauksen tärinäarvioinnista (yleissuunnitelman liite 13), WSP Finland Oy, 18.9.2019 Liite 13: Tärinäselvitys
- Vantaan ratikka, Resurssiviisauden suuntaviivat, Sitowise Oy, 13.5.2020 Vantaan ratikan suunnittelun resurssiviisauden suuntaviivat
- Vantaan ratikka, Ratikkalinjan PIMA-riskien tarkastelu, Golder Associates Oy, 13.8.2020. (Sijainti: Extranet)
- Vantaan ratikan yleissuunnitelma, Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella, Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy, 25.9.2020 Pyöräliikenteen tarkastelut ratikan varrella-raportti
- Vantaan ratikka Design Manual, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020 Design Manual, Vantaan ratikkakatujen materiaalit ja kalusteet, päivitys 30.3.2022
- Vantaan ratikka Design Manual, Liite 1 Vantaan ratikan hiilijalanjälkiselvitys, Vantaan kaupunki & WSP Finland Oy, 9.10.2020. (Sijainti: Extranet)
- Vaaralan raitiotielinjauksen ja Varikon pohjavesivaikutusten arviointi, Sitowise, 21.3.2022 Vaaralan raitiotielinjauksen ja Varikon pohjavesivaikutusten arviointi
- Vantaan ratikan kaavarunkoluonnoksen liikenteelliset vaikutukset. WSP 2.9.2022 Haasta nykyhetki Kuvittele huominen Luo tulevaa
- Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi. Newsec Advisory Finland Oy 17.5.2022, päivitys 12.12.2022. Vantaan raitiotien kiinteistötaloudellinen analyysi
- Vantaan ratikan itäisen osuuden tärinä- ja runkomeluselvitys, Afry & WSP, 18.1.2023. Itäinen osuus, Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvitys
- Vantaan ratikan meluselvitys, Sitowise Oy, 31.1.2023. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikka-

meluselvitysraportti-2023.pdf
  - Ratikan meluselvityksen liite 1.1 Nykytilanteen päiväajan melutasot
  - Ratikan meluselvityksen liite 1.2 Nykytilanteen yöajan melutasot
  - Ratikan meluselvityksen liite 2.1 Yhteismelutilanne ilman uutta torjuntaa, päiväajan keskiäänitaso
  - Ratikan meluselvityksen liite 2.2 Yhteismelutilanne ilman uutta torjuntaa, yöajan keskiääni taso
  - Ratikan meluselvityksen liite 3.1 Raitioliikenteen päiväajan keskiäänitasot ilman meluntorjuntaa
  - Ratikan meluselvityksen liite 3.2 Raitioliikenteen yöajan keskiäänitasot ilman meluntorjuntaa
  - Ratikan meluselvityksen liite 3.3 Raitioliikenteen enimmäisäänitasot ilman meluntorjuntaa
  - Ratikan meluselvityksen liite 4.1 Yhteismelutilanne, suunniteltu meluntorjunta, päiväajan keskiäänitaso
  - vantaa.fi/sites/default/files/document/Vantaan-ratikan-meluselvitys-2023-liite-4.2-yhteismelutilanne-suunniteltu-meluntorjunta-yoajan-keskiaanitaso.pdf
- Vantaan ratikan kustannusraportti, 16.3.2023. Vantaan kaupunki. Vantaan ratikan kustannusraportti 2023
- Vantaan ratikan kaupunkitaloudelliset vaikutukset, FCG, 31.3.2023. Vantaan ratikan kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointi
- Vantaan ratikka / WSP Finland Oy, Vantaan raitioradan liikennemeluselvitys, yhteismelun päiväajan ennuste, Rivieranraitio 11.3.2026 vantaan-ratikka-etelainen-vaarala-ja-pohjoinen-lansimaki
- Vantaan ratikka, Fazerilan pohjavesialue, Vesitalouslupahakemus – Pohjavesivaikutusarvio 27.06.2025 vantaan-ratikka-etelainen-vaarala-ja-pohjoinen-lansimaki
- Muukka, L. & Mäkynen, A. 2005: Kulttuurimaisemaselvitys, Vantaan kaupunki 22.3.2005 Kulttuurimaisemaselvitys_kopio.indd
- Salonen, K. & Schalin, M. Arkkitehdit Oy 2015: Fazerilan Makeiskonttorin ja konsernikonttorin rakennusselvitys. (Sijainti: Extranet)
- Vantaan historiallisen tiestön inventointi 2018, Vantaan kaupunki Yleiskaava 2020 Historiallisen tieston inventointi.pdf
- Luoma, L. 2023: Fazerin leipomo- ja voimalarakennuksen rakennushistoriaselvitys. Ramboll Finland Oy, 5.4.2023. (Sijainti: Extranet)
- Ojala, A. 2018: Vantaan ekologiset yhteydet. Yleiskaava 2020 Ekologiset yhteydet.pdf
- Huttunen, J. 2023: Vantaan ekologiset verkostot - Metsä- ja puustoinen verkosto, avointen biotooppien verkosto ja siniverkosto. Julkaisu Vantaan kaupunki
- Nieminen, M., Koskimies, P., Makkonen, H., Manninen, E., Manninen, O. & Vasko, V. 2021: Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021. Koosteraportti. – Faunatican raportteja 38/2021. 16.3.2022. vantaa.fi/sites/default/files/document/ratikan-luontoselvitykset-liitteineen-16032022.pdf
- Carlson, h. 2024: Vantaan Kuussillanniityn liito-oravaselvitys vuonna 2024. Faunatican raportteja 32/2024. 14.6.2024. Vantaan Kuussillanniityn liito-oravaselvitys vuonna 2024

- Uudenmaan Ympäristökeskus 2007: Pilaantuneen alueen tarkastus Västersundomin muun-toase-malla, Fazerintie 6, Vantaa. Tarkastuspöytäkirja 10.5.2007. (Sijainti: Extranet)
- Pöyry Finland Oy 2011: Vantaan Energia Oy – Fazerilan lämpökeskus – Maaperätutkimus. 23.3.2011. (Sijainti: Extranet)
- Envimetria Oy 2013: Vantaan Energia Oy:n puretun lämpökeskuksen maaperän tutkimus ja kunnostus 19.9.2013: Fazerintie 6, Vantaa. Raportti 130108-130919sm, 8.10.2013. (Sijainti: Extra-net)
- Envimetria Oy 2013: Vantaan Energia Oy:n vanhan lämpökeskuksen purettujen öljyputkien alaisen maaperän tutkimus ja kunnostus 14.10.-26.11.2013: Fazerintie 6, Vantaa. Raportti 130108-131014sm, 20.12.2013. (Sijainti: Extranet)
- Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030, Vantaan kaupunki 2017 Vantaan metsänhoidon periaatteet 2017–2030
- Vantaan väestö 2021/2022. Vantaan kaupunki. Vantaan väestö 2021/2022 | Vantaa
- Resurssiviisauden tiekartta, Vantaan kaupunki 2022 Vantaan resurssiviisauden tiekartta
- Golder Associates Oy 2022: Ympäristötekninen maaperätutkimus – Vantaan ratikan itäosa 3 ja 4. 25.1.2022. (Sijainti: Extranet)

11 § **Asemakaavamuutos 002586 ja tonttijaon muutos, 52 Veromies / Rälssitie 6**

VD/4982/10.02.04.00/2024

SP/JOR/PV/VIK

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan kahden uuden kerrostalokorttelin rakentaminen Rälssitielle Annefredin ratikkapysäkin viereen. Kortteleihin tulee asumista noin 360 asukkaalle sekä toimisto-, liike- ja palvelutilaa. Alueelle rakentuu viihtyisää ja käveltävää korttelikaupunkia, joka on osa Annefredin uutta keskustaa.

Asemakaavamuutos koskee kortteleita 52321 ja 52322 sekä katualuetta, kaupunginosassa 52 Veromies. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 52121 ja katualuetta, kaupunginosassa 52 Veromies.

Tonttijaon muutos koskee kortteleita 52321 ja 52322, kaupunginosassa 52 Veromies.

Alue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa osoitteessa Rälssitie 6. Alue rajautuu pohjoisessa Tikkurilantiehen, idässä Rälssitiehen, etelässä kortteliin 52127 ja lännessä kortteliin 52121.

Hakija
KOy Rälssitie 16:n / Valion Eläkekassan kaavamuutoshakemus on kirjattu 1.2.2018. Hakemus jätettiin Aviapolis Urban Blocks -asemakaavaluonnoksen (nro 052500) valmistumisen yhteydessä.

Maanomistus
Korttelin 52121 omistaa KOy Rälssitie 16:n / Valion Eläkekassa. Kaupunki omistaa kaava-alueeseen kuuluvat katualueet.

Valmistelu
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun ovat osallistuneet ARCO Architecture Company, Ramboll Finland Oy sekä Akukon Oy konsultteina.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa kaupunkikeskustan aluetta (C) ja Kestävän kasvun vyöhykettä.

Asemakaavamuutos
Asemakaavamuutoksella edistetään kaupungin strategisia linjauksia monipuolisesta asumisesta sekä työpaikoista. Asemakaavamuutos on laadittu vuonna 2018 valmistuneen Aviapolis Urban Blocks -asemakaavaluonnoksen (nro 052500) sekä sitä edeltäneen kilpailun pohjalta. Asemakaavamuutos 002586 käsittää osoitteessa Rälssitie 6 sijaitsevan nykyisen teollisuus- ja varastorakennusten (T) tontin, joka muutetaan keskustatoimintojen korttelialueeksi (C). Tontilla olemassa olevat rakennukset puretaan. Asemakaavamuutoksella muodostuu kaksi umpikorttelia, joihin on suunniteltu asumista, päivittäistavarakauppa, liike- ja toimistotilaa sekä pysäköintilaitos. Alueelle rakentuu viihtyisää ja käveltävää korttelikaupunkia, joka on osa Annefredin uutta keskustaa ja aivan ratikkapysäkin kohdalla. Asemakaavan viitesuunnitelman on laatinut ARCO Architecture Company.

Alueelle muodostuviin keskustatoimintojen kortteleihin saa sijoittaa asuin-, toimisto-, liike- ja palvelutiloja. Pääkäyttötarkoituksen mukainen rakennusoikeus on yhteensä 21 750 k-m^2 ja sen lisäksi liiketiloja

tulee rakentaa yhteensä 1 650 k-m^2. Kaava-alueen kokonaisrakennusoikeus on 23 400 k-m^2. Aiemmin voimassa olevaan asemakaavaan nähden rakennusoikeus kasvaa alueella noin 16 400 k-m^2. Kaavamääräysten mukaan alueelle saa rakentaa asumista enintään 17 450 k-m^2, mikä on 75 % alueen kokonaisrakennusoikeudesta. Vähintään 5 950 k-m^2 eli 25 % kokonaisrakennusoikeudesta tulee käyttää toimisto-, liike- ja palvelutiloihin, jotka sijoitetaan Rälssitien ja Tikkurilantien varteen. Korttelin 52321 tehokkuusluku on e=2,7 ja korttelin 52322 tehokkuusluku on e=1,8. Rakennusoikeus mahdollistaa laskennallisesti noin 360 uutta asukasta alueelle.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista. Kukin korttelijulkisivu muodostuu vähintään kahdesta rakennuksesta ja vähintään kolmesta ilmeeltään erilaisesta julkisivuratkaisusta. Asuinrakennusten hallitsevin kattomuoto on harja- tai viistokatto ja kattomuodot vaihtelevat rakennuskohtaisesti jokaisessa korttelissa. Kortteleiden julkisivujen tulee olla yleisilmeeltään vaaleita ja luonnonläheisiä. Rakennusten väritys pohjautuu niittykasvien sekä tiilen väreihin. Rakennusten katujulkisivuille muodostetaan avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros. Rälssitien varressa jalankulkijan sääsuojaksi rakennetaan katoksia tai arkadit ja kivijalkaan sijoitetaan ravintolalle ja päivittäistavarakaupalle soveltuvat liiketilat. Maantasokerroksen asunnoilla on omat pihat tai terassit.

Resurssiviisauden periaatteiden mukaisesti asemakaavassa on esitetty vaatimuksia uusiutuvan energian käytöstä, vihertehokkuudesta, varautumisesta sähköautoihin sekä asukkaiden yhteisöllisten tilojen rakentamisesta. Lento-, tie- ja raitioliikenteen aiheuttamalta melulta suojautuminen on huomioitu kaavan liitteeksi laaditussa meluselvityksessä sekä kaavamääräyksissä.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on julkaistu 7.11.2024.
Kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin 6 kpl.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7).

Kaava kohdistuu katualueiden osalta Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa keskustatoimintojen ja liiketilojen kerrosalaa yhteensä 23 400 k-m^2, joka sisältää uutta asuntokerrosalaa enintään 17 450 k-m2 (75 %) ja toimisto-, liike- ja palvelutilojen kerrosalaa vähintään 5 950 k-m^2 (25 %).

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Muutoskustannukset maksaa hakija KOy Rälssitie 16 / Valion Eläkekassa ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 4 (42 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1100 €), yhteensä 43 100 €

Kaupunkiympäristölautakunta 9.12.2025

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että
a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.12.2025 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002586 sekä tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Rälssitie 6,
b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,

c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Valion Eläkekassa maksaa muutoskustannukset (42 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1100 €), yhteensä 43 100 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginhallitus 26.1.2026 § 17

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.12.2025 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002586 sekä tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Rälssitie 6,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
c) vahvistaa maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Valion Eläkekassa maksaa muutoskustannukset (42 000 €), lisättynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (1100 €), yhteensä 43 100 €.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 11.2.–12.3.2026. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunginhallitus päätti 26.1.2026 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 17 kappaletta ja saatiin 5 kappaletta. Lausunnon jättivät Uudenmaan elinvoimakeskus, Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, Lupa- ja valvontavirasto, Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) ja Vantaan kaupunginmuseo.

Lupa- ja valvontaviraston lausunnon johdosta asemakaavaehdotukseen lisättiin pihan väliaikaista meluntorjuntaa sekä rakennusten tuloilmanottoa koskevat määräykset.

Tehdyt tarkistukset
Asemakaavaehdotuksen kaupunkikuvaa ja arkkitehtuuria koskeviin määräyksiin tehtiin pieniä tarkistuksia kaupunkikuvallisen laadun varmistamiseksi. Tikkurilantien ja Rälssitien kulmaus on kaupunkikuvallisesti merkittävä paikka, jota tulee korostaa maamerkkinä. Tämän vuoksi myös korttelin kulmauksessa sijaitsevan korkeimman rakennusalan rakentamista edellytetään kerrosluvun VII alleviivauksella. Kattomuotojen tulee vaihdella rakennuskohtaisesti jokaisessa korttelissa, mutta harja- tai viistokattoa ei edellytetä vallitsevana kattomuotona. Rälssitien varteen osoitettujen arkadien tai katosten määräyksiä täsmennettiin. Rakennusten väritystä koskevia määräyksiä täydennettiin ja rakennuksissa tulee käyttää niittykasvien värejä ainakin rakennuksen yksityiskohdissa. Asemakaavaehdotukseen lisättiin myös vesihuollon liitospaikkaa koskeva määräys, rakentamisen aikaista hulevesien hallintaa koskevia määräyksiä, joilla huolehditaan Palo-ojan vedenlaadusta, sekä määräys lentoestekorkeudesta.

Tarkistuksesta on kuultu MRA 32 §:n mukaisesti erikseen niitä osallisia, joita muutos koskee. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillepano ei ole tarpeen.

Kaavan valmisteluun osallistuneet
Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet ARCO Architecture Company, Akukon Oy ja Ramboll Finland Oy Valion Eläkekassan konsultteina.

Sopimus
Sopimuksesta on päätetty kaupunginhallituksessa 1.6.2026 § 20.

Kaupunkiympäristölautakunta 11.8.2026 § 9

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa liitteen mukaiset vastineet lausuntoihin ja tehdä esitetyt tarkistukset,
b) esittää kaupunginhallitukselle, että saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 11.8.2026 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002586 sekä tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Rälssitie 6.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että asiaan jätettiin seuraava kaupunkiympäristölautakunnan yhteinen pöytäkirjalausuma:

"Asemakaavoituksella tulee välttää lopputulosta, jossa asuinkerrostaloihin muodostuu syviä huonosti luonnonvalaistuja asuntoja ja korttelirakenteen tulee tukea turvallista ympäristöä."

———

Kaupunkiympäristölautakunnan 11.8.2026 päätöksenteon jälkeen kaavakarttaan ja selostukseen on tehty tekninen tarkistus: Kaavakartan laatikkotekstin ruotsinnoksessa ollut ylimääräinen korttelinumero 52144 on poistettu. Selostuksen liitekartta on päivitetty tehdyn muutoksen osalta.

Sopimus
Asemakaavamuutokseen liittyvä maankäyttösopimus on allekirjoitettu 2.7.2026.

———

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 23

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 11.8.2026 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002586 sekä tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Rälssitie 6.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

———

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 11

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 11.8.2026 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002586 sekä tonttijaon muutosehdotus, 52 Veromies / Rälssitie 6.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 11.8.2026, tarkistettu 24.8.2026
- Asemakaavamuutoksen selostus 11.8.2026, tarkistettu 24.8.2026
- Lausunnot ja vastineet 11.8.2026
- Asiaan liittyvä muu aineisto

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot: aluearkkitehti Johanna Rajala, p. 050 302 8975,
asemakaavasuunnittelija Päivi Veijola, p. 043 826 6958
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VANTAAN KAUPUNKI
ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
002586 Rälssitie 6
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Asemakaavoitus JOR ja PVE 11.8.2026

Kaupunginhallitus 26.1.2026 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta tai asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta 002586 Rälssitie 6. Lausuntoja saatiin 5 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1, 2.3.2026 Uudenmaan elinvoimakeskus	Liikenteellisessä tarkastelussa on esitetty vaihtoehtoiset kulkutapajakaumat sekä autoliikennepainotteisen että joukkoliikennepainotteisen kehityksen skenaarioille. Kaavaratkaisun vaikutuksia Euroopan laajuiseen TEN-T-ydinverkkoon kuuluvaan Kehä III:een ja sen liittymiin ei kuitenkaan ole arvioitu. Arvio vaikutuksista tulee esittää osana kaava-aineistoa.	Ei tarvetta tarkistuksiin.
NRO 2, 4.3.2026 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset ohjaavat alueen jätehuoltoa ja sen suunnittelua. Määräykset ovat kiinteistöjä sitovia, eikä niistä tule poiketa. Rälssitien suunnittelussa on tärkeää varmistaa, että liikennesuunnittelu tukee jätteiden keräys- ja tyhjennystyötä. Jäteautoille tulee varata rauhalliset pysäköintipaikat sekä riittävät tilat tyhjennystyölle. Jätepisteiden kapasiteetti tulee mitoittaa käyttäjämääriin sekä HSY:n tyhjennysreittien ja -rytmin mukaisesti.	Ei tarvetta tarkistuksiin.

	Suunnittelualuetta viistää rakennettu huleveden runkoviemäri, joka siirretään uuden rakennuksen tieltä katualueelle, lähtökohtaisesti maanomistajan kustannuksella. Alueen uusi maankäyttö edellyttää vesihuollon uudisrakentamista. Uuden vesihuollon, noin 250 m hulevesiviemäriä ja 50 m vesijohtoa ja jätevesiviemäriä, suunnittelu ja rakentaminen tulee maksamaan alustavan arvion mukaan 200 000 euroa.	
NRO 3, 5.3.3036 Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Asemakaavan muutosehdotuksessa tulee huomioida maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Asemakaavamääräyksissä on riittävästi huomioitu kiinteistömuuntamoiden tilavarausten mitoitustarve kortteleihin 52321 ja 52322 Rälssikujan varteen. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin kanssa laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.	Ei tarvetta tarkistuksiin.
NRO 4, 10.3.2026 Lupa- ja valvontavirasto	Aineistoon liitetyn meluselvityksen perusteella keskiäänitaso ylittää osassa asuinrakennusten julkisivua 65 dB tason, jolloin ääniympäristöasetuksen 796/2017 vaatimus 30 dB ääneneristävyydestä ei riitä. Meluselvitystä tulee vielä tarkentaa niin, että julkisivuihin kohdistuvat melutasot esitetään asuinkerroksittain, ja tarvittaessa tarkistaa ääneneristävyysmääräyksiä tulosten perusteella.	Lausunnon perusteella asemakaavaan lisättiin pihan väliaikaista meluntorjuntaa sekä rakennusten tuloilmanottoa koskevat määräykset.

	Päiväajan klo 7–22 keskiäänitason ollessa julkisivulla yli 55 dB, tulisi asuntojen aueta myös rakennuksen hiljaiselle ohjearvojen mukaiselle puolelle. Nyt kaavassa annettu määräys ei takaa kaikille asukkaille viihtyisää ja laadukasta asumista. Meluselvityksen mukaan melutasot ylittävät joissakin kerroksissa ohjearvot rakennuksen kaikilla julkisivuilla. Meluselvityksen tulosten perusteella on havaittavissa kohteen haasteellisuus erityisesti oleskeluun tarkoitettujen piha-alueiden suojaamiseksi melulta. Kortteleiden toteutuessa vaiheittain ajoitusmääräys meluhaittojen lieventämiseksi on tarpeen. Meluselvityksessä esitettyä väliaikaista ratkaisua ei voida pitää riittävänä, koska koko piha-/oleskelualuetta ei ole suojattu ohjearvot ylittävältä melulta. Tärinästä ja runkomelusta on annettu pääsääntöisesti riittävät määräykset. Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että niissä kohteissa, joissa julkisivun ääneneristävyydestä annetaan määräys, runkomelun taso ei saa ylittää Lprm 30 dB tasoa asuin- ja majoitushuoneissa. Ilmanlaatuarviot perustuvat HSY:n ja THL:n suosituksiin minimi- ja suositusetäisyyksistä. Nämä suositukset on annettu ilmansaasteiden haitoille avoimessa ympäristössä, jossa väylän varrella ei ole merkittäviä esteitä ilman sekoittumiselle. Kaavakohteeseen on muodostumassa katukuilu, jolloin käytettyjä etäisyyksiä ei tulisi yksinään käyttää suunnittelun perusteena. Ehdotusvaiheessa on	

	syytä harkita ilmanlaatuun liittyvien määräysten antamista.	
NRO 5, 13.3.2026 Vantaan kaupunginmuseo	Museo on esittänyt tavoitteekseen, että kaava-alueen suunnittelussa otettaisiin huomioon näkymät Huberin halleille, ettei niiden kaupunkikuvallinen merkitys heikentyisi. Asemakaavan selostuksessa on tuotu esiin uudisrakentamisen vaikutusta kaupunkikuvaan, rakennusperintöön ja näkymälinjoissa tapahtuviin muutoksiin. Museon näkökulmasta voidaan todeta, että näkymien kaventumisella on suuri vaikutus Huberin hallien näkymiseen kaukomaisemaan. Alueen luonteen muuttuminen teollisuusalueesta keskustatoimintojen alueeksi on iso muutos, joka väistämättä vaikuttaa maisemallisiin arvoihin. Huberin hallien suojelu osana uutta kaupunkia on museon tärkein tavoite alueen kulttuuriympäristön säilyttämisen kannalta. Museon rakennustutkija osallistuu Huberilan kaavarungon suunnittelutyöhön. Museon näkökulmasta hankkeen vaikutukset kulttuuriympäristöön on tuotu riittävällä tavalla esiin asemakaavaselostuksessa.	Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 1
Uudenmaan elinvoimakeskus, 2.3.2026

Lausunto:

Vantaan kaupunki pyytää Uudenmaan elinvoimakeskuksen lausuntoa Rälssitie 6:n asemakaavamuutoksesta. Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan kahden uuden kerrostalokorttelin rakentaminen Annefredin raitiovaunupysäkin läheisyyteen.

Liikenteellisessä tarkastelussa on esitetty vaihtoehtoiset kulkutapajakaumat sekä autoliikennepainotteisen että joukkoliikennepainotteisen kehityksen skenaarioille. Kaavaratkaisun vaikutuksia Euroopan laajuiseen TEN-T-ydinverkkoon kuuluvaan Kehä III:een ja sen liittymiin ei kuitenkaan ole arvioitu. Arvio vaikutuksista tulee esittää osana kaava-aineistoa.

Kaavaselostuksessa on huomioitu suunnittelualueen edullinen sijainti liikenneverkolla muun muassa joukkoliikenteen käytön näkökulmasta. Lisäksi selostuksessa on huomioitu sujuvat yhteydet sekä pääkaupunkiseudulle että valtakunnallisesti merkittävään tieverkkoon. Kuten selostustekstissä on tunnistettu, on jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien kehittäminen suunnittelualueella ja sen läheisyydessä välttämätöntä nykytilanteeseen verrattuna.

Vastine:

Kiitos lausunnosta. Asemakaavamuutos sijaitsee sen verran kaukana Kehä III:sta ja sen liikennetuotos on suhteellisen pieni, joten sillä on hyvin vähäinen liikenteellinen vaikutus Kehä III:een ja sen liittymiin. Tämän vuoksi asemakaavan liikenteellisessä tarkastelussa ei ole nähty tarpeelliseksi tutkia tarkemmin vaikutusta Kehä III:een. Veromiehen alueen tulevaisuuden kaupunkikehitystä ja liikenteellisiä vaikutuksia on selvitetty laajemmin esim. Vantaan ratikan kaavarungossa ja sen yhteydessä tehdyssä liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa.

Tarkistukset:

Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 2
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, 4.3.2026

Lausunto:

Jätehuolto

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset ohjaavat alueen jätehuoltoa ja sen suunnittelua. Määräykset ovat kiinteistöjä sitovia, eikä niistä tule poiketa. Hyvin järjestetty jätehuolto tukee kiertotaloutta ja parantaa alueen viihtyvyyttä. Rälssitien suunnittelussa on tärkeää varmistaa, että liikennesuunnittelu tukee jätteiden keräys- ja tyhjennystyötä. Jäteautoille tulee varata rauhalliset pysäköintipaikat sekä riittävät tilat tyhjennystyölle. Jätepisteiden kapasiteetti tulee mitoittaa käyttäjämääriin sekä HSY:n tyhjennysreittien ja -rytmin mukaisesti. Jäteastioiden tyhjennys alueella tapahtuu klo 6–22, mikä tulee huomioida liikennesuunnittelussa. Kulku jäteautolta jätetilaan tulee olla kuljettajalle työturvallinen, eikä jäteastian siirtomatka tulisi ylittää 10 metriä.

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiin voi tutustua tarkemmin HSY:n verkkosivuilla kohdassa “Jätehuoltomääräykset - HSY”. Lisätietoja jätehuoltomääräyksistä, alueen jätehuollon aikatauluista tai opastusta jätehuollon suunnittelussa antavat HSY:n jätehuollon asiantuntijat.

Vesihuolto

Suunnittelualuetta viistää rakennettu huleveden runkoviemäri, joka siirretään uuden rakennuksen tieltä katualueelle, lähtökohtaisesti maanomistajan kustannuksella. Alueen uusi maankäyttö edellyttää vesihuollon uudisrakentamista. Uuden vesihuollon, noin 250 m hulevesiviemäriä ja 50 m vesijohtoa ja jätevesiviemäriä, suunnittelu ja rakentaminen tulee maksamaan alustavan arvion mukaan 200 000 euroa.

Vastine:

Kiitos lausunnosta. Korttelien jätehuolto on tarkoitus keskittää korttelikohtaisiin jätehuoneisiin, jotka sijaitsevat Rälssikujan varrella. Asemakaavan liitteeksi on laadittu liikenteellinen tarkastelu (Ramboll, 4.11.2025), johon sisältyy jäteauton ajouratarkastelu Rälssikujalla. Jäteauto pääsee riittävän lähelle jätehuoneita (jäteastian siirtomatka ≤ 10 m) ja mahtuu kääntymään peruuttamalla Rälssikujan päässä.

Alueelle tarvittavan uuden vesihuollon suunnittelun ja rakentamisen kustannusarvio on välitetty tiedoksi maanomistajalle.

Tarkistukset:

Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 3
Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 5.3.2026

Lausunto:

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1-2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Asemakaavamääräyksissä on riittävästi huomioitu kiinteistömuuntamoiden tilavarausten mitoitustarve kortteleihin 52321 ja 52322 Rälssikujan varteen.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Kaukolämpöputkien ajantasainen sijainti löytyy Vantaan kaupungin yhdistelmäjohtokartalta. Alue on liitettävissä kaukolämpöön.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:

Kiitos lausunnosta. Asemakaavaehdotuksessa on huomioitu maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainnit.

Tarkistukset:

Ei tarvetta tarkistuksiin.

NRO 4
Lupa- ja valvontavirasto, 10.3.2026

Lausunto:

Melu, tärinä ja runkomelu

Kohde sijoittuu sekä lento- ja tieliikenteen että tulevan raideliikenteen melualueelle. Kaava-alueen melutilannetta on selvitetty kaavatyön aikana. Aineistoon liitetyn meluselvityksen perusteella keskiäänitaso ylittää osassa asuinrakennusten julkisivua 65 dB tason, jolloin ääniympäristöasetuksen 796/2017 vaatimus 30 dB ääneneristävyydestä ei riitä. Julkisivujen ääneneristävyydestä on annettu kaavaluonnoksessa määräyksiä. Meluselvitystä tulee vielä tarkentaa ehdotusvaiheeseen niin, että julkisivuihin kohdistuvat melutasot esitetään asuinkerroksittain, ja tarvittaessa tarkistaa ääneneristävyysmääräyksiä tulosten perusteella.

Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että päiväajan klo 7–22 keskiäänitason ollessa julkisivulla yli 55 dB, tulisi asuntojen aueta myös rakennuksen hiljaiselle ohjearvojen mukaiselle puolelle. Nyt kaavassa annettu määräys ”Asunnot eivät saa avautua vain Tikkurilantien puolelle tai julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna.” ei takaa kaikille asukkaille viihtyisää ja laadukasta asumista. Meluselvityksen mukaan melutasot ylittävät joissakin kerroksissa ohjearvot rakennuksen kaikilla julkisivuilla.

Kortteleiden vaiheittain toteuttamista on tutkittu meluselvityksessä eri vaihtoehdoin. Meluselvityksen tulosten perusteella on havaittavissa kohteen haasteellisuus erityisesti oleskeluun tarkoitettujen piha-alueiden suojaamiseksi melulta. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kortteleiden toteutuessa vaiheittain ajoitusmääräys meluhaittojen lieventämiseksi on tarpeen. Meluselvityksessä esitettyä väliaikaista ratkaisua ei voida pitää riittävänä, koska koko piha-/oleskelualuetta ei ole suojattu ohjearvot ylittävältä melulta. Jatkosuunnittelussa piha-alueet tulee saada suojattua kokonaisuudessaan ohjearvot ylittävältä melulta.

Tärinä- ja runkomelujen vaikutusten osalta kaavassa on käytetty aineistona Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvitystä vuodelta 2023. Tärinästä ja runkomelusta on annettu pääsääntöisesti riittävät määräykset. Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että niissä kohteissa, joissa julkisivun ääneneristävyydestä annetaan määräys, runkomelun taso ei saa ylittää Lprm 30 dB tasoa asuin- ja majoitushuoneissa.

Ilmanlaatu

Ilmanlaatuarviot perustuvat HSY:n ja THL:n suosituksiin minimi- ja suositusetäisyyksistä. Ilmanlaatuun tai korvausilman ottamiseen liittyen kaavassa ei ole annettu määräyksiä. Nykyisen ilmanlaatuohjeistuksen perusteella määräykset eivät ole välttämättömiä. Toisaalta HSY:n ja THL:n suositukset on annettu ilmansaasteiden haitoille avoimessa ympäristössä, jossa väylän varrella ei ole merkittäviä esteitä ilman sekoittumiselle. Kaavakohteeseen on muodostumassa katukuilu, jolloin käytettyjä etäisyyksiä ei tulisi yksinään käyttää suunnittelun perusteena. Ehdotusvaiheessa on syytä harkita ilmanlaatuun liittyvien määräysten antamista.

Pilaantuneet maat

Kaava-alueella on toiminut aikoinaan lyijysulatto, minkä johdosta alueella on syytä varautua pilaantuneeseen pintamaahan. Kaavassa on annettu asianmukainen määräys maaperän haitta-ainepitoisuuden selvittämisestä.

Vastine:

Kiitos lausunnosta.

Melu

Rakennusten julkisivujen kohdistuvat keskiäänitasot on laskettu siten, että laskentapisteet on sijoitettu kunkin kerroksen korkeudelle ja vaakasuunnassa enintään 5 m välein. Melukartoissa rakennuksen seinillä olevat kahdeksankulmaiset tunnukset ilmoittavat suurimman keskiäänitason LAeq, joka esiintyy kunkin tunnuksen kohdalla julkisivun pystysuuntaisella linjalla. Menetelmä on selkeästi kuvattu ja luettavissa meluselvityksestä. Kyseessä on yleinen käytäntö meluselvityksissä. Kerroskohtaisten laskentapistekarttojen esittäminen ei vaikuta julkisivun äänitasoeron määrittämiseen, koska määrittäminen on tehty korkeimman julkisivuun kohdistuvan melutason perusteella. Kerroskohtaiset kartat eivät anna lisäarvoa äänitasoeron määrittämiseen eikä niillä olisi vaikutusta annettaviin äänitasoeromääräyksiin.

Viihtyisyyden lisäämiseen tähtäävää muistutusta kaikkien asuntojen avautumisesta päiväajan keskiäänitason osalta enintään 55 dB suuntaan ei ole huomioitu kaavamääräyksissä. Tämä johtuu siitä, että kaikkien asuntojen avautuminen enintään 55 dB suuntaan on haastava toteuttaa tässä hankkeessa ja ylipäänsä pääkaupunkiseudulla eikä sitä ole edellytetty muissakaan asemakaavoissa.

Meluselvityksen perusteella kortteleiden vaiheittain toteuttaminen ei ole mahdollista vaihtoehdon 2 mukaan. Vaihtoehdon 1 mukaista melusuojausta voidaan parantaa jatkosuunnittelussa, jolla varmistetaan ja osoitettaan, että oleskeluun käytettävät piha-alueet tulee varmasti suojattua. Asemakaavan melua koskevia määräyksiä täydennetään seuraavasti: *Rakentamislupavaiheessa tulee esittää suunnitelma ja suunnitelman mukainen meluselvitys piha-alueiden meluntorjunnasta.*

Tärinä ja runkomelu

Tärinä- ja runkomelun torjunta on kaavassa määrätty Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:2 Melun- ja tärinäntorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa ohjeen mukaisesti.

Ilmanlaatu

Lausunnon perusteella lisätään kaavamääräys: *Rakennusten tuloilmanotto tulee varustaa tilojen käyttötarkoituksen mukaisella suodatuksella.*

Tarkistukset:

Lausunnon perusteella asemakaavaan lisättiin pihan väliaikaista meluntorjuntaa sekä rakennusten tuloilmanottoa koskevat määräykset.

NRO 5
Vantaan kaupunginmuseo, 13.3.2026

Lausunto:

Museo on antanut mielipiteensä asemakaavan aikaisemman kuulemisen yhteydessä (Dnro: VKM/193/2024).

Mielipiteessään museo toi esiin, että suunnittelualueella ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, mutta alueen länsipuolella sijaitsee niin kutsutut Huberin hallit, joiden on todettu muun muassa Aviapoliksen kaavarungossa olevan maisemallisesti merkittäviä alueen identiteettirakennuksia. Museo esitti tavoitteekseen, että kaava-alueen suunnittelussa otettaisiin huomioon näkymät Huberin halleille, ettei niiden kaupunkikuvallinen merkitys heikentyisi. Museo esitti, että kaavatyön edetessä tulee tutkitaan uudisrakentamisen vaikutusta kaupunkikuvaan ja rakennusperintöön. Näkymälinjat ja niissä tapahtuvat mahdolliset muutokset tulee tuoda esiin kaavaselostuksessa.

Kaavaselostuksessa rakennettuun kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten selostuksessa on tuotu esiin, että näkymälinja tulee kaventumaan Tikkurilantieltä idästäpäin tullessa hieman uuden rakentamisen myötä. Näkymälinjoihin vaikuttaa vielä enemmän suunnittelualueen luoteispuolella olevan tontin rakentuminen, jossa on voimassa oleva asemakaava vuodelta 2017. Alue on kaavoitettu kerrostalorakentamiseen asemakaavalla 002204 Rälssipuiston kortteli. Korttelin rakentaminen on vielä kesken ja sen pohjois- ja itäosan rakennukset eivät ole valmistuneet. Asemakaavan toteuttamisen jälkeen nykyinen näkymä Rälssitien risteyksestä Huberin halleille tulee peittymään Tikkurilantieltä katsoessa joka tapauksessa. Näin ollen lausunnolla olevan asemakaavan ratkaisulla ei ole vaikutusta halleille avautuviin näkymiin, kun tuleva rakentaminen luoteisosaan toteutuu. Näkymiä Huberin halleille tutkitaan alueella tarkemmin valmisteilla olevassa Huberilan kaavarungossa (nro 052900), jossa tavoitteena on säilyttää osittain merkittäviä näkymälinjoja ja myös luoda uusia kaupunkirakenteen muuttuessa.

Museon näkökulmasta voidaan todeta, että näkymien kaventumisella on suuri vaikutus Huberin hallien näkymiseen kaukomaisemaan. Alueen luonteen muuttuminen teollisuusalueesta keskustatoimintojen alueeksi on iso muutos, joka väistämättä vaikuttaa maisemallisiin arvoihin. Museo pitää kuitenkin positiivisena käynnissä olevaa Huberin hallien osittaiseen suojeluun tähtäävää kaavasuunnittelua lähikortteleissa, joissa rakennusten ympärille on suunnitteilla elävää kaupunkikeskustaa ja vanhaa teollisuushistoriaa säilyy alueella integroituna sen uusiin rakenteisiin. Huberin hallien suojelu osana uutta kaupunkia on museon tärkein tavoite alueen kulttuuriympäristön säilyttämisen kannalta. Museon rakennustutkija osallistuu Huberilan kaavarungon suunnittelutyöhön. Suunnittelun yhteydessä on hahmoteltu näkymälinjoja halleille muun muassa Tikkurilantieltä Perintötien risteysalueelta ja alueen sisällä hallit on nostettu keskustatoimintojen keskiöön.

Museon näkökulmasta hankkeen vaikutukset kulttuuriympäristöön on tuotu riittävällä tavalla esiin asemakaavaselostuksessa.

Vastine:

Kiitos lausunnosta.

Tarkistukset:

Ei tarvetta tarkistuksiin.

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002586

Päiväys
Datum

11.8.2026,
24.8.2026 tarkistettu

Vantaan kaupunki

RÄLSSITIE 6

Kaupunginosa 52, VEROMIES

Vanda stad

FJÄLSEVÄGEN 6

Stadsdel 52, SKATTMANS

Asemakaavan muutos
Korttelit 52321 ja 52322, sekä katualuetta.

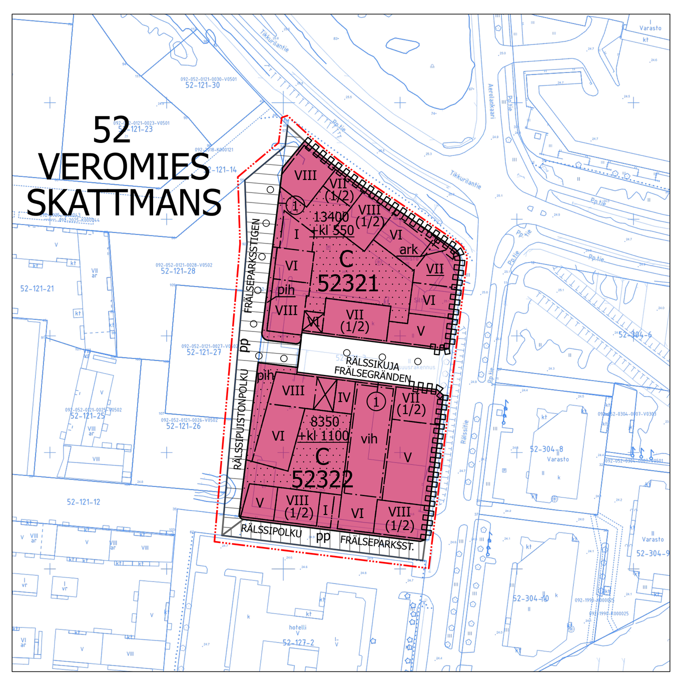
Ändring av detaljplanen
Kvarteren 52321 och 52322, samt gatuområdena.

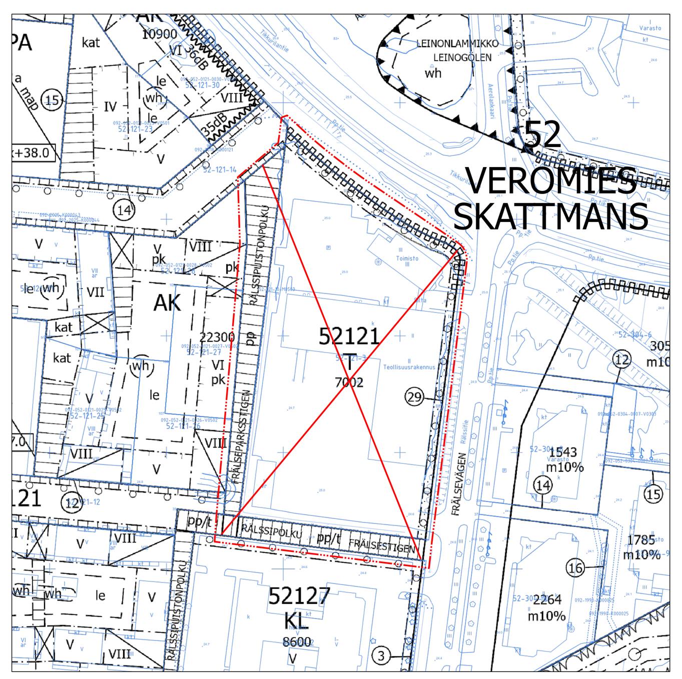
Tonttijaon muutos
Korttelit 52321 ja 52322.

Ändring av tomtindelningen
Kvarteren 52321 och 52322.

1:2000

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva. / **Linje 3 m utanför planområdets gräns.**

C — **Keskustatoimintojen korttelialue.** / **Kvartersområde för centrumfunktioner.**

Yleistä

Kortteliin saa sijoittaa asuin-, toimisto-, liike- ja palvelutiloja.

Toimisto-, liike- ja palvelutilat tulee sijoittaa Rälssitien ja Tikkurilantien varteen. Korttelit tulee suunnitella siten, että toimisto-, liike ja palvelurakentaminen voidaan toteuttaa kokonaisuudessaan. Tätä varten ensimmäisten rakennuslupien yhteydessä tulee laatia korttelin kokonaissuunnitelma, jossa esitetään tuleva työpaikkarakentaminen sekä sen vaiheistus.

Kortteliin 52322 saa sijoittaa myös pysäköintitiloja. Pysäköintitilat tulee sijoittaa Rälssitien varteen.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeatasoista.

Kortteleista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Rälssitien ja Tikkurilantien varressa tulee noin 20 metrin välein sijoittaa rakennuksen julkisivuun tai korttelin reunaan, jalankulkijan reitin varrelle, jotain kaunista ja kiinnostavaa arkkitehtuurin tai ympäristörakentamisen keinoin.

Rälssitien ja Tikkurilantien kulmausta tulee korostaa maamerkkinä ja se tulee toteuttaa erityisen laadukkaana paikkana arkkitehtuurin, taiteen, valaistuksen ja/tai ympäristörakentamisen keinoin.

Alueella noudatetaan omaehtoista pelastautumista.

Maaperän haitta-ainepitoisuus on tarkistettava ja tarvittaessa puhdistettava ennen rakennustöiden aloittamista.

Mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää korkeustasoa +100 m (N2000).

Rakennusoikeus

Korttelissa 52321 asumista saa rakentaa enintään 9 100 k-m².

Kortteliin 52321 tulee rakentaa kivijalkaan ravintolakäyttöön soveltuva liiketila, mikä tulee ottaa huomioon talotekniikan toteutuksessa. Liiketilan tulee olla kooltaan vähintään 130 k-m².

Kortteliin 52322 tulee rakentaa päivittäistavarakaupalle soveltuva liiketila, joka on kooltaan vähintään 450 k-m². Tämä liiketila tulee sijoittaa Rälssitien varteen ja suunnitella siten, että se on joustavasti yhdistettävissä ja jaettavissa pienempiin osiin.

Kortteleihin tulee rakentaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi asukkaiden yhteistiloja; kerho- ja harrastetiloja, talosaunoja, pesuloita ja kuivatustiloja vähintään se määrä, joka vastaa 2 %:a asumisen kokonaisrakennusoikeudesta.

Asukkaiden yhteistiloja ja varastoja saa rakentaa asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita.

Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Ylemmissä kerroksissa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²/kerros saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisäkerrosalat eivät mitoita autopaikkoja tai väestönsuojia.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi omatoimista pelastautumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Porrashuoneen laatuvaatimukset eivät koske tätä toista porrasta.

Allmänt

I kvarteret får bostads-, kontors-, affärs- och servicelokaler placeras.

Kontors-, affärs- och servicelokalerna ska placeras längs Frälsevägen och Dickursbyvägen. Kvarteren ska planeras så att kontors-, affärs- och servicebyggandet kan genomföras i sin helhet. För detta ändamål ska man i samband med de första byggloven utarbeta en helhetsplan för kvarteret där det kommande arbetsplatsbyggandet och dess faser presenteras.

I kvarteret 52322 får också parkeringsutrymmen placeras. Parkeringsutrymmena ska placeras vid Frälsevägen.

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska vara urbant och högklassigt och genomförandet ska hålla en hög nivå.

Av kvarteren och byggnaderna ska en urban helhet bildas genom arkitektoniska medel.

Längs Frälsevägen och Dickursbyvägen ska något vackert och intresseväckande placeras genom arkitektoniska medel eller miljöbyggande med cirka 20 meters mellanrum i byggnadsfasaden eller kanten av kvarteret, längs gångstråket.

Frälsevägens och Dickursbyvägens hörn ska framhävas som landmärke och det ska byggas som en särskilt högklassig plats genom arkitektur, konst, belysning och/eller miljöbyggande.

I området iakttas räddning på egen hand.

Jordmånens halt av skadliga ämnen ska kontrolleras och vid behov ska jorden saneras innan byggnadsarbetena inleds.

Inga konstruktioner eller anläggningar får överskrida höjdnivån +100 m (N2000).

Byggrätt

I kvarteret 52321 får högst 9 100 m²-vy boende byggas.

I kvarteret 52321 ska man i stenfoten bygga en affärslokal som är lämpad för restaurangbruk, vilket ska beaktas vid genomförandet av husteknik. Affärslokalen ska ha en storlek av minst 130 m²-vy.

I kvarteret 52322 ska en affärslokal byggas som lämpar sig för dagligvaruhandel, vilken är minst 450 m²-vy stor. Denna affärslokal ska placeras vid Frälsevägen och planeras så att den smidigt går att kombinera och dela upp i mindre delar.

I kvarteren ska utöver den egentliga byggrätten byggas gemensamma utrymmen för de boende; klubb- och hobbyutrymmen, husbastur, tvättstugor och torkrum till minst en storlek som motsvarar 2 % av den totala byggrätten.

Gemensamma utrymmen för de boende och förråd får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen.

Utöver den byggrätt som anges i detaljplanen får grönrum byggas.

På markplansvåningen får 35 m²-vy av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. På de övre våningarna får 20 m²-vy/våning av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. De i detaljplanen tillåtna tilläggsvåningsytorna för trapphus räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Förutom den våningsyta som anvisats i detaljplanen får ett separat trapphus som betjänar räddning på egen hand byggas utöver det egentliga trapphuset. Kvalitetskraven för trapphus gäller inte detta andra trapphus.

LIITE: Kaupunginvaltuusto 21.09.2026 / 11 §

Korttelit

Jokaisesta korttelista tulee korttelin ensimmäisen rakennusluvan yhteydessä laatia kokonaissuunnitelma, jossa on alustavasti esitelty kattomuotojen ja kivijalkatoimintojen sijoittuminen, pihasuunnitelma sekä rakentamisen vaiheistus.

Kortteleiden tulee olla pääosin umpikortteleita, joissa rakennukset ovat korttelin sivun pituudelta kiinni toisissaan. Rakennusten väliin saa jättää kapeita kulkuaukkoja.

Kunkin korttelijulkisivun on muodostuttava vähintään kahdesta rakennuksesta ja vähintään kolmesta ilmeeltään erilaisesta julkisivuratkaisusta.

Korttelien jätehuolto tulee järjestää siten, että niiden tyhjennys ja huolto hoidetaan Rälssikujan kautta.

Kortteleihin 52321 ja 52322 tulee varata tilat kiinteistömuuntamoa varten. Muuntamot sijoitetaan Rälssikujan varteen.

Vesihuolto tulee mahdollistaa korttelialueiden sisäisin järjestelyin kaikille alueen tonteille, mikäli liitospaikka sitä edellyttää.

Rakennukset

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan, materiaaleiltaan ja kaupunkikuvaltaan korkealuokkaisia.

Rälssitien varressa rakennuksiin tulee suunnitella ja rakentaa arkadi tai katos, joka jatkuu yhtäjaksoisena koko korttelijulkisivulla ja muodostaa säältä suojatun kulkureitin Rälssitien varteen. Arkadin tai katoksen tulee olla vähintään 3 m leveä ja vähintään 4,5 m korkea. Kulkureitin tulee olla viihtyisä. Arkadin tai katoksen tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealaatuinen ja pintamateriaalin sama kuin rakennuksen julkisivussa.

Rakennusten pääsisäänkäynnit tulee sijoittaa katualueen puolelle. Asuinrakennuksen porrashuoneen sisäänkäynti tulee sijoittaa myös pihan puolelle.

Porrashuoneiden sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Porrashuoneiden tulee olla laadukkaita, viihtyisiä ja luonnonvaloisia.

Maantasokerrokseen tulee sijoittaa Rälssipuistonpolun ja sisäpihojen suuntaan avautuvia asuntoja.

Liiketilojen tulee olla jaettavissa ja yhdistettävissä useampaan osaan. Liiketiloihin tulee järjestää suoria kulkuyhteyksiä kadulta.

Ilmanvaihtokonehuoneet ja muut talotekniset laitteet tulee sovittaa luontevaksi osaksi rakennusten arkkitehtuuria ja materiaaleja.

Korttelissa 52322 asukkaiden yhteiset saunatilat tulee sijoittaa rakennuksen ylimpään kerrokseen. Yhteisiin saunatiloihin tulee liittyä oma ulko-oleskelutila.

Pysäköintilaitoksen ylin kerros tulee kattaa.

Pihan puolella pysäköintilaitosten seinän tulee estää pysäköinnistä aiheutuvat häiriöt asuinrakennuksiin ja korttelipihaan.

Julkisivut

Rakennusten julkisivujen yksityiskohtien, ikkunajaotuksen tai värityksen tulee olla erilaisia rakennuksen eri osissa.

Rakennusten värityksen tulee pohjautua niittykasvien (murrettu punainen, keltainen, vihreä ja sinivioletti) sekä tiilen väreihin.

Rakennusten katujulkisivujen pääasiallisena materiaalina tulee käyttää tiiltä, rappausta, puuta tai metallia.

Kortteleiden julkisivujen tulee olla yleisilmeeltään vaaleita ja luonnonläheisiä. Julkisivuja voi rytmittää ja korostaa paikoin tummemmilla sävyillä ja punatiilellä. Niittykasvien värejä tulee käyttää vähintään rakennuksen yksityiskohdissa. Julkisivumateriaaleja tulee käyttää monipuolisesti.

Rakennuksen kadulle näkyvien tiilijulkisivujen tulee olla paikallamuurattuja tai antaa paikalla muuratun julkisivun vaikutelma.

Julkisivujen mahdolliset elementtisaumat tulee häivyttää sauman sijoituksen tai julkisivun pintarakenteen avulla.

Pysäköintitalon julkisivut tulee rakentaa korttelin arkkitehtuuriin sopiviksi. Sisäpihan puolella pysäköintitalon julkisivuun tulee integroida kasvillisuutta, esim. istutusaltaita käyttämällä.

Kivijalka

Katujulkisivuille tulee muodostaa avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros.

Kivijalkakerrosta tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin, runsaalla aukotuksella, rakennusosilla ja valaistuksella.

Rälssitien varressa kivijalkakerroksen tulee olla liike- ja myymälätilaksi soveltuvaa tilaa, jonka katujulkisivu tulee tehdä näyteikkunajulkisivuna.

Rälssitien ja Tikkurilantien varressa kivijalkakerroksen kerroskorkeuden tulee olla vähintään 4,5 m.

Kivijalkakerroksen yhteistiloihin tulee olla kulkuyhteys ulkoa.

Arkadin tulee erottua julkisivussa materiaalin, värin ja/tai detaljoinnin keinoin. Arkadin suunnittelussa ja pilarijaossa tulee huomioida kivijalan liiketilojen näkyvyys.

Katot

Rakennusten kattomuotojen tulee vaihdella rakennuskohtaisesti jokaisessa korttelissa.

Katujen varressa rakennusten kattopintaa tulee jäsentää ja rytmittää kattoikkunoilla- ja lyhdyillä, kattorakenteeseen integroiduin parvekkein tai madaltamalla räystäslinjaa.

Kattolyhty saa olla pituudeltaan enintään 65 % räystäslinjan pituudesta.

Tasakattojen tulee olla pääosin monilajisia kasvikattoja ja/tai asukkaiden oleskelua palvelevia vehreitä ja viihtyisiä kattopuutarhoja ja/tai katoille tulee sijoittaa uusiutuvan energian tuotantoon tarkoitettuja teknisiä laitteita ja varusteita.

Katoille sijoitettavat ilmanvaihtokonehuoneet, muut tekniset tilat ja energian tuotantoon tarkoitetut tekniset laitteet on suunniteltava osaksi rakennuksen kattomaisemaa ja arkkitehtuuria.

Yksikerroksiset rakennukset tulee toteuttaa niittykattoisina.

Parvekkeet

Jokaisessa asunnossa tulee olla oleskeluparveke, terassi, piha tai viherhuone.

Rälssitien puoleisten parvekkeiden tulee olla pääosin sisäänvedettyjä tai parvekejulkisivut tulee toteuttaa niin, että ne muodostavat arkkitehtuuriltaan yhtenäisen kokonaisuuden lämpimän julkisivun kanssa materiaaleiltaan ja aukotukseltaan. Aukotuksen tulee olla vaihtelevaa.

Tikkurilantien puoleiselle julkisivulle ei saa sijoittaa oleskeluparvekkeita.

Kvarter

För varje kvarter ska i samband med kvarterets första bygglov en helhetsplan utarbetas, där takformer och placeringen av stenfotsfunktioner, en plan över gården samt byggnadsfaserna presenteras preliminärt.

Kvarteren ska vara huvudsakligen slutna kvarter där byggnaderna står sammanfogade längs kvarterets sida. Smala genomgångar mellan byggnaderna får lämnas.

Varje kvartersfasad ska bestå av minst två byggnader och minst tre fasadlösningar som skiljer sig åt till sin framtoning..

Kvarterens avfallshantering ska ordnas så att tömningen och underhållet ordnas via Frälsegränden.

I kvarteret 52321 och 52322 ska plats reserveras för en fastighetstransformator. Transformatorstationerna placeras utmed Frälsegränden.

Vattenförsörjningen ska möjliggöras inom kvartersområdena för alla tomter i området, om anslutningspunkten så kräver.

Byggnader

Byggnaderna ska hålla hög standard till sin arkitektur, sina material och med tanke på stadsbilden.

Utmed Frälsevägen ska det för byggnaderna planeras och byggas en arkad eller ett skärmtak, som fortsätter oavbrutet längs hela kvarterets fasad och bildar en förbindelseväg som är väderskyddad längs Frälsevägen. Arkaden eller skärmtaket ska vara minst 3 meter brett och minst 4,5 meter högt. Förbindelsevägen ska vara trivsam. Arkaden eller skärmtaket ska hålla hög kvalitet till sin arkitektur och ytmaterialet det samma som i byggnadens fasad.

Byggnadernas huvudentréer ska placeras mot gatuområdet. Ingången till bostadshusets trapphus ska också placeras på gårdssidan.

Trapphusens entréer ska framhävas genom arkitektoniska medel.

Trapphusen ska hålla hög kvalitet, vara trivsamma och ha dagsljusinsläpp.

I markplanet ska bostäder placeras som öppnar upp mot Frälseparksstigen och innergårdarna.

Affärslokaler måste vara delbara och sammankopplade i flera delar. Till affärslokalerna ska direkta entréer ordnas från gatan.

Ventilationsmaskinrum och övriga hustekniska anordningar ska anpassas så att de bildar en naturlig del av byggnadernas arkitektur och material.

I kvarteret 52322 ska gemensamma bastuutrymmen för de boende placeras på byggnadens översta våning. I anslutning till de gemensamma bastuutrymmena ska det finnas ett eget utrymme för utevistelse.

Parkeringsanläggningens översta våning ska övertäckas.

På gårdssidan ska väggarna i parkeringsanläggningarna förhindra att störningar från parkeringen påverkar bostadshusen och gårdsmiljön.

Fasader

Byggnadsfasadernas detaljer, gruppering av fönster eller färgsättning ska variera i olika delar av byggnaden.

Byggnadernas färgsättning ska baseras på färgerna hos ängsväxter (brutet rött, gult, grönt och blåviolett) och tegel.

Byggnadsfasadernas detaljer, gruppering av fönster och färgsättning ska variera i olika byggnader.

Kvarterens fasader ska till sin allmänna framtoning vara ljusa och naturnära. Fasaderna kan varieras och ställvis framhävas med mörkare nyanser och rödtegel. Byggnadernas färgsättning ska baseras på färgerna hos ängsväxter. Fasadmaterial ska användas på ett mångsidigt sät.

Byggnadens tegelfasader som syns mot gatan ska vara murade på platsen eller ge intryck av en fasad som murats på platsen.

Fasadernas eventuella elementfogar ska döljas med hjälp av fogens placering eller fasadens ytstruktur.

Parkeringshusets fasader ska byggas så att de passar in i kvarterets arkitektur. På innergården ska man i parkeringshusets fasad integrera växtlighet, t.ex. genom att använda planteringslådor.

Stenfot

Gatufasaderna ska bilda en öppen, funktionell och visuell stenfotsvåning.

Stensfotsvåningen ska framhävas med arkitektoniska medel, ett stort antal öppningar, byggnadsdelar och belysning.

Längs Frälsevägen ska det finnas utrymmen som lämpar sig för affärs- och butikslokaler, och dessas gatufasader ska byggas som skyltfönsterfasader.

Stenfotsvåningens våningshöjd vid Frälsevägen och Dickursbyvägen ska vara minst 4,5 m.

Stensfotsvåningens gemensamma utrymmen ska ha en förbindelse från utsidan.

Arkaden ska bilda en kontrast mot fasaden genom material, färger och/eller detaljer. Vid arkadens planering och pelarindelning ska man beakta att stenfotens affärslokaler är synliga.

Tak

Byggnadernas takformer ska variera byggnadsvis i varje kvarter.

Längsmed gatorna ska byggnadernas takyta struktureras och varieras med takfönster och takkupor, balkonger som är integrerade i takkonstruktionen eller genom att sänka taklinjen.

Takkupan får ha en längd på högst 65 % av takfotlinjens längd.

Plana tak ska i huvudsak bestå av växttak med flera växtarter och/eller grönskande och trivsamma taktrådgårdar som betjänar de boendes vistelse och/eller så ska tekniska anordningar och utrustning för produktion av förnybar energi placeras på taken.

Ventilationsmaskinrum, övriga tekniska utrymmen och tekniska anordningar avsedda för energiproduktion som placeras på tak ska planeras som en del av byggnadens taklandskap och arkitektur.

Envåningshus ska byggas med ängstak.

Balkonger

Varje bostad ska ha en balkong, en terrass, en gård eller ett grönrum.

Balkongerna mot Frälsevägen ska huvudsakligen vara indragna eller så ska balkongfasaderna byggas så att de till sin arkitektur bildar en sammanhängande helhet med den varma fasaden till sina material och öppningar. Öppningarna ska vara varierande.

Vistelsebalkonger får inte placeras på fasaden mot Dickursbyvägen

Katujulkisivuilla parvekkeet, jotka toteutetaan arkkitehtuuriltaan yhtenäisenä kokonaisuutena lämpimän julkisivun kanssa tai joiden alapuolella on terassi, saavat ulottua rakenteineen maahan asti. Muut katujulkisivujen parvekkeet tulee toteuttaa ulokkeena tai ripustettuna.

Rälssikujan ja Rälssipolun puoleisille katujulkisivuille saa rakentaa ulokeparvekkeita, jotka ulottuvat katualueen puolelle enintään 1,2 m.

Parvekkeiden tulee olla arkkitehtuuriltaan korkeatasoisia ja kaupunkimaisia. Parvekekaide ei saa olla kokonaan läpinäkyvä lasia.

Julkisivulla, jolle rakennetaan arkadi tai arkadimainen parvekejulkisivu, tulee parvekkeiden etupinnan ja pilareiden muodostaa yhtenäinen julkisivu.

Pihat ja hulevedet

Korttelialueesta tulee laatia yhtenäinen pihasuunnitelma.

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,9.

Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Korttelin piha-alue tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä, vehreänä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta.

Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet, monipuolinen kasvillisuus, hulevesien viivytys ja yhteisöllisyys.

Kadun varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.

Maantasokerroksen asunnoilla tulee olla omat pihat tai terassit. Sisäpihan puoleisilla huoneistoilla tulee olla oma sisäänkäynti pihan kautta.

Asuntokohtaisia pihoja saa rakentaa kadun suuntaan. Pihat tulee rajata katualueesta istutuksin tai rakenteellisin keinoin

Piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla.

Istutettavien puiden taimien rungonympäryksen tulee olla vähintään 18 cm.

Istutettavien taimien tulee olla pääosin kotimaisia.

Kulkureiteillä tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita. Korttelialueen tai sen osan asfaltoiminen on kielletty.

Pihalle ei saa sijoittaa pysäköintiä eikä pelastautumiseen tarvittavia nostopaikkoja. Kortteleihin voidaan tästä poiketen sijoittaa 1 autopaikka liikkumisesteisiä ja 1 autopaikka lyhytaikaista pysäköintiä varten. Nämä autopaikat tulee toteuttaa nurmikiveyksin.

Pihalle saa sijoittaa vain sammutustyön kannalta välttämättömät nostopaikat. Mahdollisista nostopaikoista tulee neuvotella pelastuslaitoksen kanssa.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Palo-ojan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Korttelit tulee järjestää niin, että niiden vesihuollon liitospaikat ovat järjestettävissä Rälssitieltä, Tikkurilantieltä tai Rälssikujalta.

Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen.

Melu ja ilmanlaatu

Rakennusten suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava Rälssitielle ja Tikkurilantielle tulevan raitioliikenteen aiheuttama mahdollinen tärinä ja runkomelu siten, että asuin- ja majoitushuoneissa liikennetärinä vw,95 saa olla enintään 0,30 mm/s sekä runkomelu Lprm enintään 35 dB ja toimisto-, tauko- ja neuvottelutiloissa liikennetärinä vw,95 saa olla enintään 0,60 mm/s sekä runkomelu Lprm enintään 40 dB.

Rakentamislupavaiheessa on esitettävä ulkovaipan ääneneristysselvitys ja raitioliikenteen runkomelu- ja tärinäselvitys, tarvittaessa päivitetty liikennemeluselvitys ja toimenpiteet melun, runkomelun sekä -tärinän haittojen estämiseksi.

Asunnot eivät saa avautua vain Tikkurilantien puolelle tai julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna.

Rakennuksen ulko- ja sisäpuolen välisen äänitasoeron (ΔLA) tie-, raide- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava asuin- ja majoitushuoneissa vähintään 32 dB, toimisto- ja liiketiloissa vähintään 28 dB ja kokoontumistiloissa vähintään 32 dB.

Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla ylity missään korttelialueen rakentumisen vaiheissa. Mahdolliset piharakennukset ja meluesteet tulee toteuttaa osana rakennusten arkkitehtuuria. Rakentamislupavaiheessa tulee esittää suunnitelma ja suunnitelman mukainen meluselvitys piha-alueiden meluntorjunnasta.

Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei oleskeluun käytettävillä parvekkeilla, terasseilla ja kattopihoilla ylity.

Rakennusten tuloilmanotto tulee varustaa tilojen käyttötarkoituksen mukaisella suodatuksella.

Hiilineutraalius

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää. Rakennuksen päämateriaalien tulee olla kestäviä, pitkäikäisiä ja helposti huollettavia sekä kierrätettäviä. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Asuinrakennusten energiatehokkuuden tulee olla vähintään A2018-energialuokkaa tai sitä vastaava.

Rakennuksissa tulee käyttää osin vähähiilisiä materiaaleja. Vähähiilisyys tulee todentaa ja perustella rakennuslupaa haettaessa.

Korttelien esirakentamisessa tulee käyttää vähähiilisiä ratkaisuja.

Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian ratkaisut saavat olla rakennus- ja korttelikohtaisia tai alueellisia.

Uusiutuvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet ja varusteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria ja katolle sijoittuessaan ne on suunniteltava laadukkaaksi osaksi rakennuksen kattomaisemaa

Balkongerna på gatufasaderna, som till sin arkitektur arrangeras som en enhetlig helhet med den varma fasaden eller nedanför vilka det finns en terrass, får sträcka sig ända ner till marken med sina konstruktioner.. Övriga balkonger ska byggas som utsprång eller upphängda.

Utskjutande balkonger som når ut högst 1,2 m på gatuområdet får byggas på gatufasaderna mot Frälsegränden och Frälsestigen.

Balkongerna ska vara av hög kvalitet och urbana. Balkongräcket får inte bestå av helt genomskinligt glas.

På en fasad som det byggs en arkad eller en arkadliknande balkongfasad på, ska balkongernas framsida och pelare bilda en sammanhängande fasad.

Gårdar och dagvatten

För kvartersområdet ska en enhetlig plan över gårdarna utarbetas.

Målsättningstalet för kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 0,9.

Gröneffektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

Kvarterets gårdsområde ska planeras och anläggas som en sammanhängande grönskande helhet oberoende av tomtindelningen.

Vid planeringen av gårdarna ska man beakta behoven hos användare i olika åldrar, mångsidig växtlighet, fördröjningen av dagvatten och gemenskap.

Utrymmet mellan byggnaden som placeras vid gatan och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.

Lägenheterna i markplanet ska ha egna gårdar eller terrasser. De bostäder som vetter mot den inre gården ska ha en egen ingång från gårdssidan.

Bostadsgårdar får anläggas mot gatan. Gårdarna ska avgränsas från gatuområdet med planteringar eller genom byggda avgränsningar.

I gårdsområdet ska också högväxta trädslag planteras, vars livsbetingelser ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och val av arter.

Trädplantor som planteras ska ha en stam med en omkrets på minst 18 cm.

De plantor som planteras ska huvudsakligen vara inhemska.

På färdvägar ska genomsläppliga ytbeläggningar användas. Det är förbjudet att asfaltera kvartersområdet eller en del av det.

På gården får varken parkeringsplatser eller uppställningsplatser för räddningsfordon placeras. Inom kvarteren får det dock som undantag anordnas en parkeringsplats för personer med nedsatt rörelseförmåga och en parkeringsplats för korttidsparkering. Dessa parkeringsplatser ska utföras med gräsarmeringssten

På gården får endast lyftplatser som är nödvändiga med tanke på släckningsarbete placeras. Eventuella lyftplatser ska förhandlas om med räddningsverket.

I kvartersområdet ska dagvatten fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvatten under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Byggandet ska utföras så att det inte leder till en betydande försämring av vattenkvaliteten i Brunabäcken, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller sediment, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggfasen där dagvattenhanteringen har beaktats.

Kvarteren ska planeras så att anslutningsplatserna för vattenförsörjning kan ordnas från Frälsevägen, Dickursbyvägen eller Frälsegränden.

Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande.

Buller och luftkvalitet

I planeringen och uppförandet av byggnaderna ska man beakta vibrationer och stombuller som spårvägstrafiken till Frälsevägen och Dickursbyvägen eventuellt orsakar så att trafikvibrationerna vw,95 i bostads- och inkvarteringsrum får uppgå till högst 0,30 mm/s och stombullret Lprm till högst 35 dB, och i kontors-, paus- och möteslokaler får trafikvibrationerna vw,95 uppgå till högst 0,60 mm/s och stombullret Lprm till högst 40 dB.

I bygglovsskedet ska man presentera en utredning av ljudisoleringen i klimatskalet och en utredning av spårtrafikens stombuller och vibrationer, vid behov en uppdaterad trafikbullerutredning och åtgärder för att förhindra olägenheter från buller, stombuller samt vibrationer.

Bostäder får inte öppna upp endast mot Dickursbyvägen eller mot en fasad där bullernivån som fasaden exponeras för överskrider 65 dB beräknat enligt den genomsnittliga ljudnivån dagtid.

Ljudnivåskillnaden (ΔL) mellan byggnadens ut- och insida mot väg-, spår- och flygtrafikbuller i bostads- och inkvarteringsrum ska vara minst 32 dB, i kontors- och affärslokaler minst 28 dB och i möteslokaler minst 32 dB.

Genom tekniska lösningar ska man se till att den beräknade bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrids på gårdar som är avsedda för vistelse i något skede av byggandet av kvartersområdet. Eventuella gårdsbyggnader och bullerskydd ska uppföras som en del av byggnadernas arkitektur. I bygglovsskedet ska en plan och en planenlig bullerutredning om bullerbekämpningen i gårdsområdena presenteras.

Genom tekniska lösningar ska man se till att den beräknade bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrids på balkonger, terrasser och takgårdar som används för vistelse.

Byggnadernas friskluftsintag ska utrustas med filtrering enligt användningsändamålet i lokalerna.

Klimatneutralitet

Byggandet ska vara hållbart ur ett livscykelperspektiv. Byggnadernas huvudsakliga material ska vara hållbara, varaktiga och lättskötta samt återvinningsbara. I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

Bostadshusens energieffektivitet ska vara minst energiklass A2018 eller motsvarande.

I byggnaderna ska delvis användas material med låg koldioxidhalt. Den låga koldioxidhalten ska verifieras och motiveras i samband med bygglovsansökan.

Vid förberedelsearbetet för kvarteren ska koldioxidsnåla lösningar användas.

Byggnadernas energibehov ska delvis eller helt tillgodoses med lokalt producerad förnybar energi. Lösningarna för förnybar energi får vara byggnads- och kvartersspecifika eller områdesvisa

Tekniska anordningar och teknisk utrustning som behövs för produktion av förnybar energi ska planeras som en del av byggnadernas arkitektur och när de placeras på taket ska de planeras som en högklassig del av byggnadens taklandskap.

Jäähdytystarvetta tulee ensisijaisesti vähentää rakenteellisilla ja/tai ympäristörakentamisen ratkaisuilla koneellisen jäähdyttämisen sijasta. Mahdolliset passiiviset aurinkosuojaimet tulee suunnitella luontevaksi osaksi rakennuksen julkisivun arkkitehtuuria.

Pysäköintilaitoksessa latauspistevalmius tulee toteuttaa kaikkiin pysäköintipaikkoihin. Lisäksi paikoista vähintään 15 % tulee toteuttaa heti käytettävissä olevina sähköauton latauspisteinä.

Pysäköinti

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään:

asuminen 1 pp / 30 k-m², kuitenkin vähintään 2 pp / asunto

liiketilat 1 pp / 40 k-m²

toimistot ja palvelut 1 pp / 50 k-m²

Pyöräpaikoista vähintään 75 % tulee toteuttaa säältä suojattuun ja lukittuun tilaan, joka on esteettömästi saavutettavissa pihalta tai kadulta. Niistä 50 % tulee olla runkolukittavia. Kaikkien ulkotilaan sijoitettavien pyöräpaikkojen tulee olla runkolukittavia.

Korttelien 52321 ja 52322 autopaikat sijoitetaan kortteliin 52322 pysäköintilaitokseen. Lisäksi korttelien sisäpihalle voidaan sijoittaa 1 autopaikka lyhytaikaista huoltoa ja kotihoitoa varten sekä 1 autopaikka liikkumisesteisiä varten.

Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään:

asuminen 1 ap / 110 k-m²

liiketilat 1 ap / 100 k-m²

toimistot 1 ap / 80 k-m²

palvelut 1 ap / 150 k-m²

vieraspysäköinti 1 ap / 1 500 k-m²

Korttelialueelle tulee osoittaa lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap / 5000 k-m².

Jos vähintään 200 auton pysäköintipaikat toteutetaan keskitetysti pysäköintilaitokseen nimeämättöminä, voi perusmitoituksen mukaisesta autopaikkamäärästä saada 20 %:n vähennyksen.

Vuorottaispysäköintiratkaisusta voi saada 15–25 %:n vähennyksen autopaikkojen kokonaispaikkamäärästä erillisen selvityksen perusteella. Vuorottaispysäköintivähennys edellyttää, että autopaikat toteutetaan nimeämättöminä.

Pysäköinnin nimeämättömyyden ja vuorottaispysäköintiratkaisujen vähennyksiä ei voi laskea yhteen.

Nedkylningsbehovet ska i första hand minskas med konstruktionsmässiga och/eller miljöbyggnadslösningar i stället för maskinell nedkylning. Eventuella passiva solskydd ska planeras som en naturlig del av arkitekturen i byggnadens fasad.

I parkeringsanläggningen ska beredskap skaffas för laddstationer för samtliga parkeringsplatser. Dessutom ska minst 15 procent av platserna byggas som elbilsladdstationer som är tillgängliga genast.

Parkering

Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst:

boende 1 cp / 30 m²-vy, dock minst 2 cp / bostad

affärslokaler 1 cp / 40 m²-vy

kontor och tjänster 1 cp / 50 m²-vy

Av cykelplatserna ska minst 75 % placeras i ett regnskyddat och låst utrymme som är tillgängligt från gården eller gatan. Av dem ska 50 % vara ramlåsbara. Alla cykelplatser som placeras utomhus ska vara ramlåsbara.

Bilplatserna i kvarteren 52321 och 52322 placeras i parkeringsanläggningen i kvarteret 52322. Dessutom kan 1 bilplats för kortvarig service och hemvård samt 1 bilplats för rörelsehindrade placeras på kvarterets innergård.

Bilplatser ska byggas till ett antal av minst:

boende 1 bp / 110 m²-vy

affärslokaler 1 bp / 100 m²-vy

kontor 1 bp / 80 m²-vy

tjänster 1 bp / 150 m²-vy

gästparkering 1 bp / 1 500 m²-vy

I kvartersområdet ska 1 bp / 5000 m²-vy anvisas för kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering.

Om minst 200 bilparkeringsplatser anordnas centralt i ett parkeringshus som icke reserverade platser, kan det totala antalet parkeringsplatser enligt grunddimensioneringen minskas med 20 %.

För en lösning med växelvis parkering kan 15–25 % dras av från det totala antalet bilplatser utifrån en separat utredning. Avdraget för växelvis parkering förutsätter att bilplatserna genomförs som icke namngivna platser.

Avdragen för icke namngivna platser och lösningarna med växelvis parkering kan inte räknas ihop.

Merkintä	Asemakaavamerkintä	Detaljplanebeteckning
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa-alueen raja.	**Gräns för delområde.**
1	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
× ×	**Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.**	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
52	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
VEROM	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
52321	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
RÄLSSIK	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
13400	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
+kl1100	**Liiketiloja varten osoitettu rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggrätt för affärslokaler angiven i våningskvadratmeter.**
X	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
VIII	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
VIII(1/2)	**Sulkeissa oleva murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen edellisen kerroksen alasta saa rakennuksen ylimmässä kerroksessa, vesikaton alapuolelle muodostuvassa tilassa, käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi. Ylimmän kerroksen lattian tulee tällöin olla räystäslinjan tasalla tai enintään 1 m sen alapuolella, paitsi kattolyhtyjen kohdalla.**	**Den bråktalssiffra som står inom parentes efter den romerska siffran anger hur stor del av föregående vånings yta som i byggnadens översta våning, i utrymmet under yttertaket, får räknas som våningsyta. Det översta våningsplanet ska då ligga i nivå med takfoten eller högst 1 meter under den, förutom takfönstren.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Rakennukseen jätettävä kulkuaukko	**Genomfartsöppning i byggnad**
ark	**Julkisivu jolle on sijoitettava arkadi.**	**Fasad som skall förses med en arkad.**
	Katu.	**Gata.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
pp	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**
pih	**Alueen osa, jolle tulee toteuttaa maantasoasuntojen sisäänkäynteihin liittyviä vehreitä etupihoja.**	**Del av område där grönskande entrégårdar ska byggas i anslutning till markplansbostädernas entréer.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
o o o o	**Säilytettävä/istutettava puurivi** Katupuiden tulee olla näyttävästi kukkivaa lajia.	**Trädrad som skall bevaras/planteras** Gatuträd ska vara av en art som blommar praktfullt.
vih	**Viher- tai kasvikatto.** Alue tulee rakentaa asukkaiden vehreäksi oleskelualueeksi.	**Grön- eller växttak.** Området ska utformas som en grönskande vistelseplats för de boende.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	**Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Johanna Rajala, Aluearkkitehti, 12.8.2026 13.05

Ossi Örn, Kaupunkimittausinsinööri, 12.8.2026 14.45

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

002586 Rälssitie 6

VEROMIES

Havainnekuva (ARCO Architecture Company)

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 11.8.2026 päivättyä, 24.8.2026 tarkistettua asemakaavakarttaa nro 002586. Kaavoitus on tullut vireille 7.11.2024.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

korttelit 52321 ja 52322 sekä katualuetta kaupunginosassa 52 Veromies. (Kumoutuvan asemakaavan kortteli 52121 ja katualuetta kaupunginosassa 52 Veromies.)

Tonttijaon muutos:

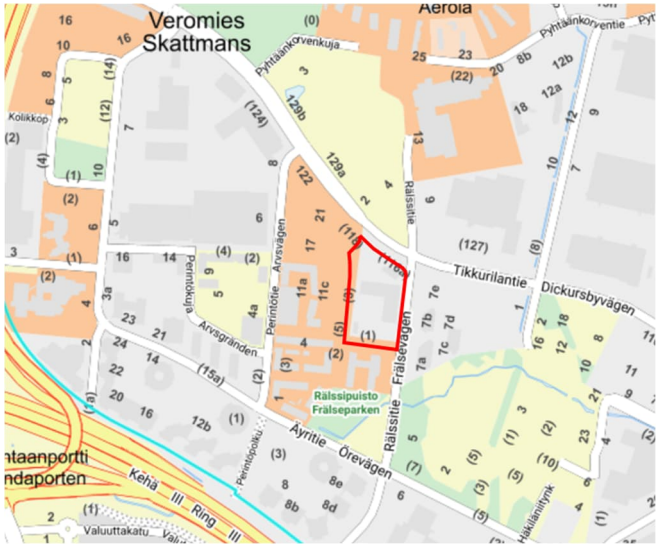
korttelit 52321 ja 52322 kaupunginosassa 52 Veromies.

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan kahden uuden kerrostalokorttelin rakentaminen Rälssitielle Annefredin ratikkapysäkin viereen. Kortteleihin tulee asumista noin 360 asukkaalle sekä toimisto-, liike- ja palvelutilaa. Alueelle rakentuu viihtyisää ja käveltävää korttelikaupunkia, joka on osa Annefredin uutta keskustaa.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

Kaavan laatijat: Päivi Veijola (asemakaava-arkkitehti), Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 043 826 6958 ja Ville Leppänen (asemakaava-arkkitehti), Vantaan kaupunki; etunimi.sukunimi@vantaa.fi.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Veromiehen kaupunginosassa Rälssitien ja Tikkurilantien kulmauksessa. Alue rajautuu pohjoisessa Tikkurilantiehen, idässä Rälssitiehen, etelässä kortteliin 52127 ja lännessä kortteliin 52121. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 1,4 ha.

Kartalla asemakaava-alueen rajaus punaisella viivalla.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Suunnitelman pohjalla on kansainvälinen Aviapolis Urban Blocks (AUB) -ideakilpailu, joka ratkaistiin vuonna 2017. Alueen suunnittelua jatkettiin yhteistyössä kilpailun voittaneiden ruotsalais-hollantilaisen Mandaworks AB:n ja portugalilaisen MASSLab LDA:n suunnittelijoiden kanssa.
- Luonnosvaiheessa maanomistajat esittivät kaavoitusta jatkettavaksi nimimerkin WTWMF mukaisen ratkaisun pohjalta. Mandaworks AB:n ja MASSLab LDA:n suunnittelijoiden lisäksi kaavatyön valmisteluun osallistuvat kaupungin omat suunnittelijat ja asiantuntijat, muita konsultteja sekä sopimusvalmistelijat.
- Annefredin alueen maanomistajat jättivät omat muutoshakemuksensa. Rälssitie 6:n kaavoitushakemus on kirjattu 1.2.2018.

- Annefredin alueelle laadittu asemakaavaluonnos Aviapolis Urban Blocks (nro 052500) tuli vireille 5.2.2018 ja valmistui loppuvuodesta 2018. Kaavaluonnos oli nähtävillä 28.11.2018-2.1.2019. Lausuntoja kaavaluonnoksesta saatiin 4 kpl.
- Rälssitie 6:n kaavamuutos tuli vireille 7.11.2024 ja sai numeron 002586.
- Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 8.12.2024 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta.
- Asemakaavaehdotus asetettiin nähtäville ajalle 11.2.–12.3.2026. Lausunnot pyydettiin 12.3.2026 mennessä ja niitä saatiin 5 kpl. Lausunnon jättivät Uudenmaan elinvoimakeskus, Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, Lupa- ja valvontavirasto, Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) ja Vantaan kaupunginmuseo. Muistutuksia kaavasta ei tullut.

SISÄLLYSLUETTELO

1. TIIvistelmä 5
2. Lähtökohdat 6
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 6
2.2 Suunnittelutilanne 12
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 20
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 20
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 20
3.3. Asemakaavan tavoitteet 24
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 26
4. Asemakaavan kuvaus 27
4.1 Kaavan rakenne 27
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 29
4.3 Aluevaraukset 30
4.4 Kaavan vaikutukset 32
4.5 Ympäristön häiriötekijät 40
4.6 Nimistö 40
5. Asemakaavan toteutus 40
6. Kaavatyöhön osallistuneet 41
7. Asemakaavan seurantalomake 42

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Viitesuunnitelma (sis. vihertehokkuuslaskelma) 25.11.2025, ARCO Architecture Company
- Meluselvitys, 16.10.2025, Akukon Oy
- Hiilineutraaliusselvitys 3.11.2025, Ramboll Finland Oy
- Rakennettavuusselvitys, 17.10.2025, Ramboll Finland Oy
- Liikenteellinen tarkastelu, 4.11.2025, Ramboll Finland Oy
- Koonti Rälssitie 6:n osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteistä, 9.12.2025
- Koonti Rälssitie 6:n lausunnoista ja vastineet, 11.8.2026

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Asemakaavan muutosluonnos 052500 Aviapolis Urban Blocks, 28.11.2018 (kaavakartta ja selostus)
- Koonti asemakaavan muutosluonnoksen 052500 Aviapolis Urban Blocks lausunnoista
- Lentokenttä–Tikkurila, Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvitys 8.3.2023, Sweco Finland Oy
- Vantaan kaupunki, Asemakaavoitus: Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet. 13.12.2022. (Nähtävillä 1.2.–30.4.2023.)
- Aviapolis Urban Blocks. Avoin, kansainvälinen ideakilpailu, Open International Ideas Competition 16.1. - 28.4.2017. Arvostelupöytäkirja, Jury Report 28.8.2017.
- Aviapolis Urban Blocks Draft Masterplan, Mandaworks AB & MASSLab LDA, 2018.
- Annefred eteläinen -rakentamistapaohje, ARK-House Arkkitehdit, 11.8.2020.

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutos on laadittu vuonna 2018 valmistuneen Aviapolis Urban Blocks -asemakaavaluonnoksen (nro 052500) sekä sitä edeltäneen kilpailun pohjalta. Tämä asemakaava käsittää osoitteessa Rälssitie 6 sijaitsevan nykyisen teollisuus- ja varastorakennusten (T) tontin, joka muutetaan keskustatoimintojen korttelialueeksi (C). Tontilla olemassa olevat rakennukset puretaan. Asemakaavamuutoksella muodostuu kaksi umpikorttelia, joihin on suunniteltu asumista, päivittäistavarakauppa, liike- ja toimistotilaa sekä pysäköintilaitos. Alueelle rakentuu viihtyisää ja kävel tävää korttelikaupunkia, joka on osa Annefredin uutta keskustaa ja aivan ratikkapysäkin kohdalla. Asemakaavan viitesuunnitelman on laatinut ARCO Architecture Company.

Alueelle muodostuviin keskustatoimintojen kortteleihin saa sijoittaa asuin-, toimisto-, liike- ja palvelutiloja. Pääkäyttötarkoituksen mukainen rakennusoikeus on yhteensä 21 750 k-m^2 ja sen lisäksi liiketiloja tulee rakentaa yhteensä 1 650 k-m^2. Kaava-alueen kokonaisrakennusoikeus on 23 400 k-m^2. Aiemmin voimassa olevaan asemakaavaan nähden rakennusoikeus kasvaa alueella noin 16 400 k-m^2. Kaavamääräysten mukaan alueelle saa rakentaa asumista enintään 17 450 k-m2, mikä on 75 % alueen kokonaisrakennusoikeudesta. Vähintään 5 950 k-m^2 eli 25 % kokonaisrakennusoikeudesta tulee käyttää toimisto-, liike- ja palvelutiloihin, jotka sijoitetaan Rälssitien ja Tikkurilantien varteen. Korttelin 52321 tehokkuusluku on e=2,7 ja korttelin 52322 tehokkuusluku on e=1,8. Rakennusoikeus mahdollistaa noin 360 uutta asukasta alueelle.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta ja toteutuksen korkeatasoista. Kukin korttelijulkisivu muodostuu vähintään kahdesta rakennuksesta ja vähintään kolmesta ilmeeltään erilaisesta julkisivuratkaisusta. Rakennusten kattomuodot ovat vaihtelevia. Kortteleiden julkisivujen tulee olla yleisilmeeltään vaaleita ja luonnonläheisiä. Rakennusten väritys pohjautuu niittykasvien sekä tiilen väreihin. Rakennusten katujulkisivuille muodostetaan avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros. Rälssitien varressa jalankulkijan sääsuojaksi rakennetaan katoksia tai arkadit ja kivijalkaan sijoitetaan ravintolalle ja päivittäistavarakaupalle soveltuvat liiketilat. Maantasokerroksen asunnoilla on omat pihat tai terassit.

Resurssiviisauden periaatteiden mukaisesti asemakaavassa on esitetty vaatimuksia uusiutuvan energian käytöstä, vihertehokkuudesta, varautumisesta sähköautoihin sekä asukkaiden yhteisöllisten tilojen rakentamisesta. Lento-, tie- ja raitioliikenteen aiheuttamalta melulta suojautuminen on huomioitu kaavan liitteeksi laaditussa meluselvityksessä sekä kaavamääräyksissä.

Havainnekuva (ARCO Architecture Company)

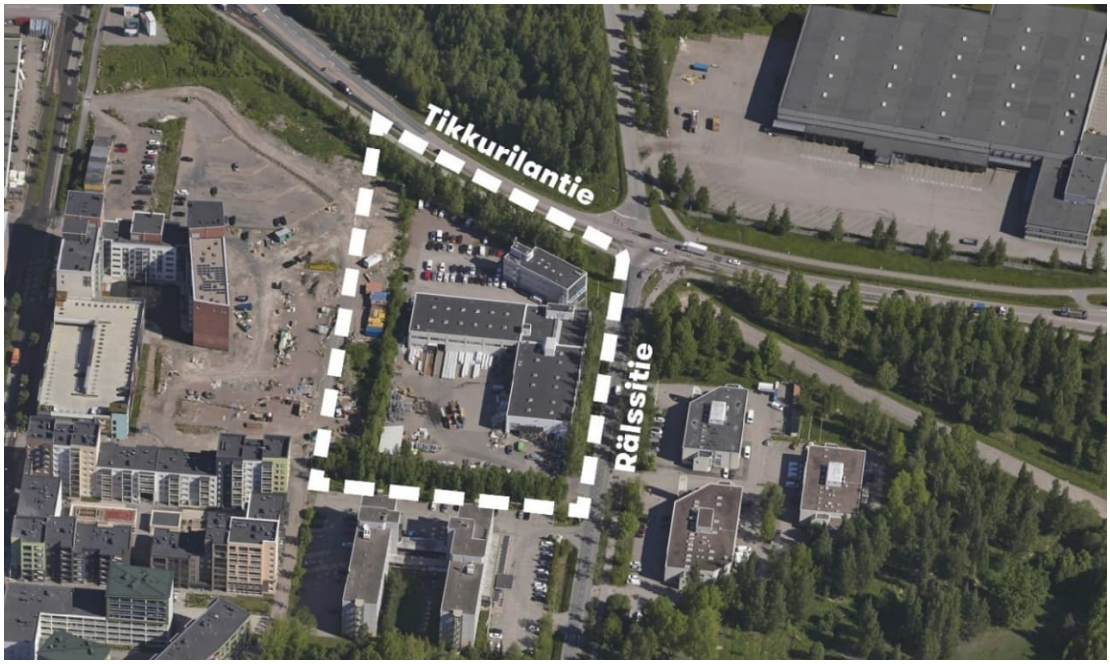
2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Tikkurilantien ja Rälssitien kulmauksesta. Rälssitielle, aivan suunnittelualueen välittömään läheisyyteen, rakentuu Vantaan ratikan pysäkki. Alueelle suunnitellaan viihtyisää ja käveltävää korttelikaupunkia, joka on osa Annefredin uutta keskustaa. Suunnittelualueelta on reilun puolen kilometrin kävelymatka kauppakeskus Jumboon ja noin 1,3 km Aviapoliksen juna-asemalle.

Kaavamuutos koskee korttelia 52121 sekä katualueiden (Tikkurilantie, Rälssipolku, Rälssipuistonpolku) osia. Korttelissa 52121 sijaitsee 1980-luvulla rakennettuja teollisuus- ja varastorakennuksia, jotka on tarkoitus purkaa. Piha-alue on pääosin asfaltoitu. Korttelin 52121 pinta-ala on 11 670 m^2. Kaavamuutosalueen pinta-ala on katualueen osat mukaan lukien yhteensä noin 1,4 ha.

Viistoilmakuva alueesta vuodelta 2023. Suunnittelualue on merkitty valkoisella katkoviivalla.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Veromiehen alueelle on 1950-luvulta lähtien rakennettu Vantaan laajinta yhtenäistä työpaikka- ja varastoaluetta. Kaupunginosaa halkovat tielinjaukset ovat ajan kuluessa laajentuneet ja muuttuneet maisemaa hallitseviksi elementeiksi sekä äänimaailmaltaan että tilavaraukseltaan. Kaupunginosan ennen peltoalueina hyödynnetyt savikot ovat vuosien varrella täyttyneet suurimittakaavaisista työpaikka- ja varastorakennuksista sekä maanpäällisistä pysäköintitaloista ja -alueista. Alueen katuverkko on harva ja korttelikoko suuri. Rakentamatta jääneet maa-alueet ovat osittain vehreitä, luonnonvaraisia metsiköitä. Alue on hyvin tasainen.

Vesistöt ja vesitalous

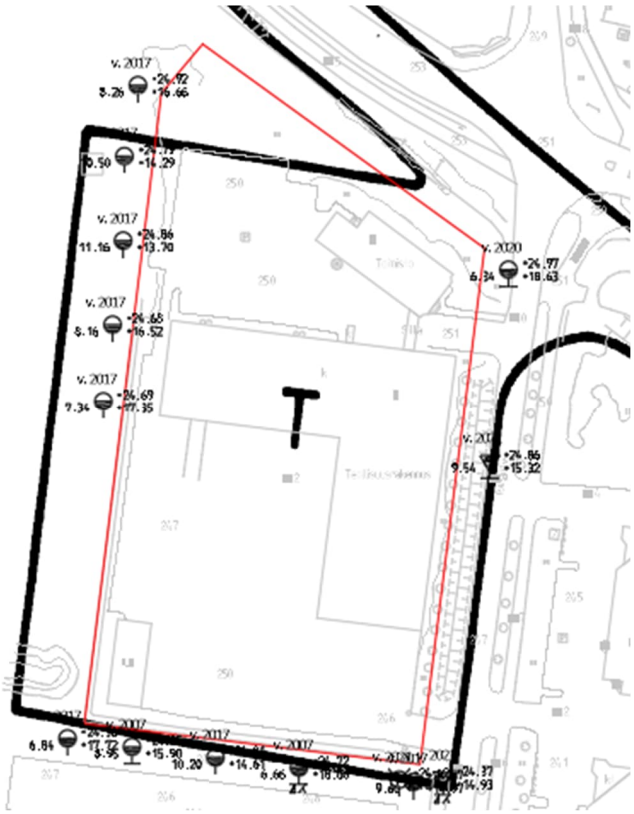
Kaava-alue sijoittuu Palo-ojan läheisyyteen ja on osa Palo-ojan valuma-aluetta. Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole

pohjavesialuetta. Tikkurilantien eteläreunassa ja Rälssitien länsireunalla on avo-ojat.

Maaperä

Maalajikartan mukaan suunnittelualue sijaitsee pääosin rakennetulla täyttöalueella. Alueen pohjoisnurkka on maalajikartan mukaan rakentamatonta savialuetta. Vantaan kaupungin tietokannasta ei löydy pohjatutkimustietoja alueelta.

Pohjavedenpinnan tasoa alueella ei ole mitattu.

Maalajikartta (ei mittakaavassa)

Rakennettavuus maaperän suhteen

Alustavan arvion mukaan rakennukset suositellaan perustettavaksi paaluttamalla. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Rakennuspaikalla tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

Topografia

Korttelissa 52121 maaston korot vaihtelevat +24,6 ja +25,2 metrin välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Aviapoliksen suuralueen väestö kasvaa nopeasti. Vuonna 1997 väkiluku oli reilut 4 200 henkeä ja vuonna 2024 jo reilut 21 600 henkeä. Veromiehessä asukkaita oli vuonna 2024 vain 2 370 henkeä. Vantaan väestöennusteen 2024 mukaan Aviapoliksen ennustetaan kasvavan seuraavan kymmenvuotiskauden aikana noin 8 600 henkilöllä. Suurin väestönkasvu kohdistuu runsaan uudisrakentamisen myötä Veromiehen kaupunginosaan. Vireillä olevat kaavahankkeet tulevat muuttamaan ennustetta arvioitua suuremmaksi. Vuoteen 2050 mennessä

Veromieheen voidaan saada jopa 20 000 uutta asukasta.

Tällä hetkellä Veromiehen väestössä korostuu 19–64-vuotiaiden aikuisten (81 %) sekä yksin asuvien (56 %) suuri osuus. Myös vieraskielisten osuus (38 %) on korkeampi kuin Vantaalla keskimäärin. Suomen jälkeen puhutuimpia kieliä ovat viro (5,4 %), venäjä (5,0 %) ja arabia (3,5 %). Asukkaiden työllisyysaste on pysynyt melko tasaisena (68,2 %). Asukkaiden koulutus- ja tulotaso ovat kuitenkin matalampia kuin Vantaalla keskimäärin. Lapsia ja lapsiperheitä sekä eläkeläisiä Veromiehessä asuu suhteessa vähemmän kuin muualla Vantaalla.

Veromies on rakenteilla oleva kaupunginosa, jonka rakennuskannasta valtaosa (96 %) on kerrostaloja. Asuntokannasta suurin osa on yksiöitä ja kaksioita (73 %), mikä osaltaan selittää lapsiperheiden vähäistä määrää alueella. Vuonna 2022 asuntokannasta vuokra- ja asumisoikeusasuntoja oli 75 % ja omistusasuntoja vain 25 %. Vantaan vuonna 2022 päivitetyt maa- ja asuntopoliittiset linjaukset tulevat monipuolistamaan sekä asuntojen hallintamuotoja että asuntojen kokoa uusissa asemakaavahankkeissa.

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat Perintötiellä, Pyhtäänkorvenkujalla ja Pyhtäänkorventiellä. Suunnittelualueen läheisyyteen, Annefred eteläisen alueelle sekä Tikkurilantien varteen on valmistunut uusia asumista mahdollistavia asemakaavoja, mutta näitä asuinrakennuksia ei vielä ole rakennettu.

Palvelut ja työpaikat

Aviapoliksen suuralue on Vantaan suurin työpaikkakeskittymä, jossa vuonna 2022 oli 41 700 työpaikkaa. Kaupunginosista työpaikkoja oli selvästi eniten Veromiehessä, noin 16 000. Vieressä olevat Pakkala ja Lentokenttä ovat myös merkittäviä työpaikka-alueita. Veromiehen työpaikkamäärä on kasvanut vuodesta 2012 vuoteen 2022 mennessä n. 9 900 työpaikalla. Tähän myötävaikutti noin 4 800 työpaikan siirtyminen Lentokentän kaupunginosasta Veromiehen kaupunginosaan vuonna 2014. Aviapoliksen työpaikoista suurin osuus on kuljetuksen ja varastoinnin (29 %) toimialalla. Muita merkittäviä toimialoja mm. ovat on tukku- ja vähittäiskauppa sekä ilmaliikenne.

Aviapoliksen kaavarungossa varaudutaan noin 40 000–60 000 työpaikan sijoittumiseen Veromiehen alueelle.

Lentoasema on houkutellut ympärilleen yrityksiä, joille on tarjolla toimitiloja Veromiehen toimistokokonaisuuksissa, mm. Technopoliksessa ja Kehä III:n pohjoispuolella. Alueella on myös hotelleja ja erityiskauppoja. Kehä III:n eteläpuolella sijaitsevat Jumbon liikekeskus ja Flamingon kylpylähotelli ja viihdekeskus. Lentoaseman läheisyydessä on Finavian ammatillinen erikoisoppilaitos Avia Collegessa, jossa annetaan koulutusta eri ilmailuammatteihin, sekä helikopterikoulutuskeskus. Veromiehessä on myös ilmailun valtakunnallinen erikoismuseo, Suomen Ilmailumuseo.

Lähimmät peruskoulut ovat Veromäen koulu sekä Vantaan kansainvälinen koulu Pakkalassa. Perintökujalla toimii jo yksityinen päiväkoti ja Lentolan päiväkoti valmistuu loppuvuodesta 2025. Veromiehen ensimmäisen koulu valmistuu todennäköisesti Muuraan vuonna 2028. Aviapoliksen lukio on rakenteilla Aviapoliksen keskustaan juna-aseman viereen ja sen on tarkoitus valmistua vuonna 2027.

Yhdyskuntarakenne

Veromies sijaitsee liikenteellisesti keskeisellä paikalla. Reilun kahden kilometrin päässä sijaitseva Helsinki-Vantaan lentoasema mahdollistaa nopeat yhteydet myös ulkomaille. Alueelta on sujuvat ajoyhteydet sekä pääkaupunkiseudulle että valtakunnallisesti merkittävään tieverkkoon. Kehärata yhdistää suunnittelualueen pääkaupunkiseudun raideverkkoon. Hyvä

saavutettavuus on ollut yksi niistä tekijöistä, jotka ovat tehneet Aviapoliksesta halutun työpaikkojen sijoittumisen alueen.

Kaupunkikuva

Veromieheen on 1950-luvulta lähtien rakennettu Vantaan laajinta, yhtenäistä työpaikka- ja varastoaluetta. Veromiehen kaupunkikuvaa hallitsevat suuret liikenneväylät, metsäiset alueet niiden varressa, mittakaavaltaan suuret, mutta väljästi rakennetut tontit sekä laajat pysäköintialueet. Työpaikka- ja varastorakennukset ovat arkkitehtuuriltaan pääosin vaatimattomia. Yhdyskuntarakenteen muutos kohti tiivistä kaupunkirakentamista alkaa kuitenkin jo näkyä alueella, kuten Perintötien varrelle rakentuvissa asuinkerrostaloissa.

Kaavamuutosalue sijaitsee kaupunkikuvallisesti näkyvällä paikalla Tikkurilantien ja Rälssitien kulmauksessa. Rälssitielle rakennetaan Vantaan ratikan pysäkki ja sen ympärille Annefredin alueen uusi ja elävä kaupunkikeskusta.

Kaupunkikuvan uudistumista ohjaavat Aviapoliksen lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet (2024) sekä Aviapolis Urban Blocks -kaavaluonnos (2018). Aviapolis Urban Blocks-kaavaluonnoksen pohjalta vuonna 2020 Annefred eteläisen alueelle laadittiin asemakaavamuutos (nro 002373), johon sisältyy rakentamistapaohje. Annefred eteläisen rakentamistapaohjetta on hyödynnetty Rälssitie 6:n kaavamuutoksessa kaupunkikuvallisten tavoitteiden lähtökohtana.

Annefred eteläisen rakentamistapaohje: Näkymäkuva Pottiniitynkadulta, ARK-house arkkitehdit Oy.

Annefred eteläisen rakentamistapaohje: Annefredin alueen teemavärejä ovat erilaisten niittykasvien värit.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alueen läheisyydessä Tikkurilantien ja Perintötien tien varressa sijaitsevat Huberin kaarikattoiset varastohallit, jotka on Vantaan kaupunginmuseon inventoinnissa arvioitu kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäviksi (R1). Kurt Simbergin suunnittelemat hallit on rakennettu vuosina 1964–66 ja ne ovat maisemallisesti merkittäviä alueen identiteettirakennuksia.

Toinen kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä (R1) kohde on Tikkurilantien pohjoispuolella sijaitseva Aerola. Alvar Aallon suunnittelemat rakennukset rakennettiin vuosina 1953–55 Aero Oy:n korjaamohenkilökunnalle ja ne on suojeltu asemakaavalla.

Virkistys

Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevat Rälssipuisto ja Annefredinpuisto, joiden rakentaminen on aloitettu ja työt valmistuvat arviolta vuonna 2026. Tikkurilantien pohjoispuolelle on kaavoitettu Aerolankenttä, jonka on tarkoitus valmistua vuonna 2027. Kehä III:n eteläpuolella on viihdekeskus Flamingo kylpylöineen ja ravintoloineen. Muutoin virkistysmahdollisuudet ovat vähäiset ja etäisyydet ovat pitkiä sekä virkistysreitit laajempiin metsiin tai Vantaajoen varrelle ovat katkonaiset.

Liikenne

Jalankulku ja pyöräily

Alueen nykyinen jalankulku- ja pyöräliikenteen verkko on melko harva, sillä valtaosa alueen nykyisten toimintojen sijoittumisesta on perustunut autoliikenteeseen. Teollisuuspainotteisella alueella tarve tiheälle jalankulku- ja pyörätieverkolle on ollut pieni ja usealla alueen kadulla jalankulun ja pyöräilyn yhteys onkin vain kadun toisella puolella.

Merkittävin yhteys itä-länsisuunnassa kulkee Tikkurilantietä ja pohjois-eteläsuunnassa Rälssitietä ja Tammiston kauppatietä pitkin. Tikkurilantietä pitkin pääsee esimerkiksi Tikkurilan ja Kivistön kaupunkikeskuksille ja Rälssitien sekä Tammiston kauppatien kautta Jumbon ja Tammiston alueen kaupan palveluille.

Joukkoliikenne

Kehärata yhdistää alueen raideliikenneverkkoon ja mahdollistaa tiheän vuorovälin junayhteydet Tikkurilan ja Myyrmäen suuntiin 10 minuutin vuorovälein. Matka-aika Tikkurilaan on alle 10 minuuttia, Myyrmäkeen noin 15 minuuttia ja Helsingin keskustaan noin 30 minuuttia. Lähimmälle Aviapoliksen asemalle on kaava-alueelta noin 1,3 kilometrin kävelymatka.

Alueella on hyvät bussiyhteydet. Vieressä sijaitsevilta Rälssitien ja Tikkurilantien pysäkeiltä kulkee runkolinja 570 välillä Lentoasema – Mellunmäki ja Aviabulevardin pysäkeiltä runkolinja 600 välillä Lentoasema – Rautatientori. Lisäksi kaavamuutosalueen läheisiltä Pyhtäänkorvenkujan ja Perintökujan pysäkeiltä kulkee linjat 561 välillä Kivistö – Itäkeskus ja 562 välillä Lentoasema – Itäkeskus.

Lentoyhteyksien osalta Helsinki-Vantaan lentoasema sijaitsee vain muutaman kilometrin päässä.

Autoliikenne

Alueen sisäiset pääautoliikenneyhteydet tukeutuvat Tikkurilantiehen, Rälssitiehen ja Tammiston kauppatiehen, joista ensimmäinen yhdistää alueen Tikkurilan ja Kivistön kaupunkikeskuksiin. Rälssitie ja Tammiston kauppatie palvelevat erityisesti Jumbon ja Tammiston kaupan alueita.

Pitkämatkaisempaa liikennettä palvelevat lähellä olevat Kehä III ja Tuusulanväylä. Kehä III:lle pääsee kätevästi Lentoasemantien kautta ja Tuusulanväylälle pystyy liittymään joko Kehä III:n, Ilmakehän tai Junkersintien kautta.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Kaavoitettava alue sijoittuu HSY:n vesihuollon toiminta-alueelle.

Alueen vesijohtoverkko kuuluu Tikkurilan painepiiriin. Vesijohtoverkon alin painetaso kaava-alueella on noin + 74 ja ylin on noin + 83. Painetasot on ilmoitettu N2000- järjestelmässä metreinä merenpinnasta (mvp). Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Alueen jätevedet johdetaan jätevesiviemärissä etelän suuntaan Annefredinpuiston runkolinjaan ja sitä kautta Köyhämäen mittausasemalle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemäröinti / hulevesijärjestelmä

Kaava-alueen hulevedet johtuvat ojia pitkin Annefredinpuistossa kulkevaan Palo-ojaan ja sieltä lopulta Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Tikkurilantien ja Rälssitien katualueilla.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on katualueiden varressa.

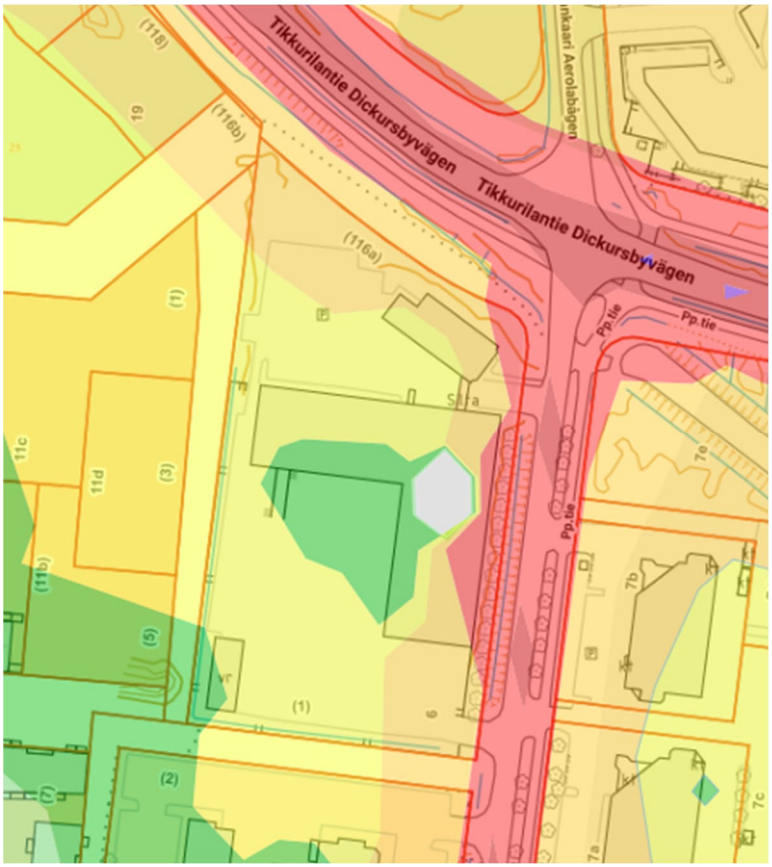
Ympäristöhäiriöt

Lentomelu

Suunnittelualue on yleiskaavan lentomeluvyöhykkeellä m3 (Lden 50–55 dB), mikä ei aseta rajoituksia alueen toiminnoille, mutta asettaa vaatimuksia rakenteiden ääneneristävyydelle. Rakennusjärjestyksen mukaan asuinhuoneiden sekä kokoontumis-, ja majoitustilojen ulkokuoren ääneneristävyyden lentomelua ΔL vastaan on oltava tällöin vähintään 32 dB ja toimistotilojen vähintään 28 dB.

Liikennemelu

Vantaan karttapalvelun Tiemelu päivällä 2021 -kartan mukaan kortteliin 52121 kohdistuva liikennemelu on suurimmillaan 65–70 dB Rälssitien reunalla. Tikkurilantien reunalla päiväajan liikennemelu on suurimmillaan 60–65 dB. Asemakaavatyön yhteydessä suunnittelualueelle on laadittu tarkempi meluselvitys Akukon Oy:n toimesta.

Ote Vantaan karttapalvelun Tiemelu päivällä 2021 -kartasta

Pienhiukkaset

Tikkurilantien liikennemäärät kaava-alueen kohdalla ovat nykytilanteessa 10 580 ajoneuvoa/vuorokausi (KAVL) ja vuoden 2050 ennusteessa 11 640 ajoneuvoa/vuorokausi (KAVL). Rälssitien liikennemäärät ovat nykytilanteessa 4860 ajoneuvoa/vuorokausi (KAVL) ja vuoden 2050 ennusteessa 5 350 ajoneuvoa/vuorokausi (KAVL). HSY:n ja THL:n määrittelemien ilmanlaatuvyöhykkeiden mukaan Tikkurilantiellä minimietäisyys asuinrakennuksille on 7 m ja suositusetäisyys 20 m. Rälssitiellä suositusetäisyys asuinrakennuksille on 10 m.

Pilaantuneet maat

Veromiehen alueella on paikoin pilaantuneita maita, mikä johtuu alueen teollisuushistoriasta.

Tammiston kauppatie 26:ssa on toiminut Bera Oy:n lyijysulatto vuosina 1965-1988. Sulatto on aiheuttanut lyijylaskeumaa koko Annefredin alueelle. Kaava-alueella on syytä varautua ainakin lyijyllä pilaantuneeseen pintamaahan. Sen vuoksi pintamaa tulisi tutkia koko asemakaavamuutoksen alueella, koska alueelle tulee asuinrakentamista.

2.1.4 Maanomistus

Kortteli 52121 on kaavamuutoksen hakijan, Kiinteistö Oy Rälssitie 16:n (Valion eläkekassa) omistuksessa. Vantaan kaupunki omistaa suunnittelualueella olevat katualueet ja niiden osat.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on

näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Maakuntakaava

Uusimaa-kaavassa 2050 alue sijoittuu pääkaupunkiseudun ydinvyöhykkeelle (ruskea ruudukko). Alueelle osoitetaan pääkaupunkiseudun muuta taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä tehokkaammin rakennettavat taajama- ja keskustatoimintojen alueet, jotka tukeutuvat kestävään liikennejärjestelmään ja tukevat verkostomaisen kaupunkirakenteen kehittymistä.

Ote Uusimaa-kaavasta 2050. Kaava-alueen likimääräinen sijainti merkitty keltaisella pisteellä.

MAL 2019 -suunnitelma

MAL 2019 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2019–2050. Suunnitelma valmistellaan neljän vuoden välein yhteistyössä seudun 14 kunnan ja HSL:n toimesta. Suunnitelmassa määritellään ja priorisoidaan seudullisesti merkittävän maankäytön ja erityisesti asuntorakentamisen sijoittumista sekä linjataan kasvua tukevat liikennejärjestelmän kehittämistoimet. Tavoitteena on kuvata seudun yhteinen tahtotila, jonka pohjalta yhdessä toimitaan tavoitetilan saavuttamiseksi. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua.

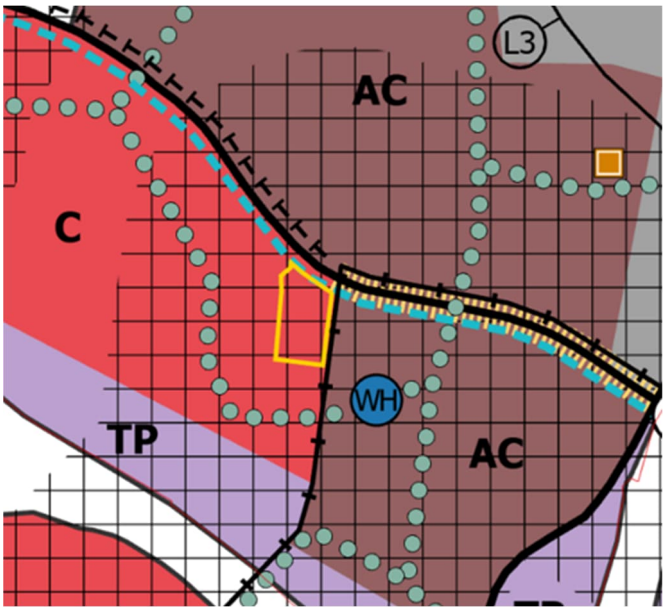
Suunnitelman päämittarien tavoitetasoissa vuodelle 2030 on määritelty, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (määräävä tavoitetaso), asuntotuotannosta vähintään 90 % kohdistuu ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille (oheinen kartta) ja väestöstä vähintään 85 % sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille. Asemakaavoitettava alue sijoittuu MAL:n mukaiselle ensisijaiselle vyöhykkeelle.

Ote Helsingin seudun MAL-sopimuksen 2020 liitteestä 1: ensisijaisesti kehitettävät vyöhykkeet. Kaava-alueen likimääräinen sijainti merkitty keltaisella pisteellä.

Yleiskaava

Vantaan yleiskaavassa 2020 (voimaantullut 11.1.2023) alue on kaupunkikeskustan aluetta (C) ja Kestävän kasvun vyöhykettä. Alueen eteläosaa viistää itä-länsi-suuntainen virkistysalueyhteys (vihreä ympyräkatkoviiva). Alueen itäreunaa viistää raitiotiemerkintä ja alueen pohjoisreunaa viistävät joukkoliikenteen runkoyhteys-, pyöräbaana- ja liikenneyhteys -merkinnät. Alue on lentomeluvyöhykkeellä 3 (Lden 50–55 dB).

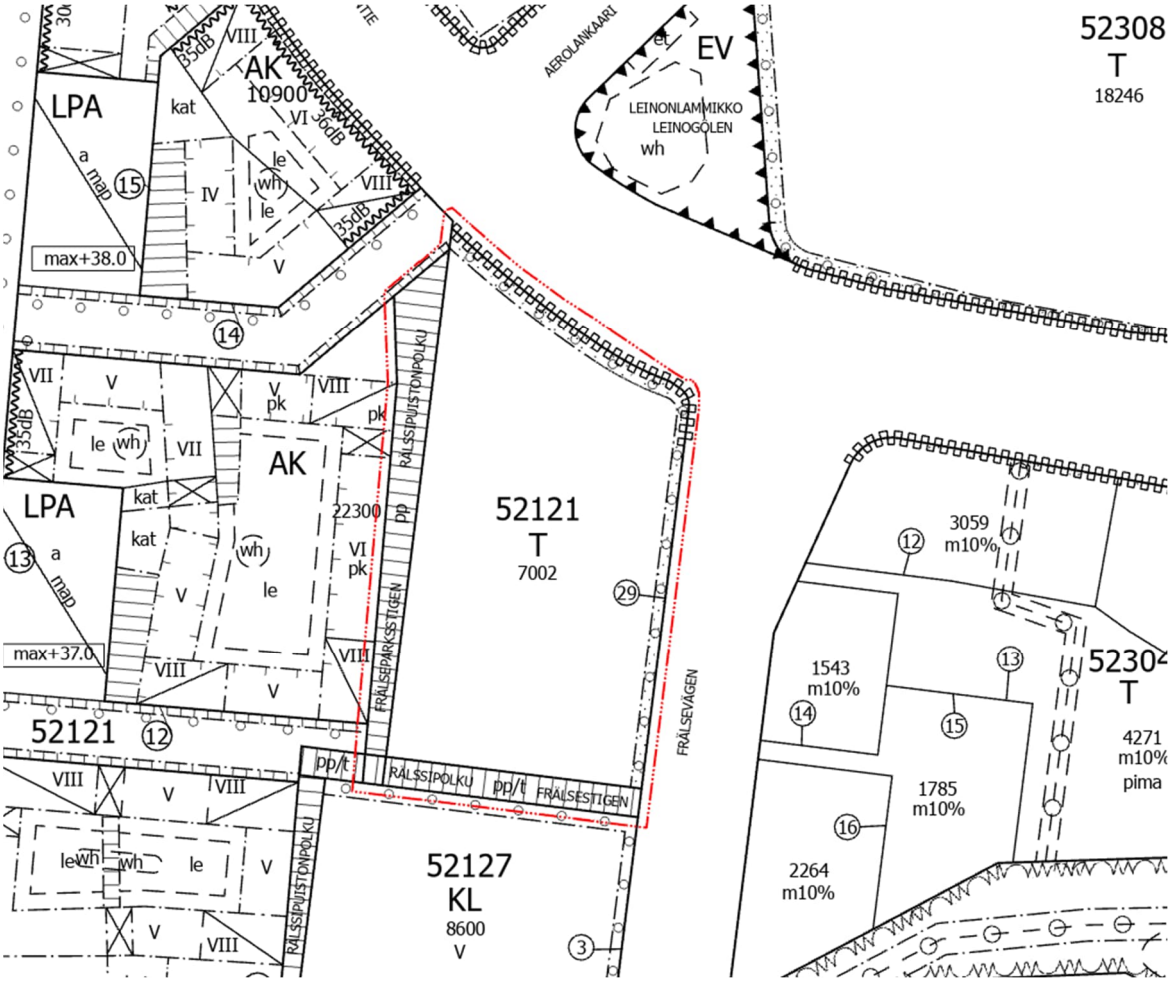
Ote Vantaan yleiskaavasta 2020. Kaava-alueen rajaus keltaisella viivalla.

Asemakaava

Korttelissa 52121 on voimassa asemakaava nro 002465 Vantaan ratikka: Veromies, itä. Asemakaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.6.2023. Asemakaavan muutoksella Tikkurilantiellä ja Rälssitiellä katualuetta levennettiin muuttamalla osia korttelialueista katualueeksi, jotta ratikan vaatimalle infrastruktuurille ja siihen liittyvälle katuympäristölle saatiin riittävästi tilaa.

Asemakaavan mukaan kortteli 52121 on teollisuus- ja varastorakennusten korttelialuetta (T). Rakennusoikeus on 7002 k-m^2. Rakennusten korkeus saa olla enintään 12 m. Rälssitien ja

Tikkurilantien varressa tontin reuna-alueille on osoitettu istutettava alue ja puurivi. Tikkurilantieltä ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Ote ajantasa-asemakaavasta. Punainen pistekatkoviiva 3 metriä kaava-alueen ulkopuolella.

Aviapolis Urban Blocks, avoin kansainvälinen ideakilpailu ja viitesuunnitelma

Vantaan kaupunki järjesti yhdessä yksityisten maanomistajien kanssa avoimen kansainvälisen ideakilpailun Veromiehen kaupunginosaan Aviapoliksen alueelle sijoittuvien korttelialueiden suunnittelusta. Kilpailualueelle tuli sijoittaa asumista, työpaikkoja, viheralueita sekä julkisia ja yksityisiä palveluja. Kilpailun tarkoituksena oli tuottaa alueen maankäytön ja asemakaavoituksen pohjaksi ideatasoinen suunnitelma, joka tukee Aviapoliksen visiota ja omaleimaista kaupunkikuvaa. Kilpailu toteutettiin yhteistyössä Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kanssa. Kilpailu järjestettiin 16.1.2017-28.2.2017. Kilpailussa palkittiin 3 parasta, kilpailun tavoitteet ansiokkaasti täyttävät ehdotusta 2. palkinnolla. Lisäksi jaettiin yksi lunastus.

2. palkinto ehdotukselle nimimerkki "Inside Out"

2. palkinto ehdotukselle nimimerkki "Lentäjän poika"

2. palkinto ehdotukselle nimimerkki "Where the World Meets Finland (WTWMF)"

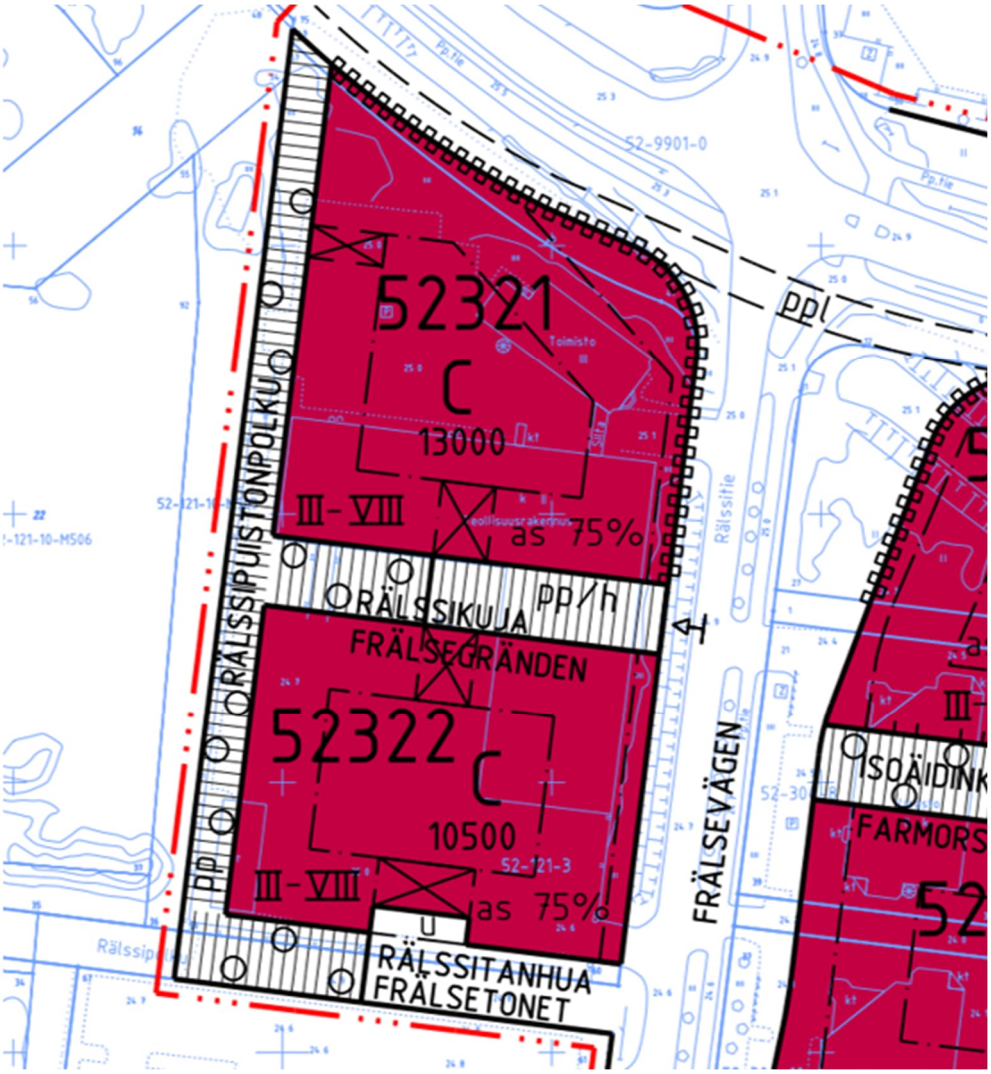
Alueen maanomistajat esittivät Aviapolis Urban Blocks-kilpailualueen kaavoitusta jatkettavaksi nimimerkin WTWMF mukaisen ratkaisun pohjalta. Kilpailutyöntekijät Mandaworks AB ja MASSLab LDA laativat kaupungin ohjauksessa kaavaluonnosvaiheessa tarkemman viitesuunnitelman, joka valmistui 10.9.2018. Viitesuunnitelmassa esitellään konsepti kaupunkirakenteen suunnittelulle sekä käsitellään tarkemmin julkista tilaa, Aviapolis-korttelia sekä Monitoimitalo Atomia.

Viitesuunnitelma, Mandaworks AB ja MASSLAb

Aviapolis Urban Blocks -kaavaluonnos (052500)

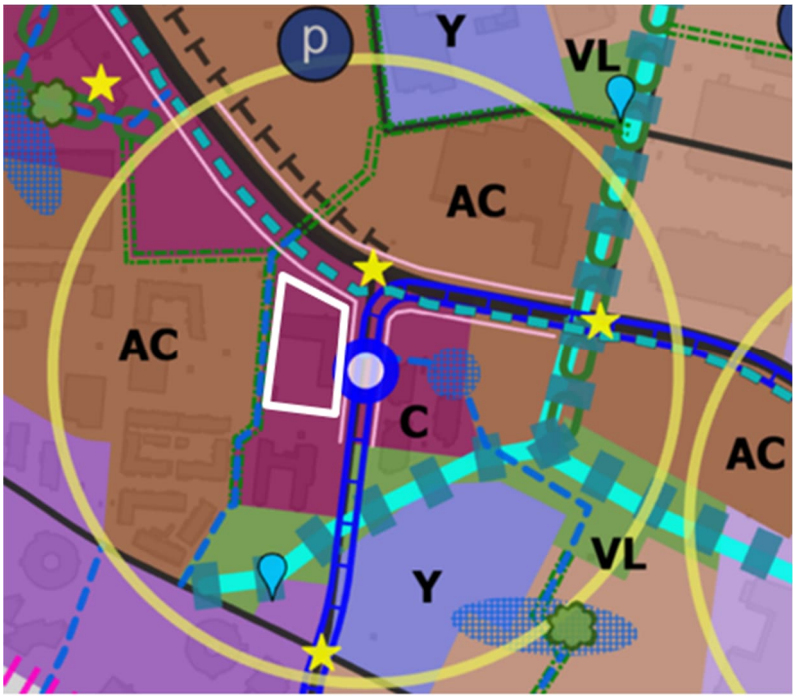
Alueelle on laadittu vuonna 2018 kaavaluonnos, jossa on määritelty alueen suunnittelun lähtökohdat. Luonnoksessa alue on keskustatoimintojen korttelialuetta (C) ja kattaa kaksi umpikorttelia kivijalkaliike-tiloineen. Kerrosalaa on yhteensä 23 500 k-m², josta saa käyttää asuinhuoneistoja varten 75 %. Rakennusten kerroskorkeudet vaihtelevat välillä III–VIII.

Ote Aviapolis Urban Blocks -kaavaluonnoksesta.

Vantaan ratikan kaavarunko (KV 19.6.2023)

Ratikan kaavarungossa alue on keskusta-aluetta (C), jota kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä. Alueelle tulee sijoittaa merkittävä määrä liike-, palvelu- ja toimitilaa. Rälssitiellä on raitiotien pysäkki ja suunnittelualue on osa pysäkinseutua, joka uudistuu ja rakentuu kaupunkikehityksen ytimenä. Rälssitien ja Tikkurilantien varret on osoitettu vahvaksi kaupalliseksi julkisivuksi. Rälssipuistonpolku on merkitty tärkeäksi kävelytäväksi kaupunkitilaksi sekä viherkaduksi tai muuksi vehreäksi kulkureitiksi.

Ote Vantaan ratikan kaavarungosta. Kaava-alueen likimääräinen rajaus valkoisella viivalla.

Aviapoliksen lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet (KH 8.4.2024)

Suunnittelualue sijaitsee kiinnostavuuden kehän varrella (kartassa oranssi pohjoiseteläsuuntainen viiva). Kiinnostavuuden kehästä muodostuu Aviapoliksen kaikkia osia yhdistävä kävelyreitti, jonka maisemat vaihtuvat matkan edetessä. Muut oranssit alueet ja viivat kuvaavat teemaa käveltävä kaupunki, jossa on panostettava erityisen paljon viihtyisän kävely-ympäristön luomiseen. Alue sijaitsee juuri raitiovaunupysäkin vieressä, ja alueelle sallitaan korkeampaa rakentamista ja vaaditaan enemmän liiketilaa kuin ympäristössään.

Ote Aviapoliksen lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteista. Kaava-alueen rajaus sinisellä viivalla.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

KOy Rälssitie 16:n / Valion Eläkekassan kaavamuutoshakemus on kirjattu 1.2.2018 ja se jätettiin Aviapolis Urban Blocks asemakaavaluonnoksen (nro 052500) valmistumisen yhteydessä. Rälssitie 6:n kaavamuutosta alettiin valmistella myöhemmin ja se sai vuoden 2024 työohjelmassa numeron 002586. Asemakaavamuutos tuli vireille 7.11.2024.

Kaavaan liittyy toteuttamissopimus.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät
- asukas- ym. yhdistykset
- kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: kaupunkirakenne ja -ympäristö (kiinteistöt ja tilat, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kadut ja puistot)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Väylävirasto
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos,
- Vantaan kaupunginmuseo
- tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt
- Uudenmaan liitto, HSY, HSL, TUKES
- Muut: esim. Finavia

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavaluonnos

Annefredin alueelle laadittu asemakaavaluonnos Aviapolis Urban Blocks (nro 052500) tuli vireille 5.2.2018. Kaavaluonnos valmistui loppuvuodesta 2018 ja se asetettiin nähtäville 28.11.2018-2.1.2019. Lausuntoja kaavaluonnoksesta saatiin 4 kpl.

- *Uudenmaan ELY-keskus* kehotti hyödyntämään Aviapoliksen liikenneverkkoselvitystä kaavaratkaisun muodostamiseen sekä mm. huomioimaan asemakaavassa melu-, tärinä- ja hulevesiasiat sekä vaiheittain rakentamisen mahdollisuudet.
- *HSL* pitää kaupunkirakenteen tiivistämistä HSL:n tavoitteiden mukaisena. Lausunnossa kehotetaan huomioimaan suunnittelussa pikaratikan linjaus sekä todetaan että pysäkit ja pysäkkijärjestelyt tulee suunnitella yhteistyössä HSL:n kanssa.
- *Vantaan Energia* toivoi lausunnossaan, että nyt esitetyt muuntamoiden sijoitukset pidetään ennallaan, mutta osaa kiinteistömuuntamoista halutaan muuttaa puistomuuntamoiksi. Kaukolämpöputket tulee huomioida suunnittelussa.
- *HSY* totesi lausunnossaan, että selostuksesta puuttuu perusteet runkolinjan uusimiselle sekä tiedot vesihuollon alustavasta määrä- ja kustannusarviosta. Vesihuollon yleissuunnitelmalla tulee varmistaa vesihuoltoverkoston riittävyys.

Kaavaluonnoksen lausuntojen huomioiminen asemakaavaehdotuksen laadinnassa

Asemakaavamuutos käsittää vain pienen osan AUB-alueesta, joten osa lausunnoissa esiin nostetuista asioista ei koske Rälssitie 6:n suunnittelualuetta. Lausunnot on huomioitu kaavamuutoksen laadinnassa soveltuvin osin.

Lausuntojen perusteella asemakaavaehdotusvaiheessa on teetetty alueelle meluselvitys ja täydennetty mm. melu- ja hulevesimääräyksiä. Ratikan vaatima tilavaraus on huomioitu Vantaan ratikkaa varten laaditussa asemakaavamuutoksessa nro 002465 leventämällä Rälssitien katualuetta. Vantaan ratikan tärinä- ja runkomeluselvitys on laadittu vuonna 2023 ja selvityksen pohjalta kaavamuutokseen on kirjattu määräyksiä.

Asemakaavamuutos

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Mielipiteet ja kommentit pyydettiin 8.12.2024 mennessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta jätettiin 6 viranomaiskommenttia.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut kommentit

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Caruna Oy:n ja Fingrid Oyj:n kommenteissa ei ollut hankkeesta huomautettavaa.

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Tuleva kiinteistö voidaan liittää kaukolämpöverkkoon. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy toteaa myös, että asemakaavan alueelle tarvitaan tilavaraukset muuntamoille kortteliin A ja kortteliin B. Muuntamoiden tilavaraukset tulee suunnitella maantasokerroksiin. A korttelissa huoltotilan / polkupyörätilan yhteyteen ja B korttelissa paikoitustalon yhteyteen. Muuntamoiden ohjeellinen rakennusala tulee osoittaa asemakaavakartalle vm-merkintänä sekä kaavamääräyksiin.

Vantaan kaupunginmuseo toi kommentissaan esiin, että suunnittelualueen länsipuolella sijaitsee Huberin hallit, joiden on todettu muun muassa Aviapoliksen kaavarungossa olevan maisemallisesti merkittäviä alueen identiteettirakennuksia. Kaavarungossa on tuotu esiin tavoite, että arvokkaille rakennusperintökohteille luotaisiin näkymäakseleita. Tällä hetkellä näkymä halleille avautuu Tikkurilantieltä idästä päin tullessa jo ennen Rälssitien risteysaluetta.

Museon tavoitteena on, että suunnittelussa otettaisiin huomioon näkymät Huberin halleille, ettei niiden kaupunkikuvallinen merkitys heikentyisi. Mikäli rakentamissuunnitelma toteutuu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyn mukaisesti tulee näkymälinja kaventumaan merkittävästi ja hallit eivät tule näkymään Tikkurilantien kaukomaisemassa. Kaavatyön edetessä tulee tutkia uudisrakentamisen vaikutukset kaupunkikuvaan ja rakennusperintöön. Näkymälinjat ja niissä tapahtuvat muutokset tulee tuoda esiin kaavaselostuksessa.

Muuntamoja koskeva palaute on huomioitu asemakaavassa määräyksellä *Kortteliin 52321 ja 52322 tulee varata tilat kiinteistömuuntamoa varten. Muuntamot sijoitetaan Rälssikujan varteen.* Muuntamojen alustava sijainti on esitetty kaavan viitesuunnitelmassa. Kaavan vaikutukset näkymiin Huberin halleille on arvioitu kaavaselostuksessa kohdassa 4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön (sivut 31-32).

Asemakaavaehdotuksen nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen

Kaupunginhallitus päätti 26.1.2026 asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Asemakaavoitus valtuutettiin pyytämään tarvittavat lausunnot. Asemakaavaehdotus on ollut nähtävillä 11.2.-12.3.2026 välisenä aikana. Lausuntoja vastaanotettiin 5 kappaletta. Muistutuksia ei vastaanotettu.

Uudenmaan elinvoimakeskus

Liikenteellisessä tarkastelussa on esitetty vaihtoehtoiset kulkutapajakaumat sekä autoliikennepainotteisen että joukkoliikennepainotteisen kehityksen skenaarioille. Kaavaratkaisun vaikutuksia Euroopan laajuiseen TEN-T-ydinverkkoon kuuluvaan Kehä III:een ja sen liittymiin ei kuitenkaan ole arvioitu. Arvio vaikutuksista tulee esittää osana kaava-aineistoa.

Asemakaavoituksen vastine

Asemakaavamuutos sijaitsee sen verran kaukana Kehä III:sta ja sen liikennetuotos on suhteellisen pieni, joten sillä on hyvin vähäinen liikenteellinen vaikutus Kehä III:een ja sen liittymiin. Tämän vuoksi asemakaavan liikenteellisessä tarkastelussa ei ole nähty tarpeelliseksi tutkia tarkemmin vaikutusta Kehä III:een. Veromiehen alueen tulevaisuuden kaupunkikehitystä ja liikenteellisiä vaikutuksia on selvitetty laajemmin esim. Vantaan ratikan kaavarungossa ja sen yhteydessä tehdyssä liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset ohjaavat alueen jätehuoltoa ja sen suunnittelua. Määräykset ovat kiinteistöjä sitovia, eikä niistä tule poiketa. Rälssitien suunnittelussa on tärkeää varmistaa, että liikennesuunnittelu tukee jätteiden keräys- ja tyhjennystyötä. Jäteautoille tulee varata rauhalliset pysäköintipaikat sekä riittävät tilat tyhjennystyölle. Jätepisteiden kapasiteetti tulee mitoittaa käyttäjämääriin sekä HSY:n tyhjennysreittien ja -rytmin mukaisesti.

Suunnittelualuetta viistää rakennettu huleveden runkoviemäri, joka siirretään uuden rakennuksen tieltä katualueelle, lähtökohtaisesti maanomistajan kustannuksella. Alueen uusi maankäyttö edellyttää vesihuollon uudisrakentamista. Uuden vesihuollon, noin 250 m hulevesiviemäriä ja 50 m vesijohtoa ja jätevesiviemäriä, suunnittelu ja rakentaminen tulee maksamaan alustavan arvion mukaan 200 000 euroa.

Asemakaavoituksen vastine

Korttelien jätehuolto on tarkoitus keskittää korttelikohtaisiin jätehuoneisiin, jotka sijaitsevat Rälssikujan varrella. Asemakaavan liitteeksi on laadittu liikenteellinen tarkastelu (Ramboll, 4.11.2025), johon sisältyy jäteauton (8,5 m) ajouratarkastelu Rälssikujalla. Jäteauto pääsee riittävän lähelle jätehuoneita (jäteastian siirtomatka ≤ 10 m) ja mahtuu kääntymään peruuttamalla Rälssikujan päässä.

Vantaan Energia Oy, Vantaan Energia Sähköverkot Oy

Lausunnon antajat haluavat, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden ja kaukolämpöputkien sijainti. Mikäli maakaapeleita tai kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n yhteistyösopimusten mukaisesti.

Asemakaavamääräyksissä on riittävästi huomioitu kiinteistömuuntamoiden tilavarausten mitoitustarve kortteleihin 52321 ja 52322 Rälssikujan varteen.

Lupa- ja valvontavirasto

Aineistoon liitetyn meluselvityksen perusteella keskiäänitaso ylittää osassa asuinrakennusten julkisivua 65 dB tason, jolloin ääniympäristöasetuksen 796/2017 vaatimus 30 dB ääneneristävyydestä ei riitä. Meluselvitystä tulee vielä tarkentaa niin, että julkisivuihin kohdistuvat melutasot esitetään asuinkerroksittain, ja tarvittaessa tarkistaa ääneneristävyysmääräyksiä tulosten perusteella.

Päiväajan klo 7–22 keskiäänitason ollessa julkisivulla yli 55 dB, tulisi asuntojen aueta myös rakennuksen hiljaiselle ohjearvojen mukaiselle puolelle. Nyt kaavassa annettu määräys ei takaa kaikille asukkaille viihtyisää ja laadukasta asumista. Meluselvityksen mukaan melutasot ylittävät joissakin kerroksissa ohjearvot rakennuksen kaikilla julkisivuilla.

Meluselvityksen tulosten perusteella on havaittavissa kohteen haasteellisuus erityisesti oleskeluun tarkoitettujen piha-alueiden suojaamiseksi melulta. Kortteleiden toteutuessa

vaiheittain ajoitusmääräys meluhaittojen lieventämiseksi on tarpeen. Meluselvityksessä esitettyä väliaikaista ratkaisua ei voida pitää riittävänä, koska koko piha-/oleskelualuetta ei ole suojattu ohjearvot ylittävältä melulta.

Tärinästä ja runkomelusta on annettu pääsääntöisesti riittävät määräykset. Lupa- ja valvontavirasto suosittelee, että niissä kohteissa, joissa julkisivun ääneneristävyydestä annetaan määräys, runkomelun taso ei saa ylittää Lprm 30 dB tasoa asuin- ja majoitushuoneissa.

Ilmanlaatuarviot perustuvat HSY:n ja THL:n suosituksiin minimi- ja suositusetäisyyksistä. Nämä suositukset on annettu ilmansaasteiden haitoille avoimessa ympäristössä, jossa väylän varrella ei ole merkittäviä esteitä ilman sekoittumiselle. Kaavakohteeseen on muodostumassa katukuilu, jolloin käytettyjä etäisyyksiä ei tulisi yksinään käyttää suunnittelun perusteena. Ehdotusvaiheessa on syytä harkita ilmanlaatuun liittyvien määräysten antamista.

Asemakaavoituksen vastine

Rakennusten julkisivujen kohdistuvat keskiäänitasot on laskettu siten, että laskentapisteet on sijoitettu kunkin kerroksen korkeudelle ja vaakasuunnassa enintään 5 m välein. Melukartoissa rakennuksen seinillä olevat kahdeksankulmaiset tunnukset ilmoittavat suurimman keskiäänitason LAeq, joka esiintyy kunkin tunnuksen kohdalla julkisivun pystysuuntaisella linjalla. Menetelmä on selkeästi kuvattu ja luettavissa meluselvityksestä. Kyseessä on yleinen käytäntö meluselvityksissä. Kerroskohtaisten laskentapistekarttojen esittäminen ei vaikuta julkisivun äänitasoeron määrittämiseen, koska määrittäminen on tehty korkeimman julkisivuun kohdistuvan melutason perusteella. Kerroskohtaiset kartat eivät anna lisäarvoa äänitasoeron määrittämiseen eikä niillä olisi vaikutusta annettaviin äänitasoeromääräyksiin.

Viihtyisyyden lisäämiseen tähtäävää muistutusta kaikkien asuntojen avautumisesta päiväajan keskiäänitason osalta enintään 55 dB suuntaan ei ole huomioitu kaavamääräyksissä. Tämä johtuu siitä, että kaikkien asuntojen avautuminen enintään 55 dB suuntaan on haastava toteuttaa tässä hankkeessa ja ylipäänsä pääkaupunkiseudulla eikä sitä ole edellytetty muissakaan asemakaavoissa.

Meluselvityksen perusteella kortteleiden vaiheittain toteuttaminen ei ole mahdollista vaihtoehdon 2 mukaan. Vaihtoehdon 1 mukaista melusuojausta voidaan parantaa jatkosuunnittelussa, jolla varmistetaan ja osoitettaan, että oleskeluun käytettävät piha-alueet tulee varmasti suojattua. Asemakaavan melua koskevia määräyksiä täydennetään seuraavasti: Rakentamislupavaiheessa tulee esittää suunnitelma ja suunnitelman mukainen meluselvitys piha-alueiden meluntorjunnasta.

Tärinä- ja runkomelun torjunta on kaavassa määrätty Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:2 Melun- ja tärinäntorjuntaratkaisut sekä niiden vaikutukset kaavoituksessa ohjeen mukaisesti.

Lausunnon perusteella lisätään kaavamääräys: Rakennusten tuloilmanotto tulee varustaa tilojen käyttötarkoituksen mukaisella suodatuksella.

Vantaan kaupunginmuseo

Museo on esittänyt tavoitteekseen, että kaava-alueen suunnittelussa otettaisiin huomioon näkymät Huberin halleille, ettei niiden kaupunkikuvallinen merkitys heikentyisi. Asemakaavan selostuksessa on tuotu esiin uudisrakentamisen vaikutusta kaupunkikuvaan, rakennusperintöön ja näkymälinjoissa tapahtuviin muutoksiin.

Museon näkökulmasta voidaan todeta, että näkymien kaventumisella on suuri vaikutus Huberin hallien näkymiseen kaukomaisemaan. Alueen luonteen muuttuminen teollisuusalueesta keskustatoimintojen alueeksi on iso muutos, joka väistämättä vaikuttaa maisemallisiin arvoihin. Huberin hallien suojelu osana uutta kaupunkia on museon tärkein tavoite alueen kulttuuriympäristön säilyttämisen kannalta. Museon rakennustutkija osallistuu Huberilan kaavarungon suunnittelutyöhön.

Museon näkökulmasta hankkeen vaikutukset kulttuuriympäristöön on tuotu riittävällä tavalla esiin asemakaavaselostuksessa.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin

Asemakaavamuutoksen aineistoa on tarkistettu saatujen lausuntojen sekä Kaupunkirakenne ja ympäristön eri yksiköiltä saadun palautteen perusteella. Lupa- ja valvontaviraston lausunnon perusteella asemakaavaan lisättiin pihan väliaikaista meluntorjuntaa sekä rakennusten tuloilmanottoa koskevat määräykset.

Asemakaavan kaupunkikuvaa ja arkkitehtuuria koskeviin määräyksiin tehtiin pieniä tarkistuksia kaupunkikuvallisen laadun varmistamiseksi. Tikkurilantien ja Rälssitien kulmaus on kaupunkikuvallisesti merkittävä paikka, jota tulee korostaa maamerkkinä. Tämän vuoksi myös korttelin kulmauksessa sijaitsevan korkeimman rakennusalan rakentamista edellytetään kerrosluvun VII alleviivauksella. Kattomuotojen tulee vaihdella rakennuskohtaisesti jokaisessa korttelissa, mutta harja- tai viistokattoa ei edellytetä vallitsevana kattomuotona. Rälssitien varteen osoitettujen arkadien tai katosten määräyksiä täsmennettiin. Rakennusten väritystä koskevia määräyksiä täydennettiin siten, että rakennuksissa tulee käyttää niittykasvien värejä ainakin rakennuksen yksityiskohdissa. Edellytetyt niittykasvien värit ovat viitesuunnitelman värisuunnitelman mukaisesti murrettu punainen, keltainen, vihreä ja sinivioletti.

Asemakaavan lisättiin myös teknisenä tarkistuksena vesihuollon liitospaikkaa koskeva määräys, rakentamisen aikaista hulevesien hallintaa koskevia määräyksiä, joilla huolehditaan Paloojan vedenlaadusta, sekä määräys lentoestekorkeudesta.

Tarkistukset eivät ole olennaisia eivätkä aiheuta kaavan uutta nähtäville asettamista.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2022):

Innovaatioiden Vantaa -strategian mukaan rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyyden edelläkävijä. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuinpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Laadimme Vantaa kaupunkikeskuksille omat kehittämissuunnitelmansa, joissa korostuvat alueiden myönteiset ominaispiirteet. Teemme keskuksista viihtyisiä ja turvallisia. Huolehdimme, että luonto on lähellä. Lisäksi mahdollistamme helpon liikkumisen kaupungissamme sekä hyvät toiminnalliset kehittymisedellytykset ja päivittäiset palvelut.

Haluamme säilyttää luontomme monimuotoisuuden. Vantaan tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Lentokenttäalueesta tehdään Euroopan ympäristöystävällisin.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018 päivitetty KV 10.10.2022 § 7[SA1])

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.

- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

- Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:
- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Vähennetään liikkumistarvetta.
- Vähennetään lämmityksen päästöjä.
- Edistetään vähähiilistä rakentamista.
- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Vähennetään infrarakentamisen ja massojenhallinnan hiilijalanjälkeä.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Vahvistetaan toimia metsä- ja suoluonnon monimuotoisuuden parantamiseksi.
- Vesistöjen luonnontilaisuutta ja monimuotoisuutta parannetaan.
- Varmistetaan kattava avoimien alueiden (esim. niityt) verkosto.
- Suojellaan luontoa kulumiselta.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.
- Kasvatetaan hiilikädenjälkeä ja edistetään hiilinegatiivisuutta.

3.3.2 Muut tavoitteet

Maanomistaja

Maanomistajan tavoitteena on kehittää aluetta asumiskäyttöön. Olemassa olevat rakennukset on tarkoitus purkaa.

Vantaan kaupunki

Vantaan kaupungin tavoitteena on mahdollistaa alueelle tehokasta keskustarakentamista tukeutuen hyviin joukkoliikenneyhteyksiin. Asemakaavatyö on kaupungin viimeisimmässä kaavoitusohjelmassa 2024–2026. Tavoitteena on rakentaa alueelle viihtyisää, käveltävää ja toiminnoiltaan moninaista korttelikaupunkia, joka on osa Annefredin uutta keskustaa. Asemakaava laaditaan Aviapolis Urban Blocks -kaavaluonnoksen (v. 2018, kaavanumero 052500) ja hakijan viitesuunnitelman pohjalta.

Aviapolis Urban Blocks -kilpailun tavoitteet

Kilpailulla haettiin ehdotuksia, joissa työ, asuminen, oppiminen, kasvatus ja virkistys sekoittuvat synergisellä ja innovatiivisella tavalla. Kaupunkitoimintojen sekoittuessa suunnitelman tuli samalla olla toteutettavissa tarpeen mukaan vaiheittain.

Tavoitteena on kestävä kaupunkirakenne, joka tukee vähäpäästöisiä liikkumismuotoja. Liikkumisratkaisujen on yhdessä maankäytön kanssa tuettava henkilöautoilusta riippumattoman elämäntavan mahdollistamista. Ensisijaiset liikkumisen muodot ovat joukkoliikenne, kävely ja pyöräily. Pysäköintiratkaisujen osalta on syytä pohtia niiden muuntojoustavuutta, esimerkiksi

mahdollisuuksia muuntaa pysäköintirakennuksia muuhun käyttöön tai hyödyntää niitä materiaalina.

Tavoitteena on muodostaa omaleimaisia ja elämyksellisiä, Aviapoliksen identiteettiä vahvistavia ulkotiloja sekä puistoalue, joissa luonnon monimuotoisuus ja toiminnallisuus kohtaavat ja jotka luovat mahdollisuuksia keskustamaiselle viheralueelle.

Alueella suositaan yhteiskäyttöisiä ja jaettuja ratkaisuja. Kestävyyden kannalta on keskeistä huomioida myös viherympäristön laatu ja monipuolisuus sekä ympäristöterveys.

Alueella suositaan maavaraisia pihoja, viherkattoja sekä hulevesiaiheita viihtyisyystekijänä. Asukkaille luodaan mahdollisuuksia ympäristön hoitoon esimerkiksi korttelitiljelyn muodossa. Ilmastovaikutusten minimoimiseksi on tärkeää vähentää rakennusten lämmityksen ja jäähdytyksen tarvetta sekä energiankulutuksesta aiheutuvia päästöjä. Alueella hyödynnetään uusiutuvaa energia, erityisesti aurinkoenergiaa. Lämmitys- ja jäähdytystarvetta voidaan vähentää passiivisin keinoin (suuntaus, sijoittelu, ikkunat, suojaavat rakenteet, viherkatot ja muu kasvillisuus).

Vihertehokkuus

Asemakaavassa määrätään alueelle maankäytön mukainen vihertehokkuustaso. Vihertehokkuudella tarkoitetaan alueen painotetun viherpinta-alan suhdetta alueen kokonaispinta-alaan. Vihertehokkuusmenetelmän avulla muun muassa edistetään vehreän, viihtyisän ympäristön rakentumista ja hulevesien hallintaa sekä turvataan ekosysteemipalveluita ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja hillinnän mukaisia suunnitteluperiaatteita.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavaluonnosvaiheessa kilpailuehdotusta kehitettiin eteenpäin yhteistyössä kilpailuehdotuksen tekijöiden, Mandaworks AB:n ja MASSLab LDA:n, sekä kaupungin asiantuntijoiden kanssa.

Asemakaavasuunnittelun ”punaisena lankana” on ollut ympäristön fyysinen ja toiminnallinen monipuolisuus. Kaupunkikuvan moninaisuus tulee ilmi mm. siinä, että jokaisessa korttelissa on useita rakennustyyppejä ja vaihtelevia kerroslukuja. Näyttää, että alue olisi rakentunut pitkän ajan kuluessa. Kortteleissa on sekoittuneena myös erilaisia toimintoja.

Yhteisöllisyyttä luodaan ja lisätään kortteleiden välisillä naapurustoaukioilla, jotka toimivat asukkaiden kohtaamisen paikkana ja alueen paikallisidentiteetin antajina, sekä kortteleihin sijoittuvilla, asukkaiden yhteistiloilla. Katoille voidaan rakentaa esimerkiksi oleskelu- ja liikuntatiloja.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kaavaehdotusvaiheessa jatkosuunnittelun pohjaksi laadittiin tarkempi, toteutukseen tähtäävä viitesuunnitelma yhteistyössä Valion Eläkekassan ja ARCO Architecture Companyn kanssa. Asemakaavaluonnoksessa kaava-alueen pysäköinti oli sijoitettu Rälssitien itäpuolelle rakennettavaan pysäköintilaitokseen, mutta viitesuunnitelmassa pysäköinti päätettiin ratkaista kaava-alueelle rakennettavalla pienemmällä pysäköintilaitokselle, joka mahdollistaa alueen toteuttamisen itsenäisesti. Pysäköintilaitos sijoittuu Rälssitien varteen ja sen maantasokerrokseen on suunniteltu iso liiketila, joka mahdollistaa myös päivittäistavarakaupan.

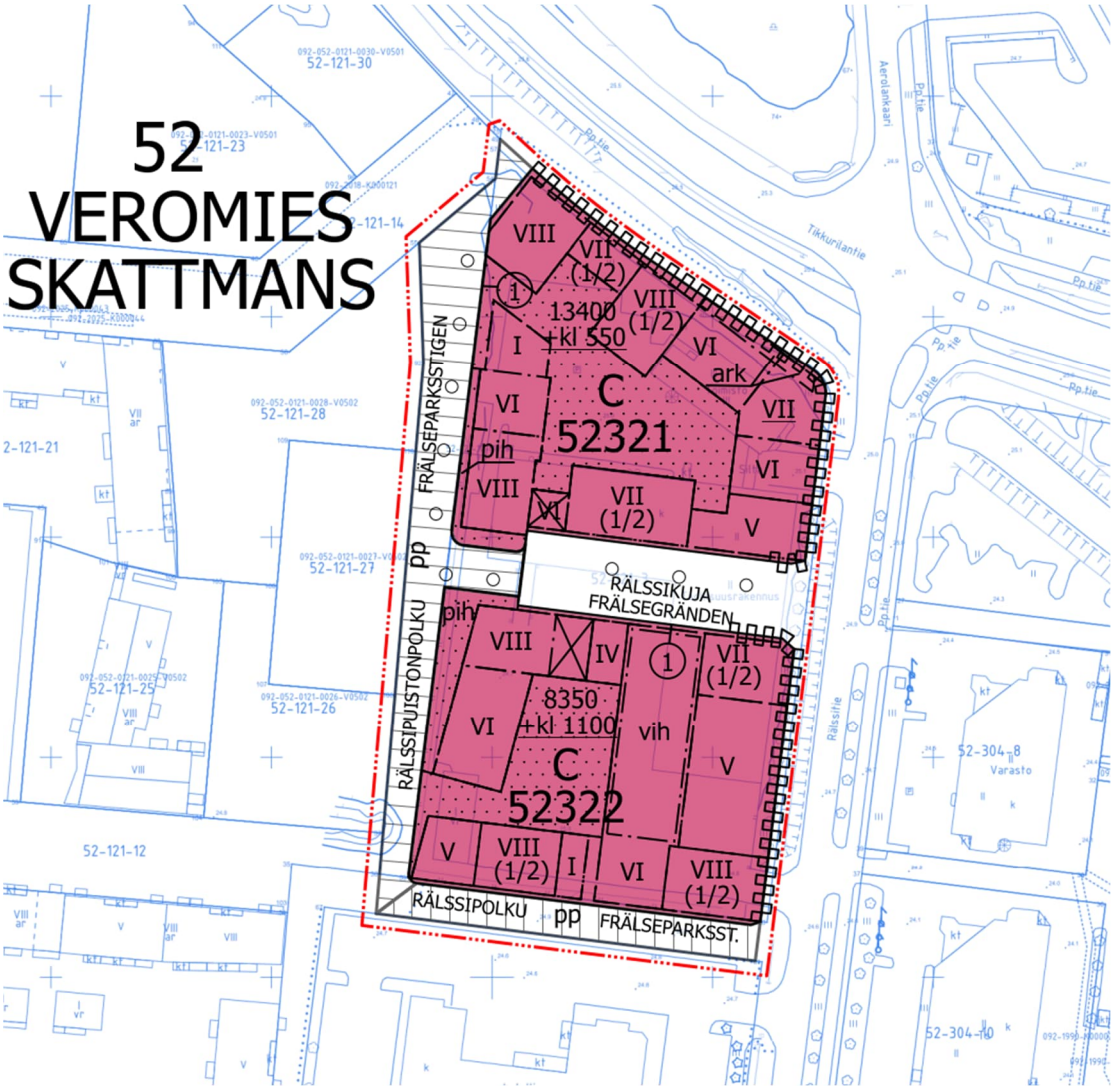

Ote viitesuunnitelman asemapiirroksesta (ARCO Architecture Company)

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen teollisuus- ja varastorakennusten (T) tontti asumispainotteiseksi keskustatoimintojen korttelialueeksi (C). Tontilla olemassa olevat rakennukset puretaan. Asemakaavamuutoksella muodostuviin kortteleihin on suunniteltu asumista, päivittäistavarakauppa, liike- ja toimistotilaa sekä pysäköintilaitos.

Ote kaavakartasta

4.1.1 Mitoitus

Keskustatoimintojen korttelialueiden (C) pinta-ala on yhteensä 1,04 ha. Pääkäyttötarkoituksen mukainen rakennusoikeus on yhteensä 21 750 k-m^2 ja liiketilojen rakennusoikeus on yhteensä 1 650 k-m^2. Yhteensä rakennusoikeutta alueelle muodostuu 23 400 k-m^2. Aiemmin voimassa olevaan asemakaavaan nähden kokonaisrakennusoikeus kasvaa alueella n. 16 400 k-m^2.

Korttelissa 52321 asumista saa rakentaa enintään 9 100 k-m^2. Tämä tarkoittaa sitä, että kaava-alueelle saa rakentaa asumista enintään 17 450 k-m^2, mikä on 75 % alueen kokonaisrakennus-oikeudesta. Loput 25 % rakennusoikeudesta tulee käyttää toimisto-, liike- ja palvelutiloihin.

Korttelin 52321 pinta-ala on 5 114 m^2, rakennusoikeus 13 950 k-m^2 ja tehokkuusluku on e=2,7.

Korttelin 52322 pinta-ala on 5 299 m^2, rakennusoikeus 9 540 k-m^2 ja tehokkuusluku on e=1,8.

Rakennusoikeus mahdollistaa noin 360 uutta asukasta alueelle (laskennallinen mitoitus 48 km2 / asukas). Alueen työpaikkamäärä riippuu siitä, minkälaisia liike-, toimisto- ja palvelutiloja päätetään toteuttaa. Parhaimmillaan työpaikkamäärä voisi laskennallisesti olla jopa 248 työ-paikkaa, mikäli kortteliin rakennetaan toimistorakennus.

Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään:

asuminen 1 ap / 110 k-m²

liiketilat 1 ap / 100 k-m²

toimistot 1 ap / 80 k-m²

palvelut 1 ap / 150 k-m²

vieraspysäköinti 1 ap / 1 500 k-m²

Polkupyöräpaikkoja tulee rakentaa vähintään:

asuminen 1 pp / 30 k-m2, kuitenkin vähintään 2 pp / asunto

liiketilat 1 pp / 40 k-m²

toimistot ja palvelut 50 k-m²

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Ympäristön moninaisuus, kerroksellisuus, sosiaalisen elämän yhteisöllisyys, jalankulun helppous ja kaupunkirakenteen tiiveys ovat muun muassa niitä piirteitä, jotka jo Aviapolis Urban Blocks-kilpailuehdotuksessa palkittiin ja joita on kehitetty asemakaavaehdotuksessa eteenpäin. Kaupunkirakenteen ja kaupunkikuvan laadullisen asioiden sekä kaupunkiympäristön elävyyden lisäksi asemakaavaehdotuksessa on edistetty alueen hiilineutraalisuutta.

Kaavan umpikorttelirakenne sekä liikenteelliset ratkaisut muodostavat alueen sisäosiin monipuolisen, aktiivisen ja melulta suojatun kävelijäympäristön vehreine reitteineen. Jalankulkuympäristössä on huomioitu reittien jatkuvuus ympäröiville alueille ja palveluille, lähimmät joukkoliikenteen pysäkit, Veromiehen tuleva viherverkosto, kävelijän mittakaava, hulevesien käsittely sekä rehevät ja kukkivat istutukset.

Asemakaavassa annetaan ympäristön laatuun tähtääviä määräyksiä rakennusten arkkitehtuurista ja monimuotoisuudesta, kivijalkakerroksen toiminnoista ja avoimuudesta, hulevesien käsittelystä sekä mm. pihan toteuttamisesta. Asemakaavamääräyksissä edellytettävällä kortteleiden kokonaissuunnitelmalla tähdätään mahdollisimman laadukkaisiin, tasapanoisiin ja yhtenäisiin kortteleihin, joissa kaavan laadulliset tavoitteet tulee huomioitua kokonaisuutena yksittäisten hankkeiden sijaan.

Viherrakentamisesta ja vihertehokkuudesta on määrätty kaavassa. Vihertehokkuuden tason määrittelyllä saavutettava vihreä ympäristö turvaa ekosysteemipalveluita ja luo kaavamuutosalueelle esteettisyyttä, viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia. Kasvikatot tukevat osaltaan luonnon monimuotoisuutta ja viivyttävät sadevesiä. Pysäköintilaitoksen julkisivun tulee integroida kasvillisuutta sisäpihan puolella. Rakennuslupavaiheessa suunnitelmaa voidaan tarkentaa, kunhan kaavavaiheen vihertehokkuuden tavoiteluku ja kaavamääräykset toteutuvat. Vihertehokkuuden toteutuminen on osoitettava rakennusluvan yhteydessä pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

Pihasuunnitelma (ARCO Architecture Company)

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

C, keskustatoimintojen korttelialueet

Asemakaavalla muodostetaan keskustatoimintojen tontit 52321-1 ja 52322-1. Molemmilla tonteilla rakennusalat sijoittuvat tonttien reunoille muodostaen tiiviit umpikorttelit, joiden kerroskorkeudet vaihtelevat neljästä kahdeksaan. Tontit 52321-1 ja 52322-1 on tarkoitus jakaa myöhemmin useampiin tontteihin ja erillisiin hankkeisiin, jotka rakentuvat vaiheittain.

Tontti 52321-1 sijoittuu Tikkurilantien ja Rälssitien kulmaukseen. Tontilla on pääkäyttötarkoituksen mukaista rakennusoikeutta 13 400 k-m^2, jonka saa käyttää asuin-, toimisto-, liike- ja palvelutiloihin, sekä 550 k-m^2 rakennusoikeutta liiketiloja varten. Kivijalkaan tulee toteuttaa ravintolakäyttöön soveltuva liiketila, joka on kooltaan vähintään 130 k-m^2. Asuinrakentamista on säädelty siten, että sitä saa rakentaa enintään 9 100 k-m^2, jotta kaava-alueelle saadaan myös riittävästi työpaikkarakentamista (25 % kokonaisrakennusoikeudesta).

Tontti 52322-1 sijoittuu Rälssitien varteen Annefredin ratikkapysäkin kohdalle. Tontille saa sijoittaa myös pysäköintilaitoksen, joka palvelee myös korttelia 52321. Tontilla on pääkäyttötarkoituksen mukaista rakennusoikeutta 8 350 k-m^2, jonka saa käyttää asuin-, toimisto-, liike- ja palvelutiloihin, sekä 1 100 k-m^2 rakennusoikeutta liiketiloja varten. Rälssitien varteen tulee rakentaa päivittäistavarakaupalle soveltuva liiketila, joka on kooltaan vähintään 450 k-m^2.

Kortteleihin tulee rakentaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi asukkaiden yhteistiloja; kerho- ja harrastetiloja, talosaunoja, pesuloita ja kuivatustiloja vähintään se määrä, joka vastaa 2 %:a asumisen kokonaisrakennusoikeudesta.

Alueella noudatetaan omaehtoista pelastautumista. Pihalle saa sijoittaa vain sammutustyön kannalta välttämättömät nostopaikat.

Arkkitehtuuri

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeatasoista. Rälssitien ja Tikkurilantien kulmaus tulee toteuttaa erityisen

laadukkaana paikkana. Rälssitien ja Tikkurilantien varressa tulee noin 20 metrin välein sijoittaa rakennuksen julkisivuun tai korttelin reunaan, jalankulkijan reitin varrelle, jotain kaunista ja kiinnostavaa arkkitehtuurin tai ympäristörakentamisen keinoin. Rälssitien varressa rakennuksen julkisivun ja toimintojen suunnittelussa tulee huomioida jalankulkijan sääsuoja katoksin tai arkadein.

Kunkin korttelijulkisivun on muodostuttava vähintään kahdesta rakennuksesta ja vähintään kolmesta ilmeeltään erilaisesta julkisivuratkaisusta. Rakennusten katujulkisivujen pääasiallisena materiaalina tulee käyttää tiiltä, rappausta tai puuta. Kortteleiden julkisivujen tulee olla yleisilmeeltään vaaleita ja luonnonläheisiä. Rakennusten värityksen tulee pohjautua niittykasvien (murrettu punainen, keltainen, vihreä ja sinivioletti) sekä tiilen väreihin.

Rakennusten kattomuotojen tulee vaihdella rakennuskohtaisesti jokaisessa korttelissa. Katujen varressa rakennusten kattopintaa tulee jäsentää ja rytmittää kattoikkunoilla- ja lyhdyillä, kattorakenteeseen integroiduin parvekkein tai madaltamalla räystäslinjaa. Tasakattojen tulee olla pääosin monilajisia kasvikattoja ja/tai asukkaiden oleskelua palvelevia vehreitä ja viihtyisiä kattopuutarhoja ja/tai katoille tulee sijoittaa uusiutuvan energian tuotantoon tarkoitettuja teknisiä laitteita ja varusteita.

Katujulkisivuille tulee muodostaa avoin, toiminnallinen ja visuaalinen kivijalkakerros. Rälssitien varressa kivijalkakerroksen tulee olla liike- ja myymälätilaksi soveltuvaa tilaa. Rälssipuistonpolulla maantasokerrokseen tulee sijoittaa polun suuntaan avautuvia asuntoja.

Piha-alueet

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,9. Korttelin piha-alue tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä, vehreänä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta. Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet, monipuolinen kasvillisuus, hulevesien viivytys ja yhteisöllisyys. Maantasokerroksen asunnoilla tulee olla omat pihat tai terassit.

Pysäköinti

Korttelien 52321 ja 52322 autopaikat sijoitetaan kortteliin 52322 pysäköintilaitokseen. Suunnitelman mukaan pysäköintilaitos on 6-kerroksinen ja siinä on 246 autopaikkaa. Pysäköintitalon julkisivut tulee rakentaa korttelin arkkitehtuuriin sopiviksi. Sisäpihan puolella pysäköintitalon julkisivuun tulee integroida kasvillisuutta, esim. istutusaltaita käyttämällä. Pysäköintilaitoksen ylimpään kerrokseen on suunniteltu asukkaiden yhteistilaa sekä kattopiha, joka tulee rakentaa asukkaiden vehreäksi oleskelualueeksi.

Melusuojaus

Rakennuksen ulko- ja sisäpuolen välisen äänitasoeron (ΔLA) tie-, raide- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava asuin- ja majoitushuoneissa vähintään 32 dB, toimisto- ja liiketiloissa vähintään 28 dB ja kokoontumistiloissa vähintään 32 dB.

Asunnot eivät saa avautua vain Tikkurilantien puolelle tai julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna.

Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei ylity oleskeluun käytettävillä parvekkeilla, terasseilla ja kattopihoilla eikä oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla missään korttelialueen rakentumisen vaiheissa.

Rakennusten suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava Rälssitielle ja Tikkurilantielle tulevan raitioliikenteen aiheuttama mahdollinen tärinä ja runkomelu.

Hiilineutraalisuus

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää. Rakennuksen päämateriaalien tulee olla kestäviä, pitkäikäisiä ja helposti huollettavia sekä kierrätettäviä.

Asuinrakennusten energiatehokkuuden tulee olla vähintään A2018-energialuokkaa tai sitä vastaava.

Rakennuksissa tulee käyttää osin vähähiilisiä materiaaleja.

Korttelien esirakentamisessa tulee käyttää vähähiilisiä ratkaisuja.

Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla.

Jäähdytystarvetta tulee ensisijaisesti vähentää rakenteellisilla ja/tai ympäristörakentamisen ratkaisuilla koneellisen jäähdyttämisen sijasta.

Pysäköintilaitoksessa latauspistevalmius tulee toteuttaa kaikkiin pysäköintipaikkoihin. Lisäksi paikoista vähintään 15 % tulee toteuttaa heti käytettävissä olevina sähköauton latauspisteinä

4.3.2 Muut alueet

Katualueet

Asemakaavamuutoksella korttelien ja katualueiden välisiä rajoja tarkistetaan ja alueelle kaavoitetaan uusi katu, Rälssikuja, jonka pituus on noin 63 m.

Tikkurilantien varressa katualueen kaarretta suoristetaan hieman ja Tikkurilantien pinta-ala pienenee noin 169 m^2. Rälssipolun katualuetta kavennetaan metrin verran ja katualueen pinta-ala pienenee noin 79 m^2.

Kaava-alueen halki kulkee Huberilan ja Annefredin keskustat yhdistävä kukkivien puiden reitti. Tämän vuoksi Rälssikujalle sekä Rälssipuistonpolun pohjoisosaan on merkitty istutettavat puurivit. Katupuiden tulee olla näyttävästi kukkivaa lajia.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Kaavamuutos täydentää Annefredin rakenteilla olevaa alueetta ja aloittaa Annefredin pysäkin ympäristön rakentumisen urbaaniksi kaupunkiympäristöksi. Ratikkapysäkin läheisyyteen sijoittuvat Annefredin palvelut, työpaikat sekä tehokkain rakentaminen. Veromiehen vetovoimaa asuinalueena parantavat erityisesti ratikan rakentaminen sekä uudet koulut ja päiväkodit, puistot ja laadukas kaupunkitila sekä päivittäistavarakaupat ym. palvelut. Alueelle tarvitaan myös lisää omistus- ja perheasuntoja, mikä on huomioitu Vantaan asuntopolitiikassa. Uusista asuinalueista tulee suunnitella viihtyisiä ja monipuolisia, jotta asukkaat saadaan jäämään ja juurtumaan alueelle.

Yhdyskuntarakenne

Kaavamuutos on Vantaan ratikan kaavarungon sekä Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteiden tavoitteiden mukainen. Ratkaisu edistää Annefredin alueen uudistumista ja luo tiivistä ja kaupunkimaista ympäristöä. Rakentaminen sijoittuu Tikkurilantien ja Rälssitien varteen tulevan ratikkapysäkin viereen.

Asemakaava-alue

Rakeisuuskartta

Kaupunkikuva

Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteissa (selvitys nro 053100) on tutkittu Veromiehen eri alueiden kaupunkikuvallista luonnetta. Tavoitteena on luoda alueille kaupunkikuvaltaan omaleimainen ja tunnistettava ilme. Annefredin osalta suunnittelussa näkyviä teemoja ovat mm. kotiinpaluu, niitty ja lentäminen. Kaupunkikuvan elementtejä ovat umpikorttelit, pikku aukiot, monimuotoinen, arkkitehtuuri ja vivahteikkaat puistot.

Annefredissä rakennusten mittakaava vaihtelee pysyen suhteellisen matalana, keskimäärin 5-6-kerroksisena. Peruskorkeutta korkeampaa rakentamista voi olla mm. Tikkurilantien ja Rälssitien risteyksessä, jonne tällä kaavakaavamuutoksella osoitetaan korkeimmillaan 8-kerroksisia rakennuksia. Tikkurilantien ja Rälssitien risteys on myös laadun paikka, joka muodostuu maamerkiksi hyvän näkyvyytensä ansiosta. Annefredissä rakennusten värit pohjautuvat entiseen peltomaisemaan ja niityn väreihin sekä teollisuushistorian punatiileen. Julkisivumateriaalit ovat pääasiassa puuta, tiiltä ja rappausta. Kattomuodot ja -materiaalit ovat vaihtelevia.

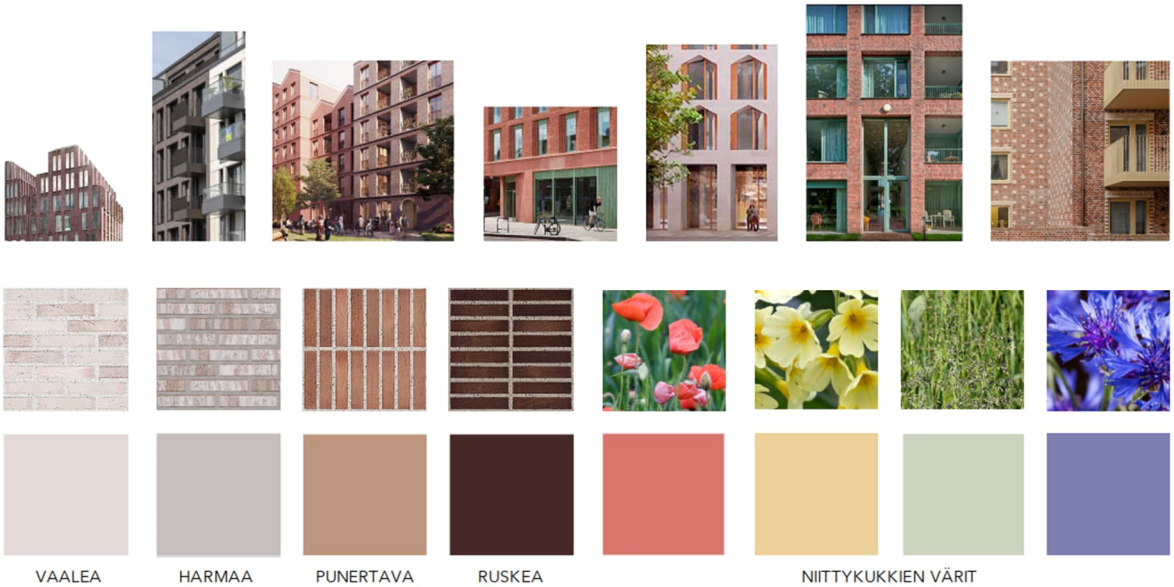

Näkymä Rälssipuistonpolulta (ARCO Architecture Company)

Asemakaavan viitesuunnitelmassa rakennukset muodostavat tiiviit umpikorttelit, joissa rakennusten korkeudet ovat vaihtelevia ja julkisivut on jaoteltu pystysuuntaisesti erilaisiin osiin. Kattomuodoissa vaihtelevat tasakatot ja viistetyt katot kattolyhtyineen. Viistettyä ominaismuotoa on hyödynnetty myös mm. rakennusten sisäänkäynneissä, katoksissa, porttikongeissa ja kivijalan yksityiskohdissa. Rälssitien varressa rakennusten edustalla on arkadi tai katos, joka tarjoaa säältä suojatun kulkureitin. Rakennusten julkisivut ovat tiiliverhotut ja parvekkeiden kehykset ja muut metalliosat on maalattu samalla sävyllä. Niittykukkien värejä on käytetty rakennusten yksityiskohdissa, sisäänkäynneissä, puitteissa ja kattolyhdyissä. Viitesuunnitelma sisältää väripaletin, jossa valitut niittykukkien värit ovat murrettu punainen, keltainen, vihreä ja sinivioletti. Näiden värien käyttöä edellytetään myös kaavamääräyksellä.

Julkisivuperiaatteet (ARCO Architecture Company)

Värit ja materiaalit (ARCO Architecture Company)

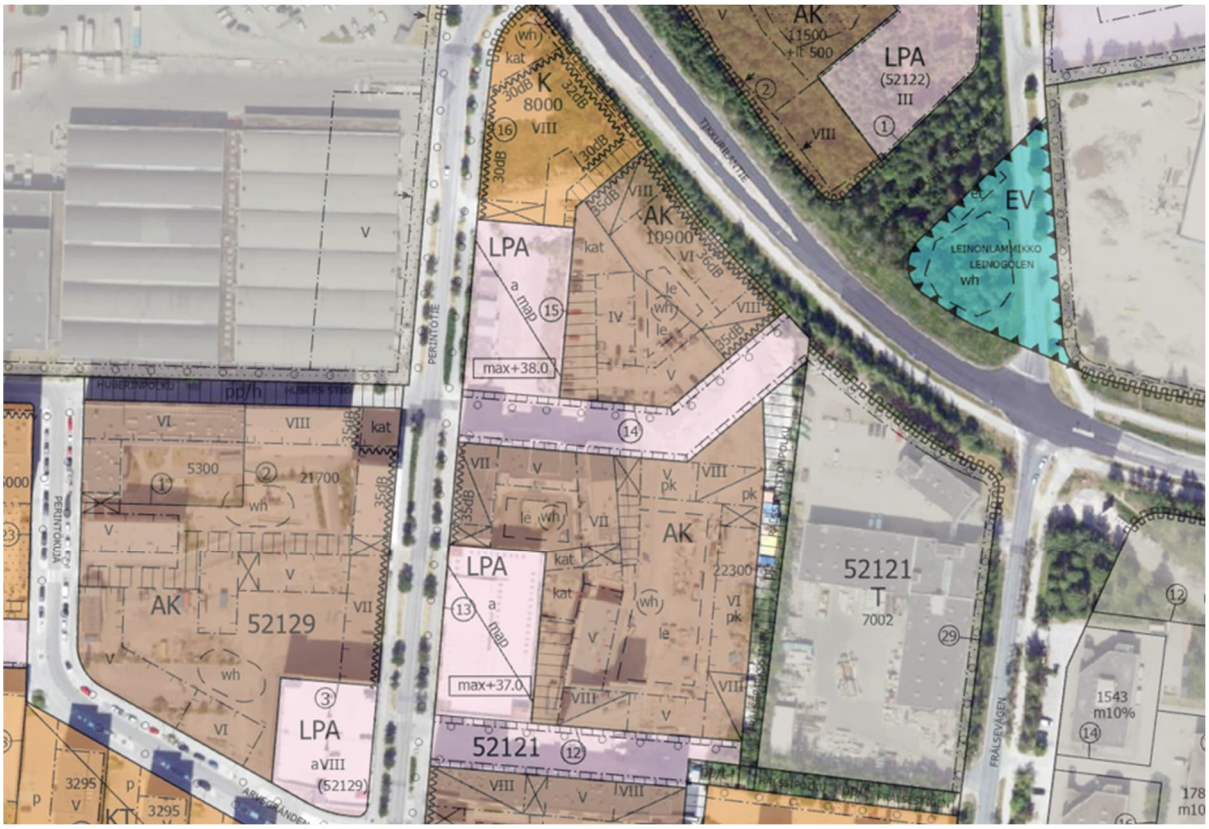
Rakennettu kulttuuriympäristö

Nykytilanteessa Huberin halleille avautuu näkymä Tikkurilantieltä idästä päin tultaessa jo ennen Rälssitien risteystä. Vantaan kaupunginmuseon tavoitteena on, että suunnittelussa otettaisiin huomioon näkymät Huberin halleille eikä niiden kaupunkikuvallinen merkitys heikentyisi.

Nykytilanteessa Dahlin hallin itäinen julkisivu näkyy kauas Tikkurilantielle.

Perintötien ja Rälssitiepuistonpolun välinen kortteli 52121 on kuitenkin kaavoitettu kerrostalorakentamiseen asemakaavalla 002204 Rälssipuiston kortteli, joka on hyväksytty vuonna 2017. Korttelin rakentaminen on vielä kesken ja sen pohjois- ja itäosan rakennukset eivät ole valmistuneet. Asemakaavan toteuttamisen jälkeen nykyinen näkymä Rälssitien risteyksestä Huberin halleille tulee peittymään. Näkymiä Huberin halleille tutkitaan tarkemmin valmisteilla olevassa Huberilan kaavarungossa (nro 052900), jossa tavoitteena on säilyttää osittain merkittäviä näkymälinjoja ja myös luoda uusia kaupunkirakenteen muuttuessa.

Korttelin 52121 rakentaminen tulee peittämään näkymän halleille Rälssitien risteyksestä.

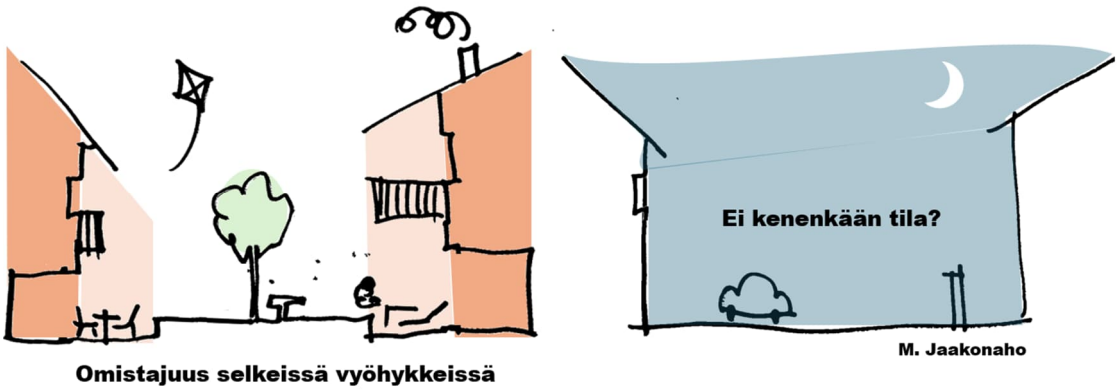
Asuminen

Asemakaava mahdollistaa asumista enintään 17 450 k-m^2, mikä tarkoittaa laskennallisesti 364 uutta asukasta (1 asukas / 48 k-m^2). Asemakaavan viitesuunnitelmassa asuntojen keskipinta-ala on 50 m^2.

Kaavamuutoksen yhteydessä kaupunki tekee maanomistajan kanssa maankäyttösopimuksen, jossa ohjataan myös alueen asuntopolitiikkaa (asuntojen hallintamuotoja ja asuntojen kokoa) Vantaan maa- ja asuntopoliittisten linjausten mukaisesti. Hanke noudattaa myös valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Asuinympäristöjen turvallisuus

Asuinympäristöjen turvallisuutta voidaan parantaa kaupunkisuunnittelun keinoin luomalla kaupunkitilasta luonteeltaan omistettavaa ja tuomalla silmiä kadulle. Omistettava tila (”Defensible space”, O. Newman, 1974) tarkoittaa sitä, että ulkotilat voidaan jaotella selkeästi yksityiseen, puolijulkiseen ja julkiseen, eikä epämääräisiä ei-kenenkään tiloja pääse muodostumaan. Silmiä kaduille (”Eyes on the streets”, J. Jacobs, 1961) puolestaan korostaa ihmisten läsnäoloa ja kohtaamista, mikä tuo luonnollista valvontaa sekä lisää yhteisöllisyyttä ja luottamusta. Elävä kaupunki on myös turvallinen kaupunki.

Selkeät omistajuuden vyöhykkeet luovat turvallisuutta. (Kuva esityksestä: Mari Jaakonaho, kehityspäällikkö, Vantaan kaupunki. 6.10.2025. Maankäytön suunnittelun keinoja asuinympäristöjen turvallisuuden parantamiseksi)

Asemakaavassa alue on monipuolista keskustatoimintojen aluetta, jossa painottuu asuminen. Kortteleiden kivijalkaan määrätään liiketilaa, mikä elävöittää katua ja Rälssitiellä arkadin alle muodostuu puolijulkinen kulkureitti. Rälssipuistonpolun varressa maantasokerroksen asunnoilla on omat pienet pihat sisäänkäynteineen, mikä lisää polun viihtyisyyttä ja tuo samalla omistajuutta ja silmiä kadulle.

Palvelut ja työpaikat

Rälssitie 6:n nykyisessä kiinteistössä toimii tällä hetkellä rakennusalan yritys sekä ravintola. Kiinteistönomistajalta saatujen tietojen mukaan alueella on yhteensä noin 50-60 työpaikkaa. Asemakaava mahdollistaa alueelle liiketilaa 1 650 k-m^2 sekä muuta toimisto-, liike- ja palvelutilaa vähintään 4 300 k-m^2. Yhteensä työpaikkarakentamista edellytetään vähintään 5 950 k-m^2, joka on 25 % alueen kokonaisrakennusoikeudesta. Mikäli alueelle toteutetaan toimistorakennus, voisi työpaikkamäärä olla laskennallisesti jopa 248 työpaikkaa. Joka tapauksessa työpaikkamäärän oletetaan kasvavan alueella käyttötarkoituksen muutoksen vuoksi, vaikka työpaikkarakentamisen rakennusoikeus pieneneekin jonkin verran.

Asemakaavamuutos mahdollistaa myös päivittäistavarakaupan rakentamisen Rälssitien varteen kortteliin 52322. Päivittäistavarakaupalle soveltuvan liiketilan koko on vähintään 450 k-m2 ja enintään 1100 k-m2, mikä tarkoittaa käytännössä pientä supermarkettia. Veromiehen alueella ei nykytilanteessa vielä ole omaa lähikauppaa, vaikka asukkaat ovat sellaista toivoneet.

Taloudelliset vaikutukset

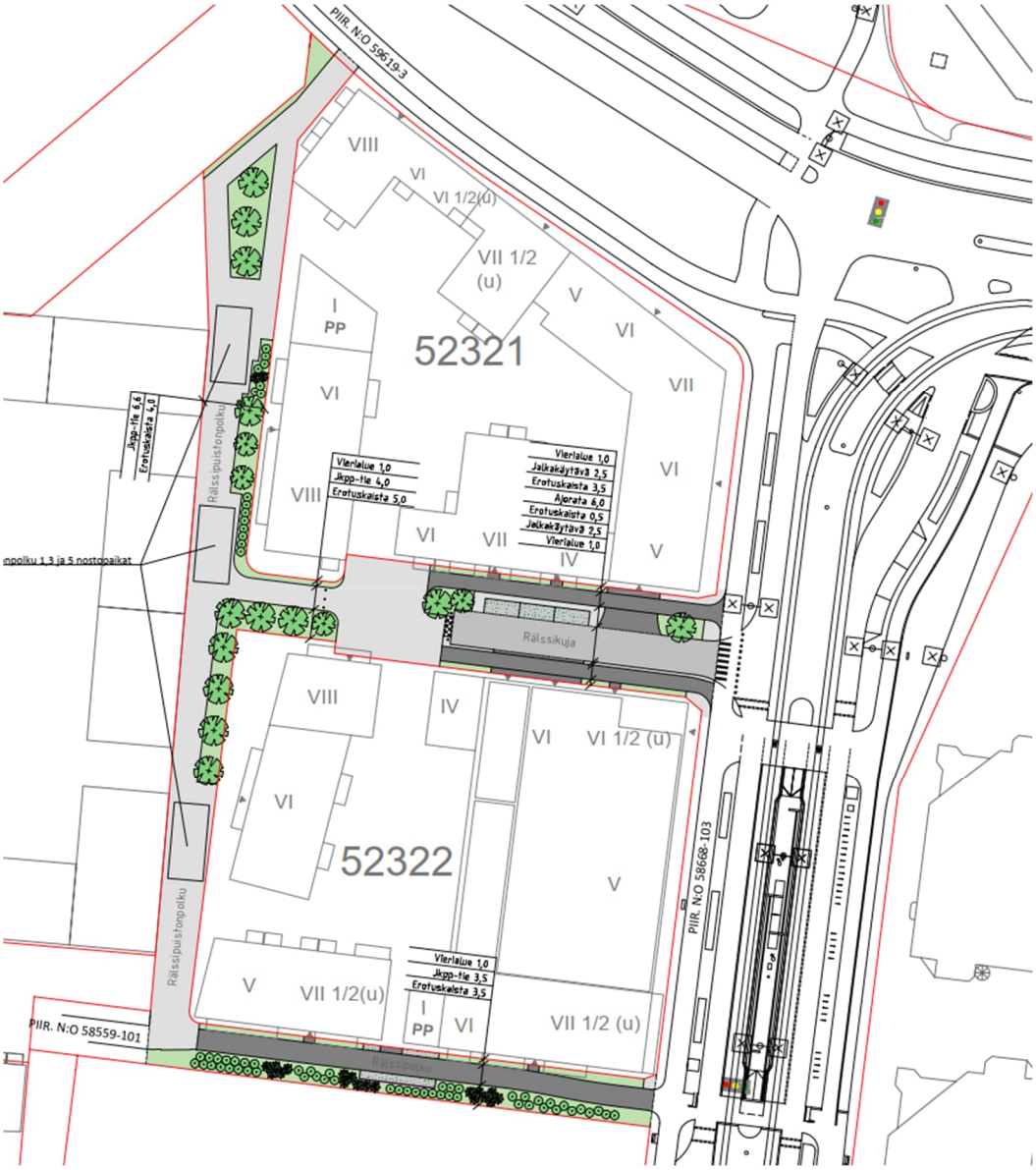
Kaavamuutoksessa alue muuttuu yleiskaavan mukaisesti keskustatoimintojen alueeksi, mikä tarkoittaa monipuolista ja tiivistä rakentamista. Korttelit ovat tehokkaita ja niitä ympäröi jalankululle tarkoitetut kadut tai katualueet. Korttelit eivät edellytä kunnallistekniikan rakentamista lyhyttä Rälssikujaa lukuun ottamatta. Kadulla saadaan jäsenneltyä rakennusmassoja ja luodaan toimivaa jalankulkuympäristöä. Myös ajoyhteys tonteille on ratikan ja sen pysäkin vuoksi hoidettava muuten kuin suoraan Rälssitieltä. Kaavamuutos mahdollistaa Aviapoliksen kaavarungon mukaisia tavoitteita.

Virkistys

Hanke tukee hyvin Veromiehen viherverkon kehittämisperiaatteita, joiden mukaan tiivistyvässä, kerrostaloasutukseen perustuvassa kaupungissa sekä julkiset että yksityiset ulkotilat, eli puistot, aukiot ja pihat toimivat elinympäristön jatkeena ja kaikki vihreä on arvokasta. Tonttien riittävä viherpinta-ala on varmistettu vihertehokkuuslaskelmalla.

Liikenne

Kaavamuutos on yhteensovitettu Vantaan ratikan katusuunnitelmien, Tikkurilantien baanan alustavan katusuunnitelman sekä Rälssikujan, Rälssipolun sekä Rälssipuistonpolun liikenteen yleissuunnitelman kanssa. Kaavan yhteydessä laadittu liikenteen yleissuunnitelma löytyy selostuksen lopusta.

Ote liikenteen yleissuunnitelmasta (Vantaan kaupunki)

Jalankulku ja pyöräily

Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä tullaan kehittämään laajasti alueen ympärillä sekä kaava-alueen läpi itä-länsisuuntaisesti kaavoitettavan Rälssikujan katuyhteyden myötä. Tulevaisuuden tavoitteena on muodostaa kattava, sujuva, viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.

Joukkoliikenne

Suunnitteilla olevan Vantaan ratikan reitti välillä Lentoasema – Mellunmäki kulkee alueen vierestä Tikkurilantietä ja Rälssitietä pitkin. Lähin pysäkki on tulossa kaavamuutosalueen viereen Rälssitielle lähelle Tikkurilantien risteystä. Tulevaisuudessa on myös mahdollista, että Tikkurilantielle rakennetaan raitiotie välille Rälssitie – Aviabulevardi.

Autoliikenne

Asemakaavamuutoksessa on huomioitu tarve uudelle tonttikadulle, joka palvelee alueen kiinteistöjen pysäköintipaikoille ajoa sekä huoltoliikennettä. Lisäksi kadunvarteen on suunniteltu muutama kadunvarsipysäköintipaikka.

Vesihuolto

Uudet korttelit tukeutuvat rakennettaviin Rälssitien, Rälssikujan ja Tikkurilantien vesihuoltoverkostoihin. Kaava-alueelle tarvitaan ratikan yhteydessä toteutettavien verkostojen lisäksi uutta yleistä hulevesiviemäriverkostoa noin 250 metrin matkalle sekä vesijohto ja jätevesiviemäriverkostoa noin 50 metrin matkalle.

Ympäristöhäiriöt

Lento- ja liikennemelu

Akukon Oy on laatinut kaavan liitteeksi meluselvityksen (16.10.2025). Meluselvityksessä tarkasteltiin lento-, tie- ja raitiotieliikenteen aiheuttamat meluvaikutukset kaavaluonnoksen mukaisiin rakennuksiin ja oleskelualueille. Selvityksen perusteella tie- ja raitioliikenteen melun keskiäänitasoa sekä raitioliikenteen enimmäisäänitasoa vastaan lasketut äänitasoerovaatimukset jäävät pienemmiksi kuin alueella lentomelua vastaan käytettävä vähimmäisvaatimus, joten asuinrakennusten kaikille julkisivuille tulee asettaa äänitasoerovaatimukseksi ΔLA 32 dB, toimisto- ja liiketiloille ΔLA 28 dB ja mahdollisille kokoontumistiloille ΔLA 32 dB.

Päiväajan (7-22) A-keskiäänitaso $L_{Aeq7-22}$

Selvityksessä tutkittiin myös kortteleiden rakentumista vaiheittain ja pihojen melusuojausta. Korttelista 52321 laadittiin kaksi vaihtoehtoa, joista ensimmäisessä korttelin rakentamisen alkaa Rälssitien varresta työpaikkarakentamisella ja toisessa vaihtoehdossa rakentamisen alkaa korttelin luoteisosasta asuinrakentamisella. Selvityksen perusteella korttelien sisäpihoilla ei ylity ulko-oleskelualueiden päivä- ja yöajan ohjearvot viimeisten rakentamisvaiheiden jälkeen. Aiemmissa vaiheissa voidaan kevyellä meluntorjunnalla rajata piha-alue, jossa ohjearvot täyttyvät. Kortteliin 52322 suunnitellulla kattopihalla melun ohjearvo (55 dB päivällä) ei täyty, joten pihan rakenteellinen melusuojaus tulee esittää rakennuslupavaiheessa.

Pienhiukkaset

Asemakaavaan merkityt rakennusten rakennusalat sijoittuvat reilun 20 metrin päähän Tikkurilantiestä sekä noin 10 metrin päähän Rälssitiestä ajoratojen reunasta mitattuna. Suunnitelma on HSY:n ja THL:n määrittelemien ilmanlaatuvyöhykkeiden suositusetäisyyksien mukainen.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Korttelialueiden vihertehokkuudella edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutos ei heikennä hulevesien hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on nykyisellään suurimmaksi osaksi asfaltti- ja kattopäällysteistä vettä läpäisemätöntä pintaa. Alueen vesitaloutta tulee pyrkiä palauttamaan lähemmäs luontaista hallitsemalla muodostuvia hulevesiä.

Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että alueelta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva rakentamisen myötä. Kaava-alueen hulevesien muodostumista pyritään ehkäisemään vettä läpäisevillä pintamateriaaleilla, ohjaamalla hulevettä kasvillisuuden käyttöön ja soveltamalla hulevesien luonnonmukaisen hallinnan periaatteita. Huleveden käsittely on suunniteltava tontti- tai korttelikohtaisesti. Hulevesien hallintarakenteet mitoitetaan vihertehokkuuslaskurin avulla sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha ja kesto 10 minuuttia.

Alueelle on laadittu pihasuunnitelman ja vihertehokkuuslaskennan myötä hulevesien käsittelyperiaatteet, joita tulee pyrkiä noudattamaan jatkosuunnittelussa. Hulevesisuunnitelman laatimisessa tulee ottaa huomioon Vantaan kaupungin hulevesiohjelma sekä hulevesien hallinnan toimintamalli. Suunnitelma hyväksytetään rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Palo-ojan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Nyt rakennettavat korttelit kuitenkin tiivistävät yleiskaavan mukaisesti olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Hanke tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Kaavassa asetetaan vihertehokkuuden taso, jolla edistetään luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista ja voidaan lieventää tiiviistä rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvaa lämpösaarekeilmiötä. Kaavamääräysten mukaan yksikerroksiset rakennukset tulee toteuttaa niittykattoisina ja rakennusten tasakattoja tulee hyödyntää mm. kasvikattoina. Pysäköintitalon katolle tulee rakentaa asukkaille vehreä oleskelupiha ja rakennuksen julkisivuun tulee sisäpihan puolella integroida kasvillisuutta, esim. istutusaltaita käyttämällä.

Kaavan liitteeksi on laadittu hiilineutraalisuusselvitys Ramboll Finland Oy:n toimesta. Selvityksen mukaan kohteen hiilijalanjälkeen voidaan vaikuttaa merkittävästi suunnitteluvalinnoilla kaavassa ja jatkosuunnittelussa. Erityisesti Infra- ja esirakentamisessa suurin päästövähennyspotentiaali liittyy pohjanvahvistuksen suunnitteluun. Kaavassa edellytetään myös uusiutuvan energian käyttöä. Liikenteen kestävyyteen vaikutetaan toteuttamalla hanke raitiotien vaikutusalueelle sekä tiivistyvään kaupunkirakenteeseen kävelyä ja polkupyöräilyä suosien. Kaavamääräyksillä edellytetään runkolukittavia ja säältä suojattuja polkupyöräpaikkoja sekä varaamalla sähköautoille latauspisteitä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tie- ja lentoliikenteen aiheuttama melu sekä pilaantuneet maat on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

4.6 NIMISTÖ

Asemakaavamuutoksella muodostuu yksi uusi katu, jonka Kaupunkisuunnittelulautakunnan nimistöryhmä päätti kokouksessaan 16.9.2025 nimetä *Rälssikujaksi (Frälsegränden)*.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Asemakaavan toteuttamisesta vastaa yksityinen maanomistaja. Rakentaminen voidaan aloittaa, kun asemakaavaehdotus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa ja kuulutettu voimaan. Asemakaavan liitteenä olevassa viitesuunnitelmassa on esitetty alustavat kaaviot rakentamisen vaiheistamisesta. Asemakaavan toteuttamisessa tulee huomioida Vantaan ratikan rakentaminen ja sen aikataulu.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan. Kaava perustuu hakijan konsulttina toimineen ARCO Architecture Companyn viitesuunnitelmaan.

Valion Eläkekassa:	Petri Puustinen	
ARCO Architecture Company:	Tom Cederqvist	
	Liljastiina Luminiitty	
	Johannes Laiho	
	Laura Pasanen	
	Ria Ruokonen	
Akukon Oy:	Ville Kontinen	
	Timo Markula	
	Jukka Vesterinen	
Ramboll Finland Oy:	Heidi Sell	
	Suvi Ollikainen	
	Jukka Räsänen	
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos:	Mikko Hämäläinen	
Vantaan kaupunki:		
Asemakaavoitus:	Johanna Rajala	aluearkkitehti
	Merja Häsänen	aluearkkitehti vs.
	Päivi Veijola	asemakaava-arkkitehti
	Ville Leppänen	asemakaava-arkkitehti
	Agon Shala	asemakaava-arkkitehti
	Kimmo Kangas	kaavatekn.koordinaattori
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
Yleiskaavoitus:	Asta Tirkkonen	yleiskaava-arkkitehti
	Eeva-Maria Niemi	yleiskaavasuunnittelija
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Kadut ja puistot:	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelu
	Juuso Kauppinen	liikenneinsinööri
	Taina Toivanen	liikenneinsinööri
Rakennusvalvonta:	Johanna Ojanlatva	kaupunkikuva-arkkitehti
	Timo Tamminen	lupa-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Jouni Ahtiainen	ympäristöinsinööri
	Marja Vuorinen	ympäristösuunnittelija
	Eira Linko	projektikoordinaattori
Kiinteistöhallinta ja asuminen:	Elisa Ranta	asumisasioiden päällikkö
Kiinteistöt ja tilat:	Ilari Airikkala	projektijohtaja

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus

Vantaalla, 11.8.2026, 24.8.2026 tarkistettu

Päivi Veijola
asemakaava-arkkitehti

Johanna Rajala
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Vantaa	**Täyttämispvm**	19.11.2025
Kaavan nimi	002586 Rälssitie		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	6.11.2024
Pysyvä kaavatunnus		**Kunnan kaavatunnus**	092002586
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	1,3951	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	1,3951

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**1,3951**	**100,00**	**23400**	**1,68**	**0,0000**	**16398**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä	1,0412	74,6	23400	2,25	1,0412	23400
K yhteensä						
T yhteensä	0,0000	0,0			-1,1670	-7002
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3539	25,4	0	0,00	0,1258	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

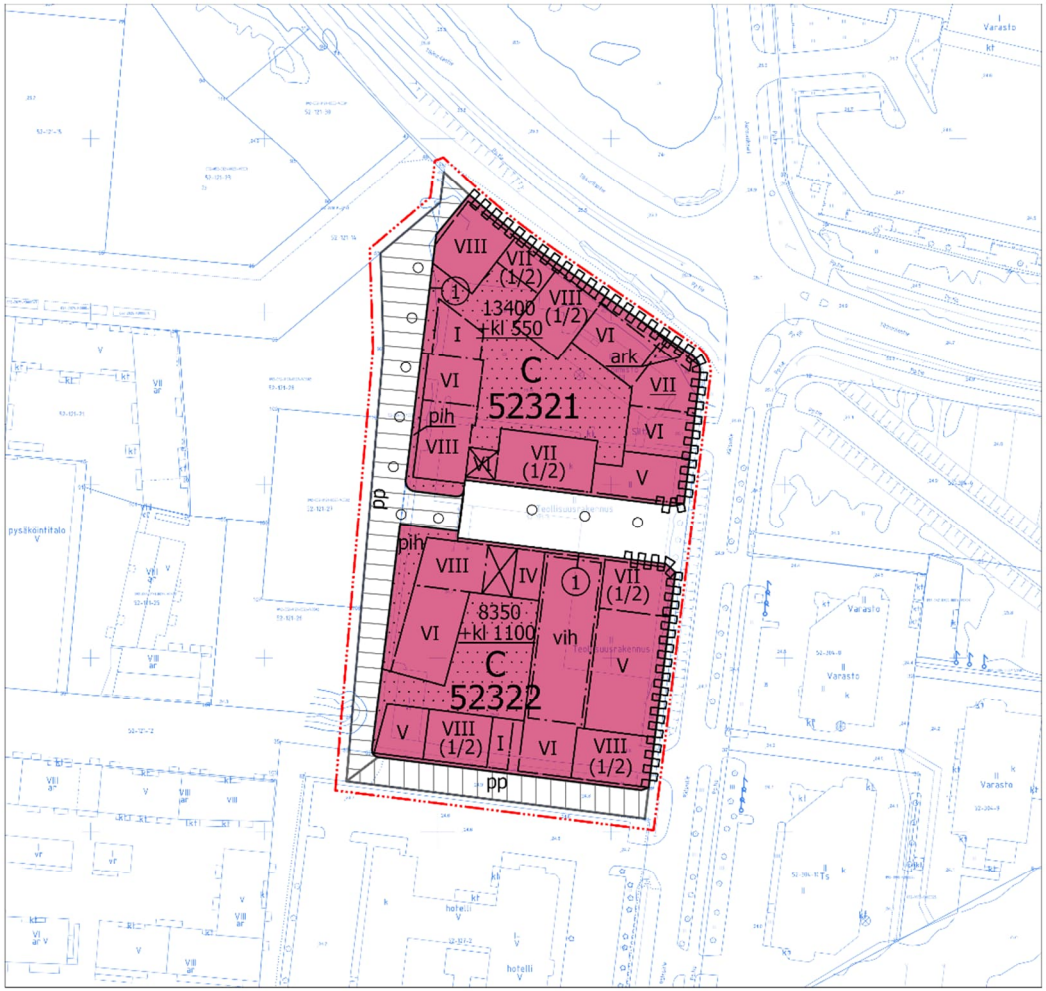
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,0000**	**0,00**	**0**	**0,0000**	**0**

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**

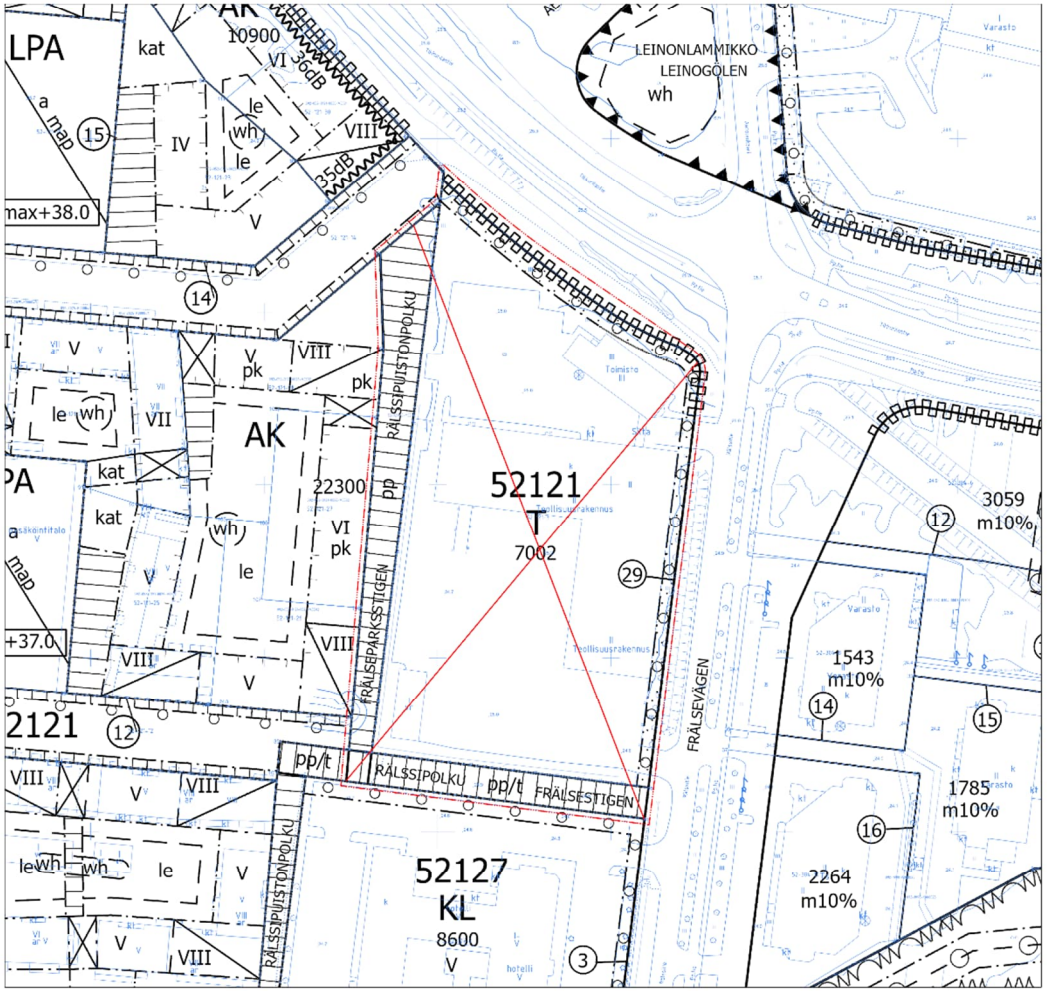
Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**1,3951**	**100,00**	**23400**	**1,68**	**0,0000**	**16398**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä	1,0412	74,6	23400	2,25	1,0412	23400
C	1,0412	100,0	23400	2,25	1,0412	23400
K yhteensä						
T yhteensä	0,0000	0,0			-1,1670	-7002
T	0,0000	0,0			-1,1670	-7002
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,3539	25,4	0	0,00	0,1258	0
Kadut	0,1083	30,6	0	0,00	0,1083	0
Kev.liik.kadut (jk/pp)	0,2456	69,4	0	0,00	0,0175	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Asemakaavan muutosehdotus

Kumoutuvat merkinnät:

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002586

Päiväys
Datum

11.8.2026,
24.8.2026 tarkistettu

Vantaan kaupunki

RÄLSSITIE 6

Kaupunginosa 52, VEROMIES

Vanda stad

FJÄLSEVÄGEN 6

Stadsdel 52, SKATTMANS

Asemakaavan muutos
Korttelit 52321 ja 52322, sekä katualuetta.

Ändring av detaljplanen
Kvarteren 52321 och 52322, samt gatuområdena.

Tonttijaon muutos
Korttelit 52321 ja 52322.

Ändring av tomtindelningen
Kvarteren 52321 och 52322.

1:2000

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

C

Keskustatoimintojen korttelialue.

Yleistä

Kortteliin saa sijoittaa asuin-, toimisto-, liike- ja palvelutiloja.

Toimisto-, liike- ja palvelutilat tulee sijoittaa Rälssitien ja Tikkurilantien varteen. Korttelit tulee suunnitella siten, että toimisto-, liike ja palvelurakentaminen voidaan toteuttaa kokonaisuudessaan. Tätä varten ensimmäisten rakennuslupien yhteydessä tulee laatia korttelin kokonaissuunnitelma, jossa esitetään tuleva työpaikkarakentaminen sekä sen vaiheistus.

Kortteliin 52322 saa sijoittaa myös pysäköintitiloja. Pysäköintitilat tulee sijoittaa Rälssitien varteen.

Alueen arkkitehtuurin ja ympäristörakentamisen tulee olla kaupunkimaista ja laadukasta sekä toteutuksen korkeatasoista.

Kortteleista ja rakennuksista tulee muodostaa kaupunkimainen kokonaisuus arkkitehtuurin keinoin.

Rälssitien ja Tikkurilantien varressa tulee noin 20 metrin välein sijoittaa rakennuksen julkisivuun tai korttelin reunaan, jalankulkijan reitin varrelle, jotain kaunista ja kiinnostavaa arkkitehtuurin tai ympäristörakentamisen keinoin.

Rälssitien ja Tikkurilantien kulmausta tulee korostaa maamerkkinä ja se tulee toteuttaa erityisen laadukkaana paikkana arkkitehtuurin, taiteen, valaistuksen ja/tai ympäristörakentamisen keinoin.

Alueella noudatetaan omaehtoista pelastautumista.

Maaperän haitta-ainepitoisuus on tarkistettava ja tarvittaessa puhdistettava ennen rakennustöiden aloittamista.

Mitkään rakenteet tai laitteet eivät saa ylittää korkeustasoa +100 m (N2000).

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för centrumfunktioner.

Allmänt

I kvarteret får bostads-, kontors-, affärs- och servicelokaler placeras.

Kontors-, affärs- och servicelokalerna ska placeras längs Frälsevägen och Dickursbyvägen. Kvarteren ska planeras så att kontors-, affärs- och servicebyggandet kan genomföras i sin helhet. För detta ändamål ska man i samband med de första byggloven utarbeta en helhetsplan för kvarteret där det kommande arbetsplatsbyggandet och dess faser presenteras.

I kvarteret 52322 får också parkeringsutrymmen placeras. Parkeringsutrymmena ska placeras vid Frälsevägen.

Områdets arkitektur och miljöbyggande ska vara urbant och högklassigt och genomförandet ska hålla en hög nivå.

Av kvarteren och byggnaderna ska en urban helhet bildas genom arkitektoniska medel.

Längs Frälsevägen och Dickursbyvägen ska något vackert och intresseväckande placeras genom arkitektoniska medel eller miljöbyggande med cirka 20 meters mellanrum i byggnadsfasaden eller kanten av kvarteret, längs gångstråket.

Frälsevägens och Dickursbyvägens hörn ska framhävas som landmärke och det ska byggas som en särskilt högklassig plats genom arkitektur, konst, belysning och/eller miljöbyggande.

I området iakttas räddning på egen hand.

Jordmånens halt av skadliga ämnen ska kontrolleras och vid behov ska jorden saneras innan byggnadsarbetena inleds.

Inga konstruktioner eller anläggningar får överskrida höjdnivån +100 m (N2000).

Rakennusoikeus

Korttelissa 52321 asumista saa rakentaa enintään 9 100 k-m².

Kortteliin 52321 tulee rakentaa kivijalkaan ravintolakäyttöön soveltuva liiketila, mikä tulee ottaa huomioon talotekniikan toteutuksessa. Liiketilan tulee olla kooltaan vähintään 130 k-m².

Kortteliin 52322 tulee rakentaa päivittäistavarakaupalle soveltuva liiketila, joka on kooltaan vähintään 450 k-m². Tämä liiketila tulee sijoittaa Rälssitien varteen ja suunnitella siten, että se on joustavasti yhdistettävissä ja jaettavissa pienempiin osiin.

Kortteleihin tulee rakentaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi asukkaiden yhteistiloja; kerho- ja harrastetiloja, talosaunoja, pesuloita ja kuivatustiloja vähintään se määrä, joka vastaa 2 %:a asumisen kokonaisrakennusoikeudesta.

Asukkaiden yhteistiloja ja varastoja saa rakentaa asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi.

Asemakaavaan merkityn rakennusoikeuden lisäksi saa rakentaa viherhuoneita.

Maantasokerroksessa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 35 k-m² saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Ylemmissä kerroksissa kunkin porrashuoneen pinta-alasta 20 k-m²/kerros saa rakentaa rakennusoikeuden lisäksi. Asemakaavan sallimat porrashuoneiden lisäkerrosalat eivät mitoita autopaikkoja tai väestönsuojia.

Varsinaisen porrashuoneen lisäksi omatoimista pelastautumista palvelevan erillisen porrashuoneen saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Porrashuoneen laatuvaatimukset eivät koske tätä toista porrasta.

Katujulkisivuilla parvekkeet, jotka toteutetaan arkkitehtuuriltaan yhtenäisenä kokonaisuutena lämpimän julkisivun kanssa tai joiden alapuolella on terassi, saavat ulottua rakenteineen maahan asti. Muut katujulkisivujen parvekkeet tulee toteuttaa ulokkeena tai ripustettuna.

Rälssikujan ja Rälssipolun puoleisille katujulkisivuille saa rakentaa ulokeparvekkeita, jotka ulottuvat katualueen puolelle enintään 1,2 m.

Parvekkeiden tulee olla arkkitehtuuriltaan korkeatasoisia ja kaupunkimaisia. Parvekekaide ei saa olla kokonaan läpinäkyvä lasia.

Julkisivulla, jolle rakennetaan arkadi tai arkadimainen parvekejulkisivu, tulee parvekkeiden etupinnan ja pilareiden muodostaa yhtenäinen julkisivu.

Pihat ja hulevedet

Korttelialueesta tulee laatia yhtenäinen pihasuunnitelma.

Korttelialueen vihertehokkuuden tavoiteluvun tulee olla vähintään 0,9.

Vihertehokkuuslaskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Korttelin piha-alue tulee suunnitella ja toteuttaa yhtenäisenä, vehreänä kokonaisuutena tonttijaosta riippumatta.

Pihojen suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet, monipuolinen kasvillisuus, hulevesien viivytys ja yhteisöllisyys.

Kadun varteen sijoittuvan rakennuksen ja katualueen välinen tila tulee kivetä, istuttaa tai muutoin käsitellä osana laadukasta kaupunkimaista katutilaa ja sen tulee liittyä sujuvasti katuun.

Maantasokerroksen asunnoilla tulee olla omat pihat tai terassit. Sisäpihan puoleisilla huoneistoilla tulee olla oma sisäänkäynti pihan kautta.

Asuntokohtaisia pihoja saa rakentaa kadun suuntaan. Pihat tulee rajata katualueesta istutuksin tai rakenteellisin keinoin

Piha-alueelle tulee istuttaa myös suuriksi kasvavia puulajeja, joiden elinmahdollisuudet tulee varmistaa riittävillä kasvualustoilla ja lajivalinnoilla.

Istutettavien puiden taimien rungonympäryksen tulee olla vähintään 18 cm.

Istutettavien taimien tulee olla pääosin kotimaisia.

Byggrätt

I kvarteret 52321 får högst 9 100 m²-vy boende byggas.

I kvarteret 52321 ska man i stenfoten bygga en affärslokal som är lämpad för restaurangbruk, vilket ska beaktas vid genomförandet av husteknik. Affärslokalen ska ha en storlek av minst 130 m²-vy.

I kvarteret 52322 ska en affärslokal byggas som lämpar sig för dagligvaruhandel, vilken är minst 450 m²-vy stor. Denna affärslokal ska placeras vid Frälsevägen och planeras så att den smidigt går att kombinera och dela upp i mindre delar.

I kvarteren ska utöver den egentliga byggrätten byggas gemensamma utrymmen för de boende; klubb- och hobbyutrymmen, husbastur, tvättstugor och torkrum till minst en storlek som motsvarar 2 % av den totala byggrätten.

Gemensamma utrymmen för de boende och förråd får byggas utöver den byggrätt som anges i detaljplanen.

Utöver den byggrätt som anges i detaljplanen får grönrum byggas.

På markplansvåningen får 35 m²-vy av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. På de övre våningarna får 20 m²-vy/våning av ytan i varje trapphus byggas utöver byggrätten. De i detaljplanen tillåtna tilläggsvåningsytorna för trapphus räknas inte med i dimensioneringen av bilplatser eller skyddsrum.

Förutom den våningsyta som anvisats i detaljplanen får ett separat trapphus som betjänar räddning på egen hand byggas utöver det egentliga trapphuset. Kvalitetskraven för trapphus gäller inte detta andra trapphus.

Balkongerna på gatufasaderna, som till sin arkitektur arrangeras som en enhetlig helhet med den varma fasaden eller nedanför vilka det finns en terrass, får sträcka sig ända ner till marken med sina konstruktioner.. Övriga balkonger ska byggas som utsprång eller upphängda.

Utskjutande balkonger som når ut högst 1,2 m på gatuområdet får byggas på gatufasaderna mot Frälsegränden och Frälsestigen.

Balkongerna ska vara av hög kvalitet och urbana. Balkongräcket får inte bestå av helt genomskinligt glas.

På en fasad som det byggs en arkad eller en arkadliknande balkongfasad på, ska balkongernas framsida och pelare bilda en sammanhängande fasad.

Gårdar och dagvatten

För kvartersområdet ska en enhetlig plan över gårdarna utarbetas.

Målsättningstalet för kvartersområdets gröneffektivitet ska vara minst 0,9.

Gröneffektivitetskalkylen bifogas till bygglovsansökan tillsammans med planen över gården.

Kvarterets gårdsområde ska planeras och anläggas som en sammanhängande grönskande helhet oberoende av tomtindelningen.

Vid planeringen av gårdarna ska man beakta behoven hos användare i olika åldrar, mångsidig växtlighet, fördröjningen av dagvatten och gemenskap.

Utrymmet mellan byggnaden som placeras vid gatan och gatuområdet ska stenläggas, planteras eller annars behandlas som en del av ett högklassigt urbant gaturum och det ska ansluta till gatan på ett smidigt sätt.

Lägenheterna i markplanet ska ha egna gårdar eller terrasser. De bostäder som vetter mot den inre gården ska ha en egen ingång från gårdssidan.

Bostadsgårdar får anläggas mot gatan. Gårdarna ska avgränsas från gatuområdet med planteringar eller genom byggda avgränsningar.

I gårdsområdet ska också högväxta trädslag planteras, vars livsbetingelser ska säkerställas med tillräckliga växtunderlag och val av arter.

Trädplantor som planteras ska ha en stam med en omkrets på minst 18 cm.

De plantor som planteras ska huvudsakligen vara inhemska.

Kulkureiteillä tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita. Korttelialueen tai sen osan asfaltoiminen on kielletty.

Pihalle ei saa sijoittaa pysäköintiä eikä pelastautumiseen tarvittavia nostopaikkoja. Kortteleihin voidaan tästä poiketen sijoittaa 1 autopaikka liikkumisesteisiä ja 1 autopaikka lyhytaikaista pysäköintiä varten. Nämä autopaikat tulee toteuttaa nurmikiveyksin.

Pihalle saa sijoittaa vain sammutustyön kannalta välttämättömät nostopaikat. Mahdollisista nostopaikoista tulee neuvotella pelastuslaitoksen kanssa.

Korttelialueella on viivytettävä hulevesiä. Rakennuslupaa varten tulee laatia hulevesisuunnitelma sekä suunnitelma työaikaisten hulevesien käsittelystä. Hulevesisuunnitelma tulee hyväksyttää kaupungilla.

Rakentaminen tulee tehdä niin, että siitä ei aiheudu Palo-ojan merkittävää vedenlaadun heikentymistä, kuten samentumista ja kiintoaineksen kulkeutumista. Rakentamisen aikana työmaalta ei tule laskea kiintoainesta, lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä suoraan vesistöön. Työmaan on laadittava rakentamisaikainen suunnitelma, jossa hulevesien hallinta on huomioitu.

Korttelit tulee järjestää niin, että niiden vesihuollon liitospaikat ovat järjestettävissä Rälssitieltä, Tikkurilantieltä tai Rälssikujalta.

Mahdolliset energiakaivot tulee sovittaa alueen ympäristörakentamiseen.

Melu ja ilmanlaatu

Rakennusten suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava Rälssitielle ja Tikkurilantielle tulevan raitioliikenteen aiheuttama mahdollinen tärinä ja runkomelu siten, että asuin- ja majoitushuoneissa liikennetärinä vw,95 saa olla enintään 0,30 mm/s sekä runkomelu Lprm enintään 35 dB ja toimisto-, tauko- ja neuvottelutiloissa liikennetärinä vw,95 saa olla enintään 0,60 mm/s sekä runkomelu Lprm enintään 40 dB.

Rakentamislupavaiheessa on esitettävä ulkovaipan ääneneristysselvitys ja raitioliikenteen runkomelu- ja tärinäselvitys, tarvittaessa päivitetty liikennemeluselvitys ja toimenpiteet melun, runkomelun sekä -tärinän haittojen estämiseksi.

Asunnot eivät saa avautua vain Tikkurilantien puolelle tai julkisivulle, jolle kohdistuvan melun taso ylittää 65 dB päiväajan keskiäänitasona laskettuna.

Rakennuksen ulko- ja sisäpuolen välisen äänitasoeron (ΔLA) tie-, raide- ja lentoliikennemelua vastaan on oltava asuin- ja majoitushuoneissa vähintään 32 dB, toimisto- ja liiketiloissa vähintään 28 dB ja kokoontumistiloissa vähintään 32 dB.

Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei oleskeluun tarkoitetuilla piha-alueilla ylity missään korttelialueen rakentumisen vaiheissa. Mahdolliset piharakennukset ja meluesteet tulee toteuttaa osana rakennusten arkkitehtuuria. Rakentamislupavaiheessa tulee esittää suunnitelma ja suunnitelman mukainen meluselvitys piha-alueiden meluntorjunnasta.

Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukainen laskennallinen melutaso ei oleskeluun käytettävillä parvekkeilla, terasseilla ja kattopihoilla ylity.

Rakennusten tuloilmanotto tulee varustaa tilojen käyttötarkoituksen mukaisella suodatuksella.

Hiilineutraalius

Rakentamisen tulee olla elinkaarikestävää. Rakennuksen päämateriaalien tulee olla kestäviä, pitkäikäisiä ja helposti huollettavia sekä kierrätettäviä. Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää hiilijalanjälkilaskelma.

Asuinrakennusten energiatehokkuuden tulee olla vähintään A2018-energialuokkaa tai sitä vastaava.

På färdvägar ska genomsläppliga ytbeläggningar användas. Det är förbjudet att asfaltera kvartersområdet eller en del av det.

På gården får varken parkeringsplatser eller uppställningsplatser för räddningsfordon placeras. Inom kvarteren får det dock som undantag anordnas en parkeringsplats för personer med nedsatt rörelseförmåga och en parkeringsplats för korttidsparkering. Dessa parkeringsplatser ska utföras med gräsarmeringssten

På gården får endast lyftplatser som är nödvändiga med tanke på släckningsarbete placeras. Eventuella lyftplatser ska förhandlas om med räddningsverket.

I kvartersområdet ska dagvatten fördröjas. För bygglovet ska en dagvattenplan utarbetas samt en plan för hanteringen av dagvatten under arbetet. Dagvattenplanen ska godkännas av staden.

Byggandet ska utföras så att det inte leder till en betydande försämring av vattenkvaliteten i Brunabäcken, som att vattnet grumlas och det sprids fasta partiklar. Under byggandet får inte dag- eller dräneringsvatten som innehåller sediment, slam eller skadliga ämnen släppas rakt ut i vattendrag. Byggplatsen ska utarbeta en plan för byggfasen där dagvattenhanteringen har beaktats.

Kvarteren ska planeras så att anslutningsplatserna för vattenförsörjning kan ordnas från Frälsevägen, Dickursbyvägen eller Frälsegränden.

Eventuella energibrunnar ska anpassas till områdets miljöbyggande.

Buller och luftkvalitet

I planeringen och uppförandet av byggnaderna ska man beakta vibrationer och stombuller som spårvägstrafiken till Frälsevägen och Dickursbyvägen eventuellt orsakar så att trafikvibrationerna vw,95 i bostads- och inkvarteringsrum får uppgå till högst 0,30 mm/s och stombullret Lprm till högst 35 dB, och i kontors-, paus- och möteslokaler får trafikvibrationerna vw,95 uppgå till högst 0,60 mm/s och stombullret Lprm till högst 40 dB.

I bygglovsskedet ska man presentera en utredning av ljudisoleringen i klimatskalet och en utredning av spårtrafikens stombuller och vibrationer, vid behov en uppdaterad trafikbullerutredning och åtgärder för att förhindra olägenheter från buller, stombuller samt vibrationer.

Bostäder får inte öppna upp endast mot Dickursbyvägen eller mot en fasad där bullernivån som fasaden exponeras för överskrider 65 dB beräknat enligt den genomsnittliga ljudnivån dagtid.

Ljudnivåskillnaden (ΔL) mellan byggnadens ut- och insida mot väg-, spår- och flygtrafikbuller i bostads- och inkvarteringsrum ska vara minst 32 dB, i kontors- och affärslokaler minst 28 dB och i möteslokaler minst 32 dB.

Genom tekniska lösningar ska man se till att den beräknade bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrids på gårdar som är avsedda för vistelse i något skede av byggandet av kvartersområdet. Eventuella gårdsbyggnader och bullerskydd ska uppföras som en del av byggnadernas arkitektur. I bygglovsskedet ska en plan och en planenlig bullerutredning om bullerbekämpningen i gårdsområdena presenteras.

Genom tekniska lösningar ska man se till att den beräknade bullernivån enligt statsrådets beslut 993/1992 inte överskrids på balkonger, terrasser och takgårdar som används för vistelse.

Byggnadernas friskluftsintag ska utrustas med filtrering enligt användningsändamålet i lokalerna.

Klimatneutralitet

Byggandet ska vara hållbart ur ett livscykelperspektiv. Byggnadernas huvudsakliga material ska vara hållbara, varaktiga och lättskötta samt återvinningsbara. I samband med ansökan om bygglov ska en beräkning av koldioxidavtrycket presenteras.

Bostadshusens energieffektivitet ska vara minst energiklass A2018 eller motsvarande.

Rakennuksissa tulee käyttää osin vähähiilisiä materiaaleja. Vähähiilisyys tulee todentaa ja perustella rakennuslupaa haettaessa.

Korttelien esirakentamisessa tulee käyttää vähähiilisiä ratkaisuja.

Rakennusten energiantarve tulee osin tai kokonaan kattaa paikallisesti tuotetulla uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian ratkaisut saavat olla rakennus- ja korttelikohtaisia tai alueellisia.

Uusiutuvan energian tuotantoon tarvittavat tekniset laitteet ja varusteet tulee suunnitella osana rakennusten arkkitehtuuria ja katolle sijoittuessaan ne on suunniteltava laadukkaaksi osaksi rakennuksen kattomaisemaa

Jäähdytystarvetta tulee ensisijaisesti vähentää rakenteellisilla ja/tai ympäristörakentamisen ratkaisuilla koneellisen jäähdyttämisen sijasta. Mahdolliset passiiviset aurinkosuojaimet tulee suunnitella luontevaksi osaksi rakennuksen julkisivun arkkitehtuuria.

Pysäköintilaitoksessa latauspistevalmius tulee toteuttaa kaikkiin pysäköintipaikkoihin. Lisäksi paikoista vähintään 15 % tulee toteuttaa heti käytettävissä olevina sähköauton latauspisteinä.

Pysäköinti

Polkupyöräpaikkoja tulee varata vähintään:

asuminen 1 pp / 30 k-m², kuitenkin vähintään 2 pp / asunto

liiketilat 1 pp / 40 k-m²

toimistot ja palvelut 1 pp / 50 k-m²

Pyöräpaikoista vähintään 75 % tulee toteuttaa säältä suojattuun ja lukittuun tilaan, joka on esteettömästi saavutettavissa pihalta tai kadulta. Niistä 50 % tulee olla runkolukittavia. Kaikkien ulkotilaan sijoitettavien pyöräpaikkojen tulee olla runkolukittavia.

Korttelien 52321 ja 52322 autopaikat sijoitetaan kortteliin 52322 pysäköintilaitokseen. Lisäksi korttelien sisäpihalle voidaan sijoittaa 1 autopaikka lyhytaikaista huoltoa ja kotihoitoa varten sekä 1 autopaikka liikkumisesteisiä varten.

Autopaikkoja tulee rakentaa vähintään:

asuminen 1 ap / 110 k-m²

liiketilat 1 ap / 100 k-m²

toimistot 1 ap / 80 k-m²

palvelut 1 ap / 150 k-m²

vieraspysäköinti 1 ap / 1 500 k-m²

Korttelialueelle tulee osoittaa lyhytaikaista huoltopysäköintiä ja kotipalvelujen pysäköintiä varten 1 ap / 5000 k-m².

Jos vähintään 200 auton pysäköintipaikat toteutetaan keskitetysti pysäköintilaitokseen nimeämättöminä, voi perusmitoituksen mukaisesta autopaikkamäärästä saada 20 %:n vähennyksen.

Vuorottaispysäköintiratkaisusta voi saada 15–25 %:n vähennyksen autopaikkojen kokonaispaikkamäärästä erillisen selvityksen perusteella. Vuorottaispysäköintivähennys edellyttää, että autopaikat toteutetaan nimeämättöminä.

Pysäköinnin nimeämättömyyden ja vuorottaispysäköintiratkaisujen vähennyksiä ei voi laskea yhteen.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

1

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

52

Kaupunginosan numero.

VEROM

Kaupunginosan nimi.

I byggnaderna ska delvis användas material med låg koldioxidhalt. Den låga koldioxidhalten ska verifieras och motiveras i samband med bygglovsansökan.

Vid förberedelsearbetet för kvarteren ska koldioxidsnåla lösningar användas.

Byggnadernas energibehov ska delvis eller helt tillgodoses med lokalt producerad förnybar energi. Lösningarna för förnybar energi får vara byggnads- och kvartersspecifika eller områdesvisa

Tekniska anordningar och teknisk utrustning som behövs för produktion av förnybar energi ska planeras som en del av byggnadernas arkitektur och när de placeras på taket ska de planeras som en högklassig del av byggnadens taklandskap.

Nedkylningsbehovet ska i första hand minskas med konstruktionsmässiga och/eller miljöbyggnadslösningar i stället för maskinell nedkylning. Eventuella passiva solskydd ska planeras som en naturlig del av arkitekturen i byggnadens fasad.

I parkeringsanläggningen ska beredskap skaffas för laddstationer för samtliga parkeringsplatser. Dessutom ska minst 15 procent av platserna byggas som elbilsladdstationer som är tillgängliga genast.

Parkering

Cykelplatser ska reserveras till ett antal av minst:

boende 1 cp / 30 m²-vy, dock minst 2 cp / bostad

affärslokaler 1 cp / 40 m²-vy

kontor och tjänster 1 cp / 50 m²-vy

Av cykelplatserna ska minst 75 % placeras i ett regnskyddat och låst utrymme som är tillgängligt från gården eller gatan. Av dem ska 50 % vara ramlåsbara. Alla cykelplatser som placeras utomhus ska vara ramlåsbara.

Bilplatserna i kvarteren 52321 och 52322 placeras i parkeringsanläggningen i kvarteret 52322. Dessutom kan 1 bilplats för kortvarig service och hemvård samt 1 bilplats för rörelsehindrade placeras på kvarterets innergård.

Bilplatser ska byggas till ett antal av minst:

boende 1 bp / 110 m²-vy

affärslokaler 1 bp / 100 m²-vy

kontor 1 bp / 80 m²-vy

tjänster 1 bp / 150 m²-vy

gästparkering 1 bp / 1 500 m²-vy

I kvartersområdet ska 1 bp / 5000 m²-vy anvisas för kortvarig serviceparkering och hemtjänstparkering.

Om minst 200 bilparkeringsplatser anordnas centralt i ett parkeringshus som icke reserverade platser, kan det totala antalet parkeringsplatser enligt grunddimensioneringen minskas med 20 %.

För en lösning med växelvis parkering kan 15–25 % dras av från det totala antalet bilplatser utifrån en separat utredning. Avdraget för växelvis parkering förutsätter att bilplatserna genomförs som icke namngivna platser.

Avdragen för icke namngivna platser och lösningarna med växelvis parkering kan inte räknas ihop.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

52321	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
RÄLSSIK	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
13400	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
+kl1100	**Liiketiloja varten osoitettu rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggrätt för affärslokaler angiven i våningskvadratmeter.**
X	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
VIII	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav.**
VIII(1/2)	**Sulkeissa oleva murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen edellisen kerroksen alasta saa rakennuksen ylimmässä kerroksessa, vesikaton alapuolelle muodostuvassa tilassa, käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi. Ylimmän kerroksen lattian tulee tällöin olla räystäslinjan tasalla tai enintään 1 m sen alapuolella, paitsi kattolyhtyjen kohdalla.**	**Den bråktalssiffra som står inom parentes efter den romerska siffran anger hur stor del av föregående vånings yta som i byggnadens översta våning, i utrymmet under yttertaket, får räknas som våningsyta. Det översta våningsplanet ska då ligga i nivå med takfoten eller högst 1 meter under den, förutom takfönstren.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
	Rakennukseen jätettävä kulkuaukko	**Genomfartsöppning i byggnad**
ark	**Julkisivu jolle on sijoitettava arkadi.**	**Fasad som skall förses med en arkad.**
	Katu.	**Gata.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden**
pp	**Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.**	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**
pih	**Alueen osa, jolle tulee toteuttaa maantasoasuntojen sisäänkäynteihin liittyviä vehreitä etupihoja.**	**Del av område där grönskande entrégårdar ska byggas i anslutning till markplansbostädernas entréer.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som skall planteras.**
	Säilytettävä/istutettava puurivi Katupuiden tulee olla näyttävästi kukkivaa lajia.	**Trädrad som skall bevaras/planteras** Gatuträd ska vara av en art som blommar praktfullt.
vih	**Viher- tai kasvikatto.** Alue tulee rakentaa asukkaiden vehreäksi oleskelualueeksi.	**Grön- eller växttak.** Området ska utformas som en grönskande vistelseplats för de boende.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	**Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.**
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

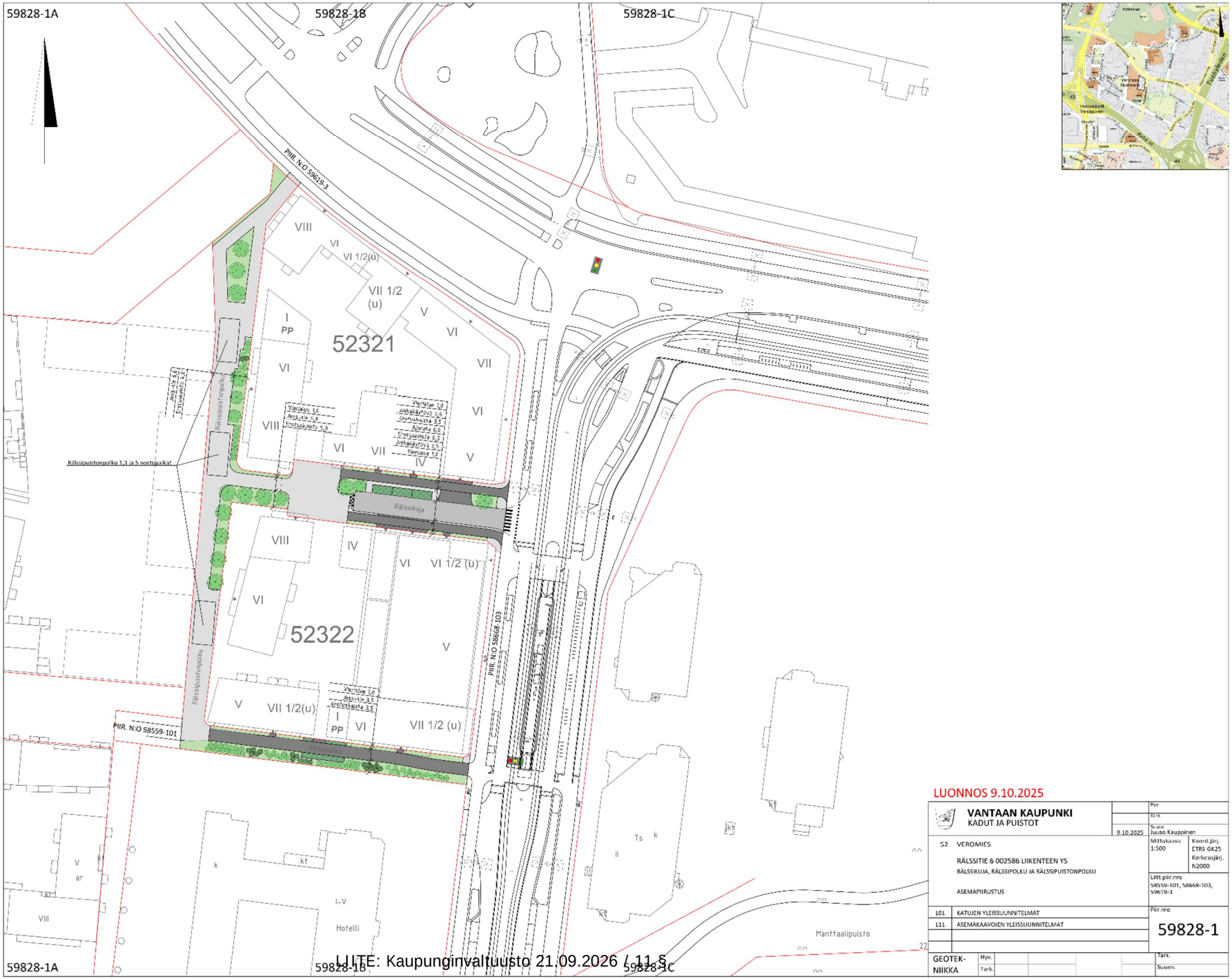
Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__	Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

LUONNOS 9.10.2025

VANTAAN KAUPUNKI
KADUT JA PUISTOT

9.10.2025 Suunn. Juuso Kauppinen

52 VEROMIES

RÄLSSITIE 6 002586 LIIKENTEEN YS
RÄLSSIKUJA, RÄLSSIPOLKU JA RÄLSSIPUISTONPOLKU

ASEMAPIIRUSTUS

101	KATUJEN YLEISSUUNNITELMAT
111	ASEMAKAAVOJEN YLEISSUUNNITELMAT

Mittakaava 1:500
Koord.järj. ETRS GK25
Korkeusjärj. N2000
Liitt.piir.nro 58559-101, 58668-103, 59619-3
Piir.nro 59828-1

GEOTEK-NIIKKA Hyv. Tark. Suunn.

Asiaan liittyvä muu aineisto

Asiaan liittyvä muu aineisto:

- Viitesuunnitelma (sis. vihertehokkuuslaskelma) 25.11.2025, ARCO Architecture Company (Kaavan nettisivuilla, Linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306512-1379772-002586%20Viitesuunnitelma%2025.11.2025.pdf)
- Meluselvitys, 16.10.2025, Akukon Oy (Kaavan nettisivuilla, Linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306507-1379767-002586%20Meluselvitys%2016.10.2025.pdf)
- Hiilineutraaliusselvitys 3.11.2025, Ramboll Finland Oy (Kaavan nettisivuilla, Linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306508-1379768-002586%20Hiilineutraaliusselvitys%203.11.2025.pdf)
- Rakennettavuusselvitys, 17.10.2025, Ramboll Finland Oy (Kaavan nettisivuilla, Linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306510-1379770-002586%20Rakennettavuusselvitys%2017.10.2025.pdf)
- Liikenteellinen tarkastelu, 4.11.2025, Ramboll Finland Oy (Kaavan nettisivuilla, Linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306509-1379769-002586%20Liikenteellinen%20tarkastelu%204.11.2025.pdf)
- Luettelo osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteistä, 9.12.2025 (Kaavan nettisivuilla, Linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1306516-1379777-002586%20Luettelo%20mielipiteist%C3%A4%2C%209.12.2025.pdf)

12 § **Asemakaavamuutos 002651, 15 Myyrmäki / Liesipuisto ja Tuurapuisto**

VD/6333/10.02.04.00/2025

SP/TK/EHE/VIK/LK/JK

Nykyiselle kivetylle Liesitorille suunnitellaan ikäystävällinen Liesipuisto – toiminnallinen ja vehreä kaupunkipuisto monisukupolvisiin kohtaamisiin. Tuurapolun pohjoispuolinen katuviheralue muutetaan mikrometsänä kehitettäväksi Tuurapuistoksi. Liesikujan sekä Paalukylänpolun risteykseen nimetään Liesiaukio. Alueen graniittikivet säilytetään osana puistoa.

Asemakaavamuutos koskee katu-, tori- ja virkistysalueita, kaupunginosassa 15 Myyrmäki.
Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa tori- ja katualueita.

Alueen sijainti Liesikuja, Liesitori, Myyrmäenraitti ja Tuurapolku.

Hakija
Vantaan kaupunki.

Maanomistus
Vantaan kaupunki.

Valmistelu
Kaava on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava
Alue on kaupunginvaltuuston 25.1.2021 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa kaupunkikeskustan aluetta C ja kestävän kasvun vyöhykettä.

Asemakaavamuutos
Nykyiselle kivetylle ja vähän käytössä olevalle Liesitorille suunnitellaan ikäystävällinen Liesipuisto – toiminnallinen ja vehreä kaupunkipuisto monisukupolvisiin kohtaamisiin. Tuurapolun pohjoispuolinen katuviheralue muutetaan mikrometsänä kehitettäväksi Tuurapuistoksi. Liesikujan sekä Paalukylänpolun risteykseen nimetään Liesiaukio. Tavoitteena on lisätä keskustan vehreyttä ja elävyyttä, ja luoda kohtaamispaikkoja.

Katualueita muuttuu puistoiksi. Uudet puistot lisäävät virkistysalueita tiiviissä keskustassa, vahvistavat viherrakennetta ja parantavat alueen viihtyisyyttä ja turvallisuuden tuntua.

Kaavassa esitetään alueen graniittikivien säilyttämistä osana puistoa. Kaarevat graniittikivetykset ovat Kalevi Karlssonin tilataideteos. Katukiveysten liesiaihe ilmentää Myyrmäen kivikautista historiaa.

Asemakaavamuutos edistää kaupungin strategisia linjauksia: lisäämme kaupunkikeskusten viihtyisyyttä, pysäytämme alueellisen eriytymisen sekä turvaamme luonnon hyvinvoinnin ja ilmastokestävän tulevaisuuden.

Osallistuminen ja vuorovaikutus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 5.11.2025.

Kaavan vireille tulosta ilmoitettiin Vantaan Sanomissa ja osallisille varattiin mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta.
Alueella järjestettiin kaavakävely 8.12.2025.
Teams-tilaisuus pidettiin 9.12.2025.
Mielipiteitä saatiin 6 kpl.
Mielipiteissä oltiin huolissaan Liesitorin nykyisestä turvallisuustilanteesta ja sen parantamisesta, esteettömistä kulkureiteistä sekä talvikunnossapidosta, saattoliikenteen järjestämisestä ja mahdollisten uusien toimintojen aiheuttamasta melusta. Tuurapuiston osalta toivottiin nykyisten puiden säästämistä ja eri vuodenaikoina toimivan kasvillisuuden lisäämistä. Kävelysillan ja portaiden purkaminen Liesiaukiolla on heikentänyt merkittävästi Liesikuja 4:n toisen kerroksen liiketilojen saavutettavuutta. Kulku asemalaiturille Paalukylänpolkua pitkin on jyrkkä ja liukas talvisin.

Vastine: Liesipuiston suunnittelu käynnistyy kaavan tultua lainvoimaiseksi, ja suunnittelussa parannetaan alueen turvallisuutta sekä huomioidaan kulkureitit, saattoliikenne ja talvikunnossapito. Ikäystävällisen puiston sijaintia ja elementtejä koskeneen asukaskyselyn perusteella puisto sijoittuu Liesipuistoon. Tuurapuiston puut on merkitty kaavassa säilytettäviksi ja puistoihin lisätään puita. Sillan ja portaiden purku tehtiin turvallisuussyistä, eikä uutta rakenneta kustannussyistä; ratkaisu mahdollistaa myös viereisen Isomyyrin korttelin monipuolisemman kehittämisen. Asemanseudun parannustoimia tehdään vuonna 2026, ja esteettömän reitin toteuttamiseksi selvitetään hissiä.

Mielipiteet vastineineen kokonaisuudessaan ovat erillisenä liitteenä.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9, päivitetty KV 10.10.2022 § 7). Kaava kohdistuu kaupungin maalle ja tuottaa katu- ja torialueista puistoja.

Sopimus
Asemakaavamuutokseen ei liity maankäyttösopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 14.4.2026 § 13

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:
Päätetään

a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 14.4.2026 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002651, 15 Myyrmäki / Liesipuisto ja Tuurapuisto,
b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Nähtävilläolo
Asemakaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 29.4.–28.5.2026. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot
Kaupunkiympäristölautakunta päätti 14.4.2026 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja ei ollut tarpeen pyytää.

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 14.4.2026 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002651, 15 Myyrmäki / Liesipuisto ja Tuurapuisto.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 12

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään hyväksyä 14.4.2026 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002651, 15 Myyrmäki / Liesipuisto ja Tuurapuisto.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:
- Asemakaavamuutosehdotus 14.4.2026
- Asemakaavamuutoksen selostus 14.4.2026
- Mielipiteet ja vastineet 14.4.2026
- Asiaan liittyvä muu aineisto

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot: aluearkkitehti Timo Kallaluoto, p. 050 312 2132,
asemakaavasuunnittelija Emmy Hedin, p. 040 153 5280
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vantaa

002651 LIESIPUISTO JA TUURAPUISTO

MYYRMÄKI

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee 14.4.2026 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002651. Kaavoitus on tullut vireille 19.11.2025.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Nykyiselle kivetylle Liesitorille suunnitellaan ikäystävällinen Liesipuisto – toiminnallinen ja vehreä kaupunkipuisto monisukupolvisiin kohtaamisiin. Tuurapolun pohjoispuolinen katuviheralue muutetaan mikrometsänä kehitettäväksi Tuurapuistoksi. Liesikujan sekä Paalukylänpolun risteykseen nimetään Liesiaukio. Alueen graniittikivet säilytetään osana puistoa.

Asemakaavan muutos:

kaupunginosa 15 Myyrmäki

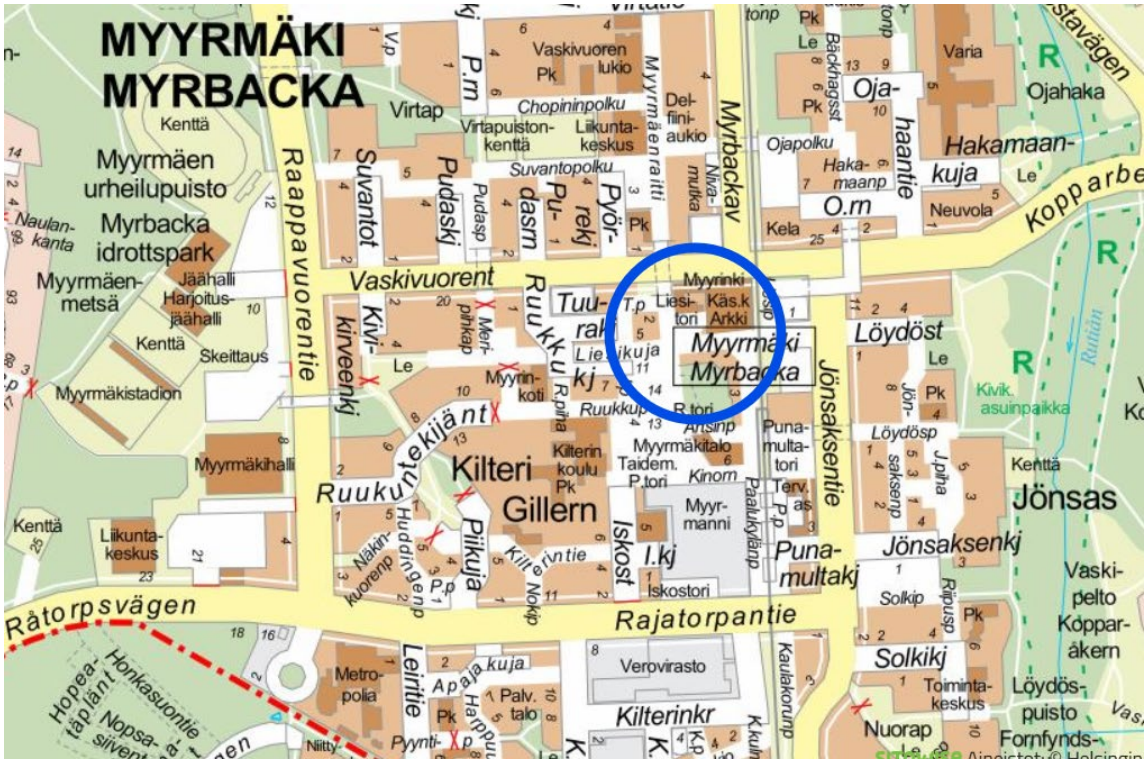
katu- ja tori/aukioaluetta

Tonttijaon muutos:

kaavassa ei ole tonttijaon muutoksia.

Kaavan laatija: Emmy Hedin, asemakaava-arkkitehti, Vantaan kaupunki; emmy.hedin@vantaa.fi, puh +358 40 153 5280

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Myyrmäen keskustassa Vaskivuorentien ja Paalukylänpuiston välissä, Myyrmäen juna-aseman välittömässä läheisyydessä.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kaavahanke on alkanut Vantaan kaupungin Kiinteistöt ja tilat -palvelualueen, joka edustaa kaupunkia maanomistajana, aloitteesta. Kaavoitushakemus on kirjattu saapuneeksi 30.9.2025.
- Kaavoitus tuli vireille 19.11.2025 ja sai numeron 002651.
- Hankkeesta järjestettiin kaavakävely 8.12.2025 ja virtuaalinen asukastilaisuus 9.12.2025.
- Mielipiteet pyydettiin 11.1.2026 mennessä (AKL 62 §) ja niitä saatiin 6 kappaletta.

SISÄLLYSLUETTELO

Perus- ja tunnistetiedot 2

1. Tiivistelmä 4

2. Lähtökohdat 6

2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista..... 6
2.2 Suunnittelutilanne.....13

3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 20

3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 20
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö.....20
3.3 Asemakaavan tavoitteet.....21
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot.....23

4. Asemakaavan kuvaus 25

4.1 Kaavan rakenne.....25
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen.....25
4.3 Aluevaraukset.....26
4.4 Kaavan merkittävät vaikutukset.....26
4.5 Nimistö.....32

5. Asemakaavan toteutus.....33

6. Kaavatyöhön osallistuneet 33

7. Asemakaavan seurantalomake 34

8. Asemakaavakartta ja –määräykset 36

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- 002651 Liesipuisto ja Tuurapuisto koonti mielipiteistä ja vastineet

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- 002651 Liesipuisto ja Tuurapuisto Ilmastoviisas asemakaava -selvitys
- Myyrmäen suuralueen ikäystävällinen puisto, kyselyn vastaukset, 2026
- Myyrmäen kaavarunko, Myyrmäen kaavarungon selostus nro 014400, 2019
- Alueellisen viherkertoimen (ARVO) tuloksia Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman alueella, Nykytilan tulokset, 2025
- Vantaan lämpösaarekeselvitys, 2026
- 002400 Myyr York Downtown kaavaluonnoksen viitesuunnitelma, 2022
- 002400 Myyr York Downtown Julkisen ulkotilan yleissuunnitelma, 2022
- Myyrmäen asemakorttelien suunnittelukilpailun (2019) voittajaehdotus ”Muree Myrtsi”

1. TIIVISTELMÄ

Nykyiselle Liesitorille suunnitellaan Myyrmäen suuralueen ikäystävällinen puisto, joka nimetään **Liesipuistoksi**. Puistosta tehdään toiminnallinen ja vehreä kaupunkipuisto, joka mahdollistaa monisukupolviset kohtaamiset. Viereinen viheralue muutetaan **Tuurapuistoksi**, jota kehitetään mikrometsänä. Liesikujan ja paalukylänpolun risteyksen kolmion muotoinen aukio nimetään **Liesiaukioksi**.

Kaavatyössä on tarkasteltu mahdollisuutta säilyttää alueen laadukkaat graniittikivet osana puistoja, mikä poikkeaa aikaisemmista suunnitelmista. Jos jatkosuunnittelussa huomataan, että graniittimuurit osittain tai kokonaan purkamalla saavutetaan paras lopputulos, kaava ei estä purkamista, mutta vaatii kivien kiertokäyttöä alueella. Kaavassa on merkitty säilytettäväksi Liesitorin tammi arvopuuna sekä viheralueen koivikko.

Uudet puistot ovat tärkeitä Myyrmäen kaupunkikuvan kehittämiselle, sillä ne lisäävät saavutettavia virkistysalueita tiiviisti rakennetussa keskustassa, vahvistavat alueen viherrakennetta ja lieventävät lämpösaarekeilmiötä. Samalla nykyinen kivetty aukio muuttuu viihtyisämmäksi, ja elementtien, valaistuksen sekä istutusten suunnittelulla parannetaan alueen turvallisuuden tuntua.

Idealuonnos tulevasta Liesi- ja Tuurapuistosta. Varsinainen puistosuunnittelu toteutetaan kaavan ollessa lainvoimainen.

Ilmakuva kaava-alueesta. — — — — *Kaava-alueen rajaus.* *(Vantaan karttapalvelu, 2023)*

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Myyrmäen keskusta sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien varrella, raide- ja runkolinjaliikenteen solmukohdassa, josta on hyvät yhteydet Helsingin keskustan, lentoaseman ja muun pääkaupunkiseudun suuntaan. Myyrmäen suuralueella asuu tällä hetkellä noin 60 500 ja varsinaisessa Myyrmäen kaupunginosassa noin 18 400 asukasta, mikä tekee Myyrmäestä Vantaan väkirikkaimman kaupunginosan. Myyrmäkeä kehitetään Vantaan merkittävänä alueellisena keskuksena kaavoituksen pääpainon ollessa Myyrmäen keskustan alueella. Alueen vetovoimatekijöitä ovat erinomainen palvelutarjonta, hyvä sijainti, läheiset virkistysalueet ja yhteisöllisyys. Myyrmäessä historia ja nykypäivä kohtaavat – alueelta on tehty merkittäviä arkeologisia löytöjä, ja se tunnetaan elävästä katutaiteestaan.

Valokuva kesältä 2025 nykyiseltä Liesitorilta. Toriaukio on kivettyä ja kuvan etualalla näkyy taiteilija-asemakaava-arkkitehti Kalevi Karlssonin suunnittelemat graniittikiviset muurit. Taustalla on Isomyyrin kauppakeskus.

Valokuva kesältä 2025 Myyrmäenraitilta katsottuna. Etualalla näkyy osa graniittikivistä ja taustalla senioritalo.

Katunäkymäkuva Myyrmäenraitin suunnalta kohti katuviheraluetta, josta suunnitellaan Tuurapuisto. Alue on pieni, niukkakasvinen (nurmea ja koivikko) ja sen maanpinta nousee kohti Vaskivuorentietä.

Katunäkymäkuva Vaskivuorentien suunnalta kohti katuviheraluetta, josta suunnitellaan Tuurapuisto. Alueen länsiosassa on koivikko, joka näkyy kuvassa etualalla. (Vantaan karttapalvelu)

2.1.2 Luonnonympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Myyrmäen keskusta sijaitsee osin korkealla (Paalutori) ja osin alavalla maalla (Liesitori), joka 1960-luvun lopulla oli vielä pääosin metsää ja paikoin suota. Sen halki kulki puro, joka virtasi Helsingin Honkasuon puolelta Mätäojaan. Maasto oli loivasti kumpuilevaa mäkimaisemaa, joka reuna-alueillaan laskeutuu alatasanteiksi ja laaksoiksi. Näistä merkittävin on itäpuolella sijaitseva Mätäojanlaakso. Mätäojan ympäristön avoimet alueet olivat 1960-luvulla lehtomaisia tai viljeltyjä peltoja, joilla on ollut asutusta jo kivikaudelta lähtien. Myyrmäen keskustassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa, ja alue on pääosin täytemaata. Alueella ei ole inventoituja luontokohteita.

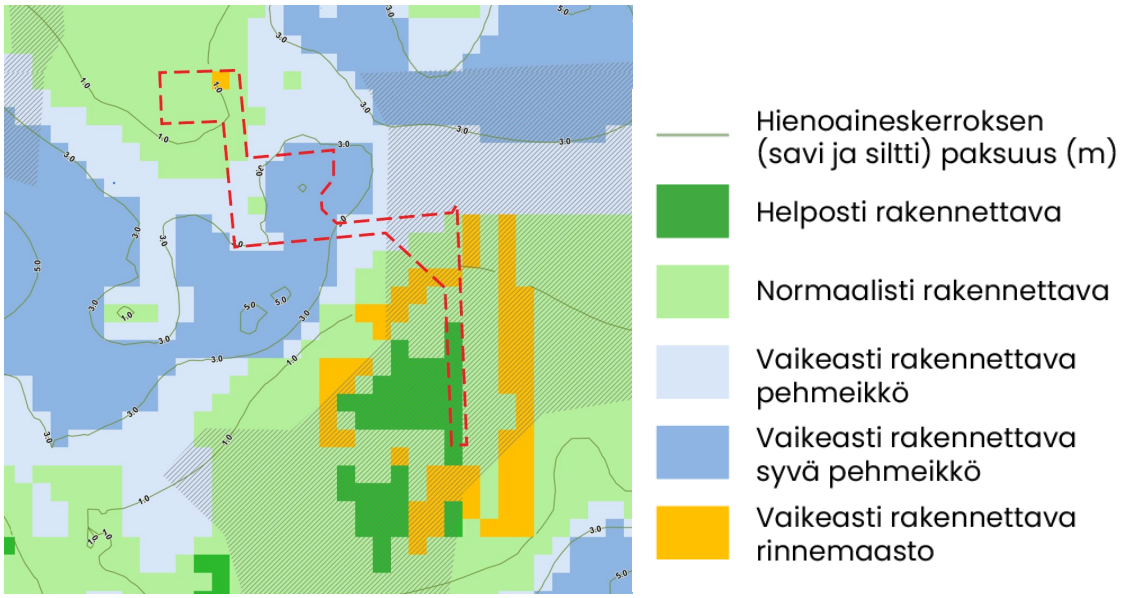
Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue kuuluu Mätäojan valuma-alueeseen. Nykytilassa valtaosa kaava-alueesta on päällystetty joko laatoituksella tai asfaltilla. Poikkeuksena ovat Tuurapolun pohjoispuolinen katuviheralue ja Liesitorin istutetut alueet. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä ja topografia

Alue on maalajiltaan enimmäkseen täytemaata, mutta Paalukylänpolun kohdalla on kalliota. Alueen topografia on vaihtelevaa: korot vaihtelevat +27,9 ja + 34,4 metrin välillä.

Alla rakennettavuuskartta – Vantaan karttapalvelu

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Myyrmäki on Vantaan kaupunginosista väestöltään suurin ja tiheimmin asuttu. Vuoden 2024 lopussa asukasluku oli 18 393. Myyrmäen väestöstä enemmistö (noin 77 %) on työikäisiä aikuisia, vajaa viidennes on yli 64-vuotiaita, lapsia ja nuoria on keskimääräistä vähemmän (yli 5 %), mutta huomioitavaa on, että lapsista ja nuorista 39 % on vieraskielisiä. Myyrmäen väestöstä noin 40 % asuntokunnista on lapsiperheitä ja noin 48 % asuu yksin.

Sosiaalinen ympäristö

Myyrmäen kaupunginosan väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluvat mm. korkea ikä ja yksin eläminen. Metropolian kampuksen laajennuttua alueen väestön ikärakenteen odotetaan nuorentuvan. Myyrmäessä toimii lukuisia yhdistyksiä ja harrasteryhmiä, muun muassa Myyrmäkiliike. Se on toiminut aktiivisesti esimerkiksi kaupunkisuunnitteluun ja erilaisiin kaupunkikulttuuriin liittyvissä hankkeissa ja toiminnallaan vahvistanut yhteisöllisyyttä. Erityisteemoina Myyrmäessä on esihistoria ja katutaide.

Palvelut ja työpaikat

Myyrmäen kaupunginosassa oli vuonna 2023 noin 5 660 työpaikkaa. Suurin osa työpaikoista on kaupan tai teollisuuden toimialalla. Läntisen Vantaan aluekeskuksena Myyrmäestä löytyy runsaasti julkisia ja kaupallisia palveluita. Kulttuuri- ja monitoimikeskus Myyrmäkitalossa on kirjasto, yhteispalvelupiste, elokuvateatteri, Vantaan taidemuseo sekä kuvataidekoulun ja aikuisopiston tiloja. Myyrmäen urheilupuistossa sijaitsee urheilutalo, uimahalli ja urheilupuisto. Myyrmäki on myös Länsi-Vantaan koulutuspalveluiden keskus. Myyrmäessä sijaitseva Metropolia on laajentunut 3500 opiskelijan kampusalueeksi.

Myyrmannin ja Isomyyrin kauppakeskukset muodostavat alueen kaupallisen ytimen. Huomioitavaa kuitenkin on, että alueella on useita tyhjiä liike- ja toimitiloja sekä kaksi vajaalla käyttöasteella olevaa ostoskeskusrakennusta: Myyrinpuhos ja Isomyyri. Myyrmanni sen sijaan on myynnillä mitattuna pääkaupunkiseudun kolmanneksi vilkkain ostoskeskus. Myyrmannin vieressä on myös yksi pääkaupunkiseudun vilkkaimmista kauppatoreista, Paalutori.

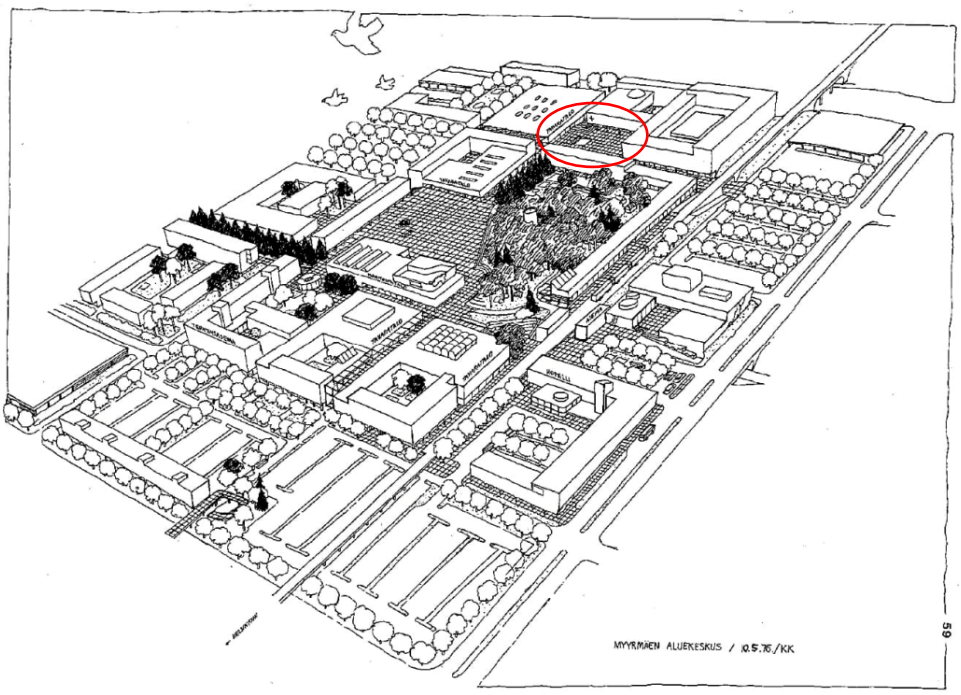
Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Myyrmäkeä on rakennettu kaikkina vuosikymmeninä 1960-luvulta alkaen. Se on osa Haaga-Vantaaksi kutsuttua nauhakaupunkirakennetta. Sen runkona on rautatie, joka valmistui 1975.

Myyrmäki edustaa kaupunkikuvaltaan 1960- ja 70-luvun vaihteen kompaktikaupungin suunnitteluperiaatteita, mikä näkyy sen tiiviiseen ruutukaavaan perustuvassa kaupunkirakenteessa. Myyrmäkeä suunniteltiin alkujaan Etelä-Vantaan aluekeskukseksi, josta löytyy palvelut, koulukampus ja alueita harrasteille. Keskustan alue on noin kaksi kilometriä pitkä, 800 metriä leveä, ja sen halki kulkee pohjois-eteläsuuntaisesti jalankulun ja pyöräilyn pääreitti: Myyrmäenraitti. Raitin äärelle on sijoitettu kaikki suuremmat yleiset palvelutilat sekä tori- ja aukiotiloja. Se yhdistää Myyrmäen ydinkeskustan aina Paalutorilta Louhelan juna-asemalle asti. Tätä pääakselia vastaan kohtisuorassa on noin puolen kilometrin pituisia bulevardin tyyppisiä kokoojakatuja, jotka johtavat asuinkortteleille.

Kompaktikaupunki-ideologia ja autokaupunki-ihanne näkyvät Myyrmäessä siten, että jalankulku ja ajoneuvoliikenne on pyritty erottamaan omille tasoilleen. Alueella on tästä syystä poikkeuksellisen paljon eritasoristeyksiä. Ajoneuvoliikenne johdetaan keskusta-alueelle sen reunoilta, ja pysäköinti on sijoitettu keskusta-alueen laidoille, mikä on mahdollistanut laajan, autoliikenteeltä rauhoitetun jalankulkualueen keskustassa. Ratkaisun haittapuolena on kuitenkin, että huolto- ja pelastusajo tapahtuvat nykytilanteessa jalankulun ja pyöräliikenteen reittien sekä torien ja aukioiden kautta rakennuksille.

Myyrmäen keskustan rakentamistapa on suhteellisen tehokas. Alkuperäisen vuonna 1968 laaditun kaavarungon mukaan tiivis ja korkea, 8–12 kerroksisten rakennusten nauha olisi jatkunut Uomatieltä Myyrmäen eteläreunaan asti. Korkean rakentamisen tavoitteena oli muodostaa kaupunkirakenteellinen keskiaihe, jossa vaihtelevat julkisivu- ja kerroskorkeusrytmit. Asumisen ohella alueelle suunniteltiin maantasoon ja erillisiin rakennuksiin palvelu-, liike- ja työtiloja. Tästä kaavarungosta poikettiin kuitenkin 1970-luvun alussa laaditussa Myyrmäen aluekeskuksen asemakaavassa (kuva alla). Rakennuskortteleilla tavoiteltiin umpikortteleita, jotta muodostuisi selvästi rajattuja jalankulku-, puisto- ja toritiloja. Keskustan rakentamisen yleisilmettä pyrittiin keventämään muun *muassa arkadien avulla.*

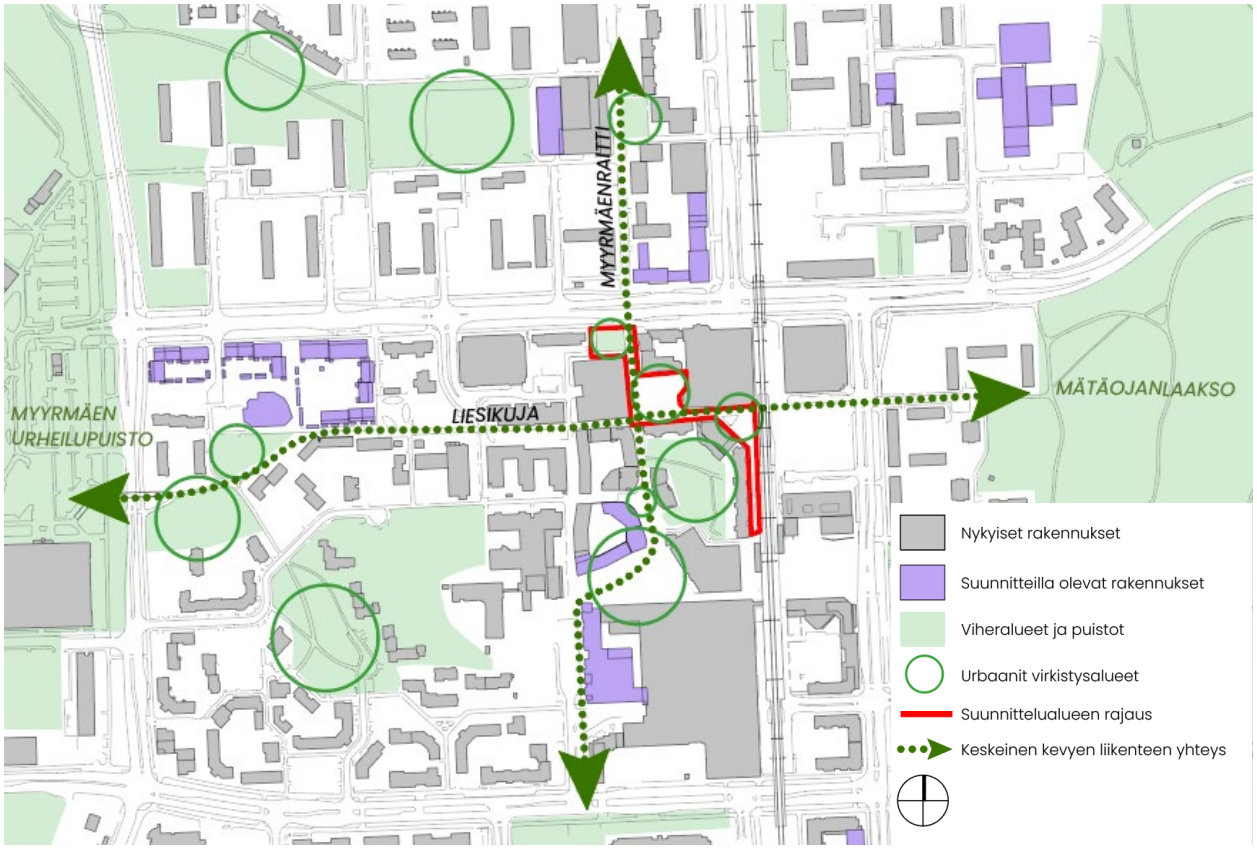
Myyrmäen aluekeskuksen asemakaavaehdotuksen viistoillustraatio vuodelta 1976. Kuvaan on merkitty Liesitorin paikka punaisella ympyrällä.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Myyrmäen keskustan alueella on ollut asutusta jo vanhemmalta kivikaudelta alkaen eli jo noin 8500 vuotta sitten. Myyrmäen rakentamista edelsi alueella tehty laaja, monivuotinen muinaisjäännösten inventointi ja kaivaus, jonka tuloksena on löydetty erittäin runsaasti kivi-, pronssi- ja rautakauden jäämistöä. Myyrmäen Jönsas on yksi Suomen runsaslöytöisimmistä ja tunnetummista arkeologisista kaivausalueista ja laajimmista esihistoriallisista asuinpaikoista. Tärkeitä löytöjä ovat mm kivikauden aikaiset kivikirveet ja taltat, nuorakeraamisen ajan saviastioiden palat, kymmenet pyöreät, kivetyt tulisijat sekä Suomen laajin tunnettu kivikautinen hauta-alue, johon kuuluu 23 puna-multahautaa. Kaivauksia alueella on tehty vuosina 1962–1991. Kaava-alueella ei ole enää jäljellä tunnettuja muinaisjäännöksiä eikä rakennusperintökohteita.

Virkistys

Myyrmäen keskustaa ympäröivät laajat ja monipuoliset viheralueet: Myyrmäen viherkehä koostuu Mätäojan laaksosta ja Vaskivuoresta, Raappavuorista ja Myyrmäen urheilupuistosta sekä niitä yhdistävistä Jokiuomanpuiston ja Viherpuiston viheralueista, jotka ovat Myyrmäen ja Martinlaakson välissä. Suunnittelualueen halki kulkevat Myyrmäenraitti ja Liesikuja yhdistävät tulevan Tuura- ja Liesipuiston, sekä Liesiaukion osaksi keskustan urbaanien virkistysalueiden sarjaa (kuva alla).

Kaaviokartta virkistysalueista ja niiden välisistä yhteyksistä. Suunnittelualueen puisto- ja aukioalueet yhdistyvät Myyrmäenraitin ja Liesikujan kevyen liikenteen reittien kautta osaksi urbaanien virkistysalueiden sarjaa.

Liikenne

Autoliikenne
Vaskivuorentiellä kulkee 7910 ajoneuvoa/vrk, Jönsaksentiellä 10300 ajoneuvoa/vrk ja Rajatorpantiellä 10523 ajoneuvoa/vrk. Liikennemäärien ennustetaan kasvavan vuoteen 2040 mennessä noin 10 %.

Myyrmäen ydinkeskusta-alueen pysäköinti palvelee pääosin asiointia sekä pienemmässä määrin julkisia palveluja, työssäkäyntiä, liityntäpysäköintiä ja asumista. Keskusta-alueella on kolme pysäköintilaitosta sekä laaja Liesikujan maapaikoitusalue, yhteensä noin 2 434 autopaikkaa. Koko alueen pysäköinnin kuormitusaste on korkeimmillaan arkena keskipäivällä noin 50 %. Lauantaina koko alueen kuormitusaste on korkeimmillaan 39 %. Tämä tarkoittaa, että alueella on aina vapaita autopaikkoja.

Julkinen liikenne
Myyrmäessä on, seudullisena keskustana, erinomaiset joukkoliikenneyhteydet ja saavutettavuus.

Pyöräily ja kävely
Myyrmäen keskustassa on hyvät pyöräily-yhteydet ja asemalla on liityntäpysäköintipaikkoja. Suunnittelualueella, Myyrmäenraitin varrella, on pyörätelineitä.

Kulku Paalukylänpolkua pitkin Liesikujan suunnalta asemalle on nykyisellään jyrkkä ja siten esteellinen.

Tekninen huolto

Alueella on vesijohto, jätevesiviemäri ja hulevesiviemäri.

Kaukolämpö
Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Myyrmäenraitilla, tulevan Tuurapuiston pohjoisosassa, Liesitorin halki, sekä Liesikujalla.

Sähköverkko
Vantaan Energialle kuuluvia keskijännitemaakaapeleita kulkee Liesikujalla ja tulevan Tuurapuiston pohjoisosassa. Pienjännitemaakaapeleita sijaitsee tulevan Tuurapuiston alueella, Liesikujalla ja Liesitorin keskiosassa.

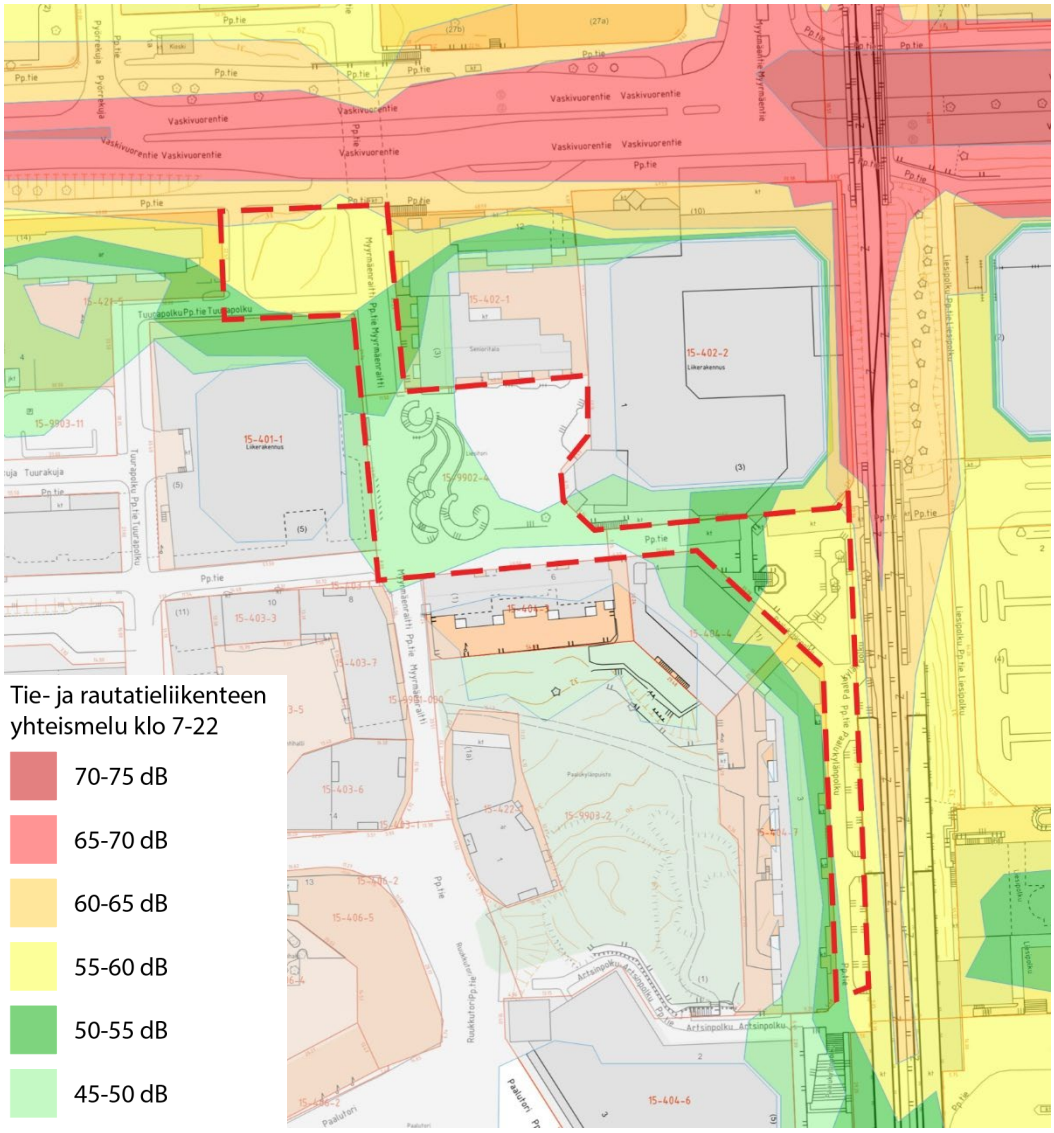
Ympäristöhäiriöt

Lentomelu

Alue sijaitsee Lentomeluvyöhykkeellä L3 (Lden 50–55 dB), mikä ei estä asuntorakentamista, mutta tuottaa äänieristävyysvaatimuksen asunnoille 32 dB sekä liike- ja toimistotiloille 28 dB.

Liikennemelu

Suunnittelualuetta reunustavat Vaskivuorentie ja rautatie aiheuttavat melua päivällä (klo 7–22) alla olevan kartan mukaisesti. Suunnittelualue on merkitty punaisella katkoviivalla.

2.1.4 Maanomistus

Vantaan kaupunki omistaa katu-, tori-, aukio- ja viheralueet.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

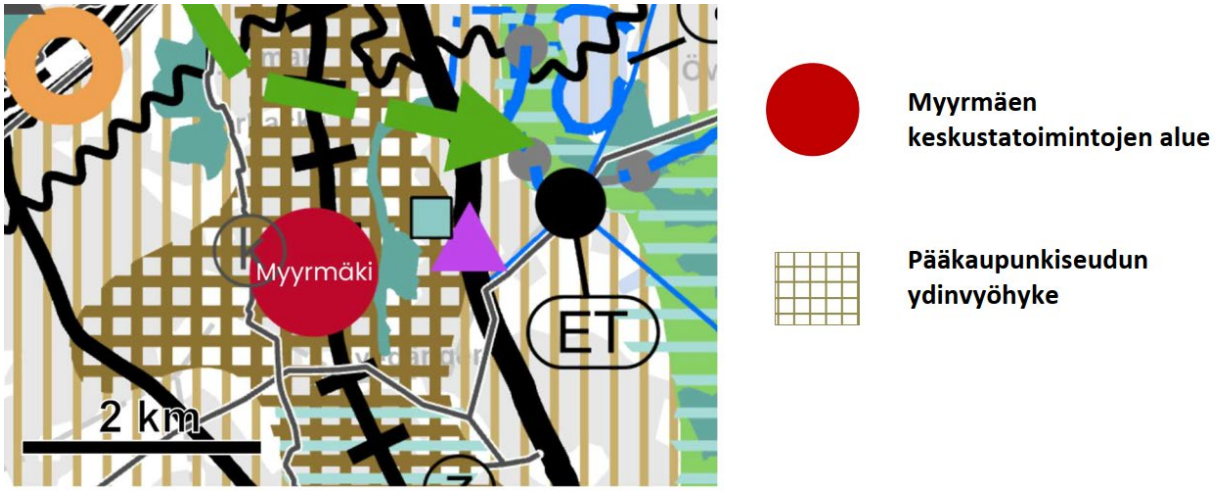
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Maakuntakaava

Ote maakuntakaavayhdistelmästä.

Uusimaa-kaava 2050 on saanut lainvoiman 13.3.2023, josta Vantaan alueella on voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaava. Asemakaava-alue on vaihemaakuntakaavassa Myyrmäen keskustatoimintojen aluetta, pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä (ruuturasteri).

MAL 2023 -suunnitelma

MAL 2023 on suunnitelma Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseksi vuosille 2023–2060. Asemakaavamuutosalue kuuluu ensisijaisesti kehitettävään vyöhykkeeseen ja Myyrmäen kaupunkiuudistusalueeseen.

Yleiskaava

C **Kaupunkikeskustanalue** kehitetään monipuolisena, toiminnoiltaan sekoittuneena kaupunkiympäristönä.

Kestävän kasvun vyöhyke maankäyttöä tehostava rakentaminen ohjataan ensisijaisesti asemanseuduille

Ohjeellinen ulkoilureitti

VL **Lähivirkistysalue**

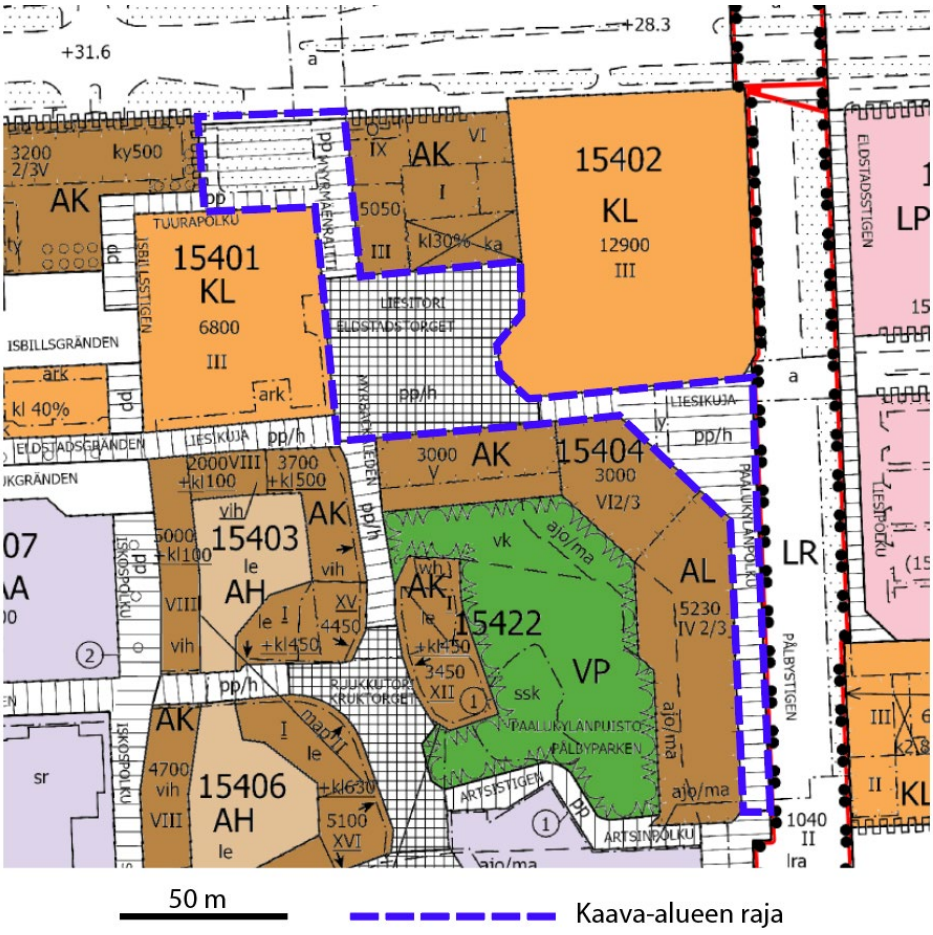
LR **Raskaan raideliikenteen alue**

AC **Kaupunkikeskustan asuinalue**

Joukkoliikenteen runkoyhteys voidaan toteuttaa raitiotienä

Vantaan yleiskaavassa alue on merkitty kaupunkikeskustan alueeksi C ja koko Myyrmäen asemanseutu on osoitettu kestävän kasvun vyöhykkeeksi. Kaavahanke on voimassa olevan yleiskaavan mukainen.

Asemakaava

Voimassa olevassa asemakaavassa (nro. 002251, 13.6.2016) Liesitorin alue on katuaukiota/toria ja tulevan Tuurapuiston alue katualuetta ja istutettava alueen osa. Liesikujan ja Paalukylänpolun risteyksen aukion alue on jalankululle ja pyöräilylle varattua katualuetta, jolla huoltoajo on sallittu.

Viherrakenne

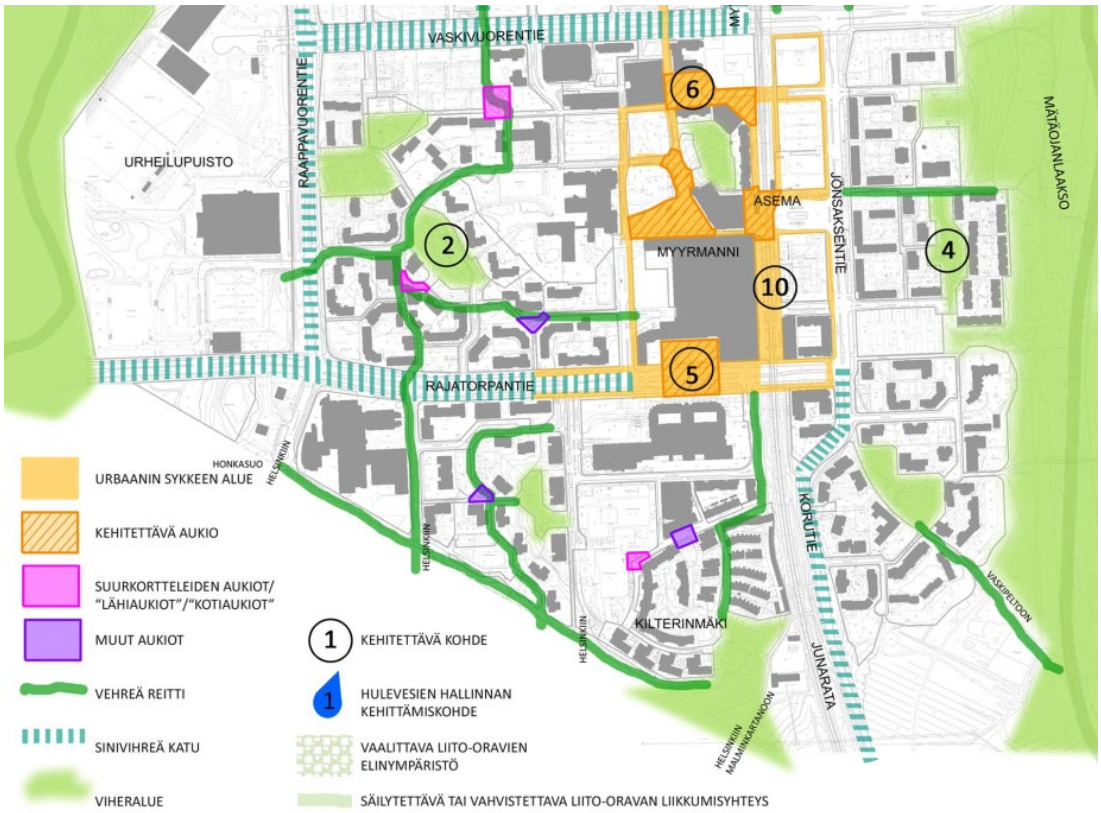
Vantaan viherrakenteen kehityskuva (VIVA, 2024) ohjaa viheralueiden, viherrakenteen ja maiseman kehitystä Vantaalla. VIVA:n avulla hallitaan viheralueverkoston ja viherrakenteen kokonaisuuden kehitystä ja haetaan hyviä ratkaisuja tulevaisuuteen. VIVA:ssa on esitetty Myyrmäen alueelle kehitysehdotuksia, joista tämän suunnittelutyön kannalta oleellisin on: *”Viheralueisiin, kaupunkivihreään tai virkistysyhteyksiin liittyen Myyrmäen keskustan aukioita, raitteja ja katuympäristöjä kehitetään vehreämmäksi ja hulevesiä viivyttäviksi.”*
Viherrakenteen kehityskuvassa on kuvailtu, että Myyrmäessä on useita korttelipuistoja (mm. Paalukylänpuisto, Kivikaudenpuisto ja Huddingenpuisto), jotka ovat osittain toiminnallisia keskustapuistoja ja osittain puistometsää eli luontoaltistuspuistoa. Korttelipuisto ja luontoaltistuspuisto määritellään samassa yhteydessä:

> *Korttelipuistot ovat keskustassa sijaitsevia 0,5–6 hehtaarin laajuisia virkistysalueita. Korttelipuistot voivat olla joko rakennettuja puistoja tai luontoaltistuspuistoja. Usein yksittäisen puiston sisällä on molempia.*
>
> *Luontoaltistuspuisto on luonnonmukainen viheralue, jolla kulutusta ohjataan reiteillä ja rakenteilla, ja mahdollistetaan kosketus luontoon. Luontoaltistuspuisto voi olla esim. metsää, puroluontoa tai niittyä.*

Myyrmäen kaavarunko 2019

Alueella on voimassa kaavarunko, jossa Liesitori (oheisessa kartassa numero 6.) on merkitty kehitettäväksi aukioksi, josta tehdään vehreä, viihtyisä ja toiminnallinen. Lisäksi kaavarungossa Vaskivuorentie on esitetty ”sinivihreänä” katuna, jolla hulevedet ohjataan viherkaistoille toteutettaviin biosuodatuspainanteisiin. Toteutus tehdään katujen peruskorjausten yhteydessä.

Liesitori sekä Liesikujan ja Paalukylänpolun risteyksen aukio on merkitty kaavarungossa osaksi keskustan urbaanin sykkeen aluetta, jossa ulkotila yhdistyy rakennusten alimpien kerrosten liiketiloihin, työtiloihin ja etupihoihin leventyen välillä aukioiksi. Ulkotila rakennetaan laadukkaaksi ja viihtyisäksi käyttäen erilaisia pintamateriaaleja, kasvillisuutta, kalusteita ja valaistusta. Julkisen ulkotilan toimintojen suunnittelussa huomioidaan ympärivuotinen käyttö ja eri ikä- ja väestöryhmät. Kaavarungossa todetaan myös, että Isomyyrin paikalle suunniteltavan rakennuksen katutason liike- ja palvelutilat avautuvat Liesitorille ja korttelin kivijalkakerroksen toimintojen tulee olla mahdollista levittäytyä Liesitorille esimerkiksi katukahvila- tai toritilana.

Ote Myyrmäen kaupunginosan kaavarungon (2019) viheralueiden ja aukioiden kehittämisideoihin liittyvästä kartasta.

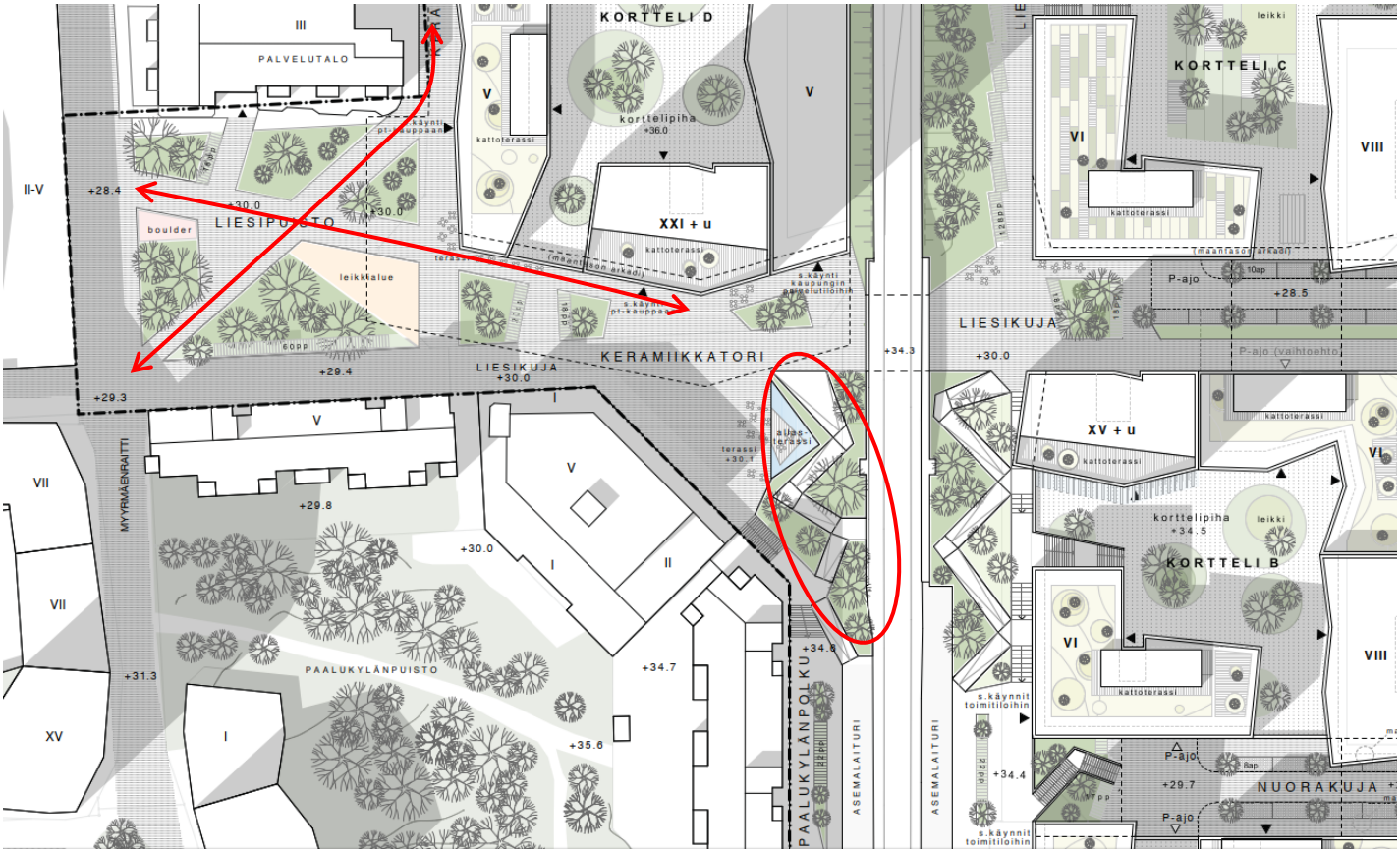
Aikaisemmat suunnitelmat – Myyr York Down Town 2021

Myyrmäen asemakortteleista järjestettiin vuonna 2019 suunnittelukilpailu ja B&M arkkitehtien (nykyisin ONE Architects) voittajaehdotuksen ”Muree Myrtsi” pohjalta laadittiin vuonna 2022 kaavaluonnoksen viitesuunnitelma Myyr York Down Town (002400). Osana viitesuunnitelmaa LOCI maisema-arkkitehdit laativat julkisen ulkotilan yleissuunnitelman (JUYS). Viitesuunnitelma ja JUYS toimivat suunnittelutyön lähtökohtana.

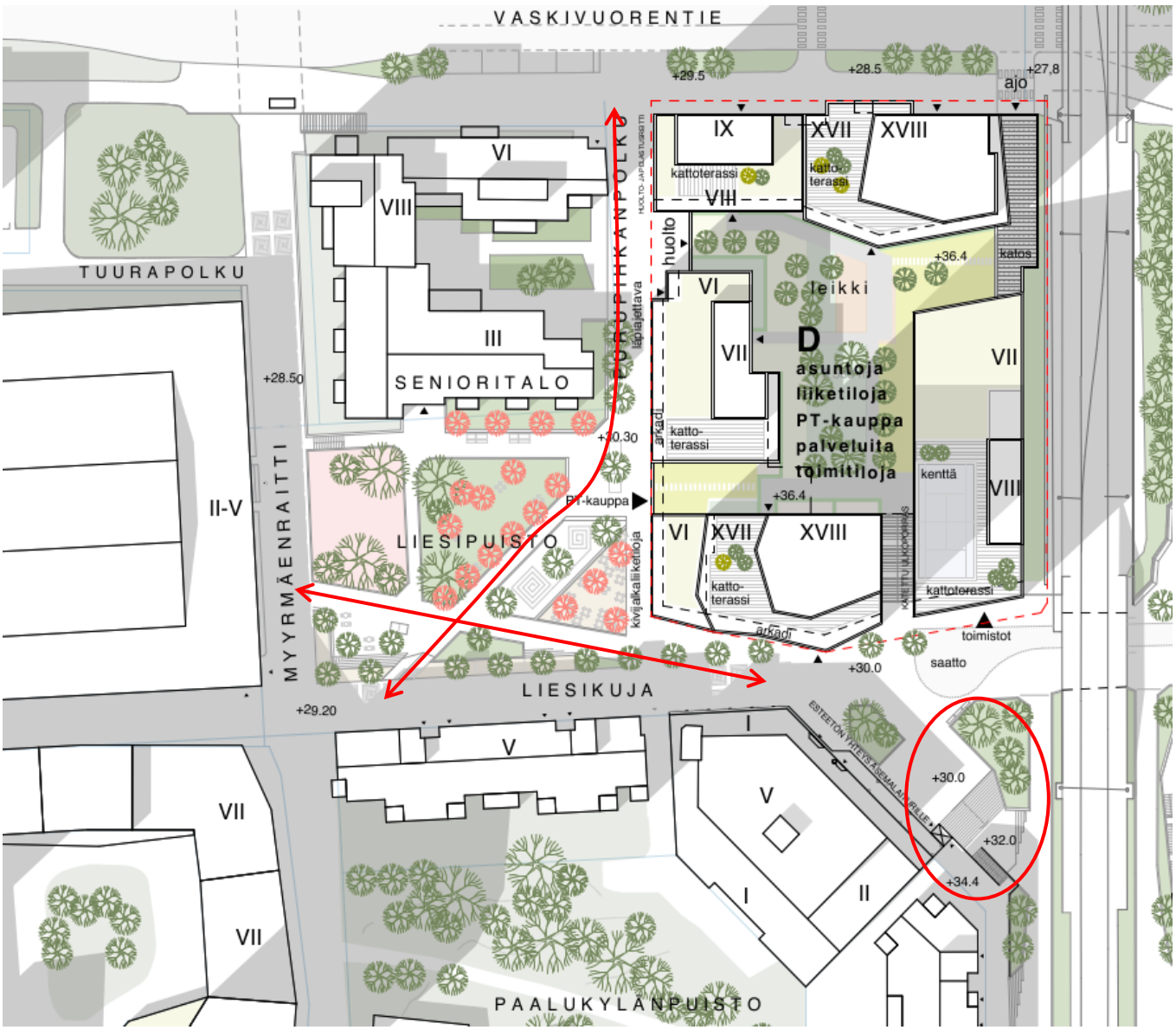
Esteetöntä kulkuyhteyttä Liesikujalta asemalaiturille on tutkittu sekä kilpailuehdotuksessa, viitesuunnitelmassa, että JUYS-työssä. Kilpailutyössä ratkaisuna on esitetty luiska, joka on loivempi kuin nykyinen kulkureitti asemalle. Korkoeron vaatima luiska on kuitenkin hyvin pitkä ja koostuu yhteensä viidestä lyhyemmästä luiskasta ja neljästä välitasanteesta. Tämä ratkaisu vaatii siten paljon tilaa (ks. oheinen ote kilpailuehdotuksesta).

Viitesuunnitelmassa ja JUYS:ssa ratkaisuna on hissi (ks. oheinen ote viitesuunnitelmasta). Hissin viereen on esitetty leveitä portaita, mitä tulee jatkosuunnittelussa harkita, sillä ne voivat lisätä häiriökäyttäytymisen paikkoja, talvikunnossapidon tarvetta ja niiden tieltä joudutaan purkamaan nykyisiä laadukkaita graniittikivimuureja.

Aikaisemmissa suunnitelmissa on esitetty diagonaaliset kulkuyhteydet Liesipuiston poikki (merkitty oheisiin kuviin nuolilla), sekä uusi katu senioritalon ja viereisen korttelin välille.

Ote asemakorttelien suunnittelukilpailun (2019) voittajaehdotuksesta ”Muree Myrtsi”, jossa on tutkittu esteettömän kulkurampin vaatima tila Liesikujalta asemalaiturille (punainen ympyrä). Suunnitelmassa on myös ehdotettu liesipuiston lävitse diagonaalisia kulkuyhteyksiä ja lisätty nykyisen Isomyyrin (KL korttelialue) ja Senioritalon (AK korttelialue) välille uusi katu (punaiset nuolet).

Ote Myyr York Down Town -viitesuunnitelmasta (2022), jossa esteetön yhteys asemalaiturille on ratkaistu hissillä (punainen ympyrä) ja kilpailuvaiheen ehdotuksen diagonaaliset yhteydet ovat säilyneet osana suunnitelmaa (punaiset nuolet).

LOCI maisema-arkkitehdit ovat esittäneet muun muassa alla olevia ideoita Liesipuistolle:

> *”Keskellä puistoa avautuu avoin nurmialue, joka mahdollistaa auringonoton, pelailut ja oleskelut. Puiston länsi- ja etelälaitaa piristävät laajat dynaamiset istutukset, jotka kukkivat pitkin kesää.*
>
> *Puiston pohjoisreunalla sijaitsevan senioritalon edustalla olevaa viheraluetta kasvatetaan, ja sen eteen luodaan oleskelualue, joka mahdollistaa myös senioriliikuntavälineiden sijoittamisen puistoon.*
>
> *Oleskelualue tarjoaa mahdollisuuden istuskella ja tarkkailla viheralueella ja sen viereisessä taideteoksessa kiipeileviä lapsia ja nuoria.”*
>
> *– Ote MYDT-hankkeen julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmasta.*

Alla on LOCI maisema-arkkitehtien visioita mahdollisesta tulevasta Liesipuistosta.

1. Näkymä Myyrmäen raitin suunnalta.

2. Näkymä puistosta kohti junarataa Liesikujan suuntaisesti katsottuna.

3. Näkymä Liesipuistosta nykyisen Isomyyrin suunnasta katsottuna.

Liesipuistosta on järjestetty asukaskysely keväällä 2021 osana Myyr York Down Town kaavahanketta. Kyselyllä haettiin ajatuksia liesipuiston tulevasta luonteesta ympäröivien korttelien uudistuessa. Kysely oli karttapohjainen ja vastauksia tuli 71 kappaletta.

Karttamerkinnöissä (yhteensä 248 kpl) toivottiin Liesipuistoon:

Kukkivia puita (149 merkintää)
Kukkaistutuksia (99)
Oleskelusaarekkeita (53)
Terasseja puistoon/katuun rajautuen (47)
Reittejä ja oleskelua eri tasoissa (40)
Julkista taidetta (38)
Monitoimialuetta (30)
Liikuntaa ja oleskelua (27)
Pienimuotoisia terasseja (25)
Kaupunkipelejä (22)
Avoimia katoksia ja pergolaa (21)
Aktiivinen pyöräilykeskus (12)

Kyselyn avointen vastausten tulosten keskeiset teemat olivat:

Viherympäristö:

- Runsaasti puita ja kukkivia kasveja – vehreä, luonnonläheinen ilme
- Vuodenaikojen ja kukinta-aikojen vaihtelun huomioiminen
- Avoimet näkymät ja valoisuus tärkeitä
- Oleskelunurmikko ja vesiaihe toivottuja elementtejä

Turvallisuus ja viihtyisyys:

- Huoli alueen muuttumisesta häiriökäytön paikaksi
- Sosiaalinen kontrolli ja hyvä näkyvyys keskeisiä
- Pienet, rauhalliset istuskelupaikat toivottuja
- Riittävästi roskiksia ja huolellinen kunnossapito

Toiminnot ja palvelut:

- Pieni esiintymislava tai puhujapaikka tapahtumille
- Tilaa nuorten itseilmaisulle
- Kioski / jäätelökioski elävöittämässä aluetta
- Kevyen liikunnan mahdollisuuksia (jooga, jumppa, roikkumatanko)
- Toiminnallisuutta myös talvikaudelle (lumitilat, talvitoiminnot)

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Kaavahanke on alkanut Vantaan kaupungin, Kiinteistöt ja tilat -palvelualueen, joka edustaa kaupunkia maanomistajana, aloitteesta. Kaavamuutoshakemus on saapunut kaupungille 30.9.2025. Kaavamuutos 002651 tuli vireille 19.11.2025.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

Osallisia olivat ne, joiden oloihin tai etuihin kaava saattoi huomattavasti vaikuttaa ja ne viranomaiset, joiden toimialaa asia saattoi koskea.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (AKL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistiin 19.11.2025 ja kaavatyöstä järjestettiin sekä kaavakävely 8.12.2025, että virtuaalinen asukastilaisuus 9.12.2025 (MRL 62§). Mielipiteitä kirjattiin kuusi kappaletta (liitteenä). Mielipiteistä kaksi oli viranomaisilta ja ne koskivat kunnallistekniikkaa ja sen huomiointia suunnittelussa, kolme oli yksityisiltä henkilöiltä ja yksi viereisen senioritalon osakeyhtiön (As Oy Vaskivuorentie 12 Senioritalo) hallitukselta.

Mielipiteisiin vastaa kaupunkiympäristölautakunta. Mielipiteet ja vastineet ovat esityslistan ja pöytäkirjan liitteenä vuorovaikutusraportissa:
paatokset.vantaa.fi → esityslistat/päätökset → kaupunkiympäristölautakunta → 14.4.2026

Mielipiteissä oltiin huolissaan Liesitorin nykyisestä turvallisuustilanteesta ja sen parantamisesta, esteettömistä kulkureiteistä sekä talvikunnossapidosta, saattoliikenteen järjestämisestä ja mahdollisten uusien toimintojen aiheuttamasta melusta. Tuurapuiston osalta toivottiin nykyisten puiden säästämistä ja eri vuodenaikoina toimivan kasvillisuuden lisäämistä. Kaavakävelyllä käydyissä keskusteluissa tuli esille, että kävelysillan ja portaiden purkaminen (Liesikujan ja Paalukylänpolun risteyksen aukio) on heikentänyt merkittävästi Liesikuja 4:n toisen kerroksen liiketilojen saavutettavuutta. Mielipiteet ja niiden vastineet ovat kokonaisuudessaan liitteenä.

Vantaan kadut ja puistot -palvelualue järjesti kyselyn Myyrmäen suuralueen ikäystävällisen puiston sijainnista, suunnittelusta ja toteutettavista elementeistä ajalla: 19.11.-19.12.2025 ja 12.1.-31.1.2026. Kyselyyn vastasi 123 henkilöä. Tulosten perusteella ikäystävällisen puiston sijainniksi valittiin Liesipuisto Aitapuiston sijaan. Puistoon toivottiin penkkien lisäksi kukkivia kasveja, isoja puita, talvikunnossapidettyjä ja esteettömiä kulkureittejä, voimaharjoittelu- ja tasapainoharjoittelulaitteita, sekä rauhallisia oleskelupaikkoja, piknikpöytää/ruokailupaikkoja ja mahdollisuutta pihapeleihin. Avoimissa vastauksissa toivottiin lisäksi puistoon keinua, johon pääsee rollaattorilla tai pyörätuolilla, tanssilattiaa ja mahdollisuutta viettää aikaa lastenlasten kanssa. Tulokset on luettavissa kokonaisuudessaan kaavan nettisivuilta löytyvästä linkistä.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen. Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen.

Tämä kohta lisätään nähtävilläolon jälkeen.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakarttaan ja -määräyksiin

Tämä kohta lisätään nähtävilläolon jälkeen.

Kaavan aineisto ja käsittelyvaihe on nähtävillä kaavan nettisivuilla:
https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/liesipuistoa-ja-tuurapuistoa-kehitetaan-toiminnallisiksi-puistoiksi-myyrmaessa

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Kaavan OAS:n laatimisen aikana oli voimassa vielä Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia ja vuosien 2026–2029 kaupunkistrategia julkaistiin kaavatyön aikana.

Vantaan valtuustokauden 2026–2029 strategia (Kv 26.1.2026):

Tulevaisuus asuu Vantaalla -strategian visiona on hyvän elämän Vantaa, tasapainoisen kasvun Vantaa sekä vetovoimainen Vantaa. Kasvatamme Vantaan vetovoimaa asuin-, opiskelu- ja työpaikkana ja rakennamme hyvää kaupunkia yhdessä asukkaiden ja kaikkien Vantaan toimijoiden kanssa.

Tätä kaavatyötä koskevat tavoitteet strategiasta:

Hyvän elämän Vantaa

1. Parannamme yhteisöllisyyttä.

   Liesitorista kehitetään Liesipuisto, ikäystävällinen puisto, joka muuttaa nykyisen kivisen ja vähällä käytöllä olevan aukion toiminnalliseksi kaupunkipuistoksi. Puiston toiminnot suunnitellaan siten, että ne mahdollistavat eri sukupolvien yhteisen ajanvieton ja kohtaamiset, sekä eri kuntoisten käyttäjien liikkumisen.

2. Parannamme vantaalaisten turvallisuutta.

   Liesitorilla on nykyisin päihteisiin liittyvää häiriökäyttäytymistä, joten alueen turvallisuuden tunnetta parannetaan ja turvallisuus otetaan erityisesti huomioon Liesi- ja Tuurapuistojen suunnittelussa. Suunnittelun keinoja tähän ovat muun muassa alueen viihtyisyyden parantaminen, valaistussuunnittelu ja toiminnallisuuden lisääminen.

4. Parannamme kaupunkikeskuksien elinvoimaa.

   Kaava-alue on osa Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelman (015200) laajempaa suunnittelualuetta, missä kehitetään koko kaupunkikeskustan aluetta kokonaisuutena. Liesi- ja Tuurapuisto ovat tärkeä urbaani virkistysalue kaupunkikeskustassa, minkä kehittäminen tukee koko alueen elinvoimaisuutta. Uudet puistot parantavat keskustan aktiivisuutta muun ohella mahdollistamalla kioskimuotoista pienyrittäjyyttä ja liikuntamahdollisuuksia lisäämällä.

5. Parannamme Vantaan viihtyisyyttä.

   Uudet Liesi- ja Tuurapuisto parantavat Myyrmäen viihtyisyyttä vahvistamalla keskustan viherrakennetta sekä lisäämällä toiminnallisia oleskelun, liikkumisen ja kohtaamisen paikkoja. Puistojen suunnittelussa huomioidaan kaikki eri käyttäjäryhmät, mutta ikäystävällisen puiston suunnittelussa huomioidaan erityisesti iäkkäiden toiveet, mistä järjestettiin asukaskyselyt joulukuussa 2025 ja tammikuussa 2026.

Vetovoimainen Vantaa

9. Lisäämme kaupunkivihreää ja lähiluonnon saavutettavuutta.

   Liesi- ja Tuurapuistossa vahvistetaan Myyrmäen keskustan viherrakennetta lisäämällä alueelle monipuolista kasvillisuutta, kuten puita, istutuksia ja eri vuodenaikoina kukkivia kasveja. Lisäksi lisätään vettä läpäiseviä pintoja esimerkiksi sadepuutarhoja tai nurmikiveä huomioiden esteettömyys ja talvikunnossapito. Puistoista suunnitellaan urbaaneja kaupunkipuistoja, jotka tarjoavat mahdollisuuksia virkistymiseen keskeisellä sijainnilla hyvien joukkoliikenneyhteyksien sekä senioritalon ja palveluasumisen läheisyydessä. Tuurapuistoa kehitetään mikrometsäksi, joka vahvistaa kaupunkiluontoa Myyrmäessä.

MAL-tavoitteet:

- Ei kaavaa koskevia tavoitteita MAL-sopimuksissa.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018 päivitetty KV 10.10.2022 § 7[SA1])

- Ei kaavaa koskevia linjauksia.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2025 (Kv 15.12.2025):

Vantaan arkkitehtuuriohjelma linjaa suunnittelemaan ja toteuttamaan kaupunkia, jossa korostuu paikalliset tilat ja pitkäikäiset talot. Tämän asemakaavan kannalta keskeisiä tavoitteita ovat:

- Edistetään kollektiivisten tarinoiden kaupunkia eli vahvistetaan alueellisia erityispiirteitä.
- Huomioidaan kaupunkiympäristössä käytön jäljet eli korostetaan kerroksellista kaupunkia.
- Tuetaan kävelijän vauhdilla koettavaa kaupunkia eli luodaan liikenteeltään hidastettuja paikkoja.
- Suunnitellaan kortteleita, jotka tuovat “silmiä kaduille” – eli mahdollistavat kohtaamisia, luonnollista valvontaa ihmisten läsnäolon kautta sekä moninaista toimintaa, joka synnyttää liikettä ja näkyy kadulle.
- Edistetään ihmisen mittakaavaista kaupunkia eli luodaan visuaalista ja toiminnallista vaihtelua.
- Suunnitellaan ilmastonmuutokseen sopeutuvaa luontoa ja kaupunkirakennetta.
- Huomioidaan villiintyvä kaupunkiluonto eli luodaan kaupunkiympäristössä edellytyksiä hyvinvoiville lajeille ja ihmisille.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 28.2.2022)

Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden 2021–2025 strategiaa. Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Hiilineutraalius ja resurssiviisaus ovat maankäytön suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtina.
- Kaupunki integroi ilmastonmuutoksen sopeutumistoimet suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon.
- Viherrakenne on terveyttä tukevaa ja hyvinvointia luova. Säilytetään ja parannetaan viheralueiden saatavuutta.
- Luodaan hyvät edellytykset kestävälle ja monimuotoiselle liikkumiselle.
- Edistetään rakentamisen kiertotaloutta.
- Luonnon monimuotoisuutta lisätään, suojellaan ja vahvistetaan Vantaalla suunnitelmallisesti.
- Hiilinielujen ja hiilivarastojen vahvistaminen.

3.3.2 Muut tavoitteet

Maanomistaja

Maanomistajana on Vantaan kaupunki, jonka tavoitteet on esitetty luvussa 3.3.1.

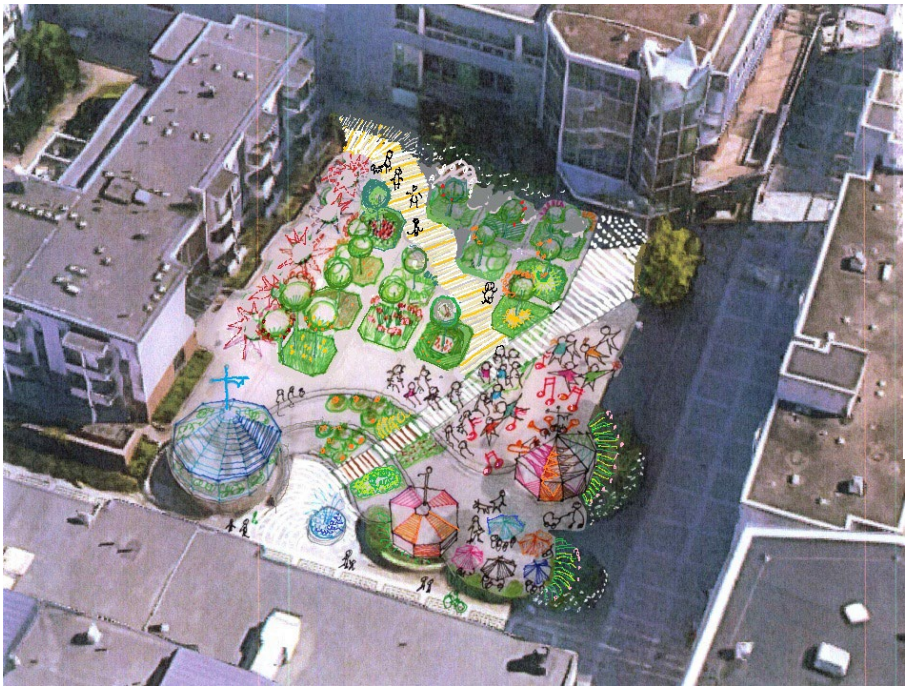
Osallisten palautteista tulleet tavoitteet

Osallisten palautteiden pohjalta ei ole lisättäviä tavoitteita edellä mainittujen ohelle.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

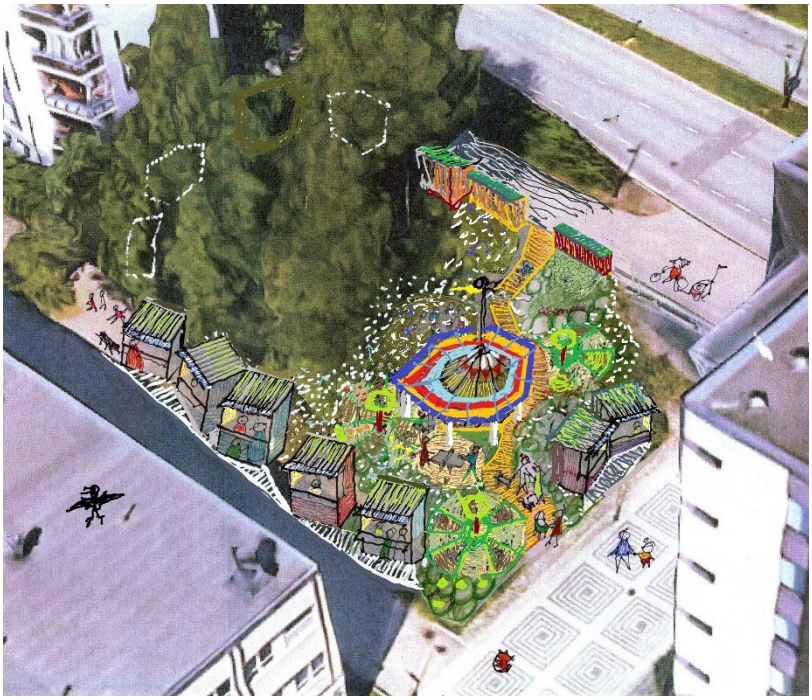
Liesipuistosta ja Tuurapuistosta laadittiin idealuonnoksia kaavatyön aikana. Varsinainen puiston suunnittelu toteutetaan Vantaan kadut ja puistot palvelualueen viheraluesuunnittelussa kaavan ollessa lainvoimainen.

Luonnosvaihtoehto A.

Luonnos Liesipuistosta. Graniittimuurit on säilytetty ja niitä on integroitu osaksi uusia kioski, kasvihuone ja katosrakenteita. Toiminnoiksi on ideoitu:

- *kasvihuone*
- *salaattikahvila*
- *näyttämö*
- *pelejä (shakki, petankki, mölkky)*
- *leikki- ja liikuntavälineitä*
- *suihkulähde*

Luonnos Tuurapuistosta. Toiminnoiksi on ideoitu:

- *mikrometsä ja luontopolku koivikossa*
- *leikki- ja liikuntavälineitä*
- *amfiteatteri*
- *grillikatos*
- *kioskeja*

Vaihtoehdossa A on elävyyttä ja toimintaa, mutta molemmat puistot voisivat olla vihreämpiä ja puiden latvusten peittävyys suurempi. Tuurapuisto on pieni, joten siihen ei mahdu yhtä paljon toimintoja, kuin on ideoitu. Kioskien paikat sopivat paremmin Myyrmäenraitin varrelle ja Liesipuiston kuin Tuurapuistoon. Grillaus koetaan häiritseväksi tiiviissä kaupungissa, joten tämä ei ole otollisin sijainti toiminnolle. Suihkulähteen toteuttaminen ei ole kannattavaa ylläpidon ja kustannusten näkökulmasta.

Luonnosvaihtoehto B.

Luonnos Liesi- ja Tuurapuistosta.

Liesipuisto:
Liesipuistoon on lisätty kasvualustaa istutusalueina ja sadepuutarhoina, joita on sijoitettu esimerkiksi säilytettävien graniittimuurien väliin. Puita (erityisesti kukkivia puita) ja latvuspeittävyyttä on lisätty Liesipuistoon. Senioritalon ja Isomyyrin edustoille on jätetty tilaa pelastus-, huolto- ja saattoajolle. Tulevaisuudessa, jos Isomyyri puretaan ja ajoyhteys voidaan toteuttaa Vaskivuorentien suunnalta, osa alueesta voidaan varata terassiksi, joka tukee kortteliin rakentuvia maantason liiketilojen toimintaa. Luonnoksessa on kuvattu puiston toiminnallisiksi elementeiksi: esteetön pihakeinu, liikuntavälineitä, pihapeli/jumppapaikka ja oleskelu/piknikpöytä.

Poikittaiset kulkuyhteydet on huomioitu ja loivennettu pyörätuolilla kuljettaviksi. Toiminnoiksi ja elementeiksi on ideoitu: oleskelua, saavutettavaa puutarhakeinua, liikuntavälineitä sekä pihapelejä (mölkky, shakki, petankki). Petankkikenttä ja nurmilaatta-alue voivat mahdollistaa myös esimerkiksi jumppaamisen tai piknikin. Puistoon on mahdollista sijoittaa kioski tai muita väliaikaisia tai liikkuvia rakenteita.

Tuurapuisto:
Tuurapuisto on esitetty luonnoksessa mikrometsänä, jonka läpi kulkee polku Vaskivuorentien varren bussipysäkille. Puita on lisätty ja nurmi on muutettu osittain niityksi ja metsän lähemmäs vastaamaan metsän aluskasvillisuutta.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavakartta merkintöineen, käyttötarkoitusalueineen ja määräyksineen mahdollistaa molemmat luonnosvaihtoehdot A. ja B. Ne toimivatkin jatkosuunnittelun lähtökohtana yhdessä Myyr York Down Town viitesuunnitelman yhteydessä laaditun julkisen ulkotilan yleissuunnitelman kanssa (esitelty luvussa. 2.2.1).

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyiset Liesitorin tori/aukio alue ja Tuurapolun ja Myyrmäenraitin kulman istutettavan alueen osa puistoalueiksi: Liesipuistoksi ja Tuurapuistoksi. Lisäksi Liesikujan ja Paalukylänpolun risteyksen kolmion muotoinen alue, joka on nykyisin varattu jalankululle ja polkupyöräilylle, merkitään aukioksi ja nimetään Liesiaukioksi. Tuurapolun haara nimetään Jäätuuraksi. Liesitorilla sijaitseva arvopuu, tammi, ja Tuurapolun pohjoispuolinen koivikko merkitään säilytettäviksi.

4.1.1 Mitoitus

Uusien viheralueiden laajuus:

Liesipuisto: 1790 m^2

Tuurapuisto: 590 m^2

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Liesipuisto kehittää aluetta toiminnallisemmaksi sekä lisää vehreyttä ja viihtyisyyttä. Tuurapuistoa kehitetään mikrometsänä. Puistot kannustavat viettämään aikaa alueella, mikä lisää luonnollista valvontaa läsnäolon kautta ja elävöittää kaupunkitilaa. Asemakaavamuutos toteuttaa Viherrakenteen kehityskuvan VIVAn mukaisia tavoitteita ja vahvistaa Myyrmäen viheralueverkoston rakennetta.

Puistot toteuttavat ihmisen mittakaavaista kaupunkia tukemalla kävelyä sekä tarjoamalla viihtyisiä oleskelu- ja pysähtymispaikkoja. Puistosuunnittelussa määritellään tarkemmin kasvillisuus, pinnoitteet ja valaistus, jotka tuovat Myyrmäen keskustaan sekä visuaalista että toiminnallista vaihtelua.

Kaava mahdollistaa kioskien, tapahtumakojujen ja muiden vastaavien kevyiden rakennelmien sijoittaminen alueelle, mikä luo edellytyksiä pienyrittäjyyden harjoittamiselle ja väliaikaiselle yritystoiminalle. Uudet toiminnot aktivoivat asukkaita ja yhteisöjä käyttämään kaupunkitilaa, joka on nykyisin suurelta osin kivettyä ja vähätoimintoista aukiota.

Asemakaavamuutoksella vahvistetaan alueen yhteyttä kivikautiseen historiaan sekä alueen nimissä (nimistöstä luvussa 4.5), että tulevan Liesipuiston suunnittelussa. Kaavassa on määrätty, että Liesipuiston ja Liesiaukion alueiden suunnittelussa tulee huomioida Myyrmäen kivikautinen menneisyys. Lähtökohtana on säilyttää alueen graniittikivet osana tulevaa Liesipuistoa, mikä luo yhden ajallisen kerrostuman ja toteuttaa kerroksellista kaupunkitilaa.

Kaavatyössä on lisäksi huomioitu Vantaan kadut ja puistot -palvelualueen viheraluesuunnittelulle asettamat tavoitteet ikäystävällisen puiston toteuttamiseksi. Puistosuunnitelma laaditaan kaavan ollessa lainvoimainen.

Kadut ja puistot palvelualueen tavoitteita ikäystävälliselle puistolle (Liesipuisto):

- Puisto on helposti saavutettava, kulkureitit ovat melko tasaisia, kovapintaisia ja vähintään 1,5 metriä leveitä. Mäkiin asennetaan kaiteet.
- Puistossa tulee olla hyvä näkyvyys, riittävä valaistus ja ympäristö on helposti hahmotettavissa.
- Hyvät levähdysmahdollisuudet ja selkä- ja käsinojallisia penkkejä sijoitetaan tiheästi. Penkkien valinnassa huomioidaan esteettömyysmitoitukset ja korkeammat istuimet.
- Kasvillisuus on suojaavaa ja elinvoimaista.
- Puisto mahdollistaa monisukupolvisia kohtaamisia.
- Puistossa on liikuttavia elementtejä, jotka soveltuvat eri kuntoisille käyttäjille.

4.3 ALUEVARAUKSET

Kaavan alue koostuu puistoalueista sekä jalankululle ja pyöräilylle varatusta katualueesta, jossa huoltoajo on sallittu.

4.3.1 Korttelialueet

VP, Puisto

Liesitorin alue on muutettu katuaukio/torista puistoksi. Liesipuisto on toiminnallinen, urbaani ja vehreä kaupunkipuisto, joka on Myyrmäen suuralueen ikäystävällinen puisto. Alueelle saa sijoittaa kioskeja, tapahtumakojuja tai vastaavia rakennelmia.

Olemassa olevat kaarevat graniittimuurit on ensisijaisesti säilytettävä ja alueelta purettava graniitti tulee uusiokäyttää alueella. Graniittikivet ovat arvokas materiaali, joka muodostaa yhden alueen historian ajallisen kerrostuman alueella, joten kaavalla varmistetaan tämän resurssin hyötykäyttö.

Tuurapolun pohjoispuolinen istutettavan alueen osa on muutettu puistoksi. Tuurapuisto on vehreä mikrometsänä kehitettävä urbaani viheralue. Puiston pohjoisosaan Vaskivuorentien laidalle voidaan sijoittaa melua torjuva rakenne, joka toimii myös hyönteishotellina eli hyönteisten pesä- ja talvehtimispaikkana.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja lisää virkistysalueita – puistoa - Myyrmäen kaupunkikeskustassa. Se sijoittuu hyvien kevyen liikenteen ja joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaava ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia väestön rakenteeseen ja kehitykseen.

Kaupunkikuva

Myyrmäen keskustan urbaanien virkistysalueiden toiminnallisuuden kehittäminen ja vehreyden lisääminen parantavat alueen kaupunkikuvaa. Liesi- ja Tuurapuisto lisäävät puita ja virkistymismahdollisuuksia keskustassa, mikä muuttaa nykyistä kivettyä aukiotilaa viihtyisämmäksi. Puistosuunnittelussa tullaan tarkastelemaan muun ohella valaistusta, pintamateriaaleja, puiston elementtejä ja parannetaan alueen turvallisuuden tuntua. Kaava mahdollistaa puistojen myötä ihmisen mittakaavaista kaupunkitilaa, joka suunnitellaan detalji tasolla esim. kalusteiden ja istutusten osalta. Toiminnallisuuden lisääminen kannustaa viettämään aikaa Liesipuistossa, mikä lisää luonnollista valvontaa läsnäolon kautta ja elävöittää kaupunkitilaa. Liesipuiston ja Liesiaukion alueen suunnittelussa tulee huomioida Myyrmäen kivikautinen menneisyys. Puistoalueiden ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja kestävää, ja toteutuksen korkeatasoista.

Palvelut ja työpaikat

Puistoalueilla ja Liesiaukiolla sallitaan kioskien, tapahtumakojujen tai vastaavien rakennelmien sijoittaminen. Tämä mahdollistaa pienimuotoisen yrittämisen ja tukee Myyrmäen innovaatiokaava (MYBA) kehityskuvan (hankenumero: 015000) toteuttamista.

Taloudelliset vaikutukset

Kaava tuottaa puistorakentamista ja puistojen ylläpitoa.

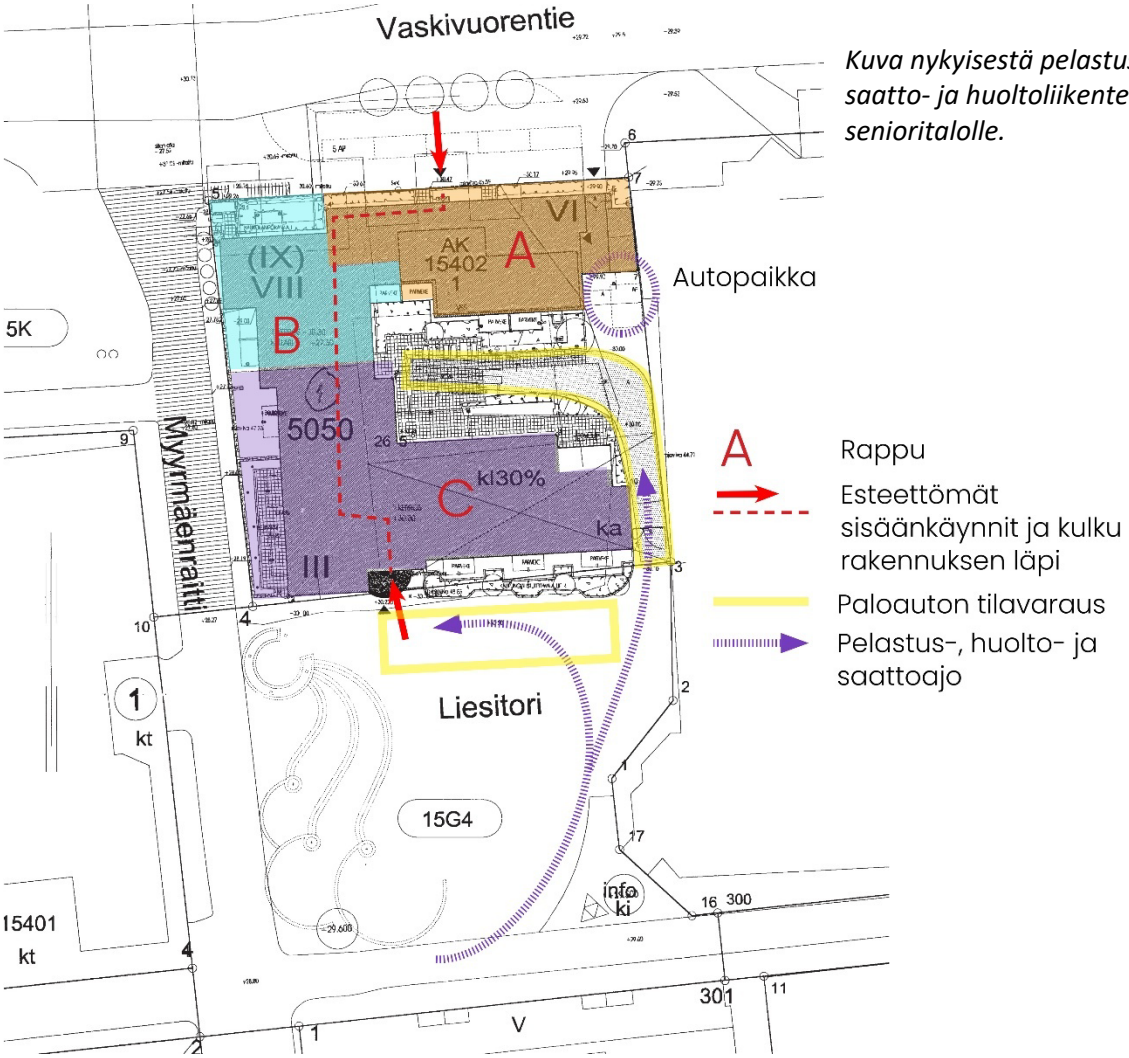
Virkistys ja sosiaalinen ympäristö

Tuura- ja Liesipuisto lisäävät kaupunkivihreää ja sen saavutettavuutta Myyrmäen keskustassa hyvien kävely- ja pyöräilyreittien sekä joukkoliikenneyhteyksien varrella. Liesipuistoon toteutettava ikäystävällinen puisto on Myyrmäen suuralueella erityisesti ikääntyvän väestön toiveita toteuttava kaupunkipuisto (puistosuunnittelun tavoitteita on luvussa 4.2 ja ikäystävällisen puiston asukaskyselyn tuloksia liitteenä selostuksen lopussa). Puiston läheisyydessä sijaitsee palvelu- ja senioritaloja, ja kaavassa on määrätty, että ulkotilojen suunnittelussa tulee huomioida eri käyttäjien tarpeet.

Puistoalueet parantavat Myyrmäen ydinkeskustan viihtyisyyttä ja julkisten ulkotilojen toiminnallisuutta esimerkiksi liikuntavälineillä sekä pihapeleille (kuten mölkky ja petankki) soveltuvilla alueilla. Keskustan vihreyden lisääminen sekä ulkotilojen kehittäminen tukevat alueen viihtyisyyttä ja voivat osaltaan ehkäistä alueiden sosiaalista eriytymistä. Valaistuksen ja istutusten kehittäminen parantavat myös alueen koettua tuvallisuutta.

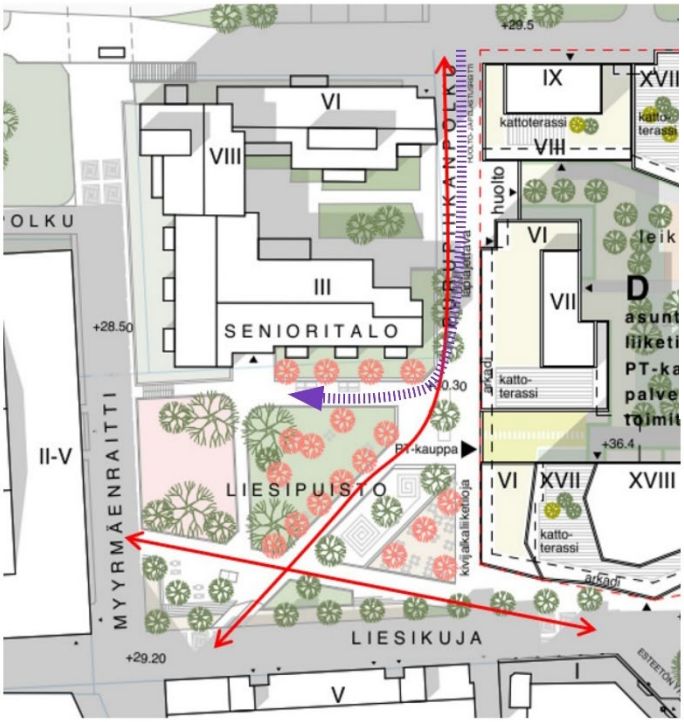
Liikenne

Liesipuiston suunnittelussa on huomioitava pelastus-, saatto- ja huoltoliikenteen järjestäminen viereisten kortteleiden kiinteistöille – erityisesti senioritalolle. Nykyisin tämä on järjestetty Liesikujan suunnasta Liesitorin lävitse (kuva alla). Myyr York Down Town viitesuunnitelmassa on

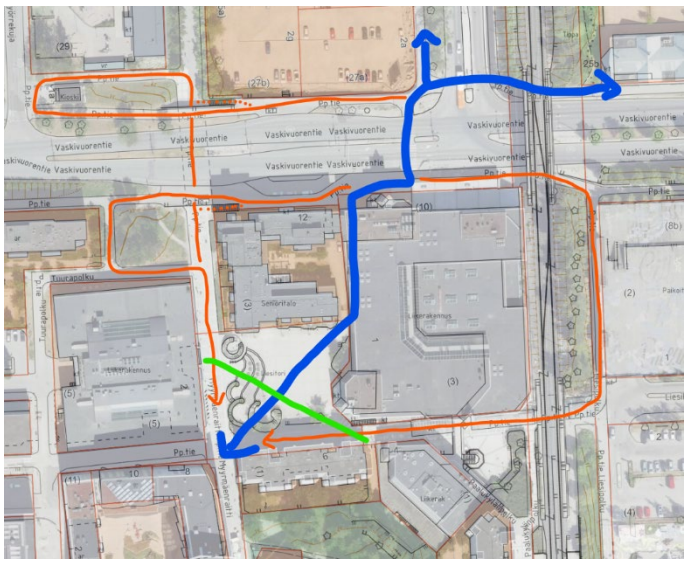
Kuva nykyisestä pelastus-, saatto- ja huoltoliikenteestä senioritalolle.

esitetty uusi ajoyhteys pelastus-, huolto- ja saattoliikenteelle suoraan Vaskivuorentieltä, jolloin tulevan Liesipuiston lävitse ei syntyisi ajoliikennettä. Tämä vaatii kuitenkin viereisen Isomyyrin kiinteistön purkamisen ja uudisrakentamisen (kuva alla).

Kuvaote Myyr York Down Town viitesuunnitelmasta, jossa pelastus-, huolto- ja saattoliikenne on järjestetty uutta tietä pitkin Vaskivuorentien suunnalta. Ratkaisulla vältetään ajoliikenne Liesipuiston kautta, mutta edellyttää Isomyyrin kiinteistön purkamista.

Liesipuiston suunnittelussa tulee huomioida kävelyn ja pyöräilyn diagonaaliset yhteydet Liesipuiston kautta. Puistosuunnittelulla voidaan mahdollistaa uusi yhteys Liesipuiston poikki (vihreällä kuvassa alla) ja suunnittelussa varaudutaan mahdolliseen uuteen yhteyteen Vaskivuorentieltä (sinisellä kuvassa alla). Puistot lisäävät jalankulkijoille ja pyöräilijöille viihtyisiä paikkoja kaupungissa, sekä kannustavat pysähtymään ja viettämään aikaa vehreissä kaupunkipuistoissa.

Kuva kävelyn ja pyöräilyn yhteyksistä. Punaisella on esitetty nykyiset yhteydet, sinisellä tavoiteltava uusi yhteys ja vihreällä uusi yhteys tulevan Liesipuiston poikki.

Vesihuolto

Suunnittelualueeseen kuuluvilla katualueilla sijaitsee runsaasti yleistä vesihuoltoa, mutta kaava ei edellytä uusia johtoja tai nykyisten siirtoja.

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon.

Ympäristöhäiriöt

Alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu (50–55 dB) ja Tuurapuiston sekä Liesiaukion osalta tie- ja rautatieliikenteen yhteismelu (55–60 dB). Liesipuiston osalta ei ole melun aiheuttamia ongelmia. Tuurapuiston pohjoisosaan on mahdollista toteuttaa melurakenne, joka voi toimia melun vähentämisen lisäksi myös hyönteishotellina tarjoten talvehtimispaikkoja hyönteisille ja suojaten luonnon monimuotoisuutta kaupungissa. Kasvillisuuden lisääminen Liesi- ja Tuurapuistossa parantavat alueen ilmanlaatua.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavan vaikutuksia ekologiseen kestävyyteen ja luonnon monimuotoisuuteen on arvioitu muun ohella alueellisen viherkertoimen (ARVO) laskennalla. Kaava toteuttaa ilmastonmuutokseen sopeutuvaa luontoa ja kaupunkirakennetta alla kuvatuilla tavoilla.

Puistojen viherrakenne

Liesipuisto toteutetaan tori/aukioalueelle, joka on nykyisin kivettyä ja rakennettua ympäristöä. Tuurapuisto toteutetaan alueelle, jolla on kasvillisuudeltaan yksipuolista ja hoidettua nurmea sekä koivuja. Sitä kehitetään hallitusti villinä mikrometsänä, mikä monipuolistaa alueen kasvillisuutta, parantaa sen luontoarvoa ja luo edellytyksiä hyvinvoiville lajeille ja ihmisille kaupunkiympäristössä. Tulevassa puistosuunnittelussa selvitetään rakennetun ympäristön luontotyyppien tilassa tapahtuva tarkempi muutos, mutta kaavan vaikutus on positiivinen.

V-alkuisille maa-alueille ei ole asetettu vihertehokkuudelle yleistä vähimmäistavoitelukua, jota Vantaan kaupungilla tavoiteltaisiin, sillä vihertehokkuudella ohjataan rakennettuja maa-alueita – ei virkistysalueita. Kaavassa on annettu vihertehokkuuden sijasta kuvaileva kaavamääräys, jonka mukaan puistoalueiden tulee olla vehreitä ja vahvistaa alueen siniviherrakennetta esimerkiksi lisäämällä puita, kerroksellista ja monipuolista kasvillisuutta, vettä läpäiseviä pintoja ja niittyä. Määräys ohjaa toteuttamaan puistoja tavoitteellisesti ja kaupungin strategian ja arkkitehtuuriohjelman mukaisesti edistäen luontoarvojen, ekosysteemipalveluiden ja hulevesien hallinnan toteutumista. Osana kaavaa koskevia taustaselvityksiä ja lähdemateriaalia on kuitenkin esitetty puistojen vihertehokkuuksien luonnostelu, jossa laskettiin luonnosten perusteella suuntaa antavat vihertehokkuusarvot, joita voidaan käyttää jatkosuunnittelun tukena.

Asukkaiden toiveesta, pölyttäjien elinolojen tukemiseksi ja ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi kaavassa on määrätty, että puistojen istutusalueilla tulee olla monipuolista kasvillisuutta sekä kukkivia ja pölyttäviä pensaita ja puita.

Puistosuunnittelussa tarkastellaan tarkemmin, kuinka sinivihreää rakennetta vahvistetaan, mutta luonnosten pohjalta laadittiin alustava arvio istutettavan kasvillisuuden määrästä:

Liesipuisto
Kokonaispinta-ala: 1790 m^2

Liesipuistoon suunnitellaan alueita, joilla toteutetaan ikäystävällisen puiston toimintoja ja elementtejä. Lisäksi esteettömät kulkuyhteydet, pelastustiet, maanalainen infra ja graniittikiviset rakenteet perustuksineen vievät tilaa, mutta uusia puita on mahdollista istuttaa noin 12–20 kappaletta ja noin 600 m^2 pensaita ja perennoja.

Puoliläpäisevää pinnoitetta kuten nurmikiveä tai kivituhkaa on luonnostelussa arvioitu noin 270 m^2. Hulevesien hallintarakenteita esimerkiksi sadepuutarhaa tai biosuodatuspainannetta, jossa on monipuolista ja kerroksellista kasvillisuutta, on arvioitu noin 50 m^2.

Tuurapuisto

Kokonaispinta-ala: 590 m^2

Tuurapuisto on pieni, rinteessä ja sen alueella sijaitsee paljon maanalaista infraa. Nykyiset puut peittävät latvuksineen noin 300 m^2 alueesta ja ne säilytetään. Kun infra ja olemassa olevat puusto juurineen huomioidaan, istutuspinta-alaa jää arviolta 120 m^2, mikä mahdollistaa noin 3–6 uuden puun istuttamisen. Nurmea on mahdollista muuttaa niityksi tai kasvillisuudeltaan monipuolisemmaksi ja lähemmäs metsän kaltaista aluskasvillisuutta. Tuurapuistoon ei sijoiteta vettä läpäisemättömiä pinnoitteita.

ARVO-laskenta

Myyrmäen ydinkeskustan nykytilannetta on tarkasteltu alueellisen viherkertoimen laskennalla osana *Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmaa* sekä *Viherrakenteen arviointi ja vahvistaminen kaupunkien maankäytön suunnittelussa* -hanketta (2023–2025). ARVO-laskennan tuloksia on kaavan nettisivuilla.

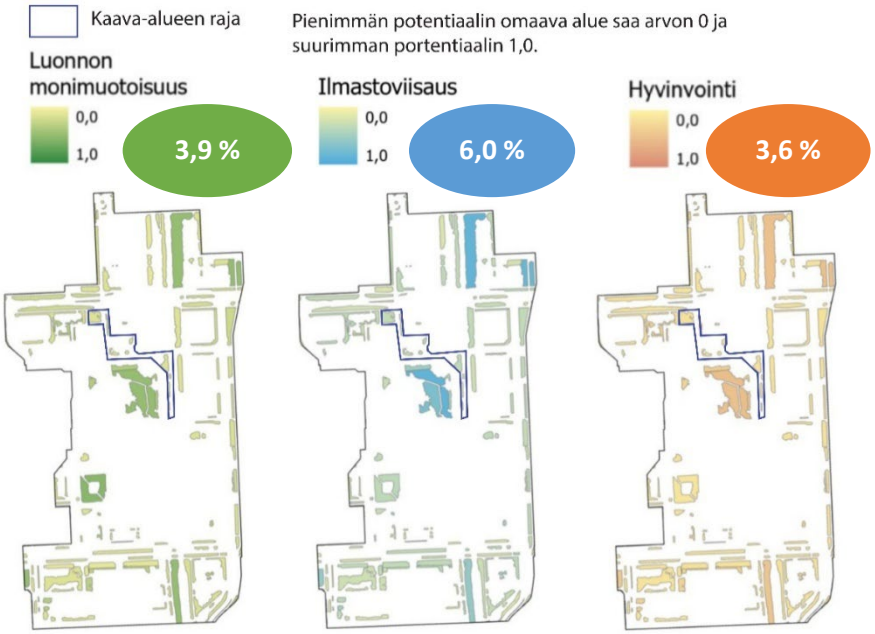
Myyrmäen ydinkeskustassa on melko vähän alueita, joilla on korkea potentiaali tukea luonnon monimuotoisuutta, kuten metsiä, puustoisia puistoja, maanvaraisia pihoja ja ruderaatteja. Vain 14 % alueen pinta-alasta on kasvipeitteistä. Luonnontilaisia luontotyyppejä on jäljellä vähän, ja viherrakenne koostuu pääosin rakennetun ympäristön luontotyypeistä.

Viherrakenteella on myös potentiaalia tuottaa ilmaston muutokseen sopeutumista edistäviä ekosysteemipalveluita eli hulevesien hallintaa ja pienilmaston säätelyä, sekä hiilen sidontaa ja varastointia. Lisäksi viherrakenteella on potentiaalia edistää ihmisille fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Näitä vaikutuksia on kuvattu ARVO-laskennassa, luonnon monimuotoisuuden ohella, ilmastoviisaus ja hyvinvointi -arvoilla (ks. kaaviokartat seuraavalla sivulla). Alueet saavat laskennassa arvoja väliltä 0–1 siten, että nolla kuvaa pienintä potentiaalia ja 1 suurinta potentiaalia. Myyrmäessä kaikki kolme arvoa ovat erittäin alhaiset (n. 4–6 %).

ARVO tarkastelu korostaa, että Myyrmäen keskustassa Liesi- ja Tuurapuisto ovat tärkeitä viheralueita tukemaan näitä kaikkia teemoja: luonnon monimuotoisuutta, ilmastoviisautta sekä hyvinvointia.

Kaaviokartat Myyrmäen kasvipeitteestä ja luontotyypeistä. Myyrmäen ydinkeskustan alueen pinta-alasta vain 14 % on kasvipeitteistä. Eri luontotyypeillä on erilainen potentiaali tukea luonnon monimuotoisuutta. Myyrmäessä tällaisia potentiaaliltaan hyviä alueita - kuten metsää, puustoista puistoa, maanvaraisia pihoja ja ruderaatteja -on vähän. Liesi- ja Tuurapuisto ovat siksi tärkeitä, sillä ne lisäävät alueita, joilla on hyvä potentiaali tukea luonnon monimuotoisuutta.

Kaaviokartat ARVO-laskennan kolmesta eri teemasta: luonnon monimuotoisuudesta, ilmastoviisaudesta ja hyvinvoinnista. Teema-arvot (ympyröidyt prosenttiluvut) lasketaan kertomalla eri luontotyyppien pinta-alat niiden teemakohtaisilla arvoilla, summaamalla nämä yhteen ja jakamalla summa arvioitavan kohdealueen kokonaispinta-alalla. Kaikki kolme arvoa ovat erittäin alhaiset ja Liesi- ja Tuurapuisto ovat tärkeitä viheralueita arvojen parantamiseksi tiiviissä Myyrmäen keskustassa.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutos parantaa hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on nykyisellään suurimmaksi osaksi kivettyä aukiota. Kaavamääräyksissä on huomioitu sinivi-herrakenteen parantaminen ja hulevesien käsittely.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Kaavatyön aikana Vantaan kadut ja puistot -palvelualue ei ole vielä suunnitellut Liesipuistoa, sillä puistosuunnittelu toteutetaan vasta kaavan ollessa lainvoimainen.

Ilmastovaikutusten hillintä:

Kaavan päästövaikutuksia selvitettiin Planect-laskennalla, jossa kaavakartan alueiden pohjalta arvioitiin puistojen rakentamisesta aiheutuvaa hiilidioksidipäästöä (hiilijalanjälki) ja hiilinieluihin sitoutuvia päästöjä (hiilikädenjälkeä). Planect-laskenta ei kuvaa ilmaston ja luonnon kannalta muita tärkeitä osa-alueita kuten monimuotoisuutta tai ilmastonmuutokseen sopeutumista, joita tarkasteltiin mm. ARVO-laskennalla. Planect-laskenta on esitetty kaavan nettisivuilla osana *Ilmastoviisas asemakaava* -selvitystä.

Arvioitiin, että kaavan merkittävin hiilidioksidipäästö on lähtöisin Liesipuiston rakentamisesta, mutta Liesi- ja Tuurapuisto kasvattavat alueen hiilikädenjälkeä eli luovat alueelle lisää hiilinieluja. Vaikka Liesipuiston rakentamisessa tuotetaan hiilidioksidipäästöjä verrattuna siihen, että nykytilanteeseen ei tehtäisi muutoksia, hankkeella saavutettavat hyödyt ovat suuremmat. Kaavamuutosalueella, pitkällä aikavälillä, puistot hillitsevät ilmastonmuutoksen vaikutuksia, tukevat niihin sopeutumista sekä muodostavat sosiaalisesti kestävämpää kaupunkitilaa.

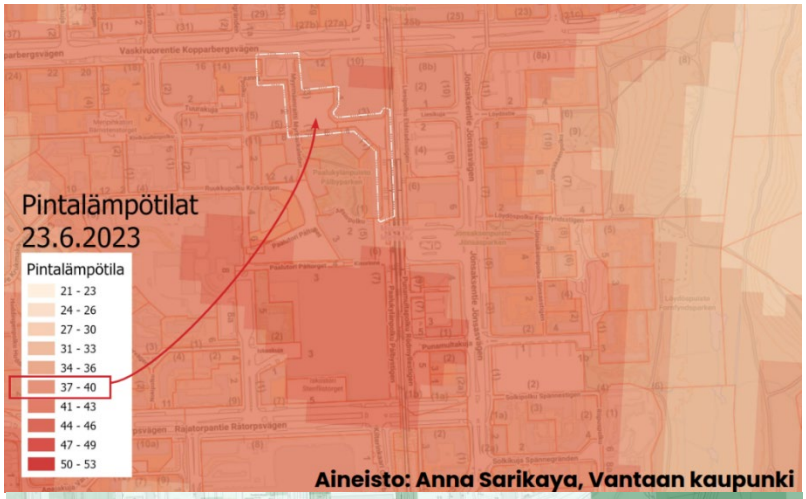
Olemassa olevat koivikko Tuurapuiston alueella ja arvopuu, tammi, Liesipuistossa on merkitty kaavassa säilytettäviksi, mikä turvaa alueen olemassa olevia hiilinieluja. Hiilinieluja lisätään myös istuttamalla lisää puita (ks. luku 4.4.2).

Puistoalueiden kaavamääräyksien: ”Olemassa olevat kaarevat graniittimuurit on ensisijaisesti säilytettävä.” ja ”Purettava graniitti tulee uusiokäyttää alueella”, tarkoituksena on muun ohella vähentää hiilidioksidipäästöjen syntymistä pidentämällä rakenteiden elinkaarta ja minimoida kuljetuksesta aiheutuvat päästöt. Planect-laskenta ei huomioi graniittimuurien säilyttämistä.

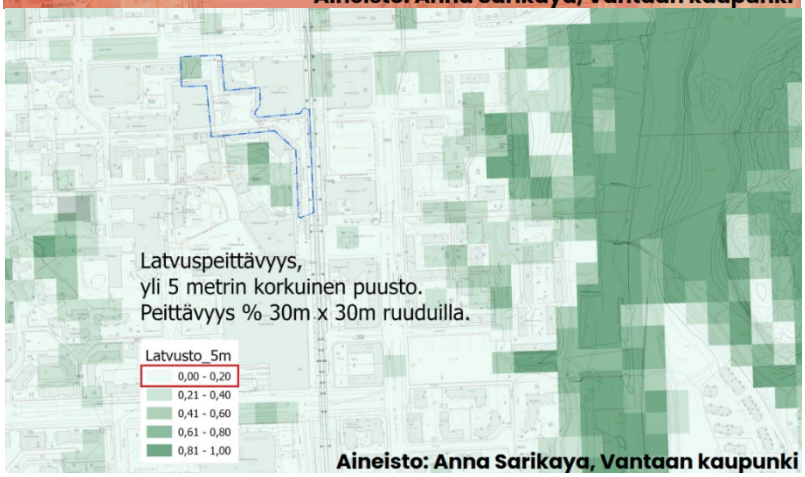
Ilmastovaikutuksiin sopeutuminen:

Liesipuistossa parannetaan hulevesien hallintaa lisäämällä vettä läpäiseviä pintoja sekä kasvualustoja, kuten sadepuutarhaa tai biosuodatuspainanteita, joissa on monipuolista ja kerroksellista kasvillisuutta.

Myyrmäen keskusta, on tunnistettu lämpösaarekealueeksi eli kaupunkialueeksi, joka on ympäröivä luonnontilaisempia ja maaseutumaisempia alueita lämpimämpi. Kaava-alueen ympäristö on erittäin kuuma, koska sillä on paljon rakennettua pinta-alaa ja latvuspeittävyys on vähäistä: 0–20 % (ks. kuvat alla). Liesi- ja Tuurapuisto lisäävät latvuspeittävyyttä, sillä puistoihin istutetaan puita. Tämä tekee alueen mikroilmastosta nykyistä miellyttävämmän lämpiminä kuukausina.

Kuva kaava-alueen (valkoinen pistekatkoviiva) pintalämpötilasta kesäkuussa 2023. Pintalämpötila kuvaa satelliitin mittaaman ensimmäisenä vastaan tulevan pinnan lämpötilaa, joten arvo ei välttämättä kuvaa maanpinnan lämpötilaa tai ihmisen kokemaa lämpötilaa. Lähde: Vantaan lämpösaarekeselvitys (2026).

Kuva kaava-alueen (sininen pistekatkoviiva) latvuspeittävyydestä. Latvuspeittävyys on noin 0–20 % kaava-alueella, kuten suurimmassa osassa Myyrmäen ydinkeskustaa. Lähde: Vantaan lämpösaarekeselvitys (2026).

4.5 NIMISTÖ

Alueen nimistö perustuu Myyrmäen esihistoriaan ja arkeologisissa kaivauksissa alueelta tehtyihin löytöihin.

Liesipuisto, Eldstadsparken
Liesiaukio, Eldstadsplatsen

Entisen Liesitorin käyttötarkoitus muuttuu puistoksi ja vanha nimi poistuu, kun puisto rakentuu. Nykyisin nimeämätön Liesikujan ja Paalukylänpolun kolmion muotoinen aukio saa nimen. Myyrmäen esihistoriallisilta asuinpaikoilta on löydetty useita liesien jäännöksiä.

Tuurapuisto, Isbillsparken
Jäätuura, Isbillen

Pieni puisto Tuurapolun ja Myyrmäenraitin kulmassa nimetään Tuurapuistoksi. Tuurapolusta haarautuvalla lyhyellä kävely- ja pyöräilykadulla ei ole nykyisin nimeä tai osoitetta, joten se voidaan nimetä ilman loppuosaa Jäätuuraksi. Myyrmäen esihistoriallisilta asuinpaikoilta on löydetty useita tuuria eli jään läpäisemiseen tehtyjä teriä.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Liesipuiston toteutussuunnittelu aloitetaan Vantaan kadut ja puistot palvelualueen viheraluesuunnittelussa, kun kaava on lainvoimainen. Osana Myyrmäen ydinkeskustan suunnitelmaa (hankenumero: 015200) laaditaan Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma (JUYS), joka valmistuessaan keväänä 2026 tulee ohjaamaan alueen julkisten ulkotilojen suunnittelua laajemmin suunnitteluperiaatteiden tasolla. Kaavaan ei liity maankäyttösopimusta tai liikennesuunnitelmia.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Kaupungin asiantuntijat ovat valmistelleet kaavan.

Vantaan kaupunki:

Asemakaavoitus:	Timo Kallaluoto	aluearkkitehti
	Emmy Hedin	asemakaava-arkkitehti
	Anders Hedman	asemakaava-arkkitehti
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Marko Hoffren	kaavatekninen koordinaattori
	Jaakko Raunamaa	nimistönsuunnittelija
Kiinteistöt ja tilat:	Sirkku Wallin	projektijohtaja
Yleiskaavoitus:	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Jonna Kurittu	yleiskaavasuunnittelija
	Johanna Huttunen	projektikoordinaattori
Kadut ja puistot:	Satu Onnela	maisema-arkkitehti
	Ville Hottola	alueinsinööri
Viheralueiden suunnittelu:	Annu Mustonen	maisema-arkkitehti
Liikenteen aluesuunnittelu:	Teemu Vihervaara	liikenteen alueinsinööri
	Ville Tevajärvi	liikenneinsinööri
Vesihuollon yleissuunnittelu:	Juuso Smolander	suunnitteluinsinööri
Tietopalvelut:	Ritva-Leena Kujala	kaavoituskoordinaattori
Viestintä ja Vuorovaikutus:	Sonja Lindroos	viestintäsuunnittelija
	Milja Inkeroinen	vuorovaikutusasiantuntija
Museopalvelut:	Andreas Koivisto	arkeologi
Toiminnalliset palvelut:	Sanna Palomäki	liikuntapalvelukoordinaattori
	Anni Polari	vastaava asiantuntija

VANTAAN KAUPUNKI **Kaupunkirakenne ja ympäristö / Asemakaavoitus**

Vantaalla, 14.4.2026

Emmy Hedin
asemakaava-arkkitehti

Timo Kallaluoto
aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Vantaa	**Täyttämispvm**	18.3.2026
Kaavan nimi	002651 Myyrmäki 15 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	19.11.2025
Pysyvä kaavatunnus		**Kunnan kaavatunnus**	092002651
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,6360	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,6360

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

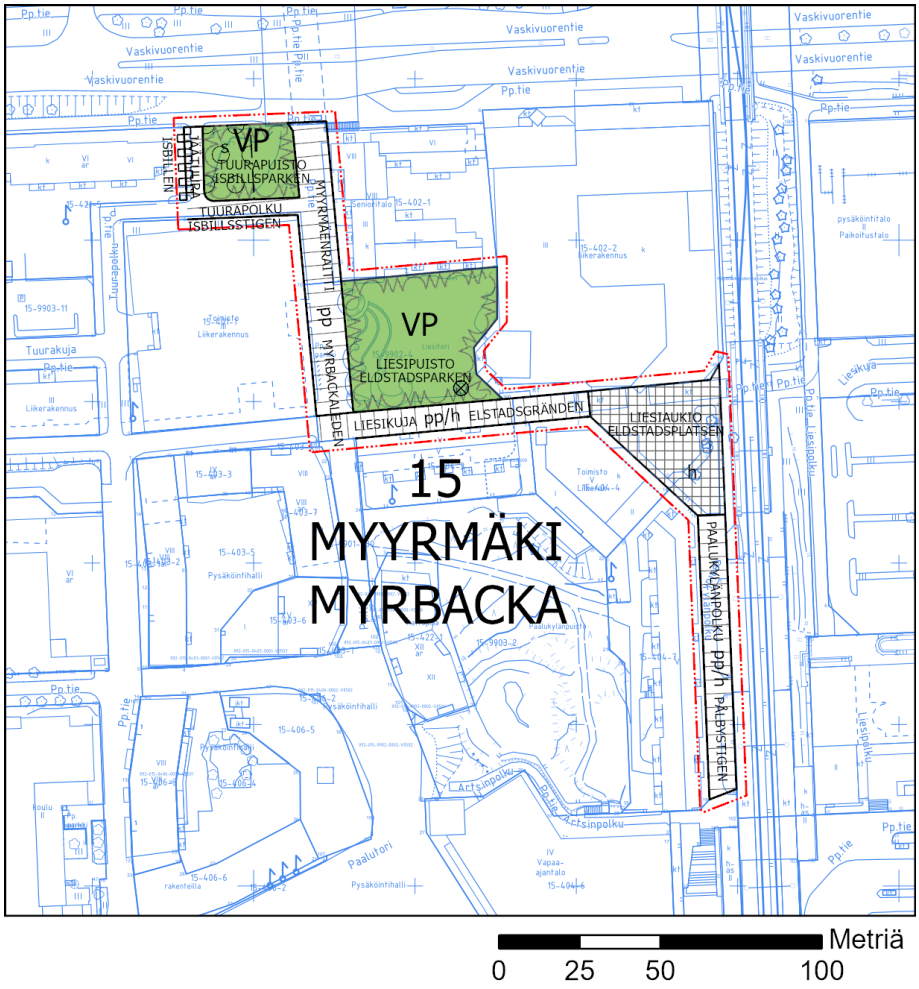
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,6360**	**100,00**	**0**	**0,00**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,2460	38,7	0	0,00	0,2460	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,3900	61,3	0	0,00	-0,2460	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

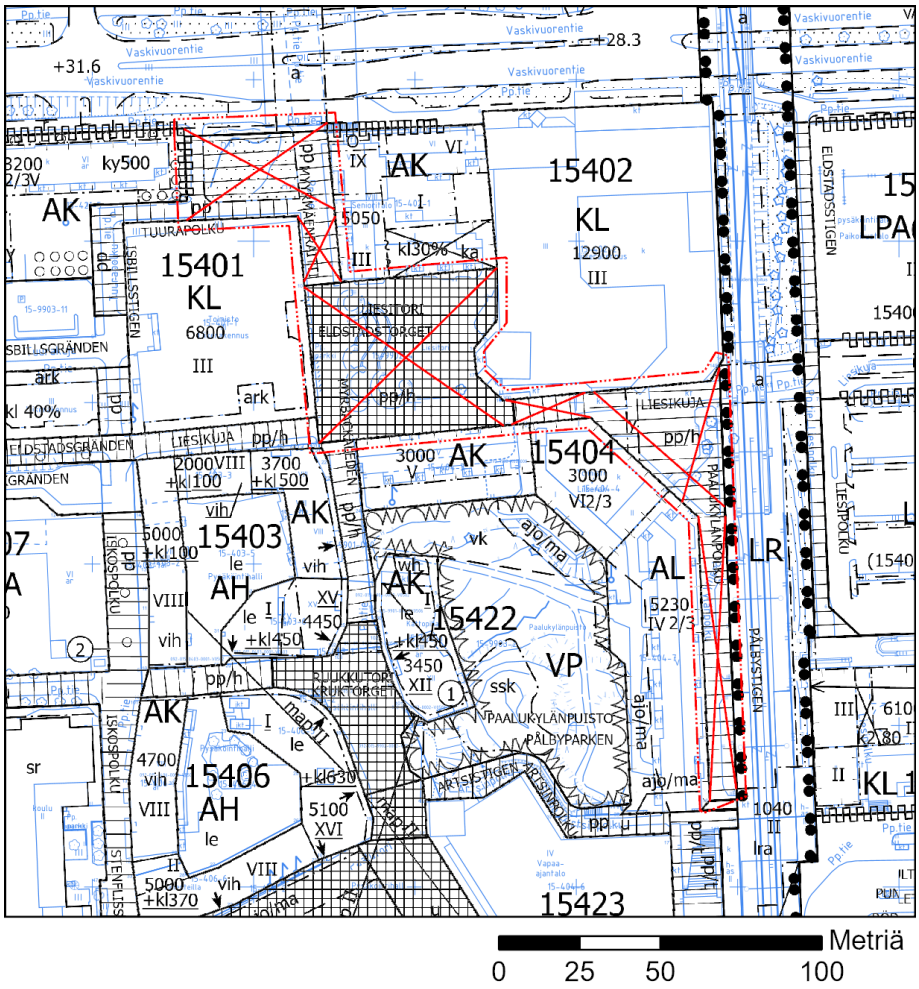
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,0000**	**0,00**	**0**	**0,0000**	**0**

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**0**	**0**	**0**	**0**

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,6360**	**100,00**	**0**	**0,00**	**0,0000**	**0**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,2460	38,7	0	0,00	0,2460	0
VP	0,2460	100,0	0	0,00	0,2460	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,3900	61,3	0	0,00	-0,2460	0
Kadut	0,0000	0,0	0		-0,0112	0
Katuauk./torit	0,1154	29,6	0	0,00	-0,1601	0
Kev.liik.kadut (jk/pp)	0,2746	70,4	0	0,00	-0,0747	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

VP
TUURAPUISTO
ISBILLSPARKEN
TUURAPOLKU
ISBILLSSTIGEN
MYYRMÄENRATTI
pp
MYRBACKALEDEN
VP
LIESIPUISTO
ELDSTADSPARKEN
LIESIKUJA pp/h ELDSTADSGRÄNDEN
LIESTAUKIO
ELDSTADSPLATSEN
15
MYYRMÄKI
MYRBACKA
PÄÄLUKYLÄNPOLKU pp/h
PÄLBYSTIGEN
Vaskivuorentie
Pp.tie
Tuurakuja
Liesikuja
Paalutori
Metriä
0 25 50 100

15401
KL
6800
III
15402
KL
12900
III
15403
AK
AH
15404
AK
3000
VI2/3
15422
VP
15423
15406
AK
AH
AL
5230
IV 2/3
LR
TUURAPOLKU
ISBILLSSTIGEN
MYYRMÄENRATTI
LIESIKUJA
ELDSTADSTORGET
ELDSTADSGRÄNDEN
PÄÄLUKYLÄNPOLKU
PÄLBYSTIGEN
ARTSINPOLKU
PAALUKYLÄNPUISTO
PÄLBYPARKEN
KRUUKTORI
KRUKTORGET
ISKOSPOLKU
STENFLISS
Vaskivuorentie
Metriä
0 25 50 100

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	1/2
002651	14.4.2026	

Vantaan kaupunki

LIESIPUISTO JA TUURAPUISTO

Kaupunginosa 15, Myyrmäki

Asemakaavan muutos
Katu-, tori- ja virkistysalueet.

1:2000

Vanda stad

ELDSTADSPARKEN OCH ISBILLSPARKEN

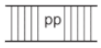
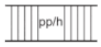
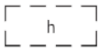
Stadsdel 15, Myrbacka

Ändring av detaljplanen
Gatu-, torg- och rekreationsområdena.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	**3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.**	**Linje 3 m utanför planområdets gräns.**
VP	**Puisto.**	**Park.**
	Liesipuiston alueen suunnittelussa tulee huomioida Myyrmäen kivikautinen menneisyys.	Vid planeringen av Elsdstadsparkens område ska Myrbackas stenåldersförflutna beaktas.
	Ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja kestävää, ja toteutuksen korkeatasoista.	Miljöbyggande ska vara högklassigt och hållbart och genomförandet ska hålla en hög nivå.
	Olemassa olevat kaarevat graniittimuurit on ensisijaisesti säilytettävä.	Befintliga böjda granitmurar ska i första hand bevaras.
	Purettava graniitti tulee uusiokäyttää alueella.	Graniten som rivs ner, ska återanvändas inom området.
	Ympäristöstä alueelle tulevat vedet on huomioitava puistojen suunnittelussa ja johdettava hallitusti eteenpäin.	Vatten som rinner in på området från omgivningen ska beaktas vid planeringen av parker och ledas vidare på ett kontrollerat sätt.
	Puistoalueiden tulee olla vehreitä ja vahvistaa alueen siniviherrakennetta esimerkiksi lisäämällä puita, kerroksellista ja monipuolista kasvillisuutta, vettäläpäiseviä pintoja ja niittyä.	Parkområdena ska vara grönskande och stärka områdets blågrönstruktur, till exempel genom att öka antalet träd, skapa skiktad och mångsidig växtlighet samt använda genomsläppliga ytor och ängsytor.
	Istutusalueilla tulee olla monipuolista kasvillisuutta sekä kukkivia ja pölyttäviä pensaita ja puita.	I planteringsområdena ska det finnas mångsidig växtlighet samt blommande och pollinerande buskar och träd.
	Säilytettävät ja istutettavat puut on suojattava rakentamisen aikana. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	Träd som ska bevaras eller planteras ska skyddas under byggtiden. Träden och deras rotsystem får inte skadas.
	Puistoalueille saa sijoittaa kioskeja, tapahtumakojuja tai vastaavia rakennelmia.	Kiosker, evenemangsstånd eller motsvarande konstruktioner får placeras i parkområdena.
	Tarvittaessa on järjestettävä saatto-, huolto- ja pelastusajon yhteys kiinteistöille 092-015-0402-0001 (Vaskivuorentie 12) ja 092-015-0402-0002 (Liesitori 1, Liesikuja 3).	Vid behov ska förbindelse för ledsagning, service och räddningsfordon ordnas till fastigheterna 092-015-0402-0001 (Kopparbergsvägen 12) och 092-015-0402-0002 (Eldstadstorget 1, Eldstadsgränden 3).
	Liesipuiston alueella pelastuslaitoksen nostokalustolla on oltava vapaa pääsy rakennusten viereen siten, että sammutus- ja pelastustoimenpiteet ovat mahdollisia. Nostopaikan sijoituksessa tulee ottaa huomioon katu- ja puistosuunnitelmat.	Inom Eldstadsparken räddningsverkets lyftanordningsutrustning ska fritt kunna köra fram till byggnaderna så att släcknings- och räddningsåtgärder är möjliga. Vid placeringen av lyftplatsen ska gatu- och parkplanerna beaktas.
	Suunnittelussa tulee huomioida yhteisöllisyys ja eri käyttäjien tarpeet.	Vid planeringen ska gemenskapen och behoven hos användare i olika åldrar beaktas.
———	**Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.**	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
— · — · —	**Osa-alueen raja.**	**Gräns för delområde.**
— — —	**Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.**	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
—x—x—	**Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.**	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**

2/2

15	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
MYYR	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
LIESIKUJA	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
	Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.	**Del av område där trädbeståndet ska skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.**
	Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	**Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
	Katuaukio/tori.	**Öppen plats/torg.**
	Liesiaukion alueen suunnittelussa tulee huomioida Myyrmäen kivikautinen menneisyys.	Vid planeringen av Elsdstadsplatsens område ska Myrbackas stenåldersförflutna beaktas.
	Ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja kestävää, ja toteutuksen korkeatasoista.	Miljöbyggande ska vara högklassigt och hållbart och genomförandet ska hålla en hög nivå.
	Liesiaukiolle saa sijoittaa kioskeja, tapahtumakojuja tai vastaavia rakennelmia.	Kiosker, evenemangsstånd eller motsvarande konstruktioner får placeras på Eldstadsplatsen.
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.**
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla huoltoajo on sallittu.	**Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik där servicetrafik är tillåten.**
	Ohjeellinen alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.	**Instruktivt för områdets interna servicetrafik reserverad del av område.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
	TONTTIJAKO Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	TOMTINDELNING För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

{Allekirjoitus aluearkkitehti}

{Allekirjoitus kaupungingeodeetti}

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__	Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

Vihertehokkuuksien luonnostelu:

Liesi- ja Tuurapuiston alueille tehtiin suuntaa antava vihertehokkuustarkastelu luonnosten perusteella. Tarkastelua voidaan pitää jatkosuunnittelun apukeinona ja se kuvaa millaista vihertehokkuutta alueilla voidaan mahdollisesti tavoitella, mutta kaava ei edellytä tiettyä viherkerrointa virkistysalueelle.

LIESIPUISTON LUONNOS – ARVIO

- Liesipuisto: 1,94 viherkerroin.

Tuloskortti

Päivämäärä 23/02/2026

Osoite ja kaupunginosa Liesitori, 15 Myyrmäki
Kaavan numero ja kortteli 002651 Liesipuisto ja Tuurapuisto

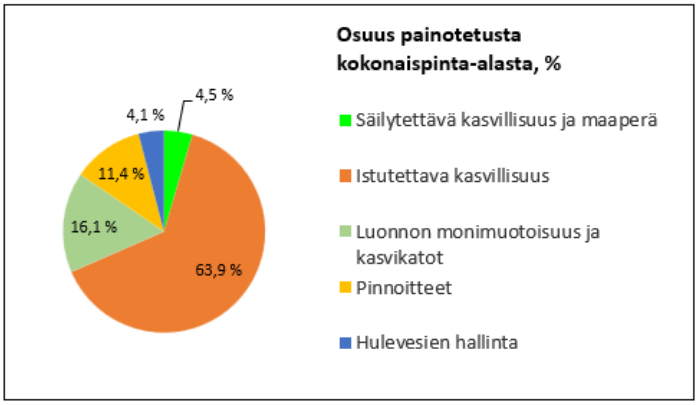
Vihertehokkuuslaskelma

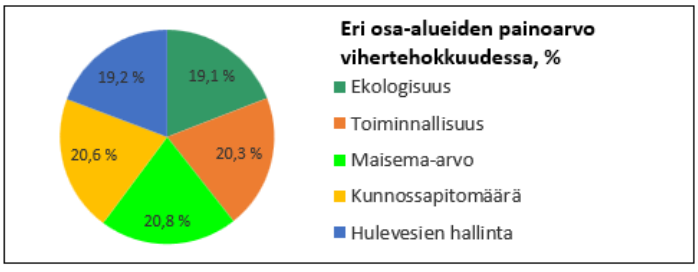
Viher-tehokkuus	2,0

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	1	7
Istutettava kasvillisuus	5	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	2	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	1	10
Yhteensä	**11**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
6,2	
Valuma kerroin C	
0,6	
Viivytystilavuustarve m^3	
6,2	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	10,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
45 %	

LISÄÄ "PIHASUUNNITELMA.JPG" SILLE VARATULLE VÄLILEHDELLE

◉ KAAVAVAIHE
○ RAKENNUSLUPAVAIHE

TUURAPUISTON LUONNOS – ARVIO

- Tuurapuisto: 5,24 viherkerroin.

Tuloskortti

Päivämäärä 23/02/2026

Osoite ja kaupunginosa Tuurapuisto, 15 Myyrmäki
Kaavan numero ja kortteli 002651 Liesipuisto ja Tuurapuisto

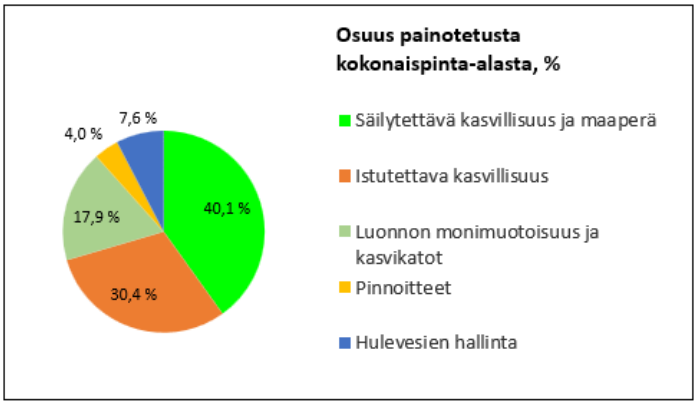
Vihertehokkuuslaskelma

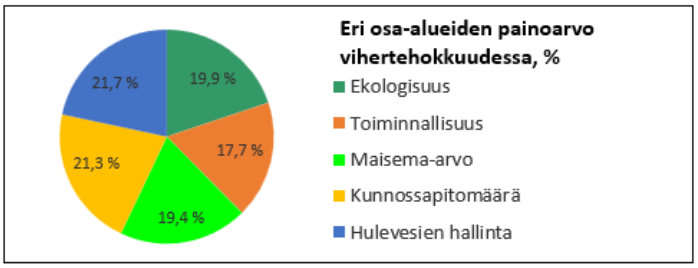
Viher-tehokkuus	5,2

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Laskurin elementtien kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus ja maaperä	2	7
Istutettava kasvillisuus	4	8
Luonnon monimuotoisuus ja kasvikatot	2	8
Pinnoitteet	1	3
Hulevesien maanpäälliset hallintarakenteet	2	10
Yhteensä	**11**	**36**

Hulevesimäärä m^3	
0,0	
Valuma kerroin C	
0,2	
Viivytystilavuustarve m^3	
0,0	
Jää viivyttämättä m^3	Esitettyjen hulevesiratkaisujen viivytystilavuus m^3
0,0	18,0
Läpäisemättömän pinnan osuus	
0 %	

LISÄÄ "PIHASUUNNITELMA.JPG" SILLE VARATULLE VÄLILEHDELLE

◉ KAAVAVAIHE
○ RAKENNUSLUPAVAIHE

Länsi-Vantaan asemakaavoitus / 15 Myyrmäki / EH

ASEMAKAAVAMUUTOS 002651 LIESIPUISTO JA TUURAPUISTO, MYYRMÄKI

Mielipiteiden luettelo osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS): OAS 11/2025

Kirjeenä saapuneet mielipiteet on toimitettu kirjaamosta asemakaavasuunnittelija Emmy Hedinille. Suulliset mielipiteet on vastaanotettu kaavakävelyllä 8.12.2025 ja virtuaalisessa asukastilaisuudessa 9.12.2025.

Mielipiteitä OAS:sta kirjattiin 6 kappaletta. Mielipiteet ovat kokonaisuudessaan luettavissa alla.

Mielipiteet	**Mielipiteiden tiivistelmä**	**Tarkistukset**
OAS 6 mielipidettä	Kuudesta mielipiteestä neljä saapui kirjallisina ja kaksi kirjattiin kaavakävelyltä. Kirjallisista mielipiteistä kaksi oli viranomaisilta ja ne koskivat kunnallistekniikkaa ja sen huomiointia suunnittelussa. Yksi mielipiteistä oli yksityiseltä henkilöltä ja yksi viereisen senioritalon osakeyhtiön hallitukselta. Mielipiteissä oltiin huolissaan Liesitorin nykyisestä turvallisuustilanteesta ja sen parantamisesta, esteettömistä kulkureiteistä sekä talvikunnossapidosta, saattoliikenteen järjestämisestä ja mahdollisten uusien toimintojen aiheuttamasta melusta. Tuurapuiston osalta toivottiin nykyisten puiden säästämistä ja eri vuodenaikoina toimivan kasvillisuuden lisäämistä. Kaavakävelyllä käydyissä keskusteluissa tuli esille, että kävelysillan ja portaiden purkaminen (Liesikujan ja Paalukylänpolun risteyksen aukio) on heikentänyt merkittävästi Liesikuja 4:n toisen kerroksen liiketilojen saavutettavuutta. Lisäksi oltiin huolissaan asemalaiturin kulkureitin jyrkkyydestä Paalukylänpolkua pitkin.	Osallisten kanssa jatketaan yhteistyötä ja heidän tarpeensa huomioidaan suunnittelussa mahdollisuuksien mukaan.

NRO 1
As Oy Vaskivuorentie 12 Senioritalo, Hallitus
Mielipide

Aivan ensimmäiseksi haluamme muistuttaa taloyhtiömme nimestä kaavaa koskevissa teksteissä. Asunto-osakeyhtiömme on senioritalo, ei palvelutalo. Nimi oikeassa muodossaan näkyy uusissa kaavakuvissa, mutta tähän suunnittelijat ovat poimineet tiedon jostain vanhasta asiakirjasta. Asia on tärkeä mm. asunnon ostoa suunnitteleville tai terveydenhoitoyksiköille, jotka kuvittelevat talon tarjoavan palveluja.

Liesipuisto

Kaiken uudistustyön lähtökohtana tulee olla turvallisuus ja viihtyisyys. Niin kauan kuin Vantaan kaupunki ja Vantaa Kerava hyvinvointialue eivät löydä keinoja siirtää alkoholin väärinkäyttäjiä ja huumeriippuvaisia muualle, esimerkiksi julkisilla kulkuneuvoilla saavutettavalle teollisuusalueelle, on puistojen suunnittelu ongelmallista.

Liesitorin erottaa Liesikujasta graniittinen matala aita, joka jatkuu Myyrmäenraitin puolelle. Aita on rakennusvaiheessa ollut hintava ja se on palvellut hyvin torin rauhaa. Vain taloon tulevat ja Isomyyrin kohdalta Myyrmäen raitille suuntaavat käyttävät toria. Tästä syystä pidämme tärkeänä. että aita säilytetään. Aitaan liittyvä arkkitehti Kalevi Karlssonin suunnittelema graniittirakennelma on sinänsä kaunis, mutta kerää suojaansa huumeiden käyttäjiä. Sen toimivuutta parantaisi, jos penkit vaihdettaisiin kukkaistutuksiin, jotka voisivat ulottua ulkoseinille. Rakennelmaan kuuluva liuska Senioritalon edustalta alas Myyrmäenraitille tulee ehdottomasti säilyttää. Se on helppo pitää talvella lumettomana ja hiekoitettuna ja turvaa näin talomme asukkaiden liikkumista varsinkin kun seinään on kiinnitetty kaide.

Toinen liikkumiseen liittyvä seikka on varmistaa taksien pääsy Lieritorin puoleiselle ovelle, sillä C-portaassa on Yrjö ja Hanna-säätiön koti autisteille, jotka liikkuvat taksilla aamuin illoin päivätoimintoihinsa. Myös osa senioreista käyttää taksia päivittäin. Pihaamme johtavalle portille tulee päästä autolla, sillä sisäpihalla on inva-autopaikka. Myös huoltoyhtiöt tulevat pihaan autolla. Osa talomme asukkaista käyttää rollaattoria tai pyörätuolia ja heidän liikkumisensa turvaamiseksi turhia portaita, niin hauskannäköisiä kuin ne ehkä ovatkin, tulee välttää.

Suunnitelmassa on torin kivetys tarkoitus poistaa kokonaan. Ymmärrämme, että se on tärkeää tulevan ilmastonmuutoksen takia, jota hulevedet voidaan imeyttää paremmin. Jokin kompromissi säästäisi sekä varoja että työtä. Jos istutettavien puiden ympäriltä kivetys poistetaan ja muulta osin jätetään paikoilleen, tulos on toimiva. Pinnoituksen tulee olla sellainen, että talvikunnossapito on mahdollista isoillakin koneilla, jollaisilla lumi- ja hiekoitustöitä tehdään. Samoin valaistuksen tulee olla hyvä.

Niin kauniita kuin pensaat ehkä olisivat, niitä ei Liesipuistoon tule istuttaa, sillä kaikki katvealueet houkuttelevat suojiinsa alkoholin ja erityisesti huumeiden käyttäjiä ja lisäävät alueen turvattomuutta. (Valitettavasti ainakin nyt huumeita käytetään Liesikujalla aivan estottomasti heti, kun ne on noudettu korvaushoitopisteeltä.) Kukkivat ja riittävän korkeat puut sekä kukkaistutukset sen sijaan ovat toimiva ratkaisu.

Liikuntavälineitä tai pelejäkään emme toivo, sillä varsinkin alimmissa kerroksissa asuville ne toisivat vain meluongelman. Jos halutaan penkkejä, niiden tulee sijaita eripuolilla puistoa.

Hulevesiin ja myös kesän kuumuuteen auttaisi jos Myyrmäenraitin Paalutorille nousevaan osaan, joka on todella paha tuulitunneli, istutettaisi puita ja pensaita, niin että huoltoliikenteelle jäisi vain kapeat väylät. Alue ei ole osa tätä kaavasuunnitelmaa, mutta liittyy siihen läheisesti ja ikävä osoitus epäonnistuneesta talojen sijoittelusta.

Tuurapuisto

Tuurapuisto on talomme asukkaille tärkeä, sillä korkeat puut tuovat vihreyttä muuten varsin ankeaan ympäristöön. Mitään grilliä tai muuta vastaavaa ei pieneen rinnetilaan pidä edes ajatella. Ehdottoman tärkeänä pidämme alueella nyt kasvavien puiden säilyttämistä. Uusien puiden, ehkä myös jonkin havupuun, lisääminen olisi hyvä ratkaisu. Eri aikoina kukkivat kasvit elävöittävät aluetta.

Puiston osaan, joka on Vaskivuorentien varrella bussipysäkin läheisyydessä, tulee palauttaa kaukolämpökorjauksen yhteydessä hävinneet pensaat ja mielellään istuttaa saman tapaisia puita, joita nyt on jalkakäytävän varrella.

Lyhyesti sanottuna asunto-osakeyhtiöllemme ikäystävällisyys merkitsee tilaa, joka on esteetön, helposti hoidettava myös talviaikaan ja ennen kaikkea turvallinen.

Vastine

Taloyhtiön nimitys on korjattu senioritaloksi ja tätä käytetään jatkossa.

Liesi- ja Tuurapuiston kaavatyössä toteutetaan Vantaan kaupunkistrategian sitovia tavoitteita, joita ovat muun muassa: *”Lisäämme kaupunkikeskusten viihtyisyyttä”, ”Parannamme turvallisuutta” ja ”Turvaamme luonnon hyvinvoinnin ja ilmastokestävän tulevaisuuden”.* Tavoitteista tarkemmin ja niiden huomioimisesta kaavatyössä on kirjoitettu kaavaselostuksessa.

Myyrmäenraitti 4:n korttelia ollaan kehittämässä ja kun hanke käynnistyy, tullaan nykyisen korvaushoitoyksikön ja neulanvaihtopisteen sijaintia tarkastelemaan.

Tarkemmassa puistojen jatkosuunnittelussa huomioidaan muun muassa esteettömyyden, valaistuksen, ja kasvillisuuden suunnittelu siten, että puiston ympäristöstä tulee kaavan tavoitteiden mukaisesti turvallinen ja viihtyisä kaikille käyttäjille – myös senioritalon asukkaille. Kaavalla pyritään ensisijaisesti säilyttämään graniittiset kivet, mutta purettaessa niiden kiertokäyttöä edellytetään kaava-alueella.

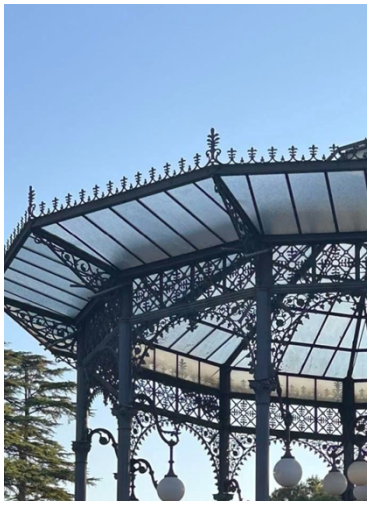
Osana Liesitorin muuttamista ikäystävälliseksi puistoksi sopeudutaan ilmastonmuutokseen parantamalla alueen viherrakennetta ja hulevesien imeytymistä. Puiston toteutussuunnittelussa huomioidaan sekä talvikunnossapito, että huolto- ja saattoliikenne. Olemassa olevia puita on merkitty kaavassa säilytettäväksi ja puistoihin tullaan istuttamaan lisää puita. Istutuksissa huomioidaan maan alla oleva kunnallistekniikka.

Ikäystävällisen puiston sijainnista ja elementeistä järjestettiin asukaskysely, jonka perusteella Liesipuisto valittiin Myyrmäen suuralueen ikäystävälliseksi puistoksi. Ikäystävällisen puiston yksi tavoitteista on toteuttaa puistoon liikuttavia elementtejä, jotka soveltuvat eri kuntoisille käyttäjille. Kaupunkia ja sen julkisia ulkotiloja suunnitellaan kaikille.

Ruukkutorista: Ruukkutorin alla sijaitsee maanalaista pysäköintiä, joten pysäköintikannen päälle ei voi istuttaa puita, koska juurille ei ole tilaa. Ruukkutorille on laadittu katuympäristösuunnitelma (2022), jossa paikalle sijoitetaan istutusallas ja Tommi Toijan veistos.

NRO 2
YKSITYISHENKILÖ
Mielipide

Hei, Kaavanumeron 002651 osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa mainitaan näyttämö. Ohessa on kuva Italissa Beneventossa olevasta esityslavasta/näyttämöstä, joka on hyvin kaunis. Toivoisin Myyrmäkeen tälläistä näyttävää, koristeellista, tunnelmallista ja kaunista rakennelmaa/esityslavaa, jota tullaan ihastelemaan kauempaakin. Liitteenä kuva.

Vastine

Puiston tarkemmassa suunnittelussa, joka toteutetaan kaavan ollessa lainvoimainen, päätetään puistoon toteutettavista elementeistä. Mielipide jää kaavaselostuksen liitteenä talteen suunnittelutyötä varten.

NRO 3
HSY, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä Vesihuolto
Mielipide

Suunnittelualueeseen kuuluvilla katualueilla sijaitsee runsaasti yleistä vesihuoltoa. Asemakaavoituksessa on huomioitava riittävät tilavaraukset nykyisille yleisen vesihuollon putkille ja laitteille. Mikäli jatkosuunnittelussa todetaan, että asemakaavamuutos edellyttää yleisen vesihuollon siirtoja, tulee johtosiirrot suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä yhteistyössä HSY:n kanssa ja suunnitelmat hyväksyttää HSY:llä.

Vastine

Olemassa oleva kunnallistekniikka ja sen mahdollinen siirto tai lisätarve huomioidaan suunnittelussa yhteystyössä HSY:n kanssa.

NRO 4
Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia sähköverkot Oy
Mielipide

Sähköverkko

Ei kommentoitavaa.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia. Kaukolämpöputkien ajantasainen sijainti löytyy Vantaan kaupungin yhdistelmäjohtokartalta.

Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan kaukolämpöputkien sijainti.

Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine

Olemassa oleva kunnallistekniikka ja sen mahdollinen lisätarve huomioidaan suunnittelussa.

NRO 5
YKSITYISHENKILÖ - KAAVAKÄVELY 8.12.2025
Mielipide

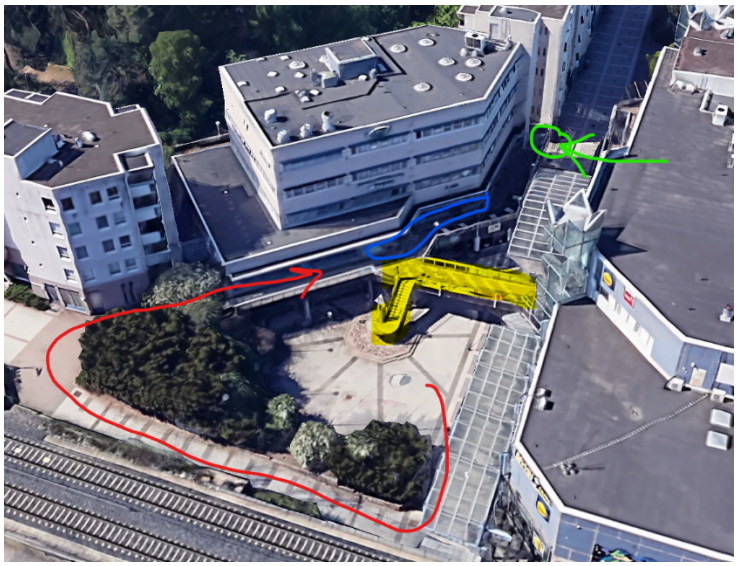
Kulku asemalaiturille Paalukylänpolkua pitkin on vaarallinen erityisesti talvikaudella, kun jyrkkä mäki on liukas ja sen varrella ei ole käsijohdetta, josta pitää kiinni.

Vastine

Osana kaupunkistrategian mukaista tavoitetta lisätä kaupunkikeskusten viihtyisyyttä on selvitetty Myyrmäen asemanseudun parantamiseksi tehtäviä toimia ja näitä toteutetaan jo vuonna 2026. Nousuun on tulossa kaide ja levähdyspaikkoja. Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmassa (002400 Myyr York Down Town) on esitetty esteettömän reitin toteuttamiseksi hissiä.

NRO 6
RAVINTOLAYRITTÄJÄ – KAAVAKÄVELY 8.12.2025
Mielipide

Liesikuja 4:n ja Isomyyrin toisen kerroksen välisen kävelysillan ja aukion portaiden purkaminen on vaikuttanut haitallisesti Liesikuja 4:n ravintolayrittäjien toimintaa, koska asiakkaat eivät löydä kulkua liiketilan sisäänkäynnille. Ainoa reitti liiketilaan on Paalulylänpolkua pitkin ja reitin näköyhteyden peittää aukiolta katsottuna runsas kasvillisuus (havainnollistava kuva alla). Kuvaan merkitystä porraskäytävästä (vihreällä) voisi järjestää toisen kulun – tosin esteellisen kulun – tilaan, mutta tämäkin reitti on vaikeasti löydettävissä aukiolta.

Kuva: Purettu kävelysilta ja portaat on merkitty keltaisella, liiketila sinisellä, kulku liiketilaan Paalukylänpolkua pitkin punaisella ja kulku porraskäytävään vihreällä. (Google maps)

Vastine

Silta ja portaat täytyi poistaa turvallisuussyistä ja uutta siltaa ei tulla kustannussyistä rakentamaan. Sillan poisto mahdollistaa Isomyyrin korttelin (Liesitori 1) kehittämisen jatkossa monipuolisemmin. Julkisten ulkotilojen yleissuunnitelmassa (002400 Myyr York Down Town) on esitetty yhteyden korvaamiseksi hissiä. On kiinteistönomistajan vastuulla ratkaista kulku liiketilaan.

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002651

Päiväys
Datum

14.4.2026

Vantaan kaupunki

LIESIPUISTO JA TUURAPUISTO

Kaupunginosa 15, Myyrmäki

Asemakaavan muutos
Katu-, tori- ja virkistysalueet.

1:2000

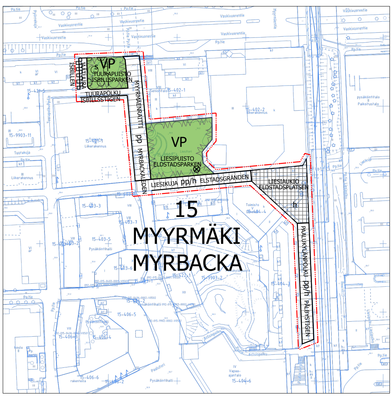
Vanda stad

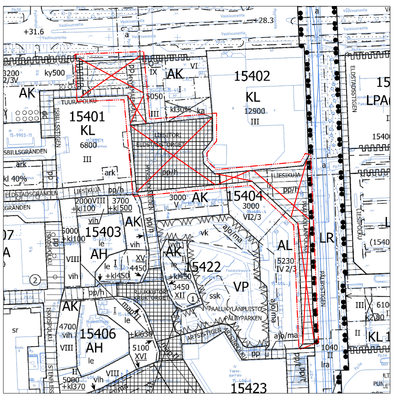
ELDSTADSPARKEN OCH ISBILLSPARKEN

Stadsdel 15, Myrbacka

Ändring av detaljplanen
Gatu-, torg- och rekreationsområdena.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

VP

Puisto.

Liesipuiston alueen suunnittelussa tulee huomioida Myyrmäen kivikautinen menneisyys.

Ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja kestävää, ja toteutuksen korkeatasoista.

Olemassa olevat kaarevat graniittimuurit on ensisijaisesti säilytettävä.

Purettava graniitti tulee uusiokäyttää alueella.

Ympäristöstä alueelle tulevat vedet on huomioitava puistojen suunnittelussa ja johdettava hallitusti eteenpäin.

Puistoalueiden tulee olla vehreitä ja vahvistaa alueen sinivihherrakennetta esimerkiksi lisäämällä puita, kerroksellista ja monipuolista kasvillisuutta, vettäläpäiseviä pintoja ja niittyä.

Istutusalueilla tulee olla monipuolista kasvillisuutta sekä kukkivia ja pölyttäviä pensaita ja puita.

Säilytettävät ja istutettavat puut on suojattava rakentamisen aikana. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

Puistoalueille saa sijoittaa kioskeja, tapahtumakojuja tai vastaavia rakennelmia.

Tarvittaessa on järjestettävä saatto-, huolto- ja pelastusajon yhteys kiinteistöille 092-015-0402-0001 (Vaskivuorentie 12) ja 092-015-0402-0002 (Liesitori 1, Liesikuja 3).

Liesipuiston alueella pelastuslaitoksen nostokalustolla on oltava vapaa pääsy rakennusten viereen siten, että sammutus- ja pelastustoimenpiteet ovat mahdollisia. Nostopaikan sijoituksessa tulee ottaa huomioon katu- ja puistosuunnitelmat.

Suunnittelussa tulee huomioida yhteisöllisyys ja eri käyttäjien tarpeet.

Park.

Vid planeringen av Elsdstadsparkens område ska Myrbackas stenåldersförflutna beaktas.

Miljöbyggande ska vara högklassigt och hållbart och genomförandet ska hålla en hög nivå.

Befintliga böjda granitmurar ska i första hand bevaras.

Graniten som rivs ner, ska återanvändas inom området.

Vatten som rinner in på området från omgivningen ska beaktas vid planeringen av parker och ledas vidare på ett kontrollerat sätt.

Parkområdena ska vara grönskande och stärka områdets blågrönstruktur, till exempel genom att öka antalet träd, skapa skiktad och mångsidig växtlighet samt använda genomsläppliga ytor och ängsytor.

I planteringsområdena ska det finnas mångsidig växtlighet samt blommande och pollinerande buskar och träd.

Träd som ska bevaras eller planteras ska skyddas under byggtiden. Träden och deras rotsystem får inte skadas.

Kiosker, evenemangsstånd eller motsvarande konstruktioner får placeras i parkområdena.

Vid behov ska förbindelse för ledsagning, service och räddningsfordon ordnas till fastigheterna 092-015-0402-0001 (Kopparbergsvägen 12) och 092-015-0402-0002 (Eldstadstorget 1, Eldstadsgränden 3).

Inom Eldstadsparken räddningsverkets lyftanordningsutrustning ska fritt kunna köra fram till byggnaderna så att släcknings- och räddningsåtgärder är möjliga. Vid placeringen av lyftplatsen ska gatu- och parkplanerna beaktas.

Vid planeringen ska gemenskapen och behoven hos användare i olika åldrar beaktas.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Osa-alueen raja.

Gräns för delområde.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kryss på beteckning anger att betecknings slopas.

15

Kaupunginosan numero.

Stadsdelsnummer.

MYYR

Kaupunginosan nimi.

Stadsdelens namn.

LIESIKUJA

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Alueen osa, jonka puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja tarvittaessa uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.

Del av område där trädbeståndet ska skötas så att det bibehålls livskraftigt och vid behov förnyas så att trädens landskapsmässiga betydelse bevaras.

Suojeltava puu. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

Träd som ska skyddas. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.

Katuaukio/tori.

Liesiaukion alueen suunnittelussa tulee huomioida Myyrmäen kivikautinen menneisyys.

Ympäristörakentamisen tulee olla laadukasta ja kestävää, ja toteutuksen korkeatasoista.

Liesiaukiolle saa sijoittaa kioskeja, tapahtumakojuja tai vastaavia rakennelmia.

Öppen plats/torg.

Vid planeringen av Elsdstadsplatsens område ska Myrbackas stenåldersförflutna beaktas.

Miljöbyggande ska vara högklassigt och hållbart och genomförandet ska hålla en hög nivå.

Kiosker, evenemangsstånd eller motsvarande konstruktioner får placeras på Eldstadsplatsen.

pp

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik.

pp/h

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu/tie, jolla huoltoajo on sallittu.

Gata/väg reserverad för gång- och cykeltrafik där servicetrafik är tillåten.

h

Ohjeellinen alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.

Instruktivt för områdets interna servicetrafik reserverad del av område.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

TONTTIJAKO
Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING
För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planteckningar annat bestämts.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Stadsstruktur och miljö

Asemakaavoitus
Detaljplanering

Mittaus- ja geopalvelut
Mätning och geoteknik

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Timo Kallaluoto, Aluearkkitehti, 24.3.2026 9.46

Ossi Örn, Kaupunkimittausinsinööri, 12.8.2026 11.02

Allekirjoitettu sähköisesti

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __.__.20__

Godkänd av stadsfullmäktige __.__.20__

Asiaan liittyvä muu aineisto

Asiaan liittyvä muu aineisto:

- Myyrmäen suuralueen ikäystävällinen puisto, kyselyn vastaukset, 2026 (Kaavan nettisivuilla, Linkki: https://osallistuvavantaa.fi/p/3jfy232xxe9s)
- Alueellisen viherkertoimen tuloksia Myyrmäen ydinkeskustan kehittämissuunnitelman alueella, Nykytilan päivitetyt tulokset joulukuussa 2025 (Kaavan nettisivuilla, Linkki: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/1328556-1406573-002651%20Alueellisen%20viherkertoimen%20tuloksia%20Myyrm%C3%A4en%20ydinkeskustassa%2C%201.12.2025.pdf)

- 002651 Ilmastoviisas asemakaava -selvitys, 17.3.2026 (Kaavan nettisivuilla, Linkki: https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/liesipuistoa-ja-tuurapuistoa-kehitetaan-toiminnallisiksi-puistoiksi-myyrmaessa?did=1330497&fid=1409032&download=002651%20ilmastoviisas%20asemakaava%20-selvitys%2C%2017.3.2026.pdf)

13 § Vastaus Loviisa Kaartokallion ja 37 muun valtuutetun aloitteeseen laaja-alaisten erityisopettajien täydennyskouluttaminen

VD/1461/00.02.00.03/2026

KK/PK/SR/SE

Loviisa Kaartokallio sekä 37 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Perusopetuslaki muuttui tuen osalta 1.8.2025 ja tällöin luovuttiin kolmiportaisesta tuesta (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki). Uuden lain mukaisessa perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuessa pääpaino on oppimista tukevissa opetusjärjestelyissä ja ryhmäkohtaisissa tukimuodoissa. Jos käy ilmi, että nämä eivät vastaa oppilaan tuen tarpeeseen, arvioidaan oppilaan tarve yksilöllisille tuen ratkaisuille. Oppilaskohtaisilla tukitoimilla vastataan oppilaan yksilöllisiin tarpeisiin.

Vahvaa oppilaskohtaista tukea voi antaa erityisopettaja ja erityisluokanopettaja, ei laaja-alainen erityisopettaja. Laaja- alainen erityisopettaja voi antaa oppilaskohtaista tukea pienryhmässä vain alle 50 prosenttia yksittäisen oppiaineen tunneista. Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antama opetus pienryhmässä tarkoittaa, että yhden tai useamman oppiaineen oppitunneista enemmän kuin puolet toteutetaan erityisopettajan/erityisluokanopettajan pienryhmässä. Erityisopettajan/erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä on säännöllistä ja pitkäkestoista, yleensä lukukauden tai lukuvuoden ajan kestävää.

Tukea tarvitsevien oppilaiden määrä on Vantaalla kasvussa, eivätkä väestöennusteet kerro tuen arpeen vähentymisestä tulevaisuudessa.

Vantaalla on laaja-alaisia erityisopettajia, joilta puuttuvat perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot. Monialaisten opintojen puuttuminen rajaa laaja-alaisen opettajan toimintakenttää pääsääntöisesti ryhmäkohtaisen tuen antamiseen. He eivät nykytilanteessa voi antaa vahvaa oppilaskohtaista tukea oppilaille. Tämä vaikeuttaa koulun oppimisen ja koulunkäynnin tuen kehittämistä, resurssien tarveperäistä lukuvuosittain muuttuvaa kohdentamista ja inkluusion haasteeseen vastaamista.

Perusopetuksessa opetettavien aineiden monialaisten opintojen suorittaminen mahdollistaa pätevöitymisen antamaan vahvaa oppilaskohtaista tukea sekä arvioimaan oppimista ja osaamista oppiainekohtaisesti. Opintojen suorittaminen vahvistaa myös laaja-alaisten erityisopettajien työn merkityksellisyyttä ja mahdollistaa urapolkuja.

Esitän yhdessä aloitteen allekirjoittaneiden valtuutettujen kanssa, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala selvittää mahdollisuuden tarjota, esimerkiksi yhteistyössä Jyväskylän yliopiston tai Åbo Akademin kanssa, perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot vantaalaisille laaja-alaisille erityisopettajille, jotka eivät ole kyseisiä opintoja vielä suorittaneet.”

Kaupunginvaltuusto 23.2.2026 § 28

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Loviisa Kaartokallion ja 37 muun valtuutetun aloite laaja-alaisten erityisopettajien täydennyskouluttaminen

---

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Aloitteessa esitetty tavoite laaja-alaisten erityisopettajien osaamisen vahvistamisesta on perusteltu ja tärkeä. Aloitteessa on tunnistettu uuden oppimisen tuen lainsäädännön keskeisiä haasteita sekä se, että kelpoisuuksiin ja opetuksen järjestämisen reunaehtoihin liittyvät muutokset vaikuttavat kuntien mahdollisuuksiin järjestää tukea joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Vantaalla oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistukseen on valmistauduttu laajasti. Opetushenkilöstölle on järjestetty koulutusta ja tukea lain toimeenpanoon, ja kouluissa on vahvistettu yhteistä ymmärrystä ryhmäkohtaisista tukimuodoista, oppilaskohtaisista tukitoimista sekä tuen järjestämisen pedagogisista ratkaisuista. Oppilaat saavat edelleen tarvitsemansa tuen voimassa olevan lainsäädännön, opetussuunnitelman ja käytettävissä olevien resurssien mukaisesti.

Kaupunki pitää tärkeänä, että opetushenkilöstön osaamista kehitetään ja että tuen järjestämisen edellytyksiä arvioidaan myös jatkossa. Samalla on todettava, että kunnat eivät voi omalla rahoituksellaan pysyvästi paikata valtion ja opetus- ja kulttuuriministeriön asettamien kelpoisuusvaatimusten, lainsäädännön reunaehtojen tai niihin liittyvien kustannusvaikutusten aiheuttamia tarpeita. Mahdolliset valtakunnalliset kelpoisuuksiin liittyvät ratkaisut ja niiden rahoitus tulee ensisijaisesti arvioida ja turvata valtion tasolla.

Aloitteessa esitettyä mahdollisuutta tarjota monialaisia opintoja Vantaan laaja-alaisille erityisopettajille on jo aiemmin kartoitettu. Selvityksen perusteella koulutuksen järjestäminen edellyttäisi kaupungilta merkittäviä kustannuksia. Koulutuksen arvioitu kustannus 20 opettajalle on noin 400 000 euroa. Vantaan tämänhetkinen taloudellinen tilanne on heikko, ja toimialalla on velvollisuus kohdentaa käytettävissä olevat resurssit ensisijaisesti lakisääteisten palvelujen järjestämiseen ja oppilaiden välittömään tukeen.

Edellä esitetyillä perusteilla kaupunki ei tässä taloudellisessa tilanteessa voi sitoutua aloitteessa esitetyn laajuisen koulutuskokonaisuuden rahoittamiseen tai järjestämiseen kaupungin omana toimenpiteenä. Kaupunki seuraa kuitenkin valtakunnallisia ratkaisuja, koulutustarjontaa ja rahoitusmahdollisuuksia sekä jatkaa opetushenkilöstön osaamisen tukemista käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 26

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Loviisa Kaartokalliolle ja 37 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 13

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- allekirjoitettu Loviisa Kaartokallion ja 37 muun valtuutetun aloite laaja-alaisten erityisopettajien täydennyskouluttaminen

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: opetuspäällikkö Pepita Kaskentaus, puh. 040 720 2962
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Laaja-alaisten erityisopettajien täydennyskouluttaminen	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Perusopetuslaki muuttui tuen osalta 1.8.2025 ja tällöin luovuttiin kolmiportaisesta tuesta (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki). Uuden lain mukaisessa perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuessa pääpaino on oppimista tukevissa opetusjärjestelyissä ja ryhmäkohtaisissa tukimuodoissa. Jos käy ilmi, että nämä eivät vastaa oppilaan tuen tarpeeseen, arvioidaan oppilaan tarve yksilöllisille tuen ratkaisuille. Oppilaskohtaisilla tukitoimilla vastataan oppilaan yksilöllisiin tarpeisiin. Vahvaa oppilaskohtaista tukea voi antaa erityisopettaja ja erityisluokanopettaja, ei laaja-alainen erityisopettaja. Laaja-alainen erityisopettaja voi antaa oppilaskohtaista tukea pienryhmässä vain alle 50% prosenttia yksittäisen oppiaineen tunneista. Erityisopettajan tai erityisluokanopettajan antama opetus pienryhmässä tarkoittaa, että yhden tai useamman oppiaineen oppitunneista enemmän kuin puolet toteutetaan erityisopettajan/erityisluokanopettajan pienryhmässä. Erityisopettajan/erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä on säännöllistä ja pitkäkestoista, yleensä lukukauden tai lukuvuoden ajan kestävää Tukea tarvitsevien oppilaiden määrä on Vantaalla kasvussa, eivätkä väestöennusteet kerro tuen tarpeen vähentymisestä tulevaisuudessa. Vantaalla on laaja-alaisia erityisopettajia, joilta puuttuvat perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot. Monialaisten opintojen puuttuminen rajaa laaja-alaisen opettajan toimintakenttää pääsääntöisesti ryhmäkohtaisen tuen antamiseen. He eivät nykytilanteessa voi antaa vahvaa oppilaskohtaista tukea oppilaille. Tämä vaikeuttaa koulun oppimisen ja koulunkäynnin tuen kehittämistä, resurssien tarveperäistä lukuvuosittain muuttuvaa kohdentamista ja inkluusion haasteeseen vastaamista. Perusopetuksessa opetettavien aineiden monialaisten opintojen suorittaminen mahdollistaa pätevöitymisen antamaan vahvaa oppilaskohtaista tukea sekä arvioimaan oppimista ja osaamista oppiainekohtaisesti. Opintojen	Aloitteen tekijät Loviisa Kaartokallio Aloitteen Allekirjoitukset 1. Tuomas Vanhanen 2. Jenni Alasuutari 3. Sirpa Siru Kauppinen 4. Vaula Norrena 5. Elina Nykyri 6. Gashaw Bibani 7. Tiina Tuomela 8. Patrik Karlsson 9. Tia Seppänen 10. Marjo Vacker 11. Kai-Ari Lundell 12. Nina Nummela 13. Victor Snellman 14. Tomi Puikkonen 15. Emily Strohm 16. Marja Ahava 17. Anu Hall 18. Mari Hynninen 19. Antero Eerola 20. Reija Friman 21. Otso Kivimäki

suorittaminen vahvistaa myös laaja-alaisten erityisopettajien työn merkityksellisyyttä ja mahdollistaa urapolkuja. Esitän yhdessä aloitteen allekirjoittaneiden valtuutettujen kanssa, että kasvatuksen ja oppimisen toimiala selvittää mahdollisuuden tarjota, esimerkiksi yhteistyössä Jyväskylän yliopiston tai Åbo Akademin kanssa, perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot vantaalaisille laaja-alaisille erityisopettajille, jotka eivät ole kyseisiä opintoja vielä suorittaneet.	22. Mika Kasonen 23. Chau Nguyen 24. Paula Lehmuskallio 25. Jorma Hentilä 26. Suvi Karhu 27. Jussi Vähäkangas 28. Juha Suoniemi 29. Ulla-Maija Kopra 30. Matti Kotiranta 31. Juha Järä 32. Kati Tyystjärvi 33. Jari Sainio 34. Tuire Kaimio 35. Shekhar Acharya 36. Karita Snellman 37. Mika Niikko

14 § Vastaus Antero Eerolan ja 25 muun valtuutetun aloitteeseen tilat eläkeläisjärjestöjen toiminnalle on turvattava

VD/3251/00.02.00.03/2026

RÅ/HH/TH

Antero Eerola sekä 25 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalaisissa eläkeläisjärjestöissä on syntynyt vakava huoli järjestöjen kokoontumistiloista. Erityisesti Myyrmäessä ja Hakunilassa järjestöillä on ollut vaikeuksia saada käyttöönsä kokoontumistiloja.

Varsinkin Hakunilassa tilanne on kriittinen. Vantaa on antanut Hakunilan vanhan ostoskeskuksen rapistua jo vuosien, jopa ja vuosikymmenten aikana. Tämä on vähentänyt suuren lähiökeskuksen viihtyisyyttä sekä vienyt alueelta paitsi terveyskeskuksen, myös nuorisotilan, jota eläkeläisjärjestöt ovat käyttäneet kokousten ja tapahtumisen järjestämiseen. Asiasta ei edes etukäteen informoitu kyseisiä järjestöjä.

Tilanne on korjattava. Eläkeläisjärjestöillä on merkittävä yhteiskunnallinen tehtävä ikäihmisten harrastustoiminnan, yhteiskunnallisen vaikuttamisen, sosiaalisten suhteiden, elämän laadun ja toimintakyvyn kannalta. Siksi kaupungille on edullista ja järkevää tukea eläkeläisjärjestöjä ja olla niiden kanssa yhteistyössä.

Eläkeläiset ovat myös hyviä ja vakaita veronmaksajia, jotka tuovat kokemuksensa yhteiskuntaan ja tukevat omiaan perheitään ja omaisiaan.

Kaupunki on aiemmin turvannut eläkeläisjärjestöjen toimintaedellytykset, myös toimitilojen osalta. Näin pitää jatkaa myös tulevaisuudessa. Samoissa tiloissa voidaan järjestää myös nuorisotoimen palveluita ja kulttuuritilaisuuksia. Tämä pitäisi ottaa huomioon myös Hakunilan alueen kehittämissuunnitelmissa.

Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki etsii yhteistyössä eläkeläisjärjestöjen kanssa niille sopivia ratkaisuja toimitiloista kaikilla suuralueilla, erityisesti Myyrmäessä Länsi- Vantaalla ja Hakunilassa Itä-Vantaalla. Nuorison, kulttuurin ja eläkeläisten yhteiset toimintatilat pitää ottaa huomioon mainittujen alueiden kehittämissuunnitelmissa.”

Kaupunginvaltuusto 27.4.2026 § 24

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Vantaa tunnustaa uudessa strategiassaan ikäihmiset voimavarana ja pyrkii sen myötä jatkossa paremmin tukemaan ikäihmisiä ja heidän aktiivisuuttaan. Vantaalla on laadittu ikääntyvän väestön

hyvinvointisuunnitelma, johon on kerätty tavoitteita ja toimenpiteitä ikäihmisten hyvinvoinnin tukemiseksi. Suunnitelmassa on sitouduttu tarjoamaan avoimia maksuttomia tai edullisia monikäyttötiloja toimintaan kaikille kuntalaisille. Vantaan kaupungille on erittäin tärkeää tukea eri-ikäisten järjestö- ja harrastustoimintaa alueellaan. Järjestöt, urheiluseurat, muut harrastajat ja asukkaat rakentavat omalla säännöllisellä toiminnallaan koko kaupungin elinvoimaa ja viihtyisyyttä.

On myös taloudellisesti kestävämpää, että kaupungin eri tilat ovat kuntalaisten tehokkaassa käytössä. Tämä mahdollistaa tilojen käyttäjille kohtuulliset toimintakustannukset sekä vähentää tyhjistä tai vajaakäyttöisistä tiloista kaupungille aiheutuvia kustannuksia. Yhteistyö yhdistysten ja eri toimijoiden kanssa hyödyttää kaikkia vantaalaisia yhteisöllisyyden vahvistumisen ja yhteistyössä syntyvien kustannustehokkaiden palveluiden myötä. Aloitteessa ollaan aiheellisesti huolissaan Vantaalla vallitsevasta vapaiden toimitilojen puutteesta koskien järjestöjen kokoontumiseen tarkoitettuja tiloja. Erityisesti huoli koskee Hakunilan ja Myyrmäen alueita, joissa kummassakin on jouduttu sulkemaan myös järjestöjen käytössä olleet nuorisotilat sisäilmaongelmien vuoksi.

Hakunilassa ostarilla sijainnut nuorisotila on jouduttu yllättäen sulkemaan alkuvuodesta, ja nuorisotila on ollut monelle järjestölle keskeinen kokoontumispaikka. Nuorisotilan sulkemispäätös tuli valitettavasti kaikille toimijoille yllättäen, koska terveysviranomaiset eivät enää suositelleet tilan käytön jatkamista. Tilan käyttöä oli pyritty pitkittämään tiedostaen, että kyseinen rakennus oli tullut käyttöikänsä loppuun. Nuorisotilan sulkemisen myötä myös useampi järjestötoimija jäi vaille toimitiloja, joissa voisi järjestää omaehtoista toimintaa. Korvaavien tilojen löytyminen on ollut erityisesti Hakunilassa haastavaa, koska toimitilojen vuokraamista ulkopuoliselta toimijalta on taloudellisista syistä harkittava erityisen tarkkaan. Kaupungin omistuksessa ei Hakunilassa ole sellaisia kiinteistöjä, jotka sopisivat tähän käyttötarkoitukseen.

Uudet tilat on kuitenkin löydetty ja remontoitu nyt nuorisotilaksi. Hakunilan nuorisotila avautuu käyttäjille elokuun aikana. Tila sijaitsee osoitteessa Hiirakkokuja 6 ja nuorisotilan vierestä on voitu vuokrata lisätoimitilaa, joka soveltuu hyvin myös järjestöjen käyttöön. Nuorisotilat ovat jatkossakin kaikkien kuntalaisten käytössä ja varattavissa Timmi -järjestelmän kautta syksyn aikana. Järjestöjä on luvatut tiedottaa heti, kun tilojen käyttövuorot voidaan uudelleen laittaa hakuun. Lisäksi Hakunilassa on järjestöjen käytössä asukastila Skåmarsin -torppa, kirjaston kokoontumistilat sekä kouluilta varattavat luokkatilat. Hakunilan alueelle suunnitellaan myös suurempaa ESR –hanketta, jossa yhtenä tavoitteena on vahvistaa järjestöjen toimintaedellytyksiä Hakunilassa käynnistämällä siellä lähiökeskustoimintaa. Lähiökeskuksen ideana on koordinoida ja tukea erilaisten julkisten tilojen käyttöä ja tuottaa niihin monipuolista toimintaa kuntalaisille.

Myyrmäessä nuorisotila suljettiin vuosi sitten sisäilmaongelmien vuoksi ja nuorisotila siirtyi toimimaan koulun aulaan. Järjestöt saivat kuitenkin jäädä edelleen toimimaan nuorisotilaan kesään 2026 saakka. Kesän aikana nuorisotila on muuttanut uuteen Virtataloon ja sinne on myös myönnetty käyttövuorot järjestöille syksyksi 2026. Tila on aiempaan nuorisotilaan nähden erilainen ja usean erillisen huoneen sijasta sisältää suurempaa yhtenäistä ja avointa tilaa. Tämä edellyttää kaikilta käyttäjiltä toiminnan sopeuttamista. Uusissa tiloissa on kuitenkin pyritty huomioimaan myös järjestökäyttäjien tarpeita. Lisäksi eläkejärjestöille on tarjottu mahdollisuutta siirtää osa toiminnasta Martinlaakson yhteisötilaan, josta on järjestelty heille vapaata käyttövuoroa toiveiden mukaisesti.

Myyrmäessä tilanne on väliaikainen ja alueella odotetaan uuden Oivallusten talon valmistumista. Oivallusten talossa tulee olemaan erilaisia monikäyttöisiä tiloja, joita järjestöt voivat varata käyttöönsä käyttövuoroperiaatteella. Lisäksi Oivallusten taloon tulee myös asukastila ja nuorisotila, joiden käyttöaste pyritään saamaan jatkossa mahdollisimman korkeaksi. Kaikki tulevat ja nykyisetkin tilat, joita nuoriso- ja

yhteisötyölle rakennetaan tai hankitaan, on tarkoitettu kaikkien kuntalaisten käyttöön. Kaikki vapaat käyttövuorot on varattavissa Timmi -järjestelmän kautta. Lisäksi nuoriso- ja yhteisöpalveluissa pyritään tulevana strategiakautena erityisesti panostamaan yhdistysten saamaan tukeen ja neuvontaan sekä kohdistamaan mm. tiedottamista vastaamaan paremmin eläkejärjestöjen tarpeita.

Yleisenä periaatteena Vantaalla on, että Kaupunkiympäristön toimiala hankkii ja järjestää toimitiloja ainoastaan kaupungin omiin palvelutarpeisiin. Tiloja ei rakennuteta tai vuokrata, jollei niille ole kaupungin omaa toimialakäyttäjää ja siten sisäisen vuokran maksajaa. Kaupungin omistamia tai ulkopuolisilta toimijoilta vuokraamia tiloja voidaan vuokrata ulkopuolisille tahoille, mikäli niillä ei ole kaupungin järjestämisvastuulla olevien palveluiden käyttöä. Käytännössä tällaisia vuokrauskohteita ovat erityisesti ulkopuolisille tahoille vuokratut liiketilat, toimialojen palvelukäytöstä poistuneet tilat sekä erilaiset järjestöille vuokrattavat toimitilat. Pysyvämpään käyttöön vuokrattavissa olevia tiloja voi tiedustella kiinteistöt ja tilat palvelualueen tilahallinnasta. Ulosvuokrauksessa käytetään aina käypää vuokraa, josta vastaa tilan käyttäjä. Järjestöjä voidaan myös tukea muiden vuokrattavissa olevien tilojen etsimisessä. Vapailla markkinoilla on myös paljon tiloja, joita järjestöt voivat vuokrata omalla kustannuksellaan.

Vaikka tilojen järjestäminen eläkeläisten toimintaan ja eläkeläisjärjestöille ei ole kunnan lakisääteinen tehtävä, Vantaa tunnistaa toiminnan merkityksen ja pyrkii jatkossakin edistämään sitä tukevien tilaratkaisujen löytymistä. Samalla kaupunki tukee hyvinvointitavoitteidensa ja ikäystävällisen kaupungin periaatteiden toteutumista.

Kaupunginhallitus 24.8.2026 § 27

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään

a) antaa Antero Eerolalle ja 25 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtaja teki esitykseensä seuraavan muutoksen:

Vastauksen loppuun lisätään seuraava tekstikappale:

Vaikka tilojen järjestäminen eläkeläisten toimintaan ja eläkeläisjärjestöille ei ole kunnan lakisääteinen tehtävä, Vantaa tunnistaa toiminnan merkityksen ja pyrkii jatkossakin edistämään sitä tukevien tilaratkaisujen löytymistä. Samalla kaupunki tukee hyvinvointitavoitteidensa ja ikäystävällisen kaupungin periaatteiden toteutumista.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

_____

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 14

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Liite:
- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 25 muun valtuutetun aloite tilat eläkeläisjärjestöjen toiminnalle on turvattava

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: Nuoriso- ja yhteisöpalvelujohtaja Hanna Hänninen, 040 779 5648 (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Tilat eläkeläisjärjestöjen toiminnalle on turvattava	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Vantaalaisissa eläkeläisjärjestöissä on syntynyt vakava huoli järjestöjen kokoontumistiloista. Erityisesti Myyrmäessä ja Hakunilassa järjestöillä on ollut vaikeuksia saada käyttöönsä kokoontumistiloja. Varsinkin Hakunilassa tilanne on kriittinen. Vantaa on antanut Hakunilan vanhan ostoskeskuksen rapistua jo vuosien, jopa ja vuosikymmenten aikana. Tämä on vähentänyt suuren lähiökeskuksen viihtyisyyttä sekä vienyt alueelta paitsi terveyskeskuksen, myös nuorisotilan, jota eläkeläisjärjestöt ovat käyttäneet kokousten ja tapahtumisen järjestämiseen. Asiasta ei edes etukäteen informoitu kyseisiä järjestöjä. Tilanne on korjattava. Eläkeläisjärjestöillä on merkittävä yhteiskunnallinen tehtävä ikäihmisten harrastustoiminnan, yhteiskunnallisen vaikuttamisen, sosiaalisten suhteiden, elämän laadun ja toimintakyvyn kannalta. Siksi kaupungille on edullista ja järkevää tukea eläkeläisjärjestöjä ja olla niiden kanssa yhteistyössä. Eläkeläiset ovat myös hyviä ja vakaita veronmaksajia, jotka tuovat kokemuksensa yhteiskuntaan ja tukevat omiaan perheitään ja omaisiaan. Kaupunki on aiemmin turvannut eläkeläisjärjestöjen toimintaedellytykset, myös toimitilojen osalta. Näin pitää jatkaa myös tulevaisuudessa. Samoissa tiloissa voidaan järjestää myös nuorisotoimen palveluita ja kulttuuritilaisuuksia. Tämä pitäisi ottaa huomioon myös Hakunilan alueen kehittämissuunnitelmissa. Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaan kaupunki etsii yhteistyössä eläkeläisjärjestöjen kanssa niille sopivia ratkaisuja toimitiloista kaikilla suuralueilla, erityisesti Myyrmäessä Länsi-Vantaalla ja Hakunilassa Itä-Vantaalla. Nuorison, kulttuurin ja eläkeläisten yhteiset toimintatilat pitää ottaa huomioon mainittujen alueiden kehittämissuunnitelmissa. Vantaalla 27.4.2026 Antero Eerola kaupunginvaltuutettu (vas.)	Antero Eerola (vas.) 1. Vaula Norrena 2. Elina Nykyri 3. Tomi Puikkonen 4. Sirpa Siru Kauppinen 5. Gashaw Bibani 6. Chau Nguyen 7. Mari Hynninen 8. Loviisa Kaartokallio 9. Tiina Tuomela 10. Topi Liutu 11. Anu Hall 12. Jari Jääskeläinen 13. Tuomas Vanhanen 14. Karita Snellman 15. Kati Tyystjärvi 16. Reija Friman 17. Marjo Vacker 18. Marja Ahava 19. Jenni Alasuutari 20. Heidi Blomberg 21. Patrik Karlsson 22. Funda Demiri 23.Tia Seppänen 24. Nina Nummela 25. Petri Roininen

15 § Vastaus Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin sekä 30 muun valtuutetun aloitteeseen ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli

VD/2243/00.02.00.03/2026

KK/E-LS/SR/SE

Victor Snellman ja **Patrik Karlsson** sekä 30 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kaupungin on toimittava ripeästi varmistaakseen kielelliset oikeudet ja estääkseen veronmaksajien pako naapurikuntiin. Kivistön suuralueen kasvu ja kesän 2025 puistoruokailussa tehdyt havainnot osoittavat, että ruotsinkielisille varhaiskasvatuspalveluille on välitön ja kasvava tarve. Perheet Kivistöstä ja lähialueilta, esimerkiksi Seutulasta, harkitsevat muuttoa pois Vantaalta, koska lähipalveluita ei ole saatavilla omalla kielellä.

Vastikään valmistuneessa VOXIT-kyselyssä vastaajista haluaa Kivistöön ruotsinkielisen päiväkodin 13 %, peruskoulun 11 % ja kielikylpyluokan 17 %. Lukemat ovat huomattavan suuret verrattuna Vantaan ruotsinkielisten keskimääräiseen osuuteen.

Aiempi yritys perustaa ryhmä Kivistön Aurinkokiven koululle epäonnistui puutteellisen tiedotuksen vuoksi, ei kysynnän puutteen vuoksi. Toisin kuin usein oletetaan, hankkeen resursointi ei ole kynnyskysymys: tarve on vain muutamalle ruotsinkieliselle kasvattajalle.

Vantaalla Hakunilaan on rakenteilla päiväkoti Silva, joka on kaupungin ensimmäinen päiväkoti, jossa suomen- ja ruotsinkielinen päiväkoti toimivat samassa rakennuksessa. Näin saa tilaratkaisut ja esimerkiksi ruokailut hyödynnettyä tehokkaasti. Silti ratkaisuissa otetaan huomioon mm. eri kielien pedagogiset tarpeet ja hallinnollinen vastuunjako.
Tästä konseptista voi ottaa elementtejä ja kehittää Kivistöön samalle pohjalle rakentuva ratkaisu.

Jotta vastaamme asukkaiden tarpeeseen ja turvaamme alueen pito- ja vetovoiman, toiminnan on aloitettava viimeistään syksyllä 2026.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. Käynnistää välittömästi kohdennetun tarveselvityksen ja aktiivisen ilmoittautumisprosessin Kivistön ja lähialueiden ruotsinkielisille perheille hyödyntäen suoraa asukasviestintää.
2. Varaa tarvittavat resurssit ja tilat siten, että ruotsinkielinen päiväkotiryhmä tai -yksikkö aloittaa toimintansa Kivistössä mielellään syksyllä 2026, kuitenkin viimeistään elokuussa 2027.
3. Vakiinnuttaa Kivistön hankkeen pohjalta "Vantaan mallin", jossa kaikkien asuinalueiden kielivähemmistöpalvelut markkinoidaan ja resursoidaan ennakoivasti ennen kuin perheet tekevät päätöksiä muualle muuttamisesta.”

Kaupunginvaltuusto 23.3.2026 § 15

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin aloite ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli

_____

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitettiin, että Kivistöön perustetaan syksystä 2026 alkaen ruotsinkielinen varhaiskasvatusryhmä, ja että Vantaalle kehitetään toimintamalli, jossa palvelua tarjotaan vähemmistökielellä kaikilla asuinalueilla. Palveluverkkoa suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon seuraavat näkökohdat.

Palvelun järjestämisvelvollisuus

Varhaiskasvatuslain mukaan kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Palvelutarjonnan suunnittelussa Vantaan kaupunki hyödyntää lasten määrää koskevia ennusteita. Varhaiskasvatuspalvelut suunnitellaan 85 prosentin osallistumisasteen perusteella, eli lähtökohtana on, että 85 % 1–6-vuotiaista lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen.

Ennuste ruotsinkielisten 1–6-vuotiaiden lasten määrästä

Varhaiskasvatuksen palveluverkon suunnittelun tulee perustua ennusteisiin niiden lasten ikäryhmästä, joilla on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen. Alla olevasta taulukosta käy ilmi ruotsinkielisten 1–6-vuotiaiden lasten määrän alueittainen ennuste vuosille 2026–2033.

Alue	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***	***2030***	***2031***	***2032***	***2033***
Vantaa	***343***	***349***	***337***	***345***	***348***	***352***	***355***	***356***
Myyrmäen suuralue	*87*	*84*	*75*	*75*	*76*	*76*	*76*	*75*
Kivistön suuralue	*24*	*27*	*28*	*32*	*36*	*36*	*36*	*37*
Aviapoliksen suuralue	*46*	*45*	*41*	*41*	*39*	*39*	*40*	*40*
Tikkurilan suuralue	*87*	*88*	*85*	*86*	*85*	*86*	*87*	*87*
Koivukylän suuralue	*29*	*32*	*35*	*37*	*37*	*38*	*39*	*39*
Korson suuralue	*27*	*29*	*29*	*29*	*30*	*30*	*30*	*30*
Hakunilan suuralue	*42*	*42*	*43*	*43*	*43*	*44*	*45*	*45*

Koska noin 30 prosentilla ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen lapsista on muu äidinkieli kuin ruotsi, ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen peittävyysaste on vuonna 2026 väestöennusteeseen nähden noin 100 prosenttia. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa paikan tarvitsevien lasten kokonaismäärää vuonna 2033 voidaan arvioida realistisesti seuraavan laskelman perusteella:

Ennuste ruotsinkielisten 1–6-vuotiaiden lasten määrästä vuonna 2033	Osallistumisaste 85%	30 % lisäys muunkielisistä lapsista	Paikkatarve yhteensä
356	303	91	394

Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen palvelutarjonta Vantaalla vuonna 2026

Vantaalla ruotsinkielistä varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa joko kaupungin omana toimintana tai yksityisten palveluntuottajien toimesta palvelusetelillä tai lasten yksityisen hoidon tuella. Alla olevasta taulukosta ilmenevät kunnallisen ja yksityisen ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen paikkakapasiteetti sekä käytetyt paikat.

Kunnallinen päiväkoti	**Paikkamäärä / Varhaiskasvatus + esiopetus**	**Käytetyt paikat**
Trollebo daghem	63	54
Håkansböle daghem - Västersundom förskola	42 + 14	53,5
Mårtensdal daghem och förskola	147	128,5
Dickursby daghem och förskola	119	112
Kunnallinen yhteensä	**378**	353
Yksityinen palveluntuottaja		
Dagvårdsföreningen Fyndet (4 yksikköä)	56	56
Folkhälsan daghemmet Lyckoslanten (Ruotsinkielinen varhaiskasvatus sekä kielikylpyvarhaiskasvatus)	21	21
Yhteensä	**455**	**430**

Laskelma osoittaa, että ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen kapasiteetti on riittävä vuoteen 2033 saakka. Jos ruotsinkielistä palveluverkkoa laajennetaan alueille, joilla palvelua ei tällä hetkellä ole, on nykyisissä yksiköissä vastaavasti vähennettävä paikkojen määrää, koska palvelutarve ei kasva. Tällainen muutos voi heikentää nykyistä palveluverkkoa ja lisätä henkilöstön rekrytointihaasteita, sillä tutkimusten mukaan pieniin yksiköihin on vaikeampi rekrytoida henkilöstöä kuin suurempiin yksiköihin.

Laadukas varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus muodostaa koulutusjärjestelmämme perustan. Sillä on ratkaiseva merkitys lasten kasvulle ja kehitykselle, ja se luo pohjan myöhemmälle koulupolulle. Oppimistulosten heikkenemiseen ei voida vastata pelkästään perusopetuksessa, vaan tarvitaan varhaisia ja laaja-alaisia yhteiskunnallisia toimia.

Kaikenlainen varhaiskasvatus ei kuitenkaan tuota toivottuja tuloksia, vaan toiminnan on oltava laadukasta. Kaiken toiminnan tulee perustua pedagogisiin lähtökohtiin. Vantaalla lasten kielitaustat ovat moninaiset, ja monet ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen osallistuvista lapsista ovat kaksikielisiä siten, että ruotsi on heidän heikompi kielensä. Lapsen kielellistä kehitystä tuetaan ennen kaikkea tietoisella ja laadukkaalla pedagogiikalla. Tämä edellyttää henkilöstöltä vahvaa pedagogista osaamista sekä riittävää ruotsin kielen taitoa, jotta he voivat toimia kielellisinä malleina ja tukea lasten oppimista.

Laadukkaan ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen keskeinen edellytys on, että saatavilla on riittävästi osaavaa ja kelpoista henkilöstöä, jolla on hyvä ruotsin kielen taito. Useissa tutkimuksissa on todettu, että henkilöstön rekrytointi voi olla haastavaa pieniin yksiköihin tai ryhmiin, joissa toimintakieli poikkeaa yksikön enemmistökielestä. Tämä vaikuttaa mahdollisuuksiin vahvistaa ruotsin kielen käyttöä johdonmukaisesti arjessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisussa Selvitys ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta Suomessa (2026) todetaan, että kaksikielisten kuntien oppimisympäristöt alueilla, joilla enemmistökieli on suomi, ovat usein rajallisempia ja ympäröivä suomenkielinen kulttuuri vähentää luonnollista ruotsinkielistä vuorovaikutusta. Ylläpitämällä Vantaalla riittävän suuria ruotsinkielisiä yksiköitä voidaan vahvistaa ruotsinkielistä toimintaympäristöä ja siten tukea paremmin lasten kielellistä kehitystä.

Pienet yksiköt tai suomenkielisten päiväkotien ruotsinkieliset ryhmät ovat myös alttiimpia henkilöstön poissaolojen ja sairaustapausten vaikutuksille. Jos sijaisia joudutaan ottamaan suomenkieliseltä puolelta, lasten lakisääteisen oikeuden toteutuminen ruotsinkieliseen varhaiskasvatukseen voi vaarantua. Ulkopuolisten sijaisten palkkaaminen puolestaan lisää toiminnan kustannuksia.

Vantaalla järjestettiin ruotsinkielistä varhaiskasvatusta suomenkielisessä Kartanonkosken päiväkodissa ajalla 1.8.2016–31.7.2018. Toiminta lopetettiin ruotsinkielisen henkilöstön rekrytointivaikeuksien vuoksi, minkä seurauksena toiminta ei täyttänyt lain ja opetussuunnitelman määräyksiä varhaiskasvatuksen toimintakielestä.

Tilat

Päiväkotitoiminnan tilojen turvallisuuden ja terveellisyyden varmistamiseksi on otettava huomioon useita säädöksiä ja ohjeita. Rakennuksen turvallisuuteen vaikuttavat monet tekijät, kuten yksikön koko, tarkoituksenmukainen mitoitus ja tilaratkaisut. Tämä tarkoittaa, että tilojen tulee olla nimenomaan toimintaa varten suunniteltuja. Kivistössä ei tällä hetkellä ole vapaita tiloja ruotsinkieliselle varhaiskasvatustoiminnalle. Kivistöstä pääsee junalla Martinlaakson asemalle viidessä minuutissa, ja asemalta on noin yhden kilometrin matka Martinlaakson päiväkotiin.

Kivistössä on tällä hetkellä suomenkielisessä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 1 071 paikkaa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa 286 paikkaa. Alueen investointien toteutumisesta riippuen kunnallisten varhaiskasvatuspaikkojen määrä on vuonna 2030 yhteensä 1 071–1 155, jolloin varhaiskasvatuspaikkojen

kokonaismäärä on 1 402–1 486. Laskelmien mukaan alueella on vuonna 2035 yhteensä 1 412 lasta ikäryhmässä 1–6 vuotta.

Palveluverkko

Vantaan kaupungilla on vuosien 2026–2029 talouden tasapainotusohjelma. Yksi ohjelman toimenpiteistä on päiväkotien täyttöasteiden nostaminen. Koska ruotsinkielisten varhaiskasvatuspaikkojen määrää ei ole tarpeen lisätä, uusien yksiköiden perustaminen muille alueille Vantaalla edellyttäisi paikkamäärän vähentämistä nykyisissä yksiköissä.

Pienet yksiköt ovat usein haavoittuvampia henkilöstön saatavuuden näkökulmasta, ja kelpoisen henkilöstön rekrytointi pieniin toimintayksiköihin on osoittautunut haastavaksi. Toiminnan hajauttamiseen liittyy merkittävä riski ruotsinkielisten palvelujen turvaamisen kannalta.

Yhteenveto

Edellä esitetyn perusteella kasvatuksen ja oppimisen toimiala katsoo, ettei palveluverkkoon ole tällä hetkellä perusteltua tehdä muutoksia.

Kaupunginhallitus 7.9.2026 § 19

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa Victor Snellmanille ja Patrik Karlssonille sekä 30 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kokoomuksen kaupunginhallitusryhmä jätti asialle seuraavan pöytäkirjalausuman, johon yhtyivät sosialidemokraattien ja vihreiden kaupunginhallitusryhmät sekä kaupunginhallituksen jäsen Funda Demiri:

Vantaa on kaksikielinen kunta ja on tärkeää, että myös ruotsinkielisten lasten ja nuorten oppimisympäristöt varmistetaan ja kielellistä kehitystä tuetaan.

———

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 15

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- allekirjoitettu Victor Snellmanin ja Patrik Karlssonin aloite ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: varhaiskasvatuksen asiantuntija Eva-Lotta Skogberg, puh. 040 182 4080 (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Ruotsinkielisen varhaiskasvatusryhmän avaaminen Kivistöön syksyllä 2026 ja kielellisten palveluiden pilottimalli	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Vantaan kaupungin on toimittava ripeästi varmistaakseen kielelliset oikeudet ja estääkseen veronmaksajien pako naapurikuntiin. Kivistön suuralueen kasvu ja kesän 2025 puistoruokailussa tehdyt havainnot osoittavat, että ruotsinkielisille varhaiskasvatuspalveluille on välitön ja kasvava tarve. Perheet Kivistöstä ja lähialueilta, esimerkiksi Seutulasta, harkitsevat muuttoa pois Vantaalta, koska lähipalveluita ei ole saatavilla omalla kielellä. Vastikään valmistuneessa VOXIT-kyselyssä vastaajista haluaa Kivistöön ruotsinkielisen päiväkodin 13 %, peruskoulun 11 % ja kielikylpyluokan 17 %. Lukemat ovat huomattavan suuret verrattuna Vantaan ruotsinkielisten keskimääräiseen osuuteen. Aiempi yritys perustaa ryhmä Kivistön Aurinkokiven koululle epäonnistui puutteellisen tiedotuksen vuoksi, ei kysynnän puutteen vuoksi. Toisin kuin usein oletetaan, hankkeen resursointi ei ole kynnyskysymys: tarve on vain muutamalle ruotsinkieliselle kasvattajalle. Vantaalla Hakunilaan on rakenteilla päiväkoti Silva, joka on kaupungin ensimmäinen päiväkoti, jossa suomen- ja ruotsinkielinen päiväkoti toimivat samassa rakennuksessa. Näin saa tilaratkaisut ja esimerkiksi ruokailut hyödynnettyä tehokkaasti. Silti ratkaisuissa otetaan huomioon mm. eri kielien pedagogiset tarpeet ja hallinnollinen vastuunjako. Tästä konseptista voi ottaa elementtejä ja kehittää Kivistöön samalle pohjalle rakentuva ratkaisu. Jotta vastaamme asukkaiden tarpeeseen ja turvaamme alueen pito- ja vetovoiman, toiminnan on aloitettava viimeistään syksyllä 2026. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki: 1. Käynnistää välittömästi kohdennetun tarveselvityksen ja aktiivisen ilmoittautumisprosessin	<u>Aloitteen tekijät</u> Victor Snellman Patrik Karlsson <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1. Tomi Puikkonen 2. Marjo Vacker 3.Anu Hall 4.Paula Lehmuskallio 5. Elina Nykyri 6. Suvi Karhu 7. Nina Nummela 8. Marja Ahava 9. Gashaw Bibani 10. Mari Hynninen 11. Loviisa Kaartokallio 12. Tiina Tuomela 13. Mika Kasonen 14. Topi Liutu 15. Otso Kivimäki 16. Sirpa Siru Kauppinen 17. Jenni Alasuutari 18. Juha Suoniemi 19. Timo Lahti 20. Chau Nguyen 21. Reija Friman 22. Matti Kotiranta 23. Anitta Orpana 24 Tarja Eklund 25. Jenni Karemo 26. Lauri Kaira 27. Sari Multala 28. Tuire Kaimio 29. Maarit Raja-Aho 30. Juha Järä

Kivistön ja lähialueiden ruotsinkielisille perheille hyödyntäen suoraa asukasviestintää. **2.** Varaa tarvittavat resurssit ja tilat siten, että ruotsinkielinen päiväkotiryhmä tai -yksikkö aloittaa toimintansa Kivistössä mielellään syksyllä 2026, kuitenkin viimeistään elokuussa 2027. **3.** Vakiinnuttaa Kivistön hankkeen pohjalta "Vantaan mallin", jossa kaikkien asuinalueiden kielivähemmistöpalvelut markkinoidaan ja resursoidaan ennakoivasti ennen kuin perheet tekevät päätöksiä muualle muuttamisesta. *Aloite jätetään Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.3.2026.* Victor Snellman Patrik Karlsson Vanda stad måste agera snabbt för att säkerställa språkliga rättigheter och förhindra att skattebetalare flyr till grannkommuner. Tillväxten i Kivistö storstadsområde och resultaten från parkmåltiderna sommaren 2025 visar att det finns ett omedelbart och växande behov av svenskspråkig förskoleverksamhet. Familjer från Kivistö och närliggande områden, såsom Sjöskog, överväger att flytta från Vanda eftersom lokala tjänster inte finns tillgängliga på deras eget språk. I en nyligen genomförd VOXIT-undersökning vill 13 % av de svarande ha ett svenskspråkigt daghem i Kivistö, 11 % vill ha en grundskola och 17 % vill ha en språkbadsklass. Dessa siffror är betydligt högre jämfört med den genomsnittliga andelen svensktalande barn i Vanda. Ett tidigare försök att etablera en grupp vid Kivistös Aurinkokivi skola och daghem misslyckades på grund av otillräcklig information, inte bristande efterfrågan. I motsats till vad man ofta antar är resursfördelningen till projektet inte en tröskelfråga: behovet är bara ett fåtal svensktalande lärare.	

I Vanda byggs daghemmet Silva i Håkansböle, stadens första daghem där ett finsk- och svensktalande daghem verkar i samma byggnad. Detta möjliggör ett effektivt utnyttjande av utrymme och till exempel måltider. Lösningarna tar fortfarande hänsyn till bland annat de pedagogiska behoven hos de olika språken och fördelningen av administrativt ansvar. Element kan hämtas från detta koncept och en lösning som bygger på samma grund kan utvecklas för Kivistö. För att möta invånarnas behov och säkra områdets bevarande och attraktivitet ska verksamheten påbörjas senast hösten 2026. Initiativ: Vi, undertecknade fullmäktigeledamöter, föreslår att Vanda stad: 1. Omedelbart inleder en riktad behovsbedömning och aktiv registreringsprocess för svensktalande familjer i Kivistö med omnejd, med hjälp av direkt invånarkommunikation. 2. Reservera nödvändiga resurser och lokaler så att en svenskspråkig daghemsgrupp eller enhet kan börja verka i Kivistö, helst hösten 2026, men senast augusti 2027. 3. Etablera "Vandamodellen" baserad på Kivistö-projektet, där språkliga minoritetstjänster i alla bostadsområden marknadsförs och resurser tillförs proaktivt innan familjer fattar beslut om att flytta någon annanstans. *Motionen kommer att lämnas in vid Vanda stadsfullmäktiges möte den 23 mars 2026.* Victor Snellman Patrik Karlsson	

16 § Vastaus vihreän valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksesta kaupunginvaltuustolle

VD/1456/00.02.00.03/2026

PT/MT/S-AP/SE

Vihreä valtuustoryhmä sekä 10 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaa on monimuotoinen ja kansainvälinen kaupunki, jossa asuu ihmisiä erilaisista kieli ja kulttuuritaustoista. Myös kaupunginvaltuusto on entistä monimuotoisempi edustaen vantaalaisten erilaisia taustoja ja kokemuksia. Kaupunginvaltuusto käyttää merkittävää päätösvaltaa palveluista, resursseista ja linjauksista, jotka vaikuttavat suoraan kaupunkilaisten arkeen.

Poliittisen keskustelun laatu ja päätöksenteon oikeudenmukaisuus ovat demokratian keskeisiä peruspilareita. Jotta voimme varmistaa, että päätökset perustuvat tietoon, yhdenvertaisuuteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, on tärkeää tunnistaa rakenteellisen rasismin, seksismin ja muiden syrjivien rakenteiden vaikutukset päätöksentekoon.

Rasismi ja sukupuoleen perustuva syrjintä eivät ole vain yksilötason ilmiöitä, vaan ne voivat näkyä myös tiedostamattomina ennakkoluuloina, puhetapoina ja rakenteellisina vinoumina. Ne voivat vaikuttaa siihen, miten eri ihmisryhmien tarpeet tunnistetaan, miten heitä koskevista asioista keskustellaan ja millaisia päätöksiä tehdään.

Yhdenvertaisuutta vahvistava ja antirasistinen koulutus tarjoaisi valtuutetuille:

- ajantasaista tietoa rasismin, seksismin ja muun syrjinnän eri muodoista
- välineitä tunnistaa tiedostamattomia ennakkoluuloja ja haitallisia puhetapoja
- ymmärrystä rakenteellisesta eriarvoisuudesta
- keinoja vahvistaa kunnioittavaa ja asiallista poliittista keskustelukulttuuria

Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa osaamista ja yhteistä ymmärrystä siitä, miten voimme toimia vastuullisina päättäjinä monimuotoisessa kaupungissa ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käytännön päätöksenteossa.
Tavoitteena on vahvistaa poliittisen keskustelun laatua, lisätä keskinäistä kunnioitusta ja varmistaa oikeudenmukainen ja yhdenvertainen päätöksenteko kaikille vantaalaisille.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. Järjestää koko kaupunginvaltuustolle antirasistisen ja yhdenvertaisuutta vahvistavan koulutuksen valtuustokauden aikana.
2. Toteuttaa koulutuksen yhteistyössä asiantuntijatahon kanssa.
3. Huolehtii siitä, että koulutuksen sisältö käsittelee rasismin lisäksi sukupuoleen perustuvaa syrjintää ja muuta epäasiallista kohtelua sekä kytkeytyy kaupungin yhdenvertaisuus- ja hyvinvointitavoitteisiin.”

Kaupunginvaltuusto 23.2.2026 § 24

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

_____

Kuntademokratian palvelualue lausuu vastauksenaan seuraavaa:

Kunnan kaikkien toimintojen, mukaan lukien päätöksenteon, tulee olla syrjimättömiä, jolloin mikään ihmisryhmä ja siihen kuuluvat yksilöt eivät saa joutua muita huonompaan asemaan jossakin asiassa. Kunnalla on lisäksi velvollisuus edistää kaikessa toiminnassaan sukupuolten tasa-arvoa (tasa-arvolaki) ja kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta (yhdenvertaisuuslaki).

Päätöksenteon tulee tunnistaa ihmisten monimuotoisuus. ”Kaikille samaa ja saman verran”-periaate ei huomioi kuntalaisten erilaisia lähtökohtia, valmiuksia ja tarpeita, vaan rakentaa päätöksenteon ja sen myötä palvelut jonkinlaiselle oletetulle keskivertoihmiselle.

Elä sellaisena kuin olet - Vantaan kaupungin toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön suunnitelma 2026–2029 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 8.6.2026. Suunnitelmassa on antirasistisen työn asiakokonaisuus, johon sisältyy koulutus kaupunginvaltuustolle.

Aloitteessa esitetyt asiasisällöt ovat linjassa em. suunnitelman ja esimerkiksi luottamushenkilötoiminnan eettisten periaatteiden ja kotouttamistoiminnan kanssa. Samalla sisällöt ovat niin laajoja kokonaisuuksia, että niiden käsittelyssä on tehtävä valintoja ja rajauksia. Tulevan koulutuksen ytimessä on valtuuston työ, yhdenvertaisuus ja etenkin rasismin vastustaminen, mutta näihin teemoihin on mahdollista liittää joitakin relevantteja sukupuoli- ja tasa-arvokysymyksiä. Asiantuntijuutta on saatavilla sekä virkakunnan sisältä, että ulkopuolisilta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön kumppaneilta.

Kaupunki järjestää valtuustolle antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksen vuoden 2027 aikana. Koulutus toteutetaan osana valtuuston yhteistä työskentelyä.

Kaupunginhallitus 7.9.2026 § 20

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään
a) antaa vihreälle valtuustoryhmälle ja kymmenelle muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:
Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

~~Käytännössä koulutus saadaan parhaiten onnistumaan sisäisenä ja lyhyenä etäkoulutuksena vuoden 2027 alussa. Koska kaupunginvaltuutetuille maksetaan palkkioita vain valtuuston päätöksentekotyöstä, tällaisesta koulutuksesta ei makseta palkkiota ja osallistuminen on vapaaehtoista.~~

Kaupunki järjestää valtuustolle antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutuksen vuoden 2027 aikana. Koulutus toteutetaan osana valtuuston yhteistä työskentelyä.

Päätös:
Hyväksyttiin muutettu esitys.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Mika Niikko jätti asialle seuraavan pöytäkirjalausuman:

Perussuomalaisten valtuustoryhmä ei pidä tarpeellisena, että Vantaan kaupunki järjestää kaupunginvaltuutetuille rasisminvastaisen ja yhdenvertaisuutta käsittelevän koulutuksen.

Valtuutetut ovat täysi-ikäisiä, vaaleilla valittuja luottamushenkilöitä, jotka vastaavat itse toiminnastaan, puheistaan ja päätöksistään. Kunnioittava käytös, yhdenvertainen kohtelu ja lain noudattaminen kuuluvat jokaiselle itsestään selvinä vaatimuksina ilman poliittisesti tulkinnanvaraista koulutusta.

Syrjintään, uhkailuun, kunnianloukkauksiin, kiihottamiseen kansanryhmää vastaan ja muuhun lainvastaiseen toimintaan on jo olemassa lainsäädäntö, viranomaismenettelyt sekä valtuustotyön omat järjestyssäännöt. Epäasialliseen toimintaan tulee puuttua tarvittaessa näillä keinoilla tapauskohtaisesti.

Koulutusta ei pidä käyttää valtuutettujen mielipiteiden, käsitteiden tai maahanmuuttopolitiikkaa koskevan asiallisen kritiikin ideologiseen arviointiin. Sananvapaus ja oikeus esittää myös voimakasta, perusteltua poliittista kritiikkiä ovat demokraattisen päätöksenteon keskeisiä edellytyksiä.

Perussuomalaisten valtuutetut eivät osallistu kaupungin järjestämään koulutukseen.

Merkittiin, että vihreiden kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

Vantaa on koti kaikille ja kaikki ansaitsevat ihmisarvoisen kohtelun. Syrjintä ja rasismi on jokapäiväinen ongelma, joka aiheuttaa ihmisille kärsimystä ja heikentää mahdollisuuksia toimia osana yhteiskuntaa. Syrjinnän vastustaminen on paitsi inhimillisesti oikein, myös linjassa Vantaan strategisten tavoitteiden kanssa. Kunnalla sekä kaupunginvaltuutetuilla on velvollisuus noudattaa yhdenvertaisuuslakia sekä toimenpitein edistää yhdessä päätettyjä linjauksia.

Vantaa velvoittaa huomioimaan yhdenvertaisuuden kaikessa toiminnassaan, ja siksi myös valtuutettujen tulee saada ajankohtaista tietoa yhdenvertaisuusasioista. Vantaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa todetaan, että antirasistinen toiminta vaatii aktiivista työtä rasismia vastaan ja koulutus on yksi keino saavuttaa tavoite.

Koulutuksen tulee koskea koko valtuustoa. Koulutuksessa tulisi myös huomioida tieteen tukema intersektionaalinen lähestymistapa. Ihmisen eriarvoinen asema voi johtua monesta tekijästä ja on oleellista ymmärtää, että syrjinnän muotoja on myös päällekkäisiä. Tarvittaessa valtuustolle täytyy järjestää jatkokoulutus, jotta yhdenvertaisuusasioita voidaan käsitellä laajasti.

———

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 16

Kaupunginhallituksen esitys:
Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot: hallintoasiantuntija Meija Tuominen
lakiasiainjohtaja Sari-Anna Pennanen
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Antirasismi- ja yhdenvertaisuuskoulutus kaupunginvaltuustolle	**Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset**
Vantaa on monimuotoinen ja kansainvälinen kaupunki, jossa asuu ihmisiä erilaisista kieli ja kulttuuritaustoista. Myös kaupunginvaltuusto on entistä monimuotoisempi edustaen vantaalaisten erilaisia taustoja ja kokemuksia. Kaupunginvaltuusto käyttää merkittävää päätösvaltaa palveluista, resursseista ja linjauksista, jotka vaikuttavat suoraan kaupunkilaisten arkeen. Poliittisen keskustelun laatu ja päätöksenteon oikeudenmukaisuus ovat demokratian keskeisiä peruspilareita. Jotta voimme varmistaa, että päätökset perustuvat tietoon, yhdenvertaisuuteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, on tärkeää tunnistaa rakenteellisen rasismin, seksismin ja muiden syrjivien rakenteiden vaikutukset päätöksentekoon. Rasismi ja sukupuoleen perustuva syrjintä eivät ole vain yksilötason ilmiöitä, vaan ne voivat näkyä myös tiedostamattomina ennakkoluuloina, puhetapoina ja rakenteellisina vinoumina. Ne voivat vaikuttaa siihen, miten eri ihmisryhmien tarpeet tunnistetaan, miten heitä koskevista asioista keskustellaan ja millaisia päätöksiä tehdään. Yhdenvertaisuutta vahvistava ja antirasistinen koulutus tarjoaisi valtuutetuille: • ajantasaista tietoa rasismin, seksismin ja muun syrjinnän eri muodoista • välineitä tunnistaa tiedostamattomia ennakkoluuloja ja haitallisia puhetapoja • ymmärrystä rakenteellisesta eriarvoisuudesta • keinoja vahvistaa kunnioittavaa ja asiallista poliittista keskustelukulttuuria Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa osaamista ja yhteistä ymmärrystä siitä, miten voimme toimia vastuullisina päättäjinä monimuotoisessa kaupungissa ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta käytännön päätöksenteossa. Tavoitteena on vahvistaa poliittisen keskustelun laatua, lisätä keskinäistä kunnioitusta ja varmistaa oikeudenmukainen ja yhdenvertainen päätöksenteko kaikille vantaalaisille. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:	Aloitteen tekijät Vihreä valtuustoryhmä Aloitteen Allekirjoitukset 1. Elina Nykyri 2. Gashaw Bibani 3. Antero Eerola 4. Chau Nguyen 5. Funda Demiri 6. Jussi Saramo 7. Naima El Issaoui 8. Kati Tyystjärvi 9. Drilon Kllokoqi 10. Shekhar Acharya

1. Järjestää koko kaupunginvaltuustolle antirasistisen ja yhdenvertaisuutta vahvistavan koulutuksen valtuustokauden aikana. 2. Toteuttaa koulutuksen yhteistyössä asiantuntijatahon kanssa. 3. Huolehtii siitä, että koulutuksen sisältö käsittelee rasismin lisäksi sukupuoleen perustuvaa syrjintää ja muuta epäasiallista kohtelua sekä kytkeytyy kaupungin yhdenvertaisuus- ja hyvinvointitavoitteisiin. **Vantaan kaupunginvaltuustossa 23.02.2026.**	

17 § Tia Seppäsen ja 21 muun valtuutetun aloite vanhempien vapaailta Vantaalle

VD/6559/00.02.00.03/2026

Tia Seppänen sekä 21 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kesällä 2026 New Yorkissa käynnistettiin “Parents’ Night Out” -toimintamalli, jonka ajatuksena on tarjota lapsille turvallista ja ohjattua tekemistä ja samalla vanhemmille muutama tunti omaa aikaa. Mallin tavoitteena on helpottaa lapsiperheiden arkea ja tukea vanhempien jaksamista. Vastaavanlaista toimintaa on sittemmin ehdotettu myös suomalaisissa kaupungeissa (Espoo, Helsinki ja Kerava).

Monessa lapsiperheessä arki on huomattavan kuormittavaa. Työn, lastenhoidon, kotitöiden, harrastusten ja muiden vastuiden yhteensovittaminen on nyky-yhteiskunnassa monille vanhemmille haastavaa. Kaikilla ei ole isovanhempia, sukulaisia tai muuta tukiverkostoa, jonka varaan lastenhoitoapua ja jaksamistaan voisi rakentaa. Erityisesti yksinhuoltajille pienikin mahdollisuus saada säännöllisesti omaa aikaa voi olla merkityksellinen.

Suomalaiset vanhemmat ovat kansainvälisesti vertaillen hyvin uupuneita, kärkimaiden joukossa. Tutkimuksissa on pystytty osoittamaan, että vanhemmuuden uupumus on erillinen oireyhtymä masennuksesta, työuupumuksesta ja ahdistuksesta eroten. Riskiryhmässä ovat äidit, yksinhuoltajat sekä vähävaraiset vanhemmat. Ilmiö on vakava, niin kaupungin tulevaisuuden sosiaalisen kuin taloudellisen kestävyyden näkökulmasta.

Vanhempien vapaailta ei yksin ratkaise lapsiperheiden kuormittuneisuutta, mutta se voisi tarjota konkreettisen ja matalan kynnyksen keinon helpottaa perheiden arkea, kaventaa eriarvoisuutta ja ehkäistä ongelmien kasautumista tuomalla eri yhteiskunnallisia toimijoita teeman äärelle yhteistyössä. Muutaman tunnin hengähdystauko voisi mahdollistaa esimerkiksi levon, omien asioiden hoitamisen tai yhteisen ajan puolison kanssa. Samalla lapset saisivat mahdollisuuden mielekkääseen ja ohjattuun toimintaan turvallisessa ympäristössä. Vapaailta voisi toimia myös tärkeänä keskustelun ja kulttuurimuutoksen vauhdittajana vanhempien uupumuksen juurisyiden korjaamisessa.

Toiminta olisi tarkoituksenmukaista kohdentaa ensisijaisesti perheille, joilla ei ole käytettävissään omaa tukiverkostoa tai mahdollisuutta hyödyntää maksullisia lastenhoitopalveluita. Osallistumisessa voitaisiin huomioida esimerkiksi yksinhuoltajaperheet sekä perheet, joissa kuormitus on erityisen suurta. Toiminnan järjestämisessä voitaisiin hyödyntää kaupungin olemassa olevia tiloja ja palveluja sekä tehdä yhteistyötä järjestöjen, seurakuntien, hyvinvointialueen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Pilotin avulla voitaisiin samalla arvioida toiminnan kysyntää, kustannuksia ja hyvinvointivaikutuksia ennen mahdollista laajentamista.

Vanhempien hyvinvoinnin tukeminen on myös suoraan lasten hyvinvoinnin tukemista. Vantaan uudessa kaupunkistrategiassa 26–29 korostuvat teemoina Hyvän elämän Vantaa sekä lasten ja nuorten hyvinvointi. Strategian tavoitteena on rakentaa viihtyisää, turvallista ja yhteisöllistä kaupunkia, jossa panostetaan erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin. Vanhempien resilienssi on olennainen osa tätä kokonaisuutta.

Ennaltaehkäisevien ja matalan kynnyksen toimintatapojen merkitys korostuu taloudellisesti haastavassa tilanteessa. Vantaan hyvinvointityössä tavoitteena on edistää kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointia, kaventaa hyvinvointieroja sekä vahvistaa sujuvia palveluja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Vanhempien vapaailta voisi olla yksi konkreettinen, suhteellisen kevyesti toteutettava tapa tukea tätä tavoitetta.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki

- selvittää mahdollisuuden pilotoida Vanhempien vapaailta “Parents’ Night Out”- toimintamallin filosofian mukaisesti, sekä
- kehittää yhteistyössä järjestöjen, hyvinvointialueen, seurakuntien ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa ennaltaehkäiseviä keinoja lapsiperheiden arjen helpottamiseksi ja vanhempien jaksamisen tukemiseksi.
- pilotin suunnittelussa tulee huomioida kaupungin taloudellinen tilanne sekä ensisijaisesti mahdollisuudet toteuttaa toimintaa olemassa olevia tiloja, palveluja ja resursseja hyödyntäen.”

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 17

Päätös:
Päätettiin ottaa asian käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Tia Seppäsen ja 21 muun valtuutetun aloite vanhempien vapaailta Vantaalle

Valtuustoaloitteet

Kaupunginvaltuuston kokous 21.9.2026

Valtuustoaloitteen otsikko: **1. Vanhempien vapaailta Vantaalle**	Aloitteen tekijä/tekijät: Tia Seppänen
Kesällä 2026 New Yorkissa käynnistettiin “Parents’ Night Out” -toimintamalli, jonka ajatuksena on tarjota lapsille turvallista ja ohjattua tekemistä ja samalla vanhemmille muutama tunti omaa aikaa. Mallin tavoitteena on helpottaa lapsiperheiden arkea ja tukea vanhempien jaksamista. Vastaavanlaista toimintaa on sittemmin ehdotettu myös suomalaisissa kaupungeissa (Espoo, Helsinki ja Kerava). **Monessa lapsiperheessä arki on huomattavan kuormittavaa.** Työn, lastenhoidon, kotitöiden, harrastusten ja muiden vastuiden yhteensovittaminen on nyky-yhteiskunnassa monille vanhemmille haastavaa. Kaikilla ei ole isovanhempia, sukulaisia tai muuta tukiverkostoa, jonka varaan lastenhoitoapua ja jaksamistaan voisi rakentaa. Erityisesti yksinhuoltajille pienikin mahdollisuus saada säännöllisesti omaa aikaa voi olla merkityksellinen. **Suomalaiset vanhemmat ovat kansainvälisesti vertaillen hyvin uupuneita, kärkimaiden joukossa.** Tutkimuksissa on pystytty osoittamaan, että vanhemmuuden uupumus on erillinen oireyhtymä masennuksesta, työuupumuksesta ja ahdistuksesta eroten. Riskiryhmässä ovat äidit, yksinhuoltajat sekä vähävaraiset vanhemmat. Ilmiö on vakava, niin kaupungin tulevaisuuden sosiaalisen kuin taloudellisen kestävyyden näkökulmasta. **Vanhempien vapaailta ei yksin ratkaise lapsiperheiden kuormittuneisuutta, mutta se voisi tarjota konkreettisen ja matalan kynnyksen keinon helpottaa perheiden arkea, kaventaa eriarvoisuutta ja ehkäistä ongelmien kasautumista tuomalla eri yhteiskunnallisia toimijoita teeman äärelle yhteistyössä.** Muutaman tunnin hengähdystauko voisi mahdollistaa esimerkiksi levon, omien asioiden hoitamisen tai yhteisen ajan puolison kanssa. Samalla lapset saisivat mahdollisuuden mielekkääseen ja ohjattuun toimintaan turvallisessa ympäristössä. Vapaailta voisi toimia myös tärkeänä	Aloitteen allekirjoitukset: 1. Elina Nykyri 2. Tiina Tuomela 3. Antero Eerola 4. Vaula Norrena 5. Eve Rämö 6. Gashaw Bibani 7. Funda Demiri 8. Jenni Alasuutari 9. Chau Nguyen 10. Anni Juulia Tuomainen 11. Reija Friman 12. Sirpa Siru Kauppinen 13. Heidi Blomberg 14. Eva Tawasoli

keskustelun ja kulttuurimuutoksen vauhdittajana vanhempien uupumuksen juurisyiden korjaamisessa. **Toiminta olisi tarkoituksenmukaista kohdentaa ensisijaisesti perheille, joilla ei ole käytettävissään omaa tukiverkostoa tai mahdollisuutta hyödyntää maksullisia lastenhoitopalveluita.** Osallistumisessa voitaisiin huomioida esimerkiksi yksinhuoltajaperheet sekä perheet, joissa kuormitus on erityisen suurta. Toiminnan järjestämisessä voitaisiin hyödyntää kaupungin olemassa olevia tiloja ja palveluja sekä tehdä yhteistyötä järjestöjen, seurakuntien, hyvinvointialueen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Pilotin avulla voitaisiin samalla arvioida toiminnan kysyntää, kustannuksia ja hyvinvointivaikutuksia ennen mahdollista laajentamista. **Vanhempien hyvinvoinnin tukeminen on myös suoraan lasten hyvinvoinnin tukemista**. Vantaan uudessa kaupunkistrategiassa 26–29 korostuvat teemoina *Hyvän elämän Vantaa* sekä lasten ja nuorten hyvinvointi. Strategian tavoitteena on rakentaa viihtyisää, turvallista ja yhteisöllistä kaupunkia, jossa panostetaan erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin. Vanhempien resilienssi on olennainen osa tätä kokonaisuutta. **Ennaltaehkäisevien ja matalan kynnyksen toimintatapojen merkitys korostuu taloudellisesti haastavassa tilanteessa.** Vantaan hyvinvointityössä tavoitteena on edistää kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointia, kaventaa hyvinvointieroja sekä vahvistaa sujuvia palveluja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Vanhempien vapaailta voisi olla yksi konkreettinen, suhteellisen kevyesti toteutettava tapa tukea tätä tavoitetta. **Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki** • selvittää mahdollisuuden pilotoida Vanhempien vapaailta “Parents’ Night Out”- toimintamallin filosofian mukaisesti, sekä • kehittää yhteistyössä järjestöjen, hyvinvointialueen, seurakuntien ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa ennaltaehkäiseviä keinoja lapsiperheiden arjen helpottamiseksi ja vanhempien jaksamisen tukemiseksi. • pilotin suunnittelussa tulee huomioida kaupungin taloudellinen tilanne sekä ensisijaisesti mahdollisuudet toteuttaa toimintaa olemassa olevia tiloja, palveluja ja resursseja hyödyntäen. Jätetään 21.9.2026 Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksessa	15. Marjo Vacker 16. Tuire Kalmio 17. Drilon Kllokoqi 18. Milad Dehghan 19. Anssi Aura 20. Loviisa Kaartokallio 21. Tuomas Vanhanen

18 § Mika Kasosen, Tomi Puikkosen ja Otso Kivimäen sekä 36 muun valtuutetun aloite Reunan vesihuollon toteuttamisesta

VD/6561/00.02.00.03/2026

Mika Kasonen, Tomi Puikkonen ja **Otso Kivimäki** sekä 36 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Reunan vesihuoltohanke on saatava etenemään.
Reunan alueen asukkaat ovat odottaneet kunnallista vesihuoltoa jo vuosia, osa jopa vuosikymmeniä. Hankkeen valmistelu käynnistyi kunnolla vuonna 2021. Toteutussuunnitelma laadittiin yhteistyössä asukkaiden kanssa, ja hankkeesta järjestettiin tiedotustilaisuuksia. Alustavan aikataulun mukaan urakka oli tarkoitus toteuttaa vuosina 2023–2024 ja verkosto ottaa käyttöön vuonna 2024.

Asukkaat saivat vuonna 2021 alustavat tiedot suunnitelluista liitoskohdista ja mahdollisuuden esittää niihin toiveita. Vuonna 2023 he saivat liitoskohtalausunnot, joiden perusteella useat kiinteistöt teettivät omia liittymissuunnitelmiaan ja hakivat tarvittavia lupia.
Vuoden 2023 lopulla suunnittelun ilmoitettiin olevan loppuvaiheessa. Vuonna 2024 hanke ei kuitenkaan edennyt käytännössä, vaan keskusteluissa keskityttiin tien pintamateriaaliin. Vuonna 2025 asiasta tehtiin päätökset, ja kaupunkitilalautakunta ratkaisi pintamateriaalia koskeneen asian 12.3.2025.

Tämän jälkeen hankkeen olisi pitänyt edetä kilpailutukseen. Kaupungin osuuden urakasta arvioitiin olevan noin 265 000 euroa, ja HSY kanssa neuvoteltu kustannusjako oli kaupungin kannalta edullinen. Hankkeelle oli vuodelle 2025 määräraha, ja kilpailutuksen oli tarkoitus valmistua kesällä 2025.

Kilpailutusta ei kuitenkaan toteutettu vuonna 2025 eikä myöhemmin. Tämän jälkeen hankkeen on ilmoitettu siirtyvän ensin vuodelle 2026 ja myöhemmin vuodelle 2027. Nyt näyttää siltä, että toteutus saattaa siirtyä jopa seuraavan viisivuotissuunnitelman jälkeiseen aikaan.

Viivästyminen on kohtuutonta tilanteessa, jossa hanketta on valmisteltu vuosia ja asukkaita on ohjattu tekemään omia suunnitelmiaan kaupungin ilmoittaman aikataulun perusteella.

Vesihuollon tarvetta lisää se, että osalla alueen kiinteistöistä kaivoveden laatu ei täytä talousvedelle asetettuja vaatimuksia ja vettä loppuu joiltakin kiinteistöiltä kesäisin. Vuonna 2020 tehdyissä tutkimuksissa osassa kaivoista todettiin vedenlaatuongelmia ja joistakin löytyi koliformisia bakteereita. Alueen kaupungin varavesikaivo on ollut käyttökiellossa vuodesta 2013 lähtien.

Reunassa on noin 60 vakituiseen asumiseen tarkoitettua omakoti- ja paritaloa sekä kolme vapaa-ajan asuntoa. Alueella on myös uusia rakennushankkeita, joiden etenemiseen kunnallisen vesihuollon saatavuus vaikuttaa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. selvittää, miksi Reunan vesihuoltohanketta ei toteutettu sille vuonna 2025 varatusta määrärahasta huolimatta;
2. selvittää hankkeen nykyisen tilanteen, kustannukset ja viivästymisen syyt sekä sen, miksi kilpailutusta ei toteutettu;
3. sisällyttää Reunan vesihuollon kaupungin investointiohjelmaan ja määrittää hankkeelle selkeän toteutusaikataulun;

4. selvittää, voidaanko aiemmin neuvoteltu kaupungin kannalta edullinen kustannusjako edelleen toteuttaa; sekä
5. huolehtii Reunan asukkaiden säännöllisestä ja avoimesta tiedottamisesta hankkeen etenemisestä.

Vuosia valmisteltu Reunan vesihuoltohanke on saatava viimein toteutukseen.”

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 18

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Mika Kasosen, Tomi Puikkosen ja Otso Kivimäen sekä 36 muun valtuutetun aloite Reunan vesihuollon toteuttamisesta

Valtuustoaloitteen otsikko: **2. Valtuustoaloite Reunan vesihuollon toteuttamisesta**	Aloitteen tekijä/tekijät: Mika Kasonen Tomi Puikkonen Otso Kivimäki
Reunan vesihuoltohanke on saatava etenemään Reunan alueen asukkaat ovat odottaneet kunnallista vesihuoltoa jo vuosia, osa jopa vuosikymmeniä. Hankkeen valmistelu käynnistyi kunnolla vuonna 2021. Toteutussuunnitelma laadittiin yhteistyössä asukkaiden kanssa, ja hankkeesta järjestettiin tiedotustilaisuuksia. Alustavan aikataulun mukaan urakka oli tarkoitus toteuttaa vuosina 2023–2024 ja verkosto ottaa käyttöön vuonna 2024. Asukkaat saivat vuonna 2021 alustavat tiedot suunnitelluista liitoskohdista ja mahdollisuuden esittää niihin toiveita. Vuonna 2023 he saivat liitoskohtalausunnot, joiden perusteella useat kiinteistöt teettivät omia liittymissuunnitelmiaan ja hakivat tarvittavia lupia. Vuoden 2023 lopulla suunnittelun ilmoitettiin olevan loppuvaiheessa. Vuonna 2024 hanke ei kuitenkaan edennyt käytännössä, vaan keskusteluissa keskityttiin tien pintamateriaaliin. Vuonna 2025 asiasta tehtiin päätökset, ja kaupunkitilalautakunta ratkaisi pintamateriaalia koskeneen asian 12.3.2025. Tämän jälkeen hankkeen olisi pitänyt edetä kilpailutukseen. Kaupungin osuuden urakasta arvioitiin olevan noin **265 000 euroa**, ja HSY kanssa neuvoteltu kustannusjako oli kaupungin kannalta edullinen. Hankkeelle oli vuodelle 2025 määräraha, ja kilpailutuksen oli tarkoitus valmistua kesällä 2025. **Kilpailutusta ei kuitenkaan toteutettu vuonna 2025 eikä myöhemmin.** Tämän jälkeen hankkeen on ilmoitettu siirtyvän ensin vuodelle 2026 ja myöhemmin vuodelle 2027. Nyt näyttää siltä, että toteutus saattaa siirtyä jopa seuraavan viisivuotissuunnitelman jälkeiseen aikaan. Viivästyminen on kohtuutonta tilanteessa, jossa hanketta on valmisteltu vuosia ja asukkaita on ohjattu tekemään omia suunnitelmiaan kaupungin ilmoittaman aikataulun perusteella.	Aloitteen allekirjoitukset: 1. Maarit Raja-Aho 2. Topi Liutu 3. Heli Hakala 4. Juha Järä 5. Loviisa Kaartokallio 6. Matti Kotiranta 7. Anu Hall 8. Timo Lahti 9. Patrik Karlsson 10. Jorma Hentilä 11. Tiina Arlin 12. Marjo Vacker 13. Elina Nykyri 14. Tuomas Vanhanen 15. Anitta Orpana 16. Nina Nummela 17. Vaula Norrena 18. Tina Tuomela 19. Paula Lehmuskallio

Vesihuollon tarvetta lisää se, että osalla alueen kiinteistöistä kaivoveden laatu ei täytä talousvedelle asetettuja vaatimuksia ja vettä loppuu joiltakin kiinteistöiltä kesäisin. Vuonna 2020 tehdyissä tutkimuksissa osassa kaivoista todettiin vedenlaatuongelmia ja joistakin löytyi koliformisia bakteereita. Alueen kaupungin varavesikaivo on ollut käyttökiellossa vuodesta 2013 lähtien. Reunassa on noin 60 vakituiseen asumiseen tarkoitettua omakoti- ja paritaloa sekä kolme vapaa-ajan asuntoa. Alueella on myös uusia rakennushankkeita, joiden etenemiseen kunnallisen vesihuollon saatavuus vaikuttaa. **Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:** 1. selvittää, miksi Reunan vesihuoltohanketta ei toteutettu sille vuonna 2025 varatusta määrärahasta huolimatta; 2. selvittää hankkeen nykyisen tilanteen, kustannukset ja viivästymisen syyt sekä sen, miksi kilpailutusta ei toteutettu; 3. sisällyttää Reunan vesihuollon kaupungin investointiohjelmaan ja määrittää hankkeelle selkeän toteutusaikataulun; 4. selvittää, voidaanko aiemmin neuvoteltu kaupungin kannalta edullinen kustannusjako edelleen toteuttaa; sekä 5. huolehtii Reunan asukkaiden säännöllisestä ja avoimesta tiedottamisesta hankkeen etenemisestä. Vuosia valmisteltu Reunan vesihuoltohanke on saatava viimein toteutukseen.	20. Kai-Ari Lundell 21. Jenni Karemo 22. Eve Rämö 23. Manav Phull 24. Jenni Alasuutari 25. Mika Niikko 26. Sari Multala 27. Ulla-Maija Kopra 28. Janne Hartikainen 29. Suvi Karhu 30. Tuire Kaimio 31. Tanja Aidanjuuri 32. Victor Snellman 33. Sirpa Siru Kauppinen 34. Milad Dehghan 35. Anssi Aura 36. Gashaw Bibani

19 § Ulla Kaukolan ja 35 muun valtuutetun aloite Vantaan luonnonmuistomerkkien inventoimiseksi ja kylttien uusimiseksi

VD/6562/00.02.00.03/2026

Ulla Kaukola sekä 35 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan alueelle rajoittuu osia neljästä Natura 2000-alueesta. Natura 2000- ohjelmaan kuuluvat luontokohteet ovat EU-maiden edustavimpia luontokohteita. Vantaalla on myös luo-alueita, jotka ovat yleiskaavaan merkittyjä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita. Näiden lisäksi meillä on luonnonmuistomerkkejä.

Luonnonmuistomerkit ovat erityisiä luonnonmuodostumia, joita suojellaan niiden kauneuden, harvinaisuuden, maisemallisen merkityksen tai tieteellisen arvon vuoksi. Luonnonmuistomerkkien vahingoittaminen ja turmeleminen on kielletty. Luonnonmuistomerkkeinä on rauhoitettu mm. muinaisrantoja, hiidenkirnuja, siirtolohkareita, lähteitä, puuryhmiä, yksittäisiä puita. Luonnonmuistomerkit on merkitty maastoon Luonnonmuistomerkki-kyltillä. Vantaalla ensimmäinen luonnonmuistomerkin rauhoitus tehtiin vuonna 1965. Eniten luonnonmuistomerkkejä rauhoitettiin 1990-luvulla. Viiden aiemmin suojellun luonnonmuistomerkin rauhoitus on lakkautettu. Vantaalla on 38 luonnonmuistomerkiksi rauhoitettua kohdetta (tieto vuodelta 2021).

Luonnonmuistomerkkien kyltit alkavat hapertua ja ruostua. Kylteissä ei kerrota, miksi luonnonmuistomerkki on olemassa. Kylteissä lukee ”Luonnonmuistomerkki. Lain nojalla rauhoitettu.”
Kyltin lukija ei saa mistään tietää, mitä on rauhoitettu ja miksi.

Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa inventoi luonnonmuistomerkkinsä, varustaa ne uusilla kylteillä ja tiedolla, mitä kohteessa on rauhoitettu ja miksi. Työn voi tehdä vähitellen budjetin suomissa rajoissa.”

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 19

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Ulla Kaukolan ja 35 muun valtuutetun aloite Vantaan luonnonmuistomerkkien inventoimiseksi ja kylttien uusimiseksi

Valtuustoaloitteen otsikko: **3. Valtuustoaloite Vantaan luonnonmuistomerkkien inventoimiseksi ja kylttien uusimiseksi**	Aloitteen tekijä/tekijät: Ulla Kaukola
Vantaan alueelle rajoittuu osia neljästä Natura 2000-alueesta. Natura 2000-ohjelmaan kuuluvat luontokohteet ovat EU-maiden edustavimpia luontokohteita. Vantaalla on myös luo-alueita, jotka ovat yleiskaavaan merkittyjä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita. Näiden lisäksi meillä on luonnonmuistomerkkejä. Luonnonmuistomerkit ovat erityisiä luonnonmuodostumia, joita suojellaan niiden kauneuden, harvinaisuuden, maisemallisen merkityksen tai tieteellisen arvon vuoksi. Luonnonmuistomerkkien vahingoittaminen ja turmeleminen on kielletty. Luonnonmuistomerkkeinä on rauhoitettu mm. muinaisrantoja, hiidenkirnuja, siirtolohkareita, lähteitä, puuryhmiä, yksittäisiä puita. Luonnonmuistomerkit on merkitty maastoon Luonnonmuistomerkki-kyltillä. Vantaalla ensimmäinen luonnonmuistomerkin rauhoitus tehtiin vuonna 1965. Eniten luonnonmuistomerkkejä rauhoitettiin 1990-luvulla. Viiden aiemmin suojellun luonnonmuistomerkin rauhoitus on lakkautettu. Vantaalla on 38 luonnonmuistomerkiksi rauhoitettua kohdetta (tieto vuodelta 2021). Luonnonmuistomerkkien kyltit alkavat hapertua ja ruostua. Kylteissä ei kerrota, miksi luonnonmuistomerkki on olemassa. Kylteissä lukee ”Luonnonmuistomerkki. Lain nojalla rauhoitettu.” Kyltin lukija ei saa mistään tietää, mitä on rauhoitettu ja miksi. **Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa inventoi luonnonmuistomerkkinsä, varustaa ne uusilla kylteillä ja tiedolla, mitä kohteessa on rauhoitettu ja miksi. Työn voi tehdä vähitellen budjetin suomissa rajoissa.**	Aloitteen allekirjoitukset: 1. Tia Seppänen 2. Ulla-Maija Kopra 3. Matti Kotiranta 4. Anu Hall 5. Mari Hynninen 6. Faysal Abdi 7. Drilon Kllokoqi 8. Shekhar Acharya 9. Shire Mohamuud 10. Tomi Puikkonen 11. Elina Nykyri 12. Tiina Tuomela 13. Ziaulhag Momeni 14. Antero Eerola 15 . Vaula Norrena 16. Tuire Kaimio 17. Karita Snellman 18. Eve Rämö

	19. Funda Demiri 20. Gashaw Bibani 21. Jenni Alasuutari 22. Chau Nguyen 23. Loviisa Kaartokallio 24. Sari Multala 25 Tarja Eklund 26 Janne Hartikainen 27. Victor Snellman 28. Tuomas Vanhanen 29. Sirpa Siru Kauppinen 30. Milad Dehghan 31. Heli Hakala 32. Anssi Aura 33. Marjo Vacker 34. Heidi Blomberg 35. Sirkka-Liisa Kähärä

20 § Heli Hakalan ja 44 muun valtuutetun aloite yläkoulun opettajien valvonta-ateriaedun laajentamisesta koskemaan kaikkien vuosiluokkien, myös 9. luokkien opettajia

VD/6563/00.02.00.03/2026

Heli Hakala sekä 44 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaalla on viime vuosina panostettu määrätietoisesti kouluruokailun kehittämiseen ja oppilaiden osallistumisen lisäämiseen. Kaupunki on saanut valtakunnallista tunnustusta kouluruokailun kehittämisestä, ja yhtenä keskeisenä toimenpiteenä 7.-8.-luokkien opettajille on myönnetty valvonta-ateriaetu samalla, kun heitä on velvoitettu valvomaan ruokailua. Tavoitteena on ollut lisätä aikuisten läsnäoloa kouluruokailussa, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja kannustaa nuoria osallistumaan koululounaalle.

Vantaan kokemukset ovat olleet myönteisiä. Kaupunki on itse tuonut esiin, että ruokailevien koululaisten määrä on lisääntynyt ja ruokailusta on tullut aiempaa yhteisöllisempi hetki. Lisäksi aikuisten läsnäolon on arvioitu lisäävän nuorten turvallisuuden tunnetta, osallisuutta ja ruokailuun osallistumista. Kouluruokailu on tärkeä osa koulupäivää paitsi ravitsemuksen myös hyvinvoinnin, oppimisen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen näkökulmasta. Useampien aikuisten läsnäolo ruokalassa tukee työrauhaa, vähentää häiriökäyttäytymistä ja lisää ruokailutilanteiden turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Nykyinen käytäntö Vantaalla kohtelee kuitenkin yläkoulujen opettajia eri tavoin vuosiluokan perusteella. Vaikka myös 9. luokkien oppilaiden ruokailua valvotaan ja opettajilla on vastaava kasvatuksellinen ja turvallisuuteen liittyvä valvontavastuu kuin 7. ja 8. luokkien opettajilla, eivät kaikki 9. luokkien opettajat kuulu valvonta-ateriaedun piiriin. Oppilaiden ohjauksen, yhteisöllisyyden vahvistamisen ja ruokailuun kannustamisen ja valvonnan tarve ei pääty yhdeksännen luokan alkaessa. Tällä hetkellä käytänteet kouluissa vaihtelevat 9- luokkien opettajien kohdalla, Toivottavaa olisi, että jos 9. luokan opettaja valvoo ruokailussa ryhmää, hänelle kuuluisi valvonta-ateriaetu.

Peruskoulun päättövaiheessa olevien nuorten hyvinvoinnin, kouluyhteisöön kiinnittymisen ja terveellisten ruokailutottumusten tukeminen on yhtä tärkeää kuin nuorempien koululaisten. Kun aikuisten lisääntynyt läsnäolo ruokailussa on todettu toimivaksi keinoksi 7. ja 8. luokkien kohdalla, on perusteltua arvioida saman toimintamallin laajentamista koskemaan kaikkia yläkoulun vuosiluokkia. Kouluterveyskyselyn mukaan 8. ja 9. luokkalaisten välillä ei myöskään ole merkittävää eroa siinä, miten usein he jättävät kouluruuan syömättä.

Valvonta-ateriaedun laajentaminen myös 9. luokkien opettajille tukisi niitä tavoitteita, joita Vantaa on jo asettanut kouluruokailun kehittämiselle ja joista on saatu myönteisiä kokemuksia. Se vahvistaisi henkilöstön yhdenvertaista kohtelua ja lisäisi mahdollisuuksia yhteisölliseen ruokailuun.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki laajentaa yläkoulujen valvonta-ateriaedun koskemaan myös 9. luokkien ruokailua valvovia opettajia ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta kaikki yläkoulun opettajat ovat yhdenvertaisessa asemassa kouluruokailun valvontaan ja yhteisöllisen ruokailun toteuttamiseen liittyvien käytäntöjen osalta.”

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 20

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Heli Hakalan ja 44 muun valtuutetun aloite yläkoulun opettajien valvonta-ateriaedun laajentamisesta koskemaan kaikkien vuosiluokkien, myös 9. luokkien opettajia

Valtuustoaloitteen otsikko: **4. Valtuustoaloite yläkoulun opettajien valvonta-ateriaedun laajentamisesta koskemaan kaikkien vuosiluokkien, myös 9. luokkien opettajia**	Aloitteen tekijä/tekijät: Heli Hakala
Vantaalla on viime vuosina panostettu määrätietoisesti kouluruokailun kehittämiseen ja oppilaiden osallistumisen lisäämiseen. Kaupunki on saanut valtakunnallista tunnustusta kouluruokailun kehittämisestä, ja yhtenä keskeisenä toimenpiteenä 7.-8.-luokkien opettajille on myönnetty valvonta-ateriaetu samalla, kun heitä on velvoitettu valvomaan ruokailua. Tavoitteena on ollut lisätä aikuisten läsnäoloa kouluruokailussa, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja kannustaa nuoria osallistumaan koululounaalle. Vantaan kokemukset ovat olleet myönteisiä. Kaupunki on itse tuonut esiin, että ruokailevien koululaisten määrä on lisääntynyt ja ruokailusta on tullut aiempaa yhteisöllisempi hetki. Lisäksi aikuisten läsnäolon on arvioitu lisäävän nuorten turvallisuuden tunnetta, osallisuutta ja ruokailuun osallistumista. Kouluruokailu on tärkeä osa koulupäivää paitsi ravitsemuksen myös hyvinvoinnin, oppimisen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen näkökulmasta. Useampien aikuisten läsnäolo ruokalassa tukee työrauhaa, vähentää häiriökäyttäytymistä ja lisää ruokailutilanteiden turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Nykyinen käytäntö Vantaalla kohtelee kuitenkin yläkoulujen opettajia eri tavoin vuosiluokan perusteella. Vaikka myös 9. luokkien oppilaiden ruokailua valvotaan ja opettajilla on vastaava kasvatuksellinen ja turvallisuuteen liittyvä valvontavastuu kuin 7. ja 8. luokkien opettajilla, eivät kaikki 9. luokkien opettajat kuulu valvonta-ateriaedun piiriin. Oppilaiden ohjauksen, yhteisöllisyyden vahvistamisen ja ruokailuun kannustamisen ja valvonnan tarve ei pääty yhdeksännen luokan alkaessa. Tällä hetkellä käytänteet kouluissa vaihtelevat 9- luokkien opettajien kohdalla, Toivottavaa olisi, että jos 9. luokan opettaja valvoo ruokailussa ryhmää, hänelle kuuluisi valvonta-ateriaetu. Peruskoulun päättövaiheessa olevien nuorten hyvinvoinnin, kouluyhteisöön kiinnittymisen ja terveellisten ruokailutottumusten tukeminen on yhtä tärkeää kuin nuorempien koululaisten. Kun aikuisten lisääntynyt läsnäolo ruokailussa on todettu toimivaksi keinoksi 7. ja 8. luokkien kohdalla, on perusteltua arvioida saman toimintamallin laajentamista koskemaan kaikkia yläkoulun vuosiluokkia. Kouluterveyskyselyn mukaan 8. ja 9.	Aloitteen allekirjoitukset: 1. Mika Kasonen 2. Maarit Raja-Aho 3.Patrik Karlsson 4. Topi Liutu 5. Tomi Puikkonen 6. Elina Nykyri 7. Nina Nummela 8. Marjo Vacker 9. Otso Kivimäki 10. Tiina Tuomela 11. Anitta Orpana 12. Antero Eerola 13. Vaula Norrena 14.Paula Lehmuskallio 15. Kai-Ari Lundell 16. Tia Seppänen 17. Tuire Kaimio 18. Jenni Karemo 19. Eve Rämö 20. Manav Phull 21. Reija Friman 22. Funda Demiri

luokkalaisten välillä ei myöskään ole merkittävää eroa siinä, miten usein he jättävät kouluruuan syömättä. Valvonta-ateriaedun laajentaminen myös 9. luokkien opettajille tukisi niitä tavoitteita, joita Vantaa on jo asettanut kouluruokailun kehittämiselle ja joista on saatu myönteisiä kokemuksia. Se vahvistaisi henkilöstön yhdenvertaista kohtelua ja lisäisi mahdollisuuksia yhteisölliseen ruokailuun. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki laajentaa yläkoulujen valvonta-ateriaedun koskemaan myös 9. luokkien ruokailua valvovia opettajia ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta kaikki yläkoulun opettajat ovat yhdenvertaisessa asemassa kouluruokailun valvontaan ja yhteisöllisen ruokailun toteuttamiseen liittyvien käytäntöjen osalta.	23. Gashaw Bibani 24. Jenni Alasuutari 25. Chau Nguyen 26. Mika Niikko 27. Sari Multala 28. Loviisa Kaartokallio 29. Matti Kotiranta 30. Suvi Karhu 31. Janne Hartikainen 32. Tanja Aidanjuuri 33. Victor Snellman 34. Tuomas Vanhanen 35. Sirpa Siru Kauppinen 36. Patrik Borg 37. Karita Snellman 38. Milad Dehghan 39. Juha Järä 40. Emily Strohm 41. Anssi Aura 42. Faysal Abdi 43. Heidi Blomberg 44. Shekhar Acharya

21 § Topi Liutun ja 29 muun valtuutetun aloite Vantaa sujuvan liikenteen suunnannäyttäjäksi: laaditaan kaupunkiin autoilun edistämisen ohjelma

VD/6564/00.02.00.03/2026

Topi Liutu sekä 29 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Suurin osa vantaalaisista käyttää henkilöautoa liikkumiseen. Kaupungin suunnittelussa on aika ottaa vahvemmin huomioon enemmistön tarpeet.

Liikenteen sähköistyessä hurjaa vauhtia ovat argumentit yksityisautoilun haitoista vahvasti liioiteltuja. Täyssähköautojen osuus kaikista uusien autojen ensirekisteröinneistä oli Suomessa vuoden 2026 ensimmäisellä puoliskolla 48,3 prosenttia. Tällä vauhdilla yksityisautoilun päästöt tulevat jatkamaan laskuaan radikaalisti. Myöhemmin tulevaisuudessa itse ajavien eli autonomisten autojen yleistyessä tulevat ne tekemään yksityisautoilusta tehokkuudessaan ylivertaisen liikkumismuodon.

Toimiva kaupunki tarvitsee toimivan tieverkoston, joka on kuin kaupungin verisuonet. Sujuva tieverkko edistää elinvoimaa, huoltovarmuutta ja jopa ehkäisee liikenneraivoa. Mitä vähemmän aikaa ihmiset käyttävät aikaa työmatkaansa, sitä enemmän heillä on vapaa-aikaa ja täten myös enemmän aikaa tukea kansantalouden rattaiden pyörimistä.

Kaupunki voi edistää keskustojen elinvoimaa parantamalla niiden saavutettavuutta. Yritysten etu on hyvin suunnitellut pysäköintimahdollisuudet asiakkaille. Vantaan olisi myös hyvä linjata jo nyt kielteinen kanta kaavailtuihin pääkaupunkiseudun ruuhka- ja tienkäyttömaksuihin. Kyseiset maksut kohdistuvat pääasiassa työssäkäyviin ihmisiin ja heikentävät suoraan heidän ostovoimaansa, mikä ei ole asukkaiden eikä kaupungin etu.

Muiden kaupunkien osittain suunnittelemat ja osittain jo käyttöönottamat rajoitukset yksityisautoiluun ovat näkyneet laajana ärtymyksenä esimerkiksi helsinkiläisten asukkaiden arjessa.
Myös Helsingin keskustan yrittäjät ovat tuominneet autoilun rajoitukset äänekkäästi. Vantaan profiloituminen sujuvan liikenteen kaupungiksi, voi parhaimmillaan toimia vetovoimatekijänä pääkaupunkiseudulle muuttoa pohtivien keskuudessa. Juuri näistä syistä Vantaa tarvitsee autoilun edistämisen ohjelmaa ja aitoja toimenpiteitä autoilun sujuvoittamiseksi ja edistämiseksi.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaa ottaa autoilun edistämisen ohjelman huomioon esimerkiksi kaavoitusta ja katusuunnitelmia laadittaessa. Tällä tavoin varmistamme suurinta osaa asukkaista palvelevan kaupunkisuunnittelun tulevaisuudessa. Julkisen liikenteen ja yksityisautoilun tulisi täydentää toisiaan, eikä niitä tulisi aina tarkastella ainoastaan vastakkainasettelun kautta. Esimerkiksi pyöräilyn kehittämisohjelma otetaan nykyisellään huomioon monia eri hankkeita suunniteltaessa. Myös autoilijat ansaitsevat vastaavaa huolenpitoa.”

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 21

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Topi Liutun ja 29 muun valtuutetun aloite Vantaa sujuvan liikenteen suunnannäyttäjäksi: laaditaan kaupunkiin autoilun edistämisen ohjelma

Valtuustoaloitteen otsikko: **5. Vantaa sujuvan liikenteen suunnannäyttäjäksi: laaditaan kaupunkiin autoilun edistämisen ohjelma**	Aloitteen tekijä/tekijät: Topi Liutu
Suurin osa vantaalaisista käyttää henkilöautoa liikkumiseen. Kaupungin suunnittelussa on aika ottaa vahvemmin huomioon enemmistön tarpeet. Liikenteen sähköistyessä hurjaa vauhtia ovat argumentit yksityisautoilun haitoista vahvasti liioiteltuja. Täyssähköautojen osuus kaikista uusien autojen ensirekisteröinneistä oli Suomessa vuoden 2026 ensimmäisellä puoliskolla 48,3 prosenttia. Tällä vauhdilla yksityisautoilun päästöt tulevat jatkamaan laskuaan radikaalisti. Myöhemmin tulevaisuudessa itse ajavien eli autonomisten autojen yleistyessä tulevat ne tekemään yksityisautoilusta tehokkuudessaan ylivertaisen liikkumismuodon. Toimiva kaupunki tarvitsee toimivan tieverkoston, joka on kuin kaupungin verisuonet. Sujuva tieverkko edistää elinvoimaa, huoltovarmuutta ja jopa ehkäisee liikenneraivoa. Mitä vähemmän aikaa ihmiset käyttävät aikaa työmatkaansa, sitä enemmän heillä on vapaa-aikaa ja täten myös enemmän aikaa tukea kansantalouden rattaiden pyörimistä. Kaupunki voi edistää keskustojen elinvoimaa parantamalla niiden saavutettavuutta. Yritysten etu on hyvin suunnitellut pysäköintimahdollisuudet asiakkaille. Vantaan olisi myös hyvä linjata jo nyt kielteinen kanta kaavailtuihin pääkaupunkiseudun ruuhka- ja tienkäyttömaksuihin. Kyseiset maksut kohdistuvat pääasiassa työssäkäyviin ihmisiin ja heikentävät suoraan heidän ostovoimaansa, mikä ei ole asukkaiden eikä kaupungin etu. Muiden kaupunkien osittain suunnittelemat ja osittain jo käyttöönottamat rajoitukset yksityisautoiluun ovat näkyneet laajana ärtymyksenä esimerkiksi helsinkiläisten asukkaiden arjessa. Myös Helsingin keskustan yrittäjät ovat tuominneet autoilun rajoitukset äänekkäästi. Vantaan profiloituminen sujuvan liikenteen kaupungiksi, voi parhaimmillaan toimia vetovoimatekijänä pääkaupunkiseudulle muuttoa pohtivien keskuudessa. Juuri näistä syistä Vantaa tarvitsee autoilun edistämisen ohjelmaa ja aitoja toimenpiteitä autoilun sujuvoittamiseksi ja edistämiseksi. Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaa ottaa autoilun edistämisen ohjelman huomioon esimerkiksi kaavoitusta ja katusuunnitelmia	Aloitteen allekirjoitukset: 1. Maarit Raja-Aho 2. Mika Kasonen 3. Juha Järä 4. Tomi Puikkonen 5. Patrik Karlsson 6. Jorma Hentilä 7. Heli Hakala 8. Nina Nummela 9. Marjo Vacker 10. Otso Kivimäki 11. Tiina Tuomela 12. Anitta Orpana 13. Paula Lehmuskallio 14. Jenni Karemo 15. Manav Phull 16. Tiina Arlin 17. Kai-Ari Lundell 18. Mika Niikko 19. Loviisa Kaartokallio 20. Sari Multala 21. Suvi Karhu 22. Janne Hartikainen 23. Tanja Aidanjuuri

laadittaessa. Tällä tavoin varmistamme suurinta osaa asukkaista palvelevan kaupunkisuunnittelun tulevaisuudessa. Julkisen liikenteen ja yksityisautoilun tulisi täydentää toisiaan, eikä niitä tulisi aina tarkastella ainoastaan vastakkainasettelun kautta. Esimerkiksi pyöräilyn kehittämisohjelma otetaan nykyisellään huomioon monia eri hankkeita suunniteltaessa. Myös autoilijat ansaitsevat vastaavaa huolenpitoa. Vantaalla 21.9.2026	24. Victor Snellman 25. Tuomas Vanhanen 26. Timo Lahti 27. Patrik Borg 28. Milad Dehghan 29. Anssi Aura

22 § Tiina Arlinin ja 31 muun valtuutetun aloite Vantaan siisteyden parantamiseksi ja roskaantumisen vähentämiseksi

VD/6565/00.02.00.03/2026

Tiina Arlin sekä 31 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Siisti ja viihtyisä ympäristö kuuluu kaikille vantaalaisille.
Roskaantuminen on kuitenkin näkyvä ongelma erityisesti asemien, ostoskeskusten, puistojen ja vilkkaiden kulkureittien ympäristössä.

Tupakantumpit, nikotiinipussit, juomapakkaukset, pikaruokapakkaukset ja muu maahan jätetty jäte heikentävät ympäristön viihtyisyyttä ja voivat aiheuttaa myös ympäristöhaittoja. Roskaisuus ruokkii helposti myös roskaisuutta: ympäristöstä, josta pidetään näkyvästi huolta, pidetään yleensä myös itse paremmin huolta.

Vastuu Vantaan yleisten alueiden siisteydestä jakautuu useille toimijoille. Kaupungin lisäksi liikennealueita hoitavat muun muassa Väylävirasto ja Finavia, ja juna-asemien ja niiden ympäristöjen kunnossapito jakautuu kaupungin, Väyläviraston ja VR:n kesken. Asukkaan näkökulmasta kyse on kuitenkin yhteisestä kaupunkiympäristöstä, Vantaasta, jonka siisteydestä on pystyttävä huolehtimaan nykyistä paremmin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. kartoittaa pahimmat roskaantumisen ongelmakohteet ja arvioi niissä roska-astioiden määrän, sijoittelun, tyhjennysvälien ja puhtaanapidon riittävyyden;
2. käynnistää pikaisesti määräaikaisen tehostetun siisteyskokeilun muutamalla erityisen roskaantuneella alueella kuten Myyrmäki ja Tikkurila ja arvioi kokeilun tulokset;
3. tiivistää yhteistyötä muiden alueista vastaavien toimijoiden kanssa erityisesti asemaseuduilla ja muissa vilkkaissa kohteissa sekä selvittää kaupungin toimivallan puitteissa keinot roskaamisen ehkäisemisen ja siihen puuttumisen tehostamiseksi;
4. toteuttaa näkyvän roskaamisen vastaisen kampanjan, jossa asukkaita, kouluja, järjestöjä ja yrityksiä kannustetaan yhteiseen vastuuseen lähiympäristöstään, sekä selvittää mahdollisuuksia hyödyntää siisteyden parantamisessa työllistämistä, järjestöyhteistyötä ja muita kustannustehokkaita toimintamalleja.

Siisti kaupunki lisää viihtyisyyttä, turvallisuuden tunnetta ja ylpeyttä omasta kotikaupungista. Vantaan tulee huolehtia paitsi suurista investoinneista myös siitä arjen ympäristöstä, jonka asukkaat kohtaavat joka päivä.”

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 22

Päätös:
Päätettiin ottaa asian käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Tiina Arlinin ja 31 muun valtuutetun aloite Vantaan siisteyden parantamiseksi ja roskaantumisen vähentämiseksi

Valtuustoaloitteen otsikko: **6. Valtuustoaloite Vantaan siisteyden parantamiseksi ja roskaantumisen vähentämiseksi**	Aloitteen tekijä/tekijät: Tiina Arlin
Siisti ja viihtyisä ympäristö kuuluu kaikille vantaalaisille. Roskaantuminen on kuitenkin näkyvä ongelma erityisesti asemien, ostoskeskusten, puistojen ja vilkkaiden kulkureittien ympäristössä. Tupakantumpit, nikotiinipussit, juomapakkaukset, pikaruokapakkaukset ja muu maahan jätetty jäte heikentävät ympäristön viihtyisyyttä ja voivat aiheuttaa myös ympäristöhaittoja. Roskaisuus ruokkii helposti myös roskaisuutta: ympäristöstä, josta pidetään näkyvästi huolta, pidetään yleensä myös itse paremmin huolta. Vastuu Vantaan yleisten alueiden siisteydestä jakautuu useille toimijoille. Kaupungin lisäksi liikennealueita hoitavat muun muassa Väylävirasto ja Finavia, ja juna-asemien ja niiden ympäristöjen kunnossapito jakautuu kaupungin, Väyläviraston ja VR:n kesken. Asukkaan näkökulmasta kyse on kuitenkin yhteisestä kaupunkiympäristöstä, Vantaasta, jonka siisteydestä on pystyttävä huolehtimaan nykyistä paremmin. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki: 1. kartoittaa pahimmat roskaantumisen ongelmakohteet ja arvioi niissä roska-astioiden määrän, sijoittelun, tyhjennysvälien ja puhtaanapidon riittävyyden; 2. käynnistää pikaisesti määräaikaisen tehostetun siisteyskokeilun muutamalla erityisen roskaantuneella alueella kuten Myyrmäki ja Tikkurila ja arvioi kokeilun tulokset; 3. tiivistää yhteistyötä muiden alueista vastaavien toimijoiden kanssa erityisesti asemaseuduilla ja muissa vilkkaissa kohteissa sekä selvittää kaupungin toimivallan puitteissa keinot roskaamisen ehkäisemisen ja siihen puuttumisen tehostamiseksi;	Aloitteen allekirjoitukset: 1. Juha Järä 2. Tuomas Vanhanen 3.Jorma Hentilä 4. Tomi Puikkonen 5. Elina Nykyri 6. Nina Nummela 7. Marjo Vacker 8. Tiina Tuomela 9. Anitta Orpana 10. Vaula Norrena 11. Antero Eerola 12. Kai-Ari Lundell 13. Paula Lehmuskallio 14. Manav Phull 15. Gashaw Bibani 16. Jenni Alasuutari 17. Chau Nguyen 18. Patrik Karlsson 19. Mika Niikko 20. Sari Multala 21. Loviisa Kaartokallio 22. Suvi Karhu 23. Janne Hartikainen

4. toteuttaa näkyvän roskaamisen vastaisen kampanjan, jossa asukkaita, kouluja, järjestöjä ja yrityksiä kannustetaan yhteiseen vastuuseen lähiympäristöstään, sekä selvittää mahdollisuuksia hyödyntää siisteyden parantamisessa työllistämistä, järjestöyhteistyötä ja muita kustannustehokkaita toimintamalleja. Siisti kaupunki lisää viihtyisyyttä, turvallisuuden tunnetta ja ylpeyttä omasta kotikaupungista. Vantaan tulee huolehtia paitsi suurista investoinneista myös siitä arjen ympäristöstä, jonka asukkaat kohtaavat joka päivä. Vantaalla 21.9.2026	24. Tanja Aidanjuuri 25. Sirpa Siru Kauppinen 26. Patrik Borg 27. Maarit Raja-Aho 28. Milad Dehghan 29. Anssi Aura 30. Jenni Karemo 31. Heidi Blomberg

23 § **Gashaw Bibanin, Tuomas Vanhasen, Matti Kotirannan, Tiina Tuomelan, Patrik Karlssonin, Marjo Vackerin, Eve Rämön ja Mika Niikon sekä 27 muun valtuutetun aloite teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisyn ja osaamisen kehittämisen vahvistamiseksi Vantaalla**

VD/6566/00.02.00.03/2026

Gashaw Bibani, Tuomas Vanhanen, Matti Kotiranta, Tiina Tuomela, Patrik Karlsson, Marjo Vacker, Eve Rämö ja Mika Niikko sekä 27 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Digitaalisten palveluiden, sosiaalisen median ja älylaitteiden käytön lisääntyessä myös väkivallan ja häirinnän muodot ovat muuttuneet.

Teknologiavälitteinen väkivalta voi ilmetä esimerkiksi verkkohäirintänä, vainoamisena, identiteetin väärinkäyttönä, yksityisten tietojen tai kuvien luvattomana levittämisenä, älylasien, paikannus- ja seurantateknologian väärinkäyttönä sekä erilaisina uhkailun muotoina digitaalisissa ympäristöissä.
Teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisyssä on tärkeää tunnistaa väkivallan, häirinnän, vainoamisen ja kontrolloinnin eri muodot sekä erottaa ne sananvapauden piiriin kuuluvasta asiallisesta mielipiteen ilmaisusta, yhteiskunnallisesta keskustelusta ja julkiseen päätöksentekoon kohdistuvasta asianmukaisesta arvioinnista.

Teknologiavälitteinen väkivalta koskettaa kaikenikäisiä kuntalaisia. Erityisen alttiita ovat lapset ja nuoret, lähisuhdeväkivallan kohteet, vähemmistöihin kuuluvat henkilöt sekä julkisissa luottamus- ja virkatehtävissä toimivat henkilöt. Ilmiö vaikuttaa turvallisuuden tunteeseen, osallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja hyvinvointiin sekä voi pahimmillaan johtaa syrjäytymiseen tai vetäytymiseen yhteiskunnallisesta osallistumisesta.

Vantaan kaupunkistrategian tavoitteina ovat muun muassa turvallinen kaupunki, asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, yhdenvertaisuuden vahvistaminen, lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen sekä digitaalisten palveluiden vastuullinen hyödyntäminen. Teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisy tukee näitä tavoitteita ja vahvistaa kuntalaisten turvallisuutta muuttuvassa toimintaympäristössä.
Vaikka sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu kuuluu nykyisin hyvinvointialueille, kunnalla on edelleen merkittävä rooli turvallisuuden, osallisuuden, sivistyksen, nuorisotyön, kasvatuksen ja hyvinvoinnin edistämisessä. Teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisy edellyttääkin tiivistä yhteistyötä kaupungin, hyvinvointialueen, poliisin, oppilaitosten ja järjestöjen välillä.

Teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisy voidaan toteuttaa osana kaupungin olemassa olevaa turvallisuus-, hyvinvointi-, yhdenvertaisuus- ja osallisuustyötä ilman erillisten hallinnollisten rakenteiden perustamista.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuudet:

1. Vahvistaa kaupungin henkilöstön osaamista teknologiavälitteisen väkivallan tunnistamisessa, ehkäisemisessä ja siihen puuttumisessa erityisesti kasvatuksen ja koulutuksen, nuorisopalveluiden, työllisyyspalveluiden, kotoutumispalveluiden sekä turvallisuus- ja osallisuustyön tehtävissä. Osaamisen vahvistaminen kohdennetaan työtehtävissä tunnistettuihin tarpeisiin hyödyntäen olemassa olevaa asiantuntemusta ja koulutustarjontaa.

2. Sisällyttää teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisy osaksi nykyisiä turvallisuuden, hyvinvoinnin, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistämisen rakenteita sekä huomioida ilmiö kaupungin toimintaohjelmien ja henkilöstön koulutusten kehittämisessä.
3. Lisätä kuntalaisille suunnattua viestintää ja tietoisuutta teknologiavälitteisestä väkivallasta, digiturvallisuudesta sekä saatavilla olevasta tuesta ja neuvonnasta. Viestinnässä painotetaan selkeitä käytännön toimintaohjeita ja avun löytämistä.
4. Vahvistaa yhteistyötä koulujen, oppilaitosten, nuorisotoimijoiden, järjestöjen, poliisin sekä muiden asiantuntijatahojen kanssa teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisemiseksi.
5. Tiivistää yhteistyötä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa teknologiavälitteisen väkivallan tunnistamisen, palveluohjauksen, tukipalveluiden saavutettavuuden ja yhteisten toimintamallien kehittämiseksi. Yhteistyössä selkeytetään eri toimijoiden vastuut ja varmistetaan sujuva avun piiriin ohjaaminen.
6. Selvittää, miten teknologiavälitteisen väkivallan ilmiötä voidaan seurata ja huomioida osana kaupungin turvallisuus- ja hyvinvointityötä sekä kaupunkilaisten yhdenvertaisen osallistumisen edistämistä. Seurannassa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia tietolähteitä ja arvioidaan erityisesti avun löydettävyyttä, palveluohjauksen toimivuutta sekä henkilöstön valmiuksia tunnistaa teknologiavälitteistä väkivaltaa ja toimia tilanteissa tarkoituksenmukaisesti.

Edellä olevan perusteella esitämme, että Vantaan kaupunki laatii yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sekä muiden keskeisten toimijoiden kanssa selvityksen teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisyn nykytilasta sekä tekee tarvittavat ehdotukset osaamisen, yhteistyön ja kuntalaisille suunnatun ennaltaehkäisevän työn vahvistamiseksi.

Selvityksessä tunnistetaan jo käytössä olevat toimintamallit ja niiden mahdolliset puutteet. Kehittämisehdotuksissa esitetään konkreettiset toimenpiteet, vastuutahot, toteutusaikataulu ja arvio kustannuksista. Koska teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisy, tunnistaminen ja uhrien tukeminen kuuluvat osittain myös hyvinvointialueen tehtäviin, samaa tavoitetta edistävä hyvinvointialueen toimivaltaan sovitettu aloite jätetään myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Aloitteiden valmistelussa on tarkoituksenmukaista tehdä yhteistyötä ja yhteensovittaa selvitystyötä päällekkäisen valmistelun välttämiseksi.”

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 23

Päätös:
Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Gashaw Bibanin, Tuomas Vanhasen, Matti Kotirannan, Tiina Tuomelan, Patrik Karlssonin, Marjo Vackerin, Eve Rämön, Mika Niikon aloite teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisyn ja osaamisen kehittämisen vahvistamiseksi Vantaalla

7.Valtuustoaloite teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisyn ja osaamisen kehittämisen vahvistamiseksi Vantaalla	Aloitteen tekijä/tekijät: Gashaw Bibani Tuomas Vanhanen Matti Kotiranta Tiina Tuomela Patrik Karlsson Marjo Vacker Eve Rämö Mika Niikko
Digitaalisten palveluiden, sosiaalisen median ja älylaitteiden käytön lisääntyessä myös väkivallan ja häirinnän muodot ovat muuttuneet. Teknologiavälitteinen väkivalta voi ilmetä esimerkiksi verkkohäirintänä, vainoamisena, identiteetin väärinkäyttönä, yksityisten tietojen tai kuvien luvattomana levittämisenä, älylasien, paikannus- ja seurantateknologian väärinkäyttönä sekä erilaisina uhkailun muotoina digitaalisissa ympäristöissä. Teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisyssä on tärkeää tunnistaa väkivallan, häirinnän, vainoamisen ja kontrolloinnin eri muodot sekä erottaa ne sananvapauden piiriin kuuluvasta asiallisesta mielipiteen ilmaisusta, yhteiskunnallisesta keskustelusta ja julkiseen päätöksentekoon kohdistuvasta asianmukaisesta arvioinnista. Teknologiavälitteinen väkivalta koskettaa kaikenikäisiä kuntalaisia. Erityisen alttiita ovat lapset ja nuoret, lähisuhdeväkivallan kohteet, vähemmistöihin kuuluvat henkilöt sekä julkisissa luottamus- ja virkatehtävissä toimivat henkilöt. Ilmiö vaikuttaa turvallisuuden tunteeseen, osallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja hyvinvointiin sekä voi pahimmillaan johtaa syrjäytymiseen tai vetäytymiseen yhteiskunnallisesta osallistumisesta. Vantaan kaupunkistrategian tavoitteina ovat muun muassa turvallinen kaupunki, asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, yhdenvertaisuuden vahvistaminen, lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen sekä digitaalisten palveluiden vastuullinen hyödyntäminen. Teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisy tukee näitä tavoitteita ja vahvistaa kuntalaisten turvallisuutta muuttuvassa toimintaympäristössä. Vaikka sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu kuuluu nykyisin hyvinvointialueille, kunnalla on edelleen merkittävä rooli turvallisuuden, osallisuuden, sivistyksen, nuorisotyön, kasvatuksen ja hyvinvoinnin edistämisessä. Teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisy edellyttääkin tiivistä yhteistyötä kaupungin, hyvinvointialueen, poliisin, oppilaitosten ja järjestöjen välillä. Teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisy voidaan toteuttaa osana kaupungin olemassa olevaa turvallisuus-, hyvinvointi-, yhdenvertaisuus- ja osallisuustyötä ilman erillisten hallinnollisten rakenteiden perustamista.	Aloitteen allekirjoitukset: 1. Jorma Hentilä 2. Elina Nykyri 3.Tiina Arlin 4. Nina Nummela 5. Vaula Norrena 6. Antero Eerola 7. Topi Liutu 8. Tia Seppänen 9. Jenni Karemo 10. Tuire Kaimio 11. Funda Demiri 12. Chau Nguyen 13. Kati Tyystjärvi 14. Kai-Ari Lundell 15. Loviisa Kaartokallio 16. Ulla-Maija Kopra 17.Tarja Eklund 18. Drilon Kllokoqi 19. Mari Hynninen 20.Shekhar Acharya 21. Sirpa Siru Kauppinen 22. Karita Snellman 23. Heidi Blomberg 24. Anssi Aura 25. Mika Kasonen 26. Maarit Raja-Aho 27.Reija Friman

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää mahdollisuudet:

1. **Vahvistaa kaupungin henkilöstön osaamista** teknologiavälitteisen väkivallan tunnistamisessa, ehkäisemisessä ja siihen puuttumisessa erityisesti kasvatuksen ja koulutuksen, nuorisopalveluiden, työllisyyspalveluiden, kotoutumispalveluiden sekä turvallisuus- ja osallisuustyön tehtävissä. Osaamisen vahvistaminen kohdennetaan työtehtävissä tunnistettuihin tarpeisiin hyödyntäen olemassa olevaa asiantuntemusta ja koulutustarjontaa.
2. **Sisällyttää teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisy** osaksi nykyisiä turvallisuuden, hyvinvoinnin, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistämisen rakenteita sekä huomioida ilmiö kaupungin toimintaohjelmien ja henkilöstön koulutusten kehittämisessä.
3. **Lisätä kuntalaisille suunnattua viestintää ja tietoisuutta** teknologiavälitteisestä väkivallasta, digiturvallisuudesta sekä saatavilla olevasta tuesta ja neuvonnasta. Viestinnässä painotetaan selkeitä käytännön toimintaohjeita ja avun löytämistä.
4. **Vahvistaa yhteistyötä** koulujen, oppilaitosten, nuorisotoimijoiden, järjestöjen, poliisin sekä muiden asiantuntijatahojen kanssa teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisemiseksi.
5. **Tiivistää yhteistyötä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa** teknologiavälitteisen väkivallan tunnistamisen, palveluohjauksen, tukipalveluiden saavutettavuuden ja yhteisten toimintamallien kehittämiseksi. Yhteistyössä selkeytetään eri toimijoiden vastuut ja varmistetaan sujuva avun piiriin ohjaaminen.
6. **Selvittää, miten teknologiavälitteisen väkivallan ilmiötä voidaan seurata ja huomioida** osana kaupungin turvallisuus- ja hyvinvointityötä sekä kaupunkilaisten yhdenvertaisen osallistumisen edistämistä. Seurannassa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia tietolähteitä ja arvioidaan erityisesti avun löydettävyyttä, palveluohjauksen toimivuutta sekä henkilöstön valmiuksia tunnistaa teknologiavälitteistä väkivaltaa ja toimia tilanteissa tarkoituksenmukaisesti.

Edellä olevan perusteella esitämme, että Vantaan kaupunki laatii yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen sekä muiden keskeisten toimijoiden kanssa selvityksen teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisyn nykytilasta sekä tekee tarvittavat ehdotukset osaamisen, yhteistyön ja kuntalaisille suunnatun ennaltaehkäisevän työn vahvistamiseksi.

Selvityksessä tunnistetaan jo käytössä olevat toimintamallit ja niiden mahdolliset puutteet. Kehittämisehdotuksissa esitetään konkreettiset toimenpiteet, vastuutahot, toteutusaikataulu ja arvio kustannuksista. Koska teknologiavälitteisen väkivallan ehkäisy, tunnistaminen ja uhrien tukeminen kuuluvat osittain myös hyvinvointialueen tehtäviin, samaa tavoitetta edistävä hyvinvointialueen toimivaltaan sovitettu aloite jätetään myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Aloitteiden valmistelussa on

tarkoituksenmukaista tehdä yhteistyötä ja yhteensovittaa selvitystyötä päällekkäisen valmistelun välttämiseksi. **Vantaalla 21.9.2026** Gashaw Bibani Tuomas Vanhanen Matti Kotiranta Tiina Tuomela Patrik Karlsson Marjo Vacker Eve Rämö Mika Niikko	

24 § Lauri Kairan ja 33 muun valtuutetun aloite Rajatorpan Sahapuiston päihdeongelmaisten asumisyksikön (Sahatie 1) aiheuttamien häiriöiden vähentäminen

VD/6568/00.02.00.03/2026

Lauri Kaira sekä 33 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Rajatorpassa (Sahatie 1) sijaitsee Sininauha Oy:n Sahapuiston asumisyksikkö, joka on tarkoitettu päihde- ja mielenterveysongelmista kärsiville asunnottomille. Lähialueiden asukkailta on tullut yhteydenottoja alueella koetusta turvattomuudesta, häiriöistä ja päihteiden käytöstä. Asukkaat ovat kertoneet henkilökohtaisen turvallisuuden tunteen heikentyneen.

Tilanteesta ei ole käytettävissä yhteistä viranomaistietoon perustuvaa tilannekuvaa. Kaupungin tulee yhteistyössä hyvinvointialueen, poliisin ja palveluntuottajan kanssa selvittää Rajatorpan ja sen lähialueiden turvallisuustilanne sekä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki:

1. Selvittää yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen, Itä-Uudenmaan poliisin, Sininauha-säätiön sekä asukasyhdistysten kanssa häiriöiden, rikosten sekä turvallisuustilanteen kehityksen Rajatorpan tien varrella sijaitsevan Sahapuiston palveluyksikön lähialueilla (mm. häiriöilmoitusten, ilkivallan, rikosten ja 112-ilmoitusten määrän kehitys ja vertailu muihin alueisiin)
2. Muodostaa ajantasaisen tilannekuvan alueen turvallisuustilanteesta ja sen kehityksestä
3. Arvioi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, ovatko Sahapuiston nykyiset haittoja ehkäisevät toimenpiteet riittäviä ja vaikuttavia ympäröivän asuinalueen näkökulmasta ja millä tavalla tilannetta voidaan parantaa
4. Laatii tältä pohjalta toimenpideohjelman häiriöiden vähentämiseksi ja seurannan sen toteutuksesta

Tavoitteena tulee olla ongelmakäyttäytymisen ja häiriöiden vähentäminen sekä asukkaiden turvallisuuden tunteen vahvistaminen. Samalla kun asunnottomat tarvitsevat toimivia asuinpalveluita, tulee turvata niiden lähellä asuville häiriötön ja turvallinen asuinympäristö.”

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 24

Päätös:
Päätettiin ottaa asian käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Lauri Kairan ja 33 muun valtuutetun aloite Rajatorpan Sahapuiston päihdeongelmaisten asumisyksikön (Sahatie 1) aiheuttamien häiriöiden vähentäminen

Valtuustoaloitteen otsikko: **8. Rajatorpan Sahapuiston päihdeongelmaisten asumisyksikön (Sahatie 1) aiheuttamien häiriöiden vähentäminen**	Aloitteen tekijä/tekijät: Lauri Kaira
Rajatorpassa (Sahatie 1) sijaitsee Sininauha Oy:n Sahapuiston asumisyksikkö, joka on tarkoitettu päihde- ja mielenterveysongelmista kärsiville asunnottomille. Lähialueiden asukkailta on tullut yhteydenottoja alueella koetusta turvattomuudesta, häiriöistä ja päihteiden käytöstä. Asukkaat ovat kertoneet henkilökohtaisen turvallisuuden tunteen heikentyneen. Tilanteesta ei ole käytettävissä yhteistä viranomaistietoon perustuvaa tilannekuvaa. Kaupungin tulee yhteistyössä hyvinvointialueen, poliisin ja palveluntuottajan kanssa selvittää Rajatorpan ja sen lähialueiden turvallisuustilanne sekä ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki: 1. Selvittää yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen, Itä-Uudenmaan poliisin, Sininauhasäätiön sekä asukasyhdistysten kanssa häiriöiden, rikosten sekä turvallisuustilanteen kehityksen Rajatorpan tien varrella sijaitsevan Sahapuiston palveluyksikön lähialueilla (mm. häiriöilmoitusten, ilkivallan, rikosten ja 112-ilmoitusten määrän kehitys ja vertailu muihin alueisiin) 2. Muodostaa ajantasaisen tilannekuvan alueen turvallisuustilanteesta ja sen kehityksestä 3. Arvioi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, ovatko Sahapuiston nykyiset haittoja ehkäisevät toimenpiteet riittäviä ja vaikuttavia ympäröivän asuinalueen näkökulmasta ja millä tavalla tilannetta voidaan parantaa 4. Laatii tältä pohjalta toimenpideohjelman häiriöiden vähentämiseksi ja seurannan sen toteutuksesta Tavoitteena tulee olla ongelmakäyttäytymisen ja häiriöiden vähentäminen sekä asukkaiden turvallisuuden tunteen vahvistaminen. Samalla kun asunnottomat tarvitsevat toimivia asuinpalveluita, tulee turvata niiden lähellä asuville häiriötön ja turvallinen asuinympäristö.	Aloitteen allekirjoitukset: 1. Anitta Orpana 2.Paula Lehmuskallio 3. Tomi Puikkonen 4. Tuomas Vanhanen 5. Timo Lahti 6. Maarit Raja-Aho 7. Topi Liutu 8.Jorma Hentilä 9. Mika Kasonen 10. Otso Kivimäki 11.Tiina Arlin 12. Nina Nummela 13. Marjo Vacker 14. Vaula Norrena 15. Jenni Karemo 16. Kai-Ari Lundell 17. Heli Hakala 18. Mika Niikko 19. Anu Hall 20. Jenni Alasuutari 21. Sari Multala 22. Ulla-Maija Kopra 23. Loviisa Kaartokallio 24. Suvi Karhu 25. Elina Nykyri 26. Janne Hartikainen 27. Tanja Aidanjuuri 28. Victor Snellman 29. Sirpa Siru Kauppinen 30. Karita Snellman 31. Milad Dehghan 32. Juha Järä 33. Anssi Aura

25 § Antero Eerolan ja 5 muun valtuutetun aloite konsulttiselvityksistä luopuminen kaupungin säästötoimissa

VD/6569/00.02.00.03/2026

Antero Eerola sekä 5 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 10.8. käynnistää yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteeksi asetettiin enintään 200 työntekijät irtisanominen. Lisäksi enintään 700 työntekijän toimenkuvaan on tarkoitus tehdä muita muutoksia.

Työntekijöiden vähentämiseksi kaupungin virkamiesjohto on tilannut yhteensä kolme erillistä selvitystä, ulkopuolisilta yksityisiltä konsulttiyhtiöiltä.

Kesäkuun 9. päivä 2026 kaupungininsinööri Jarno Köykkä teki viranhaltijapäätöksen (https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=7&docid=3405539) 54 900 euron arvoisesta tuotantotapa- ja tuottavuustarkastelusta toimialan kunnossapidossa. Kesäkuun 10. päivä kiinteistöjohtaja Pekka Wallenius puolestaan teki (https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=7&docid=3405541) 58 500 euron arvoisen päätöksen tuotantotapa- ja tuottavuustarkastelusta kiinteistöt ja tilat – palvelualueelle.

Selvitykset tilattiin Valor Partners – nimiseltä yhtiöltä, joka sanoo olevansa ”liikkeenjohdon konsultointiin ja investointipankkitoimintaan erikoistunut yritys”. Tämä kuulostaa vieraalle kuntakentällä.

Edelleen kaupungin viestintäjohtaja Mari Kalmari päätti 4. kesäkuuta konsulttiyhtiö Deloittelta noin 29 000 euron arvoisen selvityksen tukipalveluiden järjestelyistä. Kaupungilta saatujen tietojen mukaan tämä oli talousohjelman mukainen toimenpide, johon kuuluvat muun muassa palveluiden tuottavuus- ja tuotantotapa-analyysit. Kaupunginvaltuusto kuitenkin hyväksy talousohjelman vasta kokouksessaan 24. päivä elokuuta. Herääkin vakava kysymys, onko kaupungin virkajohto lähtenyt toteuttamaan talousohjelman toimenpiteitä jo ennen kuin sitä oli edes hyväksytty.

Tuotantotapa-analyysit ovat sinällään tärkeitä ja tervetulleita. Esimerkiksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on kuitenkin kyennyt tekemään niitä virkatyönä. Nyt tilattujen, kaupungin työntekijöiden vähentämistä selvittävien konsulttitöiden yhteishinta on ollut 150 000 euroa. Se vastaa ainakin kahden tai kolmen kaupungin työntekijän vuosipalkkaa.

Miten on mahdollista, että kaupungilla on varaa kalliisiin konsulttiselvityksiin samalla, kun sillä ei ole varaa pitää kaikkia työntekijöitään? Tätä kaupungin johto ei ole onnistunut perustelemaan.

Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Kaupunki vähentää selvästi ja systemaattisesta ulkopuolisten konsulttiselvitysten tilaamista, myös taloudellisista syistä. Erityisesti säästöihin ja kaupungin työntekijöiden vähentämiseen liittyvät selvitykset lopetetaan kokonaan.”

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 25

Päätös:
Päätettiin ottaa asian käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite toimivaltaiselle viranhaltijalle vastattavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 5 muun valtuutetun aloite konsulttiselvityksistä luopuminen kaupungin säästötoimissa

9 Konsulttiselvityksistä luopuminen kaupungin säästötoimissa	Aloitteen tekijä/tekijät: Antero Eerola (vas.)
Vantaan kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 10.8. käynnistää yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteeksi asetettiin enintään 200 työntekijät irtisanominen. Lisäksi enintään 700 työntekijän toimenkuvaan on tarkoitus tehdä muita muutoksia. Työntekijöiden vähentämiseksi kaupungin virkamiesjohto on tilannut yhteensä kolme erillistä selvitystä, ulkopuolisilta yksityisiltä konsulttiyhtiöiltä. Kesäkuun 9. päivä 2026 kaupungininsinööri Jarno Köykkä teki viranhaltijapäätöksen (https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=7&docid=3405539) 54 900 euron arvoisesta tuotantotapa- ja tuottavuustarkastelusta toimialan kunnossapidossa. Kesäkuun 10. päivä kiinteistöjohtaja Pekka Wallenius puolestaan teki (https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=7&docid=3405541) 58 500 euron arvoisen päätöksen tuotantotapa- ja tuottavuustarkastelusta kiinteistöt ja tilat – palvelualueelle. Selvitykset tilattiin Valor Partners – nimiseltä yhtiöltä, joka sanoo olevansa ”liikkeenjohdon konsultointiin ja investointipankkitoimintaan erikoistunut yritys”. Tämä kuulostaa vieraalle kuntakentällä. Edelleen kaupungin viestintäjohtaja Mari Kalmari päätti 4. kesäkuuta konsulttiyhtiö Deloittelta noin 29 000 euron arvoisen selvityksen tukipalveluiden järjestelyistä. Kaupungilta saatujen tietojen mukaan tämä oli talousohjelman mukainen toimenpide, johon kuuluvat muun muassa palveluiden tuottavuus- ja tuotantotapa-analyysit. Kaupunginvaltuusto kuitenkin hyväksy talousohjelman vasta kokouksessaan 24. päivä elokuuta. Herääkin vakava kysymys, onko kaupungin virkajohto lähtenyt toteuttamaan talousohjelman toimenpiteitä jo ennen kuin sitä oli edes hyväksytty. Tuotantotapa-analyysit ovat sinällään tärkeitä ja tervetulleita. Esimerkiksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on kuitenkin kyennyt tekemään niitä virkatyönä. Nyt tilattujen, kaupungin työntekijöiden vähentämistä selvittävien konsulttitöiden yhteishinta on ollut 150 000 euroa. Se vastaa	Aloitteen allekirjoitukset: 1. Elina Nykyri 2. Funda Demiri 3.Gashaw Bibani 4. Tiina Tuomela 4. Chau Nguyen 5.Milad Dehghan

ainakin kahden tai kolmen kaupungin työntekijän vuosipalkkaa. Miten on mahdollista, että kaupungilla on varaa kalliisiin konsulttiselvityksiin samalla, kun sillä ei ole varaa pitää kaikkia työntekijöitään? Tätä kaupungin johto ei ole onnistunut perustelemaan. Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Kaupunki vähentää selvästi ja systemaattisesta ulkopuolisten konsulttiselvitysten tilaamista, myös taloudellisista syistä. Erityisesti säästöihin ja kaupungin työntekijöiden vähentämiseen liittyvät selvitykset lopetetaan kokonaan.	

26 § Antero Eerolan ja 29 muun valtuutetun aloite Tikkuraitin yrittäjien ja asukkaiden tukeminen peruskorjauksen ja ratikkatöiden aikana

VD/6570/00.02.00.03/2026

Antero Eerola sekä 29 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kaupungin virkajohto on joutunut myöntämään, ettei se osannut ennakoida raitiotietyömaan ja Tikkuraitin peruskorjauksen aiheuttamia haittoja Tikkurilassa.

- Ymmärsimme, että ratikkatyömaasta tulee haittoja yrityksille, mutta emme osanneet etukäteen arvioida, että vaikutukset ovat niin vakavia, apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila on sanonut julkisuudessa (Vantaan Sanomat 19.9.).

Tilanne on siis havaittu aiempaa vaikeammaksi.

Jo yli vuoden ajan jatkunut Vantaan ratikan työmaa ja Tikkuraitin kunnostaminen ovat tehneet liikkumisesta alueella erittäin vaikeaa ja monimutkaista. Samalla yrittäjät ovat joutuneet kärsimään tavalla, joka olisi voitu varmasti välttää töiden paremmalla järjestelyllä ja ajoittamisella.
Seurauksena on ollut se, että yrityksiä on joutunut lopettamaan samalla, kun jäljelle jäävien yritysten asiakasmäärät ovat pienentyneet. Myös asukkaille on liikkumisrajoitusten seurauksena koitunut merkittäviä haittoja.

Vantaan ratikan hankejohtaja Hannu Lehtikankare puolestaan on mediassa sanonut, etteivät haitat tulleet yllätyksenä. Hänen mukaansa on selvää, että ”näin valtava työmaa aiheuttaa haittaa”. Tämä ei paljoa lohduta alueen yrittäjiä ja asukkaita.

Alueen asukkaiden ja yrittäjien paremmalla kuuntelemisella, reaaliaikaisilla, toimivilla opasteilla sekä muilla tukitoimilla tilannetta voitaisiin lievittää.
Samalla yrittäjiä ja asukkaita on syytä kuulla nykyistä huomattavasti paremmin heidän tarpeistaan remonttitöiden aikana. Ratikkatyömaan haitoista jätettiin valtuustoaloite (https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=3&docid=3382526) kaupunginvaltuuston kokouksessa 20.10.2026. Kaupunginhallituksen vastaus oli kuitenkin vaatimaton eikä vastannut itse ongelmaan. Lisäksi siinä ei puututtu Tikkuraitin samanaikaisen korjauksen aiheuttamiin haittoihin.

Yritystoimintaan liittyy myös riskejä, jotka voivat joskus liittyä sääntelyn – kuten lainsäädännön tai kaavoituksen – muuttumiseen tai rakennettuun ympäristöön. Kaupunki ei voi toiminnallaan kuitenkaan aktiivisesti – tai piittaamattomuudellaan – haitata yritystoimintaa ja asukkaiden elämää. Ongelmiin on tartuttava yhteistyössä Tikkurilan ja Tikkuraitin yrittäjien ja asukkaiden kanssa.

Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki kokoaa nopeasti toimenpidepaketin, jossa kartoitetaan yritysten ja asukkaiden tarpeet ratikkatyömaan ja Tikkuraitin korjaustöiden aikana ja etsitään niihin yhdessä ratkaisuja muun muassa paremmalla opastuksella ja muilla tukitoimenpiteillä.”

Päätös:
Päätettiin ottaa asian käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:
- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 29 muun valtuutetun aloite Tikkuraitin yrittäjien ja asukkaiden tukeminen peruskorjauksen ja ratikkatöiden aikana

10. Tikkuraitin yrittäjien ja asukkaiden tukeminen peruskorjauksen ja ratikkatöiden aikana	Aloitteen tekijä/tekijät: Antero Eerola (vas.)
Vantaan kaupungin virkajohto on joutunut myöntämään, ettei se osannut ennakoida raitiotietyömaan ja Tikkuraitin peruskorjauksen aiheuttamia haittoja Tikkurilassa. - Ymmärsimme, että ratikkatyömaasta tulee haittoja yrityksille, mutta emme osanneet etukäteen arvioida, että vaikutukset ovat niin vakavia, apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila on sanonut julkisuudessa (Vantaan Sanomat 19.9.). Tilanne on siis havaittu aiempaa vaikeammaksi. Jo yli vuoden ajan jatkunut Vantaan ratikan työmaa ja Tikkuraitin kunnostaminen ovat tehneet liikkumisesta alueella erittäin vaikeaa ja monimutkaista. Samalla yrittäjät ovat joutuneet kärsimään tavalla, joka olisi voitu varmasti välttää töiden paremmalla järjestelyllä ja ajoittamisella. Seurauksena on ollut se, että yrityksiä on joutunut lopettamaan samalla, kun jäljelle jäävien yritysten asiakasmäärät ovat pienentyneet. Myös asukkaille on liikkumisrajoitusten seurauksena koitunut merkittäviä haittoja. Vantaan ratikan hankejohtaja Hannu Lehtikankare puolestaan on mediassa sanonut, etteivät haitat tulleet yllätyksenä. Hänen mukaansa on selvää, että ”näin valtava työmaa aiheuttaa haittaa”. Tämä ei paljoa lohduta alueen yrittäjiä ja asukkaita. Alueen asukkaiden ja yrittäjien paremmalla kuuntelemisella, reaaliaikaisilla, toimivilla opasteilla sekä muilla tukitoimilla tilannetta voitaisiin lievittää. Samalla yrittäjiä ja asukkaita on syytä kuulla nykyistä huomattavasti paremmin heidän tarpeistaan remonttitöiden aikana. Ratikkatyömaan haitoista jätettiin valtuustoaloite (https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=3&docid=3382526) kaupunginvaltuuston kokouksessa 20.10.2026. Kaupunginhallituksen vastaus oli kuitenkin vaatimaton eikä vastannut itse ongelmaan. Lisäksi siinä ei puututtu Tikkuraitin samanaikaisen korjauksen aiheuttamiin haittoihin.	Aloitteen allekirjoitukset: 1. Nina Nummela 2. Tomi Puikkonen 3. Elina Nykyri 4. Tiina Tuomela 5. Tiina Arlin 6. Tia Seppänen 7. Paula Lehmuskallio 8. Funda Demiri 9. Gashaw Bibani 10. Chau Nguyen 11. Tuomas Vanhanen 12. Sari Multala 13. Loviisa Kaartokallio 14. Suvi Karhu 15.Juha Järä 16. Sirpa Siru Kauppinen 17. Marjo Vacker 18. Milad Dehghan 19. Otso Kivimäki 20. Patrik Karlsson 21. Topi Liutu 22. Heli Hakala 23. Victor Snellman 24. Jenni Karemo 25. Anssi Aura 26. Reija Friman 27. Timo Lahti 28. Maarit Raja-Aho 29. Heidi Blomberg

Yritystoimintaan liittyy myös riskejä, jotka voivat joskus liittyä sääntelyn – kuten lainsäädännön tai kaavoituksen – muuttumiseen tai rakennettuun ympäristöön. Kaupunki ei voi toiminnallaan kuitenkaan aktiivisesti – tai piittaamattomuudellaan – haitata yritystoimintaa ja asukkaiden elämää. Ongelmiin on tartuttava yhteistyössä Tikkurilan ja Tikkuraitin yrittäjien ja asukkaiden kanssa. Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaan kaupunki kokoaa nopeasti toimenpidepaketin, jossa kartoitetaan yritysten ja asukkaiden tarpeet ratikkatyömaan ja Tikkuraitin korjaustöiden aikana ja etsitään niihin yhdessä ratkaisuja muun muassa paremmalla opastuksella ja muilla tukitoimenpiteillä.	

Kokouksen päättäminen

Kaupunginvaltuusto 21.9.2026 § 27

Päätös:
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 23.18

Muutoksenhakuohje 1. Valitusosoitus

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos
- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen

Voit tehdä valituksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä valituksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Rakennuskiellon määräämistä koskevassa asiassa valituksen voi tehdä
- asianosainen
- viranomainen, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen

Yleiskaavan, asemakaava ja rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevassa asiassa valituksen voi tehdä
- kunnan jäsen
- asianosainen
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä tai rakennusjärjestyksellä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä taikka rakennuskieltoa koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Muissa asioissa asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:
- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta. Ilmoita valituksessa kotikuntasi, henkilötunnuksesi tai yritys- ja yhteistötunnus sekä sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa, ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus, kotikunta, sähköinen tai muu mahdollinen osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan toimittaa, ja allekirjoitus. Jos asiakirja lähetetään sähköisestä,

allekirjoitusta ei tarvita. Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillisen prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto maksuista löytyy tuomioistuinlaitoksen sivustolta.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:
Ensisijainen asiointiosoite: https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079
Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Virka-aika: klo 8.00−16.15
Sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Muutoksenhakuohje 2. Valituskielto

2.1 Tähän p**äätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

2.2 Tähän **päätökseen, joka koskee hankintaoikaisua**, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

2.3 Tähän **päätökseen, joka koskee kunnallisen kansanäänestyksen toimittamista**, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 24 §)

Muutoksenhakuohje 3. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä

tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.
Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suorahankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suorahankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi, kotikunta henkilötunnusta tai yritys- ja yhteisötunnus. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamies, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus. Lisäksi on ilmoitettava sähköinen osoite tai muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Valituksen tai muun asiakirjan toimittaminen hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköiseen asiointipalveluun katsotaan ilmoitukseksi sähköisen asiointipalvelun käyttämisestä prosessiosoitteena. Sähköistä asiointipalvelua käytettäessä erillistä prosessiosoitteen ilmoittamista ei tarvita.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot
Ensisijainen asiointiosoite: https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet
Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
markkinaoikeus@oikeus.fi

Virka-aika 8:00 – 16:15
Sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana.